

PONTIFICALE

ROMANUM

CLEMENTIS VII. AC URBANI VIII.

JUSSU EDITUM

ET A BENEDICTO XIV.

RECOGNITUM ET CASTIGATUM

ROMÆ

TYPIS S. CONGREGATIONIS DE PROPAGANDA FIDE

MDCCLXIX.

138. e. 98.

1

SS. DOMINI NOSTRI
BENEDICTI XIV.

APOSTOLICÆ LITTERÆ

In forma Brevis de nova *Ritualis, Cæremonialis Episcoporum*, necnon et *Romani Pontificalis* editione, ex quibus selegimus ea, quæ Pontificale Romanum tantummodo spectant.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Quam ardenti studio, incredibili sollicitudine, assidua cura, et indefesso, diuturnoque labore, adhibitis etiam, accitisque undequaque viris in Sacra Doctrina disciplinaque Ecclesiastica versatis, æque ac de rerum Liturgicarum peritia peritissimis, sedulam operam navaverint atque contenderint Prædecessores Nostri Romani Pontifices, ut Rituale Romanum, Cæremoniale Venerabilium Fratrum Episcoporum, et Pontificale Romanum, sive emendatis erroribus, sive correctis inordinationibus, sive ablatis inutilibus, sive restitutis necessariis, ad eam tandem formam normamque, juxta quam de præsentis usui sunt, maximo cum omnium virorum Ecclesiasticorum commodo et utilitate redigerentur: præstat in primis intelligere ex ipsis præsertim Apostolicis in simili forma Brevis litteris eorumdem Prædecessorum Nostrorum, qui post S. Pium Papam V. felicitis recordationis Clemens VIII. Innocentius X. Paulus V. Urbanus VIII. et Benedictus XIII. ad gravissimum dignissimumque

hujusmodi opus omnibus numeris absolvendum sese pro viribus addiderunt.

Tenores autem memoratarum litterarum sunt, qui sequuntur: *Ac primum quæ pro Rituali Romano statuit Paulus Papa V. Bulla incipiente, Apostolicæ Sedi: Item quæ pro Cæremoniali Episc. Clemens Papa VIII. Bulla incipiente, Cum novissime; Innocentius Papa X. Bulla incipiente, Etsi alias: Quin etiam Benedictus XIII. Bulla incipiente, Licet alias: brevitatæ gratia hic omittuntur.*

Pro Pontificali vero Romano

CLEMENS PP. VIII. *Ad perpetuam rei memoriam.* Ex quo in Ecclesia Dei multa, tum a sacris Conciliis, tum a Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris, ad Dei gloriam augendam, et ad Catholicæ fidei unitatem ubique retinendam, pie ac sapienter instituta sunt, nihil magis iidem Pontifices Prædecessores Nostri curandum sibi esse statuerunt, quam ut communes Ecclesiastici muneris rationes ad propriam normam, servata antiquitatis auctoritate, revocarent. Hac sollicitudine impulsus fel. rec. Pius Papa V. Prædecessor Noster, formulam primam psallendi Horas Canonicas et celebrandi Missas, varie prius constitutam, et a nonnullis Prædecessoribus Nostris restitui et instaurari cœptam, ad unam pariter formam, Romano Breviario ac Missali propterea summo studio ac diligentia edito, redigendam curavit. Atque hoc sane consilio alii Romani Pontifices, qui eundem Pium præcesserunt, Pontificales etiam cæremonias ac ritus, quibus ejusdem Catholicæ Ecclesiæ Præsules in suorum munerum functione uterentur, certis similiter forma et modo præfinitis, in Romanum Pontificale retulerunt. Cæterum, quia eadem

Cæremoniarum ac Rituum formulæ ibi expressæ postea, sive diuturnitatis injuria, sive Typographorum negligentia, sive alia de causa, in ipso Pontificali partim immutatæ, partim corruptæ, veteris instituti atque auctoritatis gratiam magna ex parte amiserant; idcirco necessaria res visa est, ut eædem formulæ in sacris Præsulum Ecclesiasticorum muneribus servandæ, recuperato prioris integritatis statu, omnino restituerentur, et ab omnibus, præscripta forma aliqua ratione, observarentur. Nos igitur ad summum Apostolatus apicem, meritis licet imparibus, eveci, prædictorum Romanorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum vestigiis inhærentes, omni cura et sollicitudine adnitendum Nobis esse duximus, ut errores, qui quidem nec pauci, nec leves in idem Pontificale, depravatis passim locis, irrepserant, quam accuratissime tollerentur. Idem enim Pontificale corrupti et mendosi voluminis speciem adeo præseferebat, ut (multis dictionibus, hinc inde partim in unam contractis, partim una in plures distincta, partim iisdem male ac perperam collocatis et trajectis, partim denique ipso orationis sensu mutato) dubium esset, quibus tandem officiis, vel laudibus iidem Ecclesiæ Præsules Divinum Numen prosequerentur; præterquamquod in rubricis etiam sparsim turbata ordinis serie dispositis, tanta erat varietas et obscuritas, ut multis in locis rectene se haberent, opinione magis, quam judicio esset statuendum. Hanc ergo ad rem, tam cum Ecclesiæ cultu officioque Nostro conjunctam, tamque eorum, qui pro impositi oneris debito sacris Ecclesiæ muneribus vacare debent, concordie et unitati congruentem examinandam et absolvendam, piis quibusdam atque insignibus

viris, diu multumque in Pontificalibus cæremoniis et ritibus versatis, negotium dedimus, dictum Pontificale undequaque corrigendi et restituendi, necnon quæcumque ad exactam illius editionem spectare viderentur, perquirendi et præstandi. Cumque apud eos paterna hortatione ad hoc opus maturandum quotidie fere uteremur, re tota tandem ad Nos perlata, et in hanc, quæ nunc editur, formam redacta, singulari Dei benignitate (neque enim aliter accipimus), Pontificale Romanum tandem restitutum et absolutum est, atque ita ex omni parte dispositum (quod ii etiam, qui negotio ac muneri huic præfuerunt, confirmaverunt) ut nihil ab antiquis Pontificalium codicibus, qui tum in clarioribus Urbis Ecclesiis, tum in Nostra Vaticana Bibliotheca, ac denique in quibusdam aliis insignibus locis asservantur, alienum aut discrepans irreperit. Ad quam operam in vetustis libris inter se conferendis, strenue ac fideliter navatam, id commodi quoque accessit, quod ii, qui ea in re industriam collocarunt, ex gravissimis scriptoribus eos demum auctores, qui omnium probatissimi haberentur, secuti fuerint; quodque ambiguis omnibus ac dubiis rebus prætermissis, eas dumtaxat, quæ essent in veteris Pontificalis volumine comprehensæ, delegerint, iis tamen exceptis, quæ ad Romanum Pontificem attinebant, quod nimirum in Cæremoniali Sanctæ Romanæ Ecclesiæ sunt expressæ. Ex rubricis vero multis detractis, quæ exactiore methodo in librum Cæremoniarum Episcoporum sunt relata, plerisque etiam, uti necessitatis ratio postulabat, adjectis, et præterea non paucis, quibusdam in melius commutatis, clariusque expositis, ac denique cantu plano in aptiorem modulatio-

nis formam (permultis syllabis, pro temporum natura, ubi ratio eas produci et corripi postulabat, contra quam prius in antiquo Pontificali expressum erat, magis apposite extensis, vel contractis) a viris ejus rei peritis, ad hoc jussu Nostro delectis, diligenter redacto opus jam absolutum probavimus, et Romæ edi, editumque divulgari mandavimus. Ut autem ipsius operis labor finem eum, ob quem est susceptus sortiatur, utque posthac in omnibus et singulis Ecclesiis uno eodemque modo cæremoniæ et ritus Pontificales observentur, Motu proprio, et ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine omnia et singula Pontificalia in hunc usque diem in quibuscumque terrarum orbis partibus impressa et approbata, et quibusvis privilegiis Apostolicis munita, et decretis ac clausulis roborata, per præsentis suppressimus et abolemus, eorumque usum in posterum universis Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, Militiis, Ordinibus, et locis, atque etiam omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, et aliis Ecclesiarum Prælatiis, cæterisque omnibus, et singulis Personis Ecclesiasticis, sæcularibus et regularibus utriusque sexus interdiciamus et prohibemus, et hoc nostrum Pontificale sic restitutum et reformatum in omnibus universi terrarum orbis Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus, et locis etiam exemptis, si quæ sunt, recipi et observari præcipimus. Statuentes, Pontificale prædictum nullo umquam tempore in toto, vel in parte mutandum, vel ei aliquid addendum, aut omnino detrahendum esse, ac quascumque personas, quæ Pontificalia munera exercere, vel alias, quæ in dicto Pontificali continentur, facere aut exequi debent, ad ea per-

agenda et præstanda, ex hujus Pontificalis præscripto et ratione, teneri, neminemque ex iis, quibus ea exercendi et faciendi munus impositum est, nisi formulis, quæ hoc ipso Pontificali continentur, servatis satisfacere posse. Omnibus igitur et singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, et cæteris Ecclesiarum Prælatibus, necnon aliis quibuscumque Personis Ecclesiasticis, sæcularibus et regularibus utriusque sexus, ad quas id spectat, præcipimus ac mandamus, ut omissis, quæ sic suppressimus et abolevimus, cæteris omnibus Pontificalibus, hoc Nostrum in suis Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, Ordinibus, Militiis, Diocæsisibus, et locis prædictis recipiant, illoque posthac perpetuo utantur. Cæterum ut præsentibus litteræ omnibus plenius innotescant, mandamus illas ad Valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, et Cancellariæ Apostolicæ, et in acie Campi Floræ publicari, earumque exemplar de more affigi. Volumusque præterea, et motu atque auctoritate similibus decernimus, ut qui in Romana Curia sunt præsentibus, lapsis duobus mensibus; qui vero intra montes, octo; et qui ultra ubique locorum degunt, duodecim integre excursis, vel alias ubi venalium hujus Pontificalis voluminum notitiam et facultatem habuerint, sacras cæremonias et ritus in eodem Pontificali præscriptos, juxta illius modum et normam, in quibuscumque actibus exercere, et observare teneantur. Ipsarum autem litterarum exempla, manu Notarii publici, et sigillo alicujus Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ, aut illius Curie obsignata, vel in ipsis voluminibus, absque prædicto, vel alio quopiam adminiculo Romæ impressa, eam ubique locorum et gentium fidem

faciant, quam præsentés facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Anulo Piscatoris, die X. Februarii MDXCVI. Pontificatus Nostri Anno V.

M. Vestrius Barbianus.

Ac laudatus URBANUS VIII. *Ad perpetuam rei memoriam.* Quamvis alias fel. rec. Clemens Papa VIII. Prædecessor Noster, Pontificale Romanum tunc multis, et non levibus erroribus scædens, piorum atque insignium virorum in Pontificalibus cæremoniis et ritibus versatorum opera undequaque corrigi et restitui curaverit, attamen successu temporis compertum est plurimos errores denuo in Pontificale hujusmodi, Typographorum inscitia, seu incuria, aliave de causa irrepsisse. Unde curæ Nostræ Pastoralis esse rati sumus ad novam ejusdem Pontificalis, quod Cæremoniarum et rituum, quibus Catholicæ Antistites in suorum munerum functione uti debent, norma existit, correctionem animum appellere. Idcirco, ut idem Pontificale denuo typis quam emendatissime auctoritate Nostra ederetur, emendationem errorum, qui in illud, ut præfertur, irrepserunt, nonnullis Venerabilibus Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus, et aliis viris doctrina et pietate conspicuis, Pontificalium Cæremoniarum, et rituum peritis, commisimus, quorum opera cum Pontificale prædictum ab omnibus, quibus scatebat, mendis et erroribus accuratissime repurgatum fuerit, Nos, ne tam exacta Cardinalium, et aliorum prædictorum hac in re industria et diligentia optato frustretur effectu, mandavimus dilecto filio Andreae Bro-

giotto, Typographiæ Nostræ Apostolicæ Præfecto, procuracionem emendati Pontificalis hujusmodi elegantibus typis, et insigni forma in lucem edendi; quod exemplar, qui posthac Pontificale Romanum impresserint, sequi omnes teneantur. Extra Urbem vero nemini licere volumus idem Pontificale in posterum typis excudere, aut evulgare, nisi facultate in scriptis accepta ab Inquisitoribus hæreticæ pravitatis, siquidem inibi fuerint; sin minus, ab locorum Ordinariis. Quod si quis quacumque forma contra præscriptam hoc Pontificale Romanum, aut Typographus impresserit, aut noviter impressum Bibliopola venderit, extra ditionem Nostram Ecclesiasticam excommunicationis latæ sententiæ pœnæ subiaceant, a qua, nisi a Romano Pontifice (præterquam in mortis articulo constituti) absolvi nequeant; in alma vero Urbe, ac reliquo statu Ecclesiastico commorantes, quingentorum ducatorum auri de Camera, ac amissionis librorum et typorum omnium eidem Cameræ applicandorum pœnas, absque alia declaratione, irremissibiliter incurrant; et nihilominus Pontificalia sine prædicta facultate impressa aut evulgata, eo ipso prohibita censeantur. Inquisitores vero, locorumque Ordinarii facultatem hujusmodi non prius concedant, quam Pontificale tam ante, quam post impressionem cum hoc ipso exemplari auctoritate Nostra vulgato diligenter contulerint, et nihil in iis additum detractumque cognoverint; in ipsa autem facultate, cujus exemplum in fine, aut initio cujuscumque Pontificalis impressum semper addatur, mentionem manu propria faciant absolutæ hujusmodi collationis, repertæque inter utrumque Pontificale conformationis, sub pœna Inquisitoribus privationis

suorum officiorum, ac inhabilitatis ad illa et alia in posterum obtinenda; Ordinariis vero locorum, suspensionis a Divinis, ac interdicti ab ingressu Ecclesiæ; eorum vero Vicariis privationis officiorum et beneficiorum suorum, et inhabilitatis ad illa et alia in posterum obtinenda, necnon excommunicationis absque alia declaratione incurrendæ. Injungimus autem Nuntiis Nostris ubique locorum degentibus; ut huic negotio diligenter invigilent, cunctaque ad præscriptum hujus voluntatis Nostræ confici curent. Non obstantibus licentiis, indultis, et privilegiis Pontificalia imprimendi quibuscumque Typographis, per Nos, seu Romanos Pontifices Prædecessores Nostros hucusque concessis, quæ per præsentibus expresse revocamus, et revocata esse volumus; necnon constitutionibus, et ordinationibus generalibus, et specialibus in contrarium præmissorum quomodocumque editis, confirmatis et approbatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, et expressa mentio habenda esset, tenores hujusmodi præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut præsentium litterarum Nostrarum exemplaribus, etiam in ipsis Pontificalibus impressis, vel manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die XVII. Junii MDCXLIV. Pontificatus Nostri Anno XXI.

M. A. Maraldus.

Quoniam autem Nos pro paterna charitate vehementer cupientes, ut Christifidelibus in articulo mortis constitutis, quoad fieri posset, universis Apostolica Benedictio Nostro nomine impertiretur, et Plenaria omnium peccatorum suorum Indulgentia elargiretur, per alias Nostras sub plumbo litteras anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLVII. Nonis Aprilis Pontificatus Nostri anno Septimo datas, omnibus Ecclesiarum Aritistitibus hujusmodi facultatem sub certis modo et forma expressam tribuimus, atque insimul formulam Benedictionis et Indulgentiæ hujusmodi dandæ præscripsimus; quemadmodum Encyclicam etiam Nostram Epistolam die XIX. mensis Martii anno MDCCXLIV. ad dilectos filios Generales Ordinum Regularium, quibus a Sancta Sede indulta, vel indulgenda erat facultas Pontificiam Benedictionem effundendi super Populum statis diebus, scripseramus super modo et ritu, quibus prædicta Benedictio danda est.

Præterea ad nonnullas lites et controversias exortas e medio tollendas itidem per alias Nostras in simili forma Brevis litteras confirmaveramus leges et instituta Cæremonialia jussu Nostro edita pro Provinciarum Præsidibus, Gubernatoribus, Prælati, et Apostolicis Vicelegatis, quæ sunt tenoris sequentis.

Omittitur Bulla Benedicti XIV. *incip.* Quod Apostolus, de Cæremoniali disserens. Sequitur præsens Bulla.

Insuper formulam itidem Benedictionis, et Traditionis Pallii ac jurisjurandi a Procuratoribus absentium Archiepiscoporum, antequam a Dilecto filio Nostro S. R. F. Cardinali Diacono idem Pallium accipiant, ipsorum Archiepisco-

porum nomine præstandi per nostram Constitutionem die XII. Mensis Augusti an. MDCCXLVIII. sub plumbo expeditam statuimus.

Porro accedit ad hæc methodus quoque Scholæ Sacrorum Rituum in Gregoriano Romano hujus almæ Urbis nostræ Nobis approbantibus institutæ non sine uberi per hoc tempus in Sacris Ritibus addiscendis profectu, aliarumque ad instar ejusdem Scholæ alibi, jam erectarum, vel erigendarum; quæ methodus multis in libris, et præcipue in decimo Operum Nostrorum Volumine Romanæ editionis reperitur inserta, plurimumque a Nobis commendatur, eamque plurimum studiosis Sacrorum Rituum prodesse compertum est.

Ea propter cum Nobis a quamplurimis supplicatum fuerit, ut Typis iterum reimprimendi Rituale Romanum, Cæremoniale Episcoporum, et Pontificale Romanum hujusmodi, et non solum in iisdem antedicta omnia a Nobis statuta addendi, verum etiam Nostro jussu in lucem emittendi, licentiam de Apostolica benignitate et auctoritate concedere et indulgere dignaremur. Nos itaque probe scientes, et experientia edocti quantum prosit, ut in uno volumine simul collecta ad manus sint ea omnia, quæ sparsim ac divisim impressa inveniuntur, et considerantes quantam hujusmodi collectio utilitatem memoratæ Scholæ Liturgicæ in Collegio Societatis Jesu ejusdem almæ Urbis Nostræ a Nobis institutæ, aliisque ubique locorum erectis afferre possit, Apostolica auctoritate tenore præsentium, communibus tot insignium Virorum ac Præsulum votis et supplicationibus benigne annuentes, facultatem tribuimus et impartimur, ut Rituale Romanum, Cæremoniale Episcoporum, ac Pon-

tificale Romanum sub iisdem modo et forma, quibus de præsentī impressa reperiuntur, et usui sunt, una simul cum omnibus et singulis, quæ, ut superius relatū est, a Nobis præscripta, ordinata, et publici etiā juris facta sunt, necnon cum sæpe dicta methodo Scholæ Sacrorum Rituum in Operibus Nostris jam editis inserta jussu Nostro, non obstantibus quibuscumque in contrarium facientibus, typis reimprimantur, et in lucem emittantur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris, die XXV. Martii anno MDCCLII. Pontificatus Nostri Anno XII.

Cajetanus Amatus.

AD LECTOREM

DE RECUSO PONTIFICALI

Vos, o Pontifices, vos o sacra nomina Mystas,
Atque Sacerdotes, vario quos ordine Divûm
Mancipat obsequiis ultro jurata voluntas:
Quos votum, exortisque ligat pia regula vitæ,
Huc animum, huc oculos. Vobis hic sancta laborat
Relligio, et Latii sancit decreta Senatus
Multa docens, et quos præscribit Romula ritus
Infula, et antiquum templorum insistere morem.

Vos decet, officii quoscumque sacrata professi
Secta vocat, sanctas animum informare per artes,
Atque vices Sacrorum, et debita munera templis,
Ac sibi præscriptam populis impendere curam;
Illic cuncta patent; seu vos præscribere munus,
Seu præstare juvat. Jam primo in limine libri
Rore Sacro puerum, et ligni sudantis olivo
Præsul, et inscriptam perducit Chrismate frontem,
Invictumque animum, obnixamque in prælia præstat
Cuncta fidem. Post hæc majores inserit annos
Ordinibus: tonsis illos ad prima capillis
Templa vovens: aliòs, si fani janua pascit
Excubias, sacrisve vocat pia cura legendis:
Sive truces Genios, et conjurata nocentum
Agmina possessis lustrali carmine membris
Exturbare opus est, cerave liquente coruscas
Ferre faces, et pendentes accendere lychnos.
Sunt et quos jam prima gradus ad munera poscunt
Magna ministeria et ritus præstare potentes.
Inter sacra Deûm, circumque altaria stantes,
Dum sacros latices, et mystica liba Sacerdos
Immolat, atque suo sistit se victima Patri
Filius; Aligeris numquam o concessa potestas
Cælitibus; nec quos gentis primæva Parentes
Sæcla tulere alias, quamvis de sanguine claro
Abramidum, et regnatoris simulacra futuri.

Jamque suum jus omne, potestatemque regendi
Conferet, unanimi si quem suffragia voto
Optavere sibi, populisque præesse tuendis

Pontificem; longum solemnnes stabit ad aras
 Multa precans, sacroque caput lustrabit olivo,
 Et pastorali gemma donabit et auro,
 Connubio jungens stabili, sponsæque dicabit
 Jam proprium. Seu cum Tarpejo a Præsule munus
 Rarum, augustum, ingens, humerosque ac pectora circum
 Pallia rite dabit. Nunc quos exercita virtus
 Cænobii, tonsæque vocat custodia gentis,
 Multa super votis, super officioque fideli
 Multa monens, manibus capiti bene fausta precatur
 Impositis, mitræque etiam facit esse potentem.
 Seu quas virgineis Matres imponere septis
 Est opus, optantique datur Antistita turbæ.

Inde novum molitur opus, solemnna Regum
 Auspicia, et primos templis attollere fasces.
 Ecce gravi Rex inessu procedit, et aras
 Suppliciter venerans, regno sua jura pacisci,
 Constantesque animos in religione Piorum
 Annuit, atque humeros oleo dextramque perunctus
 Accipit oblatum Mystis cingentibus ense,
 Et sceptri decus, et radiantia tempora circum,
 Imperii specimen, gemmeo diademata textu.

Jam cum prima novo signant fundamina templo,
 Attolluntque Crucem, sacrata in veste Sacerdos
 Spargens rore levi, sacræque aspergine lympha:
 Lustrabitque locum, fundetque precantia vota,
 Ac Silicem inscriptum faustis pro more sequetur
 Ominibus, stabilemque petet per sæcula sedem.
 Sed cum delubri se jam fastigia cœlo
 Extulerint, et digna Deo domus auspice stabit,
 Quid memorem rursus longo celebrata paratu
 Prima loci auspicia, et solemnnes ordine ritus,
 Jejunasque preces, olei, et libamina sacri,
 Et super aurato lucentes stipite ceras,
 Inpersosque solo cineres, inscriptaque signa,
 Præsul ubi arcanas voces, tacitusque precatus
 Fundit humi incumbens, ac verba potentia dicit?

Idem corporibus terram designat humanis,
 Constituitque Cruces, triplicemque in vertice figit
 Hinc atque inde facem: nebulam fumantis acerræ
 Interea, Arabiumque focis adolebit odorem.
 At cum templa scelus, sævique licentia ferri
 Polluit impulsu tetro, furiisque nefandæ

Tisiphones, cessitque animo reverentia Divûm;
 Concipit ille preces, offensaque numina terris
 Conciliat, redditque sacræ sua munia sedi,
 Atque profanatos delubro instaurat honores.

Nunc aureos Calices, et gemmea vasa dicabit
 Usum in Sacrorum, et nostris gestamina Mystis:
 Et vestes auro rigidas, ac linea texta,
 Puraque sternendis mantilia devovet aris;
 Auratasque Cruces, simulacraque sancta Deorum
 Spargens rore super: nec non quæ pendula summis
 Turribus æra sonant, queis det Campania nomen,
 Nolaque Paulino quondam sub Præsule felix:
 Telaque in infidos vibranda potentius hostes,
 Et clypeum et loricam hamis auroque trilicem:
 Sicubi vel gentes stimulis cælestibus actas
 Isacidum tractus, Solymanque reposcere bello,
 Atque Saracenam Syrio de limite pestem
 Exturbare procul pelagi trans æquora suasit
 Religionis amor; tunc aurea segmina textu
 Quadrifido, insutamque humeros ac pectora circum
 Multa Crucem precibus, nec non lustralibus undis
 Prosequitur, lætosque vovet post bella triumphos:
 Elataque manu candentia signa coruscans
 Mittit in infidos Superis præeuntibus hostes,
 Et certam fausto jam concipit omine palmam.

Sed neque, qui superest, pigeat decurrere campum,
 En tibi suggestu Præsul sublimis ab alto
 Usque recurrentes fastos sacrosque quotannis
 Evulgare dies, cœtu auscultante Piorum,
 Ingreditur; seu quo jejunia tempore nobis
 Esuriem indicunt, totasque adsistere luces
 Impransos, donec pronos in cærulea currus
 Sol invergit, et emerito nox ingruit orbi;
 Seu qua luce redux ad vitæ lumina Christus
 Mœrentes socios, orbumque reviset ovile.
 Quid cum justa reos damnante Antistite sontes
 Pœna premit, clausique gemunt ad limina templi
 Mœsta cohors, scelerum dum longa piacula solvunt.
 Impositos Cilicum textus, setasque rigentes
 Tergemino nexu, et nodosa cannabe cincti;
 Dum rursus admissis sacra ad communia Præsul
 Desletam exemit perfecto tempore labem
 Supplicibus, cunctaque animos a sorde piavit.

Hinc disces quo more oleum mortalibus ægris
 Ante parat; seu forte aliquis natalibus undis
 Lustrandus primo sistit se ad limina templi:
 Seu jam tinctus aquis, interque adscriptus amicos
 Christiadam costus firmari ad cuncta rogabit
 Dura fidem, sacri ceromatis unguine frontem,
 Et signo Crucis inscriptus. Post agmina Præsul
 Longa Sacerdotum, magnis conventibus actis
 Cogit, et officii cunctos præscripta tuendi
 Multa monens, iterumque iterumque hortatibus ambit.
 Aut cessatores urgens ad pensa ministros,
 Ignavosve docens. Sed jam quo crimina ritu,
 Punirique reos leges sanxere sacrorum,
 Perlege: sive malos sacris communibus arcent,
 Officiiue vices certis cessare diebus
 Præcipiunt, et Mysta gradu periturus ab alto
 Dejicitur, sacrique gerens insignia cultus,
 Paulatim ereptas vestes, ac tegmina membris
 Exult infelix, tota et traducitur urbe.

Cætera quid memorem, cum Præsul ovilia primum
 Et populos (si cura recens commissa reposcet)
 Lætus adit, primos Cleri excepturus honores.
 Seu cum Romulea longe legatur ab urbe
 Purpurea de gente aliquis, populosque remotos,
 Quos procul innumeris circum errat nexibus ingens
 Sequana, Parisiasque subit solemnibus arces
 Auspiciis; vel quos diti Tagus ambit arena,
 Vistulave, et longis tendit qua Sarmata campis:
 Aut ubi rex fluviorum haud uno nomine notus
 Ister in Arctoum præceps evolvitur æquor
 Regna per et Latio fidus sub Præsule fines,
 Queis non relligio fallax, promptumque novandi
 Ingenium ritus animis excussit avorum.
 Hinc et scire licet, Reges cum templa subibunt,
 Imperiique potens se magnam Augustus ad urbem
 Sistet ovans, prope Theutonico comitante Senatu:
 Aut Proceres, aut magnanimo de sanguine Regum
 Fæmina pilentis Divorum in mollibus ædes
 Accedet venerans, quantos sacer ordo paratus
 Molitur, qualique præit solemnia pompa
 Obvius Antistes cætu stipante suorum.

Vade liber, numquam simili procedere cultu
 Ante datum; te cinnabari minioque rubentem

Lætius , et leges ornat Rubrica sacratas ;
Exigua tu magnarum compendia rerum
Mole capis , quali numquam retro ante vel usu ,
Vel studio , supraque notis inscripta legendi
Præscribit vox quæque modum , quem longa tenorem
Exigit , utque brevis celeri se syllaba flatu
Proripit accelerans , se subducitque legenti.

At te quis meritum curis pro talibus ornet
Laudibus , aut dignos , nam quæ tibi gratia plausus
Rite ferat , cujus studiis ingentibus olim
Ordo Sacerdotum mores insistit avitos
Sanctius , et cunctis orandi pensa diebus
Noster inoffenso decurrit tramite Clerus ?
Nunc et Pontifices curis insignibus ipsos
Obstrinxisse juvat , quorum solemnia sacra ,
Auspice te , retractat opus , propriosque Tiaræ ,
Te curante , vices cultu meliore tuentur.

PONTIFICALIS

PARS PRIMA.

DE CONFIRMANDIS.

Pontifex, infantes, pueros, vel alios sacri Baptismatis unda perfusos, confirmare volens, paratus supra rochetum, vel, si sit Regularis, supra superpelliceum, amictu, stola, pluviali albi coloris, et mitra, accedit ad faldistorium ante medium altaris, aut in alio convenienti loco sibi paratum; et in eo sedens, renibus altari, et facie populo versis, baculum pastorem in sinistra tenens, populum coram se stantem admonet, quod nullus alius, nisi solus Episcopus, Confirmationis ordinarius minister est.

Nullus confirmatus debet reconfirmari.

Nullus, qui non sit confirmatus, potest esse in Confirmatione patrinus, nec pater, aut mater, maritus, aut uxor.

Nullus excommunicatus, interdictus, vel gravioribus facinoribus alligatus, aut Fidei Christianæ rudimentis non edoctus, ingerat se ad percipiendum hoc Sacramentum, vel ad tenendum confirmandum.

Adulti deberent prius peccata confiteri, et postea confirmari, vel saltem de mortalibus, si in ea inciderint, conterantur.

Hoc Sacramento contrahitur spiritualis cognatio, impediens matrimonium contrahendum, et dirimens jam contractum; quæ cognatio confirmantem, et confirmatum, illiusque patrem et matrem, ac tenentem non egreditur.

Nullus præsentet, nisi unum aut duos, non plures, nisi aliter necessitas suadeat, arbitrio Episcopi.

Confirmandi deberent esse jejuni.

Confirmato debet ligari frons, et sic manere quousque Chrisma desiccet, vel extergatur.

Proinde unusquisque confirmandus portet lineam vitam mundam, cum qua ligetur caput.

Nullus confirmatus discedat, nisi benedictione accepta, quam Pontifex post omnium confirmationem dabit.

Infantes per paternos ante Pontificem confirmare volentem, teneantur in brachiis dextris. Adulti vero, seu alii majores, ponant pedem suum super pedem dexterum patrini sui. Et ideo neque masculi fœminis patrini, neque fœminæ masculis matrinæ esse debent.

Quibus per ordinem ante Pontificem dispositis, Pontifex sedens lavat manus, deinde deposita mitra surgit, et stans versa facie ad confirmandos, junctis ante pectus manibus, confirmandis genua flectentibus, et manus ante pectus junctas tenentibus, dicit:

Spiritus Sanctus superveniat in vos, et virtus Altissimi custodiat vos a peccatis. Rj. Amen.

Deinde signans se manu dextera a fronte ad pectus signo Crucis, dicit:

ψ. Adjutorium nostrum in nomine Dómini.

Rj. Qui fecit cœlum, et terram.

ψ. Dómine, exaudi orationem meam.

Rj. Et clamor meus ad te veniat.

ψ. Dóminus vobiscum.

Rj. Et cum spiritu tuo.

Tunc extensis versus confirmandos manibus, dicit:

Orémus.

Omnipotens, sempiternus Deus, qui regenerare dignatus es hos famulos tuos ex aqua, et Spiritu sancto, qui que dedisti eis remissionem omnium peccatorum, emitte in eos septiformem Spiritum tuum Sanctum Paráclitum de cœlis.

Rj. Amen.

Spiritum sapientiæ et intellectus. Rj. Amen.

Spiritum consilii et fortitudinis. Rj. Amen.

Spiritum scientiæ et pietatis. Rj. Amen.

Adimple eos Spiritu timoris tui, et consigna eos signo Crucis Christi, in vitam propitiatus æternam. Per eundem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Rj. Amen.

Pontifex sedens super faldistorium prædictum, vel etiam, si multitudo confirmandorum id exegerit, dispositis illis per ordinem super gradus presbyterii, vel alibi, Pontifex stans cum mitra, illos confirmat per ordinem genuflecturos; et uno ordine confirmato, illi surgunt, et alii genuflectunt, et confirmantur; et sic usque in finem. Et Pontifex inquit sigillatim de nomine cujuslibet confirmandi, sibi per patrum, vel matrum flexis genibus præsentati, et summitate pollicis dexteræ manus Chrismate intincta, dicit:

N. Signo te signo Cru ✠ cis; quod dum dicit, producit pollice signum Crucis in frontem illius: deinde prosequitur: Et confirmo te Chrismate salutis: In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. R. Amen.

Deinde leviter eum in maxilla cædit, dicens: **Pax tecum.**

Omnibus confirmatis, Pontifex tergit eum mica panis, et lavat pollicem, et manus super pelvim. Deinde aqua lotionis cum pane fundatur in piscinam sacrarii. Interim dum lavat manus, cantatur sequens Antiphona, vel legitur a Ministris: quod etiam in similibus servari debet:

Confirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis a templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.

Ÿ. **Glória Patri, etc. R. Sicut erat, etc.**

Deinde repetitur Antiphona. **Confirma, etc.** Qua repetita, Pontifex deposita mitra, surgit, et stans versus ad altare, junctis ante pectus manibus, dicit:

Ÿ. **Osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam.**

R. **Et salutáre tuum da nobis.**

Ÿ. **Dómine, exáudi oratióem meam.**

R. **Et clamor meus ad te véniat.**

Ÿ. **Dóminus vobíscum.**

R. **Et cum spírítu tuo.**

Deinde junctis adhuc ante pectus manibus, et omnibus confirmatis devote genua flectentibus, dicit:

Orémus.

DEus, qui Apóstolis tuis sanctum dedisti Spíritum, et per eos eorúmque successóres cæteris fidélibus tradén-

dum esse voluisti, respice propitius ad humilitatis nostrae famulatum: et praesta, ut eorum corda, quorum frontes sacro Chrismate delinivimus, et signo sanctae Crucis signavimus, idem Spiritus sanctus in eis superveniens, templum gloriae suae dignanter inhabitando perficiat. Qui cum Patre et eodem Spiritu sancto vivis, et regnas Deus in saecula saeculorum. R'. Amen.

Deinde dicit:

ECce sic benedicetur omnis homo, qui timet Dominum.

Et vertens se ad confirmatos, facens super eos signum Crucis, dicit:

BEne ☩ dicat vos Dominus ex Sion, ut videatis bona Jerusalem omnibus diebus vitae vestrae, et habeatis vitam aeternam. R'. Amen.

Expedita itaque Confirmatione, Pontifex sedens, accepta mitra, patrinis et matrinis annuntiat, quod instruant filios suos bonis moribus, quod fugiant mala et faciant bona, et doceant eos **Credo in Deum**, et **Pater noster**, et **Ave Maria**, quoniam ad hoc sunt obligati.

Hoc Sacramentum potest conferri minus solemniter quocumque die, hora, et loco, et causa ad arbitrium Episcopi.

DE ORDINIBUS

CONFERENDIS.

Quando Episcopus ordinationem facere disposuerit, omnes qui ad sacrum ministerium accedere voluerint, feria quarta ante ipsam Ordinationem, vel quando Episcopo videbitur, ad civitatem evocentur. Episcopus autem Sacerdotibus, et aliis prudentibus viris, peritis divinae legis, ac in Ecclesiasticis functionibus exercitatis, sibi ascitis, ordinandorum genus, personam, aetatem, institutionem, mores, doctrinam, et fidem diligenter investiget, et examinet.

Nullus ad Subdiaconatus Ordinem ante vigesimum secundum, ad Diaconatus ante vigesimum tertium, ad Pres-

byteratus ante vigesimum quintum ætatis suæ annum promoveatur. Sciant tamen Episcopi, non singulos in ea ætate constitutos debere ad hos Ordines assumi, sed dignos dumtaxat, et quorum probata vita senectus sit. Regulares quoque nec in minori ætate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur.

Prima Tonsura non initientur, qui Sacramentum Confirmationis non susceperint, et Fidei rudimenta edocti non fuerint: quique legere et scribere nesciant, et de quibus probabilis conjectura non sit, eos non sæcularis iudicii fugiendi fraude, sed ut Deo fidelem cultum præsentent, hoc vitæ genus elegisse.

Ad minores Ordines promovendi, bonum a Parocho, et a magistro scholæ, in quo educantur, testimonium habeant. Hi vero, qui ad singulos majores erunt assumendi, per mensem ante ordinationem Episcopum adeant, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, ut nominibus ac desiderio eorum, qui volent promoveri, publice in Ecclesia propositis, de ipsorum ordinandorum natalibus, ætate, moribus, et vita a fide dignis diligenter inquirat, et litteras testimoniales, ipsam inquisitionem factam continentes, ad ipsum Episcopum quamprimum transmittat.

Minores Ordines iis, qui saltem Latinam linguam intelligant, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo magis expedire videretur, conferantur, ut eo accuratius, quantum sit hujus disciplinæ pondus, possint edoceri; ac in unoquoque munere, juxta præscriptum Episcopi, se exercent; idque in ea, cui adscripti erunt, Ecclesia, nisi forte ex causa studiorum absint, atque ita de gradu in gradum ascendant, ut in eis cum ætate, vitæ meritum, et doctrina major acerescat. Quod et bonorum morum exemplum, et assiduum in Ecclesia ministerium, atque major erga Presbyteros, et superiores Ordines reverentia, et crebrior, quam antea, Corporis Christi Communio, maxime comprobabunt. Cumque hinc ad altiores gradus, et sacratissima mysteria

· sit ingressus, nemo iis initietur, quem non scientiæ spes majoribus Ordinibus dignum ostendat. Hi vero non nisi post annum a susceptione postremi gradus minorum Ordinum, ad sacros Ordines promoveantur, nisi necessitas, aut Ecclesiæ utilitas, iudicio Episcopi, aliud exposcat.

Subdiaconi, et Diaconi ordinentur, habentes bonum testimonium, et in minoribus Ordinibus jam probati, ac litteris, et iis, quæ ad Ordinem exercendum pertinent, instructi. Qui sperent, Deo auctore, se continere posse; Ecclesiis, quibus adscribentur, inserviant; sciantque maxime decere, si saltem diebus Dominicis, et solemnibus, cum altari ministraverint, sacram Communionem perceperint. Promoti ad sacrum Subdiaconatus Ordinem, si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiorem gradum, nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non permittantur. Duo sacri Ordines non eodem die, etiam Regularibus, conferantur.

Qui pie et fideliter in ministeriis ante actis se gesserint, et ad Presbyteratus Ordinem assumuntur, bonum habeant testimonium; et hi sint, qui non modo in Diaconatu, ad minus annum integrum, nisi ob Ecclesiæ utilitatem ac necessitatem aliud Episcopo videretur, ministraverint; sed etiam ad populum docendum ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac ad ministranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur; atque ita pietate, et castis moribus conspicui, ut præclarum bonorum operum exemplum, et vitæ monita ab eis possint expectari.

Illegitimi, sine dispensatione Apostolica, ad sacros Ordines promoveri non possunt; ad minores tamen possunt ex dispensatione sui Episcopi Ordinarii: neque etiam furiosi, amentes, servi, homicidæ, irregulares, insigni corporis vitio deformes, aut manci ordinari possunt.

Examinentur de Ordine, in quo sunt constituti, et quando, et a quo illum receperunt.

Clericus sæcularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, et ætate, ad sacros Ordines non promoveatur,

nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honeste sufficiat, pacifice possidere. Id vero Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus; neque ea resignatio admittatur, nisi constito, quod aliunde vivere commode possit, et aliter facta resignatio nulla sit. Patrimonium vero, vel pensionem obtinentes ordinari posthac non possint, nisi illi, quos Episcopus judicaverit assumendos pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum suarum: eo quoque prius perspecto, patrimonium illud, vel pensionem vere ab eis obtineri, taliaque esse, quæ eis ad vitam sustentandam satis sint; atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus possint, donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens sint adepti, vel aliunde habeant, unde vivere possint.

Advertat diligenter Pontifex, cum Ordines confert, ne in expressione formarum, vel collatione instrumentorum ipsorum Ordinum deficiat; frequenter Pontificale respiciat, et mature procedat. Moneat ordinandos, quod instrumenta, in quorum traditione character imprimitur, tangant. Secretas morose dicat, ut ordinati ad Sacerdotium possint illas cum eo dicere: debent enim ex consuetudine concelebrare, et etiam verba consecrationis proferre.

Tempora Ordinationum sunt: Sabbata in omnibus Quatuor Temporibus, Sabbatum ante Dominicam de Passione, et Sabbatum Sanctum.

Clericatus, seu prima Tonsura, quocumque die, hora, et loco conferri potest.

Minores vero Ordines possunt dari singulis Dominicis, et festivis diebus duplicibus ex præcepto ubicumque, in mane tamen.

Ordinandi omnes debent in Ecclesia se præsentare cum tonsura, habitu, et paramentis Ordini suo convenientibus, et candelis in manu accensis. Et cum a Notario Episcopi nominati fuerint, respondeant, **Adsum:** et accedant ad locum Ordinationis, secundum ordinem descriptionis.

Advertat quoque Pontifex, quod si unus tantum sit *per eum* ad quemcumque Ordinem promovendus, illum admoneat, et alloquatur, non in plurali, ut *textus* dicit, sed in singulari.

In Sabbatis Quatuor Temporum, in quibus fiunt Ordinationes generales, Tonsuræ fieri debent post **Kyrie eléison**. Deinde dicta prima Lectione, ordinantur Ostiarii. Post secundam Lectionem, Lectores. Post tertiam, Exorcistæ. Post quartam, Acolythi. Post quintam, Subdiaconi. Finita Epistola, Diaconi. Et demum ante ultimum versum *Tractus*, vel infra Octavam Pentecostes, ante ultimum versum *Sequentiæ*, ordinantur Presbyteri.

Si Ordinationes fiant in Sabbato ante Dominicam de Passione, quia unica tantum dicitur Lectio, Tonsuræ debent fieri immediate post Introitum. Omnes minores Ordines post **Kyrie eléison**. Subdiaconi, immediate post *Collectam*. Diaconi, post Epistolam. Presbyteri, ante ultimum versum *Tractus*.

Idem servetur, quodcumque dantur Ordines sacri extra Tempora, ex dispensatione Apostolica. Quod si fiat inter Pascha, et Pentecosten, Presbyteri ordinantur ante ultimum versum. Si inter Pentecosten, et Septuagesimam, ordinantur ante versum, **Allelúja**. Et antequam ad collationem Ordinum procedatur, legitur mandatum Apostolicum, sive supplicatio, cujus vigore Pontifici facultas conceditur ordinandi: quibus lectis, dicit Pontifex, **Deo grátias**; et ad Ordinationem procedit.

Si vero Sabbato Sancto Ordinationes fiant, officium incipitur a prima Prophetia, et continuatur, prout in ordinario, usque ad Litanias inclusive: in quibus dicto, **Ut ómnibus Fidélibus, etc.** surgit ab accubitu Pontifex, et conversus ad ordinandos, eos benedicit, prout post Litanias infra ponitur. Deinde perficiuntur Litiariæ, et Pontifex facit Confessionem: et dicto **Kyrie eléison**, pro Missa, ordinat ad primam Tonsuram. Tum dicit, **Glória in excélsis Deo etc.** Quo dicto, ordinat ad quatuor minores

Ordines. Deinde dicit Orationem ordinariam, cum alia pro ordinandis: quibus dictis, ordinat ad Subdiaconatum. Tum dicitur Epistola; et ea dicta, ordinat Diaconos. Dicitur deinde **Allelúja**, cum suo versu, et prima pars Tractus: quibus dictis, ordinat Presbyteros; post quorum ordinationem dicitur versus Tractus, Evangelium, et alia, prout in ordinario.

Quando autem Pontifex extra Missarum solemniam est promoturus aliquos ad primam Tonsuram, vel ad quatuor minores Ordines, sufficit, quod habeat stolam supra rochetum, vel supra superpellicem (si sit Regularis), et mitram simplicem. Cum autem est celebraturus pro sacris Ordinibus conferendis, habere debet sandalia, et omnia paramenta Pontificalia, et dicere Psal. **Quam dilécta, etc.**

Ordinationes sacrorum Ordinum, statutis a jure temporibus, ac in Cathedrali Ecclesia, vocatis, presentibusque ad id Ecclesie Canonicis, publice celebrentur: si autem in alio diocesis loco, presente Clero loci, dignior, quantum fieri poterit, Ecclesia semper adeatur.

Cum igitur Ordinationes faciendae sunt, per Sacristam seu alium ad quem spectat, preparantur omnia, quae necessaria sunt pro Missa Pontificali. Et demum, cum tempus Ordinationis instat, hora competenti, Pontifex cappa magna indutus, Capellano illam post eum deferente, venit ad Ecclesiam, ubi Ordinationes fieri debent: et accedens ante altare genuflexus ibidem aliquamdiu orat. Deinde vadit ad sedem, ubi paramenta capere consuevit, vel, si non sit in Ecclesia sua, ad faldistorium, ad cornu Epistolae sibi paratum, ubi sedens, accipit omnia paramenta Pontificalia coloris temporis convenientis, et mitram simplicem, dicens Psal. **Quam dilécta, etc.**

Pontifex sic paratus, baculum pastorem in sinistra tenens, accedit ad gradus altaris, ubi depositis baculo, et mitra, facta altari reverentia cum profunda capitis inclinatione, facit cum Ministris Confessionem. Interim cantatur a choro Introitus, et **Kyrie eléison**. Finita Confessione,

Pontifex ascendit ad altare, illud in medio osculatur, et textum Evangelii ad sinistram, incensat altare more solito, resumit mitram, et revertitur ad sedem, seu ad faldistorium, ad cornu Epistolæ, ubi deposita mitra, et versa facie ad altare, oblato sibi per ministrum libro, ex eo legit Introitum, et **Kyrie eléison**: quibus dictis, sedet cum mitra, donec perficiatur a choro ultimum, **Kyrie eléison**. Quo finito, surgit Pontifex, et cum mitra ad faldistorium, ante medium altaris sibi præparatum, accedit, et in illo sedet, renibus altari versis. Tum Archidiaconus vocat omnes ordinandos, dicens: **Accédant omnes, qui ordinandi sunt**. Quibus ante altare coram Pontifice genuflexis, et in modum coronæ dispositis, Archidiaconus publice interrogat omnes, si sint aliqui, qui forte non sint confirmati: quia non debent ad Ordinationem accedere, nisi prius confirmentur. Et si aliqui confirmandi erunt, tunc depositis Pontifex annulis et chirothecis, lavat manus, reassumit annulos, et confirmat, prout habetur supra fol. 7. Vel si non erunt aliqui confirmandi, palam interdicat per unum ex suis, sub his verbis:

R Everendíssimus in Christo Pater, et Dóminus, Dóminus N. Dei, et Apostólicæ Sedis grátia Episcopus N. sub excommunicatiónis pœna præcipit et mandat ómnibus et síngulis, pro suscipiéndis Ordínibus hic præsentibus, ne quis forsan eórum irreguláris, aut álias a jure, vel ab hómine excommunicátus, interdíctus, suspénsus, spúrius, infámis, aut álias a jure prohibitus, sive ex aliéna Dicecési oriúndus, sine licéntia sui Episcopi, aut non descríptus, examinátus, approbátus, et nominátus, ullo pacto áudeat ad suscipiéndos Ordines accédere. Et quod nullus ex ordinátis discédet, nisi Missa finita, et benedictióne Pontíficis accépta.

Demum ad Ordinationem procedat.

DE CLERICO FACIENDO.

Clericus fieri potest etiam extra Missarum solemnia quocumque die, hora et loco.

Pro Clericis ordinandis parentur forfices pro incidendis capillis, et bacile pro illis imponendis. Et quilibet ordinandorum habere debet suum superpelliceum super brachium sinistrum, et candelam in manu dextera. Et vocantur omnes tonsurandi nominatim et sigillatim per Notarium, et quilibet respondet, **Adsum.**

Quibus ante altare coram Pontifice in faldistorio cum mitra sedente genuflexis, Pontifex surgit cum mitra, et dicit:

- S. Sit nomen Dómini benedictum.**
- R. Ex hoc nunc et usque in sæculum.**
- V. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.**
- R. Qui fecit cælum et terram.**

(O) Rémus, fratres charíssimi, Dóminum nostrum Jesum Christum pro his fámulis suis, qui ad deponéndum comas cápítum suórum pro ejus amóre festínant, ut donet eis Spíritum Sanctum, qui hábitum Religiónis in eis in perpétuum consérvet, et a mundi impediménto ac sæculári desidério corda eórum deféndat: ut sicut immutántur in vultibus, ita dextera manus ejus virtútis tríbuat eis incrementa, et ab omni cæcitate spirituáli et humána óculos eórum apériat, et lumen eis ætérnæ grátiae concédát: Qui vivit et regnat cum Deo Patre in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

Post hæc, sedente Pontifice, schola inchoat, et prosequitur Antiphonam, et Psalmum, 8. ton.

Antiphona.

Tu es, Dómine, qui restítues hæreditátem meam mihi.

Psalmus 1a.

(C)onsérva me, Dómine, quóniam sperávi in te. * Dixi Dómino: Deus meus es tu, quóniam bonórum meórum non eges.

Sanctis qui sunt in terra ejus, * mirificávit omnes voluntátes meas in eis.

Multiplicátæ sunt infirmitátes eórum: * póstea acceleravérunt.

Non congregábo conventícula eórum de sanguínibus: * nec memor ero nóminum eórum per lábia mea.

Repetitur tota Antiphona. **Tu es, Dómine, etc.**

Incepto Psalmo, Pontifex cum forcibus incidit unicuique extremitates capillorum in quatuor locis: videlicet in fronte, in occipitio, et ad utramque aurem, deinde in medio capitis aliquot crines capillorum, et in bacile deponit; et quilibet, cum tondetur, dicit:

Dóminus pars hæreditátis meæ, et cálicis mei: tu es qui restitues hæreditátem meam mihi.

Omnibus tonsis, mitra deposita. surgit Pontifex, et stans versus ad illos. dicit:

Oremus.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus: ut hi fámuli tui, quorum hódie comas cápítum pro amóre divíno deposuimus, in tua dilectióne perpétuo máneant, et eos sine mácula in sempitérnum custódias. Per Christum Dóminum nostrum. *r.* Amen.

Tum schola inchoat. et prosequitur Antiphonam sequentem. Qua incepta. Pontifex sedet cum mitra.

Antiphona 7. ton. **Hi accipient benedictiónem a Dómino, et misericórdiam a Deo salutári suo: quia hæc est generátio quæréntium Dóminum.**

Psalmus 23

Domini est terra, et plenitúdo ejus; * orbis terrárum, et univérsi qui hábitant in eo.

Quia ipse super mária fundávit eum: * et super flúmina præparávit eum.

Quis ascéndet in montem Dómini? * aut quis stabit in loco sancto ejus?

Innocens mánibus et mundo corde: * qui non accépit in vano ánimam suam, nec jurávit in dolo próximo suo.

Hic accipiet benedictionem a Domino: * et misericordiam a Deo salutari suo.

Hæc est generatio querentium eum, * querentium faciem Dei Jacob.

A tollite portas, principes, vestras, et elevamini portæ æternales: * et introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ? * Dominus fortis, et potens: Dominus potens in prælio.

A tollite portas, principes, vestras, et elevamini portæ æternales: * et introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ? * Dominus virtutum ipse est Rex gloriæ.

Gloria Patri, etc.

Deinde repetitur tota Antiphona **Hi accipient, etc.**

Qua finita, surgit sine mitra Pontifex, et ad altare conversus dicit:

Orémus. Et ministri dicant: **Flectámus genua.**

S. Leváte.

Et mox ad tonsos genuflexos versus Pontifex, dicit.

Desto, Domine, supplicationibus nostris, et hos famulos tuos bene dicere dignare, quibus in tuo sancto Nómine hábitum sacræ religionis impónimus; ut, te largiente, et devóti in Ecclesia tua persistere, et vitam percipere mereántur ætérnam. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Tunc Pontifex sedet cum mitra, et accipiens in manu superpellicem, dicit singulis:

Induat te Dóminus novum hóminem, qui secúndum Deum créatus est, in justitia et sanctitate veritatis.

Et mox imponit illud cuilibet, repetens. **Induat, etc.** mittens usque ad scapulas, et immedate trahens, si novum tantum sit superpellicem; sicque facit usque ad ulnum, qui eo totaliter induitur: si vero quisque suum superpellicem habeat, singuli totaliter induuntur. Quo expedito, sine mitra surgit Pontifex, et versus ad illos, dicit:

Orémus.

Omnipotens, sempitérne Deus, propitiáre peccátis nostris, et ab omni servitúte sæculáris hábitus hos fámulos tuos emúnda: et dum ignomíniam sæculáris hábitus depónunt, tua semper in ævum grátia perfruántur; ut sicut similitúdinem coronæ tuæ eos gestáre fácimus in capítibus, sic tua virtúte hæreditátem súbsequi mereántur etérnam in córdibus. Qui cum Patre et Spírítu sancto vivis et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Deinde sedet cum mitra Pontifex, et alloquitur eos sub his verbis:

Filii charíssimi, animadvértere debétis, quod hódie de foro Ecclesiæ facti estis, et privilégia clericália sortíti estis. Cavéte igitur, ne propter culpas vestras illa perdátis; et hábitu honésto, bonisque móribus atque opéribus Deo placére studeátis. Quod ipse vobis concédát per Spírítum sanctum suum. *R.* Amen.

Tum suggerente Archidiacono, ordinati redeunt ad loca sua.

DE MINORIBUS ORDINIBUS.

Quatuor minores Ordines dari possunt extra Missarum solemnía, diebus Dominicis, et Festivis duplicibus: sed in mane tantum.

Ordinandi omnes ad quatuor minores Ordines esse debent superpelliceis induti, cum candela in manu dextera.

DE ORDINATIONE OSTIARIORUM.

Pro Ostiariis ordinandis parentur claves Ecclesiæ. Pontifex. Clericis ordinatis, surgit, et cum mitra ad sedem, seu ad faldistorium ad cornu Epistolæ revertitur: ubi deposita mitra, et ad altare conversus, oblato sibi libro, cantat primam Collectam: deinde sedet, reassumit mitram, et cantatur prima Lectio. Interim accedunt duo capellani cum libro et candela ante Pontificem, qui sedens cum mi-

tra, ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus finitis, surgit Pontifex, et cum mitra ad falditorium ante medium altaris sibi præparatum proficiscitur, et in illo sedet, renibus altari versis. Archidiaconus vocat ordinandos, dicens:

A ccédant qui ordinándi sunt ad officium Ostiariórum.

Et mox Notarius singulos nominatim vocat, et quilibet respondet. **Adsum.**

Omnibus in superpelliceis cum candelis in manibus coram Pontifice genuflexis, Pontifex admonet illos, dicens:

Usceptúri, filii charíssimi, officium Ostiariórum, vidéte quæ in domo Dei ágere debeátis. Ostiárium opórtet percútere cymbalum, et campánam, aperíre Ecclésiám et sacrárium, et librum aperíre ei qui prædicat. Providéte igitur, ne per negligéntiam vestram, illárum rerum, quæ intra Ecclésiám sunt, aliquid depéreat; certísque horis domum Dei aperiátis fidélibus, et semper claudátis infidélibus. Studéte étiam, ut sicut materialibus clévis Ecclésiám visibilem aperítis et cláuditis, sic et invisibilem Dei domum, corda scilicet fidélium, dictis et exémpis vestris claudátis diábolo, et aperiátis Deo; ut divína verba, quæ audierint, corde retíneant, et ópere cómpleant: Quod in vobis Dóminus perficiat per misericórdiam suam.

Hæ admonitiones non sunt Cardinalibus, neque electis Episcopis.

Deinde Pontifex accipit, et tradit omnibus claves Ecclesie, quas successive manu dextera singuli tangant, Pontifex dicente:

Ic ágite, quasi redditúri Deo ratiónem pro iis rebus, quæ his clévis recludúntur.

Post hæc Archidiaconus, sive alius Archidiaconi vice fungens, ducit eos ad ostium Ecclesie, et facit illos claudere et aperire; tradit etiam eis funem campanarum, faciens eos campanas pulsare; deinde illos reducit ad Pontificem: quibus coram Pontifice genua flectentibus, stans cum mitra Pontifex versus ad ipsos ordinatos, dicit:

DEum Patrem omnipotentem, fratres charissimi, suppliciter deprecemur, ut hos famulos suos bene ☩ dicere dignetur, quos in officium Ostiariorum eligere dignatus est: ut sit eis fidelissima cura in domo Dei diebus ac noctibus, ad distinctionem certarum horarum, ad invocandum nomen Domini, adjuvante Domino nostro Jesu Christo: Qui cum eo vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum. R. Amen.

Tum mitra deposita, stans Pontifex, et conversus ad altare, dicit:

Oremus. Et ministri: **Flectamus genua.** R. **Levate.**

Et statim versus ad illos genuflexos, stans sine mitra dicit:

Domine sancte, Pater omnipotens, aeterna Deus, bene ☩ dicere dignare hos famulos tuos in officium Ostiariorum: ut inter janitores Ecclesiae tuo pareant obsequio, et inter electos tuos partem tuae mereantur habere mercedis. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum. R. Amen.

Post haec Ordinati, suggerente Archidiacono, redeunt ad loca sua

DE ORDINATIONE LECTORUM.

Pro Lectoribus ordinandis paratur Liber Lectorum

Ostiaris ordinatis, Pontifex, reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium a parte Epistolae. Interim cantatur primum Graduale, vel primum **Alleluja**, si sit infra Octavam Pentecostes, et Pontifex sedens cum mitra, oblato sibi libro et candela, legit lectum Graduale, vel **Alleluja**. Quibus dictis, surgit, deposita mitra, et versus ad altare, cantatur secundam Collectam. Tum sedet, reassumpta mitra, et cantatur secunda Lectio. Interim accedunt duo capellani cum libro, et candela ante Pontificem,

qui sedens cum mitra, ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, Pontifex revertitur ad faldistorium ante medium altaris positum, ubi sedet cum mitra, et Lectores vocantur per Archidiaconum, hoc modo.

Accédant qui ordinándi sunt ad officium Lectorum.

Et mox nominantur per Notarium, ut supra dictum est. Quibus coram Pontifice, cum candelis in manibus, genuflexis. Pontifex admonet eos, dicens:

Filii charíssimi, ut sitis Lectóres in domo Dei nostri, officium vestrum agnóscite, et impléte. Potens est enim Deus, ut áugeat vobis grátiam perfectiónis æternæ. Lectórem síquidem opórtet légere ea, quæ (vel ei, qui) prædicat, et lectiones cantáre, et benedicere panem, et omnes fructus novos. Studéte ígitur verba Dei, vidélicet lectiones sacras distincte et apérte ad intelligéntiam et ædificatióem fidélium absque omni mendácio falsitátis próferre; ne véritas divinárum lectionum incúria vestra ad instructióem audiéntium corrumpátur. Quod autem ore légitis, corde credátis, et ópere compleátis; quátenus auditóres vestros verbo páriter et exémplo vestro docére possitis. Ideóque dum légitis, in alto loco Ecclésiæ stetis, ut ab ómnibus audiámini, et videámini, figurántes positióne corporáli vos in alto virtútum gradu debére conversári; quátenus cunctis, a quibus audímini et vidémini, celéstis vitæ formam præbeátis: quod in vobis Deus impleat per grátiam suam.

Deiinde Pontifex accipit, et trahit omnibus codicem, de quo lecturi sunt, quem manum dexteram tangunt, dicens:

Accípíte, et estóte verbi Dei relatóres, habitúri, si fídéliter et utiliter impleveritis officium vestrum, partem cum iis, qui verbum Dei bene administravérunt ab infítio.

Quibus expeditis, et illis genuflexis, Pontifex stans cum mitra, versus ad eos, dicit:

( ) Rémus, fratres charíssimi, Deum Patrem omnipoténtem, ut super hos fámulos suos, quos in órдинem Lectorum dignátur assúmere, bene dictionem suam cle-

mémenter effúndat : quátenus distícte legant quæ in Ecclesiá Dei legénda sunt, et éadem opéribus ímpleant. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum : Qui cum eo vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Tum Pontifex, mitra deposita, stans conversus ad altare, dicit :

*O*rémus. Et ministri : **Flectámus génuá.** *R.* **Leváte.**

Deinde conversus ad ordinatos genuflexos, dicit sine mitra :

Domine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, bene ✠ dícere dignáre hos fámulos tuos in officium Lectorum : ut assiduitáte lectionum instrúcti sint, atque ordináti, et agénda dicant, et dicta ópere ímpleant, ut in utróque sanctæ Ecclesiæ exémplo sanctitáti suæ cónsulant. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Postea, suggerente Archidiacono, redeunt Ordinati ad loca sua.

DE ORDINATIONE EXORCISTARUM.

Pro Exorcistis ordinandis paretur liber Exorcismorum, cujus loco dari potest Pontificale, vel Missale

Lectoribus ordinatis, Pontifex, reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium ad corno Epistolæ, ubi sedens cum mitra, oblato sibi libro et candelá, legit secundum Gradale, vel secundum **Allelúja**, si sit infra Octavam Pentecostes. Interim cantatur a choro ipsum Graduale, vel **Allelúja**. Quo finito, surgit Pontifex, deposita mitra, et versus ad altare, cantat tertiam Collectam. Tum sedet, reassumpta mitra, et cantatur tertia Lectio. Interim accedunt duo capellani cum libro et candelá ante Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, revertitur ad faldistorium ante altare, et sedet cum

mitra. Exorcistæ vero vocantur per Archidiaconum modo consueto, dicens:

Accédant qui ordinandi sunt ad officium Exorcistarum.

Et ipsi singulatim nominantur per Notarium, ut prius dictum est. Quibus coram Pontifice, cum candelis in manibus, genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens.

Ordinandi, filii charissimi, in officium Exorcistarum, debetis nescere quid suscipitis. Exorcistam etenim oportet abjicere dæmones, et dicere populo, ut qui non communicat, det locum: et aquam in ministerio fundere. Accipitis itaque potestatem imponendi manum super energúmenos; et per impositionem manuum vestrarum, grátia Spíritus sancti et verbis exorcismi, pelluntur spíritus immúndi a corpóribus obséssis. Studéte igitur, ut sicut a corpóribus aliorum dæmones expéllitis, ita a méntibus, et corpóribus vestris omnem immundítiam et nequítiam ejiciátis; ne illis succumbátis, quos ab aliis, vestro ministerio, efugátis. Discite per officium vestrum vitiis imperáre, ne in móribus vestris aliquid sui juris inimicus váleat vindicáre. Tunc etenim recte in aliis dæmónibus imperábitis, cum prius in vobis eórum multímodam nequítiam superátis: Quod vobis Dóminus ágere concédát per Spíritum suum sanctum.

Post hæc Pontifex accipit, et tradit omnibus librum, in quo scripti sunt exorcismi, cujus loco tradi potest Pontificale, vel Missale, quem manu dextera singuli tangunt Pontifice dicente

Accipite, et commendáte memóriæ, et habéte potestátem imponendi manus super energúmenos, sive baptizátos, sive catechúmenos.

Postea vero, omnibus devote genuflexis, Pontifex eum mitra stans, dicit:

Deum Patrem omnipoténtem, fratres charissimi, supplices deprecémur, ut hos fámulos suos bene dicere dignétur in officium Exorcistarum: ut sint spirituáles imperátore, ad abjiciéndos dæmones de corpóribus ob-

séssis, cum omni nequítia eórum multifórmi. Per unigénitum Fílium suum Dóminum nostrum Jesum Christum: qui cum eo vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

Tum conversus ad altare, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génua. R. Leváte.**

Et mox conversus ad Ordinatos genuflexos, dicit:

Domine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, bene ꝑ dicere dignáre hos fámulos tuos in officium Exorcistárum: ut per impositionem mánuum, et oris officium, potestátem et impérium hábeant spíritus immúndos coercéendi, ut probábiles sint médici Ecclésiæ tuæ grátia curatiónum, virtutéque cœlésti confirmáti. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: **Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.**

Post hæc, suggerente Archidiacono, redeunt ad loca sua

DE ORDINATIONE ACOLYTHORUM.

Pro Acolythis ordinandis parentur candelabrum cum cereo extincto, et urceolus vacuus pro vino, pro Sacramento

Exorcistis ordinatis, Pontifex reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium, ad cornu Epistolæ, ubi sedens cum mitra, oblato sibi libro et candela, legit tertium Graduale, vel tertium **Allelúja**, si sit infra Octavam Pentecostes. Interim a Choro cantatur ipsum Graduale, vel **Allelúja**. Quo finito, surgit Pontifex, deposita mitra, et versus ad Altare cantat quartam Collectam. Tum sedet, reassumpta mitra, et cantatur quarta Lectio. Interim accedunt duo capellani cum libro et candela ante Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, Pontifex revertitur ad faldistorium ante Altare, ubi sedet cum mitra. Acolythi vero vocantur per Archidiaconum.

Accédant qui ordinánda sunt ad officium Acolythórum.

Et mox nominantur per Notarium, ut supra. Quibus

coram Pontifice, cum candelis in manibus, genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens:

Suscipite, filii charissimi, officium Acolythorum, pensate quod suscipitis. Acolythum etenim oportet ceroferarium ferre; luminaria Ecclesiae accendere; vinum, et aquam ad Eucharistiam ministrare. Studete igitur susceptum officium digne implere. Non enim Deo placere poteritis, si lucem Deo manibus preferentes, operibus tenebrarum inserviat, et per hoc aliis exempla perfidiae praebeat. Sed sicut Veritas dicit: Luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, et glorificent Patrem vestrum, qui in caelis est. Et sicut Apostolus Paulus ait: In medio nationis pravae et perversae, luceat sicut luminaria in mundo, verbum vitae continentes. Sint ergo lumbi vestri praecincti, et lucernae ardentes in manibus vestris, ut filii lucis sitis. Abiciatis opera tenebrarum, et induamini arma lucis. Eratis enim aliquando tenebrae, nunc autem lux in Domino. Ut filii lucis ambulatis. Quae sit vero ista lux, quam tantopere incalcet Apostolus, ipse demonstrat, subdens: Fructus enim lucis est in omni bonitate, et justitia, et veritate. Estote igitur solliciti in omni justitia, bonitate, et veritate, ut et vos, et alios, et Dei Ecclesiam illuminetis. Tunc etenim in Dei sacrificio digne vinum suggeretis et aquam, si vos ipsi Deo sacrificium, per castam vitam et bona opera oblatis fueritis: Quod vobis Dominus concedat per misericordiam suam.

Post haec Pontifex accipit, et tradit omnibus candelabrum cum candela extincta, quod successive manu dextera singuli tangerant, Pontifice dicente:

Accipite ceroferarium cum cereo, et sciatis vos ad accendenda Ecclesiae luminaria mancipari, in nomine Domini.

R. Amen.

Tunc accipit, et tradit eis urceolum vacuum, quem similiter tangere debent, dicens communiter omnibus:

Accipite urceolum, ad suggerendum vinum et aquam in Eucharistiam Sanguinis Christi, in nomine Domini.

R. Amen.

Postea, eis genuflexis permanentibus, Pontifex stans cum mitra versus ad eos, dicit:

DEum Patrem omnipotentem, fratres charissimi, suppliciter deprecemur, ut hos famulos suos bene ☩ dicere dignetur in ordine Acolythorum; quatenus lumen visibile manibus praeferentes, lumen quoque spirituale moribus praebant: adjuvante Domino nostro Jesu Christo: Qui cum eo, et Spiritu sancto vivit et regnat Deus, per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

Tum Pontifex ad altare se convertens, deposita mitra, stans, dicit:

O remus. Et ministri: Flectamus genua. R. Levate.

Et mox Pontifex conversus ad eosdem genuflexos, dicit:

Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, qui per Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum, et Apostolos ejus in hunc mundum lumen claritatis tuae misisti, quique, ut mortis nostrae antiquam aboleret chirographum, gloriosissimae illum Crucis vexillo affigi, ac sanguinem et aquam ex latere illius pro salute generis humani effluere voluisti: bene ☩ dicere dignare hos famulos tuos in officium Acolythorum; ut, ad accendendum lumen Ecclesiae tuae, et ad suggerendum vinum et aquam ad conficiendum Sanguinem Christi Filii tui in offerenda Eucharistia, sanctis altaribus tuis fideliter subministrent. Accende, Domine, mentes eorum et corda ad amorem gratiae tuae, ut illuminati vultu splendoris tui, fideliter tibi in sancta Ecclesia deserviant. Per eundem Christum Dominum nostrum. R. Amen.

O remus.

Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, qui ad Moysen et Aaron locutus es, ut accenderentur lucernae in tabernaculo testimonii, bene ☩ dicere dignare hos famulos tuos, ut sint Acolythi in Ecclesia tua. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Orémus.

(I) Mnípotens, sempitérne Deus, fons lucis, et origo bonitátis, qui per Jesum Christum Ffilium tuum, lumen verum, mundum illuminásti, ejúsque passiónis mystério redemísti, bene ✠ dicere dignáre hos fámulos tuos, quos in officium Acolythórum consecrámus, poscéntes cleméntiam tuam, ut eórum mentes et lámine sciéntiæ illústres, et pietátis tuæ rore irriges; ut ita accéptum ministérium, te auxiliánte, péragent, quáliter ad ætérnam remuneratió-nem pervenire mereántur. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Post hæc, suggerente Archidiacono. ordinati redeunt ad loca sua.

DE SACRIS ORDINIBUS

IN GENERE.

SACRI et majores Ordines sunt Subdiaconatus, Diaconatus, et Presbyteratus: ad quos ordinati omnes debent communicare: ideo parentur pro eorum numero hostiæ parvæ consecrandæ.

DE ORDINATIONE SUBDIACONI.

Pro Ordinatione Subdiaconorum parentur Calix vacuus cum Patena superposita, Urceoli cum manutergio, et liber Epistolarum.

Acolythis ordinatis, Pontifex reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium, ad cornu Epistolæ: ubi sedens cum mitra, oblato sibi libro, et candela, legit quartum Graduale, vel quartum **Allelúja**, si sit infra Octavam Pentecostes. Interim a choro cantatur ipsum Graduale, vel **Allelúja**. Quo finito, surgit Pontifex, deposita mitra, et versus ad altare cantat quintam Collectam.

Tum sedet, reassumpta mitra, et cantatur quinta Lectio. Interim accedunt duo capellani cum libro, et candela ante

Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, Pontifex revertitur ad sedem suam ante medium altaris; et Archidiaconus versus ad ordinandos, dicit:

A ccédant qui ordinándi sunt Subdiáconi.

Et Notarius unumquemque illorum vocat, dicens:

N ad titulum Ecclesiæ N. N. ad titulum patrimonii sui.

Frater N. professus Ordinis N. ad titulum paupertatis.

Et sic de aliis; et quilibet vocatus, dicit, **Adsum,** et accedit versus Episcopum.

Debet autem quilibet ordinandorum in Subdiaconum indutus esse amictu, non tamen super caput, alba et cingulo; habere manipulum in manu sinistra, tunicellam super brachio sinistro, et candelam in manu dextera.

Omnibus autem in Subdiaconos ordinandis competenti spatio coram Pontifice stantibus, Pontifex cum mitra sedens admonet eos (nisi omnes sint Religiosi, quia tunc ista admonitio omittitur) dicens:

Illi dilectissimi, ad sacrum Subdiaconatus Ordinem promovendi, iterum atque iterum considerare debetis attente, quod onus hodie ultro appetitis. Hactenus enim liberi estis, licetque vobis pro arbitrio ad secularia vota transire; quod si hunc Ordinem suscepitis, amplius non licebit a proposito resilire; sed Deo, cui servire regnare est, perpetuo famulari, et castitatem, illo adjuvante, servare oportebit; atque in Ecclesiæ ministerio semper esse mancipatos. Proinde, dum tempus est, cogitate, et, si in sancto proposito perseverare placet, in nomine Domini huc accedite.

His tunc accedentibus, et coram Pontifice genuflexis, Archidiaconus vocat ceteros ordinandos, dicens:

A ccédant qui ordinándi sunt Diáconi, et Presbyteri.

Quibus accedentibus, Archidiaconus ordinat eos, videlicet, Diaconandos paratos amictu, alba, cingulo, et manipulo, stolam in manu sinistra, dalmaticam super brachium sinistrum, et candelam in manu dextera tenentes, contra cornu Epistolæ altaris, faciebus altari versis; et Presbyteri-

ardos paratos amictu, aaba. cingulo. manipulo. stola in modum Diaconi, plectram super brachium sinistrum, mapulam albam manu sinistra, et candelam dextera tenentes contra faciem Pontificis, ac median altaris, facibus similiter altari versis. Quibus sic ordinatis, Pontifex mitram in capite tenens procumbit super faldistorium, in superiori gradu, sive piano altaris paratum, et omnes ordinandi in ois super tapetia prosternunt se: ministri vero, et alii stantes genuflectunt; et schola inchoat Intonias, choro respondentes: vel si ecclesiam flet sine cantu, Pontifex dicit amen: us et capitularis respondentibus.

Yrie eléison.

Christe eléison.

Kyrie eléison.

Christe áudi nos.

Christe exáudi nos.

Pater de cælis Deus,

Fili Redemptor mundi Deus,

Spiritus sancte Deus,

sancta Trinitas unus Deus,

sancta María,

sancta Dei Génitrix,

sancta Virgo Vírginum,

sancte Michael,

sancte Gábríel,

sancte Ráphael,

Omnes sancti Angeli et Archángeli, oráte pro nobis.

Omnes sancti beatórum Spirítuum órdenes, oráte.

sancte Joánnes Baptísta, ora.

sancte Joseph, ora.

Omnes sancti Patriárchæ, et Prophétæ, oráte.

sancte Petre, ora.

sancte Paule, ora.

sancte Andréa, ora.

sancte Jacóbe, ora.

Miserére nobis.

Miserére nobis.

Miserére nobis.

Miserére nobis.

ora pro nobis.

ora.

ora.

ora.

ora.

ora.

ora.

ora.

ora.

ora.

ora.

ora.

ora.

ora.

ora.

Sancte Joánnes ,	ora.
Sancte Thoma ,	ora.
Sancte Jacóbe ,	ora.
Sancte Philíppe ,	ora.
Sancte Bartholomæe ,	ora.
Sancte Matthæe ,	ora.
Sancte Simon ,	ora.
Sancte Thaddæe ,	ora.
Sancte Mathía ,	ora.
Sancte Bárnaba ,	ora.
Sancte Luca ,	ora.
Sancte Marce ,	ora.
Omnes sancti Apóstoli , et Evangelistæ ,	orate.
Omnes sancti Discípuli Dómini ,	orate.
Omnes sancti Innocéntes ,	orate.
Sancte Stéphane ,	ora.
Sancte Laurénti ,	ora.
Sancte Vincénti ,	ora.
Sancti Fabiáne , et Sebastiáne ,	orate.
Sancti Joánnes et Paule ,	orate.
Sancti Cosma , et Damiáne ,	orate.
Sancti Gervási , et Protási ,	orate.
Omnes sancti Mártyres ,	orate.
Sancte Silvéster ,	ora.
Sancte Gregóri ,	ora.
Sancte Ambrósi ,	ora.
Sancte Augustíne ,	ora.
Sancte Hierónyme ,	ora.
Sancte Martíne ,	ora.
Sancte Nicolæe ,	ora.
Omnes sancti Pontífices , et Confessóres ,	orate.
Omnes sancti Doctóres ,	orate.
Sancte Antóni ,	ora.
Sancte Benedicte ,	ora.
Sancte Bernárde ,	ora.
Sancte Domínice ,	ora.

Sancte Francíscæ,	ora.
Omnes sancti Sacerdótes, et Levítæ,	oráte.
Omnes sancti Mónachi, et Eremitæ,	oráte.
Sancta María Magdaléna,	ora.
Sancta Agatha,	ora.
Sancta Lúcia,	ora.
Sancta Agnes,	ora.
Sancta Cæcília,	ora.
Sancta Catharina,	ora.
Sancta Anastásia,	ora.
Omnes Sanctæ Vírgines, et Víduæ,	oráte.
Omnes Sancti, et Sanctæ Dei,	Intercédite pro nobis.
Propítius esto,	Parce nobis, Dómine.
Propítius esto,	Exáudi nos, Dómine.
Ab omni malo,	Líbera nos, Dómine.
Ab omni peccáto,	líbera.
Ab ira tua,	líbera.
A flagélló terræmótus,	líbera.
A peste, fame, et bello,	líbera.
A subitánea, et improvisa morte,	líbera.
Ab insidiis diabóli,	líbera.
Ab ira, et ódio, et omni mala voluntáte,	líbera.
A spírítu fornicatiónis,	líbera.
A fúlgure, et tempestáte,	líbera.
A morte perpétua,	líbera.
Per mystérium sanctæ Incarnatiónis tuæ,	líbera.
Per Advéntum tuum,	líbera.
Per Nativitátem tuam,	líbera.
Per Baptísmum, et sanctum Jejúnium tuum,	líbera.
Per Crucem, et Passiόνem tuam,	líbera.
Per Mortem, et Sepultúram tuam,	líbera.
Per sanctam Resurrecciónem tuam,	líbera.
Per admirábilem Ascensióem tuam,	líbera.
Per Advéntum Spírítus Sancti Parácliti,	líbera.
In die Judicii,	líbera.
Peccatóres,	Te rogámus, áudi nos.

- Ut nobis parceas, te rogámus.
 Ut nobis indúlgeas, te rogámus.
 Ut ad veram pœniténtiam nos perdúcere dignéris, te rogá-
 mus, áudi nos. .
 Ut Ecclesiám tuam sanctam régere, et conserváre dignéris,
 te rogámus, áudi nos.
 Ut Domnum Apostólicum et omnes Ecclesiásticos Ordínes
 in sancta religióne conserváre dignéris, te rogámus,
 áudi nos.
 Ut inimícos sanctæ Ecclesiæ humiliáre dignéris, te rogá-
 mus, áudi nos.
 Ut régibus, et princípibus Christiánis pacem et veram con-
 córdiam donáre dignéris, te rogámus áudi nos.
 Ut cuncto pópulo Christiáno pacem, et unitátem largíri
 dignéris, te rogámus, áudi nos.
 Ut nosmetípsos in tuo sancto servítio confortáre, et con-
 serváre dignéris, te rogámus, áudi nos.
 Ut mentes nostras ad cœlestia desidéria érigas, te rogá-
 mus, áudi nos.
 Ut ómnibus benefactóribus nostris sempitérna bona retri-
 buas, te rogámus, áudi nos.
 Ut ánimas nostras, fratrum, propinquórum, et benefactó-
 rum nostrórum ab ætérna damnatióne erípias, te ro-
 gámus, áudi nos.
 Ut fructus terræ dare, et conserváre dignéris, te rogámus.
 Ut ómnibus Fidélibus defúctis réquiem ætérnam donáre
 dignéris, te rogámus, áudi nos.

Hic datur benedictio, sanctificatio, et consecratio per
 Pontificem rebus consecrandis, ut infra in locis propriis
 dicetur :

- Ut nos exaudíre dignéris, te rogámus.
 Fili Dei, te rogámus.
 Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, Parce nobis Dómine.
 Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, Exáudi nos, Dómine.
 Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, Miserére nobis.
 Christe, áudi nos.

Christe, exáudi nos.

Kyrie eléison.

Christe eléison.

Kyrie eléison.

Postquam autem dictum fuerit in Litanis:

Ut ómnibus Fidélibus defúctis, etc. R. Te rogámus.

Surgit Pontifex cum mitra ab accubitu, et se ad ordinandos vertens, et baculum pastoralem in sinistra manu tenens, ordinandis prostratis manentibus, dicit:

Ut hos eléctos bene ✠ dicere dignéris. R. Te rogámus.

Secundo dicit:

Ut hos eléctos bene ✠ dicere, et sanctifi ✠ cáre dignéris. R. Te rogámus.

Tertio dicit:

Ut hos eléctos bene ✠ dicere, sanctificáre, et conse ✠ cráre dignéris. R. Te rogámus.

Tum iterum super faldistorium procumbit, schola perficiente Litanias: **Ut nos exaudíre dignéris**, usque ad finem. Quibus finitis, Pontifex surgens cum mitra, sedet super faldistorium ante medium altaris, et Archidiaconus dicit alta voce:

Recédant in partem qui ordinánda sunt Diáconi, et Presbyteri.

Quibus ad aliquem locum idoneum, unde Pontificem celebrantem videre possint, transeuntibus, ad Ordinationem Subdiaconorum proceditur. Illis itaque coram Pontifice, per ordinem, in modum coronæ, genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens:

A Deptúri, filii dilectíssimi, officium Subdiáconátus, sédulo atténdite, quale ministérium vobis tráditur. Subdiáconum enim opórtet aquam ad ministérium altáris præparáre; Diácono ministráre; pallas altáris, et corporália ablúere; Cálicem, et Paténam in usum sacrificii eidem offerre. Oblatiónes, quæ véniunt in altáre, panes propositi-
onis vocántur: de ipsis oblati-
onibus tantum debet in altáre
poni, quantum pópulo possit sufficere, ne áliquid pútri-

dum in sacrário remáneat. Pallæ, quæ sunt in substratório altáris, in álio vase debent lavári, et in álio corporáles pallæ. Ubi autem corporáles pallæ lotæ fúerint, nullam áliud linteámen debet lavári, ipsaque lotiónis aqua in baptistérium debet vergi. Studéte itaque, ut ista visibília ministéria, quæ díximus, nítide et diligentíssime complétes, invisibília horum exémplo perficiátis. Altáre quidem sanctæ Ecclesiæ ipse est Christus, teste Joánne, qui in Apocalypsi sua altáre áureum se vidísse pérhibet, stans ante thronum, in quo, et per quem oblatiónes fidélium Deo Patri consecrántur. Cujus altáris pallæ et corporália sunt membra Christi, scilicet fidéles Dei, quibus Dóminus, quasi vestiméntis pretiósus circúmdatur, ut ait Psalmista: Dóminus regnávit, decórem indútus est. Beátus quoque Joánes in Apocalypsi vidit Fílium hóminis præcinctum zona áurea, id est, Sanctórum catérva. Si itaque humana fragilitáte contíngat in áliquo fidéles maculári, præbenda est a vobis aqua cœlestis doctrínæ, qua purificáti, ad ornáméntum altáris, et cultum divíni sacrificii rédeant. Estóte ergo tales, qui sacrificiis divinis, et Ecclesiæ Dei, hoc est, Córpori Christi digne servíre valeátis, in vera et cathólica fide fundáti; quóniam, ut ait Apóstolus: Omne quod non est ex fide, peccátum est, schismáticum est, et extra unitátem Ecclesiæ est. Et ídeo, si usque nunc fuístis tardi ad Ecclesiám, ámodo debétis esse assídui. Si usque nunc somnolénti, ámodo vígiles. Si usque nunc ebriósi, ámodo sóbrii. Si usque nunc inhonésti, ámodo casti: Quod ipse vobis præstáre dignétur, qui vivit, et regnat Deus in sæcula sæculórum.

R). Amen.

Deinde Pontifex accipit, et tradit omnibus Calicem vacuum cum Patena vacua superposita, quem successive manu dextera singuli tangunt, Pontifice dicente:

V Idéte cujus ministérium vobis tráditur; ídeo vos admóneo, ut ita vos exhibeátis, ut Deo placére possitis.

Et Archidiaconus accipit, et tradit eis urceolos cum

vino. et aqua, ac bacile cum mantergio, quæ omnia similiter tangere debent.

Postea surgit Pontifex, et versus ad populum stans cum mitra, dicit:

O Remus Deum ac Dóminum nostrum, fratres charíssimi, ut super hos servos suos, quos ab Subdiaconátus officium vocáre dignátus est, infúndat bene ✠ dictionem suam et grátiam: ut in conspéctu ejus fidéliter serviétes, prædestináta Sanctis præmia consequántur: Adjuvánte Dómino nostro Jesu Christo, qui cum eo vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Tum deposita mitra, conversus ad altare Pontifex, dicit:

Oremus. Et ministri: **Flectámus génua.** R. **Leváte.**

Et mox Pontifex versus ad ordinandos genuflexos, dicit sine mitra:

Domine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, bene ✠ dicere dignáre hos fámulos tuos, quos ad Subdiaconátus officium elígere dignátus es: ut eos in sacrário tuo sancto strénuos, sollicitósque cœléstis militiæ instítuas excubitóres, sanctísque altáribus tuis fidéliter subministrérent; et requiéscat super eos Spíritus sapiéntiæ et intellectus, Spíritus consílii et fortitúdinis, Spíritus sciéntiæ et pietátis: et répleas eos Spíritu timóris tui; et eos in ministério divíno confirmes, ut obediétes facto, ac dicto paréntes, tuam grátiam consequántur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Amen.

Tum Pontifex sedens, accepta mitra, amictum, qui in collo ordinandorum jacet, imponit super caput singulis, dicens:

Accepe amictum, per quem designátur castigatio vocis: **In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti.**

R. Amen.

Tum immittit manipulum in sinistrum brachium, cui libet dicens:

ACcipe manipulum, per quem designantur fructus bonorum operum: In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti. R. Amen.

Post hæc induit quemlibet tunica, et si tantum unca sit, immittit illam cuiuslibet solum usque ad scapulas, ac retrahens postremum totaliter induit, dicens cuiuslibet:

Tunica iucunditatis, et indumento lætitiæ induat te Dominus: In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti. R. Amen.

Postea accipit, et tradit omnibus librum Epistolarum, manu dextera ipsum simul tangentibus, dicens:

Accipite librum Epistolarum, et habete potestatem legendi eas in Ecclesia sancta Dei, tam pro vivis quam pro defunctis: In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti. R. Amen.

Omnibus expeditis, suggerente Archidiacono, ordinati redeunt ad loca sua: unus tamen de noviter ordinatis, tunica indutus, dicet Epistolam suo tempore.

DE ORDINATIONE DIACONI.

Subdiaconis ordinatis, Pontifex, reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium, ad cornu Epistolæ, ubi sedens cum mitra, oblato sibi libro et candelâ, legit Hymnum, **Benedictus es**, vel **Allelûja**, cum versu **Benedictus es**, si sit infra Octavam Pentecostes. Interim cantatur a choro dictus Hymnus, vel **Allelûja**, cum suo versu, ut supra. Quo finito, surgit Pontifex, deposita mitra, et versus ad altare, dicit in competenti tono **Glória in excelsis Deo**, si sit infra octavam Pentecostes, quod dum a choro perficitur, sedet cum mitra. Quo finito, deposita mitra, surgit, et versus ad populum, dicit: **Pax vobis**, vel **Dóminus vobiscum**, si **Glória in excelsis**, non sit dicendum: et conversus ad altare, cantat Orationem

Missæ dici, cum Oratione pro ordinatis, et ordinandis, sub uno, **Per Dóminum nostrum, videlicet.**

Oratio.

EXáudi, quæsumus Dómine, súpplícum preces, et devóto tibi pectore famulánte, perpétua defénsione custódi: ut nullis perturbatióibus impediti, liberam servitútem tuis semper exhibeámus officiis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat, etc.

Finita Oratione, sedet Pontifex, reassumpta mitra, et oblato sibi libro et candela, legit Epistolam. Interim per unum ex Subdiaconis noviter ordinatis, cantatur Epistola. Qua finita, surgit Pontifex, et accedit ad faldistorium ante altare cum mitra, et ibi sedet. Promovendi vero ad Ordinem Diaconatus per Archidiaconum vocantur, dicendo:

Accédant qui ordinándi sunt ad Diaconátum.

Et mox singulatim nominantur per Notarium, nulla tamen facta mentione de titulo. Eis igitur amictu, alba, cingulo, et manipulo paratis, ac stolam in sinistra manu, et candelam in dextera, ac dalmaticam super brachium sinistrum tenentibus, et in modum coronæ eorum Pontifice genuflexis, Archidiaconus offerens illos Pontifici, dicit:

Reverendíssime Pater, póstulat sancta mater Ecclésia Cathólica, ut hos præséntes Subdiáconos ad onus Diaconíi ordinétis.

Pontifex interrogat dicens: **Scis illos dignos esse?**

Respondet Archidiaconus: **Quantum humana fragilitas nosse sinit, et scio, et testificor ipsos dignos esse ad hujus onus officii.**

Et Pontifex dicit: **Deo grátias.**

Et ad eorundem ordinationem procedit. In primis Pontifex cum mitra sedens, clero et populo annuntiat, dicens:

Auxiliánte Dómino Deo, et Salvátore nostro Jesu Christo, eligimus hos præséntes Subdiáconos in Ordinem Diaconíi. Si quis habet áliquíd contra illos, pro Deo, et

propter Deum, cum fidúcia éxeat, et dicat; verúntamen memor sit conditiónis suæ.

Et facta aliquali mora, Pontifex convertens sermonem suum ad ordinandos, admonet eos, dicens:

Provehéndi, filii dilectíssimi, ad Levíticum Ordinem, cogitáte magnópere ad quantum gradum Ecclesiæ ascénditis. Diáconum enim opórtet ministráre ad altáre, baptizáre, et prædicáre. Sane in véteri lege ex duódecim una Tribus Levi elécta est, quæ speciáli devotióne tabernáculo Dei, ejúsque sacrificiis, ritu perpétuo deservíret. Tántaque dignitas ipsi concessa est, quod nullus, nisi ex ejus stirpe, ad divínium illum cultum atque officium ministráturus assúrgeret; ádeo, ut grandi quodam privilégio hæreditátis, et Tribus Dómini esse mererétur, et dici: quórum hódie, filii dilectíssimi, et nomen et officium tenétis, quia in ministérium tabernáculi testimónii, id est Ecclesiæ Dei, eligímini in Levítico officio, quæ semper in procíntu pó-sita, incessábili pugna contra inimicos dímicat: unde ait Apóstolus: Non est nobis colluctátio advérsus carnem et sánguinem, sed advérsus príncipes et potestátes, advérsus mundi rectóres tenebrárum harum, contra spirituália nequítie, in cælestibus. Quam Ecclesiam Dei, véluti tabernáculum, portáre et muníre debétis ornátu sancto, prædicátu divíno, exémplo perfécto. Levi quippe interpretátur ádditus, sive assúptus. Et vos, filii dilectíssimi, qui ab hæreditáte patérna nomen accípitis, estóte assúpti a carnálibus desidériis, a terrénis concupiscéntiis, quæ militánt advérsus ánimam; estóte nítidi, mundi, puri, casti, sicut decet ministros Christi, et dispensátóres mysteriórum Dei: ut digne addámini ad númerum Ecclesiástici gradus, ut hæreditas, et tribus amábilis Dómini esse mereámini. Et quia comministri, et cooperatóres estis Córporis, et Sanguinis Dómini, estóte ab omni illécebra carnis aliéni, sicut ait Scriptúra: Mundámini, qui fertis vasa Dómini. Cogitáte beátum Stéphanum, mérito præcipuæ castitátis ab Apóstolis ad officium istud eléctum. Curáte, ut quíbus Evangé-

liam ore annuntiátis, vivis opéribus exponátis, ut de vobis dicátur: **Beáti pedes evangelizántium pacem, evangelizántium bona. Habéte pedes vestros calceátos Sanctórum exémpis, in præparatióne Evangélii pacis: Quod vobis Dóminus concédát per grátiam suam.** *R.* Amen.

Deinde, si non sint ordinati Subdiaconi, ordinandi omnes prosternunt se, ubi genuflectebant; et Pontifice antefaldistorium suum genuflectente, dicuntur Litanie, et ordinandi per Pontificem benedicuntur, prout supra, pag. 31. in Ordinatione Subdiaconi dictum est. Post hæc ordinandis ab accubitu surgentibus, genuflexis tamen manentibus, Pontifex sedens in faldistorio cum mitra, intelligibili voce alloquitur clerum et populum, dicens:

Commúne votum, commúnis orátio proseguátur, ut híc totius Ecclesiæ prece, qui ad Diaconátus ministérium præparántur, Levíticæ bene *†* dictionis ordine claréscant, et spirituáli conversatióne præfulgéntes, grátia sanctificatiónis elúceant: Præstánte Dómino nostro Jesu Christo, qui cum Patre, et Spíritu sancto vivit, et regnat Deus in sæcula sæculórum.

R. Amen.

Deinde surgens cum mitra Pontifex, stans versus ad ordinandos, dicit, alta voce legendo:

(O) Rémus, fratres charíssimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hos fámulos suos, quos ad officium Diaconátus dignátur assúmere, benedictiόνis suæ grátiam cleménter effúndat, eisque consecratiónis indúltæ propítius dona consérvet, et preces nostras cleménter exáudiat; ut, quæ nostro gerénda sunt ministério, suo benígnus proseguátur auxilio; et quos sacris mystériis exequéndis pro nostra intelligéntia crédimus offeréndos, sua bene *†* dictione sanctíficet, et confirmet. Per unigénitum Filium suum Dóminum nostrum Jesum Christum, qui cum eo, et Spíritu sancto vivit et regnat Deus:

Deinde deposita mitra, extensis manibus ante pectus, dicit:

℣. Per ómnia sæcula sæculórum.

℞. Amen.

℣. Dóminus vobíscum.

℞. Et cum spírítu tuo.

℣. Sursum corda.

℞. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

℞. Dignum et justum est.

Vere dignum, et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubíque grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, honórum dator, ordinúmque distribútor, atque officiórum dispósitor, qui in te manens innovas ómnia, et cuncta dispónis, per verbum; virtútem, sapiéntiámque tuam Jesum Christum Fílium tuum Dóminum nostrum, sempitérna providéntia præparas, et singulis quibúsq; temporibus aptánda dispénsas. Cujus corpus, Ecclésiám videlicet tuam, cœléstium gratiárum varietáte distinctam, suorúmque connéxam distinctióne membrórum, per legem mirábilem totíus compáginis unítam, in augmentum templi tui créscere, dilataríque largírís; sacri múnis servitútem trinis grádibus ministrórum Nómíni tuo militáre constitúens, eléctis ab initio Levi filiis, qui in mysticis operatióibus domus tuæ fidélibus excúbiis permanentes, hæreditátem benedictiónis ætérnæ sorte perpétua possidérant. Super hos quoque fámulos tuos, quæsumus Dómine, placátus inténde, quos tuis sacris altáribus servitúros in officium Diaconátus suppliciter dedicámus. Et nos quidem, tamquam hómínes divíni sensus et summæ ratiónis ignári, horum vitam, quantum póssumus, æstimámus. Te autem, Dómine, quæ nobis sunt ignóta non tránseunt, te occúlta non fallunt. Tu cógnitor es secretórum, tu scrutátor es córdium. Tu horum vitam cœlésti póteris examináre judício, quo semper præuales, et admíssa purgáre, et ea, quæ sunt agénda, concédere.

Hic solus Pontifex manum dexteram extendens, ponit super caput cuilibet ordinando, et nullus alius, quia non

ad Sacerdotium, sed ad ministerium consecrantur, dicens singulis :

Accipe Spíritum sanctum, ad robur, et ad resisténdum diabolo, et tentatióibus ejus: In nómine Dómini.

Postea prosequitur in primo tono, extensam tenens manum dexteram, usque in finem Prefationis.

Emitte in eos, quæsumus, Dómine, Spíritum sanctum, quo in opus ministérii tui fidéliter exequéndi septifórmis grátie tuæ múnere roboréntur. Abúndet in eis totíus formæ virtútis, auctóritas modésta, pudor constans, innocétiæ púritas, et spirituális observántia disciplinæ. In móribus eórum præcépta tua fúlgeant, ut suæ castitátis exémplo imitatióem sanctam plebs acquirat; et bonum consciétiæ testimónium præferéntes, in Christo firmi et stábiles perseverént, dignisque succéssibus de inferióri gradu per grátiam tuam cápere potióra mereántur.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo, ita tamen quod a circumstantibus possit audiri.

Per eúdem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Post hæc Pontifex sedens cum mitra, cuilibet ordinando ante se genuflexo, stolam, quam singuli in manu habent, imponit successive super humerum sinistrum, dicens singulis :

Accipe stolam ✠ cándidam de manu Dei: adímple ministérium tuum: potens enim est Deus, ut áugeat tibi grátiam suam: Qui vivit et regnat in sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Faciens supra quemlibet eorum signum Crucis, et ministri reflectent capita stolæ, et alligent sub brachio dextero.

Post hæc Pontifex accipiens dalmaticam, induit ea quemlibet successive usque ad humeros: et sic fit usque ad ultimum, quem ea totaliter induit: et hoc, si una tantum sit dalmatica; si vero quilibet suam habet, tunc singulos sua totaliter induit, dicens cuilibet:

Induat te Dóminus indumento salutis, et vestimento lætitiæ, et dalmatica justitiæ circumdet te semper: In nómine Dómini. *R.* Amen.

Postremo Pontifex accipit, et tradit omnibus librum Evangeliorum, quem manu dextera tangunt, dicens:

Accipite potestatem legéndi Evangelium in Ecclesia Dei, tam pro vivis, quam pro defunctis: In nómine Dómini. *R.* Amen.

Quo facto Pontifex stans ad altare conversus, dicit, sine mitra,

O rémus. Et ministri: **Flectámus génua.** *R.* Leváte.

Et vertens se ad ordinatos, dicit:

Exáudi, Dómine, preces nostras, et super hos fámulos tuos Spíritum tuæ bene dictiónis emítte; ut cœlesti múnere ditáti, et tuæ majestátis grátiam possint acquirere, et bene vivéndi áliis exémplum præbere. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

O rémus.

Domine sancte, Pater fidei, spei, et grátiae, et profectuum remunerátor, qui in cœlestibus et terrénis Angelórum ministériis ubique dispósitis, per ómnia eleménta voluntátis tuæ diffúndis efféctum, hos quoque fámulos tuos spirituáli dignare illustráre afféctu; ut tuis obséquiiis expediti, sanctis altáribus tuis ministri puri accréscent; et indulgéntia tua purióres, eórum gradu, quos Apóstoli tui in septenárium númerum, beáto Stéphanó duce ac prævio, Spíritu sancto auctóre, elegérunt, digni existant, et virtútibus univérsis, quibus tibi servíre opórtet, instrúcti, tibi compláceant. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *A.* Amen.

Deinde cum tempus fuerit, aliquis de noviter ordinatis dalmatica indutus, dicit Evangelium. Ordinati autem statim, suggerente Archidiacono, redeunt ad loca sua.

DE ORDINATIONE PRESBYTERI.

Pro Ordinatione Presbyterorum parentur oleum Catechumenorum, Calix cum vino et aqua, Patena et Hostia desuper posita, medulla panis, et bacile cum buccali pro manibus abluendis, quas singuli ad suas mappulas extergunt.

Diaconis ordinatis, Pontifex ad sedendum in sede sua, vel in faldistorio, in plano juxta cornu Epistolæ accedit, et cantatur Tractus, usque ad ultimum versum exclusive: quod si sit infra Octavam Pentecostes, Tractus et sequentia, usque ad ultimum versum exclusive. Interim accedunt duo capellani cum libro, et candelæ ante Pontificem, qui ex eo legit ipsum Tractum, et sequentiam, usque ad ultimum versum exclusive. Deinde Pontifex cum mitra revertitur ante altare, ubi sedet super faldistorium.

Tunc Archidiaconus vocat ordinandos voce intelligibili, dicens:

Accédant qui ordinándi sunt ad Ordinem Presbyterátus.

Et mox nominatum leguntur per Notarium, prout supra dictum est, nulla tamen de titulo facta mentione. Tunc illi more Diaconorum parati, amictu, alba, cingulo, stola, et manipulo, tenentes planetas super brachium sinistrum complicatas, et in manu dextera candelas, ac mappulas albas pro ligandis et lavandis manibus, ad Pontificem accedunt, et coram eo in modum coronæ se disponunt. Tunc Archidiaconus præsentat ordinandos Pontifici, dicens:

¶ **Everendíssime Pater, póstulat sancta mater Ecclésia Cathólica, ut hos præsentés Diáconos ad onus Presbyteríi ordinétis.**

Et Pontifex interrogat, dicens: **Scis illos esse dignos?**

Respondet Archidiaconus: **Quantum humana fragilitas nosse sinit, et scio, et testíficor ipsos dignos esse ad hujus onus officii.**

Pontifex dicit: **Deo grátias.**

Et annuntiat clero, et populo, dicens.

QUóniam, fratres charíssimi, rectóri navis, et navigio deferéndis, éadem est vel securitátis rátio, vel commúnis timóris; par eórum debet esse senténtia, quorum causa commúnis existit. Neque enim fuit frustra a Pátribus institútum, ut de electióne illórum, qui ad régimen altáris adhibéendi sunt, consulátur étiam pópulus: quia de vita et conversatióne præsentánda, quod nonnúquam ignorátur a plúribus, scitur a páucis; et necesse est, ut fácilis ei, quis obediéntiam exhibeat ordináto, cui assénsus præbúerit ordinádo. Horum síquidem Diaconórum in Presbyteros, auxiliánte Dómino, ordinandórum conversáto (quantum mihi vidétur) probáta, et Deo plácita existit, et digna (ut árbitror) Ecclesiástici honóris augméto. Sed ne unum fortásse, vel páucos, aut decípiat assénsio, vel fallat afféctio, senténtia est expeténda multórum. Itaque quid de eórum áctibus, aut móribus novéritis, quid de mérito sentiátis, libera voce pandátis; et his testimónium Sacerdótii magis pro mérito, quam affectióne áliqua, tribuátis. Si quis ígitur habet áliquíd contra illos, pro Deo, et propter Deum, cum fidúcia éxeat, et dicat; verúmtamen memor sit conditiónis suæ.

Postea Pontifex, facta aliqua mora, convertens sermonem suum ad ordinandos, admonet eos, dicens:

Consecrándi, filii dilectíssimi, in Presbyterátus officium, illud digne suscipere, ac susceptum laudabiliter éxequi studeátis. Sacerdótem étenim opórtet offérre, benedicere, præesse, prædicáre, et baptizáre. Cum magno quippe timóre ad tantum gradum ascendéndum est, ac providéndum, ut cœléstis sapiéntia, probi mores, et diutúrna justitiæ observáto ad id eléctos comméndent. Unde Dóminus præcípíens Móysi, ut septuagínta viros de univérso Israel in adjutórium suum elígeret, quibus Spíritus sancti dona dividéret, suggéssit: quos tu nosti, quod senes pópuli sunt. Vos síquidem in septuagínta viris et sénibus signáti estis, si per Spíritum septifórmem, Decálogum legis custodiéntes, probi, et matúri in sciéntia similiter et ópere éritis.

Sub eodem quoque mysterio et eadem figura in novo Testamento Dominus septuaginta duos eligit, ac binos ante se in prædicationem misit; ut doceret verbo simul, et facto, ministros Ecclesiæ suæ fide et opere debere esse perfectos, seu geminæ dilectionis, Dei scilicet et proximi virtute fundatos. Tales itaque esse studeatis, ut in adiutorium Móysi, et duodecim Apostolorum, Episcoporum videlicet catholicorum, qui per Móysen, et Apóstolos figurantur, digne, per grátiam Dei, eligi valeatis. Hac certe mirarietate Ecclesia sancta circumdatur, ornatur, et regitur; cum alii in ea Pontifices, alii minoris ordinis Sacerdotes, Diaconi, et Subdiaconi, diversorum ordinum viri consecrantur; et ex multis, et alternæ dignitatis membris unum Corpus Christi efficitur. Itaque, filii dilectissimi, quos ad nostrum adiutorium fratrum nostrorum arbitrium consecrandos eligit, servate in moribus vestris castæ, et sanctæ vitæ integritatem. Agnoscite quod agitis. Imitamini quod tractatis: quatenus mortis Dominiæ mysterium celebrantes, mortificare membra vestra a vitiis et concupiscentiis omnibus procuratis. Sit doctrina vestra spiritalis medicina pópulo Dei. Sit odor vitæ vestræ delectamentum Ecclesiæ Christi, ut prædicatione, atque exemplo ædificetis domum, id est, familiam Dei; quatenus nec nos de vestra provectione, nec vos de tanti officii susceptione damnari a Domino, sed remunerari potius mereamur: Quod ipse nobis concedat per grátiam suam. R). Amen.

Si non sint factæ Ordinationes Subdiaconorum, vel Diaconorum, dicuntur Litanie, ut supra in Ordinatione Subdiaconorum dictum est, pag. 31.

Post hæc surgunt omnes, et ordinandis coram Pontificibus et binis successive genuflectentibus, Pontifex stans ante faldistorium suum cum mitra, et nulla oratione, nulloque cantu præmissis, imponit simul utramque manum super caput cujuslibet ordinandi successive, nihil dicens. Idemque faciunt post eum omnes Sacerdotes, qui adsunt, quorum tres, aut plures planetis, vel saltem cum stolis

parati, si commode fieri potest, esse deberent. Quo facto, tam Pontifex, quam Sacerdotes, tenent manus dexteram extensas super illos. Et Pontifex stans cum mitra dicit:

Orémus, fratres charíssimi, Deum Patrem omnipoténtem, ut super hos fámulos suos, quos ad Presbytérii munus elégit, coeléstia dona multiplicet: et quod ejus dignatióne suscipiunt, ipsíus consequántur auxílio. Per Christum Dóminum nostrum. *ꝛ.* Amen.

Pontifex, deposita mitra, conversus ad altare, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génuá.** *ꝛ.* Leváte.

Et mox conversus ad ordinandos, dicit:

Láudi nos, quæsumus, Dómine Deus noster, et super hos fámulos tuos bene ✠ dictionem sancti Spíritus, et grátie Sacerdotális infúnde virtútem; ut quos tuæ pietátis aspectibus offérimus consecrándos, perpétua múnertui largitáte prosequáris. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus:

Tum extensis manibus ante pectus, dicit

ꝛ. Per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

ꝛ. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spíritu tuo.

ꝛ. Sursum corda.

R. Habémus ad Dóminum.

ꝛ. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Vere dignum, et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubíque grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, honórum áctor, et distribútor ómnium dignitátum; per quem proficiunt univérse; per quem cuncta firmántur; amplificátis semper in mélius nature rationalis incrementis, per órđinem cóngrua ratióne dispósitum. Unde et Sacerdotáles gradus, atque officia Levítarum, Sacraméntis mysticis institúta crevérunt; ut cum Pontífices summos regéndis pópulis præfecísses, ad eórum

societatis et operis adjumentum, sequentis ordinis viros, et secundæ dignitatis eligeres. Sic in eremo per septuaginta virorum prudentium mentes, Móysi spiritum propagasti, quibus ille adjutoribus usus, in populo innúmeras multitudines facile gubernavit. Sic et in Eleazarum, et Ithamarum filios Aaron paternæ plenitudinis abundantiam transfudisti, ut ad hostias salutares, et frequentioris officii Sacramenta ministerium sufficeret Sacerdotum. Hac providentia, Dómine, Apóstolis Filii tui Doctores fidei còmites addidisti, quibus illi orbem totum secundis prædicationibus impleverunt. Quapropter infirmitati quoque nostræ, Dómine, quæsumus, hæc adjumenta largire; qui quanto fragiliores sumus, tanto his pluribus indigemus. Da, quæsumus, omnipotens Pater, in hos famulos tuos Presbyterii dignitatem; innova in visceribus eorum Spiritum sanctitatis, ut acceptum a te, Deus, secúndi mériti munus obtineant, censuramque morum exemplo suæ conversatiónis insnuent. Sint pròvidi cooperatores ordinis nostri; elúceat in eis totius forma justitiæ, ut bonam ratiónem dispensatiónis sibi creditæ reddituri, æternæ beatitudinis præmia consequantur.

Quod sequitur, legat submissa voce, ita tamen quod a circumstantibus audiri possit.

Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Pontifex sedet, accepta mitra, et reflectit orarium, sive stolam ab humero sinistro cujuslibet, capiens partem, quæ retro pendet, et imponens super dexterum humerum, aptat eam ante pectus in modum crucis, singulis dicens:

Accipe jugum Dómini: jugum enim ejus suáve est, et onus ejus leve.

Postea imponit cuilibet successive casulam, usque ad scapulas, quam quilibet teneat super humeros complicatam, a parte anteriori deorsum dependentem, singulis dicens.

Accipe vestem Sacerdotálem , per quam cháritas intelligitur : potens est enim Deus , ut áugeat tibi charitátem , et opus perféctum. *R.* Deo grátias.

Surgit Pontifex sine mitra , et omnibus genua flectentibus , dicit :

Deus sanctificatiónum ómnium áctor , cujus vera consecrátió plénaque benedictio est , tu , Dómine , super hos fámulos tuos , quos ad Presbytérii honórem dedicámus , munus tuæ bene ✠ dictionis infúnde : ut gravitáte áctuum , et censúra vivéndi probent se senióres , his institúti disciplínis , quas Tito , et Timótheo Paulus expósuit ; ut in lege tua die ac nocte meditántes , quod légerint credant , quod crediderint dóceant , quod docuerint imiténtur ; justítiam , constántiam , misericórdiam , fortitudínem , cæterasque virtútes in se osténdant ; exémplo præbeant ; admonitióne confirment ; ac purum et immaculátum ministérii sui donum custódiant ; et in obséquium plebis tuæ panem , et vinum in Corpus et Sanguinem Filii tui immaculáta benedictiόne transfórment ; et inviolábili cháritate in virum perféctum , in mensúram ætátis plenitudinis Christi , in die justí et ætérni judícii Dei , consciéntia pura , fide vera , Spírítu sancto pleni resúrgant . Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum : Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spírítus sancti Deus , per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Tum Pontifex sine mitra ante altare conversus , flexis genibus incipit alta voce , schola prosequente , hymnum.

Veni , creátor Spírítus ,
Mentes tuórum vísitá ,
Imple supérna grátia ,
Quæ tu creásti , péctora .

Surgit Pontifex , et facit , ut in fine hymni habetur : interim schola prosequitur hymnum , qui si propter ordinandorum multitudinem necesse fuerit , repetatur , omisso primo versu .

Qui diceris Paráclitus,
 Altissimi donum Dei,
 Fons vivus, ignis, cháritas,
 Et spiritalis únctio.

Tu septifórmis múnere,
 Dígitus Patérnæ dexteræ,
 Tu rite promissum Patris,
 Sermóne ditans gúttura.

Accénde lumen sénsibus,
 Infúnde amórem córdibus,
 Infirma nostri córporis
 Virtúte firmans pérpeti.

Hostem repéllas lóngius,
 Pacémque dones prótinus,
 Ductóre sic te prævio
 Vitémus omne nóxium.

Fer te sciamus da Patrem,
 Noscámus atque Filium,
 Teque utriúsque Spíritum
 Credámus omni témpore.

Deo Patri sit glória,
 Et Filio, qui a mórtuis
 Surréxit, ac Paráclito,
 In sæculórum sæcula.

ñ. Amen.

Dicto primo versu, surgit Pontifex, et sedet in faldistorio cum mitra; et depositis chirothecis, et annulo Pontificali reassumpto, ponitur ei gremiale, sive mappula super gremium, et singuli ordinandi successive coram eo genua flectunt, et Pontifex cum Oleo Catechumenorum ungit unicuique ambas manus simul junctas, in modum crucis, producendo cum pollice suo dextero in dictum oleum inuncto duas lineas, videlicet, a pollice dexteræ manus usque ad indicem sinistrae, et a pollice sinistrae usque ad indicem dexteræ, uniendo mox totaliter palmas, dicens. dum quemlibet inungit

Consecrâre, et sanctificâre digneris, Dómine, manus istas
per istam unctiónem, et nostram bene dictionem.
R. Amen.

Pontifex producit manu dextera signum crucis super manus illius, quem ordinat, et prosequitur:

Ut quæcúmque benedixerint, benedicántur; et quæcúmque consecráverint, consecrántur, et sanctificéntur: In nómine Dómini nostri Jesu Christi.

Et quilibet ordinandus respondet: **Amen.**

Tum Pontifex claudit, seu jungit manus cuilibet successive, quas sic consecratas aliquis ministrorum Pontificis albo panniculo lineo simul, videlicet, dexteram super sinistram alligat; et mox unusquisque ad ordinem suum redit, et sic clausas et alligatas manus tenet. Omnium manibus unctis, et consecratis, Pontifex pollicem mica panis tergit; tum tradit cuilibet successive Calicem cum vino et aqua, et Patenam superpositam cum Hostia, et ipsi illam accipiunt inter indices et medios digitos, et cuppam Calicis et Patenam simul tangunt, Pontifice singulis dicente:

Accipe potestâtem offerre Sacrificium Deo, Missásque celebrâre tam pro vivis, quam pro defúctis. In nómine Dómini. R. Amen.

His peractis, Pontifex lavat manus cum medulla panis. et aqua lotionis hujusmodi projicitur in sacrarium. Deinde cum mitra revertitur ad sedem suam, vel ad faldistorium in cornu Epistolæ, in plano sibi paratum, ubi sedet cum mitra. Et chorus cantat ultimum versum Tractus, vel Sequentiæ, sive **Allelúja**. Interim accedunt duo capellani ante Pontificem cum libro et candela, qui ex eo legit dictum ultimum versum Tractus, vel Sequentiæ, sive **Allelúja**: legit etiam secreta, **Munda cor meum, etc.** atque Evangelium.

Interea unus ex Diaconis noviter ordinatis accedit ad altare cum textu Evangelii ante pectus, et dicit, **Munda cor meum, etc.** et cantat Evangelium. Interim parantur per ministros Hostiæ super altare, pro numero ordinatorum in Ordinibus sacris, qui omnes communicare debent:

et proceditur in Missa ordine solito. Interea dum Offertorium cantatur, vel etiam prius, ordinati Sacerdotes poterunt lavare manus suas cum medulla panis, et aqua bene mundare, atque extergere mappulis illis, quibus ligatae erant; et aqua ablutionis hujusmodi projiciatur in sacrarium.

Pontifex vero, Offertorio lecto, accepta mitra, vadit ad faldistorium ante medium altaris, et ibi sedens accipit Offertorium ab omnibus ordinatis, qui omnes accedunt bini et bini ad Pontificem; coram quo genuflexi offerunt illi singulas candelas accensas, et osculantur ejus manus; primo Presbyteri, tum Diaconi successive, et alii suo ordine.

Accepto singulorum Offertorio, Pontifex lavat manus, et surgit sine mitra, ac tollitur faldistorium, et prosequitur Missam.

Presbyteri vero ordinati, post Pontificem, vel hinc et inde, ubi magis commodum erit, in terra genuflexi, habeant libros coram se, dicentes: **Súscipe, sancte Pater, etc.** et omnia alia de Missa, prout dicit Pontifex: qui tamen bene advertat, quod Secretas morose dicat, et aliquantulum alte, ita ut ordinati Sacerdotes possint secum omnia dicere: et praesertim verba consecrationis, quæ dici debent eodem momento per ordinatos, quo dicuntur per Pontificem.

Secreta pro ordinatis, quæ dicitur cum Secreta Missæ diei, sub uno **Per Dóminum, etc.**

Tuis, quæsumus, Dómine, operáre mystériis: ut hæc tibi múnera dignis méntibus offerámus. **Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.**

Cum Pontifex dixerit orationem. **Dómine Jesu Christe, qui, etc.** osculatur altare, et dat primo ex singulis ordinatis cujuslibet Ordinis sacri ad eum successive accedenti. et altare prius ad dexteram Pontificis deosculanti. pacem. dicens: **Pax tecum.**

Cui ille respondet: **Et cum spiritu tuo.**

Et quilibet illorum dat sequenti sui Ordinis secum ordinato, et ille alteri, et sic usque ad ultimum continuatur. Si autem ordinatorum parvus sit numerus, Pontifex poterit dare pacem singulis.

Postquam vero Pontifex se communicaverit, et totum Sanguinem sumpserit, priusquam digitos abluat, accedunt ante altare Presbyteri, deinde Diaconi, tandem Subdiaconi: quibus ordinate dispositis, et genuflexis, Pontifex, facta reverentia Sacramento, et aliquantulum versus cornu Evangelii se retrahens, ad eos se convertit, et singuli ex Diaconis, et Subdiaconis tantum dicunt submissa voce:

Confiteor Deo, etc.

Et si officium fiat in cantu, unus de noviter ordinatis illud cantat.

Et Pontifex stans, capite detecto, versus ad eos dicit intelligibili voce, nisi officium fiat in cantu:

Misereatur vestri omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris, perducat vos ad vitam æternam. *R.* Amen.

Indulgentiam, absolutiõnem, et remissionem peccatorum vestrorum, tribuat vobis omnipotens et misericors Dominus. *R.* Amen.

Et manu dextera signum Crucis super eos communiter producit. Presbyteri ante Communionem non dicunt confessionem, nec datur eis absolutio, quia concelebrant Pontifici: propterea si non sunt alii ordinati, confessio, et absolutio prædictæ omittuntur.

Tum accedunt ordinati ad supremum gradum altaris bini et bini. Pontifex vero ponit plures Hostias consecratas super patenam, quam ori cujuslibet communicandi supponit, et singulos communicat, cuilibet dicens:

Corpus Domini nostri Jesu Christi custodiat te in vitam æternam.

Quilibet respondet: **Amen.**

Et priusquam Communionem sumat, manum Pontificis Hostiam teneantem osculatur.

Unus ministrorum Pontificis stat juxta cornu Epistolæ altaris Calicem habens, non illum, cum quo Pontifex celebravit, sed alium cum vino, et mappulam mundam in manibus, ad quem singuli communicati accedunt, et se purificant, os extergunt, et ad partem se locant.

Omnibus communicatis, Pontifex extergit Patenam super Calicem suum, super eum digitos abluit, sumit ablu-tionem, accipit mitram, et lavat manus.

Pontifex, lotis manibus, mitra deposita, stans in cornu Epistolæ altaris, versus ad illud inchoat in cantu, schola prosequente R. S. ton. quod a Septuagesima usque ad Pascha dicitur, sine Allelúja.

I am non dicam vos servos, sed amicos meos, quia omnia cognovistis quæ operatus sum in medio vestri allelúja. Accipite Spiritum sanctum in vobis Paráclitum: * Ille est, quem Pater mittet vobis, allelúja. † Vos amici mei estis, si feceritis quæ ego præcipio vobis. Accipite. v. Glória Patri, et Filio, et Spiritui sancto. * Ille est, quem.

Incepto Responsorio, Pontifex, accepta mitra, vertit se ad Presbyteros ordinatos, qui ante altare coram ipso stantes profitentur fidem, quam prædicaturi sunt, dicentes:

Credo in Deum, Patrem omnipotentem, Creatorem cæli et terræ. Et in Jesum Christum, Filium ejus unicum, Dóminum nostrum. Qui conceptus est de Spiritu sancto, natus ex María Virgine. Passus sub Póntio Piláto: crucifixus, mórtuus, et sepúltus. Descéndit ad ínferos, tértia die resurréxit a mórtuis. Ascéndit ad cælos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis. Inde ventúrus est judicáre vivos et mórtuos. Credo in Spíritum sanctum. Sanctam Ecclésiám Cathólicam. Sanctórum Communiónem. Remissionem peccatórum. Carnis resurrecciónem. Vitam atérnam. Amen.

Quo finito, Pontifex cum mitra sedens super falditorem, ante medium altaris, imponit ambas manus super capita singulorum coram eo genuflectentium, dicens cuilibet:

Accipe Spíritum sanctum : quorum remiseras peccáta , remittúntur eis ; et quorum retinúeris , reténta sunt.

Deinde explicans casulam , quam unusquisque habet super humeros complicatam , induit illa quemlibet , singulis dicendo :

STola innocéntiæ induat te Dóminus.

Et mox unusquisque iterum ad Pontificem accedit : et genuflexus ponit manus suas junctas inter manus Pontificis dicentis cuilibet , si suus est Ordinarius :

Promíttis mihi , et successóribus meis reveréntiam , et obediéntiam?

Et ille respondet : **Promíto.**

Si vero Pontifex non est suus Ordinarius , cum manus eorum inter suas tenet , ut præfertur . dicit singulis Presbyteris sæcularibus :

Promíttis Pontífici Ordinário tuo , etc.

Singulis vero Regularibus :

Promíttis Præláto Ordinário tuo , etc.

Promíttis Pontífici (vel Præláto) Ordinário tuo , pro tẽpore existénti reveréntiam et obediéntiam.

Et ille respondet : **Promíto.**

Tunc Pontifex , tenens manus illius inter suas , osculatur unumquemque , dicens : **Pax Dómini sit semper tecum.**

Et ille respondet : **Amen.**

His expletis , et eis ad ordinem suum reversis , Pontifex , sedens cum mitra , et baculo , admonet eos , dicens :

Ouia res , quam tractatúri estis , satis periculósa est , filii dilectíssimi , móneo vos , ut diligénter totíus Missæ órdinem , atque Hóstiæ consecratiónem , ac fractiónem , et communiónem , ab áliis jam doctis Sacerdótibus discátis , priúsqvam ad celebrándum Missam accedátis.

Pontifex surgit cum mitra et baculo , et Presbyteris coram eo adhuc genuflexis benedicit , dicens voce competenti :

Benedictio Dei omnipoténtis Pa tris , et Filii , et Spíritus sancti descéndat super vos , ut sitis be-

nedicti in ordine Sacerdotali, et offeratis placabiles Hostias pro peccatis, atque offensionibus populi omnipotenti Deo, cui est honor et gloria per omnia secula seculorum.

R. Amen.

Post hæc Pontifex, deposita mitra, et amoto faldistorio, convertitur ad altare, prosequitur Missam, et cantatur Communio: et dicitur hæc Postcommunio pro ordinatis sub uno **Per Dóminum.** cum Postcommunione Missæ diei

Postcommunio.

Quos tuis, Dómine, réficis Sacraméntis, contínuis attólle benignus auxiliis: ut tuæ redemptionis effectum, et mystériis capiamus, et móribus. Per Dóminum nostrum **Jesus Christum Filium tuum:** Qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per omnia secula seculorum. R. Amen.

Deinde dicitur, **Benedicámus Dómino, vel Ite Missa est,** prout tempus requirit, et per Pontíficem. **Pláceat tibi, Sancta Trínitas, etc.**

Quo dicto, Pontifex, accepta mitra et baculo pastorali, dat benedictionem solitam, dicens: **Sit nomen Dómini benedíctum, etc.**

Tum sedet, et alloquitur ordínatos sub his verbis:

Illi dilectíssimi, diligénte consideráte **Ordinem** per vos susceptum, ac onus húmeris vestris impósitum: studéte sancte et religiósé vívere, atque omnipoténti Deo placére, ut grátiam suam possítis acquirere, quam ipse vobis per suam misericórdiam concédere dignétur.

Sínguli ad primam Tonsúram, vel ad quátuor minóres Ordines promoti, dicite semel septem Psalmos Pœnitentiáles, cum Litániis, Versiculis, et Oratióibus. Ad Subdiaconátum, vel Diaconátum, Noctúrnum talis diéi. Ad Presbyterátum vero ordináti, post primam vestram Missam, tres álias Missas, videlicet, unam de Spíritu sancto, áliam de beáta María semper Vírgine, et tértiam pro Fidélibus defúctis dicite, et omnipoténtem Deum étiam pro me oráte.

Quod illi devóte suscipiant, et respondent se facturos.

Tum Pontifex convertit se ad altare, et dicit submissa voce: **Dóminus vobíscum.**

Initium sancti Evangelii secúndum Joánnem, etc.

Signat altare, et se, et revertitur ad sedem, vel ad faldistorium, ubi exuitur sacris vestibus. Ordinati etiam ad Presbyteratum dicunt idem Evangelium, et in loco convenienti sacras vestes deponunt, et cum eis alii ordinati.

DE CONSECRATIONE

ELECTI IN EPISCOPUM.

Nemo consecrari debet, nisi prius constet Consecratori de commissione consecrandi sive per litteras Apostolicas, si sit extra curiam, sive per commissionem, vivæ vocis oraculo, a summo Pontifice Consecratori factam, si Consecrator ipse sit Cardinalis.

Statuta die Consecrationis, quæ debet esse Dominica, vel natalitium Apostolorum, vel etiam festiva, si summus Pontifex hoc specialiter indulerit; et tam Consecrator, quam Electus conveniens est, ut præcedenti die jejument.

Consecratio, si extra curiam Romanam fiat, in Ecclesia, ad quam promoti fuerint, aut in provincia, si commode fieri poterit, celebretur.

In Ecclesia, ubi fiet consecratio, ornantur duæ capellæ, major pro Consecrante, et minor pro Electo. Et in majori quidem, super altari parato, ut est moris, erit Crux in medio, et ad minus quatuor candelabra. In terra ad gradus altaris erunt tapetia strata, super quibus procumbit Electus; sed Consecrator, et alii genuflectent.

Paratur etiam in loco propinquo et congruo credentia pro Consecratore. super quam erit mappa munda, duo candelabra, vasa ad abluendum manus, cum suis mantilibus, vas cum aqua benedicta, et aspersionio, thuribulum cum navicella, cochleari, et incenso, si officium fit in cantu, alias non; ampullæ cum vino et aqua pro Sacrifi-

cio, Calix, hostiaria cum Hostiis, medulla panis pro abstergendis manibus, sanctum Chrisma.

Item paramenta omnia Pontificalia, coloris tempori et officio Missæ convenientis, videlicet sandalia, amictus, alba, cingulum, Crux pectoralis, stola, tunicella, dalmatica, chirothecæ, planeta, mitra auriphrygiata, annulus Pontificalis, baculus pastoralis, manipulus, et gremiale.

Item paratur faldistorium ornatum pro Consecratore, et tres sedes pro Electo, et duobus Episcopis assistentibus, Missale, et Pontificale. Consecrator habeat tres Capellanos ad minus, cum superpelliceis, et duos scutiferos ad credentiam.

In cappella vero minore pro Electo, quæ a majore debet esse distincta, paratur altare cum Cruce, et duobus candelabris, et super illud Missale, et Pontificale: ac paramenta omnia Pontificalia albi coloris, ut supra pro Consecratore numerata sunt; et ultra illa, pluviale album, et prope altare credentia minor cum mappa munda, et vasis ad abluendum manus, et medulla panis ad extergendum manus, et caput.

Ponuntur etiam octo mappulæ ex duabus canis panui linei subtilis, per medium scissis in longitudinem, quarum duæ sint longitudinis sex palmorum quælibet, aliæ vero sex, æqualis sint quantitatis. Et candelæ saltem octo, unius libræ quælibet; quarum quatuor super altare Consecrantis, duæ super ejus credentiam, et duæ super altare Electi ponuntur.

Annulus cum gemma benedicendus, et Electo tradendus, pecten eburneus. Et pro offertorio intortitia duo, quatuor librarum quodlibet, duo panes magni, et duo barilia vini. Panes et barilia ornentur: duo, videlicet, videantur argentea, et duo aurea. hinc et inde insignia Consecratoris, et Electi habentia, cum capello, vel cruce, vel mitra, pro cujusque gradu et dignitate.

Adsint duo ad minus Episcopi assistentes, qui induuntur rochetto, et si sint Regulares, superpelliceo, amictu,

stola, pluviali (quæ cum reliquis paramentis sint coloris tempori, et officio Missæ congruentis), et mitra simplici alba; et quisque habeat suum Pontificale.

Hora igitur competenti, Consecrator, Electus, Assistentes Episcopi, et alii, qui Consecrationi interesse debent, ad Ecclesiam conveniunt; et Consecrator, facta oratione ante altare, ascendit ad sedem, si sit in Ecclesia sua; vel accedit ad faldistorium in capella sua, juxta cornu Epistolæ præparatum, et ibi de more paratur. Electus vero cum assistentibus Episcopis vadit ad capellam suam, et ibi capit paramenta opportuna, videlicet, si Missa cantatur, amictum, albam, cingulum, stolam in modum Sacerdotis, et pluviale. Si vero officium legitur, poterit, antequam dicta paramenta accipiat, capere sandalia, et legere Psal. **Quam dilècta**, etc. Assistentes etiam Episcopi interim sua paramenta prædicta capiunt.

Omnibus itaque paratis, Consecrator accedit ante altare, et ibi in medio sedet super faldistorium, vertens renes altari. Electus vero cum suo bireto ducitur sic paratus, medius inter assistentes sibi Episcopos paratos et mitratos; et cum ante Consecratorem pervenerit, nudato capite, illud profunde inclinando, ei reverentiam facit: assistentes vero Episcopi eidem cum mitra aliquantulum inclinant.

Tum sedent in sedibus suis ante Consecratorem, hoc modo: Electus contra faciem Consecratoris, ita ut inter eos sit competens distantia; antiquior Episcopus assistens ad dexteram Electi, junior ad sinistram; ita tamen, quod ipsi assistentes ad alterutrum facies vertant. Cum sic locati fuerint, et aliquantulum quieverint, surgunt. Electus sine bireto, et assistentes Episcopi sine mitris: et senior Assistentium versus ad Consecratorem, dicit:

R Everendissime Pater, póstulat sancta mater Ecclèsia Cathólica, ut hunc præsentem Presbyterum ad onus Episcopátus sublevétis.

Consecrator dicit:

Habétis mandátum Apostólicum?

Respondet Episcopus senior assistentium:

Habemus.

Consecrator dicit:

Legatur.

Tum Notarius Consecratoris accipiens mandatum de manu Episcopi assistentis, legit a principio ad finem. Interim sedent omnes, tectis capitibus. Mandato per Notarium perlecto, Consecrator dicit: **Deo grátias.** Vel, si consecratio fit vigore litterarum Apostolicarum, per quas etiam juramenti per Electum præstandi receptio Consecratori committitur, litteris ipsis lectis, antequam Consecrator aliud dicat. Electus de sede sua veniens coram Consecratore: genuflectit, et legit juramentum de verbo ad verbum, juxta tenorem commissionis prædictæ præstandum, in hunc modum, videlicet:

FORMA JURAMENTI.

LEGO N. Eléctus Ecclésiæ N. ab hac hora in ántea fídelis, et obédiens ero beáto Petro Apóstolo, sanctæque Románæ Ecclésiæ, et Dómino nostro, Dómino N. Papæ N. suisque successóribus canónice intrántibus. Non ero in consílio, aut consénsu, vel facto, ut vitam perdant aut membrum, seu capiántur mala captióne, aut in eos violénter manus quomodólibet ingerántur, vel injúriæ áliquæ inferántur, quovis quæsito colóre. Consílium vero, quod mihi creditúri sunt, per se, aut Núntios suos, seu litteras, ad eórum damnum, me sciénte, némini pandam. Papátum Románum, et Regália Sancti Petri adjútor eis ero ad retinéndum et defendéndum, salvo meo órdine, contra omnem hóminem. Legátum Apostólicæ Sedis in eúndo, et redeúndo honorífice tractábo, et in suis necessitátibus adjuvábó. Jura, honóres, privilégia, et auctoritátem Sanctæ Románæ Ecclésiæ, Dómini nostri Papæ, et successórum prædictórum, conserváre, defendere, augére, et promovére curábó. Neque ero in consílio, vel facto, seu tractátu, in quibus contra ipsum Dóminum nostrum, vel

eámdem Románam Ecclesiám áliqua sinistra, vel præjudiciála personárum, juris, honóris, status, et potestátis eórum machinéntur. Et si tália a quibuscúmque tractári, vel procurári nóvero, impédiám hoc pro posse, et quanto citius pótero, significábo eidem Dómino nostro, vel áleri, per quem possit ad ipsíus notítiam pervenire. Régulas Sanctórum Patrum, decréta, ordinationés, seu dispositionés, reservatiónes, provisionés, et mandáta Apostólica, totis viribus observábo, et fáciám ab áliis observári. Hæréticos, schismáticos, et rebélles eidem Dómino nostro, vel successóribus prædictis pro posse pèsequar, et impugnábo. Vocátus ad Synodum, véniam, nisi præpeditus fúero canónica præpeditiõe. Apostolórum límina singulis triénniis personáliter per me ipsum visitábo; et Dómino nostro, ac successóribus præfátis, ratióner reddám de toto meo pastoráli officio, ac de rebus ómnibus ad meæ Ecclesiæ statum, ad cleri, et pópuli disciplínam, animárum dénique, quæ meæ fidei tradítæ sunt, salútem quovis modo pertinentibus, et vicíssim mandáta Apostólica humíliter recípiam, et quam diligentíssime éxequar. Quod si legítimo impediméto deténtus fúero, præfáta ómnia adimplébo per certum Núntium ad hoc speciále mandátum habéntem, de grémio mei Capituli, aut álium in dignitáte Ecclesiástica constitútum, seu álias personátum habéntem; aut, his mihi deficientibus, per diocesanum Sacerdótem, et Clero deficienté omníno, per áliquem álium Presbyterum sæculárem, vel regulárem, spectátæ probitátis et religiónis, de supradictis ómnibus plene instrúctum. De hujúsmodi autem impediméto docébo per legítimas probatiónes ad Sanctæ Románæ Ecclesiæ Cardinálem Proponéntem in Congregatiõe Sacri Concilii, per supradictum Núntium transmitténdas. Possessiónes vero ad mensam meam pertinentes non vendám, nec donábo, neque impignorábo, nec de novo infeudábo, vel áliquo modo alienábo, etiam cum consénsu Capituli Ecclesiæ meæ, inconsúlto Romano Pontífice. Et si ad áliquam alienatióner devénero, pœnas in

quãdam super hoc ẽdita Constitutiõne contẽntas eo ipso incurrere volo.

Consecrator in gremio suo librum Evangeliorum ambabus manibus apertum tenens, inferiore parte libri Electo versa, ab eo præstationem hujusmodi juramenti recipit. Electo adhuc coram eo genuflexo dicente:

Sic me Deus adjuvet, et hæc sancta Dei Evangelia.

Et ipsum textum Evangeliorum ambabus manibus tangente, tum, non prius, dicit Consecrator: **Deo grãtias.**

Ad hoc tempus singulorum trienniorum tenentur omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, atque Episcopi Itali, videlicet, vel ex Italicis Insulis, unde in Italiam commodius trajici potest, veluti Siculi, Sardi, Corsi, et ab adjacentium provinciarum Italiæ, atque etiam Dalmatiæ, et Græcarum, quæ e regione ipsis Italiæ, et Siciliæ oris sunt.

Ad tempus singulorum quadrienniorum, Germani, Galli, Hispani, Belgæ, Boemi, Hungari, Poloni, Angli, Scoti, Hiberni, et cæteri omnes, qui in Europa sunt citra mare Germanicum, et Balticum, atque omnium insularum maris Mediterranei.

Ad tempus singulorum quinquenniorum, qui intra Europæ fines sunt his ab provinciis remotiores, atque etiam Africani littoribus nostris adversi, atque insularum maris Oceani, Septentrionalis et Occidentalis Europæ, atque Africæ, citra continentem Novi orbis, tam qui nunc sunt, quam qui ad Catholicam Fidem per misericordiam Dei aliquando redierint.

Ad tempus singulorum decenniorum Asiatici, et qui extra Asiam, et in aliis novis terris Orientalibus, Meridionalibus, Occidentalibus, et Septentrionalibus, tam in Insulis, quam in Continentibus, et denique in quibuslibet mundi partibus existentes.

Deinde Electo et Assistentibus in locis suis (ut dictum est) sedentibus, Consecrator intelligibili voce legit sequentem examinationem, quæ legi debet semper, sicut jacet, in singulari, etiam si plures simul examinentur. Assistentes

vero Episcopi submissa voce dicunt quæcumque dixerit Consecrator, et omnes debent tunc mitras tenere, et sedere.

EXAMEN.

Antiqua sanctorum Patrum institutio docet, et præcipit, ut is, qui ad Episcopatus ordinem eligitur, antea diligentissime examinetur cum omni charitate de fide Sanctæ Trinitatis; et interrogetur de diversis causis, et moribus, quæ huic regimini congruunt, ac necessaria sunt retineri, secundum Apostoli dictum: Manus nemini cito imposueris. Et ut etiam is, qui ordinandus est, erudiatur, qualiter sub hoc regimine constitutum oporteat conversari in Ecclesia Dei; et ut irreprehensibiles sint qui ei manus Ordinationis imponunt. Eadem itaque auctoritate et præcepto interrogamus te, dilectissime frater, charitate sincera, si omnem prudentiam tuam, quantum tua capax est natura, divinæ Scripturæ sensibus accommodare volueris?

Tum Electus aliquantulum assurgens, detecto capite, respondet:

Ita ex toto corde volo in omnibus consentire, et obedire.

Et hoc servabit ad omnes alias responsiones sequentes. Et si plures Electi fuerint, successive quisque sic respondet.

Interrogat Consecrator:

Vis ea, quæ ex divinis Scripturis intelligis, plebem, cui ordinandus es, et verbis docere, et exemplis?

R. Volo.

Interrogatio.

Vis traditiones Orthodoxorum Patrum, ac Decretales Sanctæ et Apostolicæ Sedis Constitutiones veneranter suscipere, docere, ac servare?

R. Volo.

Interrogatio.

Vis beato Petro Apostolo, cui a Deo data est potestas ligandi ac solvendi, ejusque Vicario Domino nostro, Domino N. Papæ N. suisque successoribus, Romanis Ponti-

ficibus, fidem, subjectionem, et obedientiam, secundum canonicam auctoritatem, per omnia exhibere?

R. Volo.

Interrogatio.

Vis mores tuos ab omni malo temperare, et quantum poteris, Domino adjuvante, ad omne bonum commutare?

R. Volo.

Interrogatio.

Vis castitatem et sobrietatem cum Dei auxilio custodire et docere?

R. Volo.

Interrogatio.

Vis semper in divinis esse negotiis mancipatus, et a terrenis negotiis, vel lucris turpibus alienus, quantum te humana fragilitas consenserit posse?

R. Volo.

Interrogatio.

Vis humilitatem, et patientiam in teipso custodire, et alios similiter docere?

R. Volo.

Interrogatio.

Vis pauperibus et peregrinis, omnibusque indigentibus esse propter nomen Domini affabilis et misericors?

R. Volo.

Tunc dicit ei Consecrator:

Hæc omnia, et cætera bona tribuat tibi Dominus, et custodiat te, atque corroboret in omni bonitate.

Et respondent omnes: Amen.

Interrogatio.

Credis, secundum intelligentiam, et capacitatem sensus tui, sanctam Trinitatem, Patrem, et Filium, et Spiritum sanctum, unum Deum omnipotentem, totamque in sancta Trinitate Deitatem, coessentialem, consubstantialem, coeternam, et coomnipotentem, unius voluntatis, potestatis, et majestatis, creatorem omnium creaturarum, a

quo ómnia, per quem ómnia, et in quo ómnia, quæ sunt in cœlo et in terra, visibília et invisibília, corporália et spirituália?

R. Asséntio, et ita credo.

Interrogatio.

Credis singulam quamque in sancta Trinitate personam unum Deum, verum, plenum, et perfectum?

R. Credo.

Interrogatio.

Credis ipsum Filium Dei, Verbum Dei æternaliter natum de Patre, consubstantiallem, coomnipotentem, et coæqualem per ómnia Patri in divinitate, temporaliter natum de Spíritu sancto ex María semper Vírgine cum ánima rationali, duas habentem natiuitates, unam ex Patre æternam, alteram ex Matre temporalem, Deum verum, et hominem verum, proprium in utraque natura, atque perfectum, non adoptivum, nec phantasmaticum, sed unicum et unum Filium Dei in duabus et ex duabus naturis, sed in unius personæ singularitate, impassibilem et immortalẽ divinitate, sed in humanitate pro nobis, et pro salute nostra passum vera carnis passione, et sepultum, ac tertia die resurgentem a mortuis vera carnis resurrectione; die quadragésimo post resurrectionem cum carne, qua resurrexit, et ánima ascendisse ad cœlum, et sedere ad dexteram Patris; inde venturum iudicare vivos et mortuos; et reddituram unicuique secundum opera sua, sive bona fuerint, sive mala?

R. Asséntio, et ita per ómnia credo.

Interrogatio.

Credis etiam Spíritum sanctum, plenum et perfectum, verumque Deum, a Patre et Filio procedentem, coæqualem, et coessentiallem, coomnipotentem, et coæternum per ómnia Patri et Filio?

R. Credo.

Interrogatio.

Credis hanc sanctam Trinitatem, non tres Deos, sed

unum Deum omnipotentem, ætérnum, invisibilem, et incommutabilem?

R. Credo.

Interrogatio.

Credis Sanctam, Cathólicam, et Apostólicam, unam esse veram Ecclésiám, in qua unum datur verum baptísma, et vera ómnium remíssio peccatórum?

R. Credo.

Interrogatio

Anathematizas étiam ómnem hæresim, extolléntem se advérsus hanc sanctam Ecclésiám Cathólicam?

R. Anathematízo.

Interrogatio.

Credis étiam veram resurrectionem ejúsdem carnis, quam nunc gestas, et vitam ætérnam?

R. Credo.

Interrogatio.

Credis étiam novi, et véteris Testaménti, Legis, et Prophetárum, et Apostolórum, unum esse auctórem Deum, ac Dóminum omnipotentem?

R. Credo.

Postea Consecrator dicit:

¶ Ec tibi fides augeátur a Dómino, ad veram et ætérnam beatitúdinem, dilectíssime frater in Christo.

Et respondent omnes: Amen.

Expleto itaque examine, præfati assistentes Episcopi ducunt Electum ad Consecratorem, coram quo genuflexus, ejus manum reverenter osculatur. Tunc Consecrator, deposita mitra, cum ministris ad altare conversus, facit solito more Confessionem, Electo a sinistris ejus manente: et omnes Episcopi ante sedes suas stantes faciunt similiter Confessionem cum capellanis suis. Facta itaque Confessione, Consecrator ascendit ad altare, et osculatur illud, et Evangelium in Missa dicendum; et incensat altare, more solito. Deinde vadit ad sedem suam, vel faldistorium, et procedit

in Missa usque ad Allelúja, sive ultimum versum Tractus, vel Sequentiæ, exclusive.

Si vero Missa legitur, osculato altari et Evangelio, ommissa incensatione, omnia prædicta legit in altari: et illis dictis, sive Missa legatur, sive cantetur, redit eum mitra ad sedendum in faldistorio, quod ante medium altaris sibi reponitur.

Episcopi vero assistentes ducunt Electum ad capellam suam: et ibi, deposito pluviali, Acolythi induunt illum sandalia, ipso Psalmos et orationes consuetas legente, si prius illa non acceperit. Tunc accipit Crucem pectoralem, et stola ei aptatur, ut ab humeris dependeat. Deinde tunica, dalmatica, casula, et manipulo induitur; quibus indutus, accedit ad suum altare, ubi stans in medio, medius inter Episcopos assistentes, detecto capite, legit totum officium Missæ, usque ad Allelúja, sive ultimum versum Tractus, vel Sequentiæ exclusive; nec vertit se ad populum cum dicit: **Dóminus vobiscum**, ut in aliis Missis fieri solet.

Propter Ordinationes Episcoporum numquam mutatur Officium diei; dicitur tamen post Collectam diei, pro officio Consecrationis, Collecta pro Electo, sub uno, **Per Dóminum**, etc.

Oratio

A Desto supplicatióibus nostris, omnipotens Deus, ut quod humilitátis nostræ geréndum est ministério, tuæ virtútis impleátur efféctu. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

℞. Amen.

Finito Graduali, si Allelúja dicitur, alioquin dicto Tractu, vel Sequentia, usque ad ultimum versum, exclusive, Consecrator accedit ad faldistorium ante medium altaris, et ibi sedet cum mitra: assistentes vero Episcopi iterum ducunt Electum ad Consecratorem, cui Electus, deposito bireto, caput profunde inclinans, humilem reveren-

tiam facit: Assistentes vero cum mitris se aliquantulum inclinantes, etiam Consecratorem venerantur. Tum sedent omnes, ut prius, et Consecrator sedens cum mitra, versus ad illum, dicit:

Episcopum oportet iudicare, interpretari, consecrare, ordinare, offerre, baptizare, et confirmare.

Deinde omnibus surgentibus, Consecrator stans cum mitra, dicit ad circumstantes:

Oremus, fratres charissimi, ut huic Elécto, utilitati Ecclesiae providens, benignitas omnipotentis Dei gratiae suae tribuat largitatem. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Et mox Consecrator ante faldistorium suum, et assistentes Episcopi ante sedes suas cum mitris procumbunt: Electus vero prosternit se a sinistris Consecratoris; ministri etiam, atque alii omnes genuflectunt.

Tum cantor, vel, si officium fit legendo, Consecrator incipit Litanias, dicens: **Kyrie eléison**, etc. proseguendo totas, prout supra in ordinatione Subdiaconi dictum est. pag. 31.

Postquam autem dictum fuerit: **Ut ómnibus Fidélibus defúctis, etc.**

R. **Te rogámus, áudi nos.**

Consecrator ab accubitu surgens, ad Electum conversus, baculum Pastoralem cum sinistra tenens, dicit sub voce Litaniarum. primo:

U t hunc præséntem Eléctum bene ꝛ dicere dignéris.

R. **Te rogámus, áudi nos.**

Secundo dicit:

U t hunc præséntem Eléctum bene ꝛ dicere, et sancti ꝛ ficare dignéris.

R. **Te rogámus, áudi nos.**

Tertio dicit:

U t hunc præséntem Eléctum bene ꝛ dicere, et sancti ꝛ ficare, et conse ꝛ crare dignéris.

R. **Te rogámus, áudi nos.**

Producendo semper signum Crucis super illum: idemque faciunt, et dicunt assistentes Episcopi, genuflexi tamen permanentes.

Deinde iterum procumbit Consecrator, et cantor, seu ipse qui prius dixit, eas prosequitur usque ad finem: **Ut nos exaudire digneris, etc.**

Quibus finitis, surgunt omnes, et Consecratore ante faldistorium suum cum mitra stante, Electus coram eo genuflectit.

Tum Consecrator, accepto libro Evangeliorum, illum apertum, adjuvantibus Episcopis assistentibus, nihil dicens, imponit super cervicem, et scapulas Electi, ita quod inferior pars libri cervicem capitis Electi tangat, littera ex parte inferiori manente: quem unus ex capellanis Electi, post ipsum genuflexus, quousque liber ipse eidem Electo in manus tradendus sit, continue sustinet.

Deinde Consecrator, et assistentes Episcopi ambabus manibus caput Consecrandi tangunt, dicentes:

Accipe Spiritum sanctum.

Quo facto, Consecrator stans, deposita mitra, dicit:

Propitiare, Dómine, supplicationibus nostris, et inclinato super hunc fámulum tuum cornu grátiae sacerdotális, bene ✠ dictionis tuæ in eum effúnde virtútem. **Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus.**

Deinde extensis manibus ante pectus, dicit:

✠ Per ómnia sæcula sæculórum.

R̄. Amen.

✠ Dóminus vobiscum.

R̄. Et cum spíritu tuo.

✠ Sursum corda.

R̄. Habémus ad Dóminum.

✠ Grátias agámus Dómino Deo nostro.

R̄. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos

tibi semper, et ubique grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, honor ómnium dignitátam, quæ glóriæ tuæ sacris famulántur ordínibus. Deus, qui Móyson famulum tuum secréti familiáris affátu inter cætera cœlestis documenta culturæ, de hábitu quoque indumentí Sacerdotális instítuens, eléctum Aaron mystico amíctu vestíri inter sacra jussísti, ut intelligéntiæ sensum de exémpis priórum cáperet secutúra postéritas, ne eruditio doctrínæ tuæ ulli deésset ætáti. Cum et apud véteres reveréntiam ipsa significatiónum spécies obtinéret, et apud nos certióra essent experiménta rerum, quam ænigmata figurárum. Illius namque Sacerdotíi anterióris hábitus nostræ mentis ornátus est; et Pontificálem glóriam non jam nobis honor comméndat véstium, sed splendor animárum. Quia et illa, quæ tunc carnálibus blandiebántur obtútibus, ea pótius, quæ in ipsis erant, intelligénda poscébant. Et idcirco huic famulo tuo, quem ad summi Sacerdotíi ministérium elegísti, hanc, quæsumus, Dómine, grátiam largiáris; ut quidquid illa velámína in fulgóre áuri, in nitóre gemmárum, et in multímоди óperis varietáte signábant, hoc in ejus móribus, actibúsq; claréscat. Comple in Sacerdóte tuo ministérii tui summam, et ornáméntis totíus glorificatiónis instrúctum, cœlestis unguénti rore sanctífica.

Si in Romana Curia fit Consecratio, Subdiaconus Apostolicus, vel unus ex capellanis Pontificis, ligat caput Electi cum una ex longioribus mappulis, de octo superius dictis; et Consecrator, flexis genibus, versus ad altare, incipit, cæteris prosequentibus, Hymnum:

Veni creátor Spiritus, etc.

Et dicitur usque ad finem, prout habetur supra in ordinatione Presbyteri, pag. 50.

Finito primo versu, surgit Pontifex, et sedet in faldistorio ante medium altaris; capit mitram; deponit annulum et chirothecas; resumit annulum, et imponitur ei gremiale a ministris. Tum pollicem suum dexterum intingit in sanctum Chrisma, et caput Electi coram se genuflexi inun-

git, formans primo signum Crucis per totam coronam. deinde reliquum coronæ liniendo, interim dicens:

U Ngátur, et consecrétur caput tuum, cœlésti benedictiône, in órđine Pontificáli.

Et producens manu dextera tertio signum Crucis super caput Electi, dicit:

In nómine Pa $\times$ tris, et Fí $\times$ lii, et Spíritus $\times$ sancti.

R. Amen.

¶. Pax tibi.

R. Et cum spírítu tuo.

Et si plures sint Consecrandi, hoc in persona cuiuslibet singulariter repetit.

Expleta unctione, Pontifex pollicem cum medulla panis paululum abstergit; et finito hymno prædicto, deposita mitra, surgit; et in pristina voce prosequitur, dicens:

Hoc, Dómine, copióse in caput ejus influat; hoc in oris subjécta decúrret; hoc in totius córporis extrémá descéndat: ut tui Spíritus virtus et interióra ejus répleat, et exterióra circúmtegat. Abúndet in eo constántia fidei, púrítas dilectiόνis, sincéritas pacis. Sint speciósi munére tuo pedes ejus ad evangelizándum pacem, ad evangelizándum bona tua. Da ei, Dómine, ministérium reconciliatiόνis in verbo, et in factis, in virtúte signórum, et prodigiórum. Sit sermo ejus, et prædicatio, non in persuasibílibus humanæ sapiéntiæ verbis, sed in ostensióne spíritus, et virtútis. Da ei, Dómine, claves regni cœlórum, ut utátur, non gloriétur, potestáte, quam tribuis in ædificatióne, non in destructiόne. Quodcúmque ligáverit super terram, sit ligátum et in cœlis; et quodcúmque sólverit super terram, sit solútum et in cœlis. Quorum retinúerit peccáta, reténta sint; et quorum remisit, tu remíttas. Qui maledíxerit ei, sit ille maledíctus; et qui benedíxerit ei, benedictiόνibus repleátur. Sit fidélis servus, et prudens, quem constítuas tu, Dómine, super famíliam tuam, ut det illis cibum in témpore opportúno, et exhibeat omnem hóminem perféctum. Sit sollicitúdine ímpiger, sit spírítu fer-

vens: óderit supérbiam, humilitátem ac veritátem diligit, neque eam unquam déserat, aut láudibus, aut timóre superátus. Non ponat lucem ténebras, nec ténebras lucem; non dicat malum bonum, nec bonum malum. Sit sapiéntibus et insipiéntibus débitor, ut fructum de proféctu ómnium consequátur. Tribuas ei, Dómine, cáthedram Episcopálem, ad regéndum Ecclésiám tuam, et plebem sibi commíssam. Sis ei auctóritas, sis ei potéstas, sis ei firmitas. Multiplicá super eum bene † dictionem, et grátiam tuam, ut ad exorándam semper misericórdiam tuam tuo múnere idóneus, et tua grátia possit esse devótus.

Deinde submissa voce dicit legendo, ita quod a circumstantibus audiri possit.

Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

Post hæc Consecrator inchoat, schola prosequente, Antiphonam, ton. 2.

Unguéntum in cápite, quod descéndit in barbam, barbam Aaron, quod descéndit in oram vestiménti ejus: mandávit Dóminus benedictionem in sæculum.

Psalmus 132.

Ecce quam bonum, et quam jucúndum * habitáre fratres in unum.

Sicut unguéntum in cápite, * quod descéndit in barbam, barbam Aaron.

Quod descéndit in oram vestiménti ejus: * sicut ros Hermon, qui descéndit in montem Sion.

Quóniam illic mandávit Dóminus benedictionem, * et vitam usque in sæculum.

Gloría Patri, etc.

Sicut erat etc.

Deinde repetitur tota Antiphona, **Unguéntum etc.**

Incepta Antiphona ante Psalmum, imponitur ad collum Electi alia ex longioribus mappulis, de octo supra dictis. Consecrator sedet, accipit mitram, et Electo ante ipsam

genuflexo inungit ambas manus simul junctas cum Chrismate in modum crucis, producendo cum pollice suo dextero intincto duas lineas, videlicet a pollice dexteræ manus usque ad indicem sinistræ, et a pollice sinistræ usque ad indicem dexteræ, et mox inungat totaliter palmas Electi, dicens:

Ungantur manus istæ de óleo sanctificatio, et Chrismate sanctificationis, sicut unxit Sámuel David Regem, et Prophétam, ita ungantur et consecrentur.

Et producens manu dextera ter signum crucis super manus Electi, dicit:

In nómine Dei Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti, faciéntes imáginem sanctæ Crucis Salvatoris nostri Jesu Christi, qui nos a morte redémit, et ad regna cœlorum perdúxit. Exáudi nos, pie Pater omnipotens, ætérne Deus; et præsta, ut quod te rogámus, exorémus. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. R̄. Amen.

Et prosequitur sedens:

Deus, et Pater Dómini nostri Jesu Christi, qui te ad Pontificátus sublimári vóluit dignitátem, ipse te Chrismate, et mysticæ delibutionis liquóre perfúndat, et spiritalis bene ✠ dictionis ubertáte fœcúndet; quidquid bene ✠ díxeris, benedicátur; et quidquid sanctificáveris, sanctificétur; et consecratæ manus istius, vel póllicis impostio, cunctis proficiat ad salútem. R̄. Amen.

Præmissis itaque expeditis, Consecratus jungit ambas manus, et dexteram super sinistram tenet, et eas imponit mappulæ a collo dependenti. Consecrator vero abstergit paululum cum medulla panis pollicem; et deposita mitra, surgit, et benedicit baculum pastorem, si non sit benedictus, dicens:

O rémus.

Sustentátor imbecillitátis humánæ, Deus, béne ✠ dic básculum istum: et quod in eo extérius designátur, intérius in móribus hujus fámuli tui, tuæ propitiatiónis cleméntia, operétur. Per Christum Dóminum nostrum. R̄. Amen.

Deinde illum aspergit aqua benedicta.

Tum sedens, accepta mitra, solus tradit illum Consecrato coram eo genuflexo, capienti ipsum inter indices et medios digitos, manibus non disjunctis, Consecratore dicente :

A Ccipe báculo pastorális officii; ut sis in corrigendis vitiis pie sæviens, iudicium sine ira tenens, in fovendis virtutibus auditorum animos demulcens, in tranquillitate severitatis censuram non deserens. *R.* Amen.

Quo facto, deposita mitra, surgit Consecrator, et benedicit anulum, si non sit prius benedictus, dicens :

Orémus.

C Reátor et conservátor humáni géneris, dator grátie spirituális, largitor æternæ salutis, tu, Dómine, emitte bene ✠ dictionem tuam super hunc ánnulum: ut quicumque hoc sacrosáctæ fidei signo insignitus incésserit, in virtute cœlestis defensionis ad æternam vitam sibi proficiat. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Tum aspergit ipsum anulum aqua benedicta; sedet eum mitra, et solus anulum in digitum annularem dexteræ manus Consecrati immittit, dicens :

A Ccipe ánnulum, fidei scilicet signáculum; quatenus sponsam Dei, sanctam videlicet Ecclesiam, intemerata fide ornatus illibate custodias. *R.* Amen.

Tum Consecrator accipit librum Evangeliorum de scapulis Consecrati, et adjuvantibus ipsum Episcopis assistentibus, tradit eum clausum Consecrato, tangenti illum sine apertione manuum, dicens :

A Ccipe Evangélium, et vade, prædica pópulo tibi commisso; potens est enim Deus, ut áugeat tibi grátiam suam: Qui vivit, et regnat in sæcula sæculórum.

R. Amen.

Demum Consecrator recipit Consecratum ad osculum pacis: similiter et Assistentes Episcopi singuli, dicentes ipsi Consecrato: **Pax tibi.**

Et ipse respondet singulis **Et cum spiritu tuo.**

Tum Consecratus, medius inter Assistentes Episcopos, redit ad capellam suam, ubi abstergitur, ei sedenti, caput cum medulla panis, et cum panno mundo: deinde cum pectine mundantur et complanantur capilli, postea lavat manus: Consecrator vero in suo faldistorio manus lavat. Deinde procedit in Missa usque ad Offertorium inclusive. Idem facit Consecratus in capella sua.

Dicto Offertorio, Consecrator sedet cum mitra in faldistorio, ante medium altaris. Et Consecratus veniens ex sua capella, inter Assistentes Episcopos medius, coram Consecratore genuflectit; et illi offert duo intortitia accensa, duos panes, et duo barilia vino plena; et Consecratoris prædicta recipientis manum reverenter osculatur.

Deinde Consecrator lavat manus, et accedit ad altare. Consecratus etiam ad posterius cornu Epistolæ altaris ejusdem accedit: et ibi stans medius inter Episcopos Assistentes, ante se habens Missale suum, simul cum Consecratore dicit, et facit omnia, prout in Missali. Et ponatur una hostia consecranda, pro Consecrante et Consecrato, et vinum consecrandum in Calice, sufficiens pro utroque.

Secreta sequens dicitur cum Secreta Missæ diei sub uno,
Per Dóminum. per Consecratorem.

Secreta.

Suscipe, Dómine, múnera, quæ tibi offérimus pro hoc fámulo tuo: et propítius in eo tua dona custódi. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Consecratus dicit. Secreta.

Suscipe, Dómine, múnera, quæ tibi offérimus pro me fámulo tuo: et propítius in me tua dona custódias. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Infra actionem, dicit Consecrator:

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familie tuæ, quam tibi offerimus, etiam pro hoc famulo tuo, quem ad Episcopatus ordinem promovere dignatus es, quæsumus, Dómine, ut placatus accipias, et propitius in eo tua dona custodias; ut, quod divino munere consecutus est, divinis effectibus exequatur; diésque nostros in tua pace dispónas, atque ab æterna damnatione nos éripi, et in electórum tuórum júbeas grege numerári. Per Christum Dóminum nostrum. *ñ.* Amen.

Consecratus dicit:

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familie tuæ, quam tibi offerimus, etiam pro me famulo tuo, quem ad Episcopatus ordinem promovere dignatus es, quæsumus, Dómine, ut placatus accipias, et propitius in me tua dona custodias; ut, quod divino munere consecutus sum, divinis effectibus exequar; diésque nostros in tua pace dispónas, atque ab æterna damnatione nos éripi, et in electórum tuórum júbeas grege numerári. Per Christum Dóminum nostrum.

ñ. Amen.

Dicta Oratione, Dómine Jesu Christe, qui, etc. per Consecrantem, et Consecratum, Consecratus accedit ad dexteram Consecratoris, et ambo osculantur altare: tum dat pacem Consecrator Consecrato, dicens:

Pax tecum. Cui respondet Consecratus: **Et cum spiritu tuo.**

Et dat eam Assistentibus suis, seniori primo, tum alteri, singulis dicens:

Pax tibi. Et illi sibi respondent: **Et cum spiritu tuo.**

Deinde, postquam Consecrator Corpus Domini sumpserit, non totum Sanguinem sumit, sed solum partem ejus cum particula Hostiæ in Calicem missa. Et priusquam se purificet, communicat Consecratum ante se in eodem cornu, capite inclinato stantem, et non genuflectentem, prius de Corpore. tum de Sanguine: deinde purificat se, postea

Consecratum. Tum abluit digitos super Calicem, et sumit etiam ablutionem, et assumpta mitra, lavat manus.

Interim Consecratus cum Assistantibus Episcopis accedit ad posteriorem partem alterius cornu altaris, videlicet Evangelii, et ibi prosequitur Missam, sicut Consecrator in cornu Epistolæ.

Postcommunio, quæ dici debet cum Postcommunione dici sub uno, *Per Dóminum.*

Plenum, quæsumus, Dómine, in nobis remédium tuæ miseratiónis operáre: ac tales non esse pèrfice propítius, et sic fove, ut tibi in ómnibus placére valeámus. **Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.**

Deinde dicto, *Ite Missa est, vel Benedicámus Dómino,* prout tempus requirit, Consecrato dicto in medio altaris. **Pláceat, etc.** accepta ibidem mitra, si non sit Archiepiscopus, et in sua provincia, stans versus ad altare populo solemniter benedicit, dicens: **Sit nomen Domini benedictum, etc.**

Data benedictione, reponitur faldistorium ante medium altaris, et Consecrator cum mitra in eo sedet; Consecratus vero parvum biretum in capite tenens, coram eo genuflectit. Tum Consecrator, deposita mitra, surgit, et benedicit mitram, si non sit benedicta, dicens:

Orémus.

Domine Deus, Pater omnipotens, cujus præclára bónitas est, et virtus imménsa, a qua omne datum óptimum, et omne donum perféctum, totiúsque decóris ornámentum; bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficáre dignáre hanc mitram hujus fámuli tui Antístitis cápiti imponéndam. **Per Christum Dóminum nostrum.**

R. Amen.

Et mox eam aspergit aqua benedicta: deinde sedens cum mitra, adjuvantibus ipsum assistantibus Episcopis, imponit eam capiti Consecrati, dicens:

Impónimus, Dómine, cápiti hujus Antístitis et agonistæ tui gáleam munitiónis, et saltús, quátenus decoráta fácie et armáto cápite, córribus utriúsque Testaménti terríbilis appáreat adversáriis veritátis; et, te ei largiénte grátiam, impugnátor eórum robústus existat, qui Móysi fámuli tui fáciem, ex tui sermónis consórtio decorátam, lucidíssimis tuæ claritátis, ac veritátis córribus insigniísti, et cápiti Aaron Pontíficis tui tiáram impóni jussísti. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Deinde, si chirothecæ non sint benedictæ, surgit Consecrator, mitra deposita, et eas benedicit, dicens:

Orémus.

OMnípotens Creátor, qui hómini ad imáginem tuam cón-dito, manus discretiónis insignítas, támquam órganum intelligéntiæ, ad recte operándum, dedísti, quas servári mundas præcepísti, ut in eis ánima digne portarétur, et tua in eis digne consecraréntur mystéria: bene ✠ dícere, et sancti ✠ ficáre dignáre mánuum hæc teguménta; ut quicúmque ministrórum tuórum sacrórum Pontíficum his veláre manus suas cum humilitáte volúerit, tam cordis, quam óperis ei mundítiam tua misericórdia subministret. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Et aspergit eas aqua benedicta. Tum extrahitur Consecrato annulus Pontificalis; deinde sedet Consecrator, et, accepta mitra, adjuvantibus Assistentibus Episcopis, imponit illas manibus Consecrati, dicens:

Circúmda, Dómine, manus hujus Ministri tui mundítia novi hóminis, qui de cælo descéndit; ut quemádmó-dum Jacob diléctus tuus, pelliculis hædórum opértis má-nibus, patérnam benedictiónem, obláto patri cibo pótuque gratíssimo impetrávit; sic et iste, obláta per manus suas hóstia salutári, grátia tuæ benedictiónem impetráre mereátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui in similitúdinem carnis peccáti tibi pro nobis obtulit semetípsum.

R. Amen.

Et statim imponit ei annulum Pontificalem. Tum surgit Consecrator, et accipit Consecratum per manum dexteram. et primus ex Assistentibus Episcopis per sinistram, et inthronizat eum, ponendo ipsum ad sedendum in faldistorio, de quo surrexit Consecrator; vel, si id fiat in Ecclesia propria Consecrati, inthronizat eum in sede Episcopali consueta; et Consecrator tradit ei baculum pastorem in sinistra.

Deinde versus ad altare Consecrator, deposita mitra, stans incipit, cæteris usque ad finem prosequentibus,

Hymnum.

TE Deum laudamus: * te Dóminum confitemur.
 Te ætérnum Patrem * omnis terra venerátur.
 Tibi omnes Angeli, * tibi cæli, et univérsæ Potestátes.
 Tibi Chérubim et Séráphim * incessábili voce pro-
 clamánt.

Sanctus, Sanctus, Sanctus * Dóminus Deus Sábaoth.
 Pleni sunt cæli, et terra * majestátis glóriæ tuæ.
 Te gloriósus * Apostolórum chorus.
 Te Prophetárum * laudábilis númerus.
 Te Mártyrum candidátus * laudat exércitus.
 Te per orbem terrárum * sancta confitétur Ecclésia.
 Patrem * imménsæ majestátis.
 Venerándum tuum verum, * et únicum Fílium.
 Sanctum quoque * Paráclitum Spíritum.
 Tu Rex glóriæ, * Christe.
 Tu Patris * sempitérnus es Fílius.
 Tu ad liberándum susceptúrus hóminem, * non hor-
 ruísti Vírginis úterum.
 Tu devícto mortis acúleo, * aperuísti credéntibus regna
 cælórum.
 Tu ad dexteram Dei sedes * in glória Patris.
 Judex créderis * esse ventúrus.
 Te ergo, quæsumus, tuis fámulis súbveni, * quos pre-
 tióso Sáanguine redemísti.

Ætérna fac cum Sanctis tuis * in glória numerári.

Salvum fac pópulum tuum, Dómine, * et bédedic hæreditáti tuæ.

Et rege eos, et extólle illos usque in ætérnum.

Per síngulos dies * bédedicimus te.

Et laudámus Nomen tuum in sæculum, * et in sæculum sæculi.

Dignáre, Dómine, die isto * sine peccáto nos custodíre.

Miserére nostri, Dómine, * miserére nostri.

Fiat misericórdia tua, Dómine, super nos, * quemádmódum sperávimus in te.

In te, Dómine, sperávi, * non confúndar in ætérnum.

Incepto hymno, Consecratus ducitur ab Assistentibus Episcopis cum mitris per Ecclesiam, et omnibus benedicit: Consecratore interim apud altare sine mitra stante in eodem loco. Cum vero Consecratus reversus fuerit ad sedem suam, seu faldistorium, iterum sedet, quousque finiatur hymnus prædictus: Assistentes deponunt mitras, et stant apud Consecratorem.

Finito hymno, Consecrator stans sine mitra apud sedem, seu faldistorium a parte dextera Consecrati, dicit; vel si Officium cantatur, incipit, schola prosequente, Antiphonam, ton. 6.

Firmétur manus tua, et exaltétur délixtera tua: justítia, et júdicium præparátio sedis tuæ.

ŷ. **Glória Patri, etc.**

℞. **Sicut erat, etc.**

Et repetitur tota Antiphona: qua finita, Consecrator dicit:

ŷ. **Dómine, exáudi orationem meam.**

℞. **Et clamor meus ad te véniat.**

ŷ. **Dóminus vobíscum.**

℞. **Et cum spírítu tuo.**

Orémus.

Deus, ómnium Fidélium pastor et rector, hunc fámulum tuum, quem Ecclesiæ tuæ præesse voluísti, pro-

pítius réspice: da ei, quæsumus, verbo et exémplo, quibus præest, proficere, ut ad vitam, una cum grege sibi crédito, pervéniat sempitérnam. Per Christum Dóminum nostrum.

Rj. Amen.

His dictis, Consecrator, detecto capite, manet ad cornu Evangelii altaris, apud quem Assistentes stant sine mitris.

Consecratus vero surgit, et accedens cum mitra et baculo pastoralis ante medium altaris, versus ad illud, signans se cum pollice dexteræ manus ante pectus, dicit:

Ÿ. Sit nomen Dómini benedíctum.

Rj. Ex hoc nunc, et usque in sæculum.

Deinde faciens signum Crucis a fronte ad pectus, dicit:

Ÿ. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

Rj. Qui fecit cælum et terram.

Tum elevans, ac jungens manus, et caput inclinans, dicit:

Benedícat vos omnipotens Deus.

Et cum dixerit: **Deus**, vertit se ad populum, et tertio super eum signans, benedicit, dicens: **Pa** ✠ **ter, et Fi** ✠ **lius, et Spiritus** ✠ **sanctus.** Rj. Amen.

Tum Consecrator accipit mitram, stans in cornu Evangelii, versa facie ad cornu Epistolæ, apud quem etiam stant Assistentes cum mitris: Consecratus vero accedit ad cornu Epistolæ altaris, et ibidem cum mitra et baculo genuflexus, versus ad Consecratorem, dicit cantando: **Ad multos annos.**

Deinde accedens ante medium altaris, ubi iterum ut prius genuflexus, dicit altius cantando: **Ad multos annos.**

Postea accedit ad pedes Consecratoris, ubi tertio genuflexus, ut supra, iterum altius cantando, dicit: **Ad multos annos.**

Tum Consecrator recipit eum surgentem ad osculum pacis; et similiter faciunt Assistentes Episcopi, qui Consecratum cum mitra et baculo pastoralis incedentem, et Evangelium S. Joannis, **In principio erat Verbum**, dicentem post reverentiam Cruci super altare factam, inter se me-

dum ducentes, ad suam capellam revertuntur, ad se exuendum sacris vestibus, et interim dicit Antiphonam, **Trium puerorum**, et Canticum, **Benedicite, etc.** Consecrator vero, pacis osculo, ut præmittitur, Consecrato dato, dicit submissa voce: **Dóminus vobiscum. Inftium sancti Evangélii, etc.** Signat altare et se, et facta similiter Cruci reverentia, apud sedem vel faldistorium deponit sacras vestes, interim etiam dicens Antiphonam, **Trium puerorum**, et Canticum, **Benedicite, etc.** Quibus depositis, Consecratus Consecratori et Assistentibus suis, pró more, gratias agit, et vadunt in pace omnes.

Quando electus in Patriarcham, vel Archiepiscopum consecratur, forma præmissa in omnibus observatur; sed per hujusmodi consecrationem non assumit sibi nomen Patriarchæ, vel Archiepiscopi, quod per traditionem Pallii dantaxat sibi attribuitur, usque ad quam dicitur Electus, etiam post consecrationem prædictam, prout infra dicitur. Electus vero in Episcopum, cum primum consecratus est, Episcopus vocatur, non Electus.

In anniversario Consecrationis Episcopi, dicitur Missa, ut in Missali Romano.

DE PALLIO.

Cum Pallium a Sede Apostolica mittitur, Pontifex, cum Cres ipsa committitur, statuta die cum Electo convenit in Ecclesia sua, si commode fieri potest, vel alia Ecclesia sue Diocesis, vel Provinciæ magis commoda, in qua Missarum solemnitas peragantur. Et, facta Communione per Celebrantem, Pallium reponitur supra medium altaris extersam, et serico, in quo involutum portatum fuit, coopertum. Deinde peractis Missarum solemnibus, Pontifex indutus amictu, stola, pluviali, et mitra, sedens ante altare super faldistorio, capit juramentum fidelitatis, nomine Sedis Apostolicæ, ab ipso Electo, omnibus Pontificalibus paramentis, ac si celebraturus esset, mitra tamen, et chirothe-

cis demptis, induto, ante se genuflexo, juxta formam per litteras Apostolicas traditam.

FORMA JURAMENTI

E Go N. **Eléctus Ecclesiæ N.** ab hac hora in **antea fidelis, etc.** prout habetur in Consecratione Electi in Episcopum, pag. 61.

Expleto Juramento ab Electo, dictus Pontifex in gremio suo librum Evangeliorum ambabus manibus apertum tenens, inferiore parte libri Electo versa, ab eo præstationem hujusmodi juramenti recipit, et Electo, adhuc coram eo genuflexo, dicente: **Sic me Deus adjuvet, et hæc sancta Dei Evangelia**

Tum Pontifex respondet: **Deo grátias.**

Juramento præstito, Pontifex surgit cum mitra, et Pallium de altari accipit, et illud super humeros Electi adhuc ante se genuflexi imponit, dicens:

A **D honórem omnipoténtis Dei, et beátæ Mariæ semper Virgínis ac beatórum Apostolórum Petri et Pauli, Dómini nostri N. Papæ N., et sanctæ Románæ Ecclesiæ, necnon Ecclesiæ N. tibi commissæ, trádimus tibi Pállium de córpore heáti Petri sumptum, in quo est plenitúdo Pontificális officii, cum Patriarchális, (vel Archiepiscopális) nóminis appellatióne; ut utáris eo intra Ecclesiám tuam certis diebus, qui exprímuntur in privilégiis ab Apostólica Sede concéssis. In nómine Pa $\times$ tris, et Fí $\times$ lii, et Spíritus $\times$ sancti. R. Amen.**

Quo dato, Pontifex, detecto capite, vadit ad cornu Evangelii altaris, et Patriarcha, vel Archiepiscopus surgit cum Pallio, et ascendens ad altare, Crucem suam ante se habens, si sit in Ecclesia sua, vel alia suæ diœcesis, vel provinciæ, detecto capite, benedicit populo solemniter, dicens: **Sit nomen, etc.**

Qua benedictione data, dimissis in Ecclesia paramentis, omnes ad sua revertuntur.

Et quia Pontificalis officii plenitudo confertur per Pal-

lium, antequam obtinuerit quis Pallium, licet sit consecratus, non sortitur nomen Patriarchæ, Primatis, aut Archiepiscopi; et non licet ei Episcopos consecrare, nec convocare Concilium, nec Chrisma conficere, neque Ecclesias dedicare, nec Clericos ordinare, etiam si Pallium in alia Ecclesia habuisset, cum oporteat petere novum Pallium.

Potest tamen, quando vult, Missam sine Pallio, et sandaliis celebrare.

Potest etiam hujusmodi Consecrationes ante Pallii receptionem alteri committere, dummodo non sit in mora petendi Pallium.

Neque ante habitum Pallium potest Electus ante se Crucem deferre, sed tantum postea.

Nec potest Patriarcha, vel Archiepiscopus uti Pallio extra suum Patriarchatum, vel provinciam; et non omni tempore, sed tantum in Ecclesiis, in Missarum solemnibus, in Festis præcipuis, non in Processionibus, neque in Missis pro defunctis. Et quia Pallium est personale, ideo accommodari non potest, neque in morte alicui relinqui; sed Patriarcha, vel Archiepiscopus cum eo sepeliri debet.

DIES

Quibus Pallio uti potest Patriarcha, sive Archiepiscopus, sunt hi:

Nativitas Domini nostri Jesu Christi.

S. Stephani Protomartyris.

S. Joannis Apostoli et Evangeliste.

Circumcisio Domini.

Epiphania Domini.

Dominica in Palmis.

Feria V. in Cœna Domini.

Sabbatum Sanctum.

Dominica Resurrectionis cum duobus sequentibus diebus.

Dominica in Albis.

Ascensio Domini.

cis demptis, induto, ante se genuflexo, juxta formam per litteras Apostolicas traditam.

FORMA JURAMENTI

E Go N. **Eléctus Ecclesiæ N. ab hac hora in ántea fídelis, etc.** prout habetur in Consecratione Electi in Episcopum, pag. 61.

Expleto Juramento ab Electo, dictus Pontifex in gremio suo librum Evangeliorum ambabus manibus apertum tenens, inferiore parte libri Electo versa, ab eo præstationem hujusmodi juramenti recipit, et Electo, adhuc coram eo genuflexo, dicente: **Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia**

Tum Pontifex respondet: **Deo grátias.**

Juramento præstito, Pontifex surgit cum mitra, et Pallium de altari accipit, et illud super humeros Electi adhuc ante se genuflexi imponit, dicens:

A D honórem omnipoténtis Dei, et beátæ Mariæ semper Vírginis ac beatórum Apostolórum Petri et Pauli, Dómini nostri N. Papæ N., et sanctæ Románæ Ecclesiæ, necnon Ecclesiæ N. tibi commissæ, trádimus tibi Pállium de córpore heáti Petri sumptum, in quo est plenitúdo Pontificális officii, cum Patriarchális, (vel Archiepiscopális) nóminis appellatióne; ut utáris eo intra Ecclesiám tuam certis diebus, qui exprimúntur in privilégiis ab Apostólica Sede concéssis. In nómine Pa † tris, et Fí † lii, et Spíritus † sancti. † . Amen.

Quo dato, Pontifex, detecto capite, vadit ad cornu Evangelii altaris, et Patriarcha, vel Archiepiscopus surgit cum Pallio, et ascendens ad altare, Crucem suam ante se habens, si sit in Ecclesia sua, vel alia suæ diœcesis, vel provinciæ, detecto capite, benedicit populo solemniter, dicens: **Sit nomen, etc.**

Qua benedictione data, dimissis in Ecclesia paramentis, omnes ad sua revertuntur.

Et quia Pontificalis officii plenitudo confertur per Pal-

lium, antequam obtinuerit quis Pallium, licet sit consecratus, non sortitur nomen Patriarchæ. Primatis, aut Archiepiscopi: et non licet ei Episcopos consecrare, nec convocare Concilium, nec Chrisma conficere, neque Ecclesias dedicare, nec Clericos ordinare, etiam si Pallium in alia Ecclesia habuisset, cum oporteat petere novum Pallium.

Potest tamen, quando vult, Missam sine Pallio, et sandaliis celebrare.

Potest etiam hujusmodi Consecrationes ante Pallii receptionem alteri committere, dummodo non sit in mora petendi Pallium.

Neque ante habitum Pallium potest Electus ante se Crucem deferre, sed tantum postea.

Nec potest Patriarcha, vel Archiepiscopus uti Pallio extra suum Patriarchatum, vel provinciam; et non omni tempore, sed tantum in Ecclesiis, in Missarum solemnibus, in Festis præcipuis, non in Processionibus, neque in Missis pro defunctis. Et quia Pallium est personale, ideo accommodari non potest, neque in morte alieni relinqui; sed Patriarcha, vel Archiepiscopus cum eo sepeliri debet.

DIES

Quibus Pallio uti potest Patriarcha, sive Archiepiscopus, sunt hi:

Nativitas Domini nostri Jesu Christi.

S. Stephani Protomartyris.

S. Joannis Apostoli et Evangelistæ.

Circumcisio Domini.

Epiphania Domini.

Dominica in Palmis.

Feria V. in Cæna Domini.

Sabbatum Sanctum.

Dominica Resurrectionis cum duobus sequentibus diebus.

Dominica in Albis.

Ascensio Domini.

Dominica Pentecostes.

Festum Corporis Christi.

Festivitates quatuor B. Mariæ semper Virginis, Purificationis, Annuntiationis, Assumptionis, et Nativitatis.

Nativitas S. Joannis Baptistæ.

Festum omnium Sanctorum.

Festivitates omnium Apostolorum.

Dedicationes Ecclesiarum.

Principales festivitates Ecclesiæ suæ.

Ordinationes Clericorum.

Consecrationes Episcoporum, et Virginum.

Dies anniversarius Dedicationis Ecclesiæ,

Et Consecrationis suæ.

DE BENEDICTIOE

ABBATIS.

IN primis benedicendus provideat de mandato Apostolico, benedictionem sibi impendendam Pontifici committente.

Deinde statuta die benedictionis, quæ debet esse Dominica, vel festiva, tam ipse Pontifex, quam Electus convenit, quod die præcedenti jejunent.

In Ecclesia, ubi benedictio fiet, ornantur duæ capellæ, major pro Pontifice, minor pro Electo. In majori quidem super altari parato, ut est moris, erit Crux in medio, et ad minus, quatuor candelabra. In terra ad gradus altaris erunt tapetia strata.

Paratur etiam in loco congruo credentia pro Pontifice, super quam erit mappa munda, duo candelabra, vasa ad abluendum manus cum suis mantilibus, vas cum aqua benedicta et aspersorio, thuribulum cum navicella, cochleari et incenso, ampullæ pro vino et aqua pro sacrificio, Calix, hostiaria cum Hostiis.

Item paramenta omnia Pontificalia, coloris tempori, et

officio Missæ convenientis, videlicet, sandalia, amictus, alba, cingulum, crux pectoralis, stola, tunicella, dalmatica, chirothecæ, planeta, mitra auriphrygiata, annulus Pontificalis, baculus pastoralis, et manipulus.

Item paratur faldistorium ornatum pro Pontifice, et tria scabella, pro Electo et duobus Abbatibus Assistentibus, Missale, et Pontificale. Pontifex habeat tres Capellanos ad minus, cum superpelliceis, et duos scutiferos ad credentiam. In capella vero minore pro Electo, quæ a majori debet esse distincta, paratur altare cum Cruce et duobus candelabris, et super illud Missale, et Pontificale, ac paramenta omnia Pontificalia albi coloris, ut supra pro Pontifice numerata sunt. Et hoc, si Abbas benedicendus sit de mitra: si vero non sit de mitra, parantur tantum paramenta Sacerdotalia, et ultra illa, pluviale album; prope altare sit credentia minor cum mappa munda et vasis ad abluendum manus. Ponuntur etiam quinque mappule æqualis mensuræ, factæ ex una canna cum dimidia panni lini subtilis; et candelæ octo unius libræ quælibet, quarum quatuor super altare Pontificis, duæ super ejus credentiam, et duæ super altare Electi ponuntur. Annulus cum gemma benedicendus et Electo tradendus, vestes monasticæ seu regulares; et pro offertorio intortitia duo, quatuor librarum quodlibet, duo panes magni, et duo barilia vini; panes et barilia ornentur, duo videlicet videantur argentea, et duo aurea, hinc et inde insignia Pontificis et Monasterii, seu electi, habentia, cum capello, vel cruce, vel mitra pro cujusque gradu et dignitate.

Adsint duo Abbates Assistentes, qui sint induti superpelliceo, stola, pluviali, et mitra simplici alba.

Hora igitur competenti Pontifex, Electus, Assistentes, et alii, qui benedictioni interesse debent, ad Ecclesiam conveniunt; et Pontifex, facta oratione ante altare, ascendit ad sedem, si sit in Ecclesia sua, vel accedit ad faldistorium in capella sua, juxta cornu altaris Epistolæ præparatum, et ibi de more paratur. Interim etiam Abbates

Assistentes sua paramenta prædicta capiunt. Quibus sic paratis, Pontifex sedet cum mitra super faldistorium, ante medium altaris sibi paratum. Electus vero in habitu suo quotidiano, medius inter Abbates Assistentes paratos et mitratos, Pontifici cum debitis reverentiis præsentatur, atque eidem mandatum Apostolicum traditur. Quo publice lecto per Pontificis Notarium, Electus genuflectit ante Pontificem, qui surgit, deposita mitra, et super eum dicit Orationes sequentes, nisi jam sit Professus:

℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

℞. Qui fecit cælum et terram.

℣. Dóminus vobiscum.

℞. Et cum spíritu tuo.

Oremus.

DEus indulgentiæ Pater, qui severitatem tuæ districti-
onis temperans, indulsisti ne filius portet iniquitatem
patris; et qui mira dispensatione, etiam malis bene utens,
tuæ dignationis gratiam per eos frequenter operaris: quæ-
sumus clementiam tuam, ut huic famulo tuo non obsistat,
quod habitum religionis per nos, tanta ac tali re indi-
gnos, accipit; sed ministerium, quod exterius per nos ex-
hibetur, tu interius per donum Spiritus sancti exequaris.
Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui
tecum vivit et regnat in unitate ejúsdem Spiritus sancti
Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℞. Amen.

Oremus.

DEus, qui per coætérnum Fílium tuum cuncta creásti,
quique mundum peccátis inveterátum per mystérium
sanctæ Incarnatiónis ejus renováre dignátus es: te suppli-
citer exorámus, ut ejúsdem Dómini nostri grátia super
hunc famulum tuum, abrenuntiatióem sæculi profiténtem,
eleménter respícere dignéris, per quam in spíritu suæ men-
tis renovátus, véterem hómínem cum áctibus suis éxuat;
et novum, qui secúndum Deum creátus est, indúere me-
reátur. Per eúndem Christum Dóminum nostrum.

℞. Amen.

Orémus.

Domine Jesu Christe, qui es via, sine qua nemo venit ad Patrem, quæsumus cleméntiam tuam, ut hunc fá-mulum tuum, a carnálibus desidériis abstráctum, per iter disciplinæ reguláris dedúcas; et qui peccatóres vocáre dignátus es, dicens: Veníte ad me omnes, qui laborátis, et oneráti estis, et ego vos reficiam; præsta, ut hæc vox invitatiónis tuæ ita in eo convaléscat, quátenus peccatórum ónera depónens, et quam dulcis es gustans, tua refectione sustentári mereátur. Et sicut attestári de óvibus tuis dignátus es, agnósce eum inter oves tuas, ut ipse te agnóscat, et aliénium non sequátur, sed te; neque áudiat vocem aliórum, sed tuam, qua dicit: Qui mihi ministrat, me sequátur: Qui vivis et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Orémus.

Sancte Spíritus, qui te Deum ac Dóminum mortálibus reveláre dignátus es, imménsam tuæ pietátis grátiam postulámus: ut, sicut ubi vis, spiras, sic et huic fámulo tuo efféctum devotiónis indúlgeas. Et quóniam tua sapiéntia est cónditus, tua quoque providéntia gubernétur. Quem juxta tibi consuétam grátiam únctio tua de ómnibus dóceat; et per intercessiόνem Sancti *N* quem præcípuum hujus sanctæ institutiónis legislatórem dedísti, necnon et aliórum Sanctórum, ad quorum nómina professiόνem facit, eum a vanitate sæculi veráciter convérte. Et sicut es ómnium peccatórum remissio, ita depriméntes impietátis colligatiónes in eo dissólve; et ad observántiam hujus sancti propósi fac eum ita certátim fervére, ut in tribulatióne et angústia, tua indeficiénti consolatióne váleat respiráre; ut juste et pie, per veram humilitátem atque obediéntiam in fratérna charitáte fundátus, quod, te donánte, hódie promíttit, felici perseverántia cómpleat: Quod ipse præstáre dignéris, qui cum Deo Patre, sanctóque unigénito Filio ejus Dómino nostro Jesu Christo, vivis et gloriáris Deus per infínita sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Deinde benedicuntur vestes, quæ novæ afferuntur, et tenentur per unum ex ministris Electi coram Pontifice: qui stans sine mitra, dicit:

ÿ. **Dóminus vobíscum.**

R. **Et cum spírítu tuo.**

Orémus.

Domine Jesu Christe, qui tégumen nostræ mortalitátis indúere dignátus es, obsecrámus imménsam tuæ largitátis abundántiam: ut hoc genus vestiménti quod sancti Patres ad innocéntiæ, vel humilitátis indicium, abrenuntiántes sæculo, ferre sanxérunt, tu ita bene ✠ dicere dignéris, ut hic fámulus tuus qui hoc indútus fúerit vestiménto, te quoque indúere mereátur. Qui vivis et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

Et aspergit vestes cum aqua benedicta. Post hæc Pontifex sedet cum mitra, et exiit Electum veste sæculari, dicens:

Exuat te Dóminus vétérem hóminem, cum áctibus suis.

Et mox induit illum habitum Monasticum, dicens:

Induat te Dóminus novum hóminem, qui secúndum Deum Icreátus est, in justítia et sanctitáte veritátis.

Tunc deposita mitra, surgit Pontifex, et dicit:

Orémus.

Deus miséricors, Deus clemens, cui cuncta bona placent, sine quo nihil boni inchoátur, nihilque boni perficitur, adsint nostris humíllimis précibus tuæ pietátis áures: et hunc fámulum tuum, cui in tuo sancto nómine hábitum sacræ religiónis impónimus, a mundi impediménto, vel sæculari desidério defénde; et concéde ei, ut in hoc sancto próposito devótus persistere, et remissióne peccatórum percépta, ad electórum tuórum váleat pervenire consórtium. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spírítus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Quibus dictis, sedet Pontifex, et imponitur illi mitra; et Electus, Professionem emissurus, junctis ante pectus manibus, coram eo genuflexus dicit:

Suscipe me, Dómine, secúndum elóquium tuum, et vivam: et non confúndas me ab expectatióne mea.

Circumstantibus, vel Monachis, si sit in suo Monasterio, respondentibus:

Suscépiimus, Deus, misericórdiam tuam, in médio templi tui.

℣. Glória Patri, etc.

℟. Sicut erat, etc.

Et hoc ter, tam per Electum, quam per circumstantes, repetitur. Deinde Electus ante altare et Pontificem se prosternit in terram, et dicuntur sequentes Psalmi per Pontificem sedentem cum mitra, circumstantibus respondentibus

Psalmus 47.

Magnus Dóminus, et laudábilis nimis, * in civitáte Dei nostri, in monte sancto ejus.

Fundátur exultatióne univérse terræ mons Sion: * látera Aquilónis, civitas Regis magni.

Deus in dómibus ejus cognoscétur, * cum suscipiet eam.

Quóniam ecce reges terræ congregáti sunt: * convenérunt in unum.

Ipsi vidéntes sic admiráti sunt, conturbáti sunt, commóti sunt: * tremor apprehéndit eos.

Ibi dolóres ut parturiéntis, * in spíritu veheménti cónteres naves Tharsis.

Sicut audívimus, sic vídimus in civitáte Dómini virtutum, in civitáte Dei nostri: * Deus fundávit eam in etérnum.

uscépiimus, Deus, misericórdiam tuam, * in médio templi tui.

secúndum nomen tuum, Deus, sic et laus tua in fines terræ: * justítia plena est dextera tua.

Lætétur mons Sion, et exúltent filíe Judæ, * propter iudícia tua, Dómine.

Circúmdate Sion, et complectímini eam: * narráte in túrribus ejus.

Pónite corda vestra in virtúte ejus: * et distribúite domos ejus, ut enarrétis in progénie áltera.

Quóniam hic est Deus, Deus noster in ætérnum, et in sæculum sæculi: * ipse reget nos in sæcula.

Glória Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Psalmus 50. Miserére mei, Deus, * secúndum magnam misericórdiam tuam, etc. Et totus dicitur cum, Glória Patri, ut infra pag. 102.

Psalmus 138.

Ecce quam bonum, et quam jucúndum habitáre fratres in unum.

Sicut unguéntum in cápite, * quod descéndit in barbam, barbam Aaron.

Quod descéndit in oram vestiméti ejus: * sicut ros Hermon, qui descéndit in montem Sion.

Quóniam illic mandávit Dóminus benedictiónem, * et vitam usque in sæculum.

Glória Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Quibus finitis, Pontifex deposita mitra, surgit, et dicit:

Pater noster.

Ÿ. Et ne nos indúcas in tentatióne.

Ŕ. Sed líbera nos a malo.

Ÿ. Salvum fac servum tuum, Dómine.

Ŕ. Deus meus, sperántem in te.

Ÿ. Mitte ei, Dómine, auxiliúm de sancto.

Ŕ. Et de Sion tuére eum.

Ÿ. Nihil proficiat inimícus in eo.

Ŕ. Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.

Ÿ. Dómine, exáudi oratióne meam.

Ŕ. Et clamor meus ad te véniat.

Ÿ. Dóminus vobíscum.

Ŕ. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Deus, qui non vis mortem peccatoris, sed per penitentiam, et emendationem, vitam semper inquiris: te suppliciter deprecamur, ut huic famulo tuo, sæcularibus actibus renuntianti, large tuæ pietatis gratiam infundere digneris; quatenus castris tuis insertus, ita tibi militando statum vitæ præsentis percurrere valeat, ut bravium æternæ remunerationis, te donante, percipiat. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

His dictis, sedet Pontifex, et mitram accipit; ac coram eo genuflexus Electus emittens professionem, ex præscripto cujusque Congregationis, in charta scriptam, quam in manibus tenet, et legit.

Qua lecta, ponit chartam ipsam super altare; et iterum, ut prius, genuflectit coram Pontifice incipiente, et schola prosequente, Antiphonam, ton. 8.

Confirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis, a templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.

Qua dicta Pontifex adhuc cum mitra sedens accipit eum in Congregationem et Societatem aliorum Monachorum sui Ordinis, dicens:

(O) Mnes quamvis per gratiam baptismi fratres simus in Christo, et unum Patrem habeamus in cælo, si ejus præceptis, prout possumus, obsequimur, proculdubio tunc maxime unimur, quando orationibus et beneficiis invicem nos copulamur: quemadmodum in primitiva Ecclesia sancti Patres, quibus cor unum et anima una erat, fecisse leguntur, quorum plures Christi amore mente accensi, possessiones et facultates rerum vendentes, congregatis in unum prætiis, ad Apostolos ferébant gaudentes. Quæ Apostoli accipientes, tribuebant omnibus, prout opus erat. Sicque iste nihilominus, Deo inspirante, eorum exemplo communitus, religiosorum Ordinis Sancti N optat conjungi consortiis. Idcirco damus ei communem societatem vivendi cum illis, quantum a Domino possumus promereri, et nostrum est largiri; quatenus cum electis a remuneratore

ómnium bonórum váleat præmia repromissa percípere. Præstante Dómino nostro Jesu Christo, qui cum Patre et Spíritu sancto vivit et regnat Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

Qua dicta, Pontifex et omnes Monachi præsentés recipiunt eum ad osculum pacis.

Deinde Electus vadit ad capellam suam, in qua paratur amictu, alba, cingulo, et stola in modum Presbyteri, ac pluviali, et associatus medius inter duos Abbates indutos superpelliceo, stola, pluviali, et mitra simplici, si benedicendus sit de mitra; alias inter priorem et seniore. aut duos seniores religiosos sui, si adsunt, aut alterius Monasterii, indutos superpelliceo et pluviali, ducitur ad Pontificem in faldistorio ante altare sedentem, cui, deposito bireto, se humiliter inclinans facit reverentiam: Assistentes etiam, detectis capitibus, illa inclinantes Pontificem venerantur. Tum sedent omnes eo ordine, prout in Consecratione Episcopi supra dictum est. Et, postquam parum quieverint, surgunt omnes, capitibus detectis, et senior Assistentium, stans detecto capite versus ad Pontificem dicit: **Adest**, etc. ut infra.

DE BENEDICTIONE ABBATIS

AUCTORITATE APOSTOLICA.

Adest, Reverendissime Pater, Eléctus Monasterii N. Ordinis Sancti N. diocesis N. quem ad vestram Reverendissimam Paternitatem, ex parte conventus ejusdem Monasterii dúximus præsentandum: humiliter postulantes a Vobis, ut ipsum in Abbátem dicti Monasterii, auctoritate Apostólica vobis commissa, dignémini ordinare.

Pontifex interrogat eos, dicens: **Habétis mandátum Apostólicum?**

Respondet ille: **Habémus.**

Pontifex dicit: **Legátur.**

Tunc Notarius Pontificis, accipiens mandatum a præsentante, illud legit a principio usque ad finem. Interim omnes sedent, tectis capitibus. Quo totaliter perlecto, Pontifex dicit: **Deo grátias.**

Vel si benedictio fit vigore litterarum Apostolicarum, per quas etiam juramenti receptio committitur, litteris lectis, antequam Pontifex aliquid dicat, Electus de scabello suo veniens, coram Pontifice genuflectit, et legit juramentum de verbo ad verbum, juxta formam juramenti prout infra.

Ego N. Eléctus Monastérii N. Ordinis Sancti N. diocésis N. ab hac hora in ántea, fidélis et obédiens ero beáto Petro Apóstolo, sanctæque Románæ Ecclesiæ, et Dómino nostro, Dómino N. Papæ N. suisque successóribus canónice intrántibus. Non ero in consilio, aut consensu, vel facto, ut vitam perdant aut membrum, seu capiántur mala captiône, aut in eos violénter manus quomodolibet ingerántur, vel injúriæ áliquæ inferántur, quovis quæsito colóre. Consílium vero, quod mihi creditúri sunt, per se, aut Núntios suos, seu lítteras, ad eórum damnum, me sciénte, némini pandam. Papátum Románum, et Regália Sancti Petri adjútor eis ero ad retinéndum et defendéndum, salvo meo órdine, contra omnem hómiuem. Legátum Apostólicæ Sedis in eúndo et redeúndo honorífice tractábo, et in suis necessitátibus adjuvábo. Jura, honóres, privilégia, et auctoritátem sanctæ Románæ Ecclesiæ Dómini nostri Papæ et successórum prædictórum, conserváre, defendere, angére, et promovére curábo. Neque ero in consilio, vel facto, seu tractátu, in quibus contra ipsum Dóminum nostrum, vel eámdem Románam Ecclesiám áliqua sinistra vel præjudiciália personárum, júris, honóris, status, et potestátis eórum machinéntur. Et, si tália a quibuscúmque tractári vel procurári nóvero, impédiám hoc pro posse, et quanto cítius pótero, significábo eidem Dómino nostro, vel álteri, per quem possit ad ipsíus notítiam pervenire. Régulas sanctórum Patrum, décréta, or-

dinationes, seu dispositiones, reservationes, provisiones, et mandata Apostolica, totis viribus observabo, et faciam ab aliis observari. Hæreticos, schismaticos, et rebelles eidem Domino nostro vel successoribus prædictis pro posse persequar et impugnabo. Vocatus ad Synodum, veniam, nisi præpeditus fuero canonica præpeditio. Possessiones vero ad Monasterium meum pertinentes non vendam, nec donabo, neque impignorabo, nec de novo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, etiam cum consensu Convëntus Monasterii mei, inconsulto Romano Pontifice. Et si ad aliquam alienationem devenero, penas in quadam super hoc edita Constitutione contentas eo ipso incurrere volo.

Quo per eum lecto, Pontifex supra gremium suum librum Evangeliorum apertum tenens, inferiori parte libri Electo versa, ab eo præstationem hujusmodi juramenti recipit, Electo dicente: Sic me Deus adjuvet, et hæc sancta Dei Evangelia. Et textum Evangeliorum ambabus manibus tangente, tum, non prius, dicit Pontifex: Deo grätias.

Deinde, Electo et Assistentibus sedentibus, Pontifex intelligibili voce legit sequens examen.

Antiqua sanctorum Patrum institutio docet et præcipit, ut is, qui ad regimen animarum eligitur, examinari et interrogari debeat de diversis causis et moribus, quæ huic regimini congruunt ac necessaria sunt. Eadem igitur auctoritate, te, frater charissime, interrogamus.

Interrogatio.

Vis tuum sanctum propositum, et sancti N. regulam observare, tibi que subjectos, ut idipsum faciant, diligenter instruere?

Electus assurgens detecto capite ad istam, et ad omnes alias responsiones sequentes respondet:

Volo.

Interrogatio.

Vis mores tuos ab omni malo temperare, et quantum, adjuvante Domino, poteris, ad omne bonum commutare?

R. **Volo.**

Interrogatio.

Vis castitatem, sobrietatem, humilitatem, et patientiam, cum Dei adiutorio, in te ipso custodire, subditosque tuos talia docere?

R. Volo.

Interrogatio.

Vis res Monasterii tibi commissi fideliter custodire, et in usus Ecclesiae, fratrum, pauperum, et peregrinorum distribuere?

R. Volo.

Interrogatio.

Vis sanctae matris Ecclesiae Romanae, ac Sanctissimo Domino nostro N. summo Pontifici, ejusque successoribus fidem, subjectionem, obedientiam, et reverentiam devote et fideliter per omnia perpetuo exhibere?

R. Volo.

Si vero benedicendus exemptus non est, neque auctoritate Apostolica, sed ab ordinario suo Pontifice benedicitur, post praedictas omnes interrogationes subjungitur etiam sequens; quae alias omittitur, quando benedicendus est ab ordinaria jurisdictione exemptus.

Interrogatio.

Vis sanctae Ecclesiae N. nominando Ecclesiam Patriarchalem, Metropolitanam, seu Cathedrallem, cujus Praelati jurisdictioni Electus Abbas seu ejus Monasterium subjecti existunt, Mihique ejusdem Patriarchae, vel Archiepiscopo, vel Episcopo, et meis successoribus fidem, subjectionem, obedientiam, et reverentiam devote et fideliter perpetuo exhibere?

R. Volo.

Si autem benedicendus Abbas, non exemptus auctoritate Apostolica, ab alio, quam Ordinario suo, Pontifice benedicitur; Pontifex benedictionem ei impensurus, loco interrogationis proxime posita, et illa omissa, sequentem subjungit, dicens:

Vis sanctae Ecclesiae N. nominando Ecclesiam Patriar-

chalem, Metropolitanam, seu Cathedralem, cujus Pontificis jurisdictioni Electus Abbas seu ejus Monasterium subjecti existunt, illiusque Patriarchæ, aut Archiepiscopo, vel Episcopo, ac suis successoribus fidem, subjectionem, obedientiam, et reverentiam devôte et fideliter perpétuo exhibere?

Rj. Volo.

Subjungit Pontifex :

HÆc ómnia et cætera bona tribuat tibi Dóminus, et custódiat te, atque corróboret in omni bonitáte.

Rj. Amen.

Tunc Electus ante Pontificem genuflexus osculatur ejus manum. Deinde deposita mitra, surgit Pontifex, et stans versus ad altare facit Confessionem, Electo a sinistris sibi respondente. Qua finita, Pontifex ascendens ad altare, osculatur illud, et Evangelium in Missa dicendum; atque incensat altare more solito: deinde accedit ad sedem suam, et procedit in Missa usque ad **Allelúja**, sive ultimum versum Tractus, vel Sequentiæ, exclusive. Si vero Missa legitur, osculato altari et Evangelio, ommissa incensatione, omnia prædicta leguntur in Altari. Electus vero vadit cum Assistentibus ad capellam suam; ubi deposito pluviali, accipit sandalia, dicens Psalmos consuetos ante Missam. Tum accipit crucem pectoralem, et aptatur ei stola, ut ab humeris dependeat; deinde sumit tunicellam, dalmaticam, planetam, et manipulum: et hoc, si ex privilegio mitra uti possit; qua si uti sibi licet, et prius sit Professus, ac Missa legatur, potest accipere sandalia, et dicere Psalmum, **Quam dilécta, etc.** ac paramenta omnia Sacerdotalia capere, dempta planeta, ejus loco accipit pluviale, ante inchoationem officii, eo tempore, quo Pontifex eum benedicturus Pontificalia paramenta recipit. Si vero non sit de mitra, deposito pluviali, et retenta stola in modum Presbyteri, accipit planetam tantum. Qua indutus, stans in altari suo medius inter Assistentes, prosequitur Missam usque ad **Allelúja**, si dicitur, sive ultimum versum Tractus, vel Sequentiæ, exclusive. Et cum dicit, **Dóminus vobiscum,**

non se debet ad populum vertere. Missa dicitur de die, cum Collecta pro Electo sub uno, **Per Dóminum.** cum Collecta diei per Pontificem.

Oratio.

Concède, quæsumus, Dómine, huic fámulo tuo, ut prædicádo, et exercéndo quæ recta sunt, per exéplum bonórum óperum ánimos suórum ínstruat subjectórum; et æternæ remuneratiónis mercédem a te píssimo Pastóre percípiat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Electus vero dicit Orationem.

Concède, quæsumus, Dómine, mihi fámulo tuo, ut prædicádo, et exercéndo quæ recta sunt, per exéplum bonórum óperum ánimos meórum ínstruam subjectórum; et æternæ remuneratiónis mercédem a te píssimo Pastóre percípiam. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Dicto Graduali, si Allelúja est dicendum, alioquin dicto eam Tractu, vel Sequentia usque ad ultimum versum exclusive, Pontifex sedet cum mitra in faldistorio suo ante altare, et ante eum reducitur Electus per Assistentes; et facta Pontifici reverentia, ut prius, surgit Pontifex, et genuflexus cum mitra procumbit in faldistorio suo. Assistentes genuflectunt ante scabella. Electus vero ad sinistram Pontificis prosternit se. Tunc cantores incipiunt, choro respondente, vel, si non sint cantores et chorus, dicit Pontifex, ceteris sibi respondentibus. Antiphonam ton. 4.

Ne reminiscáris, Dómine, delícta nostra, vel paréntum nostrórum; neque vindíctam sumas de peccátis nostris, Dómine Deus noster.

Psalmus 6.

Domine, ne in furóre tuo árguas me, * neque in ira tua corrípias me.

Miserere mei, Dómine, quóniam infirmus sum: * sana me, Dómine, quóniam conturbáta sunt ossa mea.

Et ánima mea turbáta est valde: * sed tu, Dómine, úsquequo?

Convertere, Dómine, et eripe ánimam meam: * salvum me fac propter misericórdiam tuam.

Quóniam non est in morte qui memor sit tui: * in inférno autem quis confitébitur tibi?

Laborávi in gémitu meo, lavábo per síngulas noctes lectum meum: * lácrymis meis stratum meum rigábo.

Turbátus est a furóre óculus meus, * inveterávi inter omnes inimícos meos.

Discédite a me omnes qui operámini iniquitátem: * quóniam exaudivit Dóminus vocem fletus mei.

Exaudivit Dóminus deprecationem meam: * Dóminus orationem meam suscepit.

Erubescant, et conturbéntur veheménter omnes inimíci mei: convertántur et erubescant valde velóciter.

Gloria Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Psalmus 31.

BEáti, quorum remissæ sunt iniquitátes: * et quorum tecta sunt peccáta.

Reátus vir, cui non imputávit Dóminus peccátum, * nec est in spíritu ejus dolus.

Quóniam tácu, inveteravérunt ossa mea, * dum clamárem tota die.

Quóniam die ac nocte graváta est super me manus tua: * convérsus sum in ærúmna mea, dum configitur spina.

Delictum meum cógnitum tibi feci, * et injustítiam meam non abscondi.

Dixi: Confitébor advérsus me injustítiam meam Dómino: * et tu remisisti impietátem peccáti mei.

Pro hac orábit ad te omnis sanctus, * in témpore oportúno.

Verúm tamen in dilúvio aquárum multárum " ad eum non approximábunt.

Tu es refúgium meum a tribulatióne, quæ circumdedit me: * exultatio mea érue me a circumdántibus me.

Intelléctum tibi dabo, et ínstruam te in via hac, qua gradiéris; * firmábo super te óculos meos.

N olíte fieri sicut équus et mulus: * quibus non est intelléctus.

In camo et fræno maxillas eórum constrínges, * qui non appróximant ad te.

M ulta flagélla peccatóris, * sperántem autem in Dómino misericórdia circumdabit.

L ætámini in Dómino, et exultáte justí, * et gloriámini omnes recti corde.

G lória Patri, etc.

S icut erat, etc.

Psalmus 37.

Domine, ne in furóre tuo árguas me, * neque in ira tua corrípias me.

Q uóniam sagíttæ tuæ infixæ sunt mihi, * et confirmásti super me manum tuam.

N on est sánitas in carne mea a fácie iræ tuæ: * non est pax óssibus meis a fácie peccatórum meórum.

Q uóniam iniquitátes meæ supergressæ sunt caput meum: * et sicut onus grave gravátæ sunt super me.

P utruérunt, et corrúptæ sunt cicatríces meæ, * a fácie insipiéntiæ meæ.

M iser factus sum, et curvátus sum usque in finem: * tota die contristátus ingrediébar.

Q uóniam lumbi mei impléti sunt illusioníbus: * et non est sánitas in carne mea.

A fflictus sum, et humiliátus sum nimis: * rugiébam a gémitu cordis mei.

D ómine, ante te omne desidérium meum: * et gémitus meus a te non est absconditus.

Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea: *
et lumen oculorum meorum, et ipsum non est mecum.

A míci mei et próximi mei * adversum me appropin-
quaverunt, et steterunt.

Et qui juxta me erant, de longe steterunt: * et vim
faciebant qui quærebant animam meam.

Et qui inquirebant mala mihi, locuti sunt vanitates: *
et dolos tota die meditabantur.

Ego autem tamquam surdus non audiebam: * et sicut
mutus non aperiens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens: * et non ha-
bens in ore suo redargutiones.

Quoniam in te, Dómine, speravi: * tu exaudies me,
Dómine Deus meus.

Quia dixi: Nequándo supergáudeant mihi inimíci mei: *
et dum commovéntur pedes mei, super me magna lo-
cúti sunt.

Quoniam ego in flagélla parátus sum: * et dolor meus
in conspéctu meo semper.

Quoniam iniquitátem meam annuntiábo, * et cogitábo
pro peccáto meo.

Inimíci autem mei vivunt, et confirmáti sunt super
me: * et multiplicáti sunt qui odérunt me inique.

Qui retribuunt mala pro bonis, detrahébant mihi: *
quoniam sequébar bonitátem.

Ne derelínquas me, Dómine Deus meus: * ne discé-
seris a me.

Inténde in adjutórium meum, * Dómine Deus salútis
meæ.

Gloria Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Psalmus 50.

Miserere mei, Deus, * secúndum magnam misericór-
diam tuam.

Et secúndum multitudínem miseratiónum tuárum, *
dele iniquitátem meam.

Amplius lava me ab iniquitate mea: * et a peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: * et peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccavi, et malum coram te feci: * ut justificeris in sermonibus tuis, et vincas cum iudicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: * et in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: * incerta et occulta sapientiae tuae manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, et mundabor: * lavabis me, et super nivem dealabor.

Auditi meo dabis gaudium et laetitiam: * et exultabunt ossa humiliata.

Averte faciem tuam a peccatis meis: * et omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me, Deus: * et spiritum rectum innova in visceribus meis.

Ne projicias me a facie tua, * et spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

Redde mihi laetitiam salutaris tui: * et spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: * et impii ad te convertentur.

Libera me de sanguinibus, Deus, Deus salutis meae: * et exultabit lingua mea iustitiam tuam.

Domine, labia mea aperies: * et os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: * holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: * cor contritum et humiliatum, Deus, non despicias.

Benigne fac, Domine, in bona voluntate tua, Sion: * ut aedificentur muri Jerusalem.

Tunc acceptabis sacrificium iustitiae, oblationes, et holocausta: * tunc imponent super altare tuum vitulos.

Glória Patri, etc. Sicut erat, etc.

Psalmus 101.

Domine exáudi oratióem meam: * et clamor meus ad te véniat.

Non avértas fáciem tuam a me: * in quacúmque die tribulor, inclína ad me áurem tuam.

In quacúmque die invocávero te, * velóriter exáudi me.

Quia defecérunt sicut fumus dies mei: * et ossa mea sicut crémium aruérent.

Percússus sum ut fœnum, et áruit cor meum: * quia oblítus sum comédere panem meum.

A voce gémitus mei * adhæsit os meum carzi meæ.

Símilis factus sum pellicáno solitúdinis: * factus sum sicut nyctícorax in domicilio.

Vigilávi, et factus sum sicut passer solitárius in tecto.

Tota die exprobrábant mihi inimíci mei: * et qui laudábant me, advérsus me jurábant.

Quia cinerem tamquam panem manducábam, * et potum meum cum fletu miscébam.

A fácie iræ et indignatiónis tuæ: * quia élevans allisisti me.

Dies mei sicut umbra declinavérunt: * et ego sicut fœnum áruí.

Tu autem, Dómine, in ætérnum pérmanes: * et memoriale tuum in generatióem et generatióem.

Tu exúrgens miseréberis Sion; * quia tempus miseréndi ejus, quia venit tempus.

Quóniam placuérunt servis tuis lápides ejus, * et terræ ejus miserebúntur.

Et timébunt Gentes nomen tuum, Dómine, * et omnes reges terræ glóriam tuam.

Quia ædificávit Dóminus Sion: * et vidébitur in glória sua.

Respéxit in oratióem humílium: * et non sprevit precem eórum.

Scribántur hæc in generatióne áltera: * et pópulus, qui creábitur, laudábit Dóminam.

Quia prospexit de excélsio sancto suo: * Dóminus de celo in terram aspexit.

Ut audíret gémitus compeditórum, * ut sólveret filios interemptórum.

Ut annúntient in Sion nomen Dómini: * et laudem ejus in Jerúsalem.

In conveniéndo pópulos in unum, * et reges ut sérviant Dómino.

Respóndit ei in via virtútis suæ: * paucitátem diérum meórum núntia mihi.

Ne révoques me in dimídio diérum meórum: * in generatiónem et generatiónem anni tui.

Infúio tu, Dómine, terram fundásti: * et ópera mánum tuárum sunt caeli.

Ipsi peribunt, tu autem pérmanes, * et omnes sicut vestiméntum veteráscent.

Et sicut opertórium mutábis eos, et mutabúntur: * tu autem idem ipse es, et anni tui nóñ deficient.

Fílii servórum tuorum habitábunt: * et semen eórum in sæculum dirigétur.

Glória Patri, etc. Sicut erat, etc.

Psalmus 129

DE profúndis clamavi ad te, Dómine: * Dómine, exáudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendéntes, * in vocem deprecatiónis meæ.

Si iniquitátes observáveris Dómine: * Dómine, quis sustinébit?

Quia apud te propitiátió est: * et propter legem tuam sustínui te, Dómine.

Sustínuit ánima mea in verbo ejus: * sperávit ánima mea in Dómino.

A custódia matutína usque ad noctem: * speret Israel in Dómino.

Quia apud Dóminum misericórdia, * et copiósá apud eum redéemptio.

Et ipse rédimet Israel, * ex ómnibus iniquitátibus ejus.

Glória Patri, etc. Sicut erat, etc.

Psalmus 142.

Domine, exáudi oratióem meam, áuribus pécipe obsecratióem meam in veritate tua: * exáudi me in tua justítia.

Et non intres in iudícium cum servo tuo: * quia non justificábitur in conspéctu tuo omnis vivens.

Quia persecútus est inimícus ánimam meam: * humiliávit in terra vitam meam.

Collócauit me in obsúris sicut mórtuos sæculi: * et anxiátus est super me spíritus meus, in me turbátum est cor meum.

Memor fui diérum antiquórum, meditátus sum in ómnibus opéribus tuis: * in factis mánuum tuárum meditábar.

Expándi manus meas ad te: * ánima mea sicut terra sine aqua tibi.

Velóriter exáudi me, Dómine: * defécit spíritus meus.

Non avértas fáciem tuam a me: * et similis ero descendéntibus in lacum.

Audítam fac mihi mane misericórdiam tuam: * quia in te sperávi.

Notam fac mihi viam, in qua ámbulem: * quia ad te levávi ánimam meam.

Eripe me de inimícis meis, Dómine, ad te confúgi: * doce me fácere voluntátem tuam, quia Deus meus es tu.

Spíritus tuus bonus dedúcet me in terram rectam: * propter nomen tuum, Dómine, vivificábis me in æquitáte tua.

Edúces de tribulatióne ánimam meam: * et in misericórdia tua dispédes inimícos meos.

Et perdes omnes, qui tríbulant ánimam meam: * quóniam ego servus tuus sum.

Glória Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Deinde repetitur Antiphona: Ne reminiscáris, Dómine, etc. supra ante Psalmos posita. Et subjunguntur immediate Litanie, quæ habentur in ordinatione Subdiaconi, pag. 31. Cumque in iis dictum fuerit:

Ut ómnibus etc.

R. Te rogámus audi nos.

Surgit ab accubitu Pontifex, et in manum sinistram accipit baculum pastorem, et conversus ad Electum, dicit:

Ut hunc præsentem Eléctum bene ✠ dicere dignéris.

R. Te rogámus audi nos.

Deinde dicit:

Ut hunc præsentem Eléctum bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare, dignéris.

R. Te rogámus audi nos.

Producendo singulis vicibus super Electum manu dextera signum Crucis; et mox redit ad accubitum, et perficiuntur Litania; quibus finitis, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans versus ad Electum prostratum manentem, dicit:

Pater noster.

V. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Salvum fac servum tuum, Dómine.

R. Deus meus sperántem in te.

V. Mitte ei, Dómine, auxiliúm de sancto.

R. Et de Sion tuere eum.

V. Hic accípiet benedictiónem a Dómino.

R. Et misericórdiam a Deo salutári suo.

V. Memor esto congregatiónis tuæ.

R. Quam possedisti ab infitio.

V. Dóminus custódiat intróitum tuum, et éxitum tuum.

R. Ex hoc nunc, et usque in sæculum.

V. Dóminus custódiat te ab omni malo.

R. Custódiat ánimam tuam Dóminus.

V. Dómine, Deus virtútum, convérte nos.

R. Et osténde fáciem tuam, et salvi érimus.

V. Dómine, exáudi oratiónem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spírítu tuo.

Oremus.

Concède, quæsumus, omnipotens Deus, affectui nostro tuæ miseratiõnis effectum: et hunc famulum tuum, quem ad regimen animarum eligimus, gratiæ tuæ dono proséquere: ut, te largiente, cum ipsa tibi nostra electiõne placeamus. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Oremus.

Cunctórum bonórum institutor, Deus, qui per Móysen famulum tuum ad gubernandas Ecclesiás præpositos instituísti: tibi supplices fundimus preces, teque devótis méntibus exoramus, ut hunc famulum tuum, quem comúnis electio famulórum tuórum Abbátem óvium tuárum esse constituit, protectionis tuæ grátia munire dignéris; sicque régere súbditas, commendatásque oves concédas, ut cum illis ómnibus regna cælórum adipiscátur, quátenus te, Dómine, opitulánte, Apostólicis júgiter fultus doctrinis, centésimo cum fructu lætus intróeat portas paradisi; atque a te, Dómine, collaudánte audire mereátur: Euge, serve bone et fidélis, quia super páuca fuísti fidélis, super multa te constituam, intra in gáudium Dómini tui: Quod ipse præstáre dignéris, qui vivis et regnas Deus.

Tum surgit Electus, et ante Pontificem genuflectit, et Pontifex, extensis manibus ante pectus, dicit:

Ÿ. Per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Ÿ. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spíritu tuo.

Ÿ. Sursum corda.

R. Habémus ad Dóminum.

Ÿ. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubique grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, affluéntem spíritum tuæ benedictiõnis super hunc famulum tuum, nobis orántibus, propítius infúnde.

Hic Pontifex imponit ambas manus extensas, digitis non disjunctis, super caput Electi, et eas sic tenet, dicens:

Ut qui per nostræ manus impositionem hodie Abbas constituitur, sancti ✠ ficatione tua dignus, a te electus permaneat, et nunquam postmodum a tua gratia separetur indignus.

Hic Pontifex amovet manus de capite Electi, ac eas ante pectus extensas tenens, dicit:

Suscipiat te, Dómine, largiente, hodie in bono ópere perseverantiam, in adversis constantiam, in tribulationibus tolerantiam, in jejuniis desiderium, in impietatibus misericordiam, in humilitate principatum, in superbia odium, in fide dilectionem, in doctrina pervigilantiam, in castitate continentiam, in luxuria abstinentiam, in varietatibus moderationem, in moribus doctrinam: te tribuente, Dómine, talis in hoc ministerio perseveret, qualis Levita electus ab Apóstolis Sanctus Stéphanus meruit perdurare: totam ab hac die mundanam conversationem despiciat; tua, Dómine, bene ✠ dictione largiente, contemnat presentia, diligat cœlestia, desideret sempiterna: sit exemplum, et forma justitiæ, ad gubernandam, regendamque Ecclesiam tua.)) fideliter, ut speculator idoneus inter suos colligas semper efficiatur. Sit magni consilii, industria censuræ, et efficaciam disciplinæ: ita te, Dómine, tribuente, in omnibus mandatis tuis sine reprehensione tibi mundo corde serviens, ut ad bravium supernæ vocationis, multiplicato fœnore, cum centesimo fructu coronaque justitiæ ad cœlestium thesaurorum donâ tua perveniat.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo, ita tamen, quod a circumstantibus intelligi possit.

Præstante Dómino nostro Jesu Christo, qui cum Patre, et Spíritu sancto vivit et regnat Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R). Amen.

Deinde dicit: Orémus.

DEus, cui omnis potestas et dignitas famulatur: da huic famulo tuo prósperum suæ dignitatis effectum, in qua

semper te tímeat, tíbique júgiter placére conténdat. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

O rémus.

Omnium, Dómine, fons bonórum, justorúmque provéctuum munerátor, tríbue, quæsumus, huic fámulo tuo, adéptam bene gérere dignitátem: et a te sibi præstitam bonis opéribus comprobáre. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

O rémus.

EXáudi, Dómine, preces nostras, quas in conspéctu tuæ majestátis super hunc fámulum tuum fúndimus, qui vice tui nóminis ad gubernatióem óvium tuárum statúitur, ut eum respícere, et interveniénte beáto N., bene dicere dignéris: et qui ad redemptióem et protectióem nostram de cælo descendisti, et mundo te verum, et summum Pastórem exhibuísti, dicens: Ego sum Pastor bonus; te invocámus, te suppliciter deprecámur, ut huic fámulo tuo, quem pastorális officii culmen subíre voluísti, tua bónitas adsit, et bene díctio ómnibus diébus vitæ suæ. Prótege eum, Dómine, et defénde ab ómnibus visibílium, et invisibílium adversitátibus inimicórum; dírige gressus ejus in viam pacis et justitiæ, et largíre tuárum dona virtútum, justítiam, temperántiam, fortitúdinem, prudéntiam, charitátem, sobrietátem, paciéntiam, longanimitátem, constántiam insuperábilem, fidem non fictam, spem inconcússam, mentem devótam, humilitátem perféctam, intelligéntiam rectam, benignitátem, modéstiam, unanimitátem, pacem, concórdiam, castitátem, abstinéntiam, vigilántiam, discretiónem, rectitúdinem, sciéntiam, pietátem, conslium, et in cunctis áctibus bonis inviolátam persevérantiam. Aufer, Dómine Jesu Christe, ab eo quidquid prævum et distórtum est, quidquid salúti contrárium, quidquid animæ nocívum; supérbiam, jactántiam, vanam glóriam, elatióem, et quidquid ad últimum tibi displicens esse potest. Circúmnda eum intérius, et extérius tuæ protectiÓNis auxilio, ut, te defensóre, sit tutus; te protegénte, se-

cúrus; te docénte, sciús. Osténde ei viam, per quam ámbulet; tríbe ei thesáurum sapiéntiæ, ut sciat et hábeat unde nova et vétera próferat. Fac eum in ómnibus tua sequi vestigia, et de sua ministratióne gáudium bonum adipisci; ut post hujus sæculi excúrsum, cum ante tribúnal tuum vénerit, cum múltiplici fructu animárum, illud ei præmium largiáris, cum ómnibus, quos tibi præsentábit, quod fidélibus dispensatóribus tuis, pro tuo nómine laborántibus in terris, te promisisti datúrum esse in cælis: Qui cum Patre et Spírítu sancto vivis, et regnas Deus in sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Postea sedens Pontifex, accepta mitra, dat ei ambabus manibus tangenti et recipienti Regulam, dicens:

Accipe Régulam a Sanctis Pátribus tráditam ad regéndam, custodiéndumque gregem tibi a Deo créditum, quantum Deus ipse te confortáverit, et fragflitas humana permiserit. Accipe gregis Domínici patérnam providéntiam, et animárum procuratióne: et per divínæ legis incedédo præcepta, sis ei dux ad cælestis hæreditátis pásqua, adjuvánte Dómino nostro Jesu Christo, qui cum Patre et Spírítu sancto vivit et regnat Deus in sæcula sæculórum.

R. Amen.

Deinde deposita mitra, surgit Pontifex, et stans benedicit baculum pastoraalem, si non sit benedictus, dicens:

O rémus.

Sustentátor imbecillitátis humanæ, Deus, béne ✠ dic báculum istum; et quod in eo extérius designátur, intérius in móribus hujus fámuli tui propitiatiónis tuæ cleméntia operétur. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Deinde aspergit illum aqua benedicta. Tum sedens accipit mitram, et stans tradit baculum Abbati coram se genuflexo ambabus manibus illum capienti, dicens:

Accipe báculum pastorális officii, quem præferas catérvæ tibi commísse: ut sis in corrigédis vítiis pie sæviens; et cum irátus fúeris, misericórdiæ memor eris.

Deinde, deposita mitra, surgit Pontifex, et benedicit annulum, si non sit benedictus, dicens:

Oremus.

Creátor, et conservátor humáni géneris, dator grátiae spirituális, largitor aetérnae salútis, tu, Dómine, emitte bene ✠ dictionem tuam super hunc ánnulum; ut quicúmque hoc sacrosánc̄tae fidei signo insignitus incésserit, in virtúte cœléstis defensiónis ad aetérnam sibi proficiat salutem. Per Christum Dóminum nostrum. R̄. Amen.

Post hæc aspergit annulum aqua benedicta; sedet cum mitra, et annulum in digitum annularem dexteræ manus Abbatis immittit, dicens:

Accipe ánnulum, fidei sc̄ilicet signáculum, quátenus sponsam Dei, sanctam videlicet Ecclésiám, intemeráta fide ornátus illibáte custódias.

Tum, deposita mitra, surgit Pontifex, et stans versus ad illum coram se genuflexum, dicit:

Oremus.

TE, omnipotens et piíssime Dómine, deprecámur, hunc fámulum tuum propítius intuere: ut, grátia tua auxiliánte, in sua subjectorúmque conversatióne præc̄pta sanctæ régulæ effícaciter stúdeat adimplere; ut una cum commisso sibi grege perpétua potiátur beatitúdine. Per Christum Dóminum nostrum. R̄. Amen.

His expeditis, Pontifex accipit Abbatem ad osculum pacis. Idem faciunt Assistentes. Tum surgens Pontifex accedit ad altare, si Missa legitur; si vero cantatur, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium, et ibi prosequitur Missam usque ad Offertorium inclusive.

Abbas autem redit cum Assistentibus ad capellam suam. et ibi in altari suo similiter Missam prosequitur usque ad Offertorium inclusive: quo dicto, Pontifex sedet ante altare in faldistorio cum mitra, et Abbas ante eum medius inter Assistentes reducitur, et coram eo genuflexus offert ei duo intorticia accensa, duos panes, et duo barilia vini plena; et Pontificis prædicta recipientis manum reverenter

osculatur; deinde surgit Abbas: Pontifex vero lavat manus, et accedit ad altare, ac prosequitur Missam; Abbas vero ante scabellum, super quod coram se habeat Missale in loco convenienti, medius inter Assistentes suos genuflexus, legit totam Missam, exceptis verbis consecrationis, quæ non proferet.

Pro Abbate benedicto, cum Secreta diei sub uno. **Per Dóminum**, per Pontificem dicitur:

Secreta.

MUnera nostra, quæsumus Dómine, súscipe placátus: et hunc fámulum tuum semper et ubique misericórditer prótege. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *℟.* Amen.

Per Abbatem dicitur

Secreta.

MUnera, quæsumus Dómine, súscipe placátus: et me fámulum tuum semper et ubique misericórditer prótege. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *℟.* Amen.

Dicta Oratione, Dómine Jesu Christe, qui, etc. per Pontificem et Abbatem, Abbas accedit ad altare, ad dexteram Pontificis, et ambo osculantur altare. Tum Pontifex dat pacem Abbati, dicens:

Pax tecum.

Cui Abbas respondet:

Et cum spíritu tuo.

Et redit ad suum scabellum, et dat pacem Assistentibus suis; primum seniori, tum alteri, singulis dicens:

Pax tecum.

Et illi respondent:

Et cum spíritu tuo.

Deinde postquam Pontifex se de Corpore, et Sanguine (quem totum sumere debet) communicaverit, et antequam se purificet, communicat Abbatem genuflexum de Corpore

tantum. Tum Pontifex, accepta mitra, lavat manus, et prosequitur Missam usque ad finem. Abbas etiam in scabbello suo Missam perficit.

Postcommunio, quæ dicitur sub uno Per Dóminum. cum Postcommunionem diei per Pontificem.

Postcommunio.

HÆc nos commúnio, Dómine, purget a crimine: et hunc fámulum tuum benígna pietáte consérvet. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *Rj.* Amen.

Per Abbatem dicitur:

Postcommunio.

HÆc nos commúnio, Dómine, purget a crimine: et me fámulum tuum benígna pietáte consérvet. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *Rj.* Amen.

Pontifex in fine dat Benedictionem solemnem: qua data, si Abbas est de mitra, reponitur faldistorium ante medium Altaris, et Pontifex cum mitra in eo sedet. Abbas vero biretum in capite tenens coram eo genuflectit. Tunc Pontifex, deposita mitra, surgit, et benedicit mitram, si non sit benedicta, dicens:

O rémus.

Domine Deus, Pater omnipotens, cujus præclára bónitas est, et virtus imménsa, a qua omne datum óptimum, et omne donum perféctum, totiúsque decóris ornámentum: bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficáre dignáre hanc mitram hujus fámuli tui Abbátis cápiti impónendam. Per Christum Dóminum nostrum. *Rj.* Amen.

Et mox eam aspergit aqua benedicta; deinde sedens cum mitra, imponit eam capiti Abbatis, dicens:

Impónimus, Dómine, cápiti hujus fámuli tui Abbátis gáleam munitiónis et salútis, quátenus decoráta fácie et armáto cápiti cónibus utriúsque Testaménti terríbilis ap-

páreat adversáriis veritátis; et, te ei largiénte grátiam, impugnátor eórum robústus exístat: qui Móysi fámulí tui fáciem ex tui sermónis consórtio decorátam, lucidíssimis tuæ claritátis ac veritátis córnibus insignísti, et cápiti Aaron Pontíficis tui tiáram impóni jussísti. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Deinde, si chirothecæ non sint benedictæ, surgit Pontifex, mitra deposita, et eas benedicit, dicens:

O rémus.

( ) Mnípotens creátor, qui hómini ad imáginem tuam cón-dito, manus discretiône insignítas, tamquam órganum intelligétiæ ad recte operándum dedísti, quas servári mundas præcepísti, ut in eis áuima digne portarétur, et tua in eis digne consecraréntur mystéria: bene *✠* dicere, et sancti *✠* ficáre dignare mánuum hæc teguménta; ut quicumque ministrórum tuórum sacrórum Pontificum his velére manus suas cum humilitáte volúerit, tam cordis, quam óperis ei mundítiam tua misericórdia subministret. Per Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Et aspergit eas aqua benedicta. Deinde, accepta mitra, edet, et imponit illas manibus Abbatis, extracto prius illi annulo Pontificali, dicens:

( ) Irquínda, Dómine, manus hujus místri tui mundítia novi hóminis, qui de cælo descéndit: ut quemádmó-dum Jacob diléctus tuus, pelliculis hædórum opértis má-nibus, patérnam benedictiône obláto patri cibo potúque gratíssimo, impetrávit; sic et iste, obláta per manus suas hóstia salutári, grátie tuæ benedictiône impetráre mereátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui in similitúdinem carnis peccáti tibi pro nobis obtulit semetípsum.

R. Amen.

Et statim imponit ei annulum. Si Abbas non sit de mitra, omnia, quæ post benedictionem, finita Missa, per Pontificem datam, posita sunt, prætermittuntur. Tum Pontifex mitram in capite tenens, campanis pulsantibus, si sit

in monasterio Abbatis, ducit illum etiam mitram in capite tenentem, si sit de mitra, ad chorum; et statuens eum in sede prædecessoris sui, et dans ei baculum pastorem in manu sinistra, dicit:

Accipe plenam et liberam potestatem regendi hoc Monasterium et Congregationem ejus, et omnia quæ ad illius regimen interius et exterius spiritualiter et temporaliter pertinere noscuntur.

Si vero benedictio fit extra monasterium suum, Pontifex statuit illum in faldistorio, quo ipse usus est, ante medium altaris posito, dicens:

STa in justitia et sanctitate, et tene locum a Deo tibi delegatum; potens est enim Deus, ut augeat tibi gratiam suam.

Et Abbas, si non sit de mitra, biretum sibi ipsi reponit. Deinde Pontifex stans a dexteris Abbatis, versus ad altare, mitra deposita, incipit hymnum, schola vel clericis prosequentibus.

Te Deum laudamus, ut supra, pag. 80.

Et manet sine mitra apud sedem usque ad finem hymni.

Dicto primo versu, surgit Abbas, si sit de mitra, et circuiens per Ecclesiam, associatus a suis Assistentibus cum mitris, benedicit populo, rediens ad sedem seu faldistorium, in quo sedet, et si sit in suo Monasterio, recipit omnes Monachos suos ad manus et oris osculum, qui tamen omnes prius ei reverentiam exhibeant. Si vero non sit de mitra, manet sedens in sede, seu faldistorio, cooperto capite a principio hymni prædicti usque ad illius finem, et recipit omnes Monachos suos ad osculum, ut supra. Finito hymno, Pontifex stans sine mitra, a dexteris Abbatis cum mitra, si sit de mitra, alioquin cum bireto, sedentis, dicit super eum:

Ÿ. **Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.**

R. **A templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.**

Ÿ. **Salvum fac servum tuum, Dómine.**

R. **Deus meus, sperantem in te.**

- Ÿ. **Esto ei, Dómine, turris fortitudinis.**
 R. **A fácie inimici.**
 Ÿ. **Nihil proficiat inimicus in eo.**
 R. **Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.**
 Ÿ. **Dómine, exáudi oratiónem meam.**
 R. **Et clamor meus ad te véniat.**
 Ÿ. **Dóminus vobiscum.**
 R. **Et cum spírítu tuo.**

(Orémus.)

Exáudi, Dómine, preces nostras, et super hunc famulum tuum spiritum tuæ bene dictionis emitte: ut cœlesti múnere ditátus, et tuæ majestátis grátiam possit acquirere, et bene vivéndi áliis exéplum præbere. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spírítus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

His dictis, Pontifex, accepta mitra, vadit ad cornu Evangelii altaris, apud quem stant Assistentes cum mitris. Abbas vero, si sit de mitra, surgit cum mitra et baculo pastorali, et accedens ante medium altaris, populo solemniter benedicit, dicens: **Sit nomen, etc.**

Postea accedit ad cornu Epistolæ altaris, et ibidem cum mitra et baculo genuflexus, versus ad Pontificem, dicit cantando:

Ad multos annos.

Si vero non sit de mitra, omisa benedictione, dicit:

Ad multos annos, ut supra dictum est: quo dicto, Pontifex recipit eum surgentem ad osculum pacis. Idem faciunt Assistentes, qui deinde Abbatem Evangelium Sancti Joannis, **In principio erat Verbum, etc.** dicentem, inter se medium ad ejus capellam reducunt, cum mitra, si ea utitur, et baculo pastorali incedentem, Pontifex vero pacis osculo, ut præmittitur, Abbati dato, dicit submissa voce: **Dóminus vobiscum. Initium sancti Evangelii secúndum Joánnem, etc.** Signat altare et se. et apud sedem vel fal-

distorium deponit sacras vestes. Quibus depositis, Abbas Pontifici et Assistentibus, pro more, gratias agit; et vadunt in pace omnes.

DE BENEDICTIONE ABBATIS

AUCTORITATE ORDINARII.

Benedicendus Abbas, si non sit provisus a Sede Apostolica, sed per Ordinarium suum, aut ejus auctoritate benedicatur, die statuto pro ejus benedictione ordinantur omnia, quæ supra, in benedictione Abbatis auctoritate Apostolica, posita sunt. Deinde Pontifex accipit omnia Pontificalia paramenta, et sedet cum mitra in faldistorio ante medium altaris præparato. Electus vero in sua capella indutus amictu, alba, cingulo, stola, pluviali, ac sandaliis, si illis ex privilegio uti possit, et Missa legenda sit, ducitur medius inter duos Abbates assistentes, superpelli- ceo, stola, pluviali, et mitra indutos, si sint ad hoc privilegiati, coram Pontifice; cui facta reverentia debita. Electus prosternit se in terram, ante medium altaris; et Pontifex, deposita mitra, surgit, et incipit, schola prosequente, Antiphonam ton. 8.

Confirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis, a templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.

Qua finita, incipit, et dicit cum Assistentibus usque ad finem, Psalmum sequentem; quo incepto, sedet cum mitra.

Psalmus 67.

EXúrgat Deus, et dissipéntur inimíci ejus: * et fúgiant qui odérunt eum a fácie ejus.

Sicut déficit fumus, deficiant: * sicut fluit cera a fácie ignis, sic péreant peccatóres a fácie Dei.

Et justí epuléntur, et exúltent in conspéctu Dei: * et delecténtur in lætítia.

Cantáte Deo, psalmum dícite nómini ejus: * iter fácite ei, qui ascéndit super occásum: Dóminus nomen illi.

Exultáte in conspéctu ejus, * turbabúntur a fácie ejus, patris orphanórum, et júdicis viduárum.

Deus in loco sancto suo: * Deus, qui inhabitáre facit unius moris in domo.

Qui edúcit vinctos in fortitúdine, * simlitter eos qui exásperant, qui hábitant in sepúlchris.

Deus, cum egrederéris in conspéctu pópuli tui, * cum pertransíres in desérto.

Terra mota est, étenim cœli distillavérunt a fácie Dei Sínai, * a fácie Dei Israel.

Plúviam voluntáriam segregábis, Deus, hæreditáti tuæ: * et infirmáta est; tu vero perfecisti eam.

Animália tua habitábunt in ea: * parásti in dulcédine tua páuperi, Deus.

Dóminus dabit verbum evangelizántibus, * virtúte multa.

Rex virtútum dilécti dilécti: * et speciéi domus divídere spólia.

Si dormiátis inter médios cleros, pennæ colúmbæ deargentátæ, * et posterióra dorsi ejus in pallóre auri.

Dum discérnit cœléstis reges super eam, nive dealbábuntur in Selmon: * mons Dei, mons pinguis.

Mons coagulátus, mons pinguis: * ut quid suspicámini montes coagulátos?

Mons, in quo beneplácitum est Deo habitáre in eo: * étenim Dóminus habitábit in finem.

Currus Dei decem míllibus múltiplex, míllia lætántium: * Dóminus in eis in Sina in sancto.

Ascendísti in altum, cepísti captivitátem: * accepísti dona in homínibus.

Etenim non credéntes, * inhabitáre Dóminum Deum.

Benedíctus Dóminus die quotidie: * prósperum iter fáciat nobis Deus salutárium nostrórum.

Deus noster, Deus salvos faciéndi: * et Dómini Dómini éxitus mortis.

Verúmtamen Deus confringet cápita inimicórum suórum: * vérticem capíllí perambulántium in deléctis suis.

Dixit Dóminus: Ex Basan convértam: * convértam in profúndum maris.

Ut intingátur pes tuus in ságuine: * lingua canum tuórum ex inimicis ab ipso.

Viderunt ingrédus tuos, Deus, * ingrédus Dei mei, regis mei, qui est in sancto.

Pævenerunt príncipes conjúncti psalléntibus, * in médio juvenulárum tympanistriárum.

In Ecclésiis benedícite Deo Dómino, * de fóntibus Israel.

ibi Bénjamin adolescéntulus * in mentis excéssu.

Príncipes Juda, duces eórum, * príncipes Zábulon, príncipes Néphthali.

Manda Deus virtúti tuæ: * confirma hoc, Deus, quod operátus es in nobis.

A templo tuo in Jerúsalem, * tibi ófferent reges múnera.

Increpa feras arúndinis, congregátio taurórum in vaccis populórum: * ut exclúdent eos, qui probáti sunt argénto.

Disipa Gentes, quæ bella volunt, vénient legáti ex Ægypto: * Æthiopia pævéniet manus ejus Deo.

Regna terræ cantáte Deo: * psállite Dómino.

Psállite Deo, qui ascéndit super cælum cœli, * ad Oriéntem.

Ecce dabit voci suæ vocem virtútis, date glóriam Deo super Israel: * magnificéntia ejus et virtus ejus in núbibus.

Mirábilis Deus in Sanctis suis, Deus Israel, ipse dabit virtútem et fortitúdinem plebi suæ: * benedíctus Deus.

Glória Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Deinde repetitur Antiphona. Tum, deposita mitra, surgit Pontifex, et stans versus ad Electum, dicit:

Ÿ. **Salvum fac servum tuum, Dómine.**

R̃. **Deus meus, sperántem in te.**

Ÿ. **Mitte ei, Dómine, auxiliū de sancto.**

R̃. **Et de Sion tuere eum.**

Ÿ. **Memor esto congregatiónis tuæ.**

R̃. **Quam possedisti ab initio.**

℣. Dómine, exáudi oratióem meam.

℞. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum.

℞. Et cum spíritu tuo.

O rémus.

Omnípotens, sempitérne Deus, qui facis mirabilia magna solus: præténde super hunc fámulum tuum, et super Congregatióes illi commissas spíritum grátiae salutáris; et, ut in veritaté tibi pláceat, perpétuum ei rorem benedictiÓnis infúnde. Per Christum Dóminum nostrum.

℞. Amen.

O rémus.

ActiÓnes nostras, quæsumus, Dómine, aspirándo præveni, et adjuvándo proséquere: ut cuncta nostra orátio et operátio a te semper incípiat, et per te coepta finiátur. Per Christum Dóminum nostrum. ℞. Amen.

Deinde surgit Electus, et tua cum Assistentibus coram Pontifice genuflectit; et prior Assistentium dicit Pontifici:

Adest, Reverendíssime Pater, Eléctus Monastérii N. quem ad vestram Reverendíssimam Paternitatém ex parte Convéntus ejúsdem Monastérii dúximus præsentándum, humíliter postulánte a vobis, ut ipsum in Abbátem dicti Monastérii dignémini ordináre.

Tunc Pontifex interrogat eos, dicens:

scitis illum esse dignum?

℣. Scimus, et testificámur ipsum dignum esse.

Interrogatio.

Fuit ejus eléctio canónice, et concórditer celebráta?

℞. Fuit.

Pontifex dicit: Deo grátias.

Quo dicto, surgunt omnes, et sedent in suis scabellis, et Pontifex prosequitur examen, dicens: **Antiqua sanctorum Patrum, etc.** et omnia alia fiunt, prout supra, pag. 96. in benedictione Abbatis auctoritate Apostolica posita sunt.

Finito examine, et manu Pontificis per Electum osculata, idem Electus ante Pontificem genuflexus, coram se

tenens schedulam scriptam, et suo pendenti sigillo sigillatam, debitæ fidelitatis juramentum Pontifici, Ordinario suo, præstat in hunc modum:

EGO N. Monasterii N. ordinandus Abbas, promitto coram Deo, et Sanctis ejus, et hac solèmnī fratrum congregatiōne, fidelitatem, dignamque subjectionem, obedientiam, et reverentiam matri meæ Ecclesiæ N. nominando Ecclesiam, cujus jurisdictioni ordinariæ subjectus existit: tibiq̄ue N. Dómino meo, ejusdem Ecclesiæ Patriarchæ, vel Archiepiscopo, aut Episcopo, et successoribus tuis, secundum sacrórum Cánonum instituta, et prout præcipit inviolabilis auctoritas Pontificum Romanórum.

Deinde librum Evangeliorum, quem Pontifex super genua sua tenet apertum, inferiori parte ejusdem libri Electo versa, quem ipse Electus ambabus manibus supra scripturam positus, tangens, dicit:

Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

Tum schedulam ipsam Pontifici tradit: qui illa recepta, et mitra deposita, surgit, et facit Confessionem, et proceditur in omnibus et per omnia, prout supra ordinatum est, pag. 98.

DE BENEDICTIONE

ABBATISSÆ.

Electa in Abbatissam, et confirmata, benedici debet in die Dominico, vel aliis quibus consecrantur Virgines, si non est prius consecrata et velata; alioquin fieri potest qualibet die, hoc modo. Pontifex paratus omnibus pontificalibus ornamentis, apud altare majus paratum, cum sua credentia, et rebus consuetis, procedit in Missam usque ad **Allelúja**, si dicitur, sive ultimum versum Tractus, vel Sequentiæ, exclusive. Interim Electa in veste sua audiat Missam in choro, quæ dici debet de die, cum Collecta pro Electa, sub uno, **Per Dóminum**, ut infra, per Pontificem celebrantem.

Oratio.

DA, quæsumus, Dómine, huic fámulæ tuæ, quam virginitátis honóre dignátus es decoráre, inchoáti óperis consummátum efféctum: et ut perféctam tibi ófferat plenitúdinem, inítia sua perdúcere mereátur ad finem. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Dicto Graduali, seu Tractu, vel Sequentia, usque ad ultimum versum exclusive, Pontifex accedit ad faldistorium ante medium altaris, et ibi sedet cum mitra. Electa vero e Monasterio egressa, associata a duabus Matronis senioribus, ac velo ante faciem demisso, Pontifici presentata, coram eo genuflexa, in manibus hábens schedulam scriptam, et suo pendenti sigillo sigillatam, debite fidelitatis juramentum præstat Pontifici, suo Ordinario, in hunc modum.

IGo N. Monastérii N. ordinánda Abbatíssa, promitto coram Deo, et Sanctis ejus, et hac solémni sorórum congregatióne, fidelitátem, dignámque subjectiόνem, obediéntiam et reveréntiam matri meæ Ecclesiæ N. nominando Ecclesiam, cujus jurisdictioni ordinariæ subjecta existit: tibi que N. Dómino meo ejúsdem Ecclesiæ Patriarchæ, vel Archiepiscopo, aut Episcopo, et successóribus tuis, secundum sacrórum Cánonum institúta, ut prout præcipit inviolábilis auctóritas Pontificum Romanórum.

Si vero fuerit exempta, ita præstabit juramentum.

IGo N. Monastérii N. Ordinis Sancti N. diocesis N. ab hac hora in ántea fidélis et obédiens ero beáto Petro Apóstolo, sanctæque Románæ Ecclesiæ, et Dómino nostro, Dómino N. súisque successóribus canónice intrántibus, et tibi, vel pro témpore existénti meæ religiónis Superióri, secundum Régulam Sancti Patris nostri N, et prædicti Ordinis Constitutiónes.

Deinde librum Evangeliorum, quem Pontifex super genua sua tenet apertum, inferiori parte ejusdem libri Electæ

versa, quem ipsa Electa, ambabus manibus supra scripturam positis, tangit, dicens:

Sic me Deus adjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

Tum schedulam ipsam Pontifici tradit, qui surgit cum mitra, et super faldistorium procumbit. Electa vero prosternit se super tapete ad ejus sinistram; et chorus dicat Litanias, prout supra, pag. 31. in quibus cum dictum fuerit:

Ut omnibus Fidélibus, etc.

Rj. Te rogámus audi nos.

Pontifex surgit cum mitra, et baculum pastorem in sinistra tenens, versus ad Electam, dicit:

Ut hanc præsentem Eléctam bene ✠ dicere dignéris.

Rj. Te rogámus audi nos.

Deinde dicit:

Ut hanc præsentem Eléctam bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare dignéris.

Rj. Te rogámus audi nos.

Tum iterum procumbit, et perficiuntur Litanie; quibus finitis, surgit Pontifex, Electa adhuc prostrata manente; et stans versus ad illam, deposita mitra, dicit:

Pater noster, etc.

V. Et ne nos inducas in tentationem.

Rj. Sed libera nos a malo.

Ÿ. Salvam fac ancillam tuam, Dómine.

Rj. Deus meus, sperántem in te.

Ÿ. Mitte ei, Dómine, auxilium de sancto.

Rj. Et de Sion tuere eam.

Ÿ. Hæc accipiet benedictionem a Dómino.

Rj. Et misericordiam a Deo salutári suo.

Ÿ. Memor esto congregatiónis tuæ.

Rj. Quam possedisti ab infitio.

Ÿ. Dóminus custódiat intróitum tuum, et éxitum tuum.

Rj. Ex hoc nunc, et usque in sæculum.

Ÿ. Dóminus custódiat te ab omni malo.

Rj. Custódiat ánimam tuam Dóminus.

- V. **Dómine, Deus virtútum, convérte nos.**
 R. **Et osténde fáciem tuam, et salvi érimus.**
 V. **Dómine, exáudi oratiónem meam.**
 R. **Et clamor meus ad te véniat.**
 V. **Dóminus vobiscum.**
 R. **Et cum spírítu tuo.**

(O)rémus.

(O)ncéde, quæsumus, omnipotens Deus, affectui nostro tuæ miseratiónis effectum: et hanc famulam tuam, quam ad régimen animarum elígitus, grátie tuæ dono prosequere: ut, te largiente, cum ipsa tibi nostra electiône placeámus. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

(O)rémus.

(O)unctórum bonórum institutor, Deus, qui per Móysen famulum tuum ad gubernándas Ecclesiás præpósitos instituisti, tibi supplices fúndimus preces, teque devótis mentibus exorámus; ut hanc famulam tuam, quam comúnis electiô famulárum tuárum Abbatissam óvium tuárum esse constituit, protectionis tuæ grátia muníre dignéris; sicque régere subditas commendatásque oves concédas, ut cum illis ómnibus regna cœlórum adipiscátur, quatenus, Dómino opitulánte, Apostólicis júgiter fulta doctrinis, centésimo cum fructu læta intróeat portas paradísi; atque a te, Dómine, collaudánte audíre mereátur: Euge serve bone et fidélis, quia in pauca fuisti fidélis, supra multa te constitúam, intra in gáudium Dómini tui: Quod ipse præstáre dignéris, qui vivis et regnas Deus:

His dictis, Electa surgit. et ante Pontificem genuflectit, qui prosequitur, manus ante pectus extensas tenens, dicens:

- V. **Per ómnia sæcula sæculórum.**
 R. **Amen.**
 V. **Dóminus vobiscum.**
 R. **Et cum spírítu tuo.**
 V. **Sursum corda.**
 R. **Habémus ad Dóminum.**

Ÿ. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

ꝛ. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubique grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, affluéntem spíritum tuæ bene ꝛ dictionis super hanc fámulam tuam, nobis orántibus, propítius infúnde.

Pontifex imponit ambas manus extensas, digitis tamen non disjunctis, super caput Electæ. et eas sic tenet prosequendo:

Ut quæ per nostræ manus impositionem hódie Abbatissa constitúitur, sancti ꝛ ficatione tua digna, a te elécta permáneat, et numquam póstmodum a tua grátia separétur indigna.

Pontifex amovet manus de capite Electæ, prosequens, ante pectus eas extensas tenens:

Suscípiat, te, Dómine, largiénte, hódie in bono ópere perseverántiam, in advérsis constántiam, in tribulatióibus tolerántiam, in jejúniis desidérium, in impietátibus misericórdiam, in humilitáte principátum, in superbia ódium, in fide dilectiõem, in doctrina pervigilántiam, in castitate continéntiam, in luxúria abstinentiam, in varietátibus moderatiõem, in móribus doctrinam: te auxiliánte, Dómine, talis in hoc ministério persevéret, qualis Levíta eléctus ab Apóstolis sanctus Stéphanus méruit perduráre: totam ab hac die mundánam conversatiõem despiciat: tua, Dómine, bene ꝛ dictione largiénte, contémnat præsentia, diligat cœlestia, desideret sempitérna: sit exéplum et forma justitiæ, ad gubernándam, regendámque Ecclesiám tuam fidéliter, ut speculátrix idónea inter suas collégas semper efficiátur: sit magni consílii, indústria censúre, et effi-cácia disciplinæ, ita, te, Dómine, tribuente, in ómnibus mandátis tuis sine reprehensiõe tibi mundo corde sérvians, ut ad bravíum supérnæ vocatióis, multiplicáto fœnore, cum centésimo fructu, coronáque justitiæ, ad cœlestium thesaurórum dona tua pervéniat.

Quod sequitur, dicit submissa voce, ita tamen, quod a circumstantibus audiatur.

præstante Dómino nostro Jesu Christo: Qui cum Patre, et Spíritu sancto vivit et regnat in sæcula sæculórum.

Rj. Amen.

Tum Pontifex adhuc sine mitra, ut supra, stans dicit:
O rémus.

Deus, cui omnis potestas et dignitas famulatur: da huic famulæ tuæ próspere suæ dignitátis effectum, in qua semper te timeat, tibi que júgiter placere conténdat. Per Christum Dóminum nostrum. Rj. Amen.

O rémus.

Omnia, Dómine, fons bonórum, justorúmque provéctuum munerátor, tribue, quæsumus, huic famulæ tuæ adéptam bene gerere dignitatem: et a te sibi præstitam bonis opéribus comprobare. Per Christum Dóminum nostrum.

Rj. Amen.

O rémus.

Concède, quæsumus, omnipotens Deus, famulæ tuæ, ut ostendéndo, et exercéndo quæ recta sunt, per exemplum bonórum opérum ánimas suarum instruat subjectarum: et æternæ remuneratiónis mercédem a te piíssimo Pastóre percipiat. Per Christum Dóminum nostrum. Rj. Amen.

O rémus.

Domine, Deus omnipotens, qui sorórem Móysis Mariam, præeúntem cum cæteris mulieribus inter æquóreas undas cum tympanis et choris, lætam ad littus maris venire fecisti; te supplices deprecámur pro hac fidéli famula tua, quæ hódie super univérsas sibi súbditas Abbatissa constitúitur; ut ita monástica, vel canónica norma tueatur cunctas famulas tuas sibi commissas, quátenus ad æternam glóriam, te auxiliánte, cum ómnibus illis intróeat læta, ibique exúltans cum Angelis, canens cántica nova, sequatur Agnum quocúmque íerit, Jesum Christum Dóminum nostrum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Tum sedet Pontifex, accepta mitra, et tradit Abbatissæ coram se genuflexæ in manibus Regulam, dicens:

ACcipe regulam a sanctis Patribus traditam, ad regendum, custodiendumque Gregem tibi a Deo commissum, quantum Deus ipse te confortaverit, et fragilitas humana permiserit. Accipe Gregis Domínici maternam providentiam, et animarum procuracionem; et per divínæ legis incedendo præcepta, sis ei dux ad cœlestis hæreditatis pascua: Adjuvante Dómino nostro Jesu Christo, qui cum Patre, et Spíritu sancto vivit et regnat Deus in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Deinde si prius dum erat Monialis, non fuit velata. Pontifex, deposita mitra, surgit, et benedicit velum, quod per unum ex ministris coram eo tenetur, dicens:

Oremus.

Supplíciter te, Dómine, rogámus, ut super hanc vestem ancillæ tuæ cápiti imponendam, bene ✠ dñctio tua benigna descendat: et sit vestis hæc benedicta, consecrata, immaculata, et sancta. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Oremus.

Caput ómnium Fidélium, Deus, et totius córporis salvátor, hoc operimentum veláminis, quod fámula tua propter tuum, tuæque Genitrícis beatissimæ Virgínis Mariæ amorem, suo cápiti est impositúra, dextera tua sancti ✠ fica: et hoc, quod per illud mystice datur intélligi, tua semper custódia, corpore páriter, et ánimo incontaminato, custódiat; ut, quando ad perpétuam Sanctorum remuneracionem vénerit, cum prudentibus et ipsa virgínibus præparata, te perducénte, ad sempiternæ felicitatis nuptias introire mereatur: Qui vivis et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Deinde aspergit velum ipsum aqua benedicta. Tum sedens, accepta mitra, imponit illud super caput Abbatissæ, ita ut dependeat super scapulas, et ante pectus, et usque ad oculos, sic dicens:

Accipe velámen sacrum, quo cognoscáris mundum contempáisse, et te Christo Jesu veráciter, humilítérque, toto cordis annisu, sponsam perpetuáliter subdidisse, qui te ab omni malo deféndat, et ad vitam perdúcat ætérnam.

R. Amen.

Si vero Abbatisa prius velata fuit, omittuntur prædicta. His finitis, surgunt omnes, et Pontifex procedit in Missa, quam Abbatisa in loco ad partem audit. Incepto a choro Offertorio, et per Pontificem lecto, sedet Pontifex in faldistorio ante medium altaris, accepta mitra; et Abbatisa, præcedentibus eam duobus famulis duo intortitia accensa portantibus, venit de loco suo, associata a duabus matronis, et coram Pontifice genuflectit, ac ei successive dicta duo intortitia offert, et Pontificis ea recipientis manus osculatur; tum ad locum suum revertitur.

Pontifex vero manus lavat, surgit, deposita mitra, et Missam prosequitur.

Secreta.

(O) Blátis hóstiis, quæsumus, Dómine, præsénti fámulæ tuæ perseverántiam perpétuæ virginitátis accómmoda: ut apértis jánuis, summi Regis advéntu, regnum cœléste cum lætítia mereátur intráre. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Postquam Pontifex se communicaverit, Abbatisam communicet. Tum, accepta mitra, lavet manus, deinde prosequitur Missam usque ad benedictionem exclusive.

Postcommunio.

Respice, Dómine, fámulæ tuæ tibi débitam servitútem: ut inter humanæ fragilitátis incérta nullis adversitátibus opprimátur, quæ de tua protectióne confidit. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Dicto, **Ite Missa est**, vel **Benedicámus Dómino**, et **Plá- ceat**, etc. Pontifex cum mitra inthronizat Abbatissam in sede, et si sit in proprio Monasterio, dicit:

A **Ccipe plenam et liberam potestátem regéndi hoc Mo- nastérium, et Congregatiónem ejus, et ómnia quæ ad illius régimen intérius et extérius spirituáliter et temporá- liter pertinére noscúntur.**

Si vero benedictio fit extra Monasterium suum, Pon- tifex dicit:

S **ta in justítia et sanctitáte, et tene locum a Deo tibi** **S** **delegátum: potens est enim Deus, ut áugeat tibi grá- tiam suam.**

Tunc Pontifex stans a dexteris Abbatissæ, versus ad al- tare, mitra deposita, incipit cantando, schola prosequente, Hymnum: **Te Deum**. ut supra, pag. 80.

Et dicitur totus: et Pontifex manet sine mitra apud se- dem usque ad finem hymni. Interim dum cantatur hym- nus, Abbatissa revertitur ad Monasterium, associata, ut supra, et a Monialibus senioribus excipitur intra portam, atque ad choram perducitur; ubi Moniales omnes faciunt ei reverentiam, singulariter genuflexæ ante illam, et reci- piuntur ab ea benigne ad osculum. Finito hymno, Pon- tifex stans sine mitra, sedente Abbatissa in sede sua in choro, super eam dicit:

Ÿ. **Confirma hoc, Deus, quod operátus es in nobis.**

R. **A templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.**

Ÿ. **Salvam fac ancillam tuam, Dómine.**

R. **Deus meus, sperántem in te.**

Ÿ. **Esto ei, Dómine, turris fortitúdinis.**

R. **A fácie inimíci.**

Ÿ. **Nihil proficiat inimícus in ea.**

R. **Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.**

Ÿ. **Dómine, exáudi oratiónem meam.**

R. **Et clamor meus ad te véniat.**

V. **Dóminus vobiscum.**

R. **Et cum spírítu tuo.**

O rémus.

Amulam tuam, Dómine, custódia múniat pietátis: ut virginitátis sanctæ propósitum, quod, te inspiránte, suscepit, te protegénte, illæsum custódiat. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Deinde Pontifex, assumpta mitra, benedicit solemniter populo, dicens:

Sit nomen Dómini, etc.

Et benedictione data, vadunt omnes in pace.

DE BENEDICTIONE ET CONSECRATIONE

VIRGINUM.

Benedictio, et Consecratio Virginum fieri debet in Episcopia Domani, vel in Aliis Episcopatus, aut in Martyris Apostolorum, seu in Ecclesiis dabus. Hoc vero in die natali, hora vespertina, vel eorum mane, addequam Pontifex ad Missam se parat, in loco conveniendi presentatur et Virgines benedicende, qui de eorum ætate, et proposito singulis singulas, videlicet, an animam viginti annorum compleverint: si voluntatem et propositionem servare virginitatis habeant, diligenter inquirunt: et asper seorsum cum qualibet de vita, et conscientia, et carnis integritate. Quo facto, super altari in cornu Episcopa locantur pro Virgibus benedicendis vestes, vela, annuli, et torques, sive coronæ, tempore suo Virgibus tradenda. Deputantur paranymphæ Matronæ seniores, et propinque earum, quæ Virgines associant, et præcedunt, collocant, et deducunt ad Pontificem, et reducunt. Ordinetur etiam in Ecclesia papilio, aut alius locus conveniens paratur, in quo Virgines ipsæ conveniunt, et suo tempore se vestunt benedictis vestibus. Post hæc, hora congrua, Pontifex paratus omnibus Pontificalibus paramentis, procedit ad Missam, et in ea usque ad **Allelúja**, sive ultimum versum Tractus, vel Sequentiæ, exclusive.

Missa dicitur de die, cum Collecta pro Virginibus, sub uno. **Per Dóminum nostrum Jesum Christum, etc.**

Oratio.

DA, quæsumus, Dómine, his famulábus tuis, quas virginitátis honóre dignátus es decoráre, inchoáti óperis consummátum efféctum: et, ut perféctam tibi ófferant plenitúdinem, inítia sua perdúcere mereántur ad finem. **Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.**

Dicto Graduali, Tractu, vel Sequentia, usque ad ultimum versum, exclusive, Pontifex sedet cum mitra super faldistorium ante medium altaris preparatum. Virgines vero in vestibus, quibus in Monasterio usæ sunt, sine velis, sine mantellis, et sine cucullis e Monasterio egressæ, associatæ singulæ a duabus Matronis senioribus, et propinquis, ac velis ante faciem demissis, Ecclesiam ingrediuntur; et Archipresbyter superpelliceo et pluviali indutus cantat, competenti voce, hanc Antiphonam, ton. 4.

Prudentes Vírgines, aptáte vestras lámpades: ecce sponsus venit, exíte óbviam ei.

Virgines vero audientes vocem Archipresbyteri, et accedentes cereos suos, progrediuntur binæ et binæ. Archipresbyter vero præcedens statuit eas extra chorum, ut facies ad altare majus vertant, et Pontificem coram altari sedentem possint videre, et ipse eas. Tunc idem Archipresbyter, in parte Virginum stans, dicit competenti voce, in tono lectionis, ad Pontificem, Virginibus genuflectentibus.

Reverendíssime Pater, póstulat sancta mater Ecclésia Cathólica, ut has præsentés Vírgines dignémini benedícere, et consecráre, ac Dómino nostro Jesu Christo, summi Dei Fílio, desponsáre.

Pontifex interrogat, dicens.

Scis illas dignas esse?

Respondet Archipresbyter:

Quantum humana fragilitas nosse sinit, credo, et testificor illas dignas esse.

Tunc Pontifex adhuc sedens cum mitra, dicit ad circumstantes:

A **Uxiliante Dómino Deo, et Salvatore nostro Jesu Christo, elígmus has præsentes Vírgines benedícere, et consecrâre, ac Dómino nostro Jesu Christo, summi Dei Fílio, desponsâre.**

Deinde Pontifex vocat Virgines in cantu, dicens:

Veníte.

Virgines respondent:

Et nunc séquimur.

Surgentes mox seriatim veniunt usque ad introitum chori, exterius tamen genua flectentes.

Tunc Pontifex eas secundo altius vocat in cantu, dicens:

Veníte.

Virgines surgentes respondent similiter in cantu, dicentes:

Et nunc séquimur in toto corde.

Deinde usque ad medium chori procedunt, et ibi genua flectunt. Tunc Pontifex tertio altius vocat eas in cantu, dicens:

Veníte, filiæ, audíte me: timórem Dómini docébo vos.

Virgines vero surgentes respondent cantantes Antiphonam:

Et nunc séquimur in toto corde, timémus te, et quærimus fáciem tuam vidére: Dómine, ne confúndas nos, sed fac nobis juxta mansuetúdinem tuam, et secúndum multitudínem misericórdiæ tuæ.

Et præmissa cantantes Virgines, magis appropinquantes, ascendunt in Presbyterium: ubi omnes coram Pontifice genuflectunt, et capita profunde, quasi usque ad terram, inclinant. Deinde singulæ successive caput aliquantulum erigentes, cantant etiam hunc versum:

S **uscipe me, Dómine, secúndum elóquium tuum: ut non dominétur mei omnis injustítia.**

Quo per singulas dicto, surgunt omnes, et a Matronis predictis seriatim ordinantur, stantes ibidem in modum coronæ coram Pontifice, congruo tamen spatio distantes ab eo. Tunc Pontifex hortatur illas publice ad amplectendum, et servandum sanctæ virginitatis propositum. Et mox interrogat eas palam, et communiter, dicens:

Vultis in sanctæ virginitatis proposito perseverare?

Et singulæ respondent:

Volumus.

Tunc unaquæque sigillatim genuflectit coram eo, et immissis manibus junctis inter ambas manus Pontificis, Pontifex interrogat quamlibet, dicens:

Promittis te virginitatem perpetuo servare?

Respondet illa:

Promitto.

Et Pontifex dicit:

Deo grátias.

Illæ vero osculatu manus Pontificis, surgitque, et ad suum locum revertitur, et genuflectit. Omnibus autem sic per ordinem expeditis, et ad sua loca reversis, et genuflexis, Pontifex communiter omnes interrogat, dicens:

Vultis benedicí, et consecrári, ac Dómino nostro Jesu Christo, summi Dei Filio, desponsári?

Respondent omnes:

Volumus.

Post hæc Pontifex ante altare super faldistorium procumbit cum mitra, et ministri hinc et inde genuflectunt. Virgines vero post Pontificem super tapetia, in modum coronæ, se prosternunt: et cantores incipiunt, et prosequuntur Litanias ut supra, pag. 31. Et postquam dictum fuerit, et a choro responsum:

Ut ómnibus Fidélibus, etc.

R. Te rogámus áudi nos.

Pontifex surgit cum mitra, et vertens se ad Virgines prostratas, tenens baculum pastorem in sinistra, in pristino tono dicit primo:

UT præsentés ancillas tuas bene ☩ dicere dignéris.

R. Te rogámus áudi nos.

Ut præsentés ancillas tuas bene ☩ dicere, et sancti ☩ ficáre dignéris.

R. Te rogámus áudi nos.

Quibus dictis, Pontifex redit ad accubitum, cantoribus Litanias, ubi dimiserant, reassumentibus et perficientibus. Quibus finitis, surgunt omnes, et dicitur hymnus.

Veni, creátor Spíritus, etc. ut supra pag. 59. Pontifice, sine mitra ante altare genuflexo, incipiente, et choro illum prosequente usque ad finem: primo versu dicto, Pontifice surgente et usque ad finem ejusdem hymni sine mitra stante. Hymno dicto, Virgines ad papilionem, seu ad alium locum idoneum proximiorum, ad hoc ordinatum, revertuntur. Pontifex vero coram altari stans, deposita mitra, benedicit Virginum vestes, dicens:

☩. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spíritu tuo.

( ) rémus.

DEus, æternórum bonórum fidelíssime promíssor, certíssime persolútor, qui vestiméntum salútis et indumentum æternæ jucunditátis tuis fidélibus promísisti, cleméntiam tuam suppliciter exorámus, ut hæc indumenta, humilitátem cordis et contéptum mundi significántia, quibus fámulæ tuæ sancto visibíliter sunt informándæ propósito, propítius bene ☩ dicas; ut beátæ castitátis hábitum, quem, te inspiránte suscépiunt, te protegénte custódiánt; et quas venerándæ véstibus promissionis índuis temporáliter, beáta fácias immortalitáte vestíri. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

( ) rémus.

Domine Deus, bonárum virtútum dator, et ómnium benedictiónum largus infúsor, te obnixis précebus de-

precámur, ut has vestes bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare dignéris, quas fámulæ tuæ pro indício cognoscéndæ religiõnis induere se volunt; ut inter reliquas fœminas, tibi cognoscántur dicátæ. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

O rémus.

EXáudi, omnipotens Deus, preces nostras, et has vestes, quas fámulæ tuæ ad seípsas operiendas expóscunt, uberrimæ benedictiõnis imbre perfúnde, sicut perfudisti oram vestimentórum Aaron benedictiõne unguénti, profluéntis a cápite in barbam; et sicut benedixisti vestes ómnium religiosórum tibi per ómnia placéntium, ita eas bene ✠ dicere et sancti ✠ ficare dignéris; ac præsta, clementíssime Pater, ut supradíctis famulábus tuis sint hæ vestes salutis protéctio, hæ cognítio religiõnis, hæ infítium sanctitátis, hæ contra ómnia tela inimíci robústa defénsio, ut centésimi múnemis opuléntia, perseveránte continéntia, diténtur. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Et vestes aqua benedicta aspergit, quæ portantur Yirginibus ad locum, ad quem divertunt: ubi dimissis quotidianis vestibus, induunt benedictas. Pontifex autem stans, ut supra, benedicit vela Yirginum. dicens:

O rémus.

Suppliciter te, Dómine, rogámus, ut super has vestes ancillárum tuárum capítibus imponédas, bene ✠ dictio tua benigna descéndat: et sint hæ vestes benedíctæ, consecrátx, immaculátæ, et sanctæ. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

O rémus.

CAput ómnium fidélium, Deus, et totíus córporis salvátor, hæc operiménta veláminum, quæ fámulæ tuæ propter tuum, tuæque Genitricis beatíssimæ Yirginis Mariæ amórem suis capítibus sunt impositúrx, dextera tua sanctí ✠ fica; et hoc, quod per illa mystice datur intélligi, tua semper custódia, córpore páriter et ánimo incontamináto custódiat; ut, quando ad perpétuam Sanctórum re-

muneratióne[m] vénerint, cum prudéntibus et ipsæ Virgí-
bus præparátæ, te perducénte, ad sempitérnæ felicitátis
núptias introíre mereántur. Qui vivis et regnas Deus, per
ómnia sæcula sæculórum. R̄. Amen.

Et vela ipsa aqua benedicta aspergit. Post hæc stans
aebue, ut supra, Pontifex benedicit annulos, dicens:

Oremus.

CReátor, et conservátor humáni géneris, dator grátie
spirituális, et largítor humánæ salútis: tu, Dómine,
emitte bene ✠ dictionem tuam super hos ánnulos; ut quæ
eos gestáverint, cœlesti virtúte munítæ, fidem íntegram,
fidelitatémque sincéram téneant: sicut sponsæ Christi vir-
ginitátis propósitum custódiant, et in castitaté perpétua
persevérent. Per Christum Dóminum nostrum.

R̄. Amen.

Et aqua benedicta eos aspergit. Tum stans adhuc sine
vitta Pontifex, benedicit torques, sive coronas, dicens:

Oremus.

Bene ✠ dic, Dómine, ornáméta ista; et præsta, per
Divinatióne[m] tui Nóminis, ut quæcúmque ea portáve-
rint, si tibi fidéliter servierint, coronam, quam illa desí-
gnant, in cœlo percípere mereántur. Qui in Trinitáte per-
fecta vivis et regnas Deus per ómnia sæcula sæculórum.

R̄. Amen.

Deinde eas aqua benedicta aspergit.

His expletis, Virgines, benedictis vestibibus, exceptis ve-
stibus, indutæ, binæ et binæ seriatim redeunt ad Pontificem.
cantantes Responsorium, ton. 5.

Regnum mundi, et omnem ornátum sæculi contémpsi
propter amórem Dómini nostri Jesu Christi.

**Quem vidi, quem amávi, in quem crédidi, quem
diléxi.**

**Eructávit cor meum verbum bonum; dico ego ópera
mea Regi.**

Quem vidi, etc.

Tum disponuntur a paranymphis ante altare genuflexæ

coram Pontifice, in modum coronæ, vultibus demissis. Pontifex vero surgit, mitra deposita, et versus ad eas, dicit:

O rémus.

R Espice, Dómine, propptius super has fámulas tuas: ut sanctæ virginitátis propósitum, quod, te inspiránte, suscepérunt, te gubernánte custódiant. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus:

Deinde dicit competenti voce, extensis manibus ante pectus, Præfationem.

℣. Per ómnia sæcula sæculórum.

℟. Amen.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spírítu tuo.

℣. Sursum corda.

℟. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

℟. Dignum et justum est.

Vere dignum, et justum est, æquum, et salutáre, nos tibi semper, et ubique grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, castórum córporum benignus habitátor, et incorruptárum, Deus, amátor animárum, qui humánam substántiam, in primis homínibus diabólica fráude vitiátam, ita in Verbo tuo, per quod ómnia facta sunt, réparas, ut eam non solum ad primæ originis innocéntiam révoques, sed étiam ad experiéntiam æternórum bonórum, quæ novo in sæculo sunt habénda, perdúcas; et obstrictos adhuc conditióne mortálium, jam ad similitúdinem próvehas Angelórum. Réspice, Dómine, super has fámulas tuas, quæ in manu tua, continétiæ suæ propósitum collocántes, tibi devotiónem suam ófferunt, a quo et ipse vota assumpsérunt. Quómodo enim ánimus mortáli carne circúmdatus, legem natúræ, libertátem licétiæ, vim consuetúdinis, et stímulos ætátis evínceret, nisi tu, Deus, per líberum arbitrium hunc in eis amórem virginitátis cleménter accénderes, tu hanc cupiditátem in earum córdibus be-

nignus áleres, tu fortitúdinem ministráres? Effúsa namque in omnes gentes grátia tua ex omni natióne, quæ sub cœlo est, in stellárum innumerábilem númerum, novi Testaméti hærédibus adoptáti, inter cæteras virtútes, quas filiis tuis non ex sanguínibus, neque ex voluntáte carnis, sed de Spírítu sancto tuo géntis indidisti, étiam hoc donum in quasdam mentes de largitátis tuæ fonte deflúxit; ut cum honórem nuptiárum nulla interdícta minuissent, ac super sanctum conjúgium nuptiális benedíctio permaneret, existerent tamen sublimióres ánimæ, quæ in viri ac mulieris cópula fastidirent connúbium, concupiscerent Sacraméntum, nec imitaréntur quod núptiis úgitur, sed diligerent quod núptiis prænotátur. Agnóvit auctórem suum beáta virgíntas, et æmula integritátis angélicæ, illius thálamo, illius cubículo se devóvit, qui sic perpétuæ virginitátis est sponsus, quemádmódum perpétuæ virginitátis est filius. Implorántibus ergo auxiliúm tuum, Dómine, et confirmári se benedictiόνis tuæ consecratióne cupiéntibus, da protectiόνis tuæ munímen et régimen, ne hostis antíquus, qui excellentióra stúdia subtilióribus infestat insídiis, ad obscurándam perféctæ continétiæ palmam, per aliquam mentis serpat incúriam, et rápiat de propósito Virginum, quod étiam móribus decet inesse nuptiárum. Sit in eis, Dómine, per donum Spírítus tui prudens modéstia, sápiens benignitas, gravis lenitas, casta libértas. In charitáte férveant, et nihil extra te dígiant. Laudabíliter vivant, laudarique non appetant. Te in sanetitate córporis, te in ánimæ suæ puritate glorifícent. Amóre te tímeant, amóre tibi sérviant. Tu eis sis honor, tu gáudium, tu volúntas; tu in mœróre solátium; tu in ambiguitáte consílium; tu in injúria defénsio; in tribulatióne paciéntia; in paupertáte abundántia; in jejúnio cibus; in infirmitáte medicína. In te hábeant ómnia, quem dilgere appetant super ómnia: per te, quod sunt professæ, custódiant. Scrutatóri pectorum non córpore placitúre, sed mente, tránseant in númerum puellárum sapiéntum, ut cœlestem Sponsum, virtútum accénsis

lampádibus, cum óleo præparatiónis expéctent, nec turbátæ improvísio Regis advéntu, sed securæ, cum lúmíne, et præcedéntium Virgínium choro junctæ, jucundánte occúrrant. Et ne excludántur cum stultis, sed regálem jánuam cum sapiéntibus Virgínibus licénte intréant, et in Agni tui perpétuo comitátu probábiles mansúra castitáte permáneant. Quátenu centésimi fructus dono virginitátis decorári, te donánte, mereántur.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo, ita tamen quod a circumstantibus audiatur.

Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, incipit, schola prosequente, Responsorium, ton. 2.

Veni, Elécta mea, et ponam in te thronum meum; Quia concupívit rex spéciem tuam.

Ÿ. Audi, filia, et vide, et inclína áurem tuam. Quia concupívit, etc.

Incedit Responsorio, sedet Pontifex cum mitra, et eo finito, surgunt Virgines; et duæ primæ ex eis præsentantur a paranympis Pontifici, coram quo humiliter genua flectunt, cantantes simul Antiphonam, ton. 2.

A neflíta Christi sum, ídeo me osténdo servílem habére persónam.

Qua dicta, Pontifex interrogat illas palam, dicens:

Vultis persístere in sancta virginitáte, quam professæ estis?

Et illæ simul respondent:

Vólumus.

Tum Pontifex imponit velum super caput cujuslibet, quod dependeat super scapulas, et super pectus, et usque ad oculos singulis, dicens:

A Ccipe velámen sacrum, quo cognoscáris mundum contempsisse, et te Christo Jesu veráciter, humilitérque,

toto cordis annisu, sponsam perpetuáliter subdidisse, qui te ab omni malo deféndat, et ad vitam perdúcat ætérnam.

R̄. Amen.

Ambabus velatis, ambæ simul genuflexæ, ut erant, cantant hanc Antiphonam, ton. 7.

Pósuit signum in fáciem meam, ut nullum præter eum amatórem admittam.

Quo facto, reducuntur a Matronis prædictis ad loca ordinis sui, ubi prius erant: et aliæ duæ, quæ post illas in ordine sequuntur, præsentantur Pontifici, coram quo simili modo genua flectunt, cantant, et velantur, ut primæ. Omnibus autem sic velatis, deposita mitra, surgit Pontifex, et stans versus ad illas, dicit:

Ÿ. Dóminus vobiscum.

R̄. Et cum spíritu tuo.

O rémus.

Amulas tuas, Dómine, tuæ custódia múniat pietátis: ut virginitátis sanctæ propósitum, quod te inspiránte suscepérunt, te protegénte illæsum custódiant. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R̄. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, vocat Virgines, incipiens Antiphonam, schola prosequente, ton. 7.

Desponsári, dilécta, veni: hiems tránsiit, turtur canit, vineæ floréntes rédolent.

Qua incepta, sedet Pontifex cum mitra, et ea finita, illæ, quæ primæ venerant ad recipiendum velum, præsentantur Pontifici a Matronis prædictis, eo modo et ordine, sicut prius. Tunc Pontifex accipiens anulum cum dextera sua, et dexteram manum Virginis cum sinistra manu sua, et mittens anulum ipsum digito annulari dextere manus Virginis, desponsat illas Jesu Christo, dicens singulis:

Despónso te Jesu Christo, Fílio summi Patris, qui te illæsam custódiat. Accipe ergo ánnulum fidei, signáculum Spíritus sancti, ut sponsa Dei vocéris, et si ei fidéliter servieris, in perpétuum coronéris. In nómine Patris, et Fílii, et Spíritus sancti. R. Amen.

Quo facto, ambæ simul genuflexæ, decantant Antiphonam, ton. 7.

Ipsi sum desponsata, cui Angeli serviunt, cujus pulchritudinem sol et luna mirantur.

Qua cantata, reducuntur a Matronis prædictis ad loca sua, et aliæ duæ, quæ illas sequuntur in ordine, præsentantur Pontifici, coram quo genuflectunt, cantant, et desponsantur, modo præmisso: omnibus ergo sic seriatim desponsatis, et ad loca sua reductis, omnes genuflexæ simul levant in altum, et ostendunt dexteram manum, cantantes hanc Antiphonam, ton. 7.

Annulo suo subharravit me Dominus meus Jesus Christus, et tamquam sponsam decoravit me corona.

Deinde Pontifex cum mitra surgit, et stans versus ad illas, dicit:

Bene ✠ dicat vos conditor coeli et terræ, Deus Pater omnipotens, qui vos eligere dignatus est ad beatæ Mariæ matris Domini nostri Jesu Christi consortium; ut integram et immaculatam virginitatem, quam professæ estis, coram Deo, et Angelis ejus conservetis, propositum teneatis, castitatem diligatis, patientiam custodiatis, ut coronam virginitatis accipere mereamini. Per eundem Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Post hæc Pontifex cum mitra stans, iterum vocat illas in cantu, inchoans, schola prosequente, hanc Antiphonam, ton. 7.

Veni, sponsa Christi, accipe coronam, quam tibi Dominus præparavit in æternum.

Incepta Antiphona, sedet Pontifex cum mitra; et ea finita præsentantur ei a paranympis duæ primæ Virgines, ut prius, coram eo genuflexæ. Ipse autem torquem sive coronam accipiens, imponit capiti cujuslibet Virginis, seriatim singulis dicens:

Accipe coronam virginæ excellentiæ; ut sicut per manus nostras coronaris in terris, ita a Christo gloria et honore coronari merearis in cælis. Per eundem Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Et mox ambæ simul decantant hanc Antiphonam ton. 7.

Induit me Dóminus cyclade áuro texta, et imménsis monilibus ornávit me.

Qua cantata, reducuntur a Matronis prædictis ad loca sua, et aliæ præsentantur, quæ simili modo genuflectunt, cantant, et coronantur. Omnibus coronatis, et ad loca sua reductis, et stantibus, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans versus ad illas, dicit:

ꝛ. Dóminus vobíscum.

Ꝟ. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

DA, quæsumus, omnipotens Deus, ut hæ fámulæ tuæ, quæ pro spe retributiónis æternæ tibi Dómino desiderant consecrári, plena fide, animóque in sancto propósito permáneant. Tribue eis, Dómine, humilitátem, castitátem, obediéntiam, charitátem, et ómnium honórum óperum quantitátem, ut ad méritum æternæ glóriæ possint pervenire. **Per Christum Dóminum nostrum. Ꝟ. Amen.**

Deinde omnibus simul genua flectentibus, Pontifex stans, ut prius, sine mitra, dicit hanc Orationem:

Orémus.

TE invocámus, Dómine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, super has fámulas tuas, quæ tibi voverunt pura mente, mundóque corde servíre; ut eas sociáre dignéris inter illos centum quadraginta quátuor míllia, qui vírgines permanserunt, et se cum muliéribus non coinquináverunt, in quorum ore dolus non est invéntus; ita et has fámulas tuas fácias permanére immaculátas usque in finem. **Per immaculátum Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Ꝟ. Amen.**

Qua finita, Virgines surgentes, simul cantant Antiphonam, ton. 1.

Ecce quod concupívi, jam vídeo; quod sperávi, jam téneo: illi sum juncta in cælis, quem in terris pósita, tota devotióne diléxi.

Post hæc Pontifex, junctis ante pectus manibus, deis super illas stantes, humiliter inclinatas, benedictionem.

DEus plasmator corporum, afflator animarum, qui nullam spernis ætatem, nullum sexum réprobas, nullam conditionem grátia tua ducis indignam, sed ómnium æqualis creator es, et redemptor, tu has famulas tuas, quas ex omni número gregis, ut bonus pastor, ad conservandam coronam perpétuæ virginitatis et castimoniam animæ eligere dignatus es, tuæ protectionis scuto circumtege, et ad omne opus virtutis et glóriæ, magistrante sapientia, præpara, ut vincentes carnis illécebras, et illicita connubia recusantes, insolubilem Filii tui Dómini nostri Jesu Christi cópulam mereantur. His pétimus, Dómine, arma súggeras, non carnalia, sed spíritus virtute poténtia, ut, te muniénte eárum sensus, et membra, in eárum corpóribus et animabus non possit dominári peccátum; ac sub tua grátia vivere cupiéntibus, nihil sibi defénsor malórum, et inimicus bonórum de his vasis nómini tuo consecrátis prævaleat vindicáre. Omnem étiam nocívum calórem imber grátie tuæ cœlestis extinguat, lumen vero perpétuæ castitátis accéndat; fácies pudica scándalis non páteat, neque incáutis occasiõnem tríbuat negligéntia delinquéndi. Sítque in eis casta virginitas: sint ornátæ páriter, et armátæ fide integra, spe certa, charitáte sincéra; ut, præparáto ánimo ad continéntiam, virtus tanta præstétur, quæ súperet diaboli unívérsa figménta; et contemnéndo præsentia, futúra secténtur; jejúnia épulis carnálibus præferant; lectiões sacras, et oratiões convíviis et potatióribus antepónant; ut oratióribus pastæ, et eruditióribus explétæ, illuminátæ vigiliis, opus grátie virginális exerceant. His igitur virtutum armis has tuas famulas intérius, exteriúsque commúniens, præsta, inoffénsus cursum virginitátis implére. Per Christum Dóminum nostrum.

ꝛ. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, stans, dicit sequentem benedictionem super illas genuflexas:

Benedicat vos Deus Pa ✠ ter, et Fí ✠ lius, et Spí-
ritus ✠ sanctus omni benedictióne spirituáli; ut ma-
néntes semper incorruptæ, inviolatæ, et immaculatæ, sub
vestiménto sanctæ Mariæ matris Dómini nostri Jesu Chri-
sti, requiescat super vos Spíritus septifórmis grátia, spí-
ritus sapiéntiæ et intelléctus, spíritus consilii et fortitú-
dinis, spíritus sciéntiæ et pietátis, et répleat vos spíritus
timóris Dómini, frágmenta sólidet, invalidásque confirmet,
pietáte állevet, et mentes regat, vias dirígat, cogitatiónes
sanctas instítuat, actus probet, ópera perficiat, charitáte
ædificet, sapiéntia illúminet, castitáte múniat, sciéntia ín-
struat, fide firmet, in virtúte multiplicet, in sanctitáte su-
blímet, ad patiéntiam præparet, ad obediéntiam subdat,
sóbrias próteget, et pudícas in infirmitáte vísitet, in do-
lóre rélevet, in tentatióne custódiat, in prosperitáte tém-
peret, in iracúndia mítiget, in iniquitáte emúndet, infún-
dat grátiam, remíttat offénsam, tríbuat disciplinam. Ut his,
et similibus virtútibus fultæ, et sanctis opéribus illustrá-
tæ, illa semper studeátis ágere, quæ digna fiant remune-
ratióne. Illum habeátis testem, quem habitúræ estis jú-
dicem; et vos aptéitis, ut præfulgéntem gestéitis in manu
lámpadem, intratúræ Sponsi thálamum, occurrátis cum
gáudio, et nihil in vobis repériat fœtidum, nihil sórdidum,
nihil occúltum, nihil corruptum, nihil inhonéstum, sed
níveas et cándidas ánimas, corpóraque lúcida atque splén-
dida; ut cum ille dies treméndus remuneratiónis justórum,
retributionisque malórum advénerit, non invéniat in vobis
ultrix flamma quod urat, sed divína piétas quod corónet;
quas jam in hoc sæculo conversátio religiósa mundávit,
ut ad tribúnal ætérni Regis ascensúræ, celsaque palátia,
cum íisdem mereámini habére protectiόνem, qui sequúntur
Agnum, et cantant cánticum novum sine cessatióne, illic
perceptúræ præmium post labórem, sempérque maneátis
in vivéntium regióne. Atque ipse benedícat vos de cœlis,
qui per Crucis passióne[m] humánum genus est dignátus ve-
nire in terris redimere, Jesus Christus Dóminus noster:

Qui cum ætérno Patre, et Spírítu sancto in unitáte perfécta vivit et regnat Deus in sæcula sæculórum. *Rj.* Amen.

Deinde Pontifex sedens cum mitra, publica voce anathema ponit, ne quis eas a divino servitio, quæ vexillo castitatis subjectæ sunt, abducat, nullus earum bona surripiat, sed ea cum quiete possideant, in hanc formam:

Auctoritáte omnipoténtis Dei, et beatórum Pètri et Pauli Apostolórum ejus, firmiter, et sub interminatione anathématis inhibémus, ne quis præsentés Virgines, seu Sanctimoniáles a divíno servítio, cui sub vexillo castitátis subjectæ sunt, abducat, nullus eárum bona surripiat, sed ea cum quiete possideant. Si quis autem hoc attentáre præsumperit, maledíctus sit in domo, et extra domum; maledíctus in civitáte, et in agro; maledíctus vigilándo, et dormiéndó; maledíctus manducándo, et bibéndó; maledíctus ambulándo, et sedéndó; maledícta sint caro ejus et ossa, et a planta pedis usque ad vérticem non hábeat sanitátem. Véniat super illum maledíctio hóminis, quam per Móysen in lege filiis iniquitátis Dóminus permísit. Deleátur nomen ejus de libro vivéntium, et cum justis non scribátur. Fiat pars et hæreditas ejus cum Cain fratriçídâ, cum Dathan et Abíron, cum Ananía et Saphíra, cum Simóne mago et Juda proditóre, et cum eis, qui dixerunt Deo: Recéde a nobis, sémitam viárum tuárum nólumus. Péreat in die judícii, devoret eum ignis perpétuus cum diabolo, et ángelis ejus, nisi restitúerit, et ad emendationem vénerit. Fiat, fiat.

Tum dicitur, *Allelúja*, sive ultimus versus Tractus, vel Sequentiæ, et cætera usque ad Offertorium inclusive, Virginitibus in ordine suo manentibus.

Offertorio dicto, singulæ Virgines consecratæ, velatis capitibus, ad manus Pontificis, in faldistorio ante medium altaris cum mitra sedentis, offerunt, coram eo genuflexæ, quælibet candelam accensam.

Interim parantur pro eis tot Hostiæ consecrandæ, quot sunt ipsæ numero.

Facta oblatione, Pontifex cum mitra sedens lavat manus; deinde deposita mitra, surgit, et prosequitur Missam, more consueto.

Secreta.

Oblátis hóstiis, quæsumus, Dómine, præsentibus famulábus tuis perseverántiam perpétuæ virginitátis accómmoda: ut apértis jánuis, summi Regis advéntu, regnum cœléste cum lætítia mereántur intráre. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Postquam Pontifex se de Corpore et Sanguine communicaverit, tum accedunt ad supremum gradum altaris Virgines ipse binæ et binæ, et ibidem genuflectunt: Pontifex vero singulas communicat, et omnibus communicatis, ipsæ Virgines ante altare, ut in Missa fuerunt genuflexæ, simul cantant Antiphonam, ton. 1.

Mel et lac ex ejus ore suscepti, et sánquis ejus ornávit genas meas.

Interim Pontifex ablutionem sumit; tum, accepta mitra, stans lavat manus, deinde perficit Missam.

Postcommunio.

Deus, qui habitáculum tuum in corde pudíco fundásti: réspice super has fámulas tuas, et quæ castigatiónibus assiduis póstulant, tua consolatióne percipiant. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Missá finita, Pontifex dat benedictionem solemnem.

Et quia in nonnullis Monasteriis est consuetudo, quód loco Diaconissatus, Virginibus consecratis datur facultas incipiendi horas Canonicas, et legendi Officium in Ecclesia, Pontifex stans ante altare sine mitra, Virginibus consecratis coram eo genuflexis, dicit:

ŷ. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spírítu tuo.

O rémus.

EXáudi, Dómine, preces nostras, et super has fámulas tuas spíritum tuum bene ✠ dictionis emítte: ut cœlésti múnere ditátæ, et tuæ majestátis grátiam possint acquirere, et bene vivéndi áliis exéplum præbere. Per Christum Dóminum nostrum. R̄. Amen.

Tum sedet Pontifex, accepta mitra, et tradit Breviarium illis, ambabus manibus ipsum tangentibus, dicens:

ACcepit librum, ut incipiátis Horas canónicas, et legátis Officium in Ecclésia. In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lli, et Spíritus ✠ sancti.

R̄. Amen.

Surgit Pontifex, mitra deposita, et conversus ad altare, incipit Hymnum, **Te Deum laudámus**, quem chorus prosequitur usque ad finem, ut supra, pag. 80. Et eo finito, duæ ex choro dicunt:

ψ. **Confirma hoc Deus, quod operátus es in nobis.**

Respondet chòrus:

A templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.

Et Pontifex stans in cornu Epistolæ altaris, conversus ad altare, ex libro ibidem super altari posito, dicit:

ACtiones nostras, quæsumus, Dómine, aspirádo præveni, et adjuvádo proséquere: ut cuncta nostra orátio et operátio a te semper incípiat, et per te cœpta finiátur. Per Christum Dóminum nostrum. R̄. Amen.

Post hæc Virgines consecratæ revertuntur ad portam Monasterii, ubi Pontifex eas coram se genuflexas præsentat Abbatissæ similiter genuflexæ, dicens:

Vide, quómo do istas consecratas Deo serves, et repræséntes immaculátas, redditúra pro eis ratió nem ante tribúnal Sponsi eárum, ventúri júdicis.

Tum Pontifex redit ad Ecclesiam, dicens:

Dóminus vobíscum.

Inítium sancti Evangéllii secúndum Joánnem.

In princípío erat Verbum, et Verbum, etc.

Et sacris vestibus depositis, vadit in pace.

DE BENEDICTIONE ET CORONATIONE

REGIS.

CUm Rex est coronandus, Episcopi regni ad civitatem, ubi Coronatio fieri debet, convocantur. Rex triduânium jejunium devote peragit per hebdomadam præcedentem, videlicet quarta, et sexta feria, et sabbato. Dominica vero proxima sequenti coronatur, qua ipse Rex se ad Communionem parat. Ecclesia vero ipsa Metropolitana, sive Cathedralis, ubi solemnitas celebrabitur, paretur et ornatur, quo melius fieri poterit. Ad altare majus parantur ea, quæ consueta sunt parari, Pontifice celebrante, et credentia juxta altare cum rebus opportunis. Super altare ponitur gladius, corona, et sceptrum Regi danda, et oleum Catechumenorum, bombyx ad ligandum, et extergendum brachium Regis, et inter scapulas post unctionem, fascia ad ligandum bombycem in brachio. Paratur in Ecclesia in loco competenti thalamus, sive suggestum pro Rege, in quo sit regalis sedes ornata, et thalamus ipse sit ornatus pannis sericeis et aulæis. Sed advertendum est, quod altitudo thalami non sit major quam gradus supremus altaris. Paratur etiam in loco convenienti tentorium, sive papilio, sub quo Rex vestes regales, pro regni consuetudine, quæ ibidem pro eo parantur, suo tempore recipit. Et si Regina etiam simul est coronanda, paratur pro eâ alius thalamus, non longe a regio, sed illo aliquantulum humilior; et ita sunt situandi thalami, ut inde possint videri altare, et Pontifex celebrans. Parantur etiam ante altare hinc et inde sedes, pro numero Episcoporum Coronationi interessentium.

Die autem Dominica, qua Rex benedicendus, et coronandus est, omnes Episcopi conveniunt mane in Ecclesia, in qua hoc fieri debet; et Metropolitanus, sive Pontifex, ad quem spectat, parat se solemniter cum ministris, Missam celebraturus, paramentis tempori convenientibus. Episcopi vero induuntur super rochetum (vel supra superpel-

liceum, si sint Religiosi) amictu, stola, pluviali albo, et mitra simplici. Quibus omnibus paratis, Metropolitanus in faldistorio ante medium altaris posito, sedet cum mitra, et Episcopi parati hinc et inde super sedibus pro eis paratis, quasi in modum coronæ sedentes, sibi assistunt. Interim Rex, vestibus militaribus indutus, cum suis Prælati domesticis non paratis, ac Baronibus, Nobilibus, et aliis venit ad Ecclesiam; et cum fuerit prope presbyterium, duo priores Episcopi ex paratis veniunt ei obviam, et cum mitris capita illi aliquantulum inclinantes, ipsum inter se medium, bireto deposito, usque ante Metropolitanum deducunt, cui Rex caput inclinans, humilem reverentiam exhibet. Qua facta, prior Episcoporum deducentium stans, detecto capite, versus ad Metropolitanum, dicit intelligibili voce.

Reverendissime Pater, postulat sancta mater Ecclesia Catholica, ut presentem egrégium militem ad dignitatem Régiam sublevétis.

Interrogat Metropolitanus:

Scitis illum esse dignum, et útilem ad hanc dignitatem?

Ille respondet:

Et nóvimus, et crédimus eum esse dignum, et útilem Ecclesiæ Dei, et ad régimen hujus Regni.

Metropolitanus dicit:

Deo grátias.

Tunc sedet Rex medius inter duos Episcopos deducentes, congruenti spatio a Metropolitanano, ita ut illi faciem vertat, ipsi etiam deducentes Episcopi, senior ad dexteram, alius ad sinistram Regis se collocant, ita ut et ipsi ad alterutrum facies vertant. Quibus sic sedentibus, postquam aliquantulum quieverint, Metropolitanus coronandum Regem admonet, dicens:

Cum hódie per manus nostras, óptime Princeps, qui Christi Salvatóris nostri vice in hac re fúngimur, (quamvis indigni) sacram unctiónem, et Regni insignia susseptúrus; bene est, ut te prius de ónere, ad quod de-

stináris, moneámus. Regiam hódie súscipis dignitátem, et regéndi fidéles pópulos tibi commíssos curam sumis. Præclárúm sane inter mortáles locum, sed discriminis, labóris, atque anxietátis plenum. Verum, si consideráveris, quod omnis potéstas a Dómino Deo est, per quem Reges regnant, et legum conditóres justa decérnunt; tu quoque de grege tibi commisso ipsi Deo ratiónem es redditúrus. Primum, pietátem servábis, Dóminum Deum tuum tota mente, ac puro corde coles. Christiánam religiónem, ac Fidem Cathólicam, quam ab incunábulis proféssus es, ad finem usque inviolátam retinébis, eámque contra omnes adversántes pro víribus deféndes. Ecclesiárum Prælátis, ac réliquis Sacerdótibus condignam reveréntiam exhibébis. Ecclesiásticam libertátem non conculcábis. Justítiam, sine qua nulla societas diu consistere potest, erga omnes inconcússe administrábis, bonis præmia, nóxiis débitas pœnas retribuéndo. Víduas, pupíllas, páuperes, ac débiles, ab omni oppressióne deféndes. Omnibus te adéuntibus benignum, mansuétum, atque affábilem, pro Régia tua dignitáte, te præbébis. Et ita te geres, ut non ad tuam, sed totíus pópuli utilitátem regnáre, præmiúmque benefactorum tuórum, non in terris, sed in cœlo expectáre videáris. Quod ipse præstáre dignétur, qui vivit, et regnat Deus per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Rex Electus accedit ad Metropolitanum, et coram eo, detecto capite, genuflexus, facit hanc professionem, dicens:

EGO N. Deo annuente, futúrus Rex N. profiteor, et promítto coram Deo, et Angelis ejus, deinceps legem, justítiam, et pacem Ecclesiæ Dei, populóque mihi subjécto, pro posse et nosse, fácere ac serváre, salvo condigno misericórdiæ Dei respectu, sicut in consílio fidéliam meórum mélius pótero inveníre. Pontificibus quoque Ecclesiárum Dei condignum et canónicum honórem exhibére; atque ea, quæ ab Imperatóribus, et Régibus Ecclesiis colláta, et réddita sunt, inviolabíliter observáre. Abbátibus, Co-

manibus, et vassillis meis congruum honorem, secundum consilium fidelium meorum præstare.

Deinde ambabus manibus tangit librum Evangeliorum, quem Metropolitanus ante se apertum tenet, dicens:

Sic me Deus adjuvet, et hæc sancta Dei Evangelia.

Postea Rex electus Metropolitanam manum reverenter osculatur.

His expeditis, illo genuflexo manente, Metropolitanus, deposita mitra, surgit, et stans versus ad ipsum coronandum, dicit competenti voce sequentem orationem, quam etiam dicunt omnes Pontifices parati, similiter sine mitris stantes: dicunt etiam omnia alia, benedictionem, et coronationem ipsam concernentia, voce submissa, Metropolitanum tamen in omnibus observantes, et imitantes.

Orémus.

Omnipotens, sempiternus Deus, Creator omnium, Imperator Angelorum, Rex regum, et Dominus dominantium, qui Abraham fidelem servum tuum de hostibus triumphare fecisti, Móysi, et Jósue populo tuo prælatis, multiplicem victoriam tribuisti, humilémque David puerum tuum regni fastigio sublimasti, et Salomónem sapientiæ, pacisque ineffabili munere ditasti, respice, quæsumus, Domine, ad preces humilitatis nostræ, et super hunc famulum tuum N., quem supplici devotione in Regem eligimus, bene ✠ dictionum tuarum dona multiplica, eumque dexteræ tuæ potentia semper, et ubique circumda; quatenus prædicti Abrahæ fidelitate firmatus, Móysi mansuetudine fretus, Jósue fortitudine munitus, David humilitate exaltatus, Salomónis sapientia decoratus, tibi in omnibus compláceat, et per tráitem justitiæ inoffenso gressu semper incédât; tuæ quoque protectionis gálea munitus, et scuto insuperabili júgiter protectus, armisque cœlestibus circumdatus, optabilis de hostibus Sanctæ Crucis Christi victoriæ triúmphum feliciter cápiat, terróremque suæ potentie illis inferat, et pacem tibi militántibus lætánter reportet. Per Christum Dóminum nostrum, qui virtute sanctæ

**Crucis tártara destrúxit, regnóque diabóli superáto, ad
caelos victor ascéndit, in quo potéstas omnis, regníque
consístit victória, qui est glória humílium, et vita salúsque
populórum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus
sancti Deus, per ómnia sœcula sœculórum. R. Amen.**

Post hæc Metropolitanus cum mitra procumbit supra
taldistorium. Rex vero ad ejus sinistram in terram se pro-
sternit, aliis Prælati paratis ante sedes suas similiter pro-
cumbentibus. Tunc cantores incipiunt, et prosequuntur
Litania, ut supra, pag. 31. choro respondente. Cum di-
ctum fuerit:

Ut ómnibus Fidélibus, etc.

R. Te rogámus áudi nos.

Metropolitanus surgit, et accepto baculo pastorali in
sinistram manum, super electum Regem prostratum, dicit:

**Ut hunc eléctum in Regem coronándum bene ✠ dicere
dignéris.**

R. Te rogámus áudi nos.

Secundo dicit:

**Ut hunc eléctum in Regem coronándum bene ✠ dí-
cere, et conse ✠ cráre dignéris.**

R. Te rogámus áudi nos.

Producendo semper super eum signum Crucis. Idem
dicunt, et faciunt Episcopi parati, genuflexi tamen perma-
nentes. Quo dicto, Metropolitanus redit ad accubitum,
cantoribus resumentibus, et perficientibus Litania. Quibus
finitis, Metropolitanus, deposita mitra, surgit, illo pro-
strato, atque Episcopis, deposita mitra, genuflexis manen-
tibus, versus ad coronandum, dicit:

Pater noster.

Ÿ. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

R. Sed líbera nos a malo.

Ÿ. Salvum fac servum tuum, Dómine.

R. Deus meus, sperántem in te.

Ÿ. Esto ei, Dómine, turris fortitúdinis.

R. A fácie inimíci.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.

℞. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Dómine, exáudi oratiómem meam.

℞. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum.

℞. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Præténde, Dómine, huic fámulo tuo dexteram cœléstis auxílii; ut te toto corde perquirat, et quæ digne póstulat, cónsequi mereátur.

Actiões nostras, quæsumus, Dómine, aspirándo præveni, et adjuvándo proséquere: ut cuncta nostra oratio et operatio a te semper incípiat, et per te cœpta finiátur. Per Christum Dóminum nostrum. ℞. Amen.

Post hæc Metropolitanus sedet, accipit mitram, et electus Rex coram eo genuflectit; et circumstantibus Prælati paratis, cum suis mitris in modum coronæ, Metropolitanus intingit pollicem dexteræ manus in oleum Catechumenorum, et inungit in modum Crucis illius brachium dexterum, inde juncturam manus, et juncturam cubiti, atque inter scapulas, dicens hanc Orationem:

Deus, Dei Fílius, Jesus Christus Dóminus noster, qui a Patre óleo exultatiónis unctus est præ participibus suis, ipse per præsentem sanctæ unctiõnis infusiõnem Spírítus Parácliti super caput tuum bene et dictionem infúndat, eamdémque usque ad interiõra cordis tui penetráre fáciat: quátenus hoc visibili, et tractábili óleo, dona invisibilia percípere, et tempóráli regno justis moderatiõnibus perácto, æternáliter cum eo regnáre mereáris, qui solus sine peccáto Rex regum vivit, et gloriátur cum Deo Patre in unitáte Spírítus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℞. Amen.

Orémus.

OMnípotens, sempitérne Deus, qui Házael super Syriam, et Jehu super Israel per Elíam, David quoque et Saúlem per Samuélem Prophétam in reges inúngi fecísti,

tribue, quæsumus, mânibus nostris opem tuæ benedictionis, et huic fámulo tuo N., quem hódie, licet indigni, in Regem sacra unctiône delinimus, dignam delibutiónis hujus efficaciam et virtútem concéde: constitue, Dómine, principátum super húmerum ejus, ut sit fortis, justus, fidélis, próvidus, et indeféssus regni hujus, et pópuli tui gubernátor, infidélium expugnátor, justitiæ cultor, meritórum et demeritórum remunerátor, Ecclésiæ tuæ sanctæ et fidei Christiánæ defénsor, ad decus et láudem tui nóminis gloriósi. **Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R^l. Amen.**

Quo facto, Metropolitanus mica panis abstergit pollicem, et lavat manus, surgit cum mitra, descendit ante altare, ubi, deposita mitra, stans, cum suis ministris facit Confessionem. Rex vero electus ad partem se retrahit, et genuflexus cum suis Prælatiis domesticis idem facit. Similiter et Episcopi parati sine mitris stantes, bini et bini Confessionem dicunt. Finita Confessione, Metropolitanus ascendit ad altare, et procedit in Missa more solito, usque ad **Allelúja**, sive ultimum versum Tractus, vel Sequentiæ, exclusive, Prælatiis paratis juxta suas sedes stantibus, vel sedentibus, prout tempus requirit. Interim schola inchoat Introitum, et prosequitur in Missa; et Rex a suis ducitur in Sacristiam, vel sub papilione ad hoc parato, ubi inter scapulas et brachium inunctum bombyce bene abstergitur, et induitur regalibus indumentis, ex more regni. Paratus itaque Rex et ornatus, procedit cum suis Prælatiis, Baronibus, et aliis ad eminentem et ornatum thalamum, in Ecclesia sibi preparatum, et ibi super aliquo faldistorio ornato genuflexus incumbens, audit Missam, quam Prælati sui non parati circumstantes etiam genuflexi legunt usque ad **Allelúja**, sive ultimum versum Tractus vel Sequentiæ, exclusive. Missa dicitur de die, et cum Oratione diei dicitur pro ipso electo Rege, sub uno **Per Dóminum**, hæc Oratio.

Quesumus, omnipotens Deus, ut famulus tuus N. Rex noster, qui tua miseratione suscepit regni gubernacula, virtutum etiam omnium percipiat incrementa: quibus decenter ornatus, et vitiorum monstra devitare, et ad te, qui via, veritas, et vita es, gloriosus valeat pervenire. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. R. Amen.

Graduali cantato, Metropolitanus sedet ante altare cum mitra in faldistorio, et Rex a suis associatus medius inter priores Praelatos paratos ad Metropolitanum reducitur, cui facta reverentia, ut prius, genuflectit coram eo. Tunc Metropolitanus accipit gladium, quem unus ministrorum sibi porrigit de altari, et illum evaginatum tradit in manus Regis, dicens:

Accipe gladium de altari sumptum per nostras manus, licet indignas, vice tamen et auctoritate sanctorum Apostolorum consecratus, tibi regaliter concessum, nostraeque bene ✠ dictionis officio in defensionem sanctae Dei Ecclesiae divinitus ordinatum; et memor esto ejus, de quo Psalmista prophetavit, dicens: Accingere gladio tuo super femur tuum, potentissime; ut in hoc per eundem vim aequitatis exerceas, molem iniquitatis potenter destruas, et sanctam Dei Ecclesiam, ejusque fideles propugnes ac protegas; nec minus sub fide falsos, quam Christiani nominis hostes execris ac dispergas; viduas, et pupillos clementer adjuves ac defendas; desolata restanres, restaurata conserves; ulciscaris injusta, confirmes bene disposita; quatenus haec agendo, virtutum triumpho gloriosus, justitiaeque cultor egregius, cum mundi Salvatore sine fine regnare merearis: Qui cum Deo Patre, et Spiritu sancto vivit, et regnat Deus, per omnia saecula saeculorum. R. Amen.

His expeditis, ensis a ministris in vaginam reponitur, et Metropolitanus accingit ense Regem, dicens:

Accingere gladio tuo super femur tuum, potentissime: et attende, quod Sancti non in gladio, sed per fidem vicierunt regna.

Et mox Rex accinctus surgit, et eximit ensem de vagina, illumque viriliter vibrat; deinde super brachium sinistrum tergit, et in vaginam reponit, ac iterum coram Metropolitano genuflectit. Tunc ei Corona imponitur, quam omnes Prælati parati, qui adsunt, de altari per Metropolitanum sumptam manibus tenent, ipso Metropolitano illum regente, capiti illius imponente, ac dicente:

Accipe Coronam regni, quæ, licet ab indignis, Episcoporum tamen manibus capiti tuo imponitur: In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti; quam sanctitatis gloriam, et honorem, et opus fortitudinis significare intelligas, et per hanc te participem ministerii nostri non ignores. Ita ut sicut nos in interioribus pastores, rectorisque animarum intelligimur, ita et tu in exterioribus verus Dei cultor, strenuusque contra omnes adversitates Ecclesiæ Christi defensor assistas, regnique tibi, a Deo dati, et per officium nostræ benedictionis in vice Apostolorum, omniumque Sanctorum, regimini tuo commissi, utilis executor, proficuusque regnator semper appareas, ut inter gloriosos athletas, virtutum gemmis ornatus, et præmio sempiternæ felicitatis coronatus, cum Redemptore ac Salvatore nostro Jesu Christo, cujus nomen vicemque gestare crederis, sine fine glorieris: Qui vivit et imperat Deus cum Patre et Spiritu sancto in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Postea Metropolitanus dat ei adhuc genuflexo seculum, dicens:

Accipe virgam virtutis ac veritatis, qua intelligas te obnoxium mulcere pios, terrere reprobos, errantes viam docere, lapsis manum porrigere, disperdere superbos, et relevare humiles; et aperiat tibi ostium Jesus Christus Dominus noster, qui de semetipso ait: Ego sum ostium, per me, si quis introierit, salvabitur; qui est clavis David, et scæptum domus Israel; qui aperit, et nemo claudit, claudit, et nemo aperit. Sitque tibi ductor, qui educit victum de domo carceris, sedentem in tenebris et umbra

mortis; et in ómnibus sequi mereáris eum, de quo David Prophéta cécinit: Sedes tua, Deus, in sæculum sæculi: virga directiónis, virga regni tui; et imitádo ipsum, diligas justítiam, et ódio hábeas iniquitátem, quia proptérea unxit te Deus, Deus tuus, ad exéplum illius, quem ante sæcula únixerat óleo exultatiónis, præ participibus suis, Jesum Christum Dóminum nostrum: Qui cum eo vivit et regnat Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R̄. Amen.

Tunc Regi surgenti discingitur ensis, et in vagina datur alicui, qui eum ante Regem immediate portat. Et Metropolitanus cum aliis Prælatiis paratis deducit Regem, sceptrum in manu et coronam in capite ferentem, medium inter se a dextris, et digniorem Prælatum paratum a sinistris Regis, incedentem ad solium supra thalamum, et, adjuvante eum digniore Prælato prædicto, inthronizat Regem in solio, dicens:

STa, et rétiné ámodo locum tibi a Deo delegátum, per auctoritátem omnipoténtis Dei, et per præsentem traditionem nostram, ómnium scilicet Episcopórum, cæterórumque Dei servórum; et quanto Clerum sacris altáribus propinquiórem perspicias, tanto ei potiórem in locis congruis honórem impéndere memineris; quátenus mediátor Dei et hóminum, te mediátorem Cleri et plebis permanére fáciat.

Deinde Metropolitanus, deposita mitra, stans versus ad altare inchoat, schola prosequente, Hymnum:

Te Deum laudámus, ut supra, pag. 80.

Qui totus dicitur: quo incepto, Metropolitanus accedit ad dexteram Regis, ibi continuo manens usque ad finem Hymni; et eo finito, Metropolitanus stans ut prius ad dexteram Regis, siue mitra, dicit super illum versum:

✠. Firmétur manus tua, et exaltétur dextera tua.

R̄. Justítia et júdicium præparátio sedis tuæ.

✠. Dómine, exáudi oratiómem meam.

R̄. Et clamor meus ad te véniat.

✠. Dóminus vobíscum.

R̄. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

DEus, qui victrices Móysi manus in oratione firmasti, qui quamvis ætate languésceret, infatigabili sanctitate pugnabat; ut dum Amalech iniquus vincitur, dum profanus nationum pópulus subjugatur, exterminatis alienigenis, hæreditati tuæ possessio copiosa serviret, opus manuum tuarum pia nostræ orationis exauditione confirma: habemus et nos apud te, sancte Pater, Dóminum Salvatorem, qui pro nobis manus suas extendit in cruce, per quem etiam precámur; Altíssime, ut tua poténtia suffragante, universorum hóstium frangatur impietas, populisque tuus, cessante formidine, te solum timere condiscat. Per eúndem Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Orémus.

DEus, inenarrabilis auctor mundi, conditor géneris humani, confirmator regni, qui ex útero fidélicis amici tui Patriarchæ nostri Abrahæ præelegisti Regem sæculis profuturum, tu præsentem insignem Regem hunc cum exercitu suo, per intercessionem beætæ Mariæ semper Virginitis, et omnium Sanctórum úberi bene ✠ dictione locúpleta, et in sólium regni firma stabilitate connécte: visita eum, sicut visitasti Móysen in rubo, Jósue in prælio, Gedeónem in agro, Samuélem in templo, et illa eum sidérea bene ✠ dictione ac sapiéntiæ tuæ rore perfúnde, quam beátus David in psalterio, et Sálomon filius ejus, te remunerante, percépit de cælo. Sis ei contra ácies inimicórum lorica, in adversis gálea, in próspere sapiéntia, in protectione clypeus sempiternus. Et præsta, ut Gentes illi téneant fidem, Procere sui hábeant pacem, diligant charitatem, abstineant se a cupiditate, loquántur justitiam, custódiant veritatem, et ita pópulus iste sub ejus império púllulet, coálitus benedictione æternitatis, ut semper tripudiántes máneant in pace, ac victóres: Quod ipse præstare dignetur, qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

Quibus finitis, Metropolitanus cum Prælatiſ paratis redit ad ſedem ſuam, vel falditorium, prope altare, et (niſi ſit coronanda Regina) dicitur **Allelúja**, ſive ultimus verſus Tractus vel Sequentiæ, Evangelium, et alia uſque ad Offertorium, inclusive. Quo dicto, Metropolitanus reſidet in falditorio ſuo ante medium altariſ cum mitra, et Rex a ſiſ Prælatiſ et Baronibuſ aſſociatuſ venit ante Metropolitanum, coram quo genuflexuſ, detecto capite, offert ei aurum quantum ſibi placet, et manuſ Metropolitanuſ recipientiſ oſculatur.

Deinde ad ſolum ſuum revertitur. Metropolitanuſ lavat manuſ, ſurgenſque accedit ad altare, et proſequitur Miſſam uſque ad Communionem. Cum Secreta diei dicitur pro Rege, ſub uno **Per Dóminum noſtrum**

Secreta.

MUnera, quæſumus Dómine, obláta ſanctífica: ut et nobiſ Unigéniti tui Corpus et Sanguis fiant, et Regi noſtro ad obtinéndam ánimæ corporiſque ſalútem, et ad peragéndum injúctum officiũ, te largiénte, uſquequæque proficiant. Per eúndem Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spírituſ ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum.

R. Amen.

Pax datur Regi per primum ex Prælatiſ paratuſ, cum iſtrumento ad hoc ordinato. Poſtquam Metropolitanuſ ſe de Corpore et Sanguine, quem totum ſumere debet, communicaverit, Rex, detecto capite, de thalamo ſuo accedit ad altare, coram quo, in ſupremo gradu genuſlectit, et Metropolitanuſ converſuſ ad Regem, ipſum communicat. Rex, priuſquam Communionem ſumat, oſculatur manuſ dexteram Metropolitanuſ, et ſumpta communionem, ex calice de manu Metropolitanuſ ſe purificat, et purificatuſ ad thalamum ſuum revertitur. Metropolitanuſ vero ablutionem ſumit, et accepta mitra, lavat manuſ, et perficit Miſſam.

Cum Poſtcommunionem diei dicitur pro Rege, ſub uno **Per Dóminum**

Postcommunio.

HÆc, Dómine, oblátio salutáris fámulum tuum N. Regem nostrum ab ómnibus tueátur advérsis: quátenus Ecclesiásticæ pacis obtíneat tranquillitátem, et post istíus témporis decúrsum ad ætérnam pervéniat hæreditátem. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

In fine Metropolitanus dat benedictionem solemnem, ut supra, qua data, singuli ad sua revertuntur.

DE BENEDICTIONE ET CORONATIONE

REGINÆ.

SI vero tunc Regina benedicenda sit, et coronanda, Squamprimum, ipso Rege inthronizato, et orationibus expletis, Metropolitanus cum Prælatiis paratis ad altare reversus in faldistorio sedet. Rex de solio suo surgens, cum comitiva sua, Coronam in capite, et sceptrum in manu gestans, ante altare ad Metropolitanum proficiscitur, et facta ei reverentia, stans, detecto capite, petit Reginam benedici et coronari, sub his verbis:

Reverendíssime Pater, postulámus, ut Consórtem nostram, Nobis a Deo conjúctam, benedícere, et coróna Regináli decoráre dignémini, ad láudem et glóriam Salvatóris nostri Jesu Christi.

Deinde ad solium suum revertitur.

Tunc Regina, quæ in aliquo loco ad partem in Ecclesia a principio steterat, a duobus Episcopis paratis, non his, qui Regem deduxerunt, sed primis post eos, crine soluto, et capite velato, in vestibus suis communibus ad Metropolitanum ante altare deducitur; et facta Metropolitanano reverentia, coram illo genuflectit, et ejus manum osculatur.

Tunc surgit Metropolitanus cum mitra, et in faldistorio procumbit. Regina vero ad ejus sinistram in terram se

prosternit, et inchoantur ac perficiuntur Litanie, ut supra, pag. 31. Quibus finitis, Metropolitanus, deposita mitra, surgit, et stans versus ad illam ante se genuflexam, dicit sequentem Orationem intelligibili voce; quam etiam, et alia sequentia, astantes Prælati parati submissa voce dicunt:

Orémus.

OMnípotens, sempitérne Deus, hanc fámulam tuam N. cœlesti bene ꝛ dictione sanctifica, quam in adjutórium regni Regínam elíginus; tua ubique sapiéntia eam dóceat et confórtet, atque Ecclésia tua fidélem fámulam semper agnóscat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus.

Deinde, extensis manibus ante pectus, dicit:

PEr ómnia sæcula sæculórum.

℣. Amen.

℣. Dóminus vobiscum.

℣. Et cum spírítu tuo.

℣. Sursum corda.

℣. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

℣. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubique grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, honórum cunctórum auctor ac distribútor, benedictionúmque ómnium largus infúsor, trí-bue super hanc fámulam tuam Regínam bene ꝛ dictionis tuæ cópiam; et quam humána eléctio sibi præesse gaudet, tua supérnæ electiónis et benedictiónis infúsio accúmulet. Concéde ei, Dómine, auctoritátem regíminis, consilii magnitúdinem, sapiéntiæ, prudéntiæ, et intelléctus abundántiam, religiónis ac pietátis custódiám; quátenus mereátur benedíci et augmentári in nómine, ut Sara; visitári et fœcundári, ut Rebécca; contra ómnium muniri vitiórum monstra, ut Judith; in regimine regni éligi, ut Esther; ut quam

humana nititur fragilitas benedicere, cœlestis potius intimi roris repleat infusio. Et quæ a nobis eligitur et bene ꝛ dicitur in Reginam, a te mereatur obtinere præmium æternitatis perpetuæ. Et sicut ab hominibus sublimatur in nomine, ita a te sublimetur fide et operatione. Illo etiam sapientiæ tuæ eam rore perfunde, quem beatus David in repromissione, et filius ejus Sálomon percipit in locupletatione. Sis ei, Dómine, contra canctorum jectus inimicorum lorica; in adversis gálea; in prósperis sapientiá; in protectione clypeus sempiternus. Sequatur pacem, diligat charitatem, abstineat se ab omni impietate, loquatur justitiam, custodiat veritatem, sit cultrix justitiæ et pietatis, amatrix religionis. Vigeatque præsentí bene ꝛ dictione in hoc ævo annis plúrimis, et in sempiterno sine fine æternis.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo, ita tamen, quod a circumstantibus audiatur.

Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Qua Præfatione expleta, sedet Metropolitanus, et accepta mitra, inungit in modum crucis cum oleo Catechumenorum illius brachium dexterum, inter juncturam manus, et juncturam cubiti, atque inter scapulas, dicens:

DEus Pater æternæ glóriæ sit tibi adjutor, et omnipotens benedícat tibi: preces tuas exáudiat, vitam tuam longitudine diérum adimpleat, benedictionem tuam júgiter confirmet; te cum omni pópulo in æternum consérvet; inimicos tuos confusione induat; et super te Christi sanctificatio, atque hujus olei infusio flóreat: ut qui tibi in terris tribuit benedictionem, ipse in cœlis cónferat méritum Angelórum; ac benedícat te et custodiat in vitam æternam **Jesus Christus Dóminus noster, qui vivit et regnat Deus in sæcula sæculórum. Rj. Amen.**

Quo facto, surgit Regina, et a suis ducitur ad sacrificium, seu papilionem, ubi Rex regales vestes indutus est,

ibi et ipsa induitur vestibus regialibus, quibus induta reducit ad Metropolitanum adhuc cum mitra in faldistorio sedentem, qui imponit illi ante se genuflexæ coronam, dicens:

A Ccipe coronam glóriæ, ut scias te esse consórtem Regni, populóque Dei semper prospere cónsulas; et quanto plus exaltáris, tanto ámplius humilitátem díligas et custódias, in Christo Jesu Dómino nostro.

Et mox dat ei sceptrum, dicens:

A Ccipe virgam virtútis, ac veritátis, et esto paupéribus miséricors et affábilis, víduis, pupillis, et órphanis díligentíssimam curam exhíbeas, ut omnipotens Deus áugeat tibi grátiam suam, qui vivit et regnat, in sæcula sæculórum.

ñ. Amen.

Quo facto, surgit Regina, et Episcopi parati, qui ipsam ad altare deduxerunt, eam associant usque ad suum thalamum, ubi sedet in solio suo, Matronis ejus ipsam comitantibus: deinde dicitur **Allelúja**, sive ultimus versus Tractus, vel Sequentiæ, Evangelium, et Offertorium. Quo dicto, Regina cum Rege, a suis tantum associati, vadunt ad offerendum Metropolitanò in faldistorio ante medium altaris sedenti, de auro quantum volunt, et manum Metropolitanì recipientis osculantur; deinde revertuntur ambo ad thalamum suum, et proceditur in Missa usque ad Communionem. Data pace Regi et Reginæ per primum ex Prælati paratis, cum instrumento ad hoc ordinato, Rex et Regina a suis tantum associati descendunt de thalamis, et veniunt ad altare, ubi in supremo gradu genuflectunt; et percepta Communionem, Metropolitanus ponit ambas Hostias consecratas super patenam, et conversus ad Regem et Reginam, eos communicat.

Rex, priusquam communionem sumat, osculatur manum dexteram Metropolitanì; tum simili modo communicat Reginam, quæ similiter ejus manum osculatur, et successive ambos ex calice suo purificat, qui purificati ad thalamos suos revertuntur, eo ordine, quo venerunt. Metro-

politanus vero ablutionem sumit; et accepta mitra, lavat manus, perficitque Missam, et in fine dat benedictionem solemnem. Qua data, Rex et Regina vadunt ad palatium suum, et Metropolitanus atque alii Prælati omnes deponunt vestes sacras, et ad propria quisque revertitur.

SI autem, Rege jam pridem coronato, Regina sola, ut conjux illius, coronanda sit, parantur duo thalami, et alius locus, in quo Regina a principio officii usque ad tempus Coronationis expectat. Vocantur omnes Prælati regni, atque omnia alia fiunt, quæ supra pro Coronatione Regis ordinata sunt.

Die autem statuto, Metropolitanus et Prælati in Ecclesia constituti, et se vestientibus, Rex vestibus regalibus indutus cum Corona in capite, et sceptro in manu, ense præcedente, a suis associatus venit ad Ecclesiam, et ascendit thalamum suum; et Metropolitanus ac Prælati omnibus paratis incipitur Missa, more solito, et continuatur usque ad **Allelúja**, sive ultimum versum Tractus, vel Sequentiæ, exclusive. Tum Rex coronam et sceptrum ferens descendit de thalamo suo, et Metropolitanus in faldistorio ante altare cum mitra sedente, stans, detecto capite, petit ab eo Reginam benedici, et coronari, sub his verbis:

Reverendissime Pater, postulamus, ut Consortem nostram, nobis a Deo conjunctam, benedicere, et coronam Reginali decorare dignemini, ad laudem et gloriam Salvatoris nostri Jesu Christi.

Deinde ad thalamum suum revertitur, et Regina, quæ usque tunc in aliquo loco ad partem in Ecclesia steterat, a duobus prioribus Prælati paratis, crine soluto, et capite velato, ducitur ad Metropolitanum ante altare sedentem; et facta ei reverentia, coram eo genuflectit, et ejus manum osculatur. Tunc surgit Metropolitanus, et cum mitra procumbit supra faldistorium. Regina vero ad ejus sinistram se in terram prosternit, et inchoantur Litanie prout supra, pag. 31. et perficiuntur, atque omnia alia fiunt, quæ supra in Coronatione Reginae dicta sunt, usque ad

Offertorium, ad quod poterit Rex cum Regina procedere, vel Regina sola prout Regi placebit.

Facta communione per Metropolitanum, communicatur Regina. Deinde perficitur Missa, et in fine Metropolitanus dat Benedictionem solemnem, etc.

SI vero Regina coronanda est, ut Regni Domina, et absque Rege, tunc paratur thalamus unus in Ecclesia. vocantur Prælati Regni, et omnia alia similiter fiunt, quæ supra pro Coronatione Regis ordinata sunt. Die statuto conveniunt in Ecclesia, in qua Coronatio fieri debet; ubi Metropolitanus, aut alius, ad quem spectat, cum Episcopis aliis parat se, et sedent ante altare, ut supra dictum est. Interim Regina consuetis vestibus induta, cum suis Prælatibus, Baronibus, et Matronis, atque aliis domesticis venit ad Ecclesiam, et cum fuerit prope presbyterium, duo priores Episcopi parati, veniunt ei obviam, et cum mitris capita illi aliquantulum inclinantes, ipsam inter se mediam usque ad Metropolitanum deducunt, cui Regina caput inclinans, humilem reverentiam exhibet: qua facta, prior ipsorum deducentium, detecto capite, versus ad Metropolitanum, dicit:

Reverendissime Pater, postulat sancta Mater Ecclesia Catholica, ut præsentem circumspèctam Mulierem ad dignitatem Reginalem sublevétis.

Tunc interrogat Metropolitanus:

Scitis illam esse dignam et útilem ad hanc dignitatem?

Ille respondet:

Et nóvimus, et crédimus eam esse dignam et útilem Ecclesie Dei, et ad régime hujus Regni.

Metropolitanus dicit:

Deo grátias.

Tunc sedet Regina media inter ipsos Episcopos deducentes, congruenti spatio a Metropolitanò, ita ut illi faciem vertat; ipsi etiam deducentes Episcopi, senior ad dexteram, alius ad sinistram Reginae se collocant, ut et ipsi ad alterutrum facies vertant; ipsis sic sedentibus, post-

quam aliquantulum quieverint, Metropolitanus coronandam Reginam admonet, dicens:

Qum hódie per manus nostras, circumspecta Múlier, qui Christi Salvatoris nostri vice in hac re fungimur (quamvis indigni), sacram unctionem, et Regni insígnia sis susceptúra; bene est, ut te prius de ónere, ad quod destináris, moneámus. Régiam hódie súscipis dignitátem, et regéndi fidéles pópulos tibi commíssos curam sumis. Præclárum sane inter mortáles locum, sed discrimínis, laboris atque anxietátis plenum. Verum, si consideráveris, quod omnis potéstas a Dómino Deo est, per quem Reges regnant, et legum conditóres justa decérnunt; tu quoque de grege tibi commisso ipsi Deo ratiónem es redditúra. Primum pietátem servábis: et Dóminum Deum tuum tota mente ac puro corde coles. Christiánam religiónem, ac fidem Cathólicam, quam ab incunábulis proféssa es, ad finem usque inviolátam retinébis, eámque contra omnes adversántes pro víribus deféndes. Ecclesiárum Prælátis, ac réliquis Sacerdótibus condígnam reveréntiam exhibébis. Ecclesiásticam libertátem non conculcábis. Justítiam, sine qua nulla societas diu consistere potest, erga omnes inconcússe administrábis, bonis præmia, nóxiis débitas pœnas retribuéndo. Víduas, pupílos, páuperes, ac débiles ab omni oppressióne deféndes. Omnibus te adéúntibus benignam, mansuétam, atque affábilem, pro Régia tua dignitáte, te præbébis. Et ita te geres, ut non ad tuam, sed totius pópuli utilitátem regnáre, præmiúmque benefactorum tuórum, non in terris, sed in cœlo expectáre videáris: Quod ipse præstáre dignétur, qui vivit et regnat Deus, in sæcula sæculórum. *ñ.* Amen.

Regina electa accedit ad Metropolitanum, et genuflexa facit hanc professionem, dicens:

EGO N. Deo annuente, futúra Regina N. profiteor et promitto coram Deo et Angelis ejus, deinceps legem, justítiam et pacem Ecclésiæ Dei, populóque mihi subjécto, pro posse et nosse, fácere ac serváre, salvo condígnó mi-

sericordiae Dei respectu, sicut in consilio fidelium meorum melius poterō invenire. Pontificibus quoque Ecclesiarum Dei condignum et canonicum honorem exhibere; atque ea, quae ab Imperatoribus et Regibus Ecclesiis collata et redita sunt, inviolabiliter observare. Abbatibus, Comitibus, et vassallis meis congruum honorem, secundum consilium fidelium meorum, praestare.

Deinde ambabus manibus tangit librum Evangeliorum. quem Metropolitanus coram ea super genibus apertum tenet inferiori parte libri Reginae versa, dicens:

Sic me Deus adjuvet, et haec sancta Dei Evangelia.

Et post Regina electa Metropolitanam manum reverenter osculatur. Quo facto, Metropolitanus surgit, et cum mitra procumbit in faldistorio. Regina vero ad ejus sinistram in terram se prosternit.

Et cantores incipiunt, schola prosequente, Litanias, ut supra, pag. 31. in quibus cum dictum fuerit:

Ut omnibus Fidelibus, etc.

R. Te rogamus audi nos.

Metropolitanus surgit, et accepto baculo pastorali in sinistra, super illam dicit:

Ut hanc electam in Regnam coronandam bene ☩ dicere digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit:

Ut hanc electam in Regnam coronandam bene ☩ dicere et conse ☩ crare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Producendo semper super Regnam signum Crucis. Idem dicunt et faciunt Episcopi parati, genuflexi tamen permanentes. Quo dicto, Metropolitanus redit ad accubitum, cantoribus Litanias resumentibus, et perficientibus. Quibus finitis, Metropolitanus, deposita mitra, surgit, Regina prostrata manente, et dicit super eam intelligibili voce Orationem sequentem, quam astantes Episcopi, etiam sine mitris in locis suis stantes, submissa voce pronuntiant.

Orémus.

Omnipotens, sempiternæ Deus, hanc famulam tuam cœlesti bene ✠ dictione sanctifica, quam in gubernationem regni Regnam eligimus: tua ubique sapiëntia eam doceat et confortet, atque Ecclesiæ tuæ fidèlem famulam semper agnoscat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus.

Tum surgit Regina, et coram Pontifice genuflectit. Deinde Pontifex mediocri voce, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem, quæ habetur supra pag. 162. Qua Præfatione cum sua conclusione expleta, sedet Metropolitanus, et accepta mitra, intingit pollicem dexteræ manus in oleum Catechumenorum, et inungit in modum crucis brachium dexterum Reginæ, inter juncturam manus et juncturam cubiti, atque inter scapulas, dicens:

Deus Pater æternæ gloriæ sit tibi adjutor, et omnipotens benedicat tibi; preces tuas exaudiat; vitam tuam longitudine dierum adimpleat: benedictionem tuam jûgiter confirmet; te cum omni pópulo in æternum consêrvet; inimicos tuos confusione induat; et super te Christi sanctificatio, atque hujus olei infusio floreât, ut qui tibi in terris tribuit benedictionem, ipse in cœlis cónferat méritum Angelorum; ac benedicat te et custódiat in vitam æternam Jesus Christus Dóminus noster: Qui vivit et regnat Deus, in sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Quo facto, surgit Regina, et ad partem se retrahit, ubi Prælati sui domestici ei assistunt. Metropolitanus vero mica panis abstergit pollicem, et lavat manus, deinde accedit ante altare, et deposita mitra, cum suis ministris facit Confessionem. Idem faciunt Episcopi parati juxta sedes suas sine mitris stantes. Facta Confessione, Metropolitanus ascendit ad altare, osculatur, incensat, et procedit in Missa usque ad Allelúja exclusive, sive ultimum versum Tractus, vel Sequentiæ, si dicitur, more consueto. Regina vero ducitur a suis ad sacristiam, vel papilionem, ubi accipit ve-

stes reginales. Deinde redit cum illis ad thalamum, ubi manet usque ad dictum Graduale: non tamen sedet in solio, sed super aliquod scabellum sibi paratum genuflexa procumbit audiens Missam. Missa dicitur de die, et cum Oratione diei dicitur pro ipsa electa Regina sub uno, **Per Dóminum**

Oratio.

Quæsumus, omnipotens Deus, ut fámula tua N. Regina nostra, quæ tua miseratióne suscepit regni gubernácula, virtútum étiam ómnium percípiat incrementa: quibus decénte ornáta, et vitiórum monstra devitáre, et ad te, qui via, véritas, et vita es, graliósa váleat pervenire. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Graduali cantato Metropolitanus sedet ante altare in faldistorio cum mitra, et Regina a suis associata, media inter priores duos Prælatos paratos ad Metropolitanum reducitur, cui facta reverentia, ut prius, genuflectit coram eo. Tunc imponitur ei corona, quam omnes Episcopi parati, qui adsunt, de altari per Metropolitanum sumptam manibus tenent, ipso Metropolitano illam regente, et capiti illius imponente, ac dicente:

Accipe Corónam regni, quæ, licet ab indignis, Episcopórum tamen mánibus cápiti tui impónitur: In nómine Pa tris, et Fí lii, et Spíritus sancti; quam sanctitátis glóriam, et honórem, et opus fortitúdinis significáre intélligas, et per hanc te participem ministérii nostri non ignóres. Ita ut sicut nos in interióribus pastóres, rectorésque animárum intélligimur, ita et tu in exterióribus vera Dei cultrix, strénuaque contra omnes adversitátes Ecclesiæ Christi defensátrix assístas, regníque tibi a Deo dati, et per officium nostræ benedictiónis in vice Apostolórum, omniúmque Sanctorum, regímini tuo commíssi, útilis executrix, proficúaque regnátrix semper appáreas; ut inter gloriósos athléta, virtútum gemmis ornáta, et

præmio sempiternæ felicitatis coronata, cum Redemptore ac Salvatore nostro Jesu Christo, cujus nomen vicemque gestare crederis, sine fine glorieris: Qui vivit, et imperat Deus cum Patre, et Spiritu sancto in sæcula sæculorum.

R. Amen.

Et mox dat ei sceptrum in manum, dicens:

Accipe virgam virtutis ac veritatis, et esto pauperibus misericors et affabilis; viduis, pupillis, et orphanis diligentissimam curam exhibeas; ut omnipotens Deus augeat tibi gratiam suam: Qui vivit et regnat in sæcula sæculorum. R. Amen.

Tam surgunt omnes, et Metropolitanus cum omnibus Episcopis paratis deducit Reginam, Coronam in capite et sceptrum in manu ferentem, mediam inter se et digniorem Episcopum paratum, supra solium, ubi stans cum mitra. Ita a eodem digniore Episcopo, inthronizat eam in solio, dicens:

STa, et retine amodo locum tibi a Deo delegatum, per Sauctoritatem omnipotentis Dei, et per presentem traditionem nostram, omnium scilicet Episcoporum, cæterorumque Dei servorum: et quanto Clerum sacris altaribus propinquorem perspicias, tanto ei potius in locis congruis honorem impendere memineris; quatenus mediator Dei et hominum, te mediaticem Cleri et plebis permanere faciat.

Deinde Metropolitanus, deposita mitra, inchoat, schola sequente, Hymnum:

Te Deum laudamus, ut supra, pag. 80.

Qui totus dicitur: quo incepto, Metropolitanus accedit ad dexteram Reginae, ibi continuo manens usque ad finem Hymni. Finito Hymno, Metropolitanus stans ut prius, juxta Reginam sine mitra, dicit super illam

Ÿ. Firmetur manus tua, et exaltetur dextera tua.

R. Justitia et judicium præparatio sedis tuæ.

Ÿ. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. **Dóminus vobíscum.**

R. **Et cum spírítu tuo.**

O rémus.

DEus, qui victríces Móysi manus in oratióne firmásti, qui quamvis etáte languésceret, infatigábili sanctitáte pugnábat; ut dum Amalech iníquus víncitur, dum profánuis natiónum pópulus subjugátur, exterminátis alienígenis, hæreditáti tuæ posséssio copiósa servíret; opus mánuum tuárum pia nostræ oratiónis exauditióne confirma: habémus et nos apud te, sancte Pater, Dóminum Salvatórem, qui pro nobis manus suas exténdit in cruce, per quam étiam precámur, Altíssime, ut tua poténtia suffragánte universórum hóstiúm frangátur impietas, populúsque tuus, cessánte formídine, te solum timére condíscat. Per eúndem Christum Dóminum nostrum.

R. **Amen.**

Quibus finitis, Metropolitanus cum Episcopis paratis revertitur ad sedem suam, vel ad faldistorium prope altare; et dicitur **Allelúja**, sive ultimus versus Tractus, vel Sequentiæ, Evangelium, et alia usque ad Offertorium, inclusive. Quo dicto, Metropolitanus sedet in faldistorio ante medium altaris cum mitra, et Regina a suis Prælatís, Magnatibus, et aliis associata, venit ante Metropolitanum, coram quo genuflexa, offert ei aurum, quantum sibi placet. et manum Metropolitaní recipientis osculatur. Deinde ad solium suum revertitur. Metropolitanus lavat manus, surgit, et accedit ad altare, et prosequitur Missam usque ad Communionem.

Cum Secreta diei dicitur pro Regina. sub uno, **Per Dóminum**

Secreta.

MUnera, quæsumus, Dómine, obláta sanctífica: ut et nobis Unigéniti tui Corpus et Sánguis fiant, et Regínæ nostræ ad obtinéndam animæ, corporisque salutem, et ad peragéndum injúctum officium, te largiénte, usquequáque proficiant. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum

Christum Flium tuum, qui tecum vivit, et regnat in unitate Spíritus sancti Deus per ómnia sæcula sæculórum.

℞. Amen.

Pax datur Reginæ per primum ex Prælatiſ paratiſ cum instrumento ad hoc ordinato. Postquam Metropolitanus se communicaverit de Corpore et Sanguine, Regina sine corona et sine sceptro, de thalamo suo a suis dumtaxat associata accedit ad altare, genuflectit in supræmo gradu altaris, et Metropolitanus conversus ad Reginam, eam communicat. Regina, antequam sumat Sacramentum, osculatur manum dexteram Metropolitanani; et sumpta Communione, ex Calice de manu Metropolitanani se purificat, et purificata ad thalamum suum revertitur cum suis, ut venit. Metropolitanus vero ablutionem sùmit, et accepta mitra, lavat manus, et perficit Missam.

Cum Postcommunione diei dicitur pro Regina sub uno,
Per Dóminum

Postcommunio.

[[Æc, Dómine, oblátio salutáris fámulam tuam N. Reginam nostram ab ómnibus tueátur advérsis: quátenuſ et Ecclesiásticæ pacis obtíneat tranquillitátem, et post istius témporis decúrsum, ad ætérnam pervéniat hæreditátem. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Flium tuum, Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℞. Amen.

In fine Metropolitanus dat benedictionem solennem: qua data, omnes vadunt in pace.

DE BENEDICTIONE

ET CORONATIONE REGIS IN CONSORTEM ELECTI.

CUm autem Regina jam pridem ut Regni domina benedicta et coronata, deinde consortem sibi elegerit, quem postea statuerit coronari, ad diem ordinatam vocantur omnes Prælati Regni: parantur duo thalami, atque omnia alia

ordinantur, prout supra in Coronatione Regis posita sunt. Die autem statuto, Metropolitano et Prælati in Ecclesia constitutis, et se vestientibus, Regina reginalibus vestibus induta cum corona in capite et sceptro in manu, a suis associata venit ad Ecclesiam, et ascendit thalamum suum. Illis autem paratis, et suo ordine sedentibus, ut supra in Coronatione Regis ordinatum est, Regina de thalamo suo descendens cum corona in capite et sceptro in manu, venit coram Metropolitano, a quo, facta ei reverentia, petit Regem consortem suum benedici et coronari, sub his verbis:

Reverendissime Pater, postulamus, ut consortem nostrum, a Deo nobis conjunctum, benedicere, et corona Regali decorare dignemini, ad laudem et gloriam Salvatoris nostri Jesu Christi.

Deinde ad thalamum suum revertitur. Interim Rex vestibus militaribus indutus venit ad Ecclesiam, a suis Prælati domesticis non paratis, et Comitibus, Magnatibus regni, et aliis associatus. Qui cum venerit prope presbyterium, duo priores Episcopi ex paratis ei obviam veniunt, et cum mitris capita illi aliquantulum inclinantes, ipsum, bireto deposito, usque ante Metropolitanum deducunt, coram quo Rex caput inclinans, humilem ei reverentiam exhibet. Qua facta, prior Episcoporum deducentium stans, detecto capite, versus ad Metropolitanum, voce intelligibili dicit:

Reverendissime Pater, postulat sancta mater Ecclesia Catholica, ut presentem egregium Militem ad dignitatem Regiam sublevetis.

Et omnia alia suo ordine fiunt, prout habetur supra sub prima Rubrica de Benedictione, et Coronatione Regis, pag. 150. usque ad aliam Rubricam, de Coronatione Regiæ, quæ hic omittitur, cum sit prius coronata.

DE BENEDICTIONE

NOVI MILITIS.

Miles creari, et benedici potest quacumque die, loco, et hora; sed si inter Missarum solemnia creandus est, Pontifex in eo habitu, in quo Missam celebravit, aut illi interfuit, in faldistorio ante medium altaris stans, vel sedens, prout convenit, finita Missa id peragit. Si autem extra Divina, in stola super rochetum, vel si sit Regularis, supra superpelliceum, id faciat. Et primo ensem, quem aliquis coram eo genuflexus evaginatum tenet, stans detecto capite, benedicit, si non sit benedictus, dicens:

℣. **Adjutorium nostrum in nomine Domini.**

℞. **Qui fecit cælum, et terram.**

℣. **Domine, exaudi orationem meam.**

℞. **Et clamor meus ad te veniat.**

℣. **Dominus vobiscum.**

℞. **Et cum spiritu tuo.**

(Orémus.

Exaudi, quæsumus, Domine, preces nostras, et hunc ensem, quo hic famulus tuus circumcingi desiderat, majestatis tuæ dextera dignare bene ✠ dicere, quatenus esse possit defensor Ecclesiarum, viduarum, orphanorum, omniumque Deo serviëntium, contra sævitiam paganorum, atque hæreticorum, aliisque sibi insidiãntibus sit terror et formido. Per Christum Dominum nostrum. *℣.* Amen.

(Orémus.

Bene ✠ dic, Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, per invocatiõnem sancti Nominis tui, et per adventum Jesu Christi Filii tui Domini nostri, et per donum sancti Spiritus Parácliti, hunc ensem: ut famulus tuus, qui hodierna die eo tua pietate præcingitur, visibiles inimicos conciliet, victoriãque per omnia potitus semper maneat illæsus. Per Christum Dominum nostrum. *℣.* Amen.

Deinde dicit, stans ut prius:

Benedictus Dóminus Deus meus, qui docet manus meas ad prœlium, * et dígitos meos ad bellum.

Misericórdia mea, et refúgium meum: * suscēptor meus, et liberátor meus.

Protēctor meus, et in ipso sperávi: * qui subdit pópulum meum sub me.

G lória Patri, etc.

Sicut erat, etc.

ψ. Salvum fac servum tuum, Dómine.

R̄. Deus meus, sperántem in te.

ψ. Esto ei, Dómine, turris fortitúdinis.

R̄. A fácie inimíci.

ψ. Dómine, exáudi oratióne meam.

R̄. Et clamor meus ad te veniat.

ψ. Dóminus vobíscum.

R̄. Et cum spírítu tuo.

O rémus.

Domine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, qui cuncta solus órđinas, et recte dispónis, qui ad coércéndam malítiam reprobórum, et tuéndam justítiam, usum gládii in terris homínibus tua salúbri dispositióne permíxisti, et militárem órđinem ad pópuli protectionem instítui voluísti, quique per beátum Joánnem milítibus ad se in desérto veniéntibus, ut néminem concúterent, sed própriis conténti essent stipéndiis, dici fecísti: cleméntiam tuam, Dómine, suppliciter exorámus, ut sicut David púero tuo Golíam superándi largítus es facultátem, et Judam Machabæum de feritáte géntium Nomen tuum non invocántium triumpháre fecísti; ita et huic fámulo tuo, qui nóviter jugo militiæ colla supponit, pietáte cœlésti vires et audáciam ad fidei et justítie defénsionem tríbuas, et præstes ei fidei, spei, et charitátis augméntum: et da tui timórem páriter et amórem, humilitátem, perseverántiam, obediéntiam, et patiéntiam bonam, et cuncta in eo recte dispónas, ut néminem cum gládio isto, vel álio injúste lædat, et ómnia cum eo justa, et recta deféndat: et sicut ipse de minóri

gradu ad novum militiæ promovétur honórem, ita véterem hóminem depónens cum áctibus suis, novum induat hóminem; ut te tímeat, et recte colat, perfidórum consórtia vitet, et suam in próximum charitátem exténdat, præpósito suo in ómnibus recte obédiat, et suum in cunctis juste officium exequátur. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Tum ensem aqua benedicta aspergit.

Si autem ensis sit prius benedictus, omnia predicta omittuntur. Post hæc Pontifex sedens, accepta mitra, dat eadem nudum novo Militi ante se genuflexo in manum dexteram, dicens:

A Ccipe gládium istum, in nómine Pa tris, et Fi lii, et Spíritus sancti, et utáris eo ad defensiónem tuam ac sanctæ Dei Ecclésiæ, et ad confusióem inimicórum crucis Christi, ac fidei Christiánæ; et quantum humana fragilitas permiserit, cum eo néminem injúste lædas: Quod ipse præstáre dignétur, Qui cum Patre, et Spíritu sancto vivit et regnat Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Deinde ensis in vaginam reponitur, et Pontifex cingit Mílitem novum ense, dicens:

A Ccingere gládio tuo super femur tuum, potentíssime; et atténde, quod Sancti non in gládio, sed per fidem vicérunt regna.

Ense igitur accinctus, Miles novus surgit, et ensem de vagina educit, et evaginatam ter viriliter vibrat, et super brachium sinistrum tergit, et in vaginam reponit.

Tum Pontifex dat novo Militi osculum pacis, dicens:

Pax tecum.

Et iterum ensem evaginatam in dexteram accipiens, Mílitem novum ante se genuflexum cum ipso ense evaginato ter super scapulas leviter percutit, interim semel tantum dicens:

Isto Miles pacíficus, strénuus, fidélis, et Deo devótus.

Deinde reposito ense in vaginam, Pontifex manu dextera dat novo Militi leviter alapam, dicens:

Excitéris a somno malitiæ, et vigila in fide Christi, et fama laudabili.

Et Milites astantes imponunt novi Militi calcaria, et Pontifex sedens, dicit Antiphonam:

Speciósus forma præ filiis hóminum, accingere gládio tuo super femur tuum, potentissime.

Surgit Pontifex, et versus ad novum Militem, stans, et detecto capite, dicit:

Ÿ. Dóminus vobíscum.

R]. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Omnípotens, sempitérne Deus, super hunc fámulum tuum, qui hoc eminenti mucrone circumcingi desiderat, grátiam tuæ bene ✠ dictionis infúnde, et eum dextere tuæ virtúte fretum, fac contra cuncta adversántia cœlestibus armári præsídiis, quo nullis in hoc sæculo tempestátibus bellórum turbétur. Per Christum Dóminum nostrum. R]. Amen.

His dictis, novus Miles osculatur manum Pontificis: et depositis ense, et calcaribus, vadit in pace.

DE CREATIONE

MILITIS REGULARIS.

Cum Summus Pontifex committit aliquem creari in Militem Ordinis militaris, Pontifex, cui creatio hujusmodi commissa est, in primis imponit ei habitum illum, quo Milites illius Ordinis, quem intendit profiteri, uti consueverunt. Deinde recipit ab eo adhuc genuflexo Professionem, per tales emitti solitam, votorum, secundum illius Ordinis instituta.

FINIS PRIMÆ PARTIS PONTIFICALIS ROMANI.

PONTIFICALIS

PARS SECUNDA.

DE BENEDICTIONE ET IMPOSITIONE PRIMARII LAPIDIS PRO ECCLESIA ÆDIFICANDA.

Nuno Ecclesiam ædificet priusquam Pontificis iudicio locus et atrium designentur, et quid ad luminaria, quid ad Rectoris, ministrorumque stipendia sufficiat, quidque ad Ecclesiæ dotem pertineat, definiatur; et per eum, vel ejus auctoritate, per Sacerdotem Crux in loco figatur, et lapis primarius in fundamento ponatur. Pridie igitur lignea Crux in loco, ubi debet esse altare, figatur. Sequenti vero die, lapis in Ecclesiæ fundatione ponendus, qui debet esse quadratus et angularis, benedici debet hoc modo. Pontifex paratus supra rochetum, vel, si sit Religiosus, supra superpelliceum, amictu, alba, cingulo, stola, et pluviali albi coloris, et mitra simplici, et baculum pastorem in sinistra tenens, stans cum mitra, in loco ubi Ecclesia est fundanda, benedicit sal, et aquam, dicens:

✠. **Adjutórium nostrum in nómine Dómini.**

R̄. **Qui fecit cælum et terram.**

I ✠ Xorcízo te, creatúra salis, per Deum ✠ vivum, per Deum ✠ verum, per Deum ✠ sanctum, per Deum, qui te per Eliséum Prophétam in aquam mitti jussit, ut sanarétur sterilitas aquæ; ut efficiáris sal exorcizátum in salutem credéntium; et sis ómnibus suméntibus te sánitas ánimæ et córporis: et effúgiat, atque discédat a loco, in quo aspérsus fúeris, omnis phantásia, et nequítia, vel versútia diabólicæ fráudis, omnisque spíritus immúndus adjurátus per eum, qui ventúrus est judicáre vivos, et mórtuos, et sæculum per ignem. R̄. Amen.

Deinde depositis baculo pastorali et mitra, junctis manibus, dicit:

Ÿ. Dómine, exáudi oratióne[m] meam.

Rj. Et clamor meus ad te véniat.

Ÿ. Dóminus vobíscum.

Rj. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Imménsam cleméntiam tuam, omnipotens, ætérne Deus, humlíter implorámus, ut hanc creatúram salis, quam in usum géneris humáni tribuísti, bene ✠ dicere et sancti ✠ ficáre tua pietáte dignéris: ut sit ómnibus suméntibus salus mentis et córporis; et quidquid ex eo tactum, vel respésum fuerit, cáreat omni immundítia, omníque impugnatíone spirítuális nequítiae. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spírítus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

Rj. Amen.

Tum acceptis mitra et baculo pastorali, super aquam absolute dicit:

Exorcízo te, creatúra aquæ, in nómine Dei Pa ✠ tris omnipoténtis, et in nómine Jesu Christi Fí ✠ lii ejus Dómini nostri, et in virtúte sancti ✠ Spírítus, ut fias aqua exorcízata ad effugándam omnem potestátem inimíci, et ipsum inimícum eradicáre et explantáre váleas, cum ángelis suis apostáticis, per virtútem ejúsdem Dómini nostri Jesu Christi, Qui ventúrus est judicáre vivos, et mórtuos, et sæculum per ignem. Rj. Amen.

Deinde depositis baculo pastorali et mitra, junctis manibus, dicit:

Ÿ. Dómine, exáudi oratióne[m] meam.

Rj. Et clamor meus ad te véniat.

Ÿ. Dóminus vobíscum.

Rj. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Deus, qui ad salútem humáni géneris máxima quæque Sacraménta in aquárum substántia condidísti, adépto propítius invocatióne[m] nostris, et eleménto huic multímodis purificatióne[m] preparáto, virtútem tuæ bene ✠

dictiõnis infunde; ut creatúra tua mystériis tuis sèrviens, ad abjiciendos daemones, morbósque pellendos, divínæ grátiae sumat effectum; ut quidquid in dómibus, vel in locis fidélium hæc unda respèrserit, cáreat omni immunditia, liberétur a noxa: non illic resídeat spíritus péstilentis, non áura corrumpens, discédant omnes insídiæ laténtis inimici, et si quid est quod aut incolumitati habitantium invidet, aut quiéti, aspersione hujus aquæ effúgiat; ut salúbritas per invocatióem sancti tui Nómínis expetita, ab ómnibus sit impugnationibus defénsa. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Pontifex mittit sal in aquam, in modum crucis, dicendo semel:

Commixtio salis, et aquæ páriter fiat. In nómine Pa ꝛ
ctris, et Fí ꝛ lii, et Spíritus ꝛ sancti.

Rj. Amen.

Ꝛ. Dóminus vobíscum.

Rj. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

DEus, invictæ virtútis áuctor, et insuperábilis impérii Rex, ac semper magnificus triumphátor, qui advèrsæ dominatiónis vires réprimis, qui inimici rugiéntis sævítiam súperas, qui hostiles nequítias poténter expúgnas; te, Dómine, treméntes, et súpplíces deprecámur ac pétimus, ut hanc creatúram salis et aquæ dignánte aspicias, benígus illústres, pietátis tuæ rore sanctífices; ut ubicúmque fúerit aspèrsa, per invocatióem sancti tui Nómínis, omnis infestatio immúndi spíritus abigátur, terrórque venenósi serpéntis procul pellátur, et præsentia sancti Spíritus nobis misericórdiam tuam poscéntibus ubique adesse dignétur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit, et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

Rj. Amen.

summatio ipsius operis, quod debet ad laudem et gloriam tui Nominis inchoari; Qui cum Patre, et Spiritu sancto vivis et regnas Deus, per omnia secula seculorum.

Rj. Amen.

Orémus.

Domine sancte, Pater omnipotens, æternè Deus, bene ✠ dicere dignare hunc lapidem in fundamentum Ecclesiæ, in honorem Sancti N. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, lapidem probatum, angularem, pretiosum, in fundamento fundatum, de quo dicit Apostolus: Petra autem erat Christus. Qui tecum, et cum Spiritu sancto vivit et regnat Deus, per omnia secula seculorum.

Rj. Amen.

Tunc aspergit lapidem ipsum aqua benedicta, et accepto cultro, per singulas partes sculpsit in eo signum Crucis, dicens:

In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti. Rj. Amen.

Quo facto, dicit:

Orémus.

Benedic, Domine, creaturam istam lapidis; et præsta per invocationem sancti Nominis tui, ut quicumque ad hanc Ecclesiam ædificandam pura mente auxilium dederint, corporis sanitatem, et animæ medelam percipiant. Per Christum Dominum nostrum. Rj. Amen.

Deinde ponitur in terram aliquod tapete, et desuper faldistorium, super quod Pontifex, accepta mitra, accumbit. Tum dicuntur Litanie usque ad finem, ut supra pag. 31. Quibus finitis, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans versus ad primarium lapidem, dicit:

Orémus.

Actiões nostras, quæsumus, Domine, aspirando præveni, et adjuvando proséquere: ut cuncta nostra oratio et operatio a te semper incipiat, et per te cœpta finiatur. Per Christum Dominum nostrum.

Rj. Amen.

Deinde parato camento, et camentario assistente, Pontifex cum mitra inchoat, schola prosequente, Antiphonam, I. ton.

Mane surgens Jacob erigebat lapidem in titulum, fundens oleum desuper, votum vovit Domino: vere locus iste sanctus est, et ego nesciebam.

Psalmus 126.

Nisi Dominus aedificaverit domum, * in vanum laboraverunt qui aedificant eam.

Nisi Dominus custodierit civitatem, * frustra vigilat qui custodit eam.

Vanum est vobis ante lucem surgere: * surgite postquam sederitis, qui manducatis panem doloris.

Cum dederit dilectis suis somnum: * ecce haereditas Domini, filii merces fructus ventris.

sicut sagittae in manu potentis: * ita filii excussorum.

Beatus vir, qui implevit desiderium suum ex ipsis: * non confundetur cum loquetur inimicis suis in porta.

Glória Patri, etc. Sicut erat, etc.

Quo dicto, Pontifex stans cum mitra tangit, et pont ipsum primarium lapidem in fundamento, dicens:

In fide Jesu Christi collocamus lapidem istum primarium in hoc fundamento: In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti, ut vigeat vera fides hic, et timor Dei, fraternaque dilectio; et sit hic locus destinatus orationi, et ad invocandum, et laudandum nomen ejusdem Domini nostri Jesu Christi, Qui cum Patre et Spiritu sancto vivit, et regnat Deus, per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

Interim camentarius locat ipsum lapidem cum camento; postea Pontifex spargit super lapidem aquam benedictam, dicens:

Aspérge me, Domine, hyssopo, et mundabor: lavabis me, et super nivem dealbabor.

Psalmus. Miserere, etc. et dicitur totus cum Glória Patri, et Sicut erat, ut supra, pag. 102.

Quo dicto, Pontifex spargit aquam benedictam per omnia fundamenta, si sunt aperta; si non sunt aperta, circum aspergendo fundamenta Ecclesiæ designata, hoc modo. Incipiens aspergere, et circuire, inchoat, schola prosequente, Antiphonam, 6. ton.

O quam metuendus est locus iste! Vere non est hic aliud, nisi domus Dei, et porta cæli.

Psalmus 86.

Fundaménta ejus in móntibus sanctis: * dñigit Dóminus portas Sion super ómnia tabernábula Jacob.

Gloríosa dicta sunt de te, * civitas Dei.

Memor ero Rahab et Babylónis * sciéntiam me.

Ecce alienígenæ, et Tyrus, et pópulus Æthiopum, * hi fuérunt illic.

Númquid Sion dicet: Homo, et homo natus est in ea: * et ipse fundávit eam Altíssimus?

Dóminus narrábit in scriptúris populórum et príncipum, * horum qui fuérunt in ea.

Sicut lætántium ómnium * habitátio est in te.

Glória Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Et repetitur Antiphona.

Interim aspergendo procedit usque ad tertiam partem fundamentorum apertorum, seu designatorum, ubi subsistit, et repetita Antiphona, Pontifex stans ibidem, deposita mitra, dicit:

O rémus. Et ministri: Flectámus génuæ. R. Leváte.

Omnípotens et miséricors Deus, qui Sacerdótibus tuis tantam præ cæteris grátiam contulisti, ut quidquid in tuo Nómine digne, perfectéque ab eis ágitur, a te fieri credátur; quæsumus imménsam cleméntiam tuam, ut quidquid modo visitatúri sumus, visites; et quidquid benedictúri sumus, benedícas; sitque ad nostræ humilitátis intróitum, Sanctórum tuórum méritis, fuga dæmonum, Angéli pacis ingrèssus. Per Christum Dóminum nostram.

R. Amen.

Deinde inchoat, schola prosequente, Antiphonam, ton. 5.

Pax æterna ab Ætérno huic dómui. Pax perénis, Verbum Patris, sit pax huic dómui: pacem pius Consolátor huic præstet dómui.

Interim Pontifex, accepta mitra, aspergendo procedit usque ad aliam tertiam partem fundamentorum apertorum, seu designatorum, ibidem subsistens; et finita Antiphona, stans cum mitra, dicit:

Omnipoténtem Deum, fratres charíssimi, in cujus domo multæ sunt mansiónes, súpplícés deprecémur: ut locum istum Nómíni suo ædificándum, per sereníssimam pietátem suam bene ☩ dicere, sancti ☩ ficáre, et con- ☩ secráre dignétur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, qui cum Patre, et Spírítu sancto vivit, et regnat Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

Deinde inchoat, schola prosequente, Antiphonam ton. 8.

Bene fundáta est domus Dómini supra firmam petram.

Psalmus 121.

Istátus sum in his, quæ dicta sunt mihi: * in domum Dómini íbimus.

Stantes erant pedes nostri * in átriis tuis, Jerúsalem.

Jerúsalem, quæ ædificátur ut civitas: * cujus participátio ejus in idípsum.

Illuc enim ascendérunt tribus, tribus Dómini; * testimoniúm Israel, ad confiténdum nómini Dómini.

Quia illic sedérunt sedes in iudicio, * sedes super domum David.

Rogáte quæ ad pacem sunt Jerúsalem: * et abundántia diligéntibus te.

Íat pax in virtúte tua: * et abudántia in túrribus tuis.

Propter fratres meos, et próximos meos, * loquébar pacem de te.

Propter domum Dómini Dei nostri: * quæstívi bona tibi.

Glória Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Et repetitur Antiphona.

Interim Pontifex aspergendo procedit per ultimam tertiam partem fundamentorum apertorum, seu designatorum, revertens ad locum, in quo lapidem imposuit: ubi repetita Antiphona, stans, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génuá.** Rj. **Leváte.**

DEus, qui ex ómnium cohabitatióne Sanctórum, ætérnum Majestáti tuæ condís habitáculum: da ædificatióni tuæ incrementa cœléstia; ut quod te jubénte fundátur, te largiénte perficiátur. Per Christum Dóminum nostrum. Rj. Amen.

Subsequenter Pontifex ibidem stans sine mitra, inchoat, schola prosequente, Hymnum.

Veni, creátor Spíritus.

Et dicitur totus, prout habetur supra, pag. 50. quo inchoato, Pontifex genuflectit usque ad finem primi versus. Tunc surgit stans, detecto capite, usque ad finem Hymni, quo finito, dicit:

DEscéndat, quæsumus, Dómine, Deus noster, Spíritus tuus sanctus super hanc domum ædificándam: qui et dona nostra, et pópuli tui in ea sanctíficet, et ipsíus corda dignánter emúndet. Per Christum Dóminum nostrum.

Rj. Amen.

Orémus.

DEus, qui in omni loco dominatiónis tuæ clemens, ac benígus dedicátor assistis: exáudi nos, quæsumus, et concéde, ut inviolábilis hujus loci permáneat constructio, et beneficia tui múnis universitas fidélium, quæ tibi súpplicat, percípere mereátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

Rj. Amen.

Hoc facto, accepta mitra, Pontifex, si placet, sedens ibidem in faldistorio, exhortatur populum ad contribuendum pro structura Ecclesiæ novæ, et aliis opportunis. Deinde dat benedictionem solemnem, dicens: **Sit nomen Dómini benedíctum, etc.**

Et in fine concedit Indulgentias. His expletis, si velit, parat se ad celebrandum Missam in dicto loco, de Sancto, in cuius nomine ecclesia fundatur.

DE ECCLESIAE DEDICATIONE

SEU CONSECRATIONE.

Eccliesiarum Consecratio, quamvis omni die de jure fieri possit, decentius tamen in Dominicis diebus, vel Sanctorum solemnitatibus fit.

Quando autem Ecclesia fuerit dedicanda, debet Archiepiscopus prænuntiare Clero et populo, quibus est Ecclesia consecranda, ut priusquam consecretur, jejurent. Nam Pontifex consecrans, et qui petunt sibi Ecclesiam consecrari, præcedenti die jejunare debent. Sane sero ante diem dedicationis, Pontifex parat Reliquias in altari consecrando includendas, ponens eas in decenti et mundo vasculo, cum tibus granis thuris: ponit etiam in eo chartulam de pergameno, scriptam sub hac forma.

MDCXXXIV die N. mensis N. Ego N. Episcopus N. consecravi Ecclesiam et altare hoc, in honorem Sancti N. et Reliquias Sanctorum Martyrum N. et N. in eo inclusi, et singulis Christi fidelibus hodie unum annum, et in die anniversario Consecrationis hujusmodi ipsam visitantibus, quadraginta dies de vera Indulgentia, in forma Ecclesiae consueta, concessi.

Sigillans ipsum vasculum diligenter, et illud in honesto, et mundo loco, vel sub tentorio ante fores Ecclesiae consecrandæ parato ponens, et super ornatum feretrum decenter collocans, cum duobus candelabris et luminaribus ardentibus.

Celebrandæque sunt vigiliæ ante Reliquias ipsas, et canendi Nocturni, et Matutinæ Laudes, in honorem Sanctorum, quorum Reliquiæ sunt recondendæ, imagines vero, cruces, et alia ipsa nocte remaneant in Ecclesia consecranda.

Parantur etiam in Ecclesia, quæ ad dedicacionem ipsius Ecclesiæ et altaris sunt necessaria, videlicet sanctum Chri-
 sma in vasculo et ampulla, Oleum sanctum Catechumenorum, etiam in vasculo et ampulla; duæ libræ thuris, cujus medietas sit in granis, thuribulum cum navicula et cochleari; vas cum prunis ardentibus; vas cum cineribus, pro quantitate Ecclesiæ; vas cum sale; vas vini; aspersorium factum de herba hyssopi; mantilia ex tela grossa, ad extergendam mensam altaris, quoties expedierit; co-
 pertura linea cerata, ad mensuram altaris, pro quolibet altari consecrando, quinque cruces parvæ etiam pro quolibet altari consecrando factæ de candelis ceræ subtilibus; aliquæ spatulæ ligneæ parvæ, ad abradendum de altari combustiones candelarum et thuris; vas in quo ipsæ rasuræ deponantur; calx, arena, sive tegula trita ad faciendum cæmentum, pro liniendo sepulchro Reliquiarum et junctura mensæ altaris cum stipite; cæmentarius, qui hoc agat; duo intorticia accensa, quæ semper præcedant Pontificem, quocumque ierit; vasa cum aqua, ad abluendas manus Pontificis, et medulla panis, ac mantilia, pro extergendis manibus; duæ libræ bombycis pro extergendis crucibus unctis, quæ fiunt in parietibus Ecclesiæ, et in stipite altaris; duo vasa cum aqua benedicenda, unum extra Ecclesiam, et aliud intus in presbyterio; tobaleæ novæ mundæ, et vasa atque ornamenta ad cultum Dei. et Ecclesiæ, et altaris, postquam consecrata fuerint, pertinentia, benedicenda. Item depingantur in parietibus Ecclesiæ intrinsecus per circuitum duodecim cruces, circa decem palmos super terram, videlicet tres pro quolibet, ex quatuor parietibus. Et ad caput cujuslibet crucis figatur unus clavus, cui affigatur una candela unius uncie. Scala, super quam ascendens Pontifex possit attingere ipsas duodecim cruces. Fontes Ecclesiæ, in quibus conservatur aqua benedicta, vacui sint, et bene mundi. Et provideatur, quod Ecclesia possit exterius libere circumiri.

Pontifex mane in suo habitu quotidiano venit ad Ec-

clesiam: ordinat in Ecclesia consecranda, quæ ordinanda sunt; et ejus jussu accenduntur præmissæ duodecim candelæ, et faldistorium ornatum ponitur supra tapete in medio Ecclesiæ; et mox Pontifex exit Ecclesiam, cunctis inde exire jussis, uno tantum Diacono amictu, alba, cingulo, et stola albi coloris parato intus remanente; et Ecclesiæ fores clauduntur.

Tunc Pontifex cum Clero et populo accedit ad locum, ubi pridie Reliquiæ positæ fuerunt, et ibi incipit, et dicit voce submissa cum Clericis, septem Psalmos cum Antiphona **Ne reminiscâris, etc.** ut supra, pag. 99. sine Litanis, induens interim amictum, albam, cingulum, stolam, et pluvie albi coloris, accipiens mitram simplicem in capite, et baculum pastorem in manu sinistra. Alter quoque Diaconus paratus similiter amictu, alba, cingulo, et stola albi coloris; Subdiaconus etiam amictum, albam et cingulum indatus; Acolythy et alii ministri superpelliceis parati adsint. Septem Psalmis expletis, redit Pontifex cum ministris ante fores Ecclesiæ consecranda, et parato ibi alio super tapete faldistorio, Pontifex deposito baculo pastorali, et stans sine mitra inchoat, et schola proseguitur Antiphonam, ton. I.

Adesto Deus unus omnipotens, Pater, Filius, et Spiritus sanctus.

Deinde dicit stans eodem modo:

Orémus.

Actiões nostras, quæsumus Dómine, aspirándo præveni, et adjuvándo proséquere: ut cuncta nostra orátio et operátio a te semper incípiat, et per te cœpta finiátur. **Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.**

Qua dicta, Pontifex, accepta mitra, procumbit supra faldistorium ibidem præparatum, et cantores incipiunt Litanias, ut supra, pag. 31. et eas proseguuntur usque ibi **Ab omni malo, Líbera, etc.** exclusive. Tunc surgens Pontifex ab accubitu, et stans cum mitra, benedicit ibidem aquam et sal, prout supra habetur, pag. 179. Expleta aque

benedictione, Pontifex stans sine mitra, aspergit se et circumstantes cum illa, inchoans, schola prosequente, Antiphonam ton. 7.

A spérges me, Dómine, hyssópo, et mundábor: lavábis me, et super nivem dealbábor.

Qua incepta, imposita sibi mitra, stans ante fores Ecclesiæ, præcedentibus ipsum duobus Acolythis cum candelis accensis, incipit circuire ad manum dexteram, procedens cum Clero et populo, et aspergens cum ipsa aqua forinsecus parietes Ecclesiæ, in superiori parte eorum, et cæmeterium, dicens semper.

In nómine Pa ☩ tris, et Fí ☩ lii, et Spíritus ☩ sancti.

Interim finita dicta Antiphona, schola cantat Responsorium ton. 2.

F undáta est domus Dómini super vérticem móntium, et exaltáta est super omnes colles, et vénient ad eam omnes Gentes, * Et dicent: Glória tibi, Dómine.

Ÿ. Veniéntes autem vénient cum exultatióne, portántes manípulos suos. * Et dicent.

Expleto circuito, Pontifex perveniens ante ostium, stans ibidem versus ad ostium, depositis aspersione et mitra, dicit:

- **Orémus.** Et ministri, seu Diaconus. **Flectámus génu.**
- Subdiaconus *Rj.* **Leváte.**

Omnipotens, sempitérne Deus, qui in omni loco dominationis tuæ totus assistis, totus operáris: adésto supplicatióibus nostris, et hujus domus, cujus es fundátor, esto protéctor: nulla hic nequítia contráriæ potestátis obístat, sed virtúte Spíritus sancti operánte, fiat hic tibi semper puram servítium et devóta libértas. Per Christum Dóminum nostrum.

Rj. **Amen.**

Quo dicto, Pontifex acceptis mitra et baculo pastorali, ad ostium Ecclesiæ appropinquans, percutit illud semel cum inferiori parte ejusdem baculi pastoralis, superliminare, dicens intelligibili voce.

Attollite portas, principes, vestras, et elevamini portæ æternales, et introibit Rex gloriæ.

Diaconus intus existens, dicit alta voce:

Quis est iste Rex gloriæ?

Pontifex respondet:

Dóminus fortis et potens, Dóminus potens in prælio.

Deinde Pontifex deposito baculo pastorali, et accepto aspersionario, iterum circuit Ecclesiam cum Clero et populo, incipiens ad eandem manum dexteram, aspergendo parietes juxta fundamentum ipsorum, et cœmeterium, dicens semper:

In nómine Pa tris, et Fi lii, et Spíritus sancti.

Interim schola cantat Responsorium ton. 8.

Benedic, Dómine, domum istam, quam ædificávi nómini tuo. Veniéntium in loco isto, * Exáudi preces in excelso sólio gloriæ tuæ.

ŷ. Dómine, si conversus fuerit pópulus tuus, et egerit peniténtiam, veniénsque oráverit in loco isto. * Exáudi.

Expleto circuitu, Pontifex perveniens ante ostium, stans ibidem versus ad illud, depositis aspersionario et mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectámus genua. r̄. Leváte.

Omnípotens, sempitérne Deus, qui per Ffilium tuum, angulárem scilicet lápidem, duos ex diverso veniéntes, ex circumcisióne et præputio parietes, duósque greges óvium sub uno eodémque pastóre unísti: da fámulis tuis per hæc nostræ devotiónis officia indissolúbile vínculum charitátis, ut nulla divisióne méntium, nulláque perversitátis varietáte sequestréntur, quos sub unius regimine pastoris unus grex contémnet, uniusque te custóde ovilis septa concludunt. Per eúndem Christum Dóminum nostrum.

r̄. Amen.

Tum, acceptis mitra, et baculo pastorali, appropinquans iterum ad ostium, percutit secundo eum eodem baculo pastorali, superliminare, dicens simili voce ut prius:

Attollite portas, principes, vestras, et elevamini portæ æternales, et introibit Rex gloriæ.

Diaconus intus existens, dicit:

Quis est iste Rex glóriæ?

Pontifex respondet:

Dóminus fortis et potens, Dóminus potens in proelio.

Deinde deposito baculo pastorali, et accepto aspersione, circuit tertio Ecclesiam cum Clero et populo, incipiens ad sinistram manum, proceditque aspergens exterius cum eadem aqua parietes in media parte eorum, id est, circa altitudinem faciei suæ et cœmeterium, dicens semper:

In nómine Pa ✠ tris, et Fl ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti.

Interim schola cantat Responsorium ton. 2.

Tu, Dómine, universórum, qui nullam habes indigéntiam, voluisti templum tuum fieri in nobis. * **Consérva domum istam immaculátam in ætérnum, Dómine.**

ÿ. Tu elegisti, Dómine, domum istam ad invocándum nomen tuum in ea, ut esset domus oratiónis et obsecratiónis pópulo tuo. * **Consérva.**

Expleto cantu et circuitu, cum Pontifex pervenerit ante ostium, stans ibidem versus ad illud, depositis aspersione et mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génuu.** Rj. **Leváte.**

OMnipotens et miséricors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ cæteris grátiam contulisti, ut quidquid in tuo Nómine digne perfectéque ab eis ágitur, a te fieri credátur: quæsumus imménsam cleméntiam tuam, ut quidquid modo visitatúri sumus, vísites; et quidquid benedictári sumus, benedícas; sitque ad nostræ humilitátis intróitum, Sanctórum tuórum méritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingræssus. Per Christum Dóminum nostrum. Rj. Amen.

Tum, acceptis mitra et baculo pastorali, appropinquans tertio ad ostium Ecclesiæ percutit iterum superliminare cum eodem baculo pastorali, dicens:

Attóllite portas, príncipes, vestras, et elevámini portæ æternáles, et introibit Rex glóriæ.

Diaconus intus existens, dicit:

Quis est iste Rex glóriæ?

Pontifex, et universus Clerus respondet :

Dóminus virtútum ipse est Rex glóriæ.

Adjicientes.

Aperíte. Aperíte. Aperíte.

Pontifex facit crucem super liminare in ostio cum inferiore parte baculi pastoralis, dicens :

E**Cce Cru ☩ cis signum; fúgiant phantásmata cuncta.**

Et aperto ostio, intrat Ecclesiam solus cum ministris, clericis, et choro, et cæmentariis, qui collocare et linire debent lapidem super sepulchrum Reliquiarum, et mensam altaris, si est remota, aut separata a stipite, dimisso ab extra Clero et populo, et clauso Ecclesiæ ostio post eos. Ingressus autem Pontifex Ecclesiam, dicit intelligibili voce :

Pax huic dómui.

Et Diaconus, qui est intus, respondet :

In intróitu vestro.

Et omnes dicunt :

Amen.

Tum schola, sive cantores cantant Antiphonam, ton. 5.

Pax ætérna ab Ætérno huic dómui. Pax perénis, Verbum Patris, sit pax huic dómui; pacem pius Consolátor huic præstet dómui.

Qua dicta, cantant etiam sequentem Antiphonam ton. 8.

Zachæe, festínans descénde, quia hódie in domo tua opórtet me manére. At ille festínans descéndit, et suscepit illum gáudens in domum suam. Hódie huic dómui salus a Deo facta est, allelúja.

Hæc dum cantantur, Pontifex procedit usque ad medium Ecclesiæ, ubi faldistorium paratum est; et expletis prædictis Antiphonis, depositis baculo et mitra, flexis ibi genibus, versus ad altare majus inchoat, schola prosequente, hymnum.

V**eni, creátor Spíritus,**
Mentes tuórum vísita,

Imple supérna grátia,
 Quæ tu creásti, péctora.

Finito primo versu, surgit Pontifex, et stat usque ad finem sine mitra.

Qui díceris Paráclitus,
 Altíssimi donum Dei,
 Fons vivus, ignis, cháritas,
 Et spiritalis únctio.

Tu septifórmis múnere,
 Dígitus Patérnæ dextere,
 Tu rite promíssum Patris,
 Sermóne ditans gúttura.

Accénde lumen sénsibus,
 Infúnde amórem córdibus,
 Infirma nostri córporis
 Virtúte firmans pérpeti.

Hóstem repellas lóngius,
 Pacémque dones prótinus,
 Ductóre sic te prævio
 Vitémus omne nóxium.

Per te sciámus da Patrem,
 Noscámus atque Fílium,
 Teque utriúsque Spíritum
 Credámus omni témpore.

Deo Patri sit glória,
 Et Filio, qui a mórtuis
 Surréxit, ac Paráclito,
 In sæculórum sæcula. Amen.

Interim unus ex Ministris spargit cinerem per pavimentum Ecclesiæ, in modum Crucis, faciendo ex eo lineas duas, quamlibet latitudinis fere unius palmi, unam ab angulo Ecclesiæ ad sinistram manum per principalem portam intrantis ad angulum transversum illius, id est, dexterum intrantis, ad caput Ecclesiæ; et aliam ab angulo Ecclesiæ ad dexteram manum intrantis, ad angulum transversum illius, id est sinistrum ipsius, ad caput Ecclesiæ; vel si Ec-

clesia sit magna, fieri possunt loco primæ lineæ viginti quatuor Areolæ æquali spatio distantes, ex cinere; et loco secundæ, viginti tres.

Finito hymno, Pontifex accepta mitra, accumbit super faldistorium, et schola iterum incipiet et prosequetur Litanias, ut supra, pag. 31. in quibus suo loco nominetur his Sanctus ille, in cujus honore et nomine Ecclesia vel altare dedicatur, et illi, quorum Reliquiæ in eo includuntur. Postquam autem dictum fuerit:

Ut ómanibus Fidélibus, etc.

Rj. **Te rogámus áudi nos.**

Pontifex ab accubitu surgit, et baculum pastorem in sinistra tenens, dicit in eodem tono:

Ut locum istum visitáre dignéris.

Rj. **Te rogámus áudi nos.**

Secundo dicit:

Ut in eo Angelórum custódiám deputáre dignéris.

Rj. **Te rogámus áudi nos.**

Deinde dexteram in altum extendens, producit communiter super Ecclesiam et altare consecrandum ter successive signum crucis, dicens primo:

Ut Ecclesiám et altáre hoc, ad honórem tuum, et nomen Sancti N. consecránda, bene ✠ dícere dignéris.

Rj. **Te rogámus áudi nos.**

Secundo dicit:

Ut Ecclesiám et altáre hoc, ad honórem tuum, et nomen Sancti N. consecránda, bene ✠ dícere, et sancti ✠ ficáre dignéris.

Rj. **Te rogámus áudi nos.**

Tertio dicit:

Ut Ecclesiám et altáre hoc, ad honórem tuum, et nomen Sancti N. consecránda, bene ✠ dícere, sancti ✠ ficáre, et consecrá ✠ re dignéris.

Rj. **Te rogámus áudi nos.**

Quo facto, deposito baculo pastorali, iterum accumbit super faldistorium, schola Litanias resumente, et perfi-

ciente; quibus finitis, ab accubitu surgit, deposita mitra, et stans ibidem versus ad altare majus, dicit intelligibili voce:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génuá.** R^ñ. **Leváte.**

PRævéniat nós, quæsumus, Dómine, misericórdia tua: et intercedéntibus ómnibus Sanctis tuis, voces nostras cleméntia tuæ propitiatiónis anticipet. Per Christum Dóminum nostrum. R^ñ. Amen.

Alia oratio.

Orémus.

Magnificáre, Dómine Deus noster, in Sanctis tuis, et hoc in templo tibi ædificáto appáre: ut qui cuncta in filiis adoptiúnis operáris, ipse semper in tua hæreditáte laudéris. Per Christum Dóminum nostrum.

R^ñ. Amen.

Finitis orationibus, schola incipit et prosequitur Antiphonam ton. 6.

O quam metuéndus est locus iste! Vere non est hic aliud, nisi domus Dei, et porta cœli.

Canticum Zachariæ. Luc. 1.

Benedíctus Dóminus Deus Israel, * quia visitávit, et fecit redemptiúnem plebis suæ.

Repetitur tota Antiphona.

Et eréxit cornu salutis nobis: * in domo David puéri sui.

Repetitur Antiphona, ut prius.

Sicut locútus est per os Sanctórum, * qui a sæculo sunt, Prophetárum ejus.

Repetitur iterum Antiphona, ut supra.

Salútem ex inimícis nostris, * et de manu ómnium qui odérunt nos.

Iterum repetitur Antiphona.

Ad faciéndam misericórdiam cum pátribus nostris: * et memorári testaménti sui sancti.

Repetitur Antiphona.

Jusjurándum, quod jurávit ad Abraham patrem nostrum, * datúrurum se nobis.

Repetitur iterum Antiphona.

Ut sine timóre, de manu inimicórum nostrórum liberáti, * serviámus illi.

Iterum repetitur Antiphona.

In sanctitáte et justítia coram ipso, * ómnibus diébus nostris.

Repetitur, ut prius, Antiphona.

Et tu, puer, Prophéta Altíssimi vocáberis, * præbis enim ante fáciem Dómini paráre vias ejus.

Antiphona repetitur, ut prius.

Ad dandam sciéntiam salútis plebi ejus, * in remissió-nem peccatórum eorum.

Repetitur, ut prius, Antiphona.

Per víscera misericórdiæ Dei nostri: * in quibus vi-sitávit nos óriens ex alto.

Repetitur, ut prius, Antiphona.

Illumináre his, qui in ténebris et in umbra mortis se-dent: * ad dirigéndo pedes nostros in viam pacis.

Antiphona repetitur, ut prius.

Glória Patri, et Fílio, et Spirítui sancto.

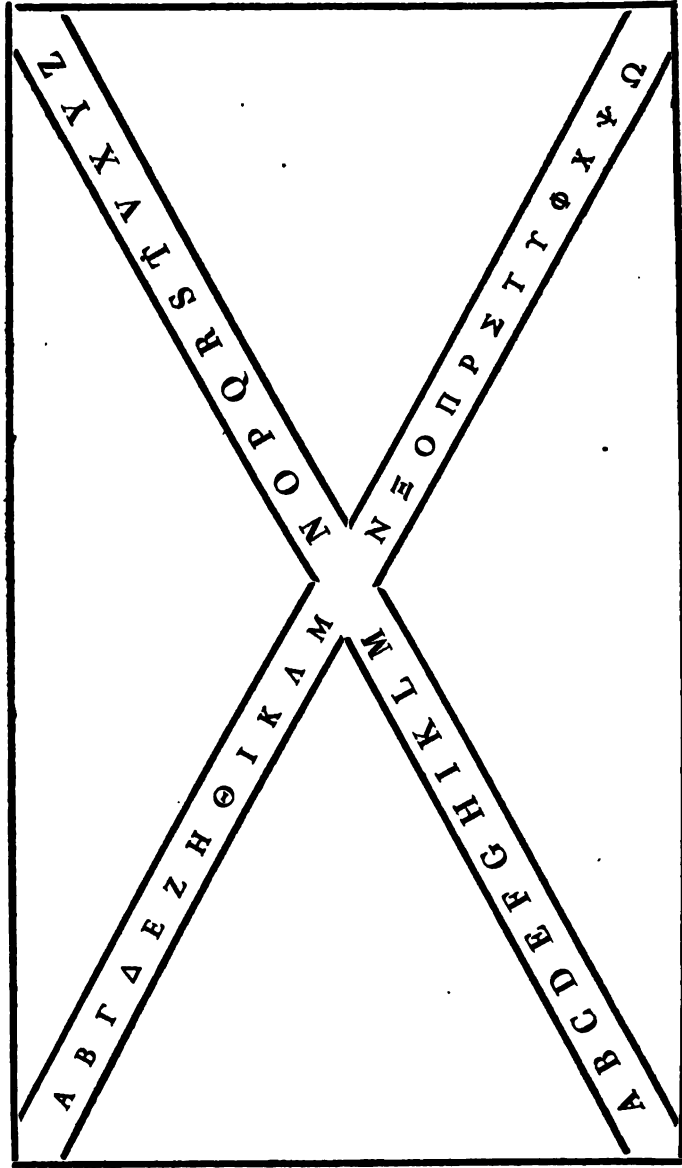
Ut prius, Antiphona repetitur.

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, * et in sæcula sæculórum. Amen.

Tandem iterum Antiphona repetitur.

Interim, dum præmissa cantantur, Pontifex, acceptis mitra et baculo pastorali, incipiens ab angulo Ecclesiæ ad sinistram intrantis, prout supra lineæ factæ sunt, cum extremitate baculi pastoralis scribit super cineres alphabetum Græcum, ita distinctis literis, ut totum spatium occupent, his videlicet.

Deinde simili modo incipiens ab angulo Ecclesiæ ad dexteram intrantis, scribit alphabetum Latinum, super cineres distinctis literis, his videlicet.

Post hæc Pontifex cum mitra accedit versus altare magis consecrandum, et distans ab illo spatio congruenti, depositis baculo et mitra, genuflexus competenti voce, dicit:

Deus, in adiutorium meum intende.

Quo dicto, Pontifice surgente, Chorus respondet:

Domine, ad adiuvandum me festina.

Tum Pontifex stans sine mitra in eodem loco, dicit:

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

Chorus respondet:

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

Et id eisdem modo et loco, secundo, et tertio fit, voce semper altius elevata. Quibus dictis, Pontifex stans in eodem loco cum mitra benedicit aliam aquam cum sale, cinere, et vino, incipiens absolute exorcismum salis.

Exorcizo te, creatura salis, in nomine Domini nostri Jesu Christi, qui Apóstolis suis ait: Vos estis sal terræ; et per Apóstolum dicit: Sermo vester semper in gratia sale sit conditus; ut sancti ✠ ficeris ad consecrationem hujus Ecclesiæ et altaris, ad expellendas omnes dæmonum tentationes; et omnibus qui ex te sumpserint, sis animæ et corporis tutamentum, sanitas, protectio, et confirmatio salutis. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui venturus est judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem. R̄. Amen.

Deinde, deposita mitra, dicit:

✠. Dominus vobiscum.

R̄. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Domine Deus, Pater omnipotens, qui hanc gratiam coelitus sali tribuere dignatus es, ut ex illo possint universa condiri, quæ hominibus ad escam procreasti, bene ✠ dic hanc creaturam salis, ad effugandum inimicum, et ei salubrem medicinam immitte, ut proficiat sumentibus ad animæ et corporis sanitatem. Per Christum Dominum nostrum. R̄. Amen.

Tum, assumpta mitra, dicit absolute exorcismum aquæ.

EXorcizo te, creatúra aquæ, in nómine Dei Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti, ut repéllas diabolum a término justórum, ne sit in umbráculis hujus Ecclésiæ, et altáris. Et tu, Dómine Jesu Christe, infúnde Spíritum sanctum in hanc Ecclésiám tuam, et altáre, ut proficiat ad sanitátem córporum, animarúmque adorántium te, et magnificétur Nomen tuum in géntibus; et incréduli corde convertántur ad te, et non hábeant álium Deum, præter te Dóminum solum, qui ventúrus es judicáre vivos et mórtuos, et sæculum per ignem.

Rj. Amen.

Deinde deposita mitra, dicit:

ψ. Dómine, exáudi oratiómem meam.

Rj. Et clamor meus ad te véniat.

ψ. Dóminus vobíscum.

Rj. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Domine Deus, Pater omnípotens, statútor ómnium elementórum, qui per Jesum Christum Fílium tuum Dóminum nostrum elementum hoc aquæ in salútem humáni géneris esse voluisti, te súpplíces deprecámur, ut exaudítis oratióibus nostris, eam tuæ pietátis aspéctu sánci ✠ fices; atque ita ómnium spírítuum immundórum ab ea recédant incúrsio, ut ubicúmque fúerit in nómine tuo aspérsa, grátia tuæ benedictiónis advéniat, et mala ómnia te propitiánte procul recédant. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

Rj. Amen.

Tum, stans sine mitra, dicit super cineres.

Benedictio cinerum.

ψ. Dómine, exáudi oratiómem meam.

Rj. Et clamor meus ad te véniat.

ψ. Dóminus vobíscum.

Rj. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Omnipotens, sempitérne Deus, parce pœniténtibus, propitiáre supplicantibus: et mittere dignéris sanctum Angelum tuum de cœlis, qui bene ✠ dicat et sancti ✠ fiet hos cineres, ut sint remédium salúbre ómnibus nomen sanctum tuum humiliter implorántibus, ac semetípsos pro consciéntia delictórum suórum accusántibus, ante conspéctum divínæ cleméntiæ tuæ facínora sua deplorántibus, vel sereníssimam pietátem tuam suppliciter obnixéque flagitántibus; et præsta, per invocatiónem sanctíssimi Nómínis tui, ut quicúmque eos super se aspérserint, pro redemptiône peccatórum suórum, córporis sanitátem et ánimæ tutelám percípiant. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Tum Pontifex accipit sal, et miscet cineri in modum crucis, dicens:

Commixtio salis, et cineris páriter fiat: In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti.

R. Amen.

Deinde accipiens pugillum de mistura salis et cinerum in modum crucis, ter immittit in aquam, qualibet vice dicens:

Commixtio salis, cineris, et aquæ páriter fiat: In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti.

R. Amen.

Deinde, stans sine mitra, dicit super vinum.

Benedictio vini.

☩. Dómine, exáudi oratióne meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

☩. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Domine Jesu Christe, qui in Cana Galilææ ex aqua vinum fecisti, quique es vitis vera: multiplica super nos misericórdiam tuam; et bene ✠ dicere et sancti ✠ ficare dignéris hanc creatúram vini, ut ubicúmque fustum fuerit, vel aspérsum, divínæ id benedictiõnis tuæ opuléntia re-

pleatur et sanctificetur: Qui cum Patre, et Spiritu sancto vivis et regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R). Amen.

Deinde mittit, in modum crucis, vinum in aquam ipsam, dicens:

Commixtio vini, salis, cineris, et aquæ pariter fiat: In Cnómine Pa tris, et Fi lii, et Spíritus sancti.

R). Amen.

ψ. Dómine, exáudi oratiónem meam.

R). Et clamor meus ad te véniat.

ψ. Dóminus vobíscum.

R). Et cum spírítu tuo.

O rémus.

OMnipotens, sempitérne Deus, créator et conservátor humáni géneris, et dator grátiae spirituális, ac largítor ætérnæ salutis, emítte Spíritum sanctum tuum super hoc vinum cum aqua, sale, et cinere mixtum: ut armátum cœléstis defensióne virtútis, ad consecratiónem hujus Ecclésiæ et altáris tui proficiat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. R). Amen.

Tum Pontifex, assumpta mitra, dicit absolute super aquam prædictam.

Sancti ficare per verbum Dei unda cœléstis, sancti ficare aqua calcáta Christi vestigiis; quæ móntibus pressa non cláuderis; quæ scópulís illisa non frángeris; quæ terris diffúsa non déficit. Tu sústines áridam, tu portas móntium póndera, nec demérgeris; tu cœlórum vértice continéris; tu circumfúsa per totum lavas omnia, nec laváris. Tu fugiéntibus pópulis Hebræórum in molem duráta constricta es; tu rursus salsis resoluta vortícibus Nili áccolas perdis, et hostílem globum freto sæviénte perséqueris: una eadémque es salus fidélibus, et últio criminósis. Te per Móysen percússa rupes evómuit, neque ábdita cáutibus latére potuísti, cum majestátis império jussa prodí-

res: tu gestáta núbibus imbre jucúndo arva fœcúndas. Per te, áridis æstu corpóribus, dulcis ad grátiam, salutáris ad vitam potus infúnditur: tu íntimis scatúriens venis, aut spíritum inclúsa vitálem, aut succum fértilem præstas, ne siccátis exinaníta viscéribus solémmes neget terra provén-tus: per te inítium, per te finis exúltat; vel pótius ex Deo est, tuum ut términum nesciámus, aut tuórum, omnípo-tens Deus, cujus virtútum non nescii, dum aquárum mé-rita prómimus, óperum insígnia prædicámus. Tu benedi-ctiónis auctor, tu salutis orígo: te suppliciter deprecámur ac quæsumus, ut imbrem grátiae tuæ super hanc domum cum abundántia tuæ bene ✠ dictionis infúndas; bona óm-nia largiáris; próspera tríbuas; advérsa repéllas; malórum facinorum dæmonem déstruas; Angelum lucis amicum, bo-nórum provisórem defensorémque constítuas. Domum in tuo nómine cœptam, te adjutóre perféctam, bene ✠ dictio tua in longum mansúram confirmet. Tuum hæc fundaménta præsidium, cúlmina teguméntum, óstia intróitum, pene-tralia mereántur accéssum. Sit per illustratiónem vultus tui utilitas hóminum, stabilitas parietum.

Tum Pontifex accedit ad ostium Ecclesiæ, et cum ex-tremitate baculi pastoralis facit crucem in parte superiori, et aliam in parte inferiori intrinsecus.

Quo facto, deposito baculo, stans ibidem prosequitur, dicens:

Sit pósito Crux invicta limínibus; utrúque postes grá-tiæ tuæ inscriptiône signéntur; ac per multitudínem propi-tiatiónis tuæ visitatóribus domus sit pax cum abundántia, sobrietas cum modéstia, redundántia cum misericórdia. Inquietúdo omnis et calámitas longe recédant. Inópia, pe-stis, morbus, lánguor, incursúsque malórum spírituum tua semper visitatióne discédant; ut tua fusa in hoc loco vi-sitatiónis grátia exténsos ejus términos et átria circumácta percúrrat; sitque per cunctos ejus ángulos ac recéssus hujus gúrgitis purificátio per lavácrum, ut semper hic læ-títia quiétis, grátia hospitalitátis, abundántia frugis, reve-

réntia religiõnis, cópiaque sit salutis. Et, ubi invocátur sanctum nomen tuum, bonórum ómnium succédât cópia; malórum tentaménta procul effúgiant, et mereámur habére nobíscum Angelum pacis, castitátis, ac veritátis, qui semper ab ómnibus malis nos custódiat, prótegat, et defédat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Deinde redit ad dictum locum, ubi aquam benedixit, et stans ibidem versus ad altare majus, mitram in capite tenens, dicit:

DEum Patrem omnipoténtem, fratres charíssimi, in cujus domo mansiónes multæ sunt, súpplíces deprecémur: ut habitáculum istud bene ☩ dícere, et custodíre dignétur, per aspersionem hujus aquæ cum vino, sale, et cinere mixtæ. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Post hæc Pontifex procedit ad altare cum mitra, et ibidem inchoat, schola prosequente, Antiphonam sequentem ton. 4.

CONSECRATIO ALTARIS.

Advertendum, quod si plura altaria in eadem Ecclesia tunc fuerint consecranda, Pontifex eosdem actus et ceremonias facit, sub eisdem verbis, in singulis altaribus successive, sicut facit in primo altari.

Introíbo ad altáre Dei: ad Deum qui lætíficat juventútem meam.

Psalmus 42.

Judica me, Deus, et discérne causam meam de gente non sancta: * ab hómine iníquo et dolóso érué me.

Repetitur tota Antiphona predicta, si necesse fuerit.

Quia tu es, Deus, fortitúdo mea: * quare me repulísti, et quare tristis incédo, dum afflígit me inimícus?

Iterum repetitur Antiphona.

Emitte lucem tuam, et veritatem tuam: * ipsa me deduxerunt, et adduxerunt in montem sanctum tuum, et in tabernacula tua.

Antiphona tota repetitur.

Et introibo ad altare Dei: * ad Deum, qui lætificat iuventutem meam.

Iterum Antiphona repetitur.

Confitebor tibi in cithara, Deus, Deus meus: * quare tristis es, anima mea, et quare conturbas me?

Repetitur, ut prius, Antiphona.

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: * salutare vultus mei, et Deus meus.

Et non dicitur **Glória Patri**, sed Antiphona prædicta repetitur.

Incepta prima Antiphona, Pontifex, retenta mitra, stans ante altare, intingit pollicem dexteræ manus, in aqua prædicta, ultimo per eum benedicta, et cum eo et aqua huiusmodi facit crucem in medio tabulæ altaris, dicens:

Sancti ✠ **ficetur hoc altare, in honorem Dei omnipotentis, et gloriosæ Virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, et ad nomen ac memoriam Sancti N. In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti.**

Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qualibet cruce verba præmissa.

Sancti ✠ ficetur hoc altare, etc. Facit autem primam crucem in dextera parte posterioris altaris, id est, ubi legitur Evangelium, secundam in sinistra parte anteriori transversa primæ, tertiam in dextera anteriori, quartam in sinistra posteriori tertiæ transversa in hunc modum:

✠	1	✠	4
✠	3	✠	2

Quo facto, et finitis Antiphona et Psalmo prædictis, Pontifex stans ibidem, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génuá.** Rj. **Leváte.**

Singuláre illud propitiátorium in altári Crucis pro nobis redimédis oblátum, in cujus præfiguratióne Patriárcha Jacob lápidem eréxit in títulum, quo fieret sacrificium, et portæ cæli désuper aperirétur oráculum: súpplícés tibi, Dómine, preces fúndimus, ut lápidis hujus expólitam máteriam, supérnis sacrificiis imbuéndam, ipse tuæ ditári sanctificatiónis ubertáte præcipias, qui quondam lapidéis legem scripsisti in tábulis. Per Christum Dóminum nostrum.

Rj. **Amen.**

Oratione expleta, Pontifex circuit septies tabulam altaris, aspergens eam et stipitem de aqua prædicta ultimo per eum benedicta, cum aspersorio de herba hyssopi facto, hoc modo. Stans enim ante medium altaris, inchoat Antiphonam ton. 7. et schola prosequitur.

I. Aspérges me, Dómine, hyssópo, et mundábor: lavábis me, et super nivem dealbábor.

Psalmus 50.

Miserére mei, Deus, * secúndum magnam misericórdiam tuam.

Et secúndum multitudínem miseratiónum tuárum, * dele iniquitátem meam.

Amplius lava me ab iniquitáte mea: * et a peccáto meo munda me.

Interim Pontifex accepta mitra circuit altare, illudque aspergit, et redit ad locum ante medium altaris, unde discesserat.

Finitis dictis versibus, Pontifex ibidem stans cum mitra inchoat secundo, ut prius, Antiphonam.

II. Aspérges me, et schola prosequitur, Dómine, hyssópo, et mundábor: lavábis me, et super nivem dealbábor.

Quóniam iniquitátem meam ego cognóscó: * et peccátum meum contra me est semper.

Tibi soli peccávi, et malum coram te feci: * ut justificéris in sermónibus tuis, et vincas cum judicáris.

Ecce enim in iniquitatibus concéptus sum: * et in peccátis concépit me mater mea.

Interim Pontifex circuit secundo, aspergitque et redit, ut prius: et finitis versibus, stans ut supra Pontifex cum mitra, inchoat tertio Antiphonam.

III. Aspérge me; et schola prosequitur, Dómine, hyssópo, et mundábor: lavábis me, et super nivem dealbábor.

Ecce enim veritátem dilexisti: * incérta et occúlta sapientíæ tuæ manifestásti mihi.

Aspérge me hyssópo, et mundábor: * lavábis me, et super nivem dealbábor.

Audítui meo dabis gándium et lætítiam: * et exultábunt ossa humiliáta.

Interim Pontifex circuit tertio, aspergitque et redit, ut prius: et finitis versibus prædictis, stans cum mitra ut supra, inchoat quarto Antiphonam.

IV. Aspérge me, et schola prosequitur, Dómine, hyssópo, et mundábor: lavábis me, et super nivem dealbábor.

Avérte faciém tuam a peccátis meis: * et omnes iniquitátes meas dele.

Cor mundum crea in me, Deus: * et spíritum rectum innova in viscéribus meis.

Ne prójicias me a facié tua, * et spíritum sanctum tuum ne áuferas a me.

Et interim Pontifex circuit quarto, aspergitque et redit, ut prius: et finitis versibus prædictis, stans cum mitra in capite, inchoat quinto, stans ut supra, Antiphonam.

V. Aspérge me, et schola prosequitur, Dómine, hyssópo, et mundábor: lavábis me, et super nivem dealbábor.

Redde mihi lætítiam salutáris tui: * et spíritu principiáli confirma me.

Docébo iníquos vias tuas: * et ímpii ad te converténtur.

**Libera me de sanguinibus, Deus, Deus salutis meæ: *
et exultabit lingua mea justitiam tuam.**

Interim Pontifex circuit quinto, aspergitque et redit, ut prius: et finitis versibus prædictis, stans cum mitra ut supra, inchoat sexto Antiphonam.

VI. Aspérge me, et schola prosequitur, Dómine, hyssópo, et mundábor: lavábis me, et super nivem dealbábor.

* Dómine, lábia mea apéries: *. et os meum annuntiábit láudem tuam.

Quóniam si voluisses sacrificium, dedíssem útique: * holocáustis non delectáberis.

Sacrificium Deo spíritus contribulátus: * cor contrítum et humiliátum, Deus, non despícies.

Interim Pontifex circuit sexto, aspergitque, et redit, ut prius: et finitis dictis versibus, stans cum mitra ut supra, inchoat septimo Antiphonam.

VII. Aspérge me, et schola prosequitur, Dómine, hyssópo, et mundábor: lavábis me, et super nivem dealbábor.

Benigne fac, Dómine, in bona voluntáte tua Sion: * ut ædificéntur muri Jerúsalem.

Tunc acceptábis sacrificium justitiæ, oblatiões, et holocáusta: * tunc impónent super altáre tuum vitulos.

Et non dicitur, **Glória Patri.** Interim Pontifex circuit septimo, aspergitque, et redit ut supra.

Subsequenter circuit ter Ecclesiam interius, tantum aspergendo parietes ejus cum prædicta aqua benedicta, hoc modo. Finitis dictis versibus, et septimo circuitu per Pontificem ut supra facto, schola cantat Antiphonam, ton. I.

Hæc est domus Dómini firmiter ædificáta: bene fundáta est supra firmam petram.

Psalmus. Letátus sum in his, quæ dicta sunt mihi: * in domum Dómini ibimus.

Et dicitur totus prout supra in Benedictione primarii lapidis, pag. 187. sed in fine non dicitur **Glória Patri.**

Interim incepta Antiphona prædicta, Pontifex cum mitra incipiens retro altare majus, procedit ad dexteram partem, circuiens intrinsecus Ecclesiam et parietes illius; aspergit eam a parte inferiori, juxta terram, rediens usque ad locum retro altare, unde discessit: quo facto, ac finitis Antiphona et Psalmo prædictis, schola cantat Antiphonam ton. 7.

Exúrgat Deus, et dissipéntur inimíci ejus: et fúgiant qui odérunt eum, a facie ejus.

Psalmus 67.

IN Ecclesiis benedicite Deo Dómino, * de fónitibus Israel.

Ibi Bénjamin adolescentulus, * in mentis excéssu.

Príncipes Juda duces eórum, * príncipes Zábulon, príncipes Néphthali.

Manda, Deus, virtúti tuæ: * confirma hoc, Deus, quod operátus es in nobis.

A templo sancto tuo in Jerúsalem, * tibi ófferent reges múnera.

Increpa feras arúndinis, congregátio taurórum in vaccis populórum: * ut exclúdent eos qui probáti sunt argénto.

Dissipa Gentes, quæ bella volunt, vénient legáti ex Ægypto: * Æthiopia præveniet manus ejus Deo.

Regna terræ cantáte Deo: * psállite Dómino.

Psállite Deo, qui ascéndit super cælum cœli, * ad Oriéntem.

Ecce dabit voci suæ vocem virtútis, date glóriam Deo super Israel, * magnificéntia ejus, et virtus ejus in núbibus.

Mirábilis Deus in sanctis suis, Deus Israel, ipse dabit virtútem et fortitúdinem plebi suæ: * benedíctus Deus.

Et non dicitur Glória Patri.

Interim Pontifex secundo per eandem viam circuiens aspergit parietes Ecclesiæ in medio, id est, circa altitudinem faciei suæ, rediens usque ad locum unde discessit: quo facto, ac finitis Antiphona et Psalmo prædictis, schola cantat Antiphonam, ton. 8.

Qui hábitat in adjutório Altissimi, in protectióne Dei cæli commorábitur.

Psalmus 90.

Dicet Dómino: Suscéptor meus es tu, et refúgium meum: * Deus meus, sperábo in eum.

Quóniam ipse liberávit me de láqueo venántium, * et a verbo áspero.

S cápulis suis obumbrábit tibi: * et sub pennis ejus sperábis.

S cuto circúmdabit te véritas ejus: * non timébis a timóre noctúrno.

A sagitta volánte in die, a negótio perambulánte in ténebris, * ab incúrsu, et dæmónio meridiáno.

C adent a látere tuo mille, et decem millia a dextris tuis; * ad te autem non appropinquábit.

Verúmtamen óculis tuis considerábis: * et retributió-nem peccatórum vidébis.

Quóniam tu es, Dómine, spes mea: * altíssimum posuisti refúgium tuum.

N on accédet ad te malum: * et flagéllum non appropinquábit tabernáculo tuo.

Quóniam Angelis suis mandávit de te: * ut custódiant te in ómnibus viis tuis.

I n mánibus portábunt te: * ne forte offéndas ad lápidem pedem tuum.

S uper áspidem et basilicum ambulábis: * et conculcábis leónem et dracónem.

Quóniam in me sperávit, liberábo eum: * prótegam eum, quóniam cognóvit nomen meum.

C lamábit ad me, et ego exáudiam eum: * cum ipso sum in tribulatióne: erípam eum, et glorificábo eum.

L ongitúdine diérum replébo eum: * et osténdam illi salutáre meum.

Et non dicitur Glória Patri.

Interim Pontifex tertio circuit Ecclesiam, incipiens a sinistra parte, et aspergit parietes illius, altius quam se-

eundo, rediens ad locum, unde discessit. Quo facto, adhuc mitram in capite tenens, aspergit cum prædicta aqua pavementum Ecclesiæ per medium, incipiens ante altare, usque ad portam principalem, deinde per transversum, de uno pariete ad alium. Interim schola cantat tres sequentes Antiphonas cum suis versiculis.

Domus mea domus orationis vocabitur.

Ÿ. **Narrabo nomen tuum fratribus meis, in medio Ecclesiæ laudabo te,** ton. 6. sine Glória.

Alia Antiphona.

Domine, dilexi decorem domus tuæ.

Ÿ. **Et locum habitationis gloriæ tuæ,** ton. 5. sine Glória.

Alia Antiphona.

Non est hic aliud nisi domus Dei, et porta cæli: ton. 7.

Dictis Antiphonis prædictis, et aspersione, ut præmittitur, facta, Pontifex stans cum mitra in medio Ecclesiæ versus ad altare majus inchoat, et schola prosequitur Antiphonam ton. 7.

Vidit Jacob scalam, summitas ejus cælos tangebatur, et descendentes Angelos, et dixit: Vere locus iste sanctus est.

Dum cantatur Antiphona prædicta, Pontifex stans cum mitra in medio Ecclesiæ aspergit aquam per pavementum, versus Orientem, Occidentem, Aquilonem, et Austrum.

Finita Antiphona, Pontifex, deposita mitra, stans ibidem in medio Ecclesiæ conversus ad portam principalem, dicit competenti voce:

Orémus. Et ministri: **Flectamus genua.** Rj. **Levate.**

Deus, qui loca nomini tuo dicenda sanctificas, effunde super hanc orationis domum gratiam tuam: ut ab omnibus hic Nomen tuum invocantibus, auxilium tuæ misericordiæ sentiatur. Per Christum Dominum nostrum.

Rj. **Amen.**

Tum ibidem stans, adhuc conversus, ut prius, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectamus genua.** Rj. **Levate.**

Deus sanctificationum, omnipotens dominator, cujus pietas sine fine sentitur; Deus, qui cælestia simul et

terrēna complēcteris, servans misericórdiam tuam pópulo tuo ambulánti ante conspéctum glóriæ tuæ, exáudi preces servórum tuórum, ut sint óculi tui apérti super domum istam die ac nocte: hanc quoque basilicam in honórem sanctæ et victoriosíssimæ Crucis, et memóriam sancti tui N. sacris mystériis institútam clementíssimus dédi ✠ ca, miserátus illú ✠ stra, proprio splendóre clarí ✠ fica, omnémque hómīnem veniéntem adoráre te in hoc loco placátus admítte, propítius respícere dignáre, et propter nomen tuum magnum, et manum tuam fortem, et bráchium tuum excélsū, in hoc tabernáculo tuo supplicántes libens prótege, dignánter exáudi, æténa defensióne consérva; ut semper felices, sempérque in tua religióne lætántes, constánter in sanctæ Trinitátis confessióne, fide Cathólica perseverént. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus.

Deinde stans adhuc conversus, ut prius, ibidem extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem.

✠. Per ómnia sæcula sæculórum.

R). Amen.

✠. Dóminus vobíscum.

R). Et cum spírītu tuo.

✠. Sursum corda.

R). Habémus ad Dóminum.

✠. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

R). Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubíque grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, æténe Deus, adésto précibus nostris, adésto Sacraméntis, adésto étiam piis famulórum tuórum labóribus, nobísq̄ue misericórdiam tuam poscéntibus. Descéndat quoque in hanc Ecclésiā tuā, quam sub invocatióne sancti Nómīnis tui, in honórem sanctæ Crucis, in qua cœtérnus tibi Fílius tuus Dóminus noster Jesus Christus pro redemptiόne mundi pati dignátus est, et memóriam Sancti

tui N. nos indigni consecramus, Spiritus sanctus tuus, septiformis gratiæ ubertate redundans; ut quotiescunque in hac domo tua sanctum Nomen tuum fuerit invocatum, eorum qui te invocaverint, a te pio Domino preces exaudiantur. O beata et sancta Trinitas, quæ omnia purificas, omnia mundas, et omnia perornas. O beata majestas Dei, quæ cuncta implet, cuncta continet, cuncta disponis. O beata et sancta manus Dei, quæ omnia sanctificas, omnia benediscis, omnia locupletas. O Sancte Sanctorum Deus, tuam clementiam humillima devotione deprecimur, ut hanc Ecclesiam tuam, per nostræ humilitatis famulatum, in honorem sanctæ et victoriosissimæ Crucis, et memoriam Sancti tui N. puri ✠ ficare, bene ✠ dicere, et conse ✠ crare perpetua sanctificationis tuæ ubertate digneris. Hic quoque Sacerdotes sacrificia tibi laudis offerant. Hic fideles populi vota persolvant. Hic peccatorum onera solvantur, fidelisque lapsi reparentur. In hac ergo, quæsumus, Domine, domo tua Spiritus sancti gratia ægrôti sanentur, infirmi recuperentur, claudi curentur, leprosi mundentur, cæci illuminentur, dæmonia ejiciantur. Cunctorum hic debiliū incommoda, te, Domine, annuente, pellantur, omniumque vincula peccatorum absolvantur, ut omnes, qui hoc templum beneficia juste deprecaturi ingrediuntur, cuncta se impetrasse lætentur; ut concessa misericordia, quam precantur, perpetuo miseratiōnis tuæ mūnere gloriēntur.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo, ita tamen quod a circumstantibus audiri possit.

Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Præfatione finita, Pontifex, accepta mitra, procedit ante altare, et ibi cum præmissa aqua benedicta facit maltam seu cæmentum, quod mox deposita mitra, stans ibidem benedicit, dicens:

℣. Dóminus vobiscum.

℞. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Summe Deus, qui summa, et média, ímaque custódis, qui omnem creatúram intrínsecus ambiéndó conclúdis; sancti ✠ fíca, et béne ✠ dic has creatúras calcis et sábuli. Per Christum Dóminum nostrum.

℞. Amen.

Cæmentum benedictum reservatur, sed residuum aquar benedictæ funditur ad basim, sive pedem stipitis altaris per circuitum.

Pontifex deinde procedit processionaliter cum Cruce et Clero ad locum, in quo Reliquiæ nocte præterita conservatæ fuerunt; et defertur Chrisma usque ad fores Ecclesiæ: sed priusquam locum ipsum ingrediatur, stans ab extra, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génuá.** ℞. **Leváte.**

Aufer a nobis, quæsumus Dómine, cunctas iniquitatés nostras: ut ad Sancta Sanctórum puris mereámur mén-tibus introíre. Per Christum Dóminum nostrum.

℣. Amen.

Deinde Pontifice accepta mitra locum ipsum cum Presbyteris et Clero ingrediente, schola cantat Antiphonas sequentes:

O quam gloriósum est regnúm, in quo cum Christo gaudent omnes Sancti, amícti stolis albis sequúntur Agnum quocúmque ferit. ton. 6.

Alia Antiphona, ton. 8.

Novéte vos Sancti Dei de mansiónibus vestris, ad loca festínate, quæ vobis paráta sunt.

Alia Antiphona, ton. 3.

Ecce pópulus custódiens júdícium, et fáciens veritátem, in te speravérunt, Dómine, usque in ætérnum.

Alia Antiphona, ton. 8.

Via Sanctórum facta est recta, et iter eórum præparátum est.

Psalmus 94.

Venite, exultemus Dómino, * jubilémus Deo salutári nostro.

Præoccupémus faciém ejus in confessióne, * et in psalmis jubilémus ei.

Quóniam Deus magnus Dóminus, * et Rex magnus super omnes deos.

Quóniam non repellet Dóminus plebem suam, * quia in manu ejus sunt omnes fines terræ, et altitúdi- nes món- tium ipse cónspicit.

Quóniam ipsíus est mare, et ipse fecit illud, * et ári- dam fundavérunt manus ejus.

Venite adorémus, et procidámus ante Deum; * ploré- mus coram Dómino qui fecit nos, quia ipse est Dóminus Deus noster.

Nos autem pópulus ejus, * et oves páscuæ ejus.

Hódie si vocem ejus audiéritis, * nolíte obduráre corda vestra.

Sicut in exacerbatióne * secúndum diem tentatiónis in desérto.

Ubi tentavérunt me patres vestri, * probavérunt, et vidérunt ópera mea.

Quadraginta annis próximus fui generatióni huic; * et dixi; semper hi errant corde.

Ipsi vero non cognovérunt vias meas, quibus jurávi in ira mea, * si introibunt in réquiem meam.

Et non dicitur Glória Patri. Vel, si magis placet, omis- sis omnibus præmissis Antiphonis cum Psalmo, schola can- tat Responsorium de illo Sancto, cujus sunt ipse Reliquiæ. Interim Pontifex manet stans juxta Reliquias. Finitis autem Antiphónis cum Psalmo, vel Responsorio prædictis, Pon- tifex stans ibidem coram Reliquiis, detecto capite, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génuá.** 3. **Leváte.**

Fac nos, quæsumus, Dómine, Sanctórum tuórum tibi speciáliter dedicáta membra digne contingere, quórum

patrocínia cùpimus incessánter habére. Per Christum Dóminum nostrum.

• Rj. **Amen.**

Tum Pontifex, accepta mitra, imponit incensum in thuribulo, et fit Processio, hoc ordine. Procedunt duo ceroferrarii cum luminaribus, deinde Crux, tum Clerus cantans Antiphonas subsequentes; post hos, Sacerdotes portantes feretrum cum Reliquiis, et juxta eos thuriferarius continuo Reliquias ipsas incensans, et immediate ante Reliquias ipsas præcedant aliqua intortitia, deinde Pontifex paratus cum suis Ministris. Processione igitur locum ipsum exeunte, Pontifex inchoat primam Antiphonam, schola ipsam, et omnes alias sequentes prosequente, ton. 8.

Cum jucunditáte exíbitis, et cum gáudio deducémini: nam et montes, et colles exsiliant, expectántes vos cum gáudio, allelúja.

Alia Antiphona, ton. 7.

Súrgite, Sancti Dei, de mansiónibus vestris, loca sanctificáte, plebem benedicite, et nos hómínes peccatóres in pace custodíte.

Alia Antiphona. ton. 8.

Ambuláte Sancti Dei, ingredímini in civitátem Dómini; ædificáta est enim vobis Ecclesiá nova, ubi pópulus adoráre debet majestátem Dómini.

Alia Antiphona, ton. 8.

Istórum est enim regnum cælórum, qui contempserunt vitam mundi, et pervenerunt ad præmia regni, et laverunt stolas suas in ságuine Agni.

Eis igitur ad Ecclesiæ consecrandæ fores pervenientibus, priusquam ingrediantur, dimissa ante fores Ecclesiæ schola, Antiphonas prædictas cantante, Pontifex, præcedentibus ipsum duobus ceroferrariis, Cruce, thuriferario, et Sacerdotibus feretrum Reliquiarum portantibus, circuit Ecclesiam cum ipsis Reliquiis, populo sequente, et clamante: **Kyrie eléison.**

Quo facto, Pontifex sedens cum mitra in faldistorio,

ante fores Ecclesiae ad id parato, brevi sermone populum alloquitur.

Quanta, fratres charissimi, Ecclesiis, et Deo dicatis locis habenda sit reverentia, canones, et leges, et universalis religiosus fidelium cultus declarat. Nulli enim, quam in sacris Basilicis, Domino offerri Sacrificium debet. Praecipiente siquidem Domino per Moysen, tabernaculum cum mensa atque altari, et aereis vasis, utensilibusque consecratum est ad divinum cultum explendum; ipsum quoque tabernaculum non solum sacrasse, sed oleo quoque linivisse legimus. In ipso autem tabernaculo non alii, quam sancti Sacerdotes et Levitae vestibus sacris ornati Sacramenta tractabant, et pro populo oblationes offerbant. Postmodum tam Reges Hebraeorum suum templum, quam Romani Christiani Principes Basilicas a se constructas summa in veneratione habuerunt, immunisque ab omni vulgari strepitu et negotio esse voluerunt: ut domus orationis ad aliud nullum commercium, atque usum accommodaretur. Eamque privilegii et immunitatis prerogativam habere voluerunt; ut si quis temerarie sacrilegas manus apposuisset, gravissimis suppliciis afficeretur. Non enim justum visum est, domum Dei Altissimi temerariis praesumptionibus expositam esse, nec latronum (juxta verbum Veritatis) speluncam esse. Locus est salutis, portus naufragantibus, ad quem de tempestatibus anchora jacitur. Hanc beneficia petitori adeunt, et justae eorum preces exaudiuntur. Capitalium criminum rei ad hanc fugientes, impunitatem facti, implorantibus Sacerdotibus, accipiunt. Magna ergo veneratione sacratas Domino Basilicas adeatis, fratres charissimi, mundi que facinoribus Domino oblationes cordis vestri offeratis. De quibus Basilicis haec una est, cui N. et N. Summi Pontifices privilegia concesserunt, quam vos aedificari fecistis, (vel N. aedificari fecit), et Nobis humiliter supplicastis, (vel supplicavit), ut eam consecrare dignaremur. Nos autem vestris, (vel suis) honestis supplicationibus inclinati, eam in honorem omnipoten-

téntis Dei, beátæ Mariæ semper Vírginis, et ómnium Sanctórum, ac memóriam Sancti N. dedicámus; et in ejus altári Relíquias Sanctórum N. et N. Deo propítio, poni decrévimus, et in altári N. vel in loco N. sunt córpora vel Relíquie Sanctórum N. et N. quæ, (vel quas) qui devóte visitáverit, Indulgéntiam N. per N. concessam obtinébit. Vos insuper móneo, fratres charíssimi, ut décimas, quæ sunt divína tribúta, íntegre Ecclesiis et Sacerdótibus persolvátis. Has sibi Dóminus ad universális domínii sígnum reservávit. Audíte sanctum Augustínus: Décime tribúta sunt egéntium animárum. Quod si décimas déderis, non solum abundántiam frúctuum recípies, sed étiam sanitátem córporis et ánimæ consequéris. Non ígitur Dóminus Deus præmium póstulat, sed honórem. Deus enim noster, qui dignátus est totum dare, decimam a nobis dignátus est recípere, non sibi, sed nobis sine dúbio profutúram. Sed si tárdius dare peccátum est, quanto pejor est non dedisse? De militia, de negótio, de artificio redde décimas. Cum enim décimas dando, et terréna et coaléstia possis præmia promeréri: quare pro avarítia dúplici benedictióne fraudáris? Hæc est enim Dei justíssima consuetúdo, ut si tu illi decimam non déderis, tu ad decimam revocéris. Dabis ímpio míliti, quod non vis dare Sacerdóti; et hoc tollit fiscus, quod non áccipit Christus. Revertímini ad me, inquit Dóminus apud Prophétam, et revertar ad vos. Et dixístis: In quo revertémur? Si affiget homo Deum, quia vos configitis me? Et dixístis: In quo configimus te? In decimis et in primitiis. Et in penúria vos maledícti estis, et me vos configitis gens tota. Inférte omnem decimam in hórreum, et sit cibus in domo mea, et probáte me super hoc, dicit Dóminus: si non aperúero vobis cataráctas cæli, et effúdero vobis benedictiónem usque ad abundántiam, et increpábo pro vobis devorántem, et non corrúmpet fructum terræ vestræ; nec erit stérilis vínea in agro, dicit Dóminus exercítuum. Et beátos vos dicent omnes Gentes: éritis enim vos terra desiderábi-

lis, dicit Dóminus exercítuum. Evitánda est itaque Dómini indignátio, solvéndæ décimæ, et tribúta divína persolvén-
da, nec pro temporáli cómmo amitténda sunt secutúra
bona, quæ expectántur. Mémoires ergo hæc accípite, fra-
tres charíssimi, et intellécta pro desidério compléte, ut
etérna pro temporálibus, accípere beneficia mereámini.

Archidiaconus legat sequentia duo Decreta Sacrosancti
Concilii Tridentini, Sess. xxii. cap. xi. *de Reformatione*.

SI quem Clericórum, vel laicórum, quacúmque is digni-
táte, étiam Imperiáli, aut Regáli præfúlgeat, in tantum
malórum ómnium radix cupíditas occupáverit, ut alicújus
Ecclésiæ, seu cuiúsvis sæcularis, vel reguláris beneficii,
Móntium pietátis, aliorúmque piórum locórum jurisdic-
tiones, bona, census, ac jura étiam feudália et emphytéu-
tica, fructus, emoluménta, seu quascúmque obventiónes,
quæ in ministrórum et páuperum necessitátes convér-
tenti debent, per se, vel per álios, vi, vel timóre incúso, seu
étiam per suppósitas persónas, Clericórum, aut laicórum,
seu quacúmque arte, aut quocúmque quæsito colóre, in
próprios usus convértere, illósque usurpáre præsumpserit,
seu impedíre, ne ab iis, ad quos jure pértinent, perci-
piántur: is anathématis tándiu subjáceat, quámdiu juris-
dictiones, bona, res, jura, fructus, et rédditus, quos
occupáverit, vel qui ad eum quomodocúmque étiam ex-
donatióne suppósitæ persónæ pervenerint, Ecclésiæ, ejús-
que administratóri, sive beneficiáto íntegre restitúerit, ac
deínde a Románo Pontífice absolutiónem obtinúerit. Quod
si ejúsdem Ecclésiæ Patrónus fúerit, étiam jure patroná-
tus, ultra prædictas pœnas, eo ipso privátus existat. Cléri-
cus vero, qui nefándæ fraudis et usurpatiónis hujúsmodi
fabricátor seu conséntiens fúerit, eisdem pœnis subjáceat,
necnon quibuscúmque beneficiis privátus sit, et ad quæ-
cúmque ália beneficia inhábilis efficiátur, et a suórum Or-
dinum executiõe, étiam post íntegram satisfactiõe, et
absolutiõe, sui Ordinárii arbítrio suspendátur.

Sessione xxv. cap. xii. *de Reformatione*.

Non sunt ferendi, qui variis artibus decimas Ecclesiis obveniētes, subtrahere moliantur, aut qui ab aliis solvendas temere occupant, et in rem suam vertunt, cum decimarum solutio debita sit Deo; et qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas invadunt. Praecipit igitur sancta Synodus omnibus cujuscumque gradus et conditionis sint, ad quos decimarum solutio spectat, ut eas, ad quas de jure tenentur, in posterum Cathedrali, aut quibuscumque aliis Ecclesiis, vel personis, quibus legitime debentur, integre persolvant. Qui vero eas aut subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur, nec ab hoc crimine, nisi plena restitutione secuta, absolvantur. Hortatur dehinc omnes et singulos pro Christiana charitate, debitoque erga Pastores suos munere, ut de bonis sibi a Deo collatis, Episcopis et Parochis, qui tenuioribus praesunt Ecclesiis, large subvenire ad Dei laudem, atque ad Pastorum suorum, qui pro eis invigilant, dignitatem tuendam non graventur.

Postea Pontifex ad fundatorem dicat:

Scias, frater charissime, quoniam non permittunt jura, Ecclesias sine ministris, ac dote consecrari. Quemadmodum enim dos matrimonium consequitur, sic et ad sustentationem ministrorum facultates necessariae sunt. Ea itaque ratione, frater charissime, scire volumus, quot Sacerdotes et Clericos, et qualem eis honorem vis exhibere, et de quo Ecclesiam dotare proponis. Et ut intelligas qualem tibi atque haeredibus tuis honorem et commoditatem exhibet Ecclesia, scias, ut gratitudinem ipsam ad fundatores ostendat, quod a sanctis Patribus statutum est, in diei Dedicacionis anniversario solemni fundatores et eorum haeredes in processionibus primos esse debere; et si casu ad egestatem pervenerint, grata recordatione Ecclesia fundatoris piam liberalitatem recognoscit.

Qui ad interrogata, prout sibi placuerit, respondet; de quo fiat publicum instrumentum, si numerus Clericorum, honor, et dos sufficiens fuerit. Tunc fundator ipse, et

plebs, profitentur se jussa Pontificis impleturos. Deinde Pontifex jubet Deum deprecari pro eo, qui Ecclesiam construxit et dotavit, et pro eo qui eam consecrari petiit; et concedit illis partem in omnibus bonis, quæ ibi fieri continget. Quo facto, Pontifice sic sedente, antequam quis Ecclesiam ingrediatur, schola cantat Responsorium ton. 3.

Erit mihi Dóminus in Deum, et lapis iste, quem eréxi, in títulum: et vocábitur domus Dei, et de univérsis; quæ déderis mihi, Décimas et hóstias pacíficas ófferam tibi.

✠. **Si réversus fuero ad domum patris mei, Décimas.**

Tum Pontifex, deposita mitra, surgit, et versus ad ostium Ecclesiæ, ibidem stans dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génuá.** R. **Leváte.**

Domum tuam, quæsumus Dómine, cleménter ingrédere, et in tuórum córdibus fidélium perpétuam tibi cónstrue mansiónem: et præsta, ut domus hæc, quæ tua subsistit dedicatióne solémnis, tua fiat habitatióne sublímis. **Per Christum Dóminum nostrum.** R. **Amen.**

Qua Oratione finita, Pontifex accepta mitra, priusquam ingrediatur, intingit pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, et cum eo, in modum crucis, signat ostium Ecclesiæ exterius, dicens:

IN nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti, porta sis benedícta, sanctificáta, consecráta, consignáta, et Dómino Deo commendáta: porta sis intróitus salutis, et pacis: porta sis óstium pacíficum, per eum, qui se óstium appellávit, Jesum Christum Dóminum nostrum: Qui cum Patre et Spíritu sancto vivit et regnat Deus in sæcula sæculórum. R. **Amen.**

Quo dicto, Presbyteri elevant feretrum Reliquiarum. et ingrediendo Ecclesiam cum Clero et populo processionaliter, Pontifex cum mitra incipit, et schola prosequitur Antiphonam ton. 4.

Ingrédímíni, Sancti Dei, præparáta est enim a Dómino habitatio sedis vestræ: sed et pópulus fidélis cum gándio

insequitur iter vestrum, ut orétis pro nobis majestátem Dómini, allelúja.

Alia Antiphona, ton. 6.

Gáudent in oculis ánimæ Sanctórum, qui Christi vestigia sunt secúti: et quia pro ejus amóre sanguínem suum fuderunt, ideo cum Christo exúltant sine fine.

Interim processionaliter vadunt per Ecclesiam. Cum pervenerint ad altare, in quo Reliquiæ sunt condendæ, Reliquiis ipsis cum feretro prope altare positis, et luminaribus juxta illas ardentibus, Pontifex stans cum mitra ante altare, inchoat, schola prosequente, Antiphonam ton. 4.

Exultábunt Sancti in glória, et lætabúntur in cubilibus suis.

Psalmus 149.

Cantáte Dómino cánticum novum: * laus ejus in Ecclesia Sanctórum.

Lætétur Israel in eo, qui fecit eum: * et filii Sion exúltent in rege suo.

Laudent nomen ejus in choro: * in tympano et psalterio psallant ei.

Quia beneplácitum est Dómino in pópulo suo: * et exaltábit mansuétos in salutem.

Exultábunt Sancti in glória: * lætabúntur in cubilibus suis.

Exaltatiónes Dei in gútture eórum, * et gládii ancípites in mánibus eórum.

Ad faciéndam vindíctam in natió nibus, * increpatiões in pópulis.

Ad alligá ndos reges eórum in compédibus: * et nóbiles eórum in mánicis férreis.

Ut fá ciant in eis judícium conscriptum: * glória hæc est ómnibus Sanctis ejus.

Psalmus 150.

Laudáte Dóminum in Sanctis ejus: * laudáte eum in firmaménto virtútis ejus.

Laudáte eum in virtútibus ejus: * laudáte eum secúndum multitudínem magnitúdinis ejus.

Laudáte eum in sono tubæ: * laudáte eum in psalterio, et cithara.

Laudáte eum in tympano et choro: * laudáte eum in chordis et órgano.

Laudáte eum in cymbalis benesonántibus: laudáte eum in cymbalis jubilatiónis: * omnis spíritus laudet Dóminum.

Et non dicitur **Glória Patri**, sed repetitur Antiphona. Qua dicta, Pontifex, deposita mitra, versus ad altare, dicit:

O rémus.

Deus, qui in omni loco dominatiónis tuæ clemens ac benignus dedicátor assistis: exáudi nos, quæsumus, et concéde, ut inviolábilis permáneat hujus loci consecratió; et beneficia tui múnieris univérsitas fidélium, quæ tibi súpplícat, percípere mereátur. **Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.**

Tum Pontifex, accepta mitra, intingit pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, et cum eo signat confessionem, idest, sepulchrum altaris, in quo Reliquiæ sunt reponendæ, in quatuor angulis faciens in singulis signum crucis, et dicens:

Conse ✠ crétur, et sancti ✠ ficétur hoc sepúlchrum:
In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti.
Pax huic dómui.

Deinde deposita mitra, recondit veneranter vasculum ipsum cum Reliquiis, et aliis, prout hesternæ die per eum fuit sigillatum, in sepulchro altaris: quibus reconditis, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam ton. 6.

Sub altáre Dei sedes accepístis, Sancti Dei: intercédite pro nobis ad Dóminum Jesum Christum.

†. **Exultábunt Sancti in glória**

R. **Et lætabúntur in cubilibus suis.**

Et non dicitur **Glória Patri**, sed Antiphona repetitur. Interim dum præmissa cantantur, Pontifex sine mitra thurificat Reliquias inclusas.

Quo facto, imposita sibi mitra, accipit tabulam, seu lapidem, cum quo debet claudi sepulchrum, in manum sinistram, et pollicem dexteræ manus intingit in sanctum Chrisma, et cum eo facit in medio dictæ tabulæ, sive lapidis, de subtus, signum crucis, dicens:

Conse ✠ crétur et sancti ✠ ficétur hæc tábula, (vel hic lapis) per istam unctiónem, et Dei benedictiónem: In nómine Pa ✠ tris, et Ff ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. Pax tibi.

Et mox linit cum cæmento, ponit, et coapat tabulam seu lapidem super sepulchrum, claudens illud, et inchoans, schola prosequente Antiphonam ton. 8.

Sub altáre Dei audívi voces occisórum dicéntium: *Quare non deféndis sánguinem nostrum? Et accepérunt divínium respónsum: adhuc sustinéte módicum tempus, donec impleátur númerus fratrum vestrórum.*

Alia Antiphona, ton. 8.

Corpora Sanctórum in pace sepúlta sunt: et vivent nómina eórum in ætérnum.

ʒ. Glória Patri, et Filio, et Spíritui sancto.

R). Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.

Post hæc Pontifex, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Deus, qui ex ómnium cohabitatióne Sanctórum ætérnum majestáti tuæ condis habitáculum: da ædificatióni tuæ increméta cœléstia, et præsta, ut quorum hic Reliquias pio amóre compléctimur, eórum semper méritis adjuvémur. Per Christum Dóminum nostrum.

R). Amen.

Tunc accepta mitra, Pontifice prius incipiente, cæmentarii cum cæmento benedicto firmant ipsam tabulam, seu lapidem super sepulchrum; deinde Pontifex intingit iterum pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, et cum eo format signum crucis per eandem tabulam, sive lapidem, dicens:

Signé ✠ tur, et sancti ✠ ficetur hoc altare. In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Tum imponit incensum in thuribulum, dicens:

A illo benedicaris, in cuius honore cremaberis. In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti.

℞. Amen.

Et dextera manu producit desuper signum crucis, et deposita mitra, inchoat, schola prosequente, cantum ton. 1.

Stetit Angelus juxta aram templi, habens thuribulum aureum in manu sua: et data sunt ei incensa multa, et ascendit fumus aromatatum in conspectu Dei, alleluja.

Interim cum mitra thurificat altare undique ad dexterum et sinistrum latus, ante et desuper, donec premissus cantus finiatur: quo finito, stans coram altari sine mitra, dicit:

Orémus.

Dirigatur oratio nostra, quæsumus, Dómine, sicut incensum in conspectu tuo, et copiosa beneficia Christianus pópulus assequatur: ut quicumque tibi in hoc altari sacranda libamina devótus obtúlerit, vel sacrata susceperit, et vitæ subsidia præsentis accípiat, et remissionem ómnium peccatórum páriter consequatur, et grátiam sempitérnæ redemptionis percípiat. Per Christum Dóminum nostrum. ℞. Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, sedet, et ministri extergunt mensam altaris cum linteo mundo, et mox Pontifex thurificat super illam in modum crucis, in medio, et in quatuor ejus cornibus: quo facto, Pontifex ponit iterum incensum in thuribulo, et illud benedicit, ut supra, videlicet, **Ab illo benedicaris, etc.** ac tradit uni Sacerdoti superpellicco induto, qui continue altare circuit incensando, donec Consecratio perficiatur, excepto eo tempore, quo Pontifex illud incensat: tunc enim Pontifici thuribulum præsentat, et per Pontificem thurificato, illud iterum accipit, et, ut prius, incensat.

Tum Pontifex adhuc cum mitra stans, inchoat, schola prosequente, Responsorium ton. 7.

Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo, Dómine.

3. Elevatio mánuum meárum sacrificium vespertinum.

Quod dum cantatur, Pontifex circuit ter altare ad dexteram continue thurificando. Finita incensatione, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam, ton. 7.

Exiit Jacob lápidem in títulum, fundens óleum desuper: votum vovit Deo Jacob.

Psalmus. **Q uam dilécta tabernácula tua, Dómine virtutum! * concupiscit, etc.**

Et dicitur totus, prout habetur supra, pag. 182. Sed in fine non dicitur **Glória Patri.**

Dum Antiphona, et Psalmus prædicti cantantur, Pontifex stans cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in oleum Catechumenorum, et cum eo facit quinque cruces, videlicet in medio altaris, et quatuor ejus cornibus in locis, in quibus fecerat cruces de aqua benedicta, videlicet, primam in medio altaris, secundam in dextero posteriori, idest, Evangelii, tertiam in sinistro anteriori, quartam in dextero anteriori, quintam in sinistro posteriori, hoc ordine:

✠	2	✠	1	✠	5
✠	4			✠	3

Dicens dum singulas cruces facit:

Sancti ✠ ficetur, et conse ✠ cratur lapis iste. In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti, in honórem Dei, et gloriósæ Vírginis Maríæ, atque ómnium Sanctórum, ad nomen et memóriam Sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote altare incensante, imposito et benedicto, ut prius, incenso, stans cum mitra, inchoat, schola prosequente, Responsorium ton. 7.

Dirigátur orátio mea sicut incénsus in conspéctu tuo, Dómine.

ÿ. Elevátio mánuum meárum sacrificium vespertínum.

Quo incepto, Pontifex circuit semel altare ad dexteram, thurificandó illud. Deinde restituto thuribulo Sacerdoti, et Responsorio finito, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génuá.** *R.* **Leváte.**

A **Dsit, Dómine, misericórdiæ tuæ ineffábilis píetas, et super hunc lápidem opem tuæ bene ✠ dictionis et virtútem tuæ unctiónis infúnde; ut, te largiénte, réferat præmium quisquis intúlerit votum. Per Christum Dóminum nostrum.** *R.* Amen.

Oratione finita, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam ton. 1.

Mane surgens Jacob erigebat lápidem in títulum, fundens óleum désuper, votum vovit Dómino: Vere locus iste sanctus est, et ego nesciébam.

Psalmus 91.

B **Onum est confitéri Dómino, * et psállere nómini tuo, Altíssime.**

Ad annuntiándum mane misericórdiam tuam, * et veritátem tuam per noctem.

In decachórho psaltério, * cum cántico in cíthara.

Quia delectásti me, Dómine, in factúra tua: * et in opéribus mánuum tuárum exultábo.

Quam magnificáta sunt ópera tua, Dómine! * nimis profúnde factæ sunt cogitatiónes tuæ.

Vir insípiens non cognóscet: * et stultus non intélliget hæc.

Cum exórti fúerint peccatóres sicut fœnum; * et apparúerint omnes qui operántur iniquitátem.

Ut intéreant in sæculum sæculi: * tu autem Altíssimus in ætérnum, Dómine.

Quóniam ecce inimíci tui, Dómine, quóniam ecce inimíci tui peribant: * et dispergéntur omnes qui operántur iniquitátem.

Et exaltabitur sicut unicórnis cornu meum: * et senéctus mea in misericórdia úberi.

Et despéxit óculus meus inimícos meos: * et ab insurgéntibus in me malignántibus áudiet áuris mea.

Justus ut palma florébit: * sicut cedrus Líbani multiplicábitur.

Plantáti in domo Dómini: * in átriis domus Dei nostri florébunt.

Adhuc multiplicabúntur in senécta úberi; * et bene patiéntes erunt, ut annúntient.

Quóniam rectus Dóminus Deus noster: * et non est iníquitas in eo.

Non dicitur Glória Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, facit iterum quinque cruces cum pollice, de eodem oleo Catechumenorum, in eisdem locis altaris, et eo ordine, prout prius fecit, dicens, dum singulas cruces facit:

Sancti ✠ ficétur, et con ✠ secrétur lapis iste. In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti, in honórem Dei, et gloriósæ Vírginis Mariæ, atque ómnium Sanctórum, ad nomen et memóriam Sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote altare incensante, imposito, et benedicto, ut prius, incenso, stans cum mitra, inchoat iterum, schola prosequente, Responsorium ton. 7.

Dirigátur orátio mea sicut incénsum in conspéctu tuo, Dómine.

ŷ. Elevátio mánuum meárum sacrificium vespertínium.

Quo incepto, circuit iterum semel altare ad dexteram, illud incensando; quo facto, restituto thuribulo Sacerdoti, et Responsorio finito, Pontifex, deposita mitra, dicit:

O rémus. Et ministri: Flectámus gónua. Rj. Leváte.

ADésto, Dómine, dedicatióni hujus mense tuæ, et in eam, quæ a nobis indígnis sancto liníta est óleo, bene ✠ dictiόνis, et sancti ✠ ficatiόνis tuæ virtútem, et consecratiónem infúnde. Qui vivis et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Alia Oratio.

O rémus.

OMnípotens, sempitérne Deus, altáre hoc, quod in honórem tuum, et in memóriam Sancti tui N. nos indígni consecrámus, virtúte tuæ bene ✠ dictionis sanctífica; et ómnibus te hic invocántibus, atque in te sperántibus auxilii tui munus osténde; ut huic altári impósita múnera semper accépta fieri dignéris, et in eo Sacramentórum virtus et votórum semper obtineátur efféctus. Per Christum Dóminum nostrum. Rj. Amen.

Qua finita, Pontifex incipit, schola prosequente, Antiphonam ton. 7.

Unxit te Deus, Deus tuus, óleo lætitiæ præ consórtibus tuis.

Psalmus 44.

ERuctávit cor meum verbum bonum: * dico ego ópera mea Regi.

Língua mea cálamus scribæ * velóciter scribéntis.

Speciósus forma præ filiis hóminum, diffúsa est grátia in lábiis tuis: * proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Accéngere gládio tuo super femur tuum, * potentíssime.

Spécie tua, et pulchritúdine tua * inténde, prospere procéde, et regna.

Propter veritátem, et mansuetúdinem, et justítiam: * et dedúcet te mirabíliter délixtera tua.

Sagítte tuæ acútæ, pópuli sub te cadent, * in corda inimicórum regis.

Sedes tua, Deus, in sæculum sæculi: * virga directiónis virga regni tui.

Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem: * proptérea unxit te Deus, Deus tuus, óleo lætitiæ præ consórtibus tuis.

Myrrha, et gutta, et cásia a vestiméntis tuis, a dómibus ebúrneis: * ex quibus delectavérunt te filiæ regum in honóre tuo.

Astitit regína a dextris tuis in vestítu deauráto, * circúndata varietáte.

Audi, filia, et vide, et inclina aurem tuam: * et obli-
viscere populum tuum, et domum patris tui.

Et concupiscet Rex decorem tuum; * quoniam ipse est
Dominus Deus tuus, et adorabunt eum.

Et filia Tyri in muneribus, * vultum tuum depreca-
buntur omnes divites plebis.

Omnis gloria ejus filia Regis ab intus: * in fimbriis
aureis circumamicta varietatibus.

Adducuntur Regi virgines post eam: * proxima ejus
afferentur tibi.

Afferentur in lætitia et exultatione; * adducuntur in
templum Regis.

Pro patribus tuis nati sunt tibi filii: * constitues eos
principes super omnem terram.

Memores erunt nominis tui, * in omni generatione et
generationem.

Propterea populi confitebuntur tibi in æternum, * et
in sæculum sæculi.

Et non dicitur Glória Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, iterum
facit quinque cruces de sancto Chrismate cum pollice dex-
teræ manus in medio tabulæ altaris, et in quatuor ejus an-
gulis, ordine supra posito, ad quamlibet crucem dicens:
Sancti ✠ ficetur, et conse ✠ cratur lapis iste. In nó-
mine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti: in
honorem Dei, et gloriósæ Vírginis Mariæ, atque ómnium
Sanctorum, ad nomen et memóriam Sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote incen-
sante, imposito, et benedicto, ut prius, incenso, stans
cum mitra, inchoat, schola prosequente, Responsorium
ton. 7.

Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo,
Dómine.

γ. Elevatio mánuum meárum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circuit semel altare ad sinistram.
illud incensans, ut prius. Quo incensato, restituto thuri-

bulo Sacerdoti, et Antiphona finita, Pontifex, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génu.** R̄. **Leváto.**

Descéndat, quæsumus, Dómine Deus noster, Spíritus tuus sanctus super hoc altáre, qui et dona nostra, et pópuli tui in eo sanctíficet, et suméntium corda dignánter emúndet. Per Christum Dóminum nostrum. R̄. Amen.

Qua dicta, Pontifex inchoat et schola prosequitur, Antiphonam ton. I.

Sanctificávit Dóminus tabernáculum suum: quia hæc est domus Dei, in qua invocábitur Nomen ejus, de quo scriptum est: Et erit nomen meum ibi, dicit Dóminus.

Psalmus 45.

Deus noster, refúgium et virtus: * adjútor in tribulatió nibus, quæ invenérunt nos nimis.

Proptérea non timébimus, dum turbábitur terra: * et transferéntur montes in cor maris.

Sonuérunt, et turbátæ sunt aquæ eórum: * conturbáti sunt montes in fortitúdine ejus.

Flúminis ímpetus lætíficat civitátem Dei: * sanctificávit tabernáculum suum Altíssimus.

Deus in médio ejus non commovébitur: * adjuvábít eam Deus mane dilúculo.

Conturbátæ sunt gentes, et inclináta sunt regna: * dedit vocem suam, mota est terra.

Dóminus virtútum nobíscum: * suscéptor noster Deus Jacob.

Veníte, et vidéte ópera Dómini, quæ pósuit prodígia super terram: * áuferens bella usque ad finem terræ.

Arcum cónteret, et confringet arma: * et scuta combúret igni.

Vacáte, et vidéte quóniam ego sum Deus: * exaltábor in géntibus, et exaltábor in terra.

Dóminus virtútum nobíscum: * suscéptor noster Deus Jacob.

Et non dicitur Glória Patri.

Interim dum Antiphona, et Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, fundit et spargit de Oleo Catechumenorum, et Chrismate pariter super altare, illud manu dextera confricans, liniens, et perungens. Quo facto incipit, schola prosequente, Antiphonam ton. 1.

Ecce odor filii mei, sicut odor agri pleni, cui benedixit Dóminus: crêscere te fáciat Deus meus sicut arénam maris, et donet tibi de rore cœli benedictiónem.

Psalmus 86.

Fundaménta ejus in móntibus sanctis: * dfligit Dóminus portas Sion super ómnia tabernácula Jacob.

Gloriósá dicta sunt de te, * cívitas Dei.

Memor ero Rahab, et Babylónis * sciéntium me.

Ecce alienígenæ, et Tyrus, et pópulus Æthiópum, * hi fuérunt illic.

Númquid Sion dicet: Homo, et homo natus est in ea: * et ipse fundávit eam Altíssimus?

Dóminus narrábit in scriptúris populórum, et príncipum, * hórur qui fuérunt in ea.

Sicut lætántium ómnium * habitátio est in te.

Et non dicitur Glória Patri.

Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra, dicit:

Lapidem hunc, fratres charíssimi, in quo unguéntum sacre unctiónis effúnditur, ad suscipiéndá pópuli sui vota et sacrificia, orémus ut Dóminus noster benedícat et cónsecret: et quod est unctum a nobis, sit unctum in Nómine ejus; ut plebis vota suscípiat, et altári per sacram unctiónem perfécto, dum propitiatióem sacrórum impónimus, ipsi propitiatóres Dei esse mereámur. Per Jesum Christum Dóminum nostrum, qui cum eo, et Spíritu sancto vivit et regnat Deus in sæcula sæculórum. Rñ. Amen.

Quo dicto, inchoat Antiphonam, schola ipsam, et Psalmum, ac sequentia Responsoria prosequente.

Antiphona ton. 2.

Lápides pretiósí omnes muri tui, et turres Jerúsalem gemmis ædificabúntur.

Psalmus 147.

Lauda, Jerúsalem, Dóminum: * láuda Deum tuum,
 Sion.

Quóniam confortávit seras portárum tuárum: * benedixit filiis tuis in te.

Qui pósuit fines tuos pacem: * et ádipe fruménti sátiat te.

Qui emíttit elóquium suum terræ: * velóciter currit sermo ejus.

Qui dat nivem sicut lanam, * nébulam sicut cinerem spargit.

Míttit crystállum suam sicut buccéllas: * ante fáciem frígoris ejus quis sustinébit?

Míttet verbum suum, et liquefáciét ea: * flabit spíritus ejus, et fluent aquæ.

Qui annúnciat verbum suum Jacob: * justítias, et júdícia sua Israel.

Non fecit táliter omni natióni: * et júdícia sua non manifestávit eis.

G lória Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Deinde dicitur Responsorium ton. 8.

Hæc est Jerúsalem cívitas illa magna cœléstis, ornáta tamquam sponsa Agni. * Quóniam tabernáculum facta est. Allelúja.

ÿ. Portæ ejus non claudéntur per diem: nox enim non erit in ea.

* Quóniam.

Aliud Responsorium ton. 8.

P latææ tuæ, Jerúsalem, sternéntur áuro mundo, allelúja: et cantábitur in te cánticum lætítiæ, allelúja: * Et per omnes vicos tuos dicétnr ab univérstis, allelúja, allelúja.

ÿ. Luce spléndida fulgébis, et omnes fines terræ adorábunt te.

* Et per omnes.

Incepta Antiphona, interim dum ipsa et Psalmus, ac Responsoria prædicta cantantur, Pontifex cum mitra incipiens retro altare, et procedens ad ejus dexteram, inungit Chrismate cum pollice dextero singulas duodecim cruces in parietibus Ecclesiæ depictas, ad unamquamque crucem dicens:

Sancti ✠ ficetur, et conse ✠ crétur hoc templum. In Snómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti: in honórem Dei, et gloriósæ Vírginis Mariæ, atque ómnium Sanctórum, ad nomen, et memóriam Sancti N. Pax tibi.

Et peruncta qualibet cruce, mox accepto thuribulo, illam incensat triplici ductu.

His peractis, Pontifex ad altare revertitur, ac stans cum mitra, et thurificans super illud, inchoat, schola prosequente, Antiphonam ton. 2.

Ædificávit Móyses altáre Dómino Deo, ófferens super illud holocáusta: et immolans víctimas fecit sacrificium vespertínium in odórem suavitátis Dómine Deo, in conspéctu filiórum Israel.

Qua finita, stans adhuc cum mitra, dicit:

DEi Patris omnipoténtis misericórdiam súplices implóremus, fratres charíssimi: ut altáre hoc sacrificiis spiritalibus imbuéndum, nostræ vocis exorátus officio, præsénti bene ✠ dictione sanctificet, atque in eo semper oblatiões famulórum suórum stúdio sanctæ devotiõnis impósitas bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare dignetur; et spiritali placátus incénso, précibus famliæ suæ promptus exaudítor assistat. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Deinde benedicit incensum super altare cremandum, stans ibidem, deposita mitra, dicens:

Ÿ. Dómine, exáudi oratióne meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

Ÿ. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Domine Deus omnipotens, cui assistit exercitus Angelorum cum tremore, quorum servitium spirituale, et igneum esse dignoscitur; dignare respicere, bene ☩ dicere, et sancti ☩ ficare hanc creaturam incensi, ut omnes languores, omnesque infirmitates, atque insidiae inimici odorem ejus sentientes effugiant, et separentur a plasmate tuo, quod pretioso Filii tui sanguine redemisti, ut nunquam laedatur a morsu iniqui serpentis. Per eundem Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Deinde aspergit ipsum aqua benedicta, et accepta mitra, format propria manu ex ipso incenso quinque cruces, quamlibet de quinque granis super illa quinque loca altaris, in quibus cruces de aqua et oleo ac Chrismate factae prius fuerunt; et super quamlibet crucem thuris ponit unam crucem factam de subtili candela, ad mensuram crucis de granis incensi factae. et cujuslibet crucis capita accenduntur, ut cum ipsis thus comburatur, et cremetur. Omnibus autem crucibus accensis, Pontifex, deposita mitra, flexis coram altari genibus, inchoat, schola prosequente, ton. 1.

Allelúja. Veni, sancte Spíritus, reple tuorum corda fideium, et tui amoris in eis ignem accende.

Nisi consecratio fiat inter Dominicam Septuagesimae, et festum Paschae Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi: quia tunc, omisso **Allelúja**, dicitur versus tantum. Quo dicto, surgit Pontifex stans ibidem versus ad altare sine mitra, et schola cantat Antiphonas duas sequentes.

Antiphona ton. 1.

A scéndit fumus arómatum in conspéctu Dómini de manu Angeli.

Alia Antiphona ton. 1.

S tetit Angelus juxta aram templi, habens thuribulum aureum in manu sua; et data sunt ei incensa multa; et ascéndit fumus arómatum in conspéctu Dei. sine Allelúja.

Quibus finitis, Pontifex adhuc stans ante altare sine mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génuá.** R). **Leváte.**

Domine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, clemens, et propítius preces nostræ humilitátis exáudi: et réspice ad hujus altáris tui holocáustum, quod non igne visibili probétur, sed infúsum sancti Spíritus tui grátia in odórem suavitátis ascéndat, et legítimè se suméntibus Eucharistia medicábilis fiat, ad vitámque proficiat sempitérnam. Per Christum Dóminum nostrum. R). Amen.

Post hæc, combustis candelis, et thure, cineres illius combustionis per unum ex Ministris cum spatulis ligneis abraduntur, et collecti in aliquo vase projiciuntur in sacrario. Interim Pontifex sine mitra stans ante gradus altaris, versus ad altare dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génuá.** R). **Leváte.**

Deus omnipotens, in cujus honórem, ac beatíssimè Virginis Mariæ, et ómnium Sanctórum, ac nomen et memóriam Sancti tui N. nos indigni altáre hoc consecrámus, clemens, et propítius preces nostræ humilitátis exáudi, et præsta, ut in hac mensa sint libámina tibi accépta, sint grata, sint pínquia, et sancti Spíritus tui semper rore perfúsa; ut omni témpore hoc in loco supplicántis tibi familiæ tuæ anxietátes réleves, ægritúdines cures, preces exáudias, vota suscépias, desideráta confirmes, postuláta concédas. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus.

Deinde eodem modo stans, dicit mediocri voce, extensis manibus ante pectus, Præfationem hanc:

Ÿ. Per ómnia sæcula sæculórum.

R). Amen.

Ÿ. Dóminus vobíscum.

R). Et cum spírítu tuo.

Ÿ. Sursum corda.

R). Habémus ad Dóminum.

ψ. Grátias ágámus Dómino Deo nostro.

℞. Dignum et justum est.

Vere dignum, et justum est, æquum, et salutáre, nos tibi semper, et ubique grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus; Et ut propensióri cura, et attentióri famulátu tibi servitútis officia deferámus, hoc præsertim témpore, quo religiosárum méntium hábitum ultra parietum ornátum delegísti, templum istud, in quo Sancti tuí N. méntio habétur, bene ✠ dícere, et sancti ✠ ficáre dignéris, per cujus sacram reveréntiam et honórem, sacratíssimo Nómíni tuo hoc altáre dedicámus. Hujus igitur, Dómine, efflagitátus précibus, dignáre hoc altáre cœlésti sancti ✠ ficatióne perfúndere, et bene ✠ dícere. Assístant Angeli claritátis et sancti Spíritus illustratióne perfúlgeat. Sit illíus quoque apud te grátia, cujus fuit illud, quod Abraham pater fidei, in nostræ figúram redemptiόνis, filium immolatúrus extrúxit; quod Isaac in conspéctú tuæ majestátis instítuit; quod Jacob Dóminum magna videns visióne crexit; ut hic orántes exáudias, hic obláta sancti ✠ fices, hicque superpósita bene ✠ dícas, hic quoque benedícta distribuas. Sit ergo Ecclésiæ tuæ título sempitérnus, sit mensa cœlésti spiritalíque convívio præparáta. Tu igitur, Dómine, próprio ore tuo hóstias super eam impósitas bene ✠ dícito, et benedíctas suscépito, ac nobis ómnibus tribue, ut participatióne eárum vitam acquirámus sempitérnam.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo, ita tamen, quod a circumstantibus audiatur.

Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit, et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

℞. Amen.

Præfatione finita, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam ton. 8.

Confirma hoc, Deus, quod operátus es in nobis, a templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem. Allelúja.

Psalmus. **Exurgat Deus, et dissipentur inimici ejus: * et fúgiant qui odérunt eum, a fácie ejus.**

Et totus dicitur prout habetur in benedictione Abbatis auctoritate Ordinarii, pag. 118.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, cum pollice dexteræ manus Chrismate intincto facit crucem in fronte altaris, nihil dicens. Quo facto, ac prædictis Antiphona, et Psalmo finitis, deposita mitra, dicit:

O rémus.

MAjestátem tuam, Dómine, humlíter implorámus, ut altáre hoc sacre unctiónis libámine ad suscipiéndá pópuli tui múnera inúctum, poténter bene ✠ dícere, et sancti ✠ ficáre dignéris: ut quod nunc a nobis indignis, sub tui Nómínis invocatióne, in honórem beatíssimæ Virgínis Mariæ, et ómnium Sanctórum, atque in memóriam Sancti tui N. sacrosánci Chrismatis unctiόne delibútum est, pláceat tibi, atque altáre máneat perpétuum; ut quidquid deinceps super illud oblátum, sacratúmve fúerit, dignum tibi fiat holocáustum; atque ómnium hic offeréntium sacrificiá a te pio Dómino benígne suscipiántur, et per ea víncula peccatórum nostrórum absolvántur; máculæ deleántur; véniæ impetréntur; grátie acquirántur; quátenus una cum Sanctis, et Eléctis tuis vitam percípere mereámur aetérnam. Per Christum Dóminum nostrum.

℟. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, cum pollice dexteræ manus Chrismate intincto inungit in modum crucis conjunctiones mensæ, seu tabulæ altaris, et tituli, sive stipitis, quatuor angulis, quasi illa conjungens, ad singulas cruces dicens:

In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti.
Deinde deposita mitra, dicit:

O rémus.

Supplices te deprecámur, omnípotens aetérne Deus, per Unigénitum Fílium tuum Dóminum nostrum Jesum Christum, ut altáre hoc sanctis úsibus præparátum, celé-

sti bene et dictione sanctifices; et sicut Melchisedech Sacerdotis precipui oblationem dignatione mirabili suscepti, ita imposita huic novo altari munera semper accepta ferre digneris; ut populus, qui in hanc Ecclesie domum sanctam conveniet, per haec libamina caelesti sanctificatione salvatus, animarum quoque suarum salutem perpetuam consequatur. Per eundem Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Post haec Subdiaconi abstergunt diligenter cum mantibus tele grossae mensam altaris; et Pontifex accedit ad sedem suam juxta altare, in qua cum mitra sedens, fricat bene manus cum medulla panis, ac lavat, et extergit. Quo facto, Subdiaconis, seu Acolythis presentantibus ipsi Pontifici tobaleas novas et mundas, vasa et ornamenta ad cultum Dei, et Ecclesiae, ac altaris consecratorum pertinentia, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans illa benedicit, dicens:

BENEDICTIO

TOBALEARUM, VASORUM, ET ORNAMENTORUM ECCLESIAE, ET ALTARIS CONSECRATORUM.

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit caelum et terram.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

( ) Omnipotens, et misericors Deus, qui ab initio utilia, et necessaria hominibus creasti, templaque manu hominum facta Nomini tuo sancto dicari, tuaeque habitationis loca vocari voluisti; quique per famulum tuum Moysen vestimenta Pontificalia et Sacerdotalia, seu Levitica, et alia quaeque diversi generis ornamenta ad cultum et decorem tabernaculi, et altaris tui fieri decrevisti; exaudi propitius preces nostras, et omnia haec diversarum specierum ornamenta in usum hujus Ecclesiae tuae, et altaris ad

242 Ben. Tob., Vas., et Ornament. Ecclesiæ

**hónorem et glóriam tuam præparáta purificáre, bene ꝛ
dicere, sancti ꝛ ficáre, et conse ꝛ cráre per nostræ hu-
militátis servítium dignéris: ut divínis cúltribus, et sacris
mystériis apta existant, hisque confectióni Córporis et Sán-
guinis Jesu Christi Filii tui Dómini nostri dignis paréatur
famulátibus: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus
sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.**

Deinde aspergit illa aqua benedicta. Tum Ministri ponunt super altare Chrismale, sive pannum lineum ceratum, ad mensuram altaris factum; deinde vestiunt altare tobaleis, et ornamentis benedictis, ponentes desuper crucem, et alia ornamenta. Interim Pontifex stans ibidem, inchoat Antiphonam primam, schola ipsam, ac alias Antiphonas sequentes, et Responsoria cum suis versibus, et Psalmis prosequente.

Antiphona, ton. 8.

**Circúmdate Levítæ altáre Dómini Dei, vestíte vesti-
méntis albis, estóte et vos canétes hymnum novum, di-
céntes, Allelúja.**

Ꝛ. **Mirábilis Deus in Sanctis suis, et sanctus in ómni-
bus opéribus suis.**

Ꝛ. **Glória Patri, et Fílio, et Spíritui sancto.**

Ꝛ. **Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, et in
sæcula sæculórum. Amen.**

Alia Antiphona, ton. 8.

**Circúmdate Sion, et complectímmini eam, narráte in
túrribus ejus.**

Ꝛ. **Magnus Dóminus, et laudábilis nimis, in civitáte
Dei nostri, in monte sancto ejus.**

Deinde dicitur Responsorium, ton. 2.

**Induit te Dóminus túnica jucunditátis, et impósuit tibi
corónam, * Et ornávit te ornáméntis sanctis.**

Ꝛ. **Luce spléndida fulgébis, et omnes fines terræ ado-
rábunt coram te. Et ornávit te.**

Ꝛ. **Natiónes ex longínquo ad te vénient, et múnera
deferéntes adorábunt Dóminum; et terram tuam in sancti-**

ficatióne habébunt, et Nomen magnum tuum invocábunt.

• Et ornávit te.

ÿ. Benedícti erunt qui te ædificáverunt: tu autem lætáberis in filiis tuis, quóniam omnes benedicéntur, et congregabúntur ad Dóminum. • Et ornávit te.

Et non dicitur Glória. sed sequens Antiphona cantatur ton. 6.

In velaménto alárum tuárum prótege nos, Dómine, et in láude tua gloriémur.

Psalmus 62.

DEus, Deus meus, * ad te de luce vígilo.

Sitívit in te ánima mea, * quam multipliciter tibi caro mea.

In terra desérta, et ínvia, et inaquósa: * sic in sancto apparui tibi, ut vidérem virtútem tuam, et glóriam tuam.

Quóniam mélior est misericórdia tua super vitas: * lábia mea laudábunt te.

Sic benedicam te in vita mea: * et in nómine tuo levábo manus meas.

Sicut ádipe et pinguédine repleátur ánima mea: * et lábiis exultatiónis laudábit os meum.

Si memor fui tui super stratum meum, in matutínis meditábor in te: * quia fuísti adjútor meus.

Et in velaménto alárum tuárum exultábo, adhæsit ánima mea post te: * me suscepit délixtera tua.

Ipsi vero in vanum quæsiérunt ánimam meam, introíbunt in inferióra terræ; * tradéntur in manus gládii, partes vúlpium erunt.

Rex vero lætábitur in Deo, laudabúntur omnes, qui jurant in eo: * quia obstructum est os loquéntium iniqua.

Glória Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Finito Psalmo, Pontifex, deposita mitra, ascendit ad altare, et facta cruci super altari positæ reverentia, incipit, schola prosequente, Antiphonam ton. 8.

Omnis terra adorret te, Deus, et psallat tibi: psalmodicat nómni tuo, Dómine.

Interim dum Antiphona cantatur, Pontifex incensat super altare in modum crucis: et Antiphona finita, Pontifex cam reincipit, et schola prosequitur; et interim iterum ipse Pontifex super altare in modum crucis incensat, quod et tertio facit: quo facto, stans ante medium altaris, dicit:

Oremus.

Descéndat, quæsumus Dómine, Deus noster, Spíritus tuus sanctus super hoc altáre: qui et dona nostra, et pópuli tui in eo sanctíficet, et suméntium corda dignánter emúndet. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Oremus.

OMnipotens, sempitérne Deus, altáre hoc Nómni tuo dedicátum cœléstis virtútis benedictióne sanctí ✠ fica: et ómnibus in te sperántibus auxilií tui munus osténde; ut hic Sacramentórum virtus, et votórum obtineátur effectus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

ÿ. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spírítu tuo.

ÿ. Benedicámus Dómino.

R. Deo grátias.

Quo dicto, Pontifex accedit ad sacristiam, seu sacram, ubi deposito pluviali, si celebrare voluerit, quod conveniens est, accipit sandalia, dicens Psalmum. **Quam dilécta**, cum aliis: deinde, lotis manibus, accipit omnia paramenta Pontificalia albi coloris. Interim ornatur Ecclesia, et luminaria super altari et credentia, atque alibi, ubi placuerit, accenduntur. Tunc exit Pontifex Missam celebraturus. Si vero fatigatus nimis celebrare noluerit, facit Missam solemniter per aliquem Sacerdotem celebrari.

Missa dicitur prout in Missali, in ipsa die Dedicacionis Ecclesiæ.

In fine Pontifex dat Benedictionem solemnem, dicens:

Sit nomen Dómini, etc.

Et Indulgentias supra declaratas. Quibus publicatis, revertitur ad sacristiam, ubi depositis sacris vestibus, vadit in pace.

Deinde cineres per Ecclesiam aspersi, in quibus litteræ Græcæ, et Latinae scriptæ sunt, per ministros Ecclesiæ tolluntur, et Ecclesia totaliter mundatur.

DE ALTARIS CONSECRATIONE

QUÆ FIT SINE ECCLESIAE DEDICATIONE.

Altaris consecratio, quamvis omni die de jure fieri possit, decentius tamen in Dominicis diebus, vel Sanctorum solemnitatibus fit. Sane sero ante diem consecrationis, Pontifex parat Reliquias in altari consecrando includendas, ponens eas in decenti et munito vasculo cum tribus granis thuris: ponit etiam in eo chartulam de pergameno, scriptam sub hac forma:

MDCXXXIV. die N. mensis N. Ego N. Episcopus N. consecravi altare hoc, in honorem Sancti N. et Reliquias Sanctorum Martyrum N. et N. in eo inclusi, et singulis Christi fidelibus hodie unum annum, et in die anniversario Consecrationis hujusmodi ipsum visitantibus, quadraginta dies de vera Indulgentia, in forma Ecclesiarum consueta, concessi.

Sigillans ipsum vasculum diligenter, et in honesto, et munito loco ponens cum duobus candelabris et luminaribus ardentibus. Celebrandæque sunt Vigiliæ ante Reliquias ipsas, et canendi Nocturni, et Matulinae Laudes, in honorem Sanctorum, quorum Reliquiæ sunt recondendæ.

Parantur etiam in Ecclesia quæ ad altaris consecrationem sunt necessaria, videlicet sanctum Chrisma in vasculo, et ampulla, Oleum sanctum Catechumenorum etiam in vasculo, et ampulla; una libra thuris, cujus medietas sit in

granis; thuribulum cum navicula et cochleari; vas cum prunis ardentibus; vas aqua plenum, quod in presbyterio ponitur; vas cum cineribus; vas cum sale; vas vini; aspersorium factum de herba hyssopi; mantilia ex tela grossa, ad extergendam mensam altaris consecrandi, quoties expiederit; coopertura linea cerata ad mensuram ipsius altaris consecrandi; quinque cruces parvæ factæ de candelis ceræ subtilibus; aliquæ spatulæ lignæ parvæ, ad abradendum de altari combustiones candelarum et thuris; vas, in quo ipsæ rasuræ deponantur; calx, arena, sive tegula trita ad faciendum cæmentum, pro liniendo sepulchro Reliquiarum et junctura mensæ altaris cum stipite; cæmentarius, qui hoc agat; duo intortitia accensa, quæ semper præcedant Pontificem, quocumque ierit; vas cum aqua, ad abluendas manus Pontificis, et medulla panis, ac mantilia pro extergendis manibus; bombyx pro extergenda cruce, quæ sit in stipite altaris; tobaleæ novæ mundæ, et vasa atque ornamenta ad cultum Dei, et altaris, postquam consecratum fuerit pertinentia, benedicenda.

Pontifex mane in suo habitu quotidiano venit ad Ecclesiam, et sedens in sede ad dexteram, vel in faldistorio ad sinistram altaris consecrandi, incipit et dicit voce submissa cum Clericis septem Psalmos cum Antiphona, **Ne reminiscaris, etc.** ut supra, pag. 99. sine Litanis. Induens interim amictum, albam, cingulum, stolam, et pluviale albi coloris, accipiens mitram simplicem in capite, et baculum pastoralem in manu sinistra. Sicque paratus, septem Psalmis expletis, Pontifex cum ministris accedit coram altari consecrando; ubi deposito baculo pastorali, et stans sine mitra, inchoat, et schola prosequitur sequentem Antiphonam:

A **Dés**to Deus unus omnipotens, Pater, et Filius, et Spiritus sanctus.

Deinde dicit, stans eodem modo:

O rémus.

A **C**tiones nostras, quæsumus Dómine, aspirando præveni, et adjuvando proséquere; ut cuncta nostra oratio

**et operatio a te semper incipiat, et per te cepta finiatur.
Per Christum Dóminum nostrum.**

ñ. Amen.

Qua dicta, Pontifex accepta mitra, procumbit super faldistorium ibidem præparatum, et cantores incipiunt Litanias, ut supra, pag. 31. vel, cantoribus deficientibus, Pontifex eas legit: in quibus suo loco nominetur bis Sanctus ille, in cujus honore et nomine dedicatur ipsum altare, et illi, quorum Reliquiæ in eo includuntur. Postquam autem dictum fuerit:

Ut omnibus fidélibus, etc.

ñ. Te rogámus áudi nos.

Pontifex ab accubitu surgit, et baculum pastoralem in sinistra tenens, dexteram in altum extendens, producit communiter super aram et stipitem altaris consecrandi ter successive signum crucis, dicens primo:

Ut altáre hoc ad honórem tuum, et nomen Sancti N. consecrándum bene ✠ dicere dignéris.

ñ. Te rogámus áudi nos.

Secundo dicit:

Ut altáre hoc, ad honórem tuum, et nomen Sancti N. consecrándum, bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficáre dignéris.

ñ. Te rogámus áudi nos.

Tertio dicit:

Ut altáre hoc, ad honórem tuum, et nomen Sancti N. consecrándum, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficáre, et conse ✠ cráre dignéris.

ñ. Te rogámus áudi nos.

Quo dicto, et deposito baculo pastorali, iterum accumbit super faldistorium, et perficiuntur Litanie. Quibus finitis, ab accubitu surgit, et cum mitra accedit versus altare consecrandum, et distans ab illo spatio congruenti, deponita mitra, genuflexus dicit cantando, si in cantu sit officium, alioquin competenti voce dicit sine notis; quod etiam in omnibus aliis sequentibus observatur:

Deus, in adjutórium meum inténde.

Quo dicto, Pontifice surgente, chorus, seu Ministri respondent:

Dómine, ad adjuvándum me festína.

Tunc Pontifex stans sine mitra in eodem loco, dicit:

Glória Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

Chorus, seu Ministri respondent:

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in secula seculórum. Amen. sine Allelúja.

Et id eisdem modo et loco secundo et tertio fit, voce semper altius elevata. Quibus dictis, Pontifex stans in eodem loco cum mitra, benedicit aquam cum sale, cinere, et vino, incipiens absolute exorcismum salis, et faciens, prout habetur supra sub Ecclesiæ Dedicatione, pag. 201. usque ad Orationem: **Omnípotens sempitérne Deus, créator, et conservátor humáni géneris, etc.** inclusive.

Post hæc Pontifex procedit ad Altare cum mitra, et ibidem inchoat, schola prosequente, Antiphonam sequentem:

Introibo ad altáre Dei: ad Deum qui lætíficat juventútem meam.

Psalmus 42.

Judica me, Deus, et discérne causam meam de gente non sancta: * ab hómine iníquo et dolóso érue me.

Repetitur tota Antiphona prædicta, si necesse fuerit.

Quia tu es, Deus, fortitúdo mea: * quare me repulsi, et quare tristis incédo, dum affligit me inimicus?

Iterum repetitur Antiphona.

Emítte lucem tuam, et veritátem tuam: * ipsa me deduxérunt, et adduxérunt in montem sanctum tuum, et in tabernácula tua.

Antiphona tota repetitur.

Et introibo ad altáre Dei: * ad Deum qui lætíficat juventútem meam.

Iterum repetitur Antiphona

Confítebor tibi in cíthara, Deus, Deus meus: * quare tristis es, ánima mea, et quare contúrbas me?

Repetitur ut prius Antiphona.

**Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi: * salu-
táre vultus mei, et Deus meus.**

Non dicitur **Glória Patri**, sed Antiphona prædicta re-
petitur.

Incepta prima Antiphona, Pontifex, retenta mitra, stans ante altare, intingit pollicem dexteræ manus in aqua prædicta per eum benedicta, et cum eo et aqua hujusmodi facit crucem in medio tabulæ altaris, dicens:

Sancti ✠ **ficétur hoc altáre, in honórem Dei omnipo-
téntis, et gloriósæ Virgínis Mariæ, atque ómnium San-
ctórum, et ad nomen ac memóriam Sancti N. In nómine
Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. Pax tibi.**

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice qua-
tuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qua-
libet cruce verba præmissa.

Sancti ✠ ficétur hoc altáre, etc.

Facit autem primam crucem in dextera parte posteriori altaris, id est, ubi legitur Evangelium; secundam in sinistra parte anteriori transversa primæ; tertiam in dextera anteriori; quartam in sinistra posteriori tertiæ transversa in hunc modum.

✠	1	✠	4
✠	3	✠	2

Quo facto, et finitis Antiphona et Psalmo prædictis, Pontifex stans ibidem, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génuá.** R. **Leváte.**

Singuláre illud propitiátórium in altári Crucis pro nobis **S**rediméndis oblátum, in cujus præfiguratióne Patriárcha Jacob lápidem eréxit in títulum, quo fieret sacrificium, et portæ cæli désuper aperirétur oráculum, súplices tibi, Dómine, preces fúndimus; ut lápidis hujus expóltam ma-
tériam, supérnis sacrificiis imbuéndam, ipse tuæ ditári

Quo dicto, Pontifice surgente, chorus, seu Ministri respondent:

Dómine, ad adjuvándum me festína.

Tunc Pontifex stans sine mitra in eodem loco, dicit:

Glória Patri, et Fílio, et Spíritui sancto.

Chorus, seu Ministri respondent:

Sicut erat in princípío, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen. sine Allelúja.

Et id eisdem modo et loco secundo et tertio fit, voce semper altius elevata. Quibus dictis, Pontifex stans in eodem loco cum mitra, benedicit aquam cum sale, cinere, et vino, incipiens absolute exorcismum salis, et faciens, prout habetur supra sub Ecclesiæ Dedicacione, pag. 201. usque ad Orationem: **Omnípotens sempitérne Deus, créator, et conservátor humáni géneris, etc.** inclusive.

Post hæc Pontifex procedit ad Altare cum mitra, et ibidem inchoat, schola prosequente, Antiphonam sequentem:

Introibo ad altáre Dei: ad Deum qui lætíficat juventútem meam.

Psalmus 42.

Judica me, Deus, et discérne causam meam de gente non sancta: * ab hómine iníquo et dolóso érué me.

Repetitur tota Antiphona prædicta, si necesse fuerit.

Quia tu es, Deus, fortitúdo mea: * quare me repulsi, et quare tristis incédo, dum affligit me inimicus?

Iterum repetitur Antiphona.

Emítte lucem tuam, et veritátem tuam: * ipsa me deduxérunt, et adduxérunt in montem sanctum tuum, et in tabernácula tua.

Antiphona tota repetitur.

Et introibo ad altáre Dei: * ad Deum qui lætíficat juventútem meam.

Iterum repetitur Antiphona.

Confitébor tibi in cithara, Deus, Deus meus: * quare tristis es, ánima mea, et quare contúrbas me?

Repetitur ut prius Antiphona.

**Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi: * salu-
täre vultus mei, et Deus meus.**

Non dicitur **Glória Patri**. sed Antiphona prædicta re-
petitur.

Incepta prima Antiphona, Pontifex, retenta mitra,
stans ante altare, intingit pollicem dexteræ manus in aqua
prædicta per eum benedicta, et cum eo et aqua hujusmodi
facit crucem in medio tabulæ altaris, dicens:

Sancti ✠ **ficétur hoc altäre, in honórem Dei omnipo-
téntis, et gloriósæ Virginis Mariæ, atque ómnium San-
ctórum, et ad nomen ac memóriam Sancti N. In nómine**
Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice qua-
tuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qua-
libet cruce verba præmissa.

Sancti ✠ ficétur hoc altäre, etc.

Facit autem primam crucem in dextera parte posteriori
altaris, id est, ubi legitur Evangelium; secundam in si-
nistra parte anteriori transversa primæ; tertiam in dextera
anteriori; quartam in sinistra posteriori tertiæ transversa
in hunc modum.

✠	1	✠	4
✠	3	✠	2

Quo facto, et finitis Antiphona et Psalmo prædictis.
Pontifex stans ibidem, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génua.** R. **Leváte.**

Singuläre illud propitiatórium in altári Crucis pro nobis
Srediméndis oblátum, in cujus præfiguratióne Patriárcha
Jacob lápidem eréxit in título, quo fieret sacrificium, et
portæ cæli désuper aperirétur oráculum, súplices tibi,
Dómine, preces fúndimus; ut lápidis hujus expolitam ma-
tériam, supérnis sacrificiis imbuéndam, ipse tuæ ditári

sanctificatiónis ubertáte præcipias, qui quondam lapideis legem scripsisti in tábulis. Per Christum Dóminum nostrum.

Rj. Amen.

Oratione expleta, Pontifex circuit septies tabulam altaris, aspergens eam et stipitem de aqua prædicta cum cinere et vino benedicta, cum aspersorio de herba hyssopi facto, hoc modo. Stans enim ante medium altaris inchoat Antiphonam, et schola prosequitur: **Aspérge me, Dómine.** Quæ tota dicitur, et repetitur cum Psalmo, **Miserére,** eo modo, prout supra, pag. 208. de consecratione altaris in Ecclesiæ dedicatione ordinatum est. Quo facto, Pontifex stans sine mitra ante medium altaris, dicit:

Ÿ. Dómine, exáudi oratióem meam.

Rj. Et clamor meus ad te véniat.

Ÿ. Dóminus vobíscum.

Rj. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

DEus, qui es visibílium rerum ómnium et invisibílium cónditor, et cunctárum sanctificatiónum consecrator, ad dedicatióem hujus Domínicæ mensæ ádesse dignáre; et quæ sacráto Oleo et Chrísmate a nobis indignis est liniénda et benedicénda, tuæ sancti ✠ ficatiónis in eam infúnde virtútem et consecratióem; ut omnes, qui ad eam te deprecáturi accésserint, tuæ propitiatiónis auxiliúm séntiant. Per Christum Dóminum nostrum. Rj. Amen.

Deinde ibidem cum præmissa aqua benedicta facit maltam seu cæmentum, quod mox, deposita mitra, benedicit, dicens:

Ÿ. Dóminus vobíscum.

Rj. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

SUmme Deus, qui summa, et média, ímaque custódis, qui omnem creatúram intrínsecus ambiéndo concludís; sancti ✠ fica et bene ✠ dic has creatúras calcis et sábuli. Per Christum Dóminum nostrum.

Rj. Amen.

Cæmentum benedictum reservatur, sed residuum aqua benedictæ funditur ad basim sive pedem stipitis altaris per circuitum. Pontifex deinde procedit processionaliter cum Cruce et Clero ad locum, in quo nocte præterita conservate Reliquiæ fuerunt; sed priusquam locum ipsum ingrediatur, stans ab extra, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génua.** Rj. **Leváte.**

A Ufer a nobis, quæsumus, Dómine, cunctas iniquitátes nostras: ut ad sancta Sanctórum puris mereámur mén-tibus introíre. Per Christum Dóminum nostrum.

Rj. **Amen.**

Ingressus vero sine mitra, stans juxta, et versus ad Reliquias, dicit:

Orémus.

F Ac nos, quæsumus, Dómine, Sanctórum tuórum tibi specialiter dedicáta membra digne contíngere, quorum patrocínia cúpimus incessánter habére. Per Christum Dóminum nostrum. Rj. **Amen.**

Qua dicta, Pontifex sine mitra accipit reverenter vasculum Reliquiarum: tum accepta mitra, portat eas solemniter, et processionaliter ad altare consecrandum, vel si sint super feretrum, per Sacerdotes ferri facit, inchoans schola prosequente, Antiphonam:

Cum jucunditáte exíbitis, et cum gáudio deducémini: nam et montes et colles exílient, expectántes vos cum gáudio. Allelúja.

Poterit deinde etiam dici, si expedierit, sequens Responsorium:

Súrgite Sancti Dei de mansiónibus vestris, loca sanctificáte, plebem benedícite: Et nos hómines peccatóres in pace custodíte.

§. **Ambuláte, Sancti Dei, ad locum prædestinátum, qui vobis præparátus est. Et nos hómines peccatóres in pace custodíte.**

Cumque pervenerit prope ipsum altare, deponit eas reverenter cum luminaribus super feretrum, vel aliquam

tabulam honeste ibidem paratam, luminaribus juxta illas ardentibus; et mox Pontifex cum mitra stans prope altare inchoat, schola seu Ministris prosequentibus, Antiphonam:

Exultábunt Sancti in glória: lætabúntur in cubilibus suis.

Psalmus. **Cantáte Dómino cánticum novum: * laus ejus, etc.** ut supra, pag. 224.

Deinde Psalmus. **Laudáte Dóminum in Sanctis ejus, * laudáte eum, etc.** ut supra, pag. 224. sine **Glória Patri**, in fine utriusque, sed his Psalmis dictis, Antiphona repetitur. Qua finita, Pontifex, deposita mitra, stans versus ad altare, dicit:

Orémus.

DEus, qui in omni loco dominatiónis tuæ clemens ac benignus dedicátor assistis: exáudi nos, quæsumus, et concéde, ut inviolábilis permáneat hujus loci consecratió; et beneficia tui múnis univérsitas fidélium, quæ tibi súpplicat, percípere mereátur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Et mox Pontifex, accepta mitra, signat cum pollice dexteræ manus de Chrismate confossionem, id est, sepulchrum altaris, in quo Reliquiæ sunt reponendæ, in quatuor angulis; faciens in singulis signum crucis, et dicens, dum unamquamque crucem facit:

Conse ✠ crétur, et sancti ✠ ficétur hoc sepúlchrum. **In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. Pax huic dómui.**

Deinde deposita mitra, recondit ibi vasculum cum Reliquiis, et aliis in eo inclusis veneranter, inchoans, schola seu Ministris prosequentibus, Antiphonam:

Sub altáre Dei sedes accepistis Sancti Dei: intercédite pro nobis ad Dóminum Jesum Christum.

Ÿ. Exultábunt Sancti in glória.

R. Et lætabúntur in cubilibus suis.

Et non dicitur **Glória Patri**, sed repetitur Antiphona. Interim dum præmissa dicuntur, Pontifex stans sine mitra.

imposito et benedicto incenso in thuribulo, et illo a Diacono accepto, thurificat Reliquias inclusas: quo facto, imposita sibi mitra, accipiens lapidem seu tabulam, cum quo debet claudi sepulchrum, facit cum pollice crucem de Chrismate in medio ejus de subtus, dicens:

Conse ✠ crétur, et sancti ✠ ficétur hæc tábula, (vel hic lapis) per istam unctiónem, et Dei benedictiónem. In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. Pax tibi.

Et mox ponit et coaptat tabulam, seu lapidem super sepulchrum, claudens illud, et inchoans, schola seu Ministris prosequentibus, Antiphonam:

Sub altáre Dei audívi voces occisórum dicéntium: Quare non deféndis sánguinem nostrum? Et accepérunt divínium respónsum: Adhuc sustinéte módicum tempus, donec impleátur númerus fratrum vestrórum.

Alia Antiphona.

Corpora Sanctórum in pace sepúlta sunt: et vivent nómina eórum in ætérnum.

ψ. Glória Patri, et Fílio, et Spíritui sancto.

ϣ. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.

Post hæc Pontifex, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Deus, qui ex ómnium cohabitatióne Sanctórum ætérnum Majestáti tuæ condidit habitáculum: da ædificatióni tuæ incrementa coeléstia, et præsta, ut quórum hic Reliquias pio amóre compléctimur, eórum semper méritis adjuvémur. Per Christum Dóminum nostrum.

℞. Amen.

Tunc accepta mitra, Pontifice prius incipiente, cæmentarii cum cæmento benedicto firmant ipsam tabulam seu lapidem super sepulchrum: et Pontifex facit crucem de super ex Chrismate cum pollice dexterae manus, dicens:

Signé ✠ tur, et sancti ✠ ficétur hoc altáre. In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ santi. Pax tibi.

Tum deposita mitra inchoat, schola seu Ministris prosequentibus, Antiphonam:

Stetit Angelus juxta aram templi, habens thuribulum aureum in manu sua, et data sunt ei incensa multa: et ascendit fumus aromatum in conspectu Dei. Allelúja.

Interim cum mitra thurificat altare undique ad dexterum et sinistrum latus, ante et desuper, donec præmissus cantus finiatur; quo finito, stans coram altari sine mitra, dicit:

O rémus.

Dirigátur orátio nostra, quæsumus Dómine, sicut incensum in conspectu tuo, et copiósa beneficia Christianus pópulus assequátur; ut quicumque tibi in hoc altári sacránda libámina devótus obtúlerit, vel sacráta suscepserit, et vitæ subsídía præsentis accípiat, et remissionem ómnium peccatórum páriter consequátur, et grátiam sempitérnæ redemptionis percípiat. Per Christum Dóminum nostrum. Rj. Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, sedet, et Ministri extergunt mensam altaris cum linteo mundo, et mox Pontifex thurificat super illam in modum crucis in medio, et in quatuor ejus cornibus: quo facto, Pontifex ponit iterum incensum in thuribulo, et illud benedicit, ut supra, videlicet, *Ab illo benedicáris, etc.* ac tradit uni Sacerdoti superpelliceo induto, qui continue altare circuit incensando, donec consecratio perficiatur, excepto eo tempore, quo Pontifex illud incensat: tunc enim Pontifici thuribulum præsentat; et per Pontificem thurificato, illud iterum accipit, et, ut prius, incensat. Tum Pontifex adhuc cum mitra stans, inchoat, schola, seu Ministris prosequentibus, Responsorium:

Dirigátur orátio mea sicut incensum in conspectu tuo, Dómine.

ŷ. Elevátio mánuum meárum sacrificium vespertinum.

Quod dum cantatur, Pontifex circuit ter altare ad dexteram continue thurificando. Finita incensatione, Pon-

titex inchoat, schola, sive Ministris prosequentibus, Antiphonam:

Eréxit Jacob lápidem in titulum, fundens óleum désuper: votum vovit Deo Jacob.

Psalmus 83.

Quam dilécta tabernácula tua, Dómine virtútum! * concupiscit, et déficit ánima mea in átria Dómini.

Repetitur Antiphona.

Cor meum et caro mea * exultavérunt in Deum vivum.

Repetitur Antiphona.

Etenim passer invénit sibi domum: * et turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos.

Repetitur Antiphona.

Altária tua, Dómine virtútum: * Rex meus, et Deus meus.

Repetitur Antiphona.

Beáti, qui hábitant in domo tua, Dómine, * in sæcula sæculórum laudábunt te.

Repetitur Antiphona.

Beátus vir, cujus est auxiliium abs te: * ascensiónes in corde suo dispósuit, in valle lacrymárum, in loco quem pósuit.

Repetitur Antiphona.

Etenim benedictiónem dabit legislátor, ibunt de virtúte in virtútem: * vidébitur Deus deórum in Sion.

Repetitur Antiphona.

Dómine Deus virtútum, exáudi oratióem meam: * áuribus pércipe, Deus Jacob.

Repetitur Antiphona.

Protéctor noster aspice Deus, * et réspice in fáciem Christi tui.

Repetitur Antiphona.

Quia mélior est dies una in átriis tuis, * super míllia.

Repetitur Antiphona.

Elégi abjéctus esse in domo Dei mei, * magis quam habitáre in tabernáculis peccatórum.

Repetitur Antiphona.

Quia misericórdiam et veritátem dffligit Deus: * grátiam et glóriam dabit Dóminus.

Repetitur Antiphona.

Non privábit bonis eos, qui ámbulant in innocéntia: * Dómine virtútum: beátus homo qui sperat in te.

Et non dicitur **Glória Patri**, sed Antiphona repetitur. Dum Antiphona et Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex stans cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in oleum Catechumenorum, et cum eo facit quinque cruces, videlicet in medio altaris, et in quatuor ejus cornibus, in locis, in quibus fecerat cruces de aqua benedicta; videlicet, primam in medio altaris, secundam in dextero posteriori, id est Evangelii, tertiam in sinistro anteriori, quartam in dextero anteriori, quintam in sinistro posteriori hoc ordine:

✠	2	✠	1	✠	5
✠	4			✠	3

Dicens dum singulas cruces facit:

Sancti ✠ ficétur et conse ✠ crétur lapis iste. In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti, in honórem Dei et gloriósæ Virgínis Mariæ, atque ómnium Sanctórum, ad nomen et memóriam Sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote altare incensante, imposito et benedicto, ut prius, incenso, stans cum mitra inchoat, schola seu Ministris prosequentibus, Responsorium:

Dirigátur orátio mea sicut incénsum in conspéctu tuo, Dómine.

ÿ. **Elevátio mánuum meárum sacrificium vespertínum.**

Quo incepto, Pontifex circuit semel altare ad dexteram, thurificando illud; deinde restituto thuribulo Sacerdoti, et Responsorio finito, sine mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génuá.** Rj. **Leváte.**

A **D**icit, **Dómine,** **misericórdiæ tuæ ineffábilis p̄tetas;** et **super hunc lápidem opem tuæ bene ✠ dictionis et virtútem tuæ unctiónis infúnde;** ut, **te largiénte,** **réferat præmium quisquis intúlerit votum.** **Per Christum Dóminum nostrum.** Rj. **Amen.**

Oratione finita, Pontifex inchoat, et schola seu Ministri prosequuntur, Antiphonam:

Mane surgens Jacob erigebat lápidem in título, fundens óleum désuper, votum vovit Dómino: vere locus iste sanctus est, et ego nesciébam.

Psalmus 91.

B **O**num est **confitéri Dómino, * et psállere nómini tuo, Altíssime.**

Repetitur Antiphona.

Ad annuntiándum mane misericórdiam tuam, * et veritátem tuam per noctem.

Repetitur Antiphona.

In decachórdo; psaltério; * cum cántico in cithara.

Repetitur Antiphona.

Quia delectásti me, Dómine, in factúra tua: * et in opéribus mánuum tuárum exultábo.

Repetitur Antiphona.

Quam magnificáta sunt ópera tua, Dómine! * nimis profúndæ factæ sunt cogitatiónes tuæ.

Repetitur Antiphona.

Vir insípiens non cognóscet: * et stultus non intélliget hæc.

Repetitur Antiphona.

Cum exórti fúerint peccatóres sicut fœnum: * et apparuérint omnes qui operántur iniquitátem.

Repetitur Antiphona.

Ut intéreant in sæculum sæculi: * tu autem Altíssimus in aetérnum, Dómine.

Repetitur Antiphona.

Quóniam ecce inimíci tui, Dómine, quóniam ecce ini-

mici tui peribunt, * et dispergentur omnes qui operantur iniquitatem.

Repetitur Antiphona

Et exaltabitur sicut unicornis cornu meum: * et senectus mea in misericordia uberi.

Repetitur Antiphona.

Et despexit oculus meus inimicos meos: * et ab insurgentibus in me malignantibus audiet auris mea.

Repetitur Antiphona.

Iustus ut palma florebit: * sicut cedrus Libani multiplicabitur.

Repetitur Antiphona.

Plantati in domo Domini, * in atris domus Dei nostri florebut.

Repetitur Antiphona.

Adhuc multiplicabuntur in senecta uberi: * et bene patientes erunt, ut annuntient.

Repetitur Antiphona.

Quoniam rectus Dominus Deus noster: * et non est iniquitas in eo.

Et non dicitur Glória Patri. sed Antiphona repetitur.

Interim Pontifex, accepta mitra, facit iterum quinque cruces cum pollice de eodem oleo Catechumenorum, in eisdem locis altaris, et eo ordine prout prius fecit, dicens dum singulas cruces facit:

Sancti ✠ ficetur, et conse ✠ eretur lapis iste. In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti, in honorem Dei et gloriósæ Virgínis Mariæ, atque ómnium sanctorum, ad nomen et memóriam sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote altare incensante, imposito et benedicto, ut prius, incenso, stans, cum mitra, inchoat iterum, schola seu Ministris prosequentibus, Responsorium.

Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo, Domine.

ÿ. Elevatio mánuum meárum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circuit iterum semel altare ad dexteram, illud incensando: quo facto, restituto thuribulo Sacerdoti, et Responsorio finito, Pontifex, deposita mitra, dicit:

O rémus. Et ministri: **Flectámus génuá.** R. **Leváte.**

A Désto, Dómine, dedicatióni hujus mensæ tuæ; et in eam, quæ a nobis indignis sancto linfa est óleo, bene ✠ dictionis et sancti ✠ ficatiónis tuæ virtútem et consecratiónem infúnde: Qui vivis et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

O rémus.

(O) Mnípotens, sempitérne Deus, altáre hoc quod in honórem tuum, et in memóriam Sancti tui N. nos indigni consecrámus, virtúte tuæ bene ✠ dictionis sanctífica; et ómnibus te hic invocántibus atque in te sperántibus auxilii tui munus osténde; ut huic altári impósita múnera semper accépta fieri dignéris, et in eo Sacramentórum virtus et votórum semper obtineátur efféctus. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Quo finito, Pontifex incipit, schola seu Ministris prosequentibus, Antiphonam:

Unxit te Deus Deus tuus óleo lætitiæ præ consórtibus tuis.

Psalmus 41.

L Ructávit cor meum verbum bonum: * dico ego ópera mea Regi.

Repetitur Antiphona.

Lingua mea cálamus scribæ, * velóciter scribéntis.

Repetitur Antiphona.

Speciósus forma præ filiis hóminum, diffúsa est grátia in lábiis tuis: * proptérea benedixit te Deus in ætérnum.

Repetitur Antiphona.

Accíngere gládio tuo super femur tuum, * potentíssime.

Repetitur Antiphona.

Spécie tua et pulchritúdine tua * inténde, prospere procéde, et regna.

Repetitur Antiphona.

Propter veritatem, et mansuetudinem, et justitiam: *
et deducet te mirabiliter dextera tua.

Repetitur Antiphona.

Sagittae tuae acutae, populi sub te cadent, * in corda
inimicorum regis.

Repetitur Antiphona.

Sedes tua, Deus, in saeculum saeculi: * virga directio-
nis, virga regni tui.

Repetitur Antiphona.

Dilexisti justitiam, et odisti iniquitatem: * propterea
unxit te Deus, Deus tuus, oleo laetitiae praesertim
tuis.

Repetitur Antiphona.

Myrrha, et gutta, et casia a vestimentis tuis, a domi-
bus eburneis: * ex quibus delectaverunt te filiae regum in
honore tuo.

Repetitur Antiphona.

Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato, * cir-
cumdata varietate.

Repetitur Antiphona.

Audi, filia, et vide, et inclina aurem tuam, * et obli-
viscere populum tuum, et domum patris tui.

Repetitur Antiphona.

Et concupiscet Rex decorem tuum: * quoniam ipse est
Dominus Deus tuus, et adorabunt eum.

Repetitur Antiphona.

Et filiae Tyri in muneribus * vultum tuum deprec-
abuntur omnes divites plebis.

Repetitur Antiphona.

Omnis gloria ejus filiae Regis ab intus, * in fimbriis
aureis circumamicta varietatibus.

Repetitur Antiphona.

Adducuntur Regi virgines post eam: * proxima ejus
afferentur tibi.

Repetitur Antiphona.

Afferéntur in lætítia et exultatióne: * adducéntur in templum Regis.

Repetitur Antiphona.

Pro pátribus tuis nati sunt tibi filii: * constitues eos príncipes super omnem terram.

Repetitur Antiphona.

Mémores erunt nóminis tui * in omni generatióne et generatióne.

Repetitur Antiphona.

Proptérea pópuli confitebúntur tibi in ætérnum, * et in sæculum sæculi.

Et non dicitur Glória Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, iterum facit quinque cruces de sancto Chrismate cum pollice dexteræ manus in medio tabulæ altaris, et in quatuor ejus angulis, ordinè supraposito, ad quamlibet crucem dicens:

Sancti ✠ ficétur et conse ✠ crétur lapis iste. In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti, in honórem Dei et gloriósæ Vírginis Mariæ, atque ómnium Sanctórum, ad nomen et memóriam Sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote incensante, imposito et benedicto ut prius incenso, stans cum mitra inchoat, schola seu Ministris prosequentibus, Responsorium.

Dirigátur orátio mea sicut incensum in conspéctu tuo, Dómine.

ŷ. Elevátio mánuum meárum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circuit semel altare ad sinistram, illud incensans ut prius; quo incensato, restituto thuribulo Sacerdoti, et Antiphona finita, Pontifex deposita mitra dicit:

O rémnus. Et ministri: Flectámus génuá. Rj. Leváte.

Descéndat, quæsumus Dómine Deus noster, Spíritus tuus sanctus super hoc altáre, qui et dona nostra et

pópuli tui in eo sanctificet, et suméntium corda dignánter emúndet. Per Christum Dóminum nostrum.

R). Amen.

Qua dicta, Pontifex inchoat, et schola seu Ministri prosequuntur Antiphonam.

Sanctificávit Dóminus tabernáculum suum: quia hæc est domus Dei, in qua invocábitur Nomen ejus, de quo scriptum est: et erit nomen meum ibi, dicit Dóminus.

Psalmus 45.

DEus noster, refúgium et virtus, * adjútor in tribulatió nibus, quæ invenérunt nos nimis.

Repetitur Antiphona.

Proptérea non timébimus dum turbábitur terra: * et transferéntur montes in cor maris.

Repetitur Antiphona.

Sonuérunt, et turbátæ sunt aquæ eórum: * conturbáti sunt montes in fortitúdine ejus.

Repetitur Antiphona.

Flúminis ímpetus lætíficat civitatém Dei: * sanctificávit tabernáculum suum Altissimus.

Repetitur Antiphona.

Deus in médio ejus, non commovébitur: * adjuvábít eam Deus mane dilúculo.

Repetitur Antiphona.

Conturbátæ sunt Gentes, et inclináta sunt regna: * dedit vocem suam, mota est terra.

Repetitur Antiphona.

Dóminus virtútum nobíscum, * suscéptor noster Deus Jacob.

Repetitur Antiphona.

Veníte, et vidéte ópera Dómini, quæ pósuit prodigia super terram: * áuferens bella usque ad finem terræ.

Repetitur Antiphona.

Arcum cónteret, et confrínget arma: * et scuta combúret igni.

Repetitur Antiphona.

vacáte et vidéte quóniam ego sum Deus: * exaltábor in géntibus, et exaltábor in terra.

Repetitur Antiphona.

Dóminus virtútum nobíscum, * suscéptor noster Deus Jacob.

Et non dicitur **Glória Patri**, sed Antiphona repetitur.

Interim dum Antiphona et Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex accepta mitra, fundit et spargit oleum Catechumenorum, et Chrisma pariter desuper altare, illud manu dextera conficans, liniens, et perungens. Quo facto, incipit, schola seu Ministris prosequentibus, Antiphonam:

Ecce odor filii mei, sicut odor agri pleni, cui benedixit Dóminus: crescere te fáciat Deus meus, sicut arénam maris, et donet tibi de rore cæli benedictiónem.

Psalmus. **Fundaménta ejus in móntibus sanctis: diligit.** Et totus dicitur prout habetur supra, pag. 234. sine **Glória Patri**.

Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra, dicit:

Lapidem hunc, fratres charíssimi, in quo unguéntum sacre unctiónis effúnditur, ad suscipiéndam pópuli sui vota et sacrificia orémus, ut Dóminus noster bene ꝛ dicat et cónse ꝛ cret: et quod est unctum a nobis, sit unctum in Nómine ejus; ut plebis vota suscipiat, et altári per sacram unctiónem perfécto, dum propitiatióem Sacrórum impónimus, ipsi propitiatóres Dei esse mereámur. Per Jesum Christum Dóminum nostrum, Qui cum eo et Spíritu sancto vivit et regnat Deus in sæcula sæculórum.

ꝛ. Amen.

Quo dicto, inchoat, schola seu Ministris prosequentibus, Antiphonam:

Ædificávit Móyses altáre Dómino Deo, ófferens super illud holocáusta, et ímmolans víctimas fecit sacrificium vespertinum in odórem suavitátis Dómino Deo, in conspéctu filiórum Israel.

Qua finita, stans adhuc cum mitra, dicit:

DEi Patris omnipotentis misericordiam supplices imploremus, fratres charissimi, ut altare hoc sacrificiis spiritalibus imbuendum, nostræ vocis exoratus officio, præsentî bene ✠ dictione sanctificet, atque in eo semper oblationes famulorum suorum studio suæ devotiõnis impositas bene ✠ dicere et sancti ✠ ficare dignetur; et spiritali placatus incenso, precibus familiæ suæ promptus exauditor assistat. Per Christum Dóminum nostrum.

Rj. Amen.

Deinde benedicit incensum super altare cremandum stans ibidem, deposita mitra, et dicens:

✠. Dómine, exáudi oratiõnem meam.

Rj. Et clamor meus ad te véniat.

✠. Dóminus vobiscum.

Rj. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Domine, Deus omnipotens, cui assistit exercitus Angelorum cum tremóre, quorum servitium spirituale et igneum esse cognoscitur; dignare respicere, bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare hanc creaturam incensi, ut omnes languores, omnesque infirmitates, atque insidiæ inimici odorem ejus sentiéntes effúgiant, et separéntur a plásmate tuo, quod pretioso Filii tui Sanguine redemisti, ut núnquam lædátur a morsu iniqui serpéntis. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. Rj. Amen.

Deinde aspergit ipsum aqua benedicta, et accepta mitra, format propriâ manu ex ipso incenso quinque cruces, quamlibet de quinque granis, super illa quinque loca altaris, in quibus cruces de aqua, et oleo, ac Chrismate factæ prius fuerunt; et super quamlibet crucem thuris ponit unam crucem factam de subtili candela, ad mensuram crucis de granis incensi factæ; et cujuslibet crucis capita accenduntur, ut cum ipsis thus comburatur et cremetur. Omnibus autem crucibus accensis, Pontifex, deposita mitra, flexis coram altari genibus, inchoat, schola seu ministris prosequentibus:

Allelúja. *℟.* **Veni, sancte Spíritus, reple tuórum corda fideíum, et tui amóris in eis ignem accénde.**

Nisi consecratio hujusmodi fieret inter Dominicam Septuagesimæ, et festum Paschæ Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi, quia tunc, omisso **Allelúja**, dicitur versus tantum. Quo dicto, surgit Pontifex stans ibidem versus ad altare sine mitra, et schola, seu Ministri cantant Antiphonas duas sequentes:

Ascéndit fumus arómatum in conspéctu Dómini de manu Angeli.

Alia Antiphona.

Stetit Angelus juxta aram templi, habens thursbulum áureum in manu sua, et data sunt ei incénsa multa: et ascéndit fumus arómatum in conspéctu Dei.

Quibus finitis, Pontifex adhuc stans ante altare sine mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génuá.** *℟.* **Leváte.**

Domine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, clemens et propítius preces nostræ humilitátis exáudi, et respice ad hujus altáris tui holocáustum, quod non igne visibili probétur, sed infúsum sancti Spíritus tui grátia in odórem suavitátis ascéndat, et legítime se suméntibus Eucharístia medicábilis fiat, ad vitámque proficiat sempitérnam. **Per Christum Dóminum nostrum.** *℟.* **Amen.**

Post hæc, combustis candelis et thure, cineres illius combustionis per unum ex ministris cum spatulis ligneis abraduntur, et collecti in aliquo vase, projiciuntur in sacrarium. Interim Pontifex sine mitra stans ante gradus altaris, versus ad altare, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génuá.** *℟.* **Leváte.**

Deus omnipotens, in cujus honórem ac beatíssimæ Virgínis Mariæ, et ómnium Sanctórum, ac nomen et memoriám Sancti tui N. nos indigni altáre hoc consecrámus, clemens et propítius preces nostræ humilitátis exáudi: et præsta, ut in hac mensa sint libámina tibi accépta, sint grata, sint pínguia, et sancti Spíritus tui semper rore per-

fúsa ; ut omni témpore hoc in loco supplicántis tibi famíliæ tuæ anxietátes réleves , ægritúdines cures , preces exáudias , vota suscépias , desideráta confirmes , postuláta concédas . Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum , Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus .

Deinde eodem modo stans dicit mediocri voce , extensis manibus ante pectus , hanc Præfationem :

Ÿ. Per ómnia sæcula sæculórum .

R̃. Amen .

Ÿ. Dóminus vobíscum .

R̃. Et cum spírítu tuo .

Ÿ. Sursum corda .

R̃. Habémus ad Dóminum .

Ÿ. Grátias agámus Dómino Deo nostro .

R̃. Dignum et justum est .

Vere dignum et justum est , æquum et salutáre , nos tibi semper , et ubique grátias ágere , Dómine sancte , Pater omnipotens , ætérne Deus , et clemens : cujus nec initium nec finis advértitur ; qui quantus es , tantus esse voluísti , sanctus scilicet ac mirábilis Deus , cujus majestátem elementa non cápiunt . Te benedícimus ; te súpplícés deprecámur , ut tibi sit altáre hoc , sicut illud quod Abel salutáris mystérii in passione præcúrsor , jugulátus a fratre , novo ságuine ímbuit et sacrávit . Sit tibi , Dómine , altáre hoc , sicut illud quod Abraham pater noster , qui vidére te méruit , fabricávit , et invocáto tuo Nómíne consecrávit , in quo Sacérdos Melchisedech , sacrificii formam triumphális expréssit . Sit tibi , Dómine , altáre hoc , sicut illud , super quod Abraham seminárium fidei nostræ Isaac filium suum , dum tibi íoto corde crédidit , toto corde impósuit ; in quo salutáris mystérii Sacraméntum Dominicæ Passiónis osténsus est , dum offértur Fílius , Agnus occíditur . Sit tibi , Dómine , altáre hoc , sicut illud quod Isaac , púteum profúndæ puritátis invéniens , abundantíæ ei nomen impónens , tuæ majestáti dicávit . Sit tibi , Dómine , altáre hoc ,

sicut ille lapis, quem Jacob suppónens cápiti suo, ascendentes et descendentes Angelos per scalæ mystérium somno revelante cognóvit. Sit tibi, Dómine, altáre hoc, sicut illud quod Móyses, susceptis mandátis, in præfiguratióne Apostólica, duódecim lápidum constructiÓne firmávit. Sit tibi, Dómine, altáre hoc, sicut illud quod Móyses septem diórum purificatiÓne mundávit, et cælesti tuo collóquio Sancta Sanctorum vocávit, sicut locúsus es ad Móysen, dicens: Si quis tetigerit altáre hoc, sanctificátus habeátur. Sit in hoc ergo altári innocétiæ cultus; immolétur superbia; iracúndia jugulétur; luxúria omnisque libído feriatúr; offerátur pro turtúribus sacrificium castitátis, et pro pullis columbárum innocétiæ sacrificium.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo, ita tamen, quod a circumstantibus audiri possit:

**Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum;
Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus,
per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.**

Præfatione finita, Pontifex accepta mitra, inungit eum pollice dexteræ manus Chrismate intincto frontem altaris in modum crucis, inchoans, schola seu Ministris prosequentibus, Antiphonam:

Confirma hoc, Deus, quod operátus es in nobis, a templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem, allelúja.

**Psalmus. Exúrgat Deus, et dissipéntur inimíci ejus: *
et fúgiant qui odérunt eum, a fácie ejus.**

Et totus dicitur prout supra habetur in Benedictione Abbatis, pag. 118.

Quo dicto, Pontifex, deposita mitra, dicit:

Orémus.

MAjestátem tuam, Dómine, humíliter implorámus, ut altáre hoc sacræ unctiÓnis libámine ad suscipienda pópuli tui múnera inúctum poténter bene ✠ dícere et sancti ✠ ficáre dignéris; ut quod nunc a nobis indignis, sub tui Nóminis invocatiÓne, in honórem beatíssimæ Vírginis Mariæ, et ómnium Sanctorum, atque in memóriam

Sancti tui N. sacrosancti Chrismatis unctione delibatum est, placeat tibi, atque altare maneat perpetuum; ut quidquid deinceps super illud oblatum sacratumve fuerit, dignum tibi fiat holocaustum: atque omnium hic offerentium sacrificia a te pio Domino benigne suscipiantur, et per ea vincula peccatorum nostrorum absolvantur; maculae deleantur; veniae impetrantur; et gratiae acquirantur; quatenus una cum Sanctis et Electis tuis vitam percipere mereamur aeternam. Per Christum Dominum nostrum. R). Amen.

Tum Pontifex accepta mitra, cum pollice dexteræ manus Chrismate intincto, inungit in modum crucis conjunctiones mensæ, seu tabulæ altaris et tituli, sive stipitis, in quatuor angulis, quasi illa conjungens, ad singulas cruces dicens:

In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti.
Deinde deposita mitra, dicit:

Oremus.

Supplices te deprecamur, omnipotens æternæ Deus, per Sunigénitum Fílium tuum Dóminum nostrum Jesum Christum, ut altare hoc sanctis úsibus præparatum, cœlesti bene ✠ dictione sanctifices: et sicut Melchisedech Sacerdotis præcipui oblationem dignatione mirabili suscepti, ita impósita huic novo altári múnera semper accépta ferre digneris; ut pópulus, qui in hanc Ecclésiæ domum sanctam convéniet, per hæc libámina cœlesti sanctificatione salvátus, animárum quoque suárum salútem perpétuam consequátur. Per eúndem Christum Dóminum nostrum.

R). Amen.

Post hæc Subdiaconi abstergunt diligenter cum mantilibus telæ grossæ mensam altaris; et Pontifex accedit ad sedem suam juxta altare, in qua cum mitra sedens, fricat bene manus cum medulla panis, ac lavat, et extergit. Quo facto, Subdiaconis, sen Acolythis presentantibus ipsi Pontifici tobaleas novas et mundas, ac vasa et ornamenta ad cultum Dei et altaris consecrati pertinentia, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans benedicit illa, dicens.

BENEDICTIO

TOBALEARUM, VASORUM, ET ORNAMENTORUM
ALTARIS CONSECRATI.

Ÿ. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cœlum et terram.

Ÿ. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spírítu tuo.

(1) rémus.

Omnípotens et miséricors Deus, qui ab infítio utíliá et necessária homínibus creásti, quique per fámulum tuum Móysen vestiménta Pontificália et Sacerdotália, seu Levítica Sacerdotíbus et Levítis, atque ornáménta et linteámina fácere fámulum tuum Móysen per quadragínta dies docuísti, atque étiam quæ María téxuit et fecit in usum ministérii tabernáculi fœderis ordinásti; purificáre, bene ✠ dícere, sancti ✠ ficáre, et conse ✠ cráre per nostræ humilitátis servítium dignéris hæc ornáménta, et linteámina in usum altáris tui, ut divínis cúltribus et sacris mystériis apta existant, hisque confectióni Córporis et Sánguinis Jesu Christi Fílii tui Dómini nostri dignis pareátur famulátibus. Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spírítus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

Deinde aspergit illa aqua benedicta: tum Ministri ponunt super altare Chrismale, sive pannum lineum ceratum, ad mensuram altaris factum; deinde vestiunt altare toba-leis et ornamentis benedictis, ponentes desuper cruce[m], et alia ornamenta. Interim Pontifex stans ibidem, inchoat Antiphonam primam, schola, seu Ministris prosequentibus ipsam, et alias Antiphonas sequentes, et Responsoría cum suis versibus, et Psalmis.

Antiphona.

Circúmdate Levítae altáre Dómini Dei, vestíte vestiméntis albis: estóte et vos canéntes hymnum novum dícéntes, allelúja.

· ḡ. **Mirabilis Deus in Sanctis suis, et sanctus in ómnibus opéribus suis.**

ḡ. **Glória Patri, et Ffilio, et Spíritui sancto.**

Ṛ. **Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.**

Alia Antiphona.

Circúmdate Sion, et complectímmini eam, narráte in túrribus ejus.

ḡ. **Magnus Dóminus, et laudábilis nimis, in civitate Dei nostri, in monte sancto ejus.**

Deinde dicitur Responsorium.

Induit te Dóminus túnica jucunditátis, et impósuit tibi corónam: * Et ornávit te ornáméntis sanctis.

ḡ. **Luce spléndida fulgébis, et omnes fines terræ adorábunt coram te. * Et ornávit te.**

ḡ. **Natiónes ex longínquo ad te vénient, et múnera deferéntes adorábunt Dóminum: et terram tuam in sanctificatióne habébunt, et Nomen magnum tuum invocábunt. * Et ornávit te.**

ḡ. **Benedícti erunt qui te ædificavérunt: tu autem lætáberis in filiis tuis, quóniam omnes benedicéntur, et congregabántur ad Dóminum. * Et ornávit te.**

Et non dicitur **Glória Patri.** sed sequens Antiphona dicitur:

In velaménto alárum tuárum prótege nos, Dómine, et in láude tua gloriémur. Psalmus, Deus, Deus meus. pag. 243. cum Glória Patri.

Finito Psalmo, Pontifex, deposita mitra, ascendit ad altare, et facta cruci super altari positæ reverentia, incipit, schola seu Ministris prosequentibus, Antiphonam:

Omnis terra adóret te, Deus, et psallat tibi: psalmum dicat nómini tuo, Dómine.

Interim, dum Antiphona cantatur, Pontifex incensat super altare in modum crucis: et Antiphona finita, Pontifex eam reincipit, et schola prosequitur; et interim iterum ipse Pontifex super altare in modum crucis incensat;

quod et tertio facit: quo facto, stans ante medium altaris, dicit:

Orémus.

Descéndat, quæsumus Dómine, Deus noster, Spíritus tuus sanctus super hoc altáre: qui et dona nostra et pópuli tui in eo sanctíficet, et suméntium corda dignánter emúndet. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Orémus.

Omnípotens, sempitérne Deus, altáre hoc nómini tuo dedicátum cæléstis virtútis bene ✠ dictione sanctífica: et ómnibus in te sperántibus auxilií tui munus osténde, ut hic Sacramentórum virtus et votórum obtineátur efféctus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Ÿ. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spírítu tuo.

Ÿ. Benedicámus Dómino.

R. Deo grátias.

Quo dicto, Pontifex accedit ad Sacristiam, sive Sacram, ubi deposito pluviali, parat se ad celebrandam Missam, si voluerit, vel facit per aliquem Sacerdotem in dicto altari consecrato solemniter celebrari. Missa dicitur ut in Missali, in ipsa die Dedicationis Ecclesiæ.

Finita Missa, Pontifex dat Benedictionem solemnem et Indulgentias, exiit se sacris vestibibus, et vadit in pace.

DE CONSECRATIONE ALTARIS

CJUS SEPULCHRUM RELIQUIARUM EST IN MEDIO-SUMMITATIS STIPITIS.

Ordo prædictus consecrandi altare semper servatur, quando sepulchrum Reliquiarum est in medio tabulæ altaris, a parte superiori, vel in stipite a parte anteriori, aut posteriori. Si vero sepulchrum est in medio summitatis

stipitis, supra autem sit ponenda ipsa tabula, sive mensa altaris; finita aquæ benedictione, cum vino et cinere, ut supra, pag. 201. atque Oratione, **Omnípotens sempitérne Deus, creátor et conservátor, etc.** pag. 204. Pontifex stans cum mitra et aqua benedicta hujusmodi, vino et cinere mixta, facit maltam, sive cæmentum ex calce et sabulo, seu tegula trita ad hoc paratis, quod deinde, deposita mitra, benedicit, dicens:

ŷ. **Dóminus vobíscum.**

R̃. **Et cum spírítu tuo.**

O rémus.

Summe Deus, qui summa, et média, ímaque custódis, qui omnem creatúram intrínsecus ambiéndo conclúdis, sanctí ✠ fica, et bene ✠ dic has creatúras calcis et sábuli. **Per Christum Dóminum nostrum. R̃. Amen.**

Quo facto, tabula ipsa altaris a stipite separata jacente. debet fieri Reliquiarum deportatio et inclusio, Pontífice processionaliter accedente ad locum, ubi Reliquiæ sunt depositæ, in quo Pontifex stans ab extra sine mitra dicit: **O rémus.** Et ministri: **Flectámus génua. R̃. Leváte.** Oratio. **Aufer a nobis,** pag. 251. et continuans per omnia usque ad **Conse ✠ crétur, etc.** inclusive, prout supra ordinatum est, pag. 252. Quibus dictis, Sacerdotes et Levitæ elevant aram sive tabulam, seu mensam altaris, et collocant eam super stipitem; et cæmentarii cum dicto cæmento benedicto ipsam liniunt et firmant, schola interim cantante, seu Ministris dicentibus Responsorium ton. 1.

Vos Sacerdótes, et Levitæ sanctificámini: * Et afférte aram Dómini Dei Israel ad locum, qui ei parátus est.

ŷ. **Vos Sancti Dómini vocabímini, ministri Dei nostri: dicétur vobis sit timor Dei vobíscum, et cum diligéntia cuncta fácite. * Et afférte.**

Levata itaque ara, et collocata, ac cum cæmento prædicto bene firmata, Pontifex inchoat Antiphonam, **Sub altáre Dei,** pag. 252. et continuat usque ad Orationem: **Dirigátur,** inclusive: qua dicta, proseguitur altaris conse-

erationem, accedens ad altare cum mitra: et stans ante illud, deposita mitra, incipit, schola, seu Ministris prosequentibus, Antiphonam, **Introibo ad altare Dei, etc.** pag. 248. cum omnibus sequentibus, usque ad Orationem, **Deus, qui es visibilium rerum, etc.** inclusive.

Qua dicta, Pontifex accepta mitra sedet, et Ministri extergunt mensam altaris cum linteo mundo: et mox Pontifex thurificat super illam in modum crucis in medio, et in quatuor ejus angulis, inchoans, schola seu Ministris prosequentibus, Responsorium.

Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo, Domine.

ÿ. **Elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.**

Et omnia alia deinde fiunt prout supra ordinata sunt usque ad finem.

DE ALTARIS PORTATILIS

CONSECRATIONE.

Altaris portatilis consecratio potest fieri quocumque die, et loco, jejuno tamen stomacho.

Parantur in loco, ubi consecratio hujusmodi fieri debet, in primis aliquæ Reliquiæ cum tribus granis incensi in altari recludendæ; sanctum Chrisma in vaseculo et ampulla; oleum sanctum Catechumenorum, etiam in vaseculo et ampulla; media libra thuris, cujus medietas sit in granis; thuribulum cum navicula et cochleari; vas cum prunis ardentibus, vas aquæ mundæ, vas cum cineribus, vas cum sale, vas vini, aspersionum factum de herba hyssopi; mantilia ex tela grossa ad extergendum altare consecrandum, quoties expedierit; quinque cruces parvæ factæ de candelis ceræ subtilibus; aliquæ spatulæ ligneæ parvæ, ad abradendum de altari combustiones candelarum et thuris; vas, in quo ipsæ rasuræ deponantur; duo candelabra cum duobus cereis continuo ardentibus prope Reliquias; vas cum

aqua ad abluendas manus Pontificis, et medulla panis, ac mantilia pro extergendis manibus.

Pontifex igitur paratus amictu, alba, cingulo, stola, pluviali albi coloris, et mitra simplici, si consecrationem hujusmodi publice facere velit, vel si in camera sua, aut alio loco secrete, stolam habeat supra Rochetum, vel supra superpelliceum, si sit Regularis, ab humeris dependentem, et mitram simplicem, stans ante tabulam ipsam, sive altare consecrandum positum super aliquam mensam, vel altare, mitram in capite tenens, absolute dicit:

Deam omnipotentem, fratres charissimi, votis exaltantibus deprecemur, ut qui per omnem mundum fidem sparsit, et Ecclesiam congregavit, qui est lapis de monte sine manibus abscissus, qui angularem compagem solidavit, hanc petram serenus illustret, eamque æterno lumine irrigatam ita multiplicibus et diversis charismatibus locupletet; ut super illam administrandam sui Corporis hostiam bene et dicat, et suscipiat consecratam. Qui cum Deo Patre vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. R. Amen.

Deinde detecto capite, genuflexus ante Altare consecrandum, dicit:

Deus, in adiutorium meum intende.

Quo dicto, Pontifice surgente, chorus respondet:

Dominie, ad adjuvandum me festina.

Tum Pontifex stans sine mitra, in eodem loco, dicit:

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

Chorus respondet:

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen. sine Allelúja.

Et id eisdem modo et loco secundo et tertio fit, voce semper altius elevata.

Quibus dictis, Pontifex stans in eodem loco cum mitra, benedicit aquam cum sale, cinere, et vino, incipiens absolute exorcismum salis, prout habetur supra sub Ecclesie Dedicatione, pag. 201. usque ad Orationem: **Omnipo-**

tens, sempitérne Deus, creátor, et conservátor, etc. inclusive; hoc salvo, quod ubicumque fit mentio de Ecclesia Consecratione, dicit solum de altaris, vel tabulæ.

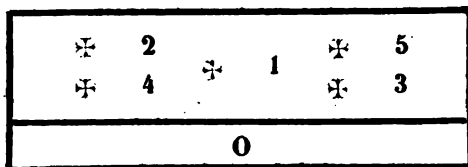
Aqua igitur benedicta, Pontifex, retenta mitra, stans ante altare, intingit pollicem dexteræ manus in aqua prædicta per eum benedicta, et cum eo et aqua hujusmodi facit crucem in medio tabulæ vel altaris, dicens:

Sancti ✠ **ficétur, et conse ✠ crétur hæc tábula. In nó-**
Smine Pa ✠ **tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti.**
Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua eum eodem pollice quatuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in quolibet cruce verba præmissa:

Sancti ✠ ficétur, et conse ✠ crétur hæc tábula, etc.

Facit autem primam crucem in dextera parte posteriori lapidis, id est, Evangelii, secundam in sinistra parte anteriori transversa primæ, tertiam in dextera anteriori, quartam in sinistra posteriori transversa, in hunc modum.

Quo facto, inchoat, Ministris prosequentibus Antiphonam:

Aspérges me, Dómine, hyssópo, et mundábor: lavábis me, et super nivem dealbábor.

Psalmus 50.

Miserére mei, Deus, * **secúndum magnam misericórdiam tuam.**

Et totus dicitur ut supra, pag. 102. sine **Glória Patri.** Sed in fine repetitur ipsa Antiphona: et interim dum dicuntur Antiphona et Psalmus prædicti, Pontifex cum mitra aspergit cum aspersorio de herba hyssopi facto de ipsa aqua tabulam, per ejus circuitum tribus vicibus. Quo fa-

cto, tabula abstergitur cum mundo panno lineo; deinde Pontifex deposita mitra, dicit:

ψ. Dómine, exáudi oratióem meam.

℞. Et clamor meus ad te véniat.

ψ. Dóminus vobíscum.

℞. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

DEus, qui es visibílium ómnium rerum et invisibílium cónditor, et cunctárum sanctificatiónum consecrator, ad dedicatióem hujus Domínice mensæ adesse dignáre; et quæ sacráto Oleo et Chrísmate a nobis indígnis est líniénda, et benedicénda; tuæ sancti ✠ ficatiónis in eam infúnde virtútem, et consecratióem; ut omnes, qui ad eam te deprecáturi accésserint, tuæ propitiatiónis auxiliúm sentiant. Per Christum Dóminum nostrum. ℞. Amen.

Tum inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam:

Dirigátur orátio mea, sicut incénsus in conspéctu tuo, Dómine.

Qua incepta, Pontifex, accepta mitra, thurificat tertio tabulam per circuitum ejus. Finita incensatione, Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam:

Eréxit Jacob lápidem in títulum, fundens óleum desuper.

Psalmus. **Quam dílecta tabernácula tua, Dómine virtutum! * concupíscit, et déficit ánima mea in átria Dómini.**

Et totus dicitur prout supra habetur in benedictione, et impositione primarii lapidis, pag. 182. sed in fine non dicitur **Glória Patri.**

Dum Antiphona, et Psalmus dicuntur, Pontifex stans cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in Oleum Catechumenorum, et cum eo facit quinque cruces, videlicet, in medio altaris, et quatuor ejus cornibus, in locis, in quibus fecerat cruces de aqua benedicta, videlicet, primam in medio altaris, secundam in dextero cornu posteriori, id est, Evangelii, tertiam in sinistro anteriori, quartam in dextero anteriori, quintam in sinistro posteriori, hoc ordine, dicens dum singulas cruces facit:

✠ 2	✠ 1	✠ 5
✠ 4		✠ 3
O		

Dicens, dum singulas cruces facit:

Sancti ✠ ficetur, et conse ✠ cratur hæc tábula. In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam:

Dirigátur orátio mea sicut incensum in conspéctu tuo, Dómine.

Et dum Antiphona dicitur, Pontifex thurificat semel tabulam per circuitum; deinde restituto thuribulo, et Antiphona finita, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génu.** R^l. **Leváte.**

Adait, Dómine, misericórdiæ tuæ ineffábilis píetas: et super hanc tábulam opem tuæ bene ✠ dictionis, et virtútum tuæ unctiónis infúnde; ut, te largiente, réferat præmium quisquis intúlerit votum. Per Christum Dóminum nostrum. R^l. Amen.

Oratione finita, Pontifex inchoat, Ministris prosequentibus, Antiphonam:

Mane surgens Jacob erigebat lápidem in título, fundens óleum désuper, votum vovit Dómino: vere locus iste sanctus est, et ego nesciébam.

Psalmus. Bonum est confitéri Dómino, * et psállere nómini tuo, Altíssimæ.

Et totus dicitur, prout supra habetur sub Dedicatione Ecclesiæ, pag. 229. Et in fine non dicitur, **Glória Patri.**

Incepta Antiphona, Pontifex accepta mitra, facit iterum quinque cruces cum pollice de eodem Oleo Catechumenorum in eisdem locis altaris, et eo ordine, prout prius fecit, dicens, dum singulas cruces facit:

Sancti ✠ **fic**etur et conse ✠ **cr**etur hæc **táb**ula. In nó-
mine Pa ✠ tris, et Ff ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti.
Pax tibi.

Deinde Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam :

Dirigátur orátio mea, sicut incensum in conspéctu tuo, Dómine.

Interim dum Antiphona dicitur, Pontifex retenta mitra, thurificat iterum semel tabulam per circuitum. Quo facto, Pontifex, deposita mitra, dicit :

Orémus. Et ministri: **Flectámus génu**a. R. **Leváte.**

Adésto, Dómine, dedicatióni hujus mensæ **tæ**, et in **eam** quæ a nobis indignis sancto linfa est **óleo**, bene ✠ dictionis et sancti ✠ ficatiónis tuæ virtútem et consecratiónem infúnde: Qui vivis et regnas Deus, per ómnia **secula seculórum.** R. **Amen.**

Quo finito, Pontifex incipit, schola seu Ministris prosequentibus, Antiphonam :

Unxit te Deus, Deus tuus, óleo lætitiæ præ consórtibus tuis.

Psalmus. **Deus noster, refúgium, et virtus: * adjútor in tribulatióibus, quæ invenérunt nos nimis.**

Et totus dicitur prout habetur supra sub Dedicatióne Ecclesiæ, pag. 233. nec in fine dicitur, **Glória Patri.**

Incepta Antiphona, Pontifex accepta mitra, iterum facit quinque cruces de sancto Chrismate cum pollice dexteræ manus in medio tabulæ altaris, et in quatuor ejus angulis, ordine supra posito, ad quamlibet crucem dicens :

Sancti ✠ **fic**etur et conse ✠ **cr**etur hæc **táb**ula. In nó-
mine Pa ✠ tris, et Ff ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti.
Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote incensante, imposito et benedicto incenso, stans cum mitra inchoat, et schola seu Ministri prosequuntur, Antiphonam :

Dirigátur orátio mea, sicut incensum in conspéctu tuo, Dómine.

Qua incepta, Pontifex retenta mitra, iterum semel thurificat tabulam per circuitum: deinde, deposita mitra, dicit:

O r é m u s . Et ministri: **Flectámus g é n u a .** R. **Leváte.**

Exáudi nos, Deus noster, et precum nostrárum libénter áccipe vota, et altáre hoc ad celebránda divína mystéria præparátum cœlestis unguénti odóre aspérge, et arómata divínæ sanctificatiónis illi infúnde: et sicut lápidem Jacob Patriárchæ eréctum unguénti perfusióne dicásti, et Angélicis visió nibus per scalam gradus Ecclésiæ figurásti, sic quoque super hunc lápidem altári coaptándum cœlestis grátiam sancti ✠ ficatiónis immítte; ut dum tibi super eum sacri Córporis et Ságuinis unigéniti Filii tui mystéria consecrántur, peténtibus peccáta dimittántur, et meréntibus ínfluas grátiam sempitérnam. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Oratione dicta, Pontifex accepta mitra, intingit pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, et cum eo signat confossionem, id est sepulchrum, in quo Reliquiæ sunt reponendæ, in medio formando signum, dicens:

Conse ✠ crétur et sancti ✠ ficé tur hoc sepúlchrum. In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. Pax huic domui.

Deinde deposita mitra, recondit veneranter Reliquias cum tribus granis thuris in tabula, sive altari, et sepulchrum Reliquiarum hujusmodi claudit. Quo facto, adhuc stans sine mitra, dicit:

O r é m u s .

Deus, qui ex ómnium cohabitatióne Sanctórum ætérum majestáti tuæ condidit habitáculum, da ædificatióni tuæ increménta cœlestia; et præsta, ut quórum hic Reliquias pio amóre compléctimur, eórum semper méritis adjuvémur. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Tum inchoat Pontifex, schola seu Ministris prosequentibus, Antiphonam.

Ecce odor filii mei, sicut odor agri pleni, cui bene-

dixit Dóminus: *créscere te fáciat Deus meus sicut arénam maris, et donet tibi de rore cœli benedictiónem.*

Psalmus 86.

Fundaménta ejus in móntibus sanctis: * dñligit Dóminus portas Sion super ómnia tabernácula Jacob.

Gloriósá dicta sunt de te, * civitas Dei.

Memor ero Rahab et Babylónis * sciéntium me.

Ecce alienígenæ, et Tyrus, et pópulus Æthiópum, * hi fuérunt illic.

Numquid Sion dicet: Homo, et homo natus est in ea: * et ipse fundávit eam Altíssimus?

Dóminus narrábit in scriptáris populórum et príncipum, * horum qui fuérunt in ea.

Sicut lætántium ómnium * habitátio est in te.

Et non dicitur Glória Patri.

Dum Antiphona et Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex accepta mitra, fundit et spargit Oleum Catechumenorum et sanctum Chrisma, manu dextera confricans, liniens, et perungens totum lapidem.

Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra, dicit:

Lapidem hunc, fratres charíssimi, in quo unguéntum sacræ unctiónis effúnditur, ad suscipiéndá pópuli sui vota et sacrificia, orémus ut Dóminus noster bene ✠ dicat et cón ✠ secret; et quod est unctum a nobis, sit unctum in Nómine ejus; ut plebis vota suscipiat, et altári per sacram unctiónem perfécto, dum propitiátionem Sacrórum impónimus, ipsi propitiátóres Dei esse mereámur. Per Jesum Christum Dóminum nostrum, qui cum eo, et Spíritu sancto vivit et regnat Deus in sæcula sæculórum.

R̄. Amen.

Quo dicto, inchoat, schola seu Ministris prosequentibus, Antiphonam:

Æ edificávit Móyses altáre Dómino Deo, ófferens super illud holocáusta, et ímmolans víctimas fecit sacrificium verspertinum in odórem suavitátis Dómino Deo, in conspéctu filiórum Israel.

Qua finita, stans adhuc cum mitra, Pontifex dicit:

DEi Patris omnipotentis misericordiam supplices implorémus, fratres charíssimi, ut altáre hoc sacrificiis spirítualibus imbuéndum, nostræ vocis exorátus officio, præsentí bene ✠ dictione sanctíficet, atque in eo semper oblationes famulórum suórum stúdio sanctæ devotiónis impósitas bene ✠ dícere, et sancti ✠ ficáre dignétur; et spirítuali placátus incenso, précibus familiæ suæ promptus exánditor assistat. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Deinde benedicit incensum super altare cremandum, et stans ibidem deposita mitra, dicit:

Ÿ. Dómine, exáudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

Ÿ. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spírítu tuo.

O rémus.

Domine Deus omnípotens, cui assistit exercitus Angelórum cum tremóre, quórum servítium spirítuale et igneum esse cógnoscitur, dignáre respícere, bene ✠ dícere, et sancti ✠ ficáre hanc creatúram incénsi, ut omnes languóres, omnésque infirmitátes, atque insídiæ inimíci odórem ejus sentiéntes effúgiant, et separéntur a plásmate tuo, quod pretiósó Fílii tui Sánguine redemísti, ut numquam lædátur a morsu iníqui serpéntis. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Deinde aspergit ipsum aqua benedicta. Et accepta mitra, format propria manu ex ipso quinque cruces, quamlibet de quinque granis, super illa quinque loca altaris, in quibus cruces de aqua, Oleo, et Chrismate factæ prius fuerunt, et super quamlibet crucem thuris ponit unam crucem factam de subtili candela ad mensuram crucis de granis incensi factæ, et cujuslibet crucis capita accenduntur, ut cum ipsis thus comburatur, et cremetur. Omnibus autem crucibus accensis, Pontifex deposita mitra, flexis coram altari genibus, inchoat, et schola seu Ministri prosequuntur:

Allelúja. *Veni sancte Spíritus, reple tuórum corda fidélium, et tui amóris in eis ignem accénde.*

Nisi Consecratio fiat inter Dominicam Septuagesimæ, et Festum Paschæ Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi, quia tunc omissa Allelúja, dicitur versus tantum. Quo dicto, surgit Pontifex stans ibidem versus ad altare sine mitra, et schola seu Ministri dicunt Antiphonas duas sequentes:

Ascéndit fumus arómatum in conspéctu Dómini de manu Angeli.

Alia Antiphona.

Stetit Angelus juxta aram templi, habens thuribulum áureum in manu sua, et data sunt ei incénsa multa: et ascéndit fumus arómatum in conspéctu Dei. siue Allelúja.

Quibus finitis, Pontifex adhuc stans ante altare sine mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génuá. R). Leváte.**

Hujus altáris Dómine holocáustum sancti Spíritus tui grátia infúsum in odórem tuæ suavitatís ascéndat. **Per Christum Dóminum nostrum.**

R). Amen.

Post hæc, combústis candelis et thure, cineres illius combustionis per unum ex Ministris cum spatulis ligneis abraduntur, et collecti in aliquo vase, projiciuntur in sacrarium. Interim Pontifex sine mitra stans ante gradus altaris versus ad altare, dicit:

Orémus.

Supplices tibi, Dómine Deus Pater omnipotens, preces effúndimus: ut metáli hujus expólitam matériam supérnis sacrificiis imbuéndam ipse tuæ ditáre sancti **✠** ficatiónis ubertáte dignéris, qui quondam legem in tábulis scripsisti lapídeis. **Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum; Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus.**

Deinde eodem modo stans, mediocri voce, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem hanc:

- V. **Per ómnia sæcula sæculórum.**
 R. **Amen.**
 V. **Dóminus vobíscum.**
 R. **Et cum spírítu tuo.**
 V. **Sursum corda.**
 R. **Habémus ad Dóminum.**
 V. **Grátias agámus Dómino Deo nostro.**
 R. **Dignum et justum est.**

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubíque grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus: Qui post offendícula lapsus primi hóminis, instituísti tibi offerri propitiatórii delibaménta libáminis; ut culpa, quæ præcésserat supérbiam, futúris tempóribus expiarétur per múnera, quibus honoraréntur altária, honorificaréntur et templa. Quod tibi primus Noe præparávit officio, rursus Abraham immolatúrus filium, dehinc Jacob érigens et ungens lápidem in títulum. Te, Redémptor mundi, exorámus, ut lápidem istum seu mensam in honórem tuum, glorioseque Vírginis Mariæ, et ómnium Sanctórum, conse- ✠ créare et sancti ✠ ficáre digneris benedictiónis tuæ illápsu, mánibus nostris opem tuæ benedictiónis infúndens; et sacri hujus mystérii sicut institútor, ita étiam et sanctificátor appáre, qui te angulárem lápidem et saxum sine mánibus abscissum nominári voluisti. Inhæreas hic plácido ætérnæ majestátis obtátu, ut quidquid sacro ritu super hoc immolábitur, sicut Melchisedech oblátum tibi pláceat holocáustum. Adsit misericórdiæ tuæ ineffábilis píetas, ut te largiénte réferat præmíum quisquis intúlerit votum.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo, ita tamen, quod a circumstantibus audiatur.

Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum; Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spírítus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

Præfatione finita, Pontifex inchoat, et schola seu Ministri prosequuntur, Antiphonam:

Confirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis, a templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.

Ÿ. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui sancto.

℞. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.

Deinde repetitur Antiphona. Qua dicta, Pontifex sine mitra, dicit:

Orémus.

Quæsumus, omnipotens Deus, universárum rerum rationábilis ártifex, qui inter cæteras creaturárum formas, lapídeum metállum ad obséquium tui sacrificii condidisti, ut legítimæ libatióni præpararétur altáre: ánnue dignánter, ut quidquid hic oblátum, sacratúmve fúerit, Nómni tuo assúrgat, religióni proficiat, spei innitátur, et fidei sit honóri. Per Christum Dóminum nostrum.

℞. Amen.

Postea inchoat, schola, seu Ministris prosequentibus Antiphonam:

Omnis terra adóret te, Deus, et psallat tibi, psalmum dicat nómini tuo, Dómine.

Qua incepta, Pontifex accepta mitra, thurificat super tabulam in modum crucis, deinde deposita mitra, dicit:

Descéndat, quæsumus Dómine, Deus noster, Spíritus tuus Sanctus super hoc altáre, qui et dona nostra et pópuli tui in eo sanctificet, et suméntium corda dignánter emúndet. Per Christum Dóminum nostrum.

℞. Amen.

Postremo extergitur tabula per Ministros cum panno lineo. Tum Pontifex parat se ad celebrandum, si voluerit, vel facit per aliquem Sacerdotem super dictam tabulam consecratam Missam celebrare.

Missa dicitur ut in Missali, in ipsa die dedicationis Altaris.

DE COEMETERII BENEDICTIONE.

Die præcedenti ponuntur in cœmeterio benedicendo quinque lignæ cruces, videlicet una altior in medio, et quatuor aliæ, quælibet ad staturam hominis, quarum una in extremitate cœmeterii ante crucem mediam, alia in alia extremitate cœmeterii retro crucem mediam, tertia in tertia extremitate a dextris, et quarta in quarta extremitate cœmeterii a sinistris crucis mediæ; et ante quamlibet ex dictis quinque crucibus ponitur, seu figitur in terram aliquod lignum in ejus summitate aptum ad affigendum illi tres candelas, trium unciarum quamlibet, vel circa; scala, super quam ascendens Pontifex possit attingere summitates ipsarum crucum; vas magnum aqua plenum benedicenda, et vas cum sale.

Mane vero Pontifex in sacristia paratus amictu, alba, cingulo, stola, pluviali albi coloris, mitra simplici, et baculo pastorali, accedit cum Ministris ad cœmeterium benedicendum, ubi faldistorium ante crucem in medio positam sibi paratur, super quo residens facit populo brevem sermonem de sanctitate, et libertate cœmeterii.

Quo facto, affiguntur, et accenduntur quindecim candelæ, tres ante quamlibet crucem super ligna, ut supra, ordinata: quibus ardentibus, Pontifex ante mediam crucem et candelas stans, deposita mitra, dicit:

O rémus.

OMnipotens Deus, qui es custos animárum, et tutela salutis, et fides credéntium, réspice propítius ad nostræ servitútis officium; ut ad intróitum nostrum purgétur, bene ✠ dicátur, sancti ✠ ficétur, et conse ✠ crétur hoc cœmetérium; ut humana cörpera hic post vitæ cursum quiescéntia, in magno júdicii die simul cum felícibus animábus mereántur adipísci vitæ perénnis gáudia. Per Christum Dóminum nostrum.

Rj. Amen.

Et mox ante ipsam crucem super faldistorio Pontifex

accepta mitra accumbit; et cantor incipit et prosequitur Litanias, ut supra, pag. 31. Cumque dictum fuerit:

Ut omnibus Fideiibus, etc.

R). **Te rogamus audi nos.**

Pontifex surgit ab accubitu, et baculum pastorem in sinistra tenens, producit signum crucis super cœmeterium, dicens primo:

Ut hoc cœmeterium purgare, et bene ✠ dicere digneris.

R). **Te rogamus audi nos.**

Secundo dicit:

Ut hoc cœmeterium purgare, bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare digneris.

R). **Te rogamus audi nos.**

Tertio dicit:

Ut hoc cœmeterium purgare, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, et conse ✠ crare digneris.

R). **Te rogamus audi nos.**

Quo facto, redit ad accubitum, cantore Litanias perficiente.

Quibus finitis, surgit cum mitra ab accubitu Pontifex, et stans juxta aquam ibidem in vase paratam, benedicit eam. et sal simpliciter, prout supra sub benedictione et impositione primarii lapidis pro Ecclesia ædificanda, pag. 179.

Aqua igitur taliter benedicta, Pontifex accedens ad crucem ante mediam positam, mitra ibidem deposita, inchoat, schola prosequente Antiphonam, ton. 7.

Asperges me, Dómine, hyssópo, et mandábor: lavabis me, et super nivem dealbábor.

Psalmus. **Miserere mei Deus, etc.** Et totus dicitur, ut supra, pag. 102. cum **Glória Patri.** in fine. Quo dicto. Antiphona repetitur.

Dum Antiphona, et Psalmus dicuntur. Pontifex accepta mitra, circuit, et perambulát totum locum cœmeterii. incipiens circuire ad ejus dexteram, aspergens aquam benedictam undique. Expleto autem circuitu, rediens ante cru-

cem, quæ est ante mediam, deposita mitra, respiciens ad ipsam crucem, dicit:

Orémus.

Deus, qui es totius orbis conditor, et humani generis Redemptor, cunctarumque creaturarum visibilium, et invisibilium perfectus dispositor, te supplici voce, ac puro corde exposcimus, ut hoc cœmeterium, sive polyandrum, in quo famulorum, famularumque tuarum corpora quiescere debent post curricula hujus vite labentia, purgare, bene dicere, et sancti ficare digneris; quique remissionem omnium peccatorum per tuam magnam misericordiam in te confidentibus prestitisti, corporibus quoque eorum in hoc cœmeterio quiescentibus, et tuam primi Archangeli hic expectantibus, consolationem perpetuam largiter impartire. Per Christum Dominum nostrum.

℞. Amen.

Deinde thurificat ipsam crucem, et ligat in summitate ipsius unam de tribus candelis ardentibus, et alias duas similiter ardentem in duobus brachiis ejusdem crucis. Quo facto, accepta mitra, accedit ad crucem retro mediam positam, aspergendo semper aquam benedictam per cœmeterium, interim dicens cum Ministris sequentes Psalmos. Psalmus **Domine, ne in furore tuo, etc.** ut supra sub benedictione Abbatis, pag. 99. sine **Glória Patri** in fine.

Deinde Psalmus. **Beati quorum remissa sunt, etc.** ut supra, pag. 100. sine **Glória Patri** in fine.

Quibus expletis, Pontifex stans ante ipsam crucem, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, Trina Majestas, et Una Deitas, Pater, et Filius, et Spiritus sanctus, justitiæ auctor, veniæ largitor, bonorum dator, sanctitatis origo, charismatum distributor, omniumque ad te venientium pius receptor, præsta propitius, ut cœmeterium in honorem Nominis tui compositum bene dici, et sancti ficari concedas; qui beato Abrahamæ Pa-

triarchæ famulo tuo terram a filiis Hebron comparatam in sepulturam benedixisti; et qui pópulo Israëlítico promissionis tellurem in ævo durántem concessisti, famulorum, famularumque tuarum corporibus in hoc cœmeterium intrántibus, quiétis sedem, et ab omni incursióne malorum spirituum tutelam benignus largitor tribuas; ut post animarum, corporumque resurrectionem coadunátam, te donante, atque concedente, beatitudinem sempiternam percipere mereántur; Qui in Trinitate perfecta vivis et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculorum. Rj. Amen.

Tunc thurificat ipsam crucem, et figit in summitate ejus unam ex tribus candelis ardentibus, et alias duas in duobus brachiis ejusdem crucis, et accepta mitra, vadit ad crucem ad dexteram mediæ positam, aspergendo aquam benedictam per cœmeterium, et dicendo cum Ministris sequentem Psalmum, *Dómine, ne in furóre tuo, arguas me, neque in ira tua corripas me.*

Quóniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi, etc. Et totus dicitur, ut supra sub benedictione Abbatis pag. 101. sine *Glória Patri* in fine.

Quo dicto, Pontifex stans ante ipsam crucem, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Domine Deus, pastor æternæ glóriæ, lux, et honor sapientiæ, custos, et vigor prudentiæ, salus ægrotantium, valetúdo potentium, mœstorum solámen, vita iustorum, glória humilium; te supplices flagitámus, ut hoc servorum tuorum cœmeterium ab omni spurcitiæ inquinamento, et immundorum spirituum insidiis custodire, mundare, et bene ✠ dicere dignéris, atque corporibus humanis in hunc locum adveniéntibus, sinceritatem perpétuam tribuere non désinas, ut quicumque Baptismi Sacramentum percéperint, et in fide Cathólica usque ad vitæ términum perseverántes fúerint, atque decúrso hujus ævi término córpora sua in hoc cœmeterio requiæ comméndaverint, Angélicis tubis concrepántibus, animæ simul cum corpó-

ribus præmia cœlestium gaudiorum percipiant sempiterna.

Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Deinde thurificat ipsam crucem, et figit in summitate ejus unam ex tribus candelis ardentibus, et alias duas in duobus brachiis ipsius crucis. Tum accepta mitra, vadit ad crucem, quæ est ad sinistram mediæ crucis posita, aspergendo semper aquam benedictam per cœmeterium, dicendo cum Ministris sequentem Psalmum. **Dómine, exáudi oratió- nem meam, et clamor meus ad te véniat.**

Non avértas faciém tuam a me, etc. et totus dicitur ut supra sub Benedictione Abbatis, pag. 104. sed in fine non dicitur **Glória Patri.**

Quo dicto, stans ante ipsam crucem, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Domine Jesu Christe, qui corpus humanum de terra pro Angélica reparatióne formásti, et in te pro redemptiÓne assumpsísti, in terram pro condiÓne carnis resólvis, et de terra pro immortalitate resuscitábis; hanc terram, quæsumus, ad usum sepultúræ de benedictiÓne tui sepúlti cÓrporis conse- ✠ crare dignare; et in Baptísmate tibi consepultos in natúra carnis hic consepeliéndos, sub spe tuæ resurrectiÓnis in tuæ redemptiÓnis misericórdia requiescere concéde: **Qui ventúrus es judicare vivos, et mórtuos, et sæculum per ignem.** *R.* Amen.

Tum thurificat ipsam crucem, et figit in ejus summitate unam de tribus candelis ardentibus, et alias duas in duobus brachiis ejusdem crucis, et accepta mitra, revertitur ad crucem mediam, aspergendo semper per cœmeterium aquam benedictam, dicendo cum Ministris sequentes Psalmos.

Psalmus. **De profúndis** ut supra sub Benedictione Abbatis, pag. 105. Deinde Psalmus. **Dómine, exáudi oratió- nem meam, áuribus percípe obsecratiÓnem meam, etc.** ut supra, pag. 106. sed in fine utriusque Psalmi non dicitur **Glória Patri.**

Quibus finitis, Pontifex stans ante ipsam crucem mediam, deposita mitra, dicit:

Orémus.

A Dêsto, quæsumus, Dómine Deus, obséquiis nostris, in ANómine tuo hunc locum visitántibus, et nostræ fragilitátis ministério; et sicut benedixísti per manus servórum tuórum Abrahæ, Isaac, et Jacob terram sepultúræ suæ peregrinatiónis, ita, quæsumus, Dómine, bene ✠ dícere, sancti ✠ ficáre, et conse ✠ cráre dignéris hoc cœmetérium prétio Unigéniti Ffilii tui Dómini nostri Jesu Christi Sánguini typice comparátum ad nostræ peregrinatiónis córpora quiescénda, donec per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum de púlvere ad glóriam dones resurgénda: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus

Deinde mediocri voce, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem:

✠. Per ómnia sæcula sæculórum.

℟. Amen.

✠. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spírítu tuo.

✠. Sursum corda.

℟. Habémus ad Dóminum.

✠. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

℟. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubíque grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, per Christum Dóminum nostrum; Qui est dies ætérnus, lux indeficiens, cláritas sempitérna. Qui sic sequáces suos in lucem præcipit ambuláre, ut noctis ætérnæ váleant caliginem evádere, et ad lucis pátriam feliciter perveníre. Qui per humanitátem assúptam Lázarus flevit, per divinitátis poténtiam vitæ redidit, atque humánum genus quadrífida peccatórum mole óbrutum ad vitam redúxit. Per quem te, Dómine, suppliciter deprecámur, ut qui in hoc sepeéliéntur polyándro, in novíssimo, cum tubæ perstrepuerint Angelórum, a pec-

calórum néxibus absolúti, et æternæ felicitáti rédditi, et Sanctórum cœtibus connumeráti, te, qui es vita æterna, benignum et misericórdem invéniant, ut te auctórem vitæ exultántes cum ómnibus Sanctis colláudent.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo, ita tamen quod a circumstantibus audiatur:

Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum; Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Tum thurificat crucem ipsam, et figit in summitate ejus unam de tribus candelis ardentibus, et alias duas in duobus brachiis ejusdem crucis. Quo facto, stans versus ad ipsam crucem, dicit:

O rémus. Et ministri: Flectámus génu. Rj. Leváte.

Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, locórum ómnium sanctificátor, et in mélius reformátor, a quo, et per quem omnis benedictio de cœlis descendit in terris, bene ☩ dicere dignáre locum istum, ut sit polyándrum seu cœmeterium, dulcis réquies, et pausatío mortuórum, quórum animæ, quárum cörpera hic sepúlta, vel sepeliéndá sunt, jucunditátis tuæ dulcédine potiántur, sintque ínterim in supérna Jerúsalem gaudéntes, et lætántes, donec in magno júdicii die de sepúlchris própria cörpera recípiant, et sic veniénti Dómino ad júdicándum, óbviám cum fructu bonæ operatiónis occúrrant. **Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum; Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.**

His peractis, Pontifex solemniter benedicit populo, dicens:

Sit nomen Dómini benedictum, etc.

Deinde intrat Ecclesiam, et si velit, parat se ad Missam, si vero celebrare noluerit, facit per aliquem Sacerdotem solemniter celebrari.

Missa dicitur de die, et cum Oratione diei, dicitur sub uno, **Per Dóminum** sequens Oratio.

Oratio.

Deus, cujus miseratióne animæ Fidélium requiêscunt, huic cœmeterio, quæsumus, Dómine, Angelum tuum sanctum députa custódem: et quórum, quarúmque cõrpora hic sepehiuntur, animas eórum ab ómnibus absólve vínculis delictórum, ut in te semper cum Sanctis tuis sine fine læténtur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum; Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Cum secreta diei dicitur sub uno Per Dóminum sequens Secreta.

Munera, Dómine, oblata sanctífica, et qui teipsam in sepúlchro poni voluisti, et exémplum resurgéndi Fidélibus tuis largíri dignátus es: da, quæsumus, Fidélium tuórum animábus hic in te quiescéntibus, véniam peccatórum, ut hæc salutáris hóstia sit remédium et réquies animárum eórum, et cõrporum: Qui vivis, et regnas cum Deo Patre, in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Cum Postcommunione diei dicitur sub uno Per Dóminum nostrum sequens Postcommunio.

Munéribus sacris satiáti, quæsumus, Dómine, Deus, noster: ut plebs tua, quæ in futúro a morte cõrporis resurrectúra créditur, te miseránte, a morte animæ resurgere mereátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

DE ECCLESIAE, ET COEMETERII

RECONCILIATIONE.

Ecclésiæ, et Cœmeterii reconciliatio omni die fieri potest.

In primis, in mane diei, qua reconciliatio fieri debet, paratur faldistorium super tapete in medio cœmeterii, et

altare Ecclesiæ omnino nudatur. Parantur etiam duo vasa cum aqua, unum in cœmeterio, et aliud in Ecclesia in Presbyterio, et ibidem unum vas vini; vas cum sale; vas cum cineribus; et aspersorium de herba hyssopi factum. Providetur etiam quod Ecclesia possit libere circumiri. Si vero Ecclesia tantum sit reconcilianda, paratur faldistorium super tapetem ante portam principalem Ecclesiæ, et ibidem vas cum aqua, et aspersorium de herba hyssopi factum, ac alia in Ecclesia, quæ supra sunt ordinata.

Quibus omnibus sic paratis Pontifex in sacristia, vel alio decenti loco, ornatus amictu, alba, cingulo, stola, pluviali albo, mitra simplici, et baculo pastorali, procedit ad cœmeterium, si est reconciliandum, alias ante portam principalem Ecclesiæ; ubi stans juxta faldistorium sibi paratum, benedicit aquam ibidem in vase positam simpliciter cum sale, prout habetur supra in Benedictione et impositione primarii lapidis pro Ecclesia ædificanda, pag. 179. Aqua igitur benedicta, Pontifex sine mitra inchoat, schola prosequente, Antiphonam ton. 7.

Aspérge me, Dómine, hyssópo, et mundábor: lavábis me, et super nivem dealbábor.

Psalmus **Miserére mei Deus, * secúndum magnam misericórdiam tuam, etc.** ut supra sub benedictione Abbatis, pag. 102. Totus dicitur cum **Glória Patri.**

Quo finito, Antiphona repetitur. Interim dum Antiphona, et Psalmus dicuntur, Pontifex accepta mitra, aspergit cum ipsa aqua in circuitu deforis Ecclesiam et cœmeterium simul, aspergendo aquam alternatim nunc ad murum Ecclesiæ, nunc ad terram cœmeterii, et specialiter loca contaminata. Quo facto, rediens ad locum, ubi aquam benedixit, stans, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Omnípotens et misericors Deus, qui Sacerdótibus tuis tantam præ cæteris grátiam contulisti, ut quidquid in tuo Nómine digne, perfectéque ab eis ágitur, a te fieri credátur, quæsumus imménsam cleméntiam tuam, ut quod

modo visitatúri sumus, visites, et quidquid benedictúri sumus, bene ꝛ. dicas, sitque ad nostræ humilitátis introítum, Sanctórum tuórum méritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingræssus. Per Christum Dóminum nostrum.

Rj. Amen.

Deinde iterum dicit:

Orémus. Et ministri: *Flectámus génua.* Rj. *Leváte.*

Aufer a nobis quæsumus, Dómine, cunctas iniquitátes nostras, ut ad loca tuo sancto Nómini purificánda puris mereámur méntibus introíre. Per Christum Dóminum nostrum. Rj. Amen.

Et si Ecclesia reconciliatur sine cæmeterio, omittitur sequens Oratio. Si vero Ecclesia simul eum cæmeterio reconciliatur, Pontifex finita præcedente, mox dicit:

Orémus. Et ministri: *Flectámus génua.* Rj. *Leváte.*

Domine pie, qui agrum figuli pretio Sanguinis tui in sepultúram peregrinórum comparári voluisti, quæsumus, dignánte remíniscere clementíssimi hujus mystérii tui. Tu es enim, Dómine, figulus noster, tu quiétis nostræ ager, tu agri hujus es pretium, tu dedisti étiam et suscepisti, tu de pretio et in pretio tui vivífici Sanguinis nos requiescere donásti; tu ergo, Dómine, qui es offensiónis nostræ clementíssimus indúltor, expectantíssimus judicátor, judícii tui superabundantíssimus miserátor, judícium tuæ justæ severitátis abscondens, post miseratióne tuæ piæ redemptiόνis, adésto exaudítor, et efféctor nostræ reconciliatiónis; hocque cæmeterium, mausoléum peregrinórum tuórum cælestis pátriæ incolátum expectántium benignus purifica et reconcilia, et hic tumultórum et tumultórum córpora, de poténtia et pietáte tuæ resurrectionis ad glóriam incorruptiόνis non damnans, sed glorificans resuscita; Qui ventúrus es judicáre vivos, et mórtuos, et sæculum per ignem. Rj. Amen.

Postea cantor incipit Litanias, ut supra, pag. 31. et Pontifex, accepta mitra, ingreditur Ecclesiam cum Clero cantando eas; acceditque ante altare majus, coram quo

paratur ei faldistorium, super quod Pontifex cum mitra procumbit.

Cumque dictum fuerit:

U t omnibus Fidélibus defúntis, etc.

R̄. **Te rogámus áudi nos.**

Pontifex surgit de accubitu, et baculum pastorem in sinistra tenens, producit signum crucis super Altare, Ecclesiam, et Cœmeterium; dicens:

U t hanc Ecclesiam, et Altáre hoc, ac Cœmetérium purgáre, et recon ✠ ciliáre dignéris.

R̄. **Te rogámus áudi nos.**

Secundo dicit:

U t hanc Ecclesiam et Altáre hoc, ac Cœmetérium purgáre, recon ✠ ciliáre, et sancti ✠ ficáre dignéris.

R̄. **Te rogámus áudi nos.**

Tertio dicit:

U t hanc Ecclesiam et Altáre hoc, ac Cœmetérium purgáre, recon ✠ ciliáre, sancti ✠ ficáre, et conse ✠ cráre dignéris.

R̄. **Te rogámus áudi nos.**

Si autem cœmeterium non sit pollutum, et sic neque reconciliandum, non fit de cœmeterio mentio. Quibus dictis, iterum super faldistorio accumbit, cantore Litanias resumente et perficiente. Quibus finitis, Pontifex surgit, et deposita mitra, stans versus ad dictum altare dicit:

O rémus. Et ministri: Flectámus génuá. R̄. Leváte.

Dens, qui peccáti véteris hæreditáriam mortem, in qua posteritátis genus omne succésserat, Christi Filii tui Dómini nostri passióne solvísti, da propítius, ut confórmes eidem effécti, sicut imáginem terréni paréntis natúræ necessitáte portávimus, ita imáginem cœléstis grátiae sanctificatióne portémus, per virtútem ejúsdem Christi Filii tui Dómini nostri; Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R̄. **Amen.**

Deinde Pontifex genuflectit ante faldistorium prædi-

ctum, et sine mitra cantando dicit, prout etiam habetur supra in Ecclesiæ Dedicatione pag. 201.

Deus, in adiutorium meum intende.

Tunc surgit Pontifex, et Chorus respondet:

Dómine ad adiuvandum me festína.

Tunc Pontifex stans sine mitra, dicit:

Glória Patri, et Fílio, et Spirítui sancto.

Chorus respondet:

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum, Amen absque, **Allelúja**. Idem fit eisdem modo et loco, secundo et tertio, voce semper altius elevata.

Quibus dictis, Pontifex stans in eodem loco, accepta mitra, benedicit aliam aquam ibidem in Presbyterio in aliquo vase paratam cum sale, cinere, et vino incipiens absolute: **Exorcízo te, creatúra salis**, prout habetur supra in Dedicatione Ecclesiæ in secunda aquæ benedictione, pag. 201. continuans usque ad Orationem: **Omnípotens sempitérne Deus, créator etc.** inclusive, pag. 204.

Qua dicta Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam, ton. 7.

Exúrgat Deus, et dissipéntur inimíci ejus: et fúgiant qui odérunt eum, a fácie ejus.

Incepta Antiphona, Pontifex facit, ut in fine Psalmi habetur.

Psalmus 67.

IN Ecclesiis benedicite Deo Dómino, * de fóntibus Israel.

Repetitur Antiphona.

Ibi Bénjamin adolescéntulus * in mentis excéssu.

Repetitur Antiphona.

Príncipes Juda, duces eórum: * príncipes Zábulon, príncipes Néphthali.

Repetitur Antiphona.

M anda, Deus, virtúti tuæ: * confirma hoc, Deus, quod operátus es in nobis.

Repetitur Antiphona.

A templo sancto tuo in Jerúsalem, * tibi offerent reges múnera.

Repetitur Antiphona.

Increpa feras arúndinis, congregatio taurórum in vacis populórum: * ut excludant eos qui probati sunt argénto.

Repetitur Antiphona.

Díssipa gentes, quæ bella volunt: vénient legáti ex Egypto: * Æthiopia præveniet manus ejus Deo.

Repetitur Antiphona.

Regna terræ cantáte Deo: * psállite Dómino.

Repetitur Antiphona.

Psállite Deo, qui ascéndit super cælum cœli, * ad Oriéntem.

Repetitur Antiphona.

Ecce dabit voci suæ vocem virtútis: date glóriam Deo super Israel: * magnificéntia ejus, et virtus ejus in núbibus.

Repetitur Antiphona.

Mirábilis Deus in Sanctis suis: Deus Israel ipse dabit virtútem et fortitúdinem plebi suæ: * benedíctus Deus.

Et non dicitur Glória Patri, sed Antiphona repetitur.

Interim dum Antiphona, et Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, circuit ter Ecclesiam intrinsecus, aspergendo in primo circuitu parietes in superiori parte; in secundo autem in inferiori parte eorum; in tertio vero pavementum Ecclesiæ: aspergit etiam specialiter loca contaminata, quando Ecclesia principaliter est polluta, vel violata. Quo facto, Pontifex stans in Presbyterio eum mitra versus ad altare, dicit:

Deum indultórem criminum, Deum sórdium mundatórem, Deum, qui corrúptum peccátis originálibus mundum advéntus sui nitóre purificávit, fratres charíssimi, súpplices deprecémur, ut contra diaboli furéntis insídias fortis nobis propugnátor assistat, ut si quid ejus virósa calliditate quotidianis insectatióibus maculátum in isto loco, corruptúmque fúerat, efficiátur cœlésti miseratióne

purgátum; quia sicut illius est sólidum, perfectúmque quassáre, ita Auctóris est nostri lapsa restitúere, nutántia stabilíre, et corrúpta purgáre: Qui cum Deo Patre, et Spíritu sancto vivit, et regnat Deus.

Deinde deposita mitra, mediocri voce, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem:

ψ. Per ómnia sæcula sæculórum.

R). Amen.

ψ. Dóminus vobíscum.

R). Et cum spírítu tuo.

ψ. Sursum corda.

R). Habémus ad Dóminum.

ψ. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

R). Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubique grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus; Cujus imménsa bõnitas, ut non hábit principium, ita nec términum habébit. Qui divína, naturalique pietáte plenus, éligis in nobis magis restitúere pérdita, quam percútere peritúra. Et si quid aut negligéntia pólluit, aut ira commíttit, aut stímulat ebríetas, aut libído subvértit, hoc, Dómine, cleménti paciéntia sústines; ut ante per grátiam purífices, quam percútias per furórem. Et óperis tui próvidus plasmátor, éligis pótius erígere jacéntia, quam puníre damnánda. Te, Dómine, súpplices deprecámur, ut hujus tabernáculi receptáculum placátus aspicias, et altáre tuum, quod insectántis est inimíci fráude pollútum, per infusiónem grátie cœléstis purífices, purificátum possideas, possessúmque, ne deinceps áliqua labe sordéscat, custódiás. Absint in pósterum omnes nequítie spírítuales, et eliminéntur; extingúatur antíqui serpéntis invídia, et cum ómnibus fráudibus suis diáboli turma propellátur. Efferat secum máculam, quam ingéssit, et perénnibus quandóque supplicíis deputándus, óperum suórum sémina secum cólligat peritúra. Nihil hic in pósterum nóceat præterítij culpa contágii; nihil sit, quod

remaneat inimici fraude pollutum, quandoquidem Spiritus tui est infusione purgatum. Resurgat Ecclesiæ tuæ pura simplicitas, et candor innocentie hæcenus maculatus, dum receperit gratiam, resurgat ad gloriam, ut populorum fidelium hic turba conveniens, dum petitionis ingerit vota, votorum sentiat se obtinuisse suffragia.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo, ita tamen quod a circumstantibus audiri possit:

per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum:
Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus,
 per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, ascendit ad altare, et ibi inchoat, schola prosequente, Antiphonam, ton. 4.

Introibo ad altáre Dei: ad Deum, qui lætificat juventutem meam.

Psalmus 42.

Judica me, Deus, et discérne causam meam de gente non sancta: * ab hómine iniquo, et doloso érue me.

Quia tu es, Deus, fortitúdo mea: * quare me repulisti, et quare tristis incédo, dum affligit me inimicus?

Emitte lucem tuam, et veritatem tuam: * ipsa me deduxerunt, et adduxerunt in montem sanctum tuum, et in tabernacula tua.

Et introibo ad altáre Dei, * ad Deum, qui lætificat juventutem meam.

Confitébor tibi in cithara, Deus, Deus meus: * quare tristis es, ánima mea, et quare contúrbas me?

Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi: * salutare vultus mei, et Deus meus.

Et non dicitur, Glória Patri sed Antiphona repetitur. Qua repetita, Pontifex, deposita mitra. dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus gèna.** *R.* Leváte.

Deus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens, ac benignus purificátor assistis, exáudi nos, quæsumus, et concéde, ut in pósterum inviolábilis hujus loci permáneat consecrátió, et tui múnus beneficia univérsitas Fi-

délium, quæ súpplicat, percípere mereátur. Per Christum Dóminum nostrum. Rj. Amen.

Deinde stans ibidem, inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Confirma hoc, Deus, quod operátus es in uobis, a templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.

Psalmus. Exúrgat Deus, et dicitur totus cum Glória Patri prout habetur supra, pag. 118. cum Antiphona prædicta in fine benedictionis Abbatis. Incepta Antiphona. Pontifex accipit mitram, stans cum ea in dicto loco, usque ad finem Psalmi. Quo dicto, Pontifex, deposita mitra, stans adhuc ibidem, dicit:

Orémus.

DEus, qui Ecclesiam tuam sanctam, de ómnibus mundi finibus congregátam, per tui láteris admirábile sacraméntum, cunctárum Géntium matrem esse dixísti, quam étiam populórum varietáte depíctam, Sanctórum Mártyrum tuórum méritis decorásti, béne ✠ dic, Dómine, quæsumus, Sanctórum tuórum opitulánte suffrágio, tam altáre, quod eórum exornátur, te juvánte, Relíquiis, quam Ecclesiam, ac Fidélium tuórum tibi pie offeréntium vota in illa sanctífica. Qui cum Deo Patre, et Spíritu sancto vivis, et regnas Deus in sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Tum Pontifex benedicit populo solemniter, dicens:

Sit nomen Dómini benedíctum, etc.

Deinde, si velit, parat se ad celebrandum Missam. Sed si celebrare noluerit, facit per aliquem Sacerdotem solemniter Missam celebrari.

Missa dicitur de die, et cum Oratione diei dicitur sequens Collecta sub uno, **Per Dóminum.**

Oratio.

DEus, qui dixísti: Domus mea domus oratiónis vocábitur; domum istam infidélium spurcétis contaminátam mundáre et sanctificáre dignéris: et ómnium preces et vota hoc in loco ad te clamántium cleménter exáudias, et benígnus suscípias. Per Dóminum nostrum Jesum Chri-

stum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculórum.

Rj. Amen.

Secreta.

HÆc hóstia, quæsumus Dómine, et locum istum ab omnibus immunditiis expúrget: et supplicatiónes nostras semper et ubique reddat tibi accéptas. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Postcommunio.

Percipiéntes, Dómine, múnera salútis æternæ, súpplices exorámus, ut templum hoc et cœmeterium ab infidelium inquinaméntis emundátum, benedictiône tua máneat sanctificátum, et pectora nostra ab omni sorde vitiorum alienáta, tibi que devóta semper existant. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat Deus, per omnia sæcula sæculórum.

Rj. Amen.

DE RECONCILIATIONE CŒMETERII

SINE ECCLESIE RECONCILIATIONE.

Quando Cœmeterium benedictum, violatum seu pollutum, separatum sit ab Ecclesia, et propterea ipsa non habetur pro violata vel polluta, Reconciliatio Cœmeterii fieri poterit quocumque die, hoc ordine.

In mane diei, qua Reconciliatio fieri debet, parantur in medio Cœmeterii faldistorium pro Pontifice, et vas aquæ mundæ benedicendæ, et vas salis; deinde hora convenienti Pontifex indutus in sacristia, aut alio convenienti loco, amictu, alba, cingulo, stola, pluviali albi coloris, et mitra simplici, baculum pastoralem in manu tenens, accedit ad medium Cœmeterii, ubi supra faldistorium ornatum procumbit, et cantores ibidem incipiunt, et prose-

quantur Litanias, ut supra, pag. 31. in Ordinatione Subdiaconi, in quibus cum dictum fuerit:

Ut omnibus Fidélibus, etc.

Rj. Te rogámus áudi nos.

Pontifex surgit cum mitra, et baculum pastorem in manu sinistra tenens, producit signum crucis super Cœmeterium, dicens:

Ut hoc Cœmeterium recon ✠ ciliáre dignéris.

Rj. Te rogámus áudi nos.

Secundo dicit:

Ut hoc Cœmeterium recon ✠ ciliáre et sancti ✠ ficáre dignéris.

Rj. Te rogámus áudi nos.

Tertio dicit:

Ut hoc Cœmeterium recon ✠ ciliáre, sancti ✠ ficáre, et conse ✠ cráre dignéris.

Rj. Te rogámus áudi nos.

Quibus dictis, Pontifex iterum super faldistorium procumbit, cantoribus Litanias perficientibus. Quibus finitis, surgit Pontifex ab accubitu, et benedicit ibi sal et aquam simpliciter, prout habetur supra, pag. 179. in benedictione et impositione primarii lapidis pro Ecclesia ædificanda. Quo facto, Pontifex in eodem loco stans sine mitra inchoat, schola prosequente, Antiphonam, ton. 7.

A spérges me, Dómine, hyssópo, et mundábor: lavábis me, et super nivem dealbábor.

Psalmus. Miserére pag. 102. Et dicitur totus sine **Gloria Patri.**

Incepta Antiphona, Pontifex mitram accipit, et dum Antiphona et Psalmus prædicti dicuntur, circuit totum Cœmeterium, incipiens ad ejus dexteram, aspergens semper et ubique aquam benedictam cum aspersorio, et potissime in loco, ubi pollutio vel violatio commissa est. Quo peracto, rēdit ad locum, ubi Litanie dictæ fuerunt. Finito Psalmo prædicto, et Cœmeterio undique asperso, Pontifex stans ante faldistorium suum, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: *Flectámus génu.* R. *Leváte.*

Domine pie, qui agrum figuli pretio Sanguinis tui in sepulturam peregrinorum comparari voluisti, quassumus dignanter reminiscere clementissimi hujus mysterii tui; tu es enim, Domine, figulus noster; tu quietis nostræ ager; tu agri hujus es pretium; tu dedisti etiam et suscepisti; tu de pretio et in pretio tui vivifici Sanguinis nos requiescere donasti. Tu ergo, Domine, qui es offensionis nostræ clementissimus indultor, expectantissimus iudicator, iudicii tui superabundantissimus miserator, iudicium tuæ justæ severitatis abscondens post miserationem tuæ piæ redemptionis, adesto exauditor et effector nostræ reconciliationis; hocque Cœmeterium, mausoleum peregrinorum tuorum cœlestis patriæ incolatum expectantium benignus purifica, et reconcilia; et hic tumultorum, et tumultandorum corpora de potentia et pietate tuæ resurrectionis ad glóriam incorruptionis non damnans, sed glorificans, resuscita: Qui venturus es iudicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem. R. Amen.

His dictis, Pontifex stans in loco prædicto, dat benedictionem solemnem populo, dicens:

Sit nomen Dómini benedictum, etc.

Tum redit ad Sacristiam, aut alium locum, in quo paramenta accepit, ubi depositis sacris vestibus, vadit in pacem.

DE PATENÆ, ET CALICIS

CONSECRATIONE.

Pontifex ad Consecrationem Calicis, vel cujuslibet indumenti, seu ornamenti Ecclesiastici procedere volens, debet semper stolam circa collum habere, et mitram tenere poterit ubi convenit. Quandocumque enim Episcopalia agit, Episcopalibus, non Sacerdotalibus, debet esse paramentis ornatus. Omnium quoque mobilium benedictiones hujusmodi possunt fieri, ubi Pontifici placuerit, et omni die.

In Patenæ igitur Consecratione, pro qua parandum est sanctum Chrisma, et vas aquæ benedictæ cum aspersorio, Pontifex stans cum mitra, dicit:

Ÿ. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R). Qui fecit cœlum et terram.

ORémus, fratres charíssimi, ut divínæ grátia benedictio cónsecret et sanctíficet hanc Paténam, ad confringéndum in ea Corpus Dómini nostri Jesu Christi, qui crucis passiónem sustínuit pro nostrum ómnium salúte.

Tum deposita mitra, dicit:

Ÿ. Dóminus vobíscum.

R). Et cum spíritu tuo.

O rémus.

OMnipotens, sempitérne Deus, qui legálium institútor es hostiárum, quique inter eas conspérsam similáginem deférri in Paténis áureis et argénteis ad altáre thum jussísti, bene ✠ dícere, sancti ✠ ficáre, et conse ✠ cráre dignéris hanc Paténam, in administratióne Eucharistia Jesu Christi Filii tui, qui pro nostra, omniúmque salúte seípsum tibi Deo Patri in patíbulo crucis elégit immolári, ac tecum vivit et regnat in unitáte Spírítus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R). Amen.

Tum Pontifex accepta mitra, facit cum pollice dexteræ manus Chrismate inlincto crucem super Patenam, ab ora in oram, et mox linit et perungit totam ejus superficiem cum ipso pollice, dicens:

Conse ✠ cráre et sancti ✠ ficáre dignéris, Dómine Deus, Paténam hanc per istam unctiónem, et nostram bene ✠ dictionem in Christo Jesu Dómino nostro: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spírítus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R). Amen.

Deinde stans adhuc cum mitra procedit ad benedictionem Calicis, dicens:

ORémus, fratres charíssimi, ut Deus et Dóminus noster Cálíicem istam in usum ministérii sui consecrándum, cœléstis grátia inspiratióne sanctíficet; et ad humánam

consecrationem, plenitudinem divini favoris accommodet.

Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Tum deposita mitra dicit:

Ÿ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Dignare, Domine Deus noster, Calicem hunc bene ✠ dicere, in usum ministrii tui pia famulatus devotioe formatum, et ea sancti ✠ ficatione perfundere, qua Melchisedech famuli tui sacratum Calicem perfudisti, et quod arte vel metalli natura effici non potest altaribus tuis dignum, fiat tua bene ✠ dictione sanctificatum. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Deinde accepta mitra, facit crucem eum pollice dextere manus de Chrismate intra ipsum Calicem a labio ejus in labium, et mox limit et perungit interius ipsum totum, dicens:

Conse ✠ crare et sancti ✠ ficare digneris, Domine Deus Calicem hunc per istam unctionem, et nostram bene ✠ dictionem in Christo Jesu Domino nostro: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum.

R. Amen.

Tum deposita mitra, dicit super Calicem et Patenam:

Ÿ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens, sempiterna Deus, manibus nostris, quaesumus, opem tuae benedictionis infunde: ut per nostram bene ✠ dictionem hoc Vasculum et Patena sanctificentur, et Corporis et Sanguinis Domini nostri Jesu Christi novum sepulchrum sancti Spiritus gratia efficiantur. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum.

R. Amen.

Demum aspergit Calicem et Patenam cum aqua benedicta, quod fieri debet in omnibus quarumlibet benedictionibus rerum. Quo factò, abstergi facit per aliquem Sacerdotem Patenam et Calicem cum mica panis, et bene mundari; deinde extersiones projiciuntur in ignem, vel sacrarium.

DE BENEDICTIONE

SACERDOTALIUM INDUMENTORUM IN GENERE.

Pontifex Sacerdotalia indumenta benedicere volens, stans sine mitra, dicit:

☩. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R). Qui fecit cælum et terram.

☩. Dóminus vobíscum.

R). Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Omnipotens, sempitérne Deus, qui per Móysen famulum tuum Pontificália et Sacerdotália, seu Levítica vestiménta, ad expléndum in conspéctu tuo ministérium eórum, ad honórem et decórem Nóminis tui fieri decrevisti: adésto propítius invocatióibus nostris, et hæc induménta Sacerdotália, désuper irrigánte grátia tua, ingénti benedictiône per nostræ humilitátis servítium puri ✠ ficáre, bene ✠ dicere, et conse ✠ cráre dignéris, ut divínis cultibus et sacris mystériis apta, et benedicta existant; his quoque sacris véstibus Pontífices et Sacerdótes, seu Levítæ tui indúti, ab ómnibus impulsiónibus seu tentatióibus malignórum spírituum muniti et defénsi esse mereántur, tuisque mystériis apte et condigne servíre et inhærere, atque in his tibi plácide et devóte perseveráre tribue. Per Christum Dóminum nostrum. R). Amen.

Alia Oratio.

Orémus.

Deus, invictæ virtútis triumphátor, et ómnium rerum Créátor ac sanctificátor, inténde preces nostras: et

De Bened. Sacerd. indument. in genere. 307

hæc indumentâ Leviticæ, Sacerdotâlis, et Pontificâlis glô-
riæ ministris tuis fruênda tuo ore próprio bene ✠ dicere,
sancti ✠ ficâre, et conse ✠ crâre dignêris, omnésque eis
uténtes, tuis mystériis aptos, et tibi in eis devôte et lau-
dâbfliter serviéntes, gratos efficere dignêris. Per Dóminum
nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit
et regnat in unitâte Spíritus Deus, per ómnia sæcula sæ-
culórum. R^l. Amen.

Deinde aspergat ipsa indumenta aqua benedicta.

BENEDICTIO SPECIALIS

CUJUSLIBET INDUMENTI.

✠. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R^l. Qui fecit cælum et terram.

✠. Dóminus vobiscum.

R^l. Et cum spíritu tuo.

Oremus.

DEUS omnipotens, bonârum virtútum dator, et ómnium
benedictiónum largus infúsor, súplices te rogâmus,
ut mânibus nostris opem tuæ benedictiónis infúndas, et
has cãligas et sandália, vel amíctum, vel albam, vel cín-
gulum, vel stolam, vel manípulum, vel tunicéllam, vel
dalmáticam, vel planétam divíno cúlui præparátam vir-
túte sancti Spíritus bene ✠ dicere, sancti ✠ ficâre, et
conse ✠ crâre dignêris, et ómnibus ea, vel eo, vel eis
uténtibus grátiam sanctificatiónis sacri mystérii tui bení-
gnus concéde; ut in conspéctu tuo sancti et immaculâti
atque irreprehensibiles appáreant, et auxiliùm misericór-
diæ tuæ acquirant. Per Dóminum nostrum Jesum Christum
Fílium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitâte ejúsdem
Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R^l. Amen.

Deinde aspergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE MAPPARUM

SEU LINTEAMINUM ALTARIS.

Pontifex Mappas seu Linteamina sacri Altaris benedicturus, stans sine mitra, dicit:

℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

℟. Qui fecit cœlum et terram.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spírítu tuo.

Oremus.

Exáudi, Dómine, preces nostras, et hæc linteámina sacri altáris úsui preparáta bene ✠ dicere et sancti ✠ ficáre dignéris. Per Christum Dóminum nostrum.

℟. Amen.

Oremus.

Domine Deus omnipotens, qui ornáménta et linteámina fácere Móysen fámulum tuum per quadragínta dies docuisti, quæ étiam María téxuit, et fecit in usum ministérii tabernáculi fœderis, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficáre, et conse ✠ cráre dignéris hæc linteámina ad tegéndum, involvendúmque altáre gloriosíssimi Filii tui Dómini nostri Jesu Christi, Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spírítus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Deinde aspergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE

CORPORALIUM.

Pontifex Corporalia benedicere volens, stans sine mitra, dicit:

℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

℟. Qui fecit cœlum et terram.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Clementissime Dómine, cujus inenarrábilis est virtus, cujus mystéria arcánis mirábilibus celebrántur, tribue quæsumus, ut hoc linteámen tuæ propitiatiónis bene ✠ dictione sanctificétur, ad consecrándum super illud Corpus et Sánguinem Dei, et Dómini nostri Jesu Christi Fílii tui, Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Alia Oratio.

Orémus.

Omnípotens, sempitérne Deus, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficáre, et conse ✠ cráre dignéris linteámen istud ad tegéndum, involvendúmque Corpus et Sánguinem Dómini nostri Jesu Christi Fílii tui, Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

Alia Oratio

Orémus.

Omnípotens Deus, má nibus nostris opem tuæ benedicti ónis infúnde: ut per nostram bene ✠ dictionem hoc linteámen sanctificétur, et Córporis ac Sánguinis Redemptóris nostri novum sudárium Spíritus sancti grátia efficiátur. Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

Rj. Amen.

Deinde aspergit aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE

NOVÆ CRUCIS.

NOva Crux, seu tabula in qua Crucifixus est depictus, hoc modo benedicitur. Paratis thure thuribuloque cum igne et aqua benedicta, Pontifex paratus supra rochetum, amictu, stola, pluviali rubri coloris, et mitra simplici, stans sine mitra, dicit:

ŷ. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

Rj. Qui fecit cœlum et terram.

ŷ. Dóminus vobiscum.

Rj. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Bene ✠ dic, Dómine Jesu Christe, hanc Crucem tuam, per quam eripuisti mundum a potestáte dæmonum, et superásti Passiône tua suggestórem peccáti, qui gaudébat in prævaricatiône primi hómínis per ligni vétiti sumptiõem: Qui cum Deo Patre et Spírítu sancto vivis et regnas in sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Alia Oratio.

Orémus.

Rogámus te, Dómine sancte, Pater omnipotens, sempitérne Deus, ut dignéris bene ✠ dicere hoc lignum Crucis tuæ, ut sit remédium salutáre géneri humano; sit solidítas fidei; proféctus bonórum opérum; redemptio animárum; solámen et protéctio ac tutéla contra sæva jácula inimicórum. Per Dóminum nostrum Jesum Christam Fílium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spírítus sancti Deus.

Deinde dicit mediocri voce, extensis manibus ante pectus, Præfationem:

ŷ. Per ómnia sæcula sæculórum.

Rj. Amen.

ŷ. Dóminus vobiscum.

Rj. Et cum spírítu tuo.

ŷ. Sursum corda.

Rj. Habémus ad Dóminum.

ŷ. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

Rj. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubíque grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, cujus sanctum ac terríbile Nomen inter cæteras visíbiles creatúras, ligna quoque fructífera laudáre ac benedícere non cessant. Qui in figúram

unigénitæ sapiéntiæ tuæ ligno vitæ a principio paradísium voluptátis ornásti, ut ejúsdem fructus sacro mystério protoparéntes nostri géneris mortem cavére, et vitam admoderés obtinére perpétuam: Quique nos vétitæ árboris attáctu justæ morti addíctos, ejúsdem coæternæ tibi sapiéntiæ Dei et Dómini nostri Jesu Christi innóxia morte ad vitam misericórditer revocáre dignátus es: Te súplices exorámus, ut hoc singuláre signum, quod ad exémpulum primi illíus sacratíssimi vexílli, quo pretiósio Fílii tui Sanguine triumphásti, fidélium tuórum devotióne compáctum erectúmque est, cœlésti tua bene ✠ dictione sanctificáre dignéris; ut ómnibus hic génua flecténtibus, ac tuæ Majestáti supplicántibus largior et cordis compúnctio, et admissórum indulgéntia concedátur; atque intercedénte ipsa victoriosíssima unigéniti Fílii tui Passiône, et tibi plácita postuláre, et citíus váleant postuláta percípere. Da, quæsumus, clementíssime Pater, in quo vívimus, movémur, et sumus, ut quóties triúmphum divínæ humilitátis, quæ supérbiam nostri hóstis dejécit, óculis intuémur, quotiésque mente recólimus, et contra hostem ipsum fidúciam fortitúdinis, et majórem tibi devótæ humilitátis grátiam consequámur. Quátenus in illo treméndo tuæ Majestátis exámine, cum, pavéntibus eleméntis, cœlorúmque commótiis virtútibus, signum istud glorióficum Redemptiόνis nostræ apparderit in cœlo, ipsi de morte ad vitam transíre, ac perpétua beátæ resurrectiόνis vidére gáudia mereámur.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo, ita tamen quod a circumstantibus audiri possit.

Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R¹. Amen.

Orémus.

DEus, qui beátæ Crucis patibulum, quod prius erat scelésti ad pœnam, convertísti redéptis ad vitam, conóde plebi tuæ ejus vallári præsidio, cujus est armáta vexillo. Sit ei Crux fidei fundaméntum, spei suffrágium,

in advérsis defénsio, in próspéris adjuvámen; sit ei in hostes victória, in civitaté custódia, in campis protéctio, in domo fultúra; ut per eam pastor in futúro gregem cónservet incólumen, quæ nobis, Agno ✠ vincénte, convérta est in salútem. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

Rj. Amen.

Alia Oratio.

Sancti ✠ fica, Dómine Jesu Christe, signáculum istud Passiónis tuæ, ut sit inimícis tuis obstáculum, et credéntibus in te perpétuum efficiátur victóriæ vexillum: Qui cum Deo Patre vivis et regnas in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

Rj. Amen.

Tum offertur Pontifici thus in navicula, aut alio vase, quod Pontifex stans sine mitra benedicit, dicens:

O rémus.

Domine, Deus omnipotens, cui assistit exercitus Angelórum cum tremóre, quorum servítium spirituále et ígneum esse cognóscitur, dignáre respicere, bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficáre hanc creatúram incénsi; ut omnes languóres, omnesque infirmitátes atque insídiæ inimíci odórem ejus sentiéntes effúgiant, et separéntur a plásmate tuo, ut numquam lædátur a morsu antíqui serpéntis, quod pretiósó Fílii tui Sánguine redemísti. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. Rj. Amen.

Quo factó, Pontifex imponit thus in thuribulum. Deinde aspergit Crucem aqua benedicta, et mox cam incensat. Tum dicit adhuc stans siue mitra:

Sanctificétur lignum istud, in nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti: et benedictio illius ligni, in quo membra sancta Salvatóris suspénsa sunt, sit in isto ligno; ut orántes inclinántesque se propter Deum ante istam Crucem, invéniant córporis et ánimo sanitátem. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium

tuum, qui tecum vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Rj. Amen.

Tum Pontifex flexis ante Crucem genibus, ipsam devote adorat, et osculatur: idem faciunt quicumque alii voluerint. Si vero Crux est ex metallo, vel lapide, loco præcedentis Orationis, videlicet, **Sanctificetur, etc.** Pontifex stans sine mitra, dicit sequentem Orationem:

Deus gloriæ, Deus excelsæ Sábaoth, fortissime Emmánnel, Deus Pater veritátis, Pater sapiéntiæ, Pater beatitúdinis, Pater illuminatiónis, ac vigiliatiónis nostræ, qui mundum regis, qui cuncta regna dispónis, qui es honorum ómnium attribútor; cui omnes gentes, pópuli, tribus, et línguæ sérviant; cui assístit omnis Angelórum légio; qui largiris fámulis tuis fidem et láudem tui Nóminis, ut débita tibi obláta persólvant, cui prius fides offeréntium cómplacet, deínde sacrificátur oblátio, quæsumus exorábilem misericórdiæ tuæ pietátem, ut sancti ✠ fices tibi hoc signum Crucis et cónse ✠ cres, quod tota mentis devotióne famulórum tuórum religiósa fides constrúxit, trophæum scilicet victóriæ tuæ, ac redemptiόνis nostræ, quod in amórem Christi triumphális glória consecrávit. Aspice hoc signum Crucis insuperábile, per quod diaboli est exinaníta potéstas, mortálium restitúta libértas; quæ licet fúerit aliquándo in pœnam, sed nunc versa est in honórem per grátiam; et quæ reos quondam puniébat supplicio, nunc et nóxios absólvit a debito. Et tibi quid per hoc placére pótuit, nisi id per quod tibi plácuit nos redímere? Et nullum tibi débitum ámplius munus est, quam quod tibi tunc córporis dedicávit affixio; nec tibi est magis familiáris oblátio, quam quæ familiári mánuum tuárum extensióne sacráta est. Illis ergo mánibus hanc Crucem áccipe, quibus illam ampléxus es, et de sanctitáte illius hanc sancti ✠ fica; et sicuti per illam mundus expiátus est a reátu, ita offeréntium famulórum tuórum ánimæ devotíssimæ hujus Crucis mérito, omni cáreant perpetráto peccáto; et tuæ veræ Crucis obtéctu, enitescant succéssibus

assiduus triumphator. Radiet hic unigeniti Filii tui Domini nostri splendor divinitatis in auro; emicet gloria passionis ejus in ligno; in Cruce rutillet nostræ mortis redemptio; in crystalli splendore vitæ nostræ purificatio. Sit suorum protectio; spei certa fiducia; eos simul cum gente et plebe, fide confirmet; spe et pace consociet; augeat triumphis; amplificet in secundis; proficiat eis ad perpetuitatem temporis, ad vitam æternitatis; ut eos temporali florentes gloria muniat, et ad perpetuam redemptos coronam, ad regna cælestia potenti virtute perducat. Præsta, per propitiationem Sanguinis ejus, per ipsum datorem, qui seipsum dedit redemptionem pro multis, qui se hostiam pro delictis offerre dignatus est, qui exaltatus in ligno Crucis suæ, principatus et potestates humiliavit: qui tecum sidereo considet throno, indissolubili connexione Spiritus sancti, per infinita sæculorum sæcula. R¹. Amen.

Tum Pontifex flexis ante Crucem genibus, eam devote adorat, et osculatur; idem faciunt quicumque alii voluerint

DE BENEDICTIONE

CRUCIS PECTORALIS.

AD benedicendam Crucem pectoralem, Pontifex potest Auti forma assignata pro Benedictione Crucis proficiscentium in subsidium Terræ sanctæ, ut infra, pag. 335.

BENEDICTIO IMAGINIS

BEATÆ VIRGINIS Mariæ.

Pontifex benedicturus imaginem Beatæ Mariæ Virginis. paratus supra rochetum, amictu, stola, pluviali albi coloris, et mitra simplici, stans sine mitra, dicit:

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

℞. Qui fecit cælum et terram.

Ÿ. **Dóminus vobiscum.**

R. **Et cum spíritu tuo.**

O rémus.

DEus, qui de beátæ Mariæ Vírginis útero Verbum tuum, Angelo nuntiánte, carnem suscipere voluisti: præsta supplicibus tuis; ut qui vere eam Genitricem Dei crédimus, ejus apud te intercessiónibus adjuvémur. Per eúdem Christum Dóminum nostrum.

Rj. **Amen.**

Quo facto, aspergit figuram aqua benedicta. Deinde inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Sub tuam præsidium.

Qua incepta, et dum ea cantatur, thurificat imaginem ipsam ter ducens thuribulum. Deinde sedet, reassumpta mitra, donec compleantur Antiphonæ et Psalmi sequentes.

Antiphona ton. 2.

Sub tuam præsidium confúgimus, Sancta Dei Génitrix, nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus; sed a periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriósa et benedícta.

Tempore Paschali, Antiphona.

Allelúja, allelúja, Psalmus. **Fundaménta ejus,** ut supra pag. 186.

Deinde dicitur Antiphona ton. 1.

Ave María, grátia plena, Dóminus tecum, Benedícta tu in mulieribus. Allelúja.

Psalmus 122.

AD te levávi óculos meos, * qui hábitas in cœlis.

Ecce sicut óculi servórum: * in mánibus dominórum suórum.

Sicut óculi ancillæ in mánibus dómínæ suæ: * ita óculi nostri ad Dóminum Deum nostrum, donec misereátur nostri.

Miserére nostri, Dómine, miserére nostri: * quia multum repléti sumus despectione.

Quia multum repleta est anima nostra: * opprobrium abundantibus, et despectio superbis.

Glória Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Finitis Antiphonis et Psalmis prædictis, Pontifex surgit, deposita mitra, et dicit:

Orémus.

DEus, qui virginalem aulam beate Mariæ Virginis, in qua habitares, eligere dignatus es, da, quæsumus, ut sua nos defensione munitos, jucundos facias suæ intercessæ commemoratiõni: Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

ñ). Amen.

Deinde Pontifex incipit Antiphonam, schola prosequente. Qua incepta, sedet cum mitra, donec perficiatur Antiphona ton. 4.

O gloriosa Dei Génitrix Virgo semper Maria, quæ Dóminum ómnium meruisti portare, et Regem Angelórum sola Virgo lactare, nostri, quæsumus, pia memorare, et pro nobis Jesum Christum deprecare; ut tuis fulti patrocinii ad cœlestia regna mereamur pervenire.

Canticum B. Mariæ Virginis.

Luce 1.

Magnificat * anima mea Dóminum.

Et exultavit spiritus meus * in Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillæ suæ: * ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generatiões.

Quia fecit mihi magna qui potens est, * et sanctum Nomen ejus.

Et misericordia ejus a progénies in progénies * timéntibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo: * dispersit superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede, * et exaltavit humiles.

Esuriéntes implévit bonis: * et dívites dimísit inánes.

Suscépit Israel puerum suum, * recordátus misericórdiæ suæ.

Sicut locútus est ad patres nostros, * Abraham, et sémini ejus in sæcula.

Glória Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Finita Antiphona, surgit Pontifex, sine mitra stans usque ad finem Cantici. Quo finito, dicit:

O rémus.

DEus, qui de beátæ Mariæ Virginis útero Verbum tuum, Angelo nuntiánte, carnem suscépere voluisti: præsta supplicibus tuis; ut qui vere eam Genitricem Dei crédimus, ejus apud te intercessiónibus adjuvémur. Per eúdem Christum Dóminum nostrum.

Rj. Amen.

O rémus.

OMnipotens, sempitérne Deus, clementíssima cujus dispensatióne cuncta creántur ex nihilo; hanc imáginem in honórem piíssimæ Genitricis Filii tui Dómini nostri Jesu Christi venerabiliter adaptátam bene ✠ dicere et sancti ✠ ficáre dignéris; et præsta, misericordíssime Pater, per invocatiónem Nómínis tui, atque ejúsdem unigéniti Filii tui Dómini nostri Jesu Christi, quem pro salute géneris humani, integritáte Virginis Mariæ serváta, incarnári voluisti, quátenuis précibus ejúsdem sacratíssimæ Virginis, quicúmque eámdem misericórdiæ Regínam et gratiosíssimam Dóminam nostram coram hac effigie suppliciter honoráre studúerint, et de instántibus periculis eruántur, et in conspéctu divínæ majestátis tuæ de commissis véniam ímpetrent; ac mereántur in præsentí grátiam, quam desíderant, adipísci; et in futúro perpétua salvatióne cum eléctis tuis váleant gratulári. Per eúdem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

Rj. Amen.

Ultimo aspergit Imáginem aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE IMAGINUM

ALIORUM SANCTORUM.

Pontifex stans sine mitra, dicit:

Ÿ. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R). Qui fecit cœlum et terram.

Ÿ. Dómine, exáudi oratióem meam.

R). Et clamor meus ad te véniat.

Ÿ. Dóminus vobíscum.

R). Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Omnípotens, sempitérne Deus, qui Sanctórum tuórum imágines seu effigies sculpi aut pingi non réprobas, ut quóties illas óculis corpóreis intuemur, tóties eórum actus et sanctitátem ad imitándum memóriæ óculis meditémur, hanc, quæsumus, imáginem, seu sculptúram in honórem ac memóriam beáti N. Apóstoli tui, vel Mártýris, vel Confessóris, aut Pontíficis, vel Vírginis adaptátam bene ✠ dicere ac sancti ✠ ficáre dignéris; et præsta, ut quicumque coram illa ipsum gloriosíssimum Apóstolum tuum, vel Mártýrem, vel Confessórem, aut Pontíficem, vel Vírginem suppliciter honoráre studérit, illius préci-bus ac obténu a te grátiam in præsénti, et ætérnám glóriam obtíneat in futúro. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unítate Spírítus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R). Amen.

Ultimo aspergit eas aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE SACRORUM VASORUM

ET ALIORUM ORNAMENTORUM IN GENERE.

Pontifex Sacra Vasa, vel alia ornamenta benedicere volens, stans sine mitra, dicit:

ŷ. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R̃. Qui fecit cœlum et terram.

ŷ. Dóminus vobiscum.

R̃. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

EXáudi, Dómine, Pater clementíssime, preces nostras; et hæc purificánda vasa et ornáménta, sacri altáris atque Ecclésiæ tuæ sacri ministérii úsui præparáta, bene ✠ dicere et sancti ✠ ficáre dignéris. Per Christum Dóminum nostrum. R̃. Amen.

Orémus.

OMnípotens, sempitérne Deus, a quo ómnia immúnda purgántur, et in quo ómnia purgáta claréscunt, súpplíces omnipoténtiam tuam invocámus, ut ab his vasis et ornáméntis, quæ tibi ófferunt fámuli tui, omnis spírítus immúndus confúsus longe discédet, et per tuam bene ✠ dictiónem ad usum et ministérium sancti altáris et Ecclésiæ tuæ sanctificáta permáneant. Per Christum Dóminum nostrum. R̃. Amen.

Deinde aspergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE TABERNACULI

SIVE VASCULI PRO SACROSANCTA EUCHARISTIA CONSERVANDA.

Pontifex tabernaculum sive vasculum pro conservanda sacrosancta Eucharistia benedicere volens, sine mitra, dicit:

ŷ. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R̃. Qui fecit cœlum et terram.

ŷ. Dóminus vobiscum.

R̃. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

OMnípotens, sempitérne Deus, Majestátem tuam súpplíces deprecámur, ut vásculum hoc, pro Córpoze Fílii

tui Dómini nostri Jesu Christi in eo condéndo fabricátum, bene ✠ dictionis tuæ grátia dicere dignéris. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Tum aspergit illud aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE CAPSARUM

PRO RELIQUIIS ET ALIIS SANCTUARIIS INCLUDENDIS.

Pontifex capsas pro Reliquiis, et aliis sanctuariis includendis, benedicere volens, stans cum mitra, dicit:

✠. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

Rj. Qui fecit cælum et terram.

Oremus, dilectíssimi nobis, Deum Patrem omnipoténtem, ut qui ómnia per unigénitum Fílium suum in virtúte Spíritus sancti valde bona creávit, ipse nobis indignis ad consecratiónem harum capsárum Relíquiis Sanctórum suórum condéndis paratárum, rorem grátie suæ cleménter infúndere dignétur. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus.

Deinde deposita mitra, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem.

✠. Per ómnia sæcula sæculórum.

Rj. Amen.

✠. Dóminus vobíscum.

Rj. Et cum spírítu tuo.

✠. Sursum corda.

Rj. Habémus ad Dóminum.

✠. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

Rj. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubíque grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus inestimábilis, Deus ineffábilis,

Deus misericordiárum, et totius consolatiónis. Qui Móysi fámuló tuo præcepisti, ut juxta exéplar quod ei in monte demonstrásti, arcam de lignis imputribilibus constrúeret, et eam áuro mundíssimo circúmdaret, in qua urna áurea manna cœlesti plena, cum tábulis testaménti dígito Majestátis tuæ conscriptis, in testimónium futúris generatióibus servári debéret: Quique nostris sæculis éadem sacrátius intelligénda manifestásti, dum Corpus únici Filii tui, ópere Spíritus sancti de incorrupta Vírgine concéptum, et ánima rationali vivificátum, omni plenitúdine divinitátis replésti: te suppliciter implorámus, omnipotens Deus, Pater Dómini nostri Jesu Christi, ex quo omnis patérnitas in cœlo et in terra nominátur, ut hæc váscula Sanctórum tuórum pignóribus præparáta, eisdem Sanctis tuis intercedéntibus, cœlesti bene ✠ dictione perfúndere dignéris; quátenus qui horum patrocínia requíruunt, ipsis intercedéntibus cuncta sibi adversántia te adjuvánte superáre, et ómnia cómmodè profutúra, abundántia largitátis tuæ mereántur invenire. Et sicut illi, te, Dómine, inspiránte, spirituálium nequitiárum versútiás cavére, et humanitus exquisíta torménta non solum contémnere, sed étiam pénitus evíncere, Christo Dómino confortánte, potuérunt; ita ipsórum mérita venerántibus, et Relíquias humiliter amplecténtibus, contra diábolum et ángelos ejus, contra fúlmina, et tempestátes, contra grándines, et várias pestes, contra corrúptum áerem, et mortes hóminum, vel animálium, contra fures, et latrónes, sive géntium incursiões, contra malas béstias, et serpéntium ac reptántium diversíssimas formas, contra malórum hóminum adinventiões péssimas, eorúmdem Sanctórum tuórum précibus complacátus, dexteram invíctæ poténtiæ tuæ ad depulsióem nocivórum et largitátem proficuórum semper, et ubique propitius exténde.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo, ita tamen, quod a circumstantibus possit audiri.

Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium
PONTIF. ROM.

tuum; Qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Tum adhuc sine mita, stans, dicit:

ψ. Dóminus vobiscum.

Rj. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Domine, Deus omnipotens, qui ut murmur insáni pópuli compésceres, et sacerdotium Aaron tibi plácitum comprobáres, virgam ejus áridam germináre, et flores fructíferos producere fecísti, eamdémque in Arca Testaménti pro signo virtútis tuæ poni jussísti, sed et nobis eódem præságio, Christum in ara crucis arefactum, tértia die resurrectione refluóscere, et in Ecclésia novíssimo témpore resuscitánda, per mortem suam die ac nocte fructificáre demonstrásti: te, quæsumus, indulgentíssime géneris humani provísor, ut hæc váscula Sanctórum tuórum receptáculo præparáta, ita gratúita grátia sanctifices, ut ubi-ctúmque in tuo Nómine perláta fúerint, intercedéntibus habitatórum ipsórum méritis, cuncta advérsa repéllas et nullifices, et ómnia utilia multiplices, atque custódias; quátenus fídeles tui magnítudine, sive universitáte beneficiórum tuórum, in parte mó dica Reliquiárum, íntegra Sanctórum córpora se percepísse gratuléntur, et per temporá lia loca ipsórum précibus impénsa, ad æténa cum eis gáudia possidénda fiduciálius animéntur. Per etúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Tunc aspergat eas aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE SIGNI

VEL CAMPANÆ.

Signum, vel Campana debet benedici, antequam ponatur in campanili, hoc ordine. In primis debet Campana

ipsa ita suspendi et situari, ut commode possit intus et extra tangi, tractari, et circui; deinde prope ipsam Campanam benedicendam paratur Pontifici faldistorium; vas aquæ benedicendæ; aspersorium; vas cum sale; linthea munda ad extergendum Campanam, quando opus fuerit; vas Olei sancti infirmorum; sanctum Chrisma; thymiana; thus; myrrha; et thuribulum cum igne. Diaconus etiam accipit amictum, albam, cingulum, manipulum, stolam, et dalmaticam albi coloris. Quibus ordinatis, Pontifex in Sacristia, aut alio convenienti loco, paratus amictu, alba, cingulo, stola, pluviali albi coloris, et mitra simplici, baculum pastorem manu gestans, venit prope Campanam, ubi sedens super faldistorium ibidem sibi paratum, dicit cum Ministris Psalmos sequentes, videlicet Psalmum.

Miserere mei Deus, * secundum magnam misericordiam tuam pag. 102.

Totus dicitur cum Glória Patri.

Psalmus 53.

Deus, in nómine tuo salvum me fac: * et in virtúte tua júdica me.

Deus, exáudi orationem meam: * áuribus pércipe verba oris mei.

Quóniam aliéni insurrexérunt advérsum me, et fortes quæsiérunt ánimam meam: * et non proposuérunt Deum ante conspéctum suum.

Ecce enim Deus ádjuvat me: * et Dóminus suscéptor est ánimæ meæ.

Avéрте mala inimicis meis: * et in veritáte tua dispérde illos.

Voluntárie sacrificábo tibi, * et confitébor nómini tuo, Dómine, quóniam bonum est.

Quóniam ex omni tribulatione eripuisti me: * et super inimicos meos despéxit óculus meus.

Glória Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Psalmus 56.

Miserere mei, Deus, miserere mei: * quóniam in te confidit ánima mea.

Et in umbra alárum tuárum sperábo, * donec transeat iníquitas.

Clamábo ad Deum altíssimum: * Deum, qui benefécit mihi.

Misit de cælo, et liberávit me: * dedit in oppróbrium conculcántes me.

Misit Deus misericórdiam suam, et veritátem suam: * et eripuit ánimam meam de médio catulórum leónum: dormívi conturbátus.

Filii hóminum dentes eórum arma et sagítte: * et lingua eórum gládius acútus.

Exaltáre super cælos, Deus, * et in omnem terram glória tua.

Láqueum paravérunt pédibus meis: * et incurvavérunt ánimam meam.

Fodérunt ante fáciem meam fóveam: * et incidérunt in eam.

Parátum cor meum, Deus, parátum cor meum: * cantábo, et psálmum dicam.

Exúrge glória mea, exúrge psaltérium, et cíthara: * exúrgam dilúculo.

Confitébor tibi in pópulis, Dómine: * et psálmum dicam tibi in géntibus.

Quóniam magnificáta est usque ad cælos misericórdia tua, * et usque ad nubes véritas tua.

Exaltáre super cælos, Deus, * et super omnem terram glória tua.

Glória Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Psalmus 66.

Deus misereátur nostri, et benedícat nobis: * illúminet vultum suum super nos, et misereátur nostri.

Ut cognoscámus in terra viam tuam: * in ómnibus géntibus salutáre tuum.

Confiteántur tibi pópuli, Deus * confiteántur tibi pópuli omnes.

Læténtur, et exúltent gentes: * quóniam júdicas pópulos in æquitáte, et gentes in terra dfrigis.

Confiteántur tibi pópuli, Deus, confiteántur tibi pópuli omnes: * terra dedit fructum suum.

Benedícat nos Deus, Deus noster, benedícat nos Deus: * et métuant eum omnes fines terræ.

Glória Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Psalmus 69.

DEus, in adiutórium meum inténde: * Dómine, ad adjuvándum me festína.

Confundántur, et revereántur, * qui quærunť ánimam meam.

Avertántur retrórsus, et erubéscant, * qui volunt mihi mala.

Avertántur statim erubescéntes, * qui dicunt mihi: Euge, éuge.

Exúltent, et læténtur in te omnes, qui quærunť te: * et dicant semper: Magnificétur Dóminus, qui dfligunt salutáre tuum.

Ego vero egénus, et páuper sum: * Deus, ádjuva me.

Adjútor meus, et liberátor meus es tu: * Dómine, ne moréris.

Glória Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Psalmus 85.

Inclína, Dómine, áurem tuam, et exáudi me: * quóniam inops et páuper sum ego.

Custódi ánimam meam quóniam sanctus sum: * salvum fac servum tuum, Deus meus, sperántem in te.

Miserére mei, Dómine, quóniam ad te clamávi tota

die: * lætifica animam servi tui, quóniam ad te, Dómine, animam meam levávi.

Quóniam tu, Dómine, suávis, et mitis: * et multæ misericórdiæ ómnibus invocántibus te.

Auribus pécipe, Dómine, oratióne meam: * et inténde voci deprecatiósni meæ.

In die tribulatióni meæ clamávi ad te: * quia exaudísti me.

Non est símilis tui in diis, Dómine: * et non est secúndum ópera tua.

Ómnes gentes quascúmque fecisti, vénient, et adorábunt coram te, Dómine, * et glorificábunt Nomen tuum.

Quóniam magnus es tu, et fáciens mirabília: * tu es Deus solus.

Deduc me, Dómine, in via tua, et ingrédia in veritate tua: * lætétur cor meum, ut timeat Nomen tuum.

Confitébor tibi, Dómine, Deus meus, in toto corde meo: * et glorificábo Nomen tuum in ætérnum.

Quia misericórdia tua magna est super me: * et eruísti animam meam ex inférno inferióri.

Deus, iniqui insurrexérunt super me, et synagóga poténtium quæsiérunt animam meam: * et non proposuérunt te in conspéctu suo.

Et tu, Dómine, Deus miserátor, et misericors, * pátiens, et multæ misericórdiæ, et verax.

Réspice in me, et miserére mei: * da impérium tuum púero tuo, et salvum fac filium ancillæ tuæ.

Fac mecum signum in bonum, ut vídeant qui odérunt me, et confundántur: * quóniam tu, Dómine, adjavísti me, et consolátus es me.

Glória Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Postremo dicitur Psalmus, De profúndis, etc. prout habetur supra in Benedictione Abbatis, pag. 105.

Expletis Psalmis, surgit Pontifex, et stans cum mitra. benedicit sal et aquam, dicens: ꝰ. Adjutórium nostrum etc.

prout habetur supra in Benedictione, et impositione primarii lapidis, pag. 179. et continuans usque ad Orationem: Deus, qui ad salutem humani generis, etc. inclusive.

Qua dicta, Pontifex adhuc sine mitra stans, dicit absolute sequentem Orationem:

Bene ☩ dic, Dómine, hanc aquam benedictione cœlesti, et assistat super eam virtus Spíritus sancti: ut cum hoc vâsculum ad invitâdos filios sanctæ Ecclesiæ præparatum, in ea fúerit tinctum, ubicúmque sonúerit hoc tintinnâbulum, procul recédât virtus insidiântium, umbra phantâsmatum, incúrsio túrbini, percússio fúlminum, læsio tonitruórum, calámitas tempestátum, omnisque spíritus procellárum; et cum clangórem illius audierint filii Christianórum, crescat in eis devotiónis augmémentum, ut festinâtes ad piæ matris Ecclesiæ grémium, cantent tibi in Ecclesiâ Sanctórum cánticum novum, deferéntes in sono præcónium tubæ, modulatiónem psalterii, suavitatem órgano, exultatiónem tympani, jucunditatem cymbali; quâtenus in templo sancto glóriæ tuæ suis obséquijs, et précibus invitâre váleant multitudinem exércitus Angelórum. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, Qui tecum vivit, et regnat in unitate ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R). Amen.

Post hæc, Pontifex mittit sal in aquam in modum crucis, dicendo semel:

Commixtio salis, et aquæ páriter fiat. In nómine Pa ☩ tris, et Fi ☩ lii, et Spíritus ☩ sancti. R). Amen.

☩. Dóminus vobíscum.

R). Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Deus, invictæ virtútis áuctor et insuperábilis impérii rex, ac semper magníficus triumphátor, qui advérsæ dominatiónis vires réprimis, qui inimíci rugiéntis sævitiam súperas, qui hostíles nequítias poténter expúgnas; te, Dómine, treméntes et súpplices deprecámur, ac pétimus, ut hanc creáturam salis et aquæ dignánter aspicias, benignus

illústres, pietátis tuæ rore sanctífices, ut ubicúmque fúerit aspérsa, per invocatióem sancti tui Nómínis, omnis infestatio immúndi spíritus abigátur, terrórque venenósi serpéntis procul pellátur; et præsentia sancti Spíritus nobis misericórdiam tuam poscéntibus ubique adesse dignétur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *Rj.* Amen.

His peractis, Pontifex accepta mitra, incipit lavare Campanam cum dicta aqua; et Ministri prosequuntur lotionem, lavantes eam totaliter intus et extra: deinde cum linteo mundo extergunt, Pontifice interim cum mitra sedente, et cum aliis Ministris dicente Psalmum, cum aliis sequentibus.

Psalmus 145.

Lauda, ánima mea, Dóminum; laudábo Dóminum in vita mea: * psállam Deo meo quám diu fúero.

Nólíte confidere in princípibus: * in filiis hóminum, in quibus non est salus.

Exibit spíritus ejus, et revertétur in terram suam: * in illa die peribunt omnes cogitatióes eórum.

Beátus, cujus Deus Jacob adjútor ejus: spes ejus in Dómino Deo ipsíus: * qui fecit cœlum et terram, mare, et ómnia, quæ in eis sunt.

Qui custódit veritátem in sæculum, facit júdiciam injúriam patiéntibus: * dat escam esuriéntibus.

Dóminus solvit compeditos, * Dóminus illuminat cæcos.

Dóminus érigit elisos, * Dóminus dñligit justos.

Dóminus custódit advenas, pupillum, et víduam suscipiet, * et vias peccatórum dispédet.

Regnábit Dóminus in sæcula, Deus tuus, Sion, * in generatióem et generatióem.

G'lória Patri, etc. Sicut erat, etc.

Psalmus 146.

Laudáte Dóminum, quóniam bonus est psalmus: * Deo nostro sit jucúnda, decóraque laudatio.

**Ædificans Jerúsalem Dóminum: * dispersiónes Israël
congregábit.**

**Qui sanat contritos corde: * et alligat contritiónes
eorum.**

**Qui númerat multitudínem stellárum: * et ómnibus eis
nómina vocat.**

**Magnus Dóminus noster, et magna virtus ejus: * et
sapientiæ ejus non est númerus.**

**Suscípiens mansuétos Dóminus: * humilians autem pec-
catóres usque ad terram.**

**Præcínite Dómino in confessióne: * psállite Deo no-
stro in cithara.**

Qui óperit cælum núbibus: * et parat terræ plúviam.

**Qui producít in móntibus fœnum, * et herbam servi-
túti hóminum.**

**Qui dat juméntis escam ipsórum, * et pullis corvórum
invocántibus eum.**

**Non in fortitúdine équi voluntátem habébit: * nec in
tíbiis viri beneplácitum erit ei.**

**Beneplácitum est Dómino super tíméntes eum: * et in
eis, qui sperant super misericórdia ejus.**

Glória Patri, etc.

Sicut erat, etc.

**Deinde Psalmus, Láuda Jerúsalem Dóminum prout
habetur supra in Dedicacione Ecclesiæ, pag. 235. cum
Glória Patri.**

Psalmus 148.

[**Audáte Dóminum de cælis, * laudáte eum in ex-
celsis.**

**Laudáte eum omnes Angeli ejus: * laudáte eum omnes
virtátes ejus.**

**Laudáte eum sol et luna: * laudáte eum omnes stellæ,
et lumen.**

**Laudáte eum cœli cœlórum: * et aquæ omnes, quæ
super cælos sunt, láudent nomen Dómini.**

Quia ipse dixit, et facta sunt: * ipse mandavit, et creata sunt.

Státuit ea in ætérnum, et in sæculum sæculi: * præceptum pósuit, et non præteribit.

Laudáte Dóminum de terra: * dracones, et omnes abyssi.

Ignis, grando, nix, glácies, spíritus procellárum: * quæ faciunt verbum ejus.

Montes, et omnes colles: * ligna fructífera, et omnes cedri.

Béstiae, et univérsa pécora: * serpéntes, et vólucres pennátæ.

Reges terræ, et omnes pópuli: * príncipes, et omnes júdices terræ.

Júvenes, et vírgines, senes cum junióribus láudent nomen Dómini: * quia exaltátum est nomen ejus solús.

Conféssio ejus super cælum et terram: * et exaltávit cornu pópuli sui.

Hymnus ómnibus Sanctis ejus: * filiis Israel, pópulo appropinquánti sibi.

Sine Glória Patri.

Deinde Psalmus, Cantáte Dómino cánticum novum, etc. prout habetur supra in Dedicacione Ecclesiæ, pag. 224.

Postremo Psalmus, Laudáte Dóminum in Sanctis ejus subsequenter, pag. 224. sed in fine dicitur, Glória Patri, etc. et Sicut erat, etc.

Quibus finitis, surgit Pontifex cum mitra, et cum pollice dexteræ manus facit ab extra supra Campanam de Oleo sancto infirmorum signum crucis: quo facto, deposita mitra, dicit:

O rémus.

DEus, qui per beátum Móysen legiferum famulum tuum, tubas argéneas fieri præcepísti, quibus dum Sacerdotes, témpore Sacrificii, clángerent, sónitú dulcédinis pópulus mónitus, ad te adorándum fieret præparátus, et ad celebrándum sacrificia conventret: quárum clangóre hortátus ad bellum, molimina prostérneret adversántium; præ-

sta, quæsumus, ut hoc vâsculum sanctæ tuæ Ecclésiæ præparâtum, sancti ✠ ficetur a Spîritu sancto, ut per illius tactum Fidèles invitentur ad præmium. Et cum melodia illius auribus insonuerit populorum, crescat in eis devotio fidei, procul pellantur omnes insidiæ inimici, fragor grâdinum, procella tûrbinum, impetus tempestatum; temperentur infesta tonitrua, ventorum flabra fiant salûbriter ac moderatè suspensa; prosternat aereas potestates dextera tuæ virtutis; ut hoc audièntes tintinnâbulum, contremiscant, et fugiant ante sanctæ Crucis Fîlii tui in eo depictum vexillum, cui flêctitur omne genu cœlestium, terrêstrium, et infernorum, et omnis lingua confiteatur, quod ipse Dóminus noster Jesus Christus, absorpta morte per patibulum Crucis, regnat in glória Dei Patris, cum eodém Patre, et Spîritu sancto, per ómnia sæcula sæculorum.

ñ. Amen.

Pontifex, accepta mitra, extergit eum linteo mundo crucem a se factam. Deinde inchoat, schola prosequente, Antiphonam, ton. 8.

Vox Dómini super aquas multas, Deus majestâtis intónuit, Dóminus super aquas multas.

Psalmus 28

Afferte Dómino filii Dei: * afferte Dómino filios aréatum.

Afferte Dómino glóriam, et honórem, afferte Dómino glóriam Nómini ejus; * adoráte Dóminum in átrio sancto ejus.

Vox Dómini super aquas, Deus majestâtis intónuit: * Dóminus super aquas multas.

Vox Dómini in virtute: * vox Dómini in magnificentia.

Vox Dómini confringéntis cedros: * et confringet Dóminus cedros Líbani.

Et comminuet eas támquam vítulum Líbani: * et dilectus quemádmodum filius unicórnium.

Vox Dómini intercidéntis flammam ignis: * vox Dómini concutiéntis desértum; et commovébit Dóminus desértum Cades.

Vox Dómini præparántis cervos, et revelábit condénsa: * et in templo ejus omnes dicent glóriam.

Dóminus dilúvium inhabitáre facit: * et sedébit Dóminus rex in ætérnum.

Dóminus virtútem pópulo suo dabit: * Dóminus benedícet pópulo suo in pace.

Glória Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Deinde repetitur Antiphona. Interim Pontifex cum mitra stans, facit cum pollice dexteræ manus de Oleo sancto infirmorum septem cruces exterius super Campanam, et intus cum Chrismate quatuor, pari distantia, dicens, dum quamlibet crucem facit:

Sancti ✠ ficétur et conse ✠ crétur, Dómine, signum Sístud. In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. In honórem Sancti N. Pax tibi.

Deinde finitis Antiphona, et Psalmo, ac factis crucibus prædictis, Pontifex stans, deposita mitra, dicit:

Oremus.

Omnípotens, sempitérne Deus, qui ante arcam fœderis per clangórem tubárum, muros lapídeos, quibus adversántium cingebátur exércitus, cádere fecisti; tu hoc tintinnábulum cœlésti bene ✠ dictione perfúnde; ut ante sónitum ejus lóngius effugéntur igníta jácula inimíci, percússio fúlminum, ímpetus lápidum, læsio tempestátum; ut ad interrogatióem prophéticam: Quid est tibi mare, quod fugisti? suis mótibus cum Jordánico retroáctis fluénto respóndeat: A fácie Dómini mota est terra: a fácie Dei Jacob, qui convértit petram in stagna aquárum, et rupem in fontes aquárum. Non ergo nobis, Dómine, non nobis, sed Nómíni tuo da glóriam, super misericórdia tua: ut cum præsens vásculum, sicut réliqua altáris vasa, sacro

Chrismate tângitur, Oleo sancto úngitur, quicúmque ad sônitam ejus convénerint, ab ómnibus inimici tentatióibus líberi, semper fidei Cathólicæ documénta secténtur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus saucti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R^l. Amen.

Tum sedet Pontifex, et accepta mitra, imponit in thuribulo thymiana, thus, et myrrham, si haberi possunt, alioquin, quæ ex ipsis habentur: quibus impositis, thuribulum ipsum supponitur Campanæ, seu signo, ut totum fumum recipiat, schola interim cantante Antiphonam, ton. S.

Deus in sancto via tua: quis Deus magnus, sicut Deus noster?

Psalmus 76.

Vidérunt te aquæ, Deus, vidérunt te aquæ: * et timué-
runt, et turbátæ sunt abyssi.

Multitúdo sônitus aquárum, * vocem dedérunt nubes.

Etenim sagittæ tuæ tránseunt: * vox tonítrui tui in rota.

Illuxérunt coruscationes tuæ orbi terræ: * commóta est, et contrémuit terra.

In mari via tua, et sémitæ tuæ in aquis multis: * et vestigia tua non cognoscéntur.

Deduxísti sicut oves pópulum tuum, * in manu Móysi, et Aaron.

Gloria Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Quibus dictis, deposita mitra, surgit Pontifex, et dicit:

Orémus.

OMnipotens dominátor, Christe, quo secúndum carnis assumptionem dormiénte in navi, dum obórta tempé-
stas mare conturbásset, te prótinus excitáto et imperánte

dissiluit, tu necessitatibus populi tui benignus succurre; tu hoc tintinnabulum sancti Spiritus rore perfunde, ut ante sonitum illius semper fugiat bonorum inimicus; invitetur ad fidem populus Christianus; hostilis terreatur exercitus; confortetur in Domino per illud populus tuus convocatus; ac sicut Davidica cithara delectatus desuper descendat Spiritus sanctus; atque ut Samuele agnum lactentem macante in holocaustum Regis æterni imperii, fragor aurarum turbam repulit adversantium, ita dum hujus vasculi sonitus transit per nùbila, Ecclesiæ tuæ conventum manus conservet Angélica; fruges credentium, mentes et corpora salvet protectio sempiterna. Per te, Christe Jesu, qui cum Deo Patre vivis, et regnas in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R̄. Amen.

Demum Diaconus sacris vestibus albi coloris paratus, dicit:

✠. Dóminus vobiscum.

R̄. Et cum spírítu tuo.

✠ Sequéntia sancti Evángelii secúndum Lucam.

Cap. 10.

IN illo témpore: Intrávit Jesus in quoddam castéllum: et múlier quædam, Martha nómine, excépit illum in domum suam, et huic erat soror, nómine María, quæ étiam sedens secus pedes Dómini, audiébat verbum illius. Martha autem satagébat circa frequens ministérium; quæ stetit, et ait: Dómine, non est tibi curæ quod soror mea relíquit me solam ministráre? Dic ergo illi, ut me ádjúvet. Et respóndens, dixit illi Dóminus: Martha, Martha, sollicita es, et turbáris erga plúrima. Porro unum est necessárium. María óptimam partem elégit, quæ non auferétur ab ea.

Finito Evangelio, Pontifex osculatur librum Evangeliorum per unum ex Ministris sibi porrectum. Tum producit super Campanam benedictam signum crucis, et reassumpta mitra, discedens revertitur ad locum, ubi paramenta accepit, in quo dimissis sacris vestibus, vadit in pace.

DE BENEDICTIO NE

ET IMPOSITIONE CRUCIS PROFICISCENTIBUS IN SUBSIDIUM,
ET DEFENSIONEM FIDEI CHRISTIANÆ,
SEU RECUPERATIONE TERRÆ SANCTÆ.

Profecturus in subsidium et defensionem Fidei Christianæ, seu recuperationem Terræ sanctæ, genuflectit ante Pontificem, coram quo unus Ministrorum tenet Crucem benedicendam illi imponendam. Tum Pontifex stans sine mitra, dicit super crucem:

ψ. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

℞. Qui fecit cælum et terram.

ψ. Dóminus vobíscum.

℞. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

(O)mnípotens Deus, qui Crucis signum pretiósó Filii tui Sanguine dedicásti, quique per eámdem Crucem Fílii tui Dómini nostri Jesu Christi mundum redímere voluísti, et per virtútem ejúsdem venerábilis Crucis humánum genus ab antíqui hostis chirógrapho liberásti; te suppliciter exorámus, ut dignéris hanc Crucem patérna pietáte bene ✠ dicere, et cœléstem ei virtútem et grátiam impartíre; ut quicúmque eam in passiónis et Crucis Unigéniti tui signum ad tutélam córporis et ánimæ super se gestáverit, cœléstis grátiae plenitúdinem in ea et munímen váleat tuæ benedictiónis accípere. Quemádmódu virgam Aaron ad rebéllium perfídiam repelléndam benedixísti, ita et hoc signum tua délixtera béne ✠ dic; et contra omnes diabólicas fráudes virtútem ei tuæ defensionis impénda; ut portántibus illud ánimæ páriter et córporis prosperitátem cónferat salutárem, et spirítuália in eis dona múltiplicet. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum.

℞. Amen.

Deinde Pontifex aspergit Crucem ipsam aqua benedicta, et super recepturum ipsam dicit:

O r emus.

Domine Jesu Christe F li Dei vivi, qui es verus et omnipotens Deus, splendor et im ago Patris, et vita  eterna, qui tuis disc ipulis asseruisti, ut quicumque vult post te venire, semetipsum abneget, et suam crucem tollens, te sequatur; qu esumus immensam clemenciam tuam, ut hunc famulum tuum, qui juxta verbum tuum seipsum abnegare, suamque crucem tollere, et te sequi, ac contra inimicos nostros pro salute populi tui electi properare, et pugnare desiderat, semper, et ubique protegas, ac a periculis omnibus eruas, et a vinculo peccatorum absolvas, acceptumque votum ad effectum deducas optatum. Tu, Domine, qui es via, veritas, et vita, et in te sperantium fortitudo, ejus iter bene disponas, et prospera cuncta concedas; ut inter presentis seculi angustias, tuo semper auxilio gubernetur. Mitte ei, Domine, Angelum tuum Raphaelem, qui Tobie comes fuit in itinere suo, ejusque patrem a corporis cecitate liberavit; in eundo et redeundo sit ei defensor contra omnes visibiles et invisibiles hostis insidias, et omnem mentis et corporis ab eo cecitatem repellat: Qui cum Deo Patre, et Spiritu sancto vivis et regnas Deus, per omnia secula seculorum.

R . Amen.

Tum Pontifex sedens, accepta mitra, imponit illi Crucem, dicens:

Accipe signum Crucis. In nomine Pa   tris, et Fi   lli, et Spiritus   sancti, in figuram Crucis, passionis, et mortis Christi, ad tui corporis et anime defensionem; ut divine bonitatis gratia post iter explatum, salvus et emendatus ad tuos valeas remeare. Per Christum Dominum nostrum.

R . Amen.

Demum Pontifex aspergit Crucesignatum aqua benedicta, qui genuflexus osculatur manum Pontificis, et discedit.

DE BENEDICTIONE

ARMORUM.

Pontifex benedicturus arma, quæ aliquis Ministrorum coram eo tenet, aut supra Altare, vel aliquam mensam ponuntur, stans sine mitra, dicit:

Ÿ. **Adjutórium nostrum in nómine Dómini.**

℞. **Qui fecit cælum et terram.**

Ÿ. **Dóminus vobíscum.**

℞. **Et cum spíritu tuo.**

O rémus.

Benedictio Dei omnipoténtis, Pa tris, et Fí lii, et Spírítus sancti, descéndat super hæc arma, et super induéntem ea, quibus ad tuéndam justítiam induátur. Rogámus te, Dómine Deus, ut illum prótegas, et deféndas; Qui vivis et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

℞. Amen.

Alia Oratio

O rémus.

Deus omnipotens, in cujus manu victória plena consistit, quique étiam David ad expugnándum rebellem Goliath vires mirábiles tribuísti, cleméntiam tuam húmili prece depóscimus, ut hæc arma almífica pietáte benedícere dignéris, et concéde famulo tuo eadem gestáre cupiénti, ut ad munímen, ac defénsiónem sanctæ matris Ecclesiæ, pupillórum, et viduárum, contra visibílium et invisibílium hóstium impugnationem, ipsis libere, et victorióse utátur. Per Christum Dóminum nostrum. ℞. Amen.

Deinde aspergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE

ENSIS.

Pontifex ensem benedicere volens, illo, cui tradendus

est, coram eo genuflectente, quem unus ex Ministris coram eo tenet, stans sine mitra, dicit:

Ÿ. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum et terram.

Ÿ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

BEne ✠ dicere digneris, quæsumus, Domine, enses istum: et hunc famulum tuum, qui eum, te inspirante, suscipere desiderat, pietatis tuæ custodiâ munias, et illæsum custodi. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Deinde aspergat enses aqua benedicta. Tum sedens, accepta mitra, tradit eum illi, cui tradendus est, genuflexo coram eo permanente, dicens:

ACcipe enses istum. In nomine Patris ✠ tris, et Filii ✠ Alii, et Spiritus ✠ sancti, et utaris eo ad defensionem tuam, ac sanctæ Dei Ecclesiæ, et ad confusionem inimicorum Crucis Christi, ac fidei Christianæ: et quantum humana fragilitas permiserit, cum eo neminem injuste lædas. Quod ipse tibi præstare dignetur, qui cum Patre, et Spiritu sancto vivit, et regnat Deus in sæcula sæculorum.

R. Amen.

DE BENEDICTIONE

ET TRADITIONE VEXILLI BELLICI.

Pontifex Vexillum bellicum, quod unus ex Ministris coram eo tenet, benedicere volens, stans sine mitra, dicit:

Ÿ. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum et terram.

Ÿ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O rémus.

Omnipotens, sempitérne Deus, qui es cunctórum benedictio, et triumphántium fortitúdo, respice propítius ad preces humilitátis nostræ, et hoc Vexillum quod bello úsui præparátum est, cœlésti bene ✠ dictione sanctifica, ut contra adversárias, et rebélles nátiónes sit válidum, tuóque munímine circumséptum, sitque inimicis Christiáni pópuli terríbile, atque in te confidentibus solidaméntum, et certa fidúcia victóriæ. Tu enim es, Deus, qui cónteris bella, et cœléstis præsidii sperántibus in te præstas auxiliúm. Per únicum Fílium tuum, Christum Dóminum nostrum, qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

Rj. Amen.

Deinde aspergit Vexillum aqua benedicta. Tum sedens, accepta mitra, genuflexo coram eo illo, cui Vexillum tradendum est, consignat ei ipsum Vexillum dicens:

Accipe Vexillum cœlésti benedictióne sanctificátum, sitque inimicis pópuli Christiáni terríbile; et det tibi Dóminus grátiam, ut ad ipsíus Nomen, et honórem, cum illo hóstiúm cáneos poténter pénétres incólumis et secúrus.

Deinde dat ei osculum pacis, dicens:

Pax tibi.

Qui, accepto Vexillo, osculatur manus Pontificis, surgit, et discedit.

PONTIFICALIS

PARS TERTIA.

DE PUBLICATIONE FESTORUM MOBILIIUM IN EPIPHANIA DOMINI.

IN Epiphania Domini, cantato Evangelio, Archidiaconus, sive aliquis Canonicus, vel Beneficiatus, aut alius juxta consuetudinem loci, pluviali paratus, ascendet ambonem, vel pulpitum, et ibidem, vel in alio loco ubi cantari solet Evangelium, e vetusto Ecclesie sanctæ instituto, publicabit Festa mobilia anni currentis, juxta infrascriptam formulam, et diem Synodi Diœcesanæ suo loco promulgabit, licet in formula infrascripta Dominica secunda post Pascha notata sit.

Novêritis, fratres charissimi, quod annuente Dei misericordia, sicut de Nativitate Dómini nostri Jesu Christi gavisi sumus, ita et de Resurrectione ejúsdem Salvatoris nostri gáudium vobis annuntiámus. Die prima Februárii erit Domínica in Septuagésima. Vigésima Februárii dies Cínerum, et inítium jejúnii sacratíssimæ Quadragesimæ. Décima quarta Aprilis, sanctum Pascha Dómini nostri Jesu Christi cum gáudio celebrábimus. Domínica secúnda post Pascha, Dicecesána Synodus habébitur. Vigésima quinta Maji, erit Ascénsio Dómini nostri Jesu Christi. Quarta Júnii, Festum Pentecóstes. Decima tertia ejúsdem, Festum sacratíssimi Corpóris Christi. Prima Decémbris, Domínica prima Advéntus Dómini nostri Jesu Christi, cui est honor et glória in sæcula sæculórum. Amen.

DE EXPULSIONE

PUBLICÆ PŒNITENTIUM AB ECCLESIA,
IN FERIA IV. CINERUM.

IN capite Quadragesimæ solemniter pœnitentes de Ecclesia ejiciuntur, hoc modo.

Pœnitentes, quibus secundum jus vel consuetudinem, pro gravioribus criminibus solemnis pœnitentia est imponenda, hac die hora quasi tertia conveniunt ad Ecclesiam Cathedralē, in vilibus vestimentis, nudis pedibus, et vultibus ad terram demissis, quorum nomina scribi debent; accipientes pœnitentiam juxta modum culpæ ab Episcopi Pœnitentiaro, vel ab aliis, quibus hoc officium commissum est; et postea omnes emittuntur, et manent ante fores Ecclesiæ. Pontifex interim, dicta Sexta, si non sit celebraturus, paratur supra rochetum vel (si sit Regularis) supra superpelliceum, amictu, alba, cingulo, stola, pluviali violaceis, mitra simplici, et baculo pastorali. Si autem Pontifex est celebraturus, dum dicitur Nona, more solito accipit sandalia, et cætera paramenta Pontificalia, usque ad dalmaticam inclusive, et desuper pluviale coloris violacei, et mitram simplicem; et benedicit cineres, atque imponit. Quibus peractis, Pontifex cum Ministris, schola, et toto Clero, Cruce, aqua benedicta, et duobus cereis præcedentibus, egreditur chorum circa medium Ecclesiæ, ubi parata sit sedes. Tunc Clerus dividitur per duos choros, hinc inde, versus valvas Ecclesiæ. Pœnitentes vero omnes ingressi prosternunt se cum lacrymis in Ecclesiæ pavimento coram Pontifice inter utrumque chorum. Tunc Pontifex sedens cum mitra, vel Archipresbyter stans, imponit cineres super capita singulorum dicens:

Memento, homo, quia pulvis es, et in pulverem revertéris: age pœnitentiam, ut hábeas vitam ætérnam.

Et unus ex Canonicis aspergit eos aqua benedicta. Postea Pontifex stans, deposita mitra, benedicit cilicia, in hunc modum:

Ÿ. **Adjutōrium nostrum in nōmine Dōmini.**

R̄. **Qui fecit cœlum et terram.**

Ÿ. **Dōmine, exaudi oratiōnem meam.**

R̄. **Et clamor meus ad te veniat.**

S. **Dōminus vobiscum.**

R̄. **Et cum sp̄ritu tuo.**

Oremus.

Omnipotens et misericors Deus, qui peccatoribus pietatis tue misericordiam querentibus hoc indumento vestitis, misericordiam tuam et veniam tribuisti, obsecramus clementiam tuam, ut hoc indumentum, quod vocatur cilicium, bene ✠ dicere et sancti ✠ ficare digneris; ut quicumque eo pro peccatis suis indutus fuerit, et misericordiam tuam imploraverit, veniam, et indulgentiam tue sanctae misericordiae consequatur. Per Christum Dominum nostrum.

R̄. **Amen.**

Aspergantur aqua benedicta. Benedictis ciliciis, Pontifex capita eorum cooperit cum eis, dicens:

A pud Dominum misericordia est, et apud Deum redemptio: ita enim lapsis hominibus subvenit, non solum per Baptismi et Confirmationis gratiam, sed etiam per Pœnitentiae medicinam, ut spiritus humanus vita reparetur aeterna.

Ÿ. **Deo gratias.**

Quo facto, Pontifex incipit Antiphonam, **Ne reminiscaris**, et super faldistorium accumbit, et Ministri, et totus populus, et pœnitentes prosternunt se in terram, et pro ipsorum pœnitentium absolutione dicunt septem Psalmos Pœnitentiales alternatim, prout supra habentur pag. 99. deinde dicitur Antiphona, **Ne reminiscaris**.

Postea dicuntur Litaniae, ut supra, pag. 31. quibus finitis, Pontifex dicit super ipsos pœnitentes:

Pater noster, reliqua secreto.

Ÿ. **Et ne nos inducas in tentationem.**

R̄. **Sed libera nos a malo.**

- V. Salvos fac servos tuos, et ancillas tuas.
 R. Deus meus, sperantes in te.
 V. itte eis, Dómine, auxilium de sancto.
 R. Et de Sion tuere eos.
 V. Nihil proficiat inimicus in eis.
 R. Et filius iniquitatis non apponat nocere eis.
 V. Esto eis, Dómine, turris fortitudinis.
 R. A fácie inimici.
 V. Dómine Deus virtutum, converte nos.
 R. Et ostende fáciem tuam, et salvi érimus.
 V. Dómine, exáudi orationem meam.
 R. Et clamor meus ad te véniat.
 V. Dóminus vobiscum.
 R. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

EXáudi, Dómine, preces nostras, et confiténtium tibi parce peccátis, ut quos conscientíæ reátus accúsat, indulgéntia tuæ miseratiónis absólvat. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Orémus.

Prævéniat hos fámulos tuos, vel has fámulas tuas, quæsumus, Dómine, misericórdia tua, ut ómnes iniquitates eórum céleri indulgéntia deleántur. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Orémus.

Adésto, Dómine, supplicatióibus nostris, nec sit ab his fámulis, vel famulábus tuis cleméntiæ tuæ longínqua miserátio: sana vúlnera, eorúmque dimitte peccáta; ut ab ómnibus iniquitatibus expiáti, tibi, Dómine, semper váleant adhærere. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Orémus.

Domine Deus noster, qui offensióne nostra non vinceris, sed satisfactióne placáris, respice, quæsumus, ad hos fámulos tuos, vel has fámulas tuas, qui vel quæ se tibi peccásse grávitèr confiténtur; tuum est enim ab-

solutiõnem criminum dare, et vêniam præstare peccântibus, qui dixisti, te pœnitentiã malle peccatõrum, quam mortem; concède ergo, Dómine, ut tibi pœnitentiã excûbias cèlebrent, et corrèctis áctibus suis, confèrri sibi a te sempitèrna gáudia gratuléntur. Per Christum Dóminum nostrum. Rj. Amen.

His peractis, surgunt pœnitentes, et facit eis Pontifex sermonem, ostendens qualiter Adam propter peccatum eiectus est de paradiso, et multa maledicta in eum congesta sunt; et qualiter ejus exemplo ipsi de Ecclesia ad tempus eieiendi sunt. Quo facto, accipiat unum ex eis per dexteram manum; et omnes alii similiter se manibus tenentes. candelas accensas in manibus habentes subsequantur eum; et ita eos eieciat de Ecclesia. cum lacrymis dicens:

Ecce eijcimini vos hódie a limínibus sanctæ matris Ecclesiæ, propter peccáta et scélera vestra, sicut Adam primus homo eijctus est de paradiso propter transgressiõnem suam.

Et interim schola cantat Responsorium ton. 7.

In sudóre vultus tui vescéris pane tuo, dicit Dóminus ad Adam, cum operátus fúeris terram, non dabit fructus suos: Sed spínas et tríbulos germinábit tibi.

✠. **Pro eo, quod audísti vocem uxóris tuæ plus, quam me: maledícta terra in ópere tuo, non dabit fructus suos: Sed spínas.**

Aliud Responsorium ton. 8

Ecce Adam quasi unus ex nobis factus est, sciens bonum et malum. Vidéte, ne forte sumat de ligno vitæ, et vivat in ætérnum.

✠. **Fecítque Dóminus Adæ túnica pellíceam, et induit eum, et ait. Vidéte.**

✠. **Glória Patri, et Fílio, et Spirítui sancto. Vidéte.**

Et sic eis extra eiectis, et ante valvas Ecclesiæ genibus flexis gemendo manentibus, Pontifex in limine ostii stans moneat eos, quod de Domini misericordia non desperent, sed jejuniis, orationibus, peregrinationibus, elemosynis,

346 De expulsiōe publice Pœnitentium.

et aliis bonis operibus invigilent, ut Dominus ad dignum fructum veræ pœnitentiæ eos perducatur; quodque Feria quinta in Cœna Domini redeant, quoniam tunc in sanctam Ecclesiam reducentur, quam usque tunc ingredi non præsumant. Et mox Pontifice cum processione ad chorum redeunte, valvæ Ecclesiæ ante oculos eorum clauduntur, et incipitur Missa, et proceditur ordine suo.

DE RECONCILIATIONE PŒNITENTIUM

QUÆ FIT IN FERIA V. COENÆ DOMINI.

Feria quinta Cœnæ Domini reconciliantur pœnitentes, quibus ab Ecclesia solemnem agere pœnitentiam injunctum est, qui in capite Quadragesimæ de ipsa ejecti fuerunt.

Pontifex paratus amictu, alba, stola, pluviali coloris violacei, mitra simplici, et baculo pastorali, Ministri etiam paratis, et insuper quatuor Subdiaconis paratis, et uno Diacono de antiquioribus induto solemniter, atque Archidiacono cum amictu, alba, et stola sine dalmatica, prosternit se super faldistorium coram altari dicens cum præfatis Ministris, et Clero septem Psalmos Pœnitentiales, ut supra, pag. 99. et Litanias, ut supra, pag. 31. Pœnitentes vero tunc ante fores Ecclesiæ nudis pedibus ad terram prostrati manent, tenentes in manibus cereos extinctos. Cumque in Litiis dictum fuerit:

Omnes sancti Patriarchæ et Prophætæ.

R. Orate pro nobis.

Et idem a Choro fuerit responsum, paulisper subsistitur: et tunc Pontifex mittit ad pœnitentes duos Subdiaconos candelas accensas in manibus ferentes. Qui cum ad portam pervenerint, stantes in limine ostii, elevatis manibus, ostendunt illis candelas accensas, dicentes Antiphonam ton. 3.

Vivo ego, dicit Dóminus: nolo mortem peccatóris, sed ut magis convertátur, et vivat.

Qua finita, extinguunt mox ipsas candelas coram illis, et revertuntur ad locum suum, et proceditur in Litanis. Cumque dictum fuerit:

Omnes sancti Mártyres.

R. **Oráte pro nobis.**

Et idem a Choro responsum fuerit, tunc etiam substituitur a Litanis, et Pontifex mittit ad illos, duos alios Subdiaconos, simili modo, cum candelis accensis, qui in limine ostii constituti, cantant Antiphonam ton. 5.

Dicit Dóminus: Pœniténtiam ágite: appropinquávit enim regnum cœlórum.

Et mox extinctis candelis, ut prius, revertuntur ad locum suum. Et proceditur in Litanis usque ad **Agnus Dei**, exclusive.

Tunc Pontifex mittit ad illos unum senem Diaconum indutum, ut supra, cum magno cereo illuminato. Ille igitur in limine ostii constitutus cantat Antiphonam ton. 2.

Leváte cápita vestra, ecce appropinquábit redémptio vestra.

Et tunc accenduntur candelæ pœnitentium ex illo cereo. Cereus autem ille non extinguitur, sed Diaconus cum eo accenso revertitur. Et tunc dicitur in Litanis:

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi.

R'. **Parce nobis, Dómine.**

Quo dicto, Pontifex ab accubitu surgens cum Ministris et Clero, Cruce, thuribulo, cereis, et omni paratu præcedentibus, egreditur extra Chorum Ecclesiæ. Et parato sibi quasi in medio Ecclesiæ faldistorio, sedet respiciens ad ostium Ecclesiæ, Clero per Choros versus ipsum ostium ab utroque latere disposito seriatim. Tunc Archidiaconus paratus, ut præmissum est, stans in limine ostii excelsa voce in tono Lectionis dicit ad illos ante ostium foris stantes:

State in siléntio: audiéntes audíte.

Indicto itaque silentio, vertens se ad Pontificem, dicit similiter in tono Lectionis.

Adest, o venerabilis Póntifex, tempus accéptum, dies propitiatiónis divínæ, et salutis humanæ, quo mors interítum, et vita accépit æténa princípium; quando in vínea Dómini Sábaoth, sic novórum pálmitum plantátio sardiéndá est, ut purgétur execrátió vetustátis. Quamvis enim a divítiis bonitátis et pietátis Dei, nihil témporis vacet; nunc tamen et lárgior est per indulgéntiam remissió peccatórum, et copiósior per grátiam assúptio renascéntium. Augémur regenerándis; créscimus revérsis. Lavant aquæ; lavant lácrymæ. Inde est gáudium de assumptióne vocatórum; hinc lætítia de absolutióne pœniténtium. Inde est, quod súpplices fámuli tui posteaquam in várias formas críminum, negléctu mandatórum cæléstium, et morum probatórum transgressióne cecidérunt, humiliáti ac prostráti, Prophética ad Dóminum voce clamant, dicéntes: Peccávimus, injúste égimus, iniquitátem fécimus: miserére nostri, Dómine; evangélicam vocem non frustratória áure capiéntes: Beáti qui lugent, quóniam ipsi consolabúntur. Manducavérunt, sicut scriptum est, panem dolóris; lácrymis stratum suum rigavérunt; cor suum luctu, corpus affixérunt jejúniis, ut animárum recíperent, quam perdíderant, sanitátem. Unicum itaque est pœniténtiæ suffrágium, quod et síngulis prodest, et ómnibus in commúne succúrrit.

His dictis, Pontifex surgens, accedit cum Ministris ad ostium Ecclesiæ, Clericorum Choro se non movente. Et stans in medio ostii, facit eis brevem exhortationem de clementia divina, et de veniæ promissione, dicens eis, qualiter mox in Ecclesiam reducentur, et qualiter vivere debent.

Quo facto, cantat Antiphonam ton. 7.

Veníte, veníte, veníte, filii, audíte me, timórem Dómini docébo vos.

Qua dicta, Diaconus ex parte pœnitentium stans, dicit pro eis:

Flectámus génuá.

Tunc omnes genua flectunt pœnitentes.

Quo facto, Diaconus ex parte Pontificis dicit :

Levâte.

Et Episcopus secundo dicit dictam Antiphonam :

Venite, venite, etc.

Et Diaconus idem iterum dicit :

Flectâmus gênuâ.

Et mox Episcopus tertio repetit præfatam Antiphonam :

Venite, venite, etc.

Et Diaconus idem tertio dicit :

Flectâmus gênuâ.

Deinde Pontifex ingreditur Ecclesiam, stans infra ostium, distans ab illo spatio convenienti, et tunc Archidiaconus inchoat, et schola prosequitur, Antiphonam, ton. 6.

Accédite ad eum, et illuminâmini : et fácies vestræ non confundéntur.

Psalmus 33

Benedicam Dóminum in omni témpore : * semper laus
Dei in ore meo.

In Dómino laudâbitur ánima mea : * áudiant mansuéti,
et læténtur.

Magnificáte Dóminum mecum : * et exaltémus Nomen
ejus in idípsum.

Exquisívi Dóminum, et exaudívit me : * et ex ómnibus
tribulatió nibus meis erípuit me.

Accédite ad eum, et illuminâmini : * et fácies vestræ
non confundéntur.

Iste páuper clamávit, et Dóminus exaudívit eum : * et
de ómnibus tribulatió nibus ejus salvávit eum.

Immíttet Angelus Dómini in circúitu tíméntium eum : *
et erípiet eos.

Gustáte, et vidéte quóniam suávis est Dóminus : * beá-
tus vir, qui sperat in eo.

Tíméte Dóminum omnes Sancti ejus : * quóniam non
est inópia tíméntibus eum.

Ívites eguérunt, et esuriérunt : * inquirentes autem
Dóminum non minuéntur omni bono.

Venite, filii, audite me: * timorem Dómini docebo vos.

Quis est homo, qui vult vitam, * dñligit dies videre bonos?

Próhibe linguam tuam a malo: * et lábia tua ne loquántur dolum.

Divérte a malo, et fac bonum: * inquire pacem, et perséquere eam.

(i)culi Dómini super justos: * et áures ejus in preces eórum.

vultus autem Dómini super faciéntes mala: * ut perdat de terra memóriam eórum.

(i)lamavérunt justí, et Dóminus exaudivit eos: * et ex ómnibus tribulatióibus eórum liberávit eos.

Juxta est Dóminus iis, qui tribuláto sunt corde: * et húmiles spírítu salvábit.

Multæ tribulatióes justórum: * et de ómnibus his liberábit eos Dóminus.

(i)ustódit Dóminus ómnia ossa eórum: * unum ex his non conterétur.

Mors peccatórum péssima: * et qui odérunt justum, delínquent.

Rédimet Dóminus ánimas servórum suórum: * et non delínquent omnes, qui sperant in eo.

Qua incepta, mox Pœnitentes ingredientés infra ostium Ecclesiæ, corruunt ad pedes Pontificis, sicque prostrati et flentes jacent, donec præmissa Antiphona, et Psalmus compleantur.

Quibus expletis, Archipresbyter dicit in tono Lectionis id, quod sequitur:

REdíntegra in eis, Apostólice Póntifex, quidquid, diabolo suadente, corrúptum est, et oratiónum tuárum patrocínantibus méritis, per divínæ reconciliatióis grátiam, fac hómines próximos Deo: ut qui ántea in suis sibi perversitatibus displicébant, nunc étiam placére se Dómino in regióne vivórum, devícto suæ mortis auctóre, gratuléntur.

Et Pontifex interrogat:
scis illos reconciliatióne fore dignos?

Et ille respondet:
scio, et testificor fore dignos.

Et tunc alter Diaconus dicit:

Leváte.

Quibus surgentibus, Pontifex accipit unum ex illis per manum, omnibus aliis similiter sese ad manus tenentibus.

Tunc Archipresbyter dicit alta voce:

Ÿ. **Iniquitates meas ego cognosco.**

R̄. **Et peccatum meum contra me est semper.**

Ÿ. **Avérte faciém tuam a peccátiis meis.**

R̄. **Et omnes iniquitates meas dele.**

Ÿ. **Redde mihi lætítiam salutáris tui.**

R̄. **Et spírítu principáli confirma me.**

Quo dicto, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam ton. 5.

Dico vobis, gáudium est Angelis Dei super uno peccatóre pœniténtiam agénte.

Qua dicta, trahit illum, quem manu tenet, et ille alios, ducens eos usque ad faldistorium in medio Ecclesiæ prius ibi paratum. Et ibi stans super scabellum, conversus ad illos genua flectentes, inchoat Antiphonam, ton. 8.

Opórtet te, fili, gaudére, quia frater tuus mórtuus fúerat, et revíxit; períerat, et invéntus est.

Qua dicta, dicit in modum Orationis:

Omnípotens Deus vos absólvat ab omni vínculo peccatórum, ut habeátis vitam ætérrnam, et vivátis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spírítus sancti Deus.

Deinde dicit super illos voce mediocri, tenens manus apertas ante pectus, hanc Præfationem:

Ÿ. **Per ómnia sæcula sæculórum.**

R̄. **Amen.**

Ÿ. **Dóminus vobíscum.**

R̄. **Et cum spírítu tuo.**

℣. Sursum corda.

℞. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

℞. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubíque grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, per Christum Dóminum nostrum: Quem omnípotens Génitor ineffabiliter nasci voluisti, ut débitum Adæ tibi persólveret ætérno Patri, mortémque nostram sua interficeret, et vúlnera nostra in suo corpore ferret, nostrásque máculas Sángvine suo dilúeret, ut qui antiqui hostis corruerámus invídia, et ipsíus resurgerémus cleméntia. Te per eum, Dómine, súpplíces rogámus ac pétimus, ut pro aliórum excéssibus nos dignéris exaudíre, qui pro nostris non sufficimus exoráre. Tu igitur, clementíssime Dómine, hos fámulos tuos, quos a te separavérunt flagítia, ad te révoça pietáte sólita. Tu namque nec Achab scelestíssimi humiliatiónem despexisti, sed vindíctam débitam protelásti. Petrum quoque lacrymántem exaudísti, clavésque póstmodum cœléstis regni ipsi tradidísti; et confiténti latróni ejúsdem regni præmia promisísti. Ergo, clementíssime Dómine, hos, pro quibus preces tibi fúndimus, clemens recóllige, et tuæ Ecclésiæ grémio redde, ut nequáquam de eis váleat triumpháre hostis, sed tibi reconciliet Fílius, tibi coæquális, emúndétque eos ab omni facínore, et ad tuæ sacratíssimæ Cœnæ dapes dignétur admíttere. Sicque sua Carne, et Sángvine reficiat, ut post hujus vitæ cursum ad cœléstia regna perducát

Quod sequitur dicit submissa voce legendo.

Jesus Christus Fílius tuus Dóminus noster: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

℞. Amen.

Præfatione finita, Pontifex super faldistorium, et Ministri super tapetia, et Clerus, et populus ad terram pro

sternuntur, et Cantor inchoat, schola prosequente, Antiphonam, et Psalmos sequentes:

Antiphona, ton. 1.

Cor mundum crea in me, Deus: et spiritum rectum innova in visceribus meis.

Psalmus. **Miserere mei, Deus: * secundum magnam misericordiam tuam, ut supra pag. 102.**

Psalmus 55.

Miserere mei, Deus, quoniam conculcavit me homo: * tota die impugnans tribulavit me.

Conculcaverunt me inimici mei tota die: * quoniam multi bellantes adversum me.

Ab altitudine diei timebo: * ego vero in te sperabo.

In Deo laudabo sermones meos, in Deo speravi: * non timebo quid faciat mihi caro.

Tota die verba mea execrabantur: * adversum me omnes cogitationes eorum in malum.

Inhabitabunt et abscondent: * ipsi calcaneum meum observabunt.

Sicut sustinuerunt animam meam, pro nihilo salvos facies illos: * in ira populos confringes.

Deus, vitam meam annuntiavi tibi: * posuisti lacrymas meas in conspectu tuo.

Sicut et in promissione tua: * tunc convertentur inimici mei retrorsum.

In quacumque die invocavero te: * ecce cognovi quoniam Deus meus es.

In Deo laudabo verbum, in Domino laudabo sermonem: * in Deo speravi: non timebo quid faciat mihi homo.

In me sunt, Deus, vota tua, * quæ reddam, laudationes tibi.

Quoniam eripuisti animam meam de morte, et pedes meos de lapsu: * ut placeam coram Deo in lumine viventium.

Psalmus 56. **Miserere mei Deus, miserere mei, prout supra habetur sub benedictione Campanæ, pag. 324.**

Quibus dictis, Pontifex ab accubitu surgens, dicit super Pœnitentes:

Kyrie eléison.

Christe eléison.

Kyrie eléison.

Pater noster secreto.

ψ. **Et ne nos indúcas in tentatiónem.**

℞. **Sed libera nos a malo.**

ψ. **Dómine, non secúndum peccáta nostra fácias nobis.**

℞. **Neque secúndum iniquitátes nostras retribuas nobis.**

ψ. **Dómine, ne memíneris iniquitátum nostrárum antiquárum.**

℞. **Cito anticipent nos misericórdias tuæ.**

ψ. **Convértere, Dómine, úsquequo.**

℞. **Et deprecábilis esto super servos tuos.**

ψ. **Salvos fac servos tuos, et ancillas tuas.**

℞. **Deus meus sperántes in te.**

ψ. **Esto eis, Dómine, turris fortitúdinis.**

℞. **A fácie inimíci.**

ψ. **Mitte eis, Dómine, auxílium de sancto.**

℞. **Et de Sion tuére eos.**

ψ. **Dómine, exáudi oratióem meam.**

℞. **Et clamor meus ad te veniat.**

ψ. **Dóminus vobíscum.**

℞. **Et cum spíritu tuo.**

( ) rémus.

A Désto, Dómine, supplicatióibus nostris, et me, qui étiam misericórdia tua primus indígeo, cleméner exáudi; et quem non electiõe mériti, sed dono grátie tuæ constituísti hujus óperis místrum, da fidúciam tui múnis exequéudi, et ipse in nostro ministério, quod tuæ pietátis est, operáre. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

℞. Amen.

( ) rémus.

Pœsta, quæsumus, Dómine, his fámulis tuis dignum pœnitentiæ fructum, ut Ecclesiæ tuæ sanctæ, a cujus integritate deviáverant peccádo, admissoorium véniam consequéndo reddántur innóxii. Per Christum Dóminum nostrum. R̄. Amen.

( ) rémus.

Precor, Dómine, tuæ cleméntiam majestátis, ut his fámulis tuis peccáta et facínora sua confiténtibus véniam præstáre, et præteritórum críminum víncula relaxáre dignéris; qui húmeris tuis ovem pérditam reduxisti ad oáulas, et Publicáni preces placátus exaudisti; tu étiam, Dómine, his fámulis tuis placáre; tu horum précibus benignus assiste; ut in confessióne flébili permanéntes, cleméntiam tuam celériter exórent; ac sanctis altáribus restitúti, spei rursus ætérnæ, ac cœlesti glóriæ reforméntur: Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R̄. Amen.

O rémus.

Deus, humáni géneris benigníssime cónditor, et misericórdissime reformátor, qui hóminem invídiã diabóli ab æternitáte dejéctum, únici Filii tui sángine redemisti, vivífica hos fámulos tuos, quos tibi nullátenus mori desíderas; et qui non derelínquis dévios, assúme corréctos; móveant pietátem tuam, quæsumus Dómine, horum famulórum tuórum lacrymósa suspíria; tu eórum medére vulnéribus; tu jacéntibus manum pórrige salutárem, ne Ecclesiá tua áliqua sui córporis portióne vastétur; ne grex tuus detriméntum sustíneat; ne de famíliæ tuæ damno inimícus exúltet; ne renátos lavácro salutári mors secunda possídeat. Tibi ergo, Dómine, súpplíces fúndimus preces, tibi fletum cordis effúndimus; tu parce confiténtibus, ut imminéntibus pœnis senténtiam futúri júdicii, te miseránte, non incidant; nésciant quod terret in ténebris, quod stridet in flammis; atque ab erróris via ad iter revérsi justí-

tia, nequáquam ultra novis vulneribus saucientur, sed integrum sit eis, ac perpétuum et quod grátia tua cóntalit, et quod misericórdia reformávit. Per eúndem Christum Dóminum nostrum.

Rj. Amen.

O rémus.

DEus miséricors, Deus clemens, Deus, qui secúndum multitudínem miseratiónum tuárum peccáta pœniténtium deles, et præteritórum críminum culpas vénia remissionis evácuas; réspice propptius super hos fámulos tuos, et remissionem sibi ómnium peccatórum suórum tota cordis confessióne poscéntes, deprecátus exáudi. Rénova in eis, píssime Pater, quidquid terréna fragilitáte corrúptum, vel quidquid diabólica fraude violátum est, et unitáti córporis Ecclésiæ membrum redemptionis annécte. Miserére, Dómine, gemítuum, miserére lacrymárum eórum; et non habéntes fidúciam, nisi in misericórdia tua, ad tuæ Sacraméntum reconciliatiónis admítte. Per Christum Dóminum nostrum.

Rj. Amen.

O rémus.

MAjestátem tuam súpplícés deprecámur, omnipotens ætérne Deus, ut fámulis tuis longo squallóre pœniténtiæ macerátis, miseratiónis tuæ véniam largíri dignéris; ut nuptiáli veste recépta, ad regálem mensam, unde ejectioni fúerant, mereántur introíre. Per Christum Dóminum nostrum.

Rj. Amen.

Absolutio.

Dominus Jesus Christus, qui totíus mundi peccáta sui traditióne, atque immaculáti Sánguini effusióne dignátus est expurgáre; quique discípulis suis, dixit: Quæcúmque ligavéritis super terram, erunt ligáta et in cœlis, et quæcúmque solvéritis super terram, erunt solúta et in cœlis; de quórum número me, quámvis indignum, ministrum esse vóluit, intercedénte Dei Genitricé Mariá, et

beato Michaële Archángelo, et Sancto Petro Apóstolo, cui data est potestas ligandi ac solvendi, et ómnibus Sanctis, ipse per ministérium meum ab ómnibus peccátiis vestris, quæcúmque aut cogitatione, aut locutione, vel operatione negligenter egistis, vos absolvat sancti sui Sanguinis interventióne, qui in remissionem peccatórum effusus est; atque a vñculis peccatórum absolutos perducere dignetur ad regna cœlórum: Qui cum Deo Patre et Spírítu sancto vivit et regnat in sæcula sæculórum.

R. Amen.

Tunc Pontifex aspergat eos aqua benedicta, et thurificet eos, dicens:

Exúrgite qui dormítis, exúrgite a mórtuis, et illuminábit vos Christus.

Ultimo dat eis indulgentiam, prout sibi placuerit. Qua data, manibus elevatis, et supra illos extensis, dicit solemnem benedictionem:

PRécibus et méritis beátæ Mariæ semper Vírginis, beáti Michaélis Archángeli, beáti Joánnis Baptístæ, Sanctórum Apostolórum Petri et Pauli, et ómnium Sanctórum misereátur vestri omnipotens Deus, et dimíssis ómnibus peccátiis vestris, perducát vos ad vitam ætérnam.

R. Amen.

Indulgéntiam, absolutiónem, et remissionem ómnium peccatórum vestrórum tríbuat vobis omnipotens et misericors Dóminus.

R. Amen.

Ultimo benedicit eis, dicens:

Benedicat vos omnipotens Deus, Pa † ter, et Fí † lius, et Spírítus † sanctus.

R. Amen.

Quo facto, crines et barbam, quam nutrierant, deponunt, et vestibus pœnitentialibus dimissis, se cultioribus, et mundioribus induunt.

DE OFFICIO

IN FERIA V. COENÆ DOMINI

CUM BENEDICITUR OLEUM CATECHUMENORUM,
ET INFIRMORUM, ET CONFICITUR CHRISMA.

HAc die, singulis annis benedicitur Oleum Catechumenorum, et Infirmorum, et conficitur Chrisma.

Mane itaque Sacrista, vel ille ad quem spectat, omnia quæ ad Oleorum benedictionem, et Chrismatis confectio- nem necessaria sunt, parat, videlicet: Tres ampullas Oleo mundissimo plenas, quas in sacrario ponit, et diligenter custodit; unam ad Oleum Infirmorum, aliam ad Oleum Catechumenorum, tertiam quæ major sit, ad Chrisma: et hæc tertia cooperiri debet de panno sericeo albo; prima autem, et secunda, de sericeo panno alterius coloris sint coopertæ: duas mappulas mundas, sive vela, pro Diaconis, qui ampullas Oleorum pro Chrismate et Oleo Catechumenorum de Sacristia ad Chorum portare debent; et ultra hæc, sedem, seu faldistorium, et credentiam consuetam. Paratur etiam alia sedes in presbyterio ab oppo- sito altaris, juxta gradus circa finem presbyterii; et ante ipsam sedem versus altare paratur mensa mappis ornata. quæ sit juxta sedem, inter ipsam et altare. Juxta dictam sedem hinc et inde, magis tamen ad finem presbyterii, po- sita sint scamna pro duodecim Sacerdotibus, ita ut ibidem sedentes facies vertant ad altare.

Deinde hora competenti, Pontifex venit ad Ecclesiam, ubi parat se ad Missam omnibus Pontificalibus ornamentis pretiosis albi coloris. Parant se etiam Ministri Pontificis, et ultra illos duodecim Presbyteri, septem Diaconi, septem Subdiaconi, Acolythy, et alii necessarii, omnes vestibus albi coloris ordini suo congruentibus. Quibus omnibus pa- ratis, procedunt ad altare processionaliter, hoc modo.

In primis procedit thuriferarius, quem sequuntur duo

ceroferarii, post hos septem Subdiaconi, bini et bini, et in tertio loco tres simul vadunt; tum septem Diaconi, etiam bini et bini, et in tertio loco tres; post hos duodecim Presbyteri, bini et bini, quos sequitur Subdiaconus librum Evangeliorum portans ante pectus, cum manipulo in eo reposito; deinde Diaconus, et a dextris ejus Capellanus assistens, quos demum Pontifex sequitur incedens medius inter duos digniores Canonicos Ecclesiæ, aut in dignitate constitutos, si Pontifex sit in Ecclesia sua, alioquin ibit medius inter Diaconum, et Assistentem. Et si Pontifex sit Archiepiscopus, vel Patriarcha, et in Ecclesia sua, portatur etiam in hujusmodi processione Crux per unum ex Ministris ad hoc ordinatum, qui medius inter Ceroferarios incedit.

Duodecim Presbyteri suo ordine juxta sedilia, in fine presbyterii posita, hinc et inde stabunt, vel sedebunt, aut genuflectent, prout tempus postulabit, facies semper ad altare vertentes; post eos stabunt septem Diaconi, et post Diaconos, septem Subdiaconi in gradibus presbyterii. Pontifex vero postquam ante altare pervenerit, facit Confessionem: incipitur Introitus, et proceditur in Missa more consueto, usque ad illum locum Canonis, ubi dicitur:

Per quem hæc ómnia; Dómine, semper bona creas,
exclusive.

Priusquam ergo Pontifex verba ipsa dicat, facta reverentia Sacramento in altari consecrato, retrahit se ad partem Epistolæ altaris, ubi super alium Calicem vacuum abluit digitos, et ad purificatorium extergit, et ablutio usque post Communionem Pontificis reservatur. Tum facta iterum Sacramento reverentia, descendit primum gradum altaris, et ibidem accepta mitra, vadit ad dictam sedem sibi paratam in presbyterio, ab opposito altaris, et sedet super ipsam, versa facie ad altare, dictam mensam ante se habens, circumstantibus Ministris, Sacerdotibus, et aliis paratis prædictis, in suis locis manentibus.

Tunc Archidiaconus stans apud Pontificem, dicit alta voce in tono Lectionis:

O leum infirmórum.

Et mox unus Subdiaconus ex septem paratis prædictis, cum duobus Acolythis hinc et inde associatus, vadit ad Sacristiam, ubi accipiens ampullam Olei, quod pro infirmis consecrari debet, coopertam, ut invenit, portat eam sinistro brachio circumdatam ante Pontificem, ubi eam tradit in manibus Archidiaconi, plane dicens:

O leum infirmórum.

Archidiaconus præsentat illam Pontifici ad benedicendum, idem dicens, collocans eam coram eo supra mensam supradictam.

Pontifex surgens cum mitra exorcizat, et benedicit illud voce dimissa, ita tamen, quod a circumstantibus Sacerdotibus audiri possit, absolute dicens:

EXorcizo te, immundissime spíritus, omnisque incúrsio Sátanæ, et omne phantásma. In nómine Pa ꝛ tris, et Fí ꝛ lii, et Spíritus ꝛ sancti, ut recédas ab hoc Oleo, ut possit éffici úntio spiritalis ad corroborándum templum Dei vivi; ut in eo possit Spíritus sanctus habitáre, per nomen Dei Patris omnipoténtis, et per nomen dilectíssimi Fílii ejus Dómini nostri Jesu Christi, qui ventúrus est judicáre vivos, et mórtuos, et sæculum per ignem.

ꝛ. Amen.

Deinde deposita mitra, benedicit ipsum Oleum, dicens eadem voce:

ꝛ. Dóminus vobíscum.

ꝛ. Et cum spírítu tuo.

O rémus.

EMitte, quæsumus, Dómine, Spírítum sanctum tuum Paráclítum de cœlis in hanc pinguédinem olivæ, quam de víridi ligno producere dignátus es, ad refectiónem mentis, et córporis; ut tua sancta bene ꝛ dictiône sit omni hoc unguénto cœléstis medicínæ perúnto, tutámen mentis, et córporis, ad evacuándos omnes dolóres, omnes infirmitátes, omnémque ægrítudinem mentis et córporis, unde unxísti Sacerdótes, Reges, Prophétas, et Már-

tyres; sit Chrisma tuum perfectum, Dómine, nobis a te benedictum, permanens in visceribus nostris: In nómine Dómini nostri Jesu Christi.

His expletis, Oleum ipsum eo modo, quo apportatum fuit, ad sacrarium reportatur, et diligentissime conservatur. Tunc Pontifex reassumpta mitra, sedet, et lavat manus: tum surgit, et cum mitra, et cum Ministris suis, cæteris Sacerdotibus, et aliis paratis in locis suis manentibus) accedit usque ad gradum altaris, ubi deposita mitra, facit reverentiam Sacramento, tum ascendit ad altare, et incipiens ubi dimiserat, videlicet:

Per quem hæc ómnia, etc. procedit in Missa usque ad Communionem Corporis, et Sanguinis inclusive, quam Pontifex ipse solus sumit. Quo facto, Diaconus ponit Hostiam consecratam pro crastina die reservandam in Calicem, seu vasculum ad hoc paratum, et reverenter collocat ipsam super medium altaris. Deinde Pontifex communicat Diaconum, et Subdiaconum, ac alios de Clero; et postquam se purificaverit, ac etiam primam digitorum ablu-tionem ex alio Calice sumpserit, facta reverentia Sacramento in altari posito, in secundo gradu altaris mitram accipit, et redit ad prædictam sedem cum Ministris suis, et aliis assistentibus, eo ordine, quo præmissum est, et ibi cum mitra sedet.

Tum Archidiaconus stans apud Pontificem, dicit alta voce in tono Lectionis:

Oleum ad sanctum Chrisma.

Et mox eadem voce, in tono subjungit:

Oleum Catechumenórum.

Quo dicto, oblato Pontifici thuribulo, Pontifex imponit incensum, et benedicit more solito. Tum duodecim Presbyteri, septem Diaconi, et septem Subdiaconi parati prædicti, et alii Ministri, quot necessarii fuerint, eo ordine, quo venerunt, pergunt ad sacrarium ad deferendum cum omni decore et reverentia Oleum Chrismale, et Oleum Catechumenorum, Ministris tamen Pontificis cum eo rema-

nentibus. Incedunt autem redeuntes ad Chorum cum ampullis, hoc ordine: Primo thuriferarius cum thuribulo fumigante, quem sequitur Subdiaconus Crucem deferens, medius inter duos Acolythos cum cereis ardentibus; tum duo Cantores cantantes versus: **O Redemptor** ut infra habentur: quos sequuntur bini et bini, Subdiaconi, et Diaconi; deinde unus Subdiaconus portans vasculum cum balsamo; tum duo Diaconi ampullas Olei ad sanctum Chrisma, et pro oleo Catechumenorum portantes, qui habent mappulas mundas, sive vela ad collum, quorum extremitates ante pectus dependent, tenentes ipsas ampullas sinistris suis brachiis circumdatas, et extremitatibus mappularum, quæ a dextris dependent, involutas et coopertas, ita tamen, ut a medio supra videri possint. Diaconus autem, qui Oleum ad sanctum Chrisma portat, a dextris vadit; hos sequuntur duodecim Sacerdotes, Diaconi, et Subdiaconi prædicti, bini et bini. Quibus sic a sacristia versus Pontificem procedentibus, duo Cantores prædicti cantant ψ . seq. ton. 2.

O Redemptor, sume carmen temet concinéntium.

Et Chorus idem replicat.

Deinde dicti duo Cantores prosequuntur sequentes versus:

Audi iudex mortuórum, una spes mortálium, áudi voces proferéntum donum pacis prævium.

Chorus repetit versum:

O Redemptor.

Deinde dicti duo Cantores prosequuntur versum:

Arbor fœta alma luce hoc sacrándum prótulit: fert hoc prona præsens turba Salvatóri sæculi.

Chorus repetit versum:

O Redemptor.

Tum illi duo Cantores prosequuntur versum:

Stans ad aram immo supplex infulátus Póntifex, débitum persólvit omne, consecráto Chrismate.

Chorus repetit versum:

O Redemptor.

Deinde illi duo Cantores prosequuntur versum:

Consecrâre tu dignâre, Rex perennis patriæ, hoc olivum signum vivum, jura contra dæmonum.

Chorus repetit versum:

O Redemptor.

Eis igitur, ordine præmisso, in Presbyterium Ecclesie cantando versus præmissos pervenientibus, Crux cum candelabris, et incenso situatur prope altare juxta cornu Epistolæ; Archidiaconus, Diaconus, et Subdiaconus ministrantes, sicut circa Pontificem hinc et inde. Sacerdotes vero duodecim parati juxta eos, duo cornua faciunt, sex hinc, et sex illinc, vertentes faciem ad altare, a lateribus assistentes Pontifici, tamquam ejus testes, et ministerii sacri Chrysmatis cooperatores. Diaconi vero post tergum Pontificis, et post eos Subdiaconi parati stant, tamquam Ministri et inspectores. Interim Diaconi ampullas Olei Chrysmalis, et Olei Catechumenorum portantes, et Subdiaconus cum balsamo subsistunt, quousque omnes prædicti in suis locis fuerint ordinati. Omnibus itaque dispositis, Diaconus ampullam Olei Chrysmalis ferens venit ante Pontificem, et Archidiaconus illam involutam cum mappula, quam Diaconus ipse circa collum portavit, de manu ejus accipiens, eam sic involutam ostendit Pontifici sedenti, et illam super mensam ante Episcopum positam collocat diligenter, alio Diacono ampullam aliam assidue inter brachia tenente. Tunc Subdiaconus vasculum cum balsamo portans, illud tradit Archidiacono, qui balsamum Pontifici similiter ostendens, ipsum supra mensam collocat. Tum Pontifex, deposita mitra, surgit, et versus ad altare, habens ante se super mensam ampullam Olei Chrysmalis, et balsamum, ante omnia benedicit ipsum balsamum, dicens:

✠. **Dóminus vobiscum.**

✠. **Et cum spiritu tuo.**

Oremus.

Deus, mysteriórum cœlestium, et virtútum ómnium præparátor, nostras, quæsumus, preces exáudi, hanc

odoríferam sicci córticis lácrymam (quæ felcis virgæ profluendo sudorem, Sacerdotáli nos opímat unguénto) acceptáblem tuis presta mystériis, et concéssa benedictióne, sanctí ✠ fíca. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Orémus.

Creaturárum ómnium, Dómine, procreátor, qui per Móysen fámulum tuum permístis herbis arómatam, fieri præcepísti sanctificatióne unguénti, eleméntiam tuam suppliciter depóscimus, ut huic unguénto, quod radix produxit stírpea, spirituálem grátiam largiéndò, plenitudinem sancti ✠ ficatiónis infúndas. Sit nobis, Dómine, fidei hilaritáte conditum; sit sacerdotális unguénti Chrisma perpétuum; sit ad cœléstis vexilli impressiódinem digníssimum; ut quicúmque Baptísmate sacro renáti, isto fúerint liquóre perúnci, córporum, atque animárum benedictiónem pleníssimam consequántur, et beátæ fidei colláto múnere perénniter ampliéntur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Deinde accepta mitra, stans adhuc Pontifex, miscet super Patenam, vel in aliquo parvo vasculo, balsamum cum modico olei de ampulla Chrismali sumpti, dicens:

Orémus Dóminum Deum nostrum omnipoténtem, qui incomprehensibilem unigéniti Filii sui sibíque coæterni divinitátem mirábili dispositióne veræ humanitáti inseparabiliter conjúnxit, et cooperánte grátia Spíritus sancti, óleo exultatiónis præ participibus suis linívit, ut homo fráude diaboli pérditus, gémina, et singulári constans matéria, perénni redderétur, de qua exciderat, hæreditáti; quátenus hos ex diversis creaturárum speciébus liquóres créatos sanctæ Trinitátis perfectióne bene ✠ dícat, et benedicéndò sanctí ✠ ficet, concedátque, ut simul permí-

sti, unum fiant; et quicumque exteriùs inde perunctus fuerit, ita interiùs liniatur, quod omnibus sordibus corporalis materiæ carens, se participem regni cœlestis effici gratuletur. Per eundem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitate ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Quo facto, sedet Pontifex, retenta mitra, et halat plane tertio in modum Crucis super os ampullæ Chrismalis involutæ ante se super mensam stantis. Deinde duodecim Sacerdotes parati, qui juxta eum sunt, ordinatim facientes reverentiam Sacramento in altari posito, et Pontifici, ad mensam prædictam accedunt, et stantes ante eam singuli successive eodem modo, ut Pontifex fecerat, in modum Crucis super os ampullæ prædictæ halant. Tum reverentiam, ut supra, facientes, ad loca sua revertuntur. Quo facto, surgit Pontifex, et stans cum mitra, legendo dicit exorcismum Chrismalem, absolute dicens.

BENEDICTIO CHRISMATIS.

EXorcizo te, creatúra olei, per Deum Patrem omnipotentem, qui fecit cælum, et terram, mare, et ómnia, quæ in eis sunt, ut omnis virtus adversárii, omnis exercitus diaboli, omnisque incursio, et omne phantasma satanæ eradicetur, et effugetur a te; ut fias ómnibus, qui ex te ungenti sunt, in adoptionem filiórum per Spíritum: In nómine Dei Pa ✠ tris omnipotentis, et Jesu ✠ Christi Filii ejus Dómini nostri: qui cum eo vivit et regnat Deus, in unitate ejúsdem Spíritus ✠ sancti.

Deinde deposita mitra, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem:

✠. Per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

✠. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spíritu tuo.

ψ. Sursum corda.

R. Habémus ad Dóminum.

ψ. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubique grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, Qui in princípio inter cætera bonitátis tuæ múnera, terram producere fructifera ligna jussísti, inter quæ hujus pinguíssimi liquóris ministræ olivæ nasceréntur quárum fructus sacro Chrísmati deservíret. Nam et David prophético spíritu grátiae tuæ Sacramenta prænosceus, vultus nostros in óleo exhilarandos esse cantávit: et cum mundi crimina dilúvio quondam expiaréntur effúso, similitúdinem futúri muneris colúmba demónstrans per olivæ raram pacem terris rédditam nuntiávit. Quod in novíssimis temporibus manifestis est effectibus declarátum, cum Baptísmatis aquis ómnium criminum commissa deléntibus, hæc olei únctio vultus nostros jucúndos effícit, ac serénos. Inde étiam Móysi fámulo tuo mandátum dedísti, ut Aaron fratrem suum prius aqua lotum per infúsiónem hujus unguénti constitúeret Sacerdotem. Accéssit ad hoc amplior honor, cum Fílius tuus Jesus Christus Dóminus noster lavári se a Joánne undis Jordánicis exegisset, ut Spíritu sancto in colúmbæ similitúdiné désuper misso, Unigénitum tuum, in quo tibi óptime complacuisse testimonió subsequéntis vocis osténderes, et illud esse manifestíssime comprobáres, quod eum óleo lætítiæ præ consórtibus suis unguéndum David Prophéta cecinisset. Te igitur deprecámur, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, per eúndem Jesum Christum Fílium tuum Dóminum nostrum, ut hujus creatúræ pinguédinem sancti ✠ ficære tua bene ✠ dictione dignéris, et sancti ✠ Spíritus ei admiscére virtútem, cooperánte Christi Fílii tui poténtia, a cujus Nómine sancto Chrisma nomen accépit, unde unxísti Sacerdótes, Reges, Prophétas, et Mártyres; ut spirituális lavácri Baptismo renovándis, creatúram Chris-

matris in Sacramentum perfectæ salutis, vitæque confirmes; ut sanctificatione unctiõnis infusa, corruptione primæ natiuitatis absorpta, sanctum uniuscujusque templum acceptabilis vitæ innocentie odore redolêscat; ut secundum constitutionis tuæ Sacramentum, Rêgio, et Sacerdotali, Propheticoque honore perfusi, vestimento incorrupti muneris induantur; ut sit his, qui renati fuerint ex aqua et Spiritu sancto, Chrisma salutis, eosque æternæ vitæ participes, et cœlestis gloriæ faciat esse consortes.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo, ita tamen, quod a circumstantibus possit audiri:

Per eundem Dõminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Præfatione hujusmodi finita, Pontifex balsamum cum illo modico Oleo ex ampulla Chrismali sumpto mixtum, commiscet sancto Chrismati, reponens ipsum in ampullam Chrismalem, et dicens:

Hæc commixtio liquorum fiat omnibus ex ea perunctis propitiatio et custodia salutaris in sæcula sæculorum.

R. Amen.

Tum Diaconus, qui ampullam Chrismalem de sacristia portavit, deponit mappulam, sive velum de ipsâ ampulla, dimissa ei sua serica veste alba, quam antea habebat, et Pontifex, capite inclinato, salutatur Chrisma, dicens:

Ave sanctum Chrisma.

Et hoc secundo, et tertio facit, semper altius dicendo; quod postquam tertio dixerit, osculatur labium ampullæ: quo facto, sedet Pontifex et accipit mitram. Tum singuli duodecim Sacerdotes parati prædicti accedunt successive per ordinem ad mensam, supra quam posita est ampulla Chrismatis, et factis reverentiis Sacramento in altari posito, et Pontifici, tertio in varia distantia genuflectunt coram ampulla, qualibet vice semper altius dicendo in tono prædicto:

Ave sanctum Chrisma.

Quo tertio dicto, labium ampullæ reverenter osculantur, et ad sua loca revertuntur. Quo peracto, ampulla in uno latere mensæ prædictæ collocatur. Et mox Diaconus aliam ampullam sua veste coopertam cum Oleo Catechumenorum ferens, accedit ad præsentiam Pontificis, et ampullam ipsam sine mappula, quam Diaconus ipse circa collum retinet, tradit Archidiacono, qui illam suscipiens, eam ostendit Pontifici, et collocata supra mensam prædictam in medio ante Pontificem, super quam ampullam statim tam ipse Pontifex, quam etiam duodecim Presbyteri prædicti halant, prout supra de ampulla Chrismatis factum est. Quo facto, Pontifex surgens cum mitra, submissa voce legendo absolute exorcismum Olei Catechumenorum, dicit:

BENEDICTIO OLEI CATECHUMENORUM.

EXorcizo te creatúra Olei, In nómine Dei Pa- tris omnipoténtis, et in nómine Jesu Christi, et Spiritus sancti, ut in hac invocatióne individuæ Trinitátis, atque unius virtúte Deitátis, omnis nequíssima virtus adversáris, omnis inveteráta malítia diaboli, omnis violénta incúrsio, ómne confúsum et cæcum phantásma eradicétur, et effugétur, et discédat a te; ut divínis Sacraméntis purificáta, fias in adoptiónem carnis et spíritus eis, qui ex te unguéndi sunt, in remissionem ómnium peccatórum; ut efficiántur eórum córpora ad omnem grátiam spirituálem accipiéndam sanctificáta. Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum, Qui ventúrus est judicáre vivos, et mórtuos, et sæculum per ignem.

Rj. Amen.

Deinde deposita mitra Pontifex stans benedicit dictum Oleum Catechumenorum, eadem voce dicens:

ŷ. Dóminus vobíscum.

Rj. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

DEus, incrementórum ómnium, et proféctuum spiri-
tuálium remunerátor, qui virtúte sancti Spíritus im-
becillárum méntium rudiménta confirmas, te orámus, Dó-
mine, ut emittere dignéris tuam bene ✠ dictionem super
hoc Oleum, et ventúris ad beátæ regeneratiónis lavácrum
tríbuas per unctiόνem hujus creatúræ, purgatiónem mentis
et córporis; ut si quæ illis adversántium spírituum inhæ-
sére niáculæ, ad tactum sanctificáti Olei hujus abscedant,
nullus spirituálibus nequitiis locus, nulla réfugis virtútibus
sit facúltas, nulla insidiántibus malis laténdi licéntia re-
linquátur. Sed veniéntibus ad fidem servis tuis, et sancti
Spíritus tui operatióne mundándis, sit unctiόνis hujus præ-
paratió útilis ad salútem, quam étiam cœléstis regenera-
tiónis nativité in Sacraménto sunt Baptísmatis adeptúri.
Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui
ventúrus est judicáre vivos et mórtuos, et sæculum per
ignem. R. Amen.

Deinde Pontifex, et successive duodecim Sacerdotes
prædicti reverenter salutant Oleum ipsum, dicentes tertio
in tono lectionis:

Ave sanctum Oleum.

Et postquam tertio id fecerint, osculantur os ipsius
ampullæ, prout supra positum est de Chrismate. His ita-
que peractis, ambæ ampullæ per dictos duos Diaconos, eo
ordine et decore, quo delatæ fuerant, ad sacrarium, sive
sacristiam processionaliter reportantur. Interim dum re-
portantur, duo præmissi Cantores cantant hos versus:

**Ut novétur sexus omnis unctiόνem Chrísmatis, ut sané-
tur sauciáta dignitátis glória.**

Chorus replicat totum versum:

○ **Redémptor.**

Tum dicti duo Cantores prosequuntur versum:

**Lota mente sacro fonte aufugántur críminia: uncta
fronte sacrosáncta influunt charísmata.**

Chorus replicat versum:

O Redemptor.

Deinde dicti duo Cantores prosequuntur versum :

Corde natus ex parentis alvum implens Virginis, præsta lucem, clâude mortem Chrismatis consórtibus.

Chorus replicat versum :

O Redemptor.

Quo replicato, dicti duo Cantores prosequuntur versum :

Sit hæc dies festa nobis sæculórum sæculis: sit sacráta digna láude, nec senéscat témpore.

Chorus replicat versum :

O Redemptor.

Vetus autem Chrisma, et Oleum Catechumenorum, ac Infirmorum, si quod remanserat in ampullis, ponitur in lampadibus Ecclesiæ ante Sacramentum, ut comburatur. Reliquum autem, quod est in pyxidibus, sive capsulis cum bombyce, igni comburitur, et novum deinde cum nova bombyce in pyxidibus, sive capsulis imponitur. Interim dum Chrisma, et Oleum Catechumenorum ad Sacristiam portantur, Pontifex sedens cum mitra, lavat manus, deinde redit ad altare, et prosequitur Missam, ut in Missali habetur: et dicto **Ite Missa est**, dat Benedictionem, et dicens Evangelium S. Joannis, accedit ad faldistorium, ubi sedet cum mitra, et jubet Presbyteros attente, ut juxta Canonum traditionem, Chrisma et Olea fideliter custodiant, et nulli sub prætextu medicinæ, vel maleficii tradere præsumant; alioquin honore priventur.

ORDO AD SYNODUM.

Sacerdotes, et Clerici universi, qui ad Synodum de jure, vel consuetudine venire tenentur, conveniunt in civitate, vel alio loco, prout Pontifex ordinaverit.

Prima autem die Synodi, Pontifex summo mane cappa indutus, ab universo Clero cum superpelliceis comitatus, ad Ecclesiam pergit, paratur in sede, celebrat Missam de Spiritu sancto, et præbet Clero sacram Communionem.

Qua finita, paratar faldistorium ante medium altaris, juxta inferiorem gradum, per quem ad altare ascenditur; et alie sedes in plano altaris (poterit tamen faldistorium suo tempore, loco secundae sedis, cum tempus erit, poni.) Pontifex vero supra rochetum, vel si sit Regularis, supra superpelliceum, amictu, stola, pluviali rubeo, et mitra pretiosa induitur; quibus paratus, baculum pastorem manu ferens, accedit coram altari, Diacono et Subdiacono paratis rubeis ornamentis, ac si in Missa servire deberent, ipsum hinc et inde associantibus, et ibi ante faldistorium sibi paratum genuflexus, deposita mitra, incipit, schola prosequente, Antiphonam, ton. 8.

Exáudi nos, Dómine, quóniam benigna est misericórdia tua: et secúndum multitudinem miseratiónum tuárum respice nos, Dómine.

Psalmus 68.

Salvum me fac, Deus: * quóniam intravérunt aquae usque ad ánimam meam.

Incepto Psalmo, sedet Pontifex, accepta mitra, et sic manet quousque finiatur Psalmus, et Antiphona repetatur.

Infixus sum in limo profúndi: * et non est substántia.

Veni in altitúdinem maris, * et tempésta demérsit me.

Laborávi clamans, ráuce factæ sunt fáuces meæ: * defecerunt óculi mei, dum spero in Deum meum.

Multiplicáti sunt super capillos cápitis mei, * qui odérunt me gratis.

Confortáti sunt qui persecúti sunt me inimici mei injuste: * quæ non rápui, tunc exsolvébam.

Deus, tu scis insipiéntiam meam: * et delicta mea a te non sunt abscondita.

Non erabéscant in me qui expéctant te, Dómine, * Dómine virtútum.

Non confundántur super me * qui quæerunt te, Deus Israel.

Quóniam propter te sustínui oppróbrium: * operuit confúsió faciém meam.

Extraneus factus sum fratribus meis: * et peregrinus
filiis matris meae.

Quoniam zelus domus tuae comedit me: * et opprobria
exprobrantium tibi ceciderunt super me.

Et operui in jejunio animam meam: * et factum est
in opprobrium mihi.

Et posui vestimentum meum cilicium: * et factus sum
illis in parabolam.

A dversum me loquebantur qui sedebant in porta: *
et in me psallebant qui bibebant vinum.

Ego vero orationem meam ad te, Domine: * tempus
beneplaciti, Deus.

In multitudine misericordiae tuae exaudi me: * in ve-
ritate salutis tuae.

Eripe me de luto, ut non infigar: * libera me ab iis,
qui oderunt me, et de profundis aquarum.

Non me demergat tempestas aquae, neque absor-
beat me profundum: * neque urgeat super me puteus os
suum.

Exaudi me, Domine, quoniam benigna est misericor-
dia tua: * et secundum multitudinem miserationum tuarum
respice in me.

Et ne avertas faciem tuam a puero tuo: * quoniam
tribulor, velociter exaudi me.

Intende animae meae, et libera eam: * propter inimicos
meos eripe me.

Tu scis improperium meum et confusionem meam: *
et reverentiam meam.

In conspectu tuo sunt omnes qui tribulant me: * im-
properium expectavit cor meum et miseriam.

Et sustinui qui simul contristaretur, et non fuit: * et
qui consolaretur, et non inveni.

Et dederunt in escam meam fel: * et in siti mea po-
taverunt me aceto.

Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum, * et in re-
tributiones, et in scandalum.

Obscurentur oculi eorum ne videant: * et dorsum eorum semper incurva.

Effunde super eos iram tuam, * et furor iræ tuæ comprehéndat eos.

Fiat habitatio eorum deserta: * et in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet.

Quoniam quem tu percussisti, persecuti sunt: * et super dolorem vulnere meorum addiderunt.

Appone iniquitatem super iniquitatem eorum, * et non intrent in justitiam tuam.

Deleantur de libro viventium: * et cum justis non scribantur.

Ego sum pauper et dolens: * salus tua, Deus, suscepit me.

Laudabo nomen Dei cum cántico: * et magnificabo eum in laude.

Et placebit Deo super vitulum novellum, * cornua producentem et ungulas.

Videant pauperes, et lætentur: quærite Deum, et vivet anima vestra.

Quoniam exaudivit pauperes Dominus: * et victos suos non despexit.

Laudent illum cœli et terra, * mare, et omnia reptilia in eis.

Quoniam Deus salvam faciet Sion: * et ædificabuntur civitates Juda.

Et inhabitabunt ibi, * et hæreditate acquirant eam.

Et semen servorum ejus possidebit eam: * et qui diligunt Nomen ejus, habitabunt in ea.

Gloria Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Finito Psalmo, et repetita Antiphona, Pontifex surgit, deposita mitra, et versus ad altare, dicit:

Adsumus, Domine sancte Spiritus, adsumus, peccati quidem immanitate detenti, sed in Namine tuo specialiter aggregati: veni ad nos, adesto nobis, dignare illabi

córdibus nostris doce nos, quid agámus, quo gradiámur, osténde; quid efficiámus, operáre. Esto solus et suggéstor, et efféctor judiciórum nostrórum, qui solus cum Deo Patre, et ejus Fílio nomen pössides gloriósum: non nos patiáris perturbatóres esse justítiae, qui summe díligis aequitátem, ut sinístrum nos non ignorántiae trahat, non favor infiéctat, non accéptio múnaris, vel persónae corrúmpat: sed junge nos tibi effícaciter solum tuæ grátiae dono, ut simus in te unum, et in nullo deviémus a vero; quátenus in Nómine tuo collécti, sic in cunctis teneámus cum moderámine pietátis justítiam, ut hic a te in nullo disséntiat senténtia nostra, et in futúro pro bene gestis consequámur præmia æténa.

Respondetur ab omnibus: Amen.

Orémus.

Ómnipotens, sempitérne Deus, qui misericórdia tua nos incólumes in hoc loco speciáliter aggregásti; mentes nostras, quæsumus, Paráclitus, qui a te procedit, illúminet, et indúcat in omnem, sicut tuus promísit Fílius, veritátem; cunctósque in tua fide et charitáte corróboret; ut excitáti a temporáli Synodo, proficiámus ad æténae felicitátis augméntum. Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit, et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *℟.* Amen.

Finita Oratione, Pontifex, accepta mitra, procumbit supra faldistorium prædictum, aliis omnibus genuflectentibus: Cantores dicunt Litanias, prout habentur supra, pag. 31.

Et postquam dictum fuerit:

Ut ómnibus Fidélibus, etc.

℟. Te rogámus áudi nos.

Pontifex surgit, et baculúm pastoralem in sinistra tenens, stans versus ad Synodum, dicit:

Ut hanc præsentem Synodum visitáre, dispónere, et bene ✠ dicere dignéris.

℟. Te rogámus áudi nos.

Producens signum crucis pariter super omnes: quo facto, iterum accumbit, Cantoribus Litanias perficientibus. Quibus dictis, surgunt omnes, et Pontifex, deposita mitra, dicit stans versus ad altare:

Orémus. Et ministri: **Flectámus génna.** Rj. **Leváte.**

DA, quæsumus, **Ecclésiæ tuæ, miséricors Deus, ut Spiritu sancto congregáta, secúra tibi devotióne servíre mereátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Flium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spiritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.** Rj. **Amen.**

Deinde Pontifex, accepta mitra, ascendit ad sedem sibi paratam in plano altaris, ita ut in ea sedens, dorsum suum vertat ad altare. Et imponit incensum in thuribulum, et benedicit more solito; Diaconus dalmatica indutus, præcedentibus thuriferario et duobus ceroterariis, et Subdiacono tunicella induto paramentis rubeis, benedictione accepta a Pontifice, cantat in loco convenienti.

✠ **Sequéntia sancti Evangelii secúndum Lucam.**

Cap. 9.

IN illo témpore: **Convocátis Jesus duódecim Apóstolis, dedit illis virtútem et potestátem super ómnia dæmónia, et ut languóres curárent. Et misit illos prædicáre regnum Dei, et sanáre infirmos. Et ait ad illos: Nihil tuléritis in via, neque virgam, neque peram, neque panem, neque pecúniám, neque duas túnicas habeátis. Et in quacúmque domum intravéritis, ibi manéte, et inde ne exeátis. Et quicúmque non recepérint vos, exeúntes de civitáte illa, étiam púlverem pedum vestrórum excúttite in testimónium super illos. Egréssi autem, circumbant per castélla, evangelizántes, et curántes ubique.**

Quo finito, liber Evangeliorum apertus per Subdiaconum portatur Pontifici per eum osculandus, qui et deinde incensatur. Quo facto, Pontifex ipse ante sedem suam prædictam, deposita mitra, versus ad altare, atque alii omnes in locis suis genuflectunt. Tum Pontifex sic genuflexus, incipit cantando, schola prosequente, Hymnum:

Veni, creátor Spíritus.

Et dicitur totus, prout habetur supra, pag. 50.

Finito primo versu, Pontifex surgit, stans versus ad altare, sine mitra, usque ad finem Hymni; similiter omnes alii cum Pontifice surgunt. Expleto Hymno, omnes sedent in silentio, et Pontifex, accepta mitra, sedens in sede prædicta supra, in plano altaris posita, eos, si placet, in hanc sententiam alloquitur:

Venerábiles consacerdótes, et fratres nostri charíssimi, præmissis Deo præcibus, opórtet, ut^e ea, quæ divinis officiis, vel sacris Ordínibus, aut étiam de nostris móribus et necessitatibus Ecclesiásticis a nobis conferénda sunt, cum charitáte et benignitáte unusquisque vestrum suscipiat, summáque reveréntia, quantum valet, Dómino adjuvánte, percípiat, vel quæ emendatióne digna sunt, omni devotióne unusquisque fidéliter stúdeat emendáre: et si cui forte quod dicétur, aut agétur, displiceat, sine aliquo scrúpulo contentiónis, palam coram ómnibus cónferat: quátenus, Dómino mediánte, et hoc ad óptimum statum pervéniat; ita ut nec discórdans conténtio ad subversiónem justítiæ locum invéniat, neque íterum per inquíréndam veritáte vigor nostri órdis, vel sollicitúdo tepéscat.

Post allocutionem hujusmodi, vel prius, prout magis placuerit Pontifici, fit per aliquem virum doctum idoneum sermo, in quo tractatur de disciplina Ecclesiastica, de divinis mysteriis, et de correctione morum in Clero, secundum ea, quæ Pontifici videbuntur: et post sermonem, querelæ, si quæ sint, audiantur.

Deinde Archidiaconus ex suggestu alta voce legit decreta Sacrosancti Concilii Tridentini de Residentia, et de Professione Fidei, quam tunc emittent omnes, qui ad eam tenentur, in manibus Pontificis, juxta formam infra positam; item de eligendis Examinatoribus, qui statim nominantur, et approbantur, et jurant in manibus Pontificis; demum de eligendis Judicibus causarum, qui similiter proponuntur, ut supra.

Postremo charitative monentur omnes, quod durante Synodo, honeste se habeant in omnibus, et extra ita, quod eorum conversatio cæteris sit merito in exemplum. Quo facto, surgit Pontifex, et solemniter omnibus benedicit, dicens: **Sit nomen Dómini benedictum, etc.** more consueto: qua data, discedunt omnes.

FORMA JURAMENTI.

EGO N. firma fide credo, et profiteor ómnia et síngula, quæ continentur in Symbolo Fidei, quo sancta Romána Ecclesiá útitur; videlicet, Credo in unum Deum, Patrem omnipoténtem factórem cæli et terræ, visibílium ómnium, et invisibílium. Et in unum Dóminum Jesum Christum, Fílium Dei unigénitum. Et ex Patre natum, ante ómnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lúmine, Deum verum de Deo vero. Génitum, non factum, consubstantiálem Patri, per quem ómnia facta sunt. Qui propter nos hómines, et propter nostram salútem descendit de cælis. Et incarnátus est de Spíritu sancto ex María Virgine: et homo factus est. Crucifixus étiam pro nobis sub Póntio Piláto, passus et sepúltus est. Et resurrexit tértia die, secúndum Scriptúras. Et ascendit in cælum, sedet ad dexteram Patris. Et íterum ventúrus est cum glória judicáre vivos et mórtuos; cujus regni non erit finis. Et in Spíritum sanctum Dóminum, et vivificántem, qui ex Patre, Filióque procedit. Qui cum Patre et Filio simul adorátur, et conglorificátur: qui locútus est per Prophétas. Et unam sanctam Cathólicam et Apostolicam Ecclesiám. Confiteor unum baptísma in remissionem peccatórum. Et expécto resurrectionem mortuórum. Et vitam ventúri sæculi. Amen. Apostólicas et Ecclesiásticas traditiónes, reliquásque ejúsdem Ecclesiæ observatiónes, et constitutiónes firmíssime admítto et ampléctor.

Item Sacram Sriptúram juxta eum sensum, quem tenet et tenet sancta Mater Ecclesiá, cujus est judicáre de

vero sensu et interpretatióne sacrárum Scripturárum, admitto: nec eam umquam, nisi juxta unánimem consénsus Patrum accípiam et interpretábor.

Profíteor quoque septem esse vere et próprie Sacraménta novæ legis, a Jesu Christo Dómino nostro institúta, atque ad salutem humáni géneris, licet non ómnia síngulis, necessariá, scilicet Baptísmum, Confirmatiónem, Eucharístiam, Pœniténtiam, Extrémam UctiÓnem, Ordinem, et Matrimónium; illaque grátiam conférre, et ex his Baptísmum, Confirmatiónem, et Ordinem, sine sacrilégio reitérari non posse. Recéptos quoque et approbátos Ecclésiæ Cathólicæ ritus, in supradictórum solémni administratiÓne recípio et admitto: ómnia et síngula quæ de peccáto origináli et de justificatiÓne, in sacrosánta Tridentína Synodo definita et declaráta fuérunt, amplector et recípio.

Profíteor páriter, in Missa offérri Deo verum, próprium et propitiatórium sacrificium, pro vivis et defúctis; atque in sanctíssimo Eucharistíæ Sacraménto esse vere, réaliter, et substantiáliter Corpus, et Sánguinem, una cum ánima et divinitáte Dómini nostri Jesu Christi, fierique conversiÓnem totíus substantiæ panis in Corpus, et totíus substantiæ vini in Sánguinem, quam conversiÓnem Cathólica Ecclesia TranssubstantiatiÓnem appellat.

Fateor étiam, sub áltera tantum spécie, totum atque íntegrum Christum, verúmque Sacraméntum sumi. Constantér téneo Purgatórium esse, animásque ibi deténtas Fidélium suffrágiis juvári. Simíliter et Sanctos una cum Christo regnántes, venerándos, atque invocándos esse; eósque oratiÓnes Deo pro nobis offérre; atque eórum reliquias esse venerándas. Firmíssime ássero, imágines Christi, ac Desparæ semper Vírginis, necnon aliórum Sanctórum habéndas et retinéndas esse, atque eis débitum honórem ac veneratiÓnem impertiéndam. Indulgentiárum étiam potestátem a Christo in Ecclésiá relictam fuisse; illarúmque usum Christiáno pópulo máxime salutárem esse affirmo. Sanctam, Cathólicam, et Apostólicam Románam Ecclésiám,

ómnium Ecclesiárum matrem et magístram agnóscó; Romanóque Pontífici, beáti Petri Apostolórum Príncipis successóri, ac Jesu Christi Vicário veram obediéntiam spóndeó ac juro. Cætera item ómnia a sacris Canónibus et OEcuménicis Concíliis, ac præcipue a sacrosáncta Tridentína Synodo trá dita, defínita, et declaráta, indubitánter recipio atque profiteor; simúlque contrária ómnia, atque hereses quascúmque ab Ecclésia damnátas, et rejéctas, et anathematizátas, ego páriter damno, rejicio, et anathematizo. Hanc veram Cathólicam fidem, extra quam nemo salvus esse potest, quam in præsénti sponte profiteor, et veráciter téneo, eámdem íntegram et inviolátam, usque ad extrémum vitæ spíritum, constantíssime (Deo adjuvánte) retinére et confitéri, atque a meis súbditis, vel illis, quórum cura ad me in múnere meo spectábit, tenéri, docéri, et prædicári, quántum in me erit, curatúrum. Ego idem N. spóndeó, vóveo, ac juro. Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

Secunda die convenientibus iterum omnibus in Ecclesia, finita Missa, Pontifex, paratus ut supra, procedit coram altari, Diacono et Subdiacono, paratis ut supra, ipsum associantibus, et ibi in faldistorio ante medium altaris juxta inferiorem gradum sibi parato genuflexus, deposita mitra, mehoat, schola prosequente, Antiphonam ton. 8.

Propítius esto peccátis nostris, Dómine, nequándo dicant Gentes: Ubi est Deus eórum?

Finita Antiphona et incepto Psalmo, sedet Pontifex, reassumpta mitra, usque ad finem Psalmi.

Psalmus 78.

Deus, venérunt gentes in hæreditátem tuam, polluérunt templum sanctum tuum: * posuérunt Jerúsalem in pomórum custódiam.

Posuérunt morticina servórum tuórum, escas volatilibus cœli: * carnes sanctórum tuórum béstiis terræ.

Effuderunt sánguinem eórum támquam aquam in circúitu Jerúsalem: * et non erat qui sepelíret.

Facti sumus opprobrium vicinis nostris: * subsannatio et illusio his, qui in circúitu nostro sunt.

Usquequo, Dómine, irascéris in finem: * accendétur velut ignis zelus tuus?

Effúnde iram tuam in Gentes, quæ te non novérunt: * et in regna, quæ nomen tuum non invocavérunt.

Quia comedérunt Jacob: * et locum ejus desolavérunt.

Ne memineris iniquitátum nostrárum antiquárum, cito anticipent nos misericórdiæ tuæ: * quia páuperes facti sumus nimis.

A djuva nos, Deus, salutáris noster; et propter glóriam nóminis tui, Dómine, libera nos, * et propítius esto peccátis nostris, propter nomen tuum.

Ne forte dicant in Géntibus: Ubi est Deus eórum? * et innotéscat in natió nibus coram óculis nostris.

Ultio sánguinis servórum tuórum, qui effúsus est, * intróeat in conspéctu tuo gémitus compeditórum.

Secúndum magnitúdinem bráchií tui, * pösside filios mortificatórum.

Et redde vicinis nostris séptuplum in sinu eórum: * impropérium ipsórum, quod exprobravérunt tibi, Dómine.

Nos autem pópulus tuus, et oves páscuæ tuæ, * confitébimur tibi in sæculum.

In generatió nem et generatió nem * annuntiábimus láudem tuam.

Glória Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Deinde finito Psalmo, et repetita Antiphona, Pontifex deposita mitra, surgit, et stans versus ad altare, dicit:

O rémus.

NOstrórum tibi, Dómine, curvántes génu a córdium, quæsumus, ut bonum quod in nobis a te requíritur, exequámur, scilicet, ut prompta tecum sollicitú dine gradiétes, discretiónis árduæ subtíle júdicium faciámus, ac misericórdiam diligétes, clareámus stúdiis tibi plácitæ acti ónis. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Orémus.

Mentibus nostris, quæsumus, Dómine, Spíritum sanctum benignus infúnde, quátenus in nómine tuo colécti, sic in cunctis teneámus cum moderámine pietátis justítiam, ut hic a te in nullo disséntiat volúntas nostra, sed semper rationabília meditántes, quæ tibi sunt plácita, et dictis exequámur, et factis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Orémus. Et ministri dicunt: Flectámus génua.

Rj. Leváte.

Deus, qui nos justítiam loqui, et quæ recta sunt præcipis judicáre; tríbue nobis, ut neque iníquitas in ore, nec právitas inveniátur in mente; ut puro cordi púrior sermo conséntiat; ostendátur in ópere justítia, neque appáreat dolus in língua, sed ex corde véritas proferátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, ascendit ad planum altaris, et sedet in sede, seu faldistorio ibidem sibi parato.

Tum accedit Diaconus cum thuriferario, et Pontifex imponit incensum; deinde Diacono benedicit, qui procedens ad locum consuetum signat, incensat, et cantat Evangelium, ut heri, Pontifice ante sedem prædictam sine mitra verso ad Diaconum stante.

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam.

Cap. 10.

In illo témpore: Designávit Dóminus et álios septuagínta Iduos: et misit illos binos ante fáciem suam in omnem civitátem et locum, quo erat ipse ventúrus. Et dicébat illis: Messis quidem multa, operárii autem páuci. Rogáte ergo dóminum messis, ut mittat operários in messem suam. Ite: ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos. Nolíte portáre sácculum, neque peram, neque calceaménta, et

neminem per viam salutaveritis. In quacúmque domum intraveritis, primum dícite: Pax huic dómui; et si ibi fuerit filius pacis, requiescet super illum pax vestra: sin autem, ad vos revertétur. In eádem autem domo manéte edéntes et bibéntes, quæ apud illos sunt: dignus est enim operárius mercéde sua. Nolíte transire de domo in domum. Et in quacúmque civitátem intraveritis, et suscéperint vos, manducáte quæ apponúntur vobis: et curáte infirmos, qui in illa sunt, et dícite illis: Appropinquávit in vos regnum Dei.

Quo finito, et per Pontificem libro osculato, et ipso incensato, Pontifex sine mitra ante sedem prædictam versus ad altare, ac aliis omnibus in suis locis genuflexis, incipit, schola prosequente, Hymnum:

Veni, creátor Spíritus.

Et dicitur totus, ut supra, pag. 50. quem schola prosequitur, ut in primo die. Finito primo versu, Pontifex surgit, stans versus ad altare, detecto capite usque ad finem Hymni. Simili modo faciunt omnes alii. Expleto Hymno, omnes sedeant in silentio. Tunc Pontifex sedens in sede prædicta cum mitra, Synodum his verbis alloquitur, si velit:

Venerábiles, et dilectíssimi fratres nostri, opórtet, ut sicut hestérna die admonúimus benignam mansuetúdinem vestram, de divínis officiis, et sacris altáris gradibus, aut étiam de móribus et necessitatibus Ecclesiásticis, quæcúmque emendánda, vel renovánda sunt, cháritas ómnium vestrum, ubicúmque nóverit álqua emendatióne condígna, in médium proférre non ámbigat; ut per vestræ eharitatís stúdiúm, Dómino largiénte, ad óptimum pervéniat statum, ad láudem et glóriam Nóminis Jesu Christi Dómini nostri.

Post allocutionem hujusmodi, vel prius, si magis placeat Pontifici, fit sermo per aliquem doctum idoneum, in quo iterum tractetur de disciplina Ecclesiastica, et aliis, de quibus Pontifici videbitur. Deinde Archidiaconus alta

voce legit Apostolicas Constitutiones ibi non promulgatas . vel alias, pro Pontificis arbitrio. Quo finito leguntur Constitutiones per Synodum approbandæ; quibus lectis, habito scrutinio, quæ placent, per Patres confirmantur. His peractis, Pontifex surgens benedicit omnibus solemniter, ut heri. Deinde omnes discedunt.

De tertia, conventionem factam in Ecclesia, finita Missa, Pontifex paratus, ut heri, assistentibus sibi Diacono et Subdiacono paratis, genuflexus in faldistorio juxta inferiorem gradum ante medium altaris sibi parato, deposita mitra, incipit, schola prosequente, Antiphonam:

Exáudi nos, Dómine, quóniam benigna est misericórdia tua: et secúndum multitudínem miseratiónum tuárum respice nos, Dómine.

Psalmus. **Salvum me fac, Deus: * quóniam intravérunt aquæ usque ad ánimam meam.** Et dicitur totus, prout habetur supra in primo die, pag. 371. Deinde repetitur Antiphona. Incepto Psalmo, Pontifex sedet, et accipit mitram, sic manens quousque Psalmus finiatur, et Antiphona repetatur; qua repetita, deposita mitra, surgit, et stans versus ad altare, dicit:

Orémus.

AD te, Dómine, intérni clamóris vóci bus proclamántes, unanimiter postulámus: ut respéctu tuæ gratiæ solidáti, præcónes veritátis efficiámur intrépídi, tuúmque valeámus verbum cum omni fidúcia lóqui. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Orémus.

OMnípotens, sempitérne Deus, qui sacro verbi tui oráculo promisisti, ubi duo, vel tres in nómine tuo congregáti essent, te médium fore; adésto cœtnei nostro propítius, et cor nostrum illúmina misericors, ut a bono misericórdiæ tuæ nullátenu s aberrémus, sed rectum justitiæ tuæ trámitem in ómnibus teneámus. Per Dóminum

nostrum Jesum Christum Filium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Orémus. Et ministri dicunt: Flectámus gènuæ.

R. Leváte.

DEus, qui pópulis tuis et indulgèntia cónsulis, et amóre domináris: da Spíritum sapièntiæ tuæ, quibus dedisti régimen disciplinæ, ut de profèctu sanctárum óvium fiant gáudia ætérna pastórum. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, ascendit ad planum altaris, sedens in sede, seu faldistorio ibidem sibi parato. Tum accedit Diaconus cum thuriferario, et Pontifex imponit incensum; deinde benedicit Diacono, qui procedens ad locum consuetum, signat, incensat, et cantat Evangelium, ut heri, Pontifice ante sedem prædictam sine mitra verso ad Diaconum stante.

✠ Sequèntia sancti Evangélii secúndum Matthæum.

Cap. 18.

IN illo témpore: Dixit Jesus discipulis suis: Si peccáverit in te frater tuus, vade, et córripe eum inter te et ipsum solum: si te audierit, lucrátus eris fratrem tuum. Si autem te non audierit, ádhibe tecum adhuc unum vel duos, ut in ore duórum vel trium téstium stet omne verbum. Quod si non audierit eos, dic Ecclésiæ. Si autem Ecclésiám non audierit, sit tibi sicut éthnicus, et publicánus. Amen dico vobis, quæcúmque alligavéritis super terram, erunt ligáta et in cælo: et quæcúmque solvéritis super terram, erunt solúta et in cælo. Iterum dico vobis: quia si duo ex vobis consénserint super terram, de omni re quacúmque petierint, fiet illis a Patre meo, qui in cælis est. Ubi enim sunt duo vel tres congregáti in nómine meo, ibi sum in médio eórum. Tunc accédens Petrus ad eum, dixit: Dómine, quóties peccábit in me frater

mens, et dimittam ei? usque sépties? Dicit illi Jesus: Non dico tibi usque sépties; sed usque septuágies sépties.

Quo finito, et per Pontificem libro osculato, et ipso inceusato, Pontifex sine mitra ante sedem prædictam versus ad altare, atque aliis omnibus in locis suis genuflexis, incipit, schola prosequente, Hymnum.

Veni, creátor Spíritus.

Et dicitur totus ut supra, pag. 50. Finito primo versu, Pontifex surgens, stant versus ad altare, detecto capite usque ad finem Hymni. Simili modo faciunt omnes alii. Expleto Hymno, omnes sedent in silentio. Tunc Pontifex sedens in sede prædicta cum mitra, Concilium seu Synodum his verbis alloquitur, si velit. Poterit tamen hujusmodi allocutionem omittere; et quod ejus loco, si placebit, per aliquem doctum idoneum, de his quæ in allocutione continentur, et aliis opportunis sermo fiat, committere.

Venerábiles, et dilectíssimi fratres: Cónvenit, ut ea quæ de Ecclesiásticis officiis, et Sacerdotálibus grádibus, vel étiam Canónicis sanctiónibus, propter diversas occupatiónes, aut (quod negáre non póssumus) propter nostram, aliorúmque desidiam, non tam plene, ut opórtet, executæ sunt, ómnium nostrum unánimi consénsu et voluntáte requirántur, et humíliter coram charitáte vestra reciténtur: ut quæ digna sunt emendatióne, ad meliorem statum, auxiliánte Dómino, perducántur. Et cui fortásse áliquid, quod digéstum est, displicet, charitáti vestræ cum benignitáte et modéstia intimáre non differat, quátenus totum quod synodáli conventióne nostra statútum fúerit vel renovátum, absque omni contrarietáte, concórdia sanctæ pacis ab ómnibus æque custodiátur ac teneátur, ad augmentum æternæ beatitúdinis ómnium nostrum.

Post hæc leguntur Constitutiónes, si quæ sint per Synodum approbandæ: quibus lectis, et per Patres, si placeat, confirmatis, atque omnibus terminatis, Pontifex sedens cum mitra, omnium orationibus se commendat. Deinde leguntur nomina omnium qui Synodo interesse debent, et

præsentes ad sua nomina surgunt, et respondent singuli:
Adsum.

Absentes vero notantur, et per Pontificem debita pœna mulctantur. Demum Pontifex adhuc in sede prædicta cum mitra sedens, si placet, congregatos admonet, et exhortatur sub hujusmodi verbis.

FRatres dilectissimi, et Sacerdotes Dómini: Cooperatores Ordinis nostri estis. Nos, quámvis indigni, locum Aaron tenémus; vos autem locum Eleázari et Ithámari. Nos vice duódecim Apostolorum fúngimur, vos ad formam septuaginta duorum discipulorum estis. Nos pastores vestri sumus, vos autem pastores animarum vobis commissarum. Nos de vobis ratiónem reddituri sumus summo Pastóri nostro Dómino Jesu Christo, vos de plébibus vobis commendatis. Et ideo, fratres dilectissimi, videte periculum vestrum. Admonémus itaque et obsecramus fraternitatem vestram, ut quæ vobis suggérimus, memoriæ commendatis, et ópere exercere studeatis. In primis admonémus, ut vita et conversatio vestra sit irreprehensibilis. In dómibus vestris mulieres non cohábitent. Omni nocte ad nocturnas horas surgite. Officium vestrum horis certis decantate. Nullus, nisi jejúnus, Missam celebret, et non in vestibus commúnibus, sed sacris, et nítidis, amictu, alba, cingulo, manípulo, stola, et cásula, quæ ad alios usus non sérviant. Missas religiósæ celebráte. Corpus, et Sanguinem Dómini nostri Jesu Christi cum omni reveréntia, et tremóre súmite. Corporalia mundíssima sint. Vasa sacra própriis manibus ablúite, et extérgite diligénter. Nulla fœmina ad altáre Dómini accédât, nec cálicem Dómini tangat. Altáre sit coopértum mundis línteis, saltem tribus divérsis. Et désuper nihil ponátur, nisi Reliquiæ ac res sacræ, et pro sacrificio oportúnæ. Missále, Breviárium, et Martyrológium, unusquisque hábeat. Ecclésiæ vestræ bene sint coopértæ, et mundæ. In sacristiis sive secretariis, aut juxta altáre majus, sit locus preparátus ad infundéndam aquam ablutiónis corporálium, et vasórum sacrórum, ac mánuum,

postquam sanctum Chrisma, aut oleum Catechumenorum, vel Infirmorum tractaveritis. I bique pendeat vas cum aqua munda, pro lavandis manibus Sacerdotum, et aliorum qui rem sanctam et officium divinum sunt peracturi, et prope, linteum mundum ad illas abstergendum. Atria Ecclesiae sint bene munita. Nullus sine scitu, et consensu nostro, per potestatem saecularem, Ecclesiam obtineat. Nullus Ecclesiam, ad quam intitulatus est, dimittat, et ad aliam quaestus gratia se transferat. Nullus plures Ecclesias sine titulo, et contra sacrorum Canonum dispositiones nancisci praesumat. Nullatenus etiam una Ecclesia inter plures dividatur. Nullus extra Ecclesiam in locis non consecratis celebret. Nullus alterius parochianum, nisi itinerantem, et tunc de Rectoris sui licentia ad communionem recipiat. Nullus in alterius Parochia, absque proprii Sacerdotis licentia, Missam celebret. In celebratione, quisque Calicem, et oblata, non circulo, aut digitorum vacillatione, ut quidam faciunt, sed junctis et extensis digitis cruce signet, sicque benedicat. Calix, et patena sint aurei, vel argentei, non aerei, aut aurichalcei, vitrei, vel lignei. Quisque Presbyter clericum habeat, vel scholarem, qui cum eo Psalmos cantet, Epistolam, et Lectionem legat, et in Missa respondeat. Ipse quoque Presbyter infirmos visitet, et reconciliet, et juxta Apostolum propria manu communit, Oleo sancto uningat. Nullus praesumat tradere Communionem laico aut feminae, ad deferendum infirmo. Nullus pro baptizandis infantibus, sive adultis, aut infirmis reconciliandis, aut mortuis sepeliendis, praemium, vel munus exigat. Per negligentiam vestram, nullus infans sine Baptismo, et adultus sine Communionem pereat. Nullus vestrum sit ebriosus, aut litigiosus. Nullus arma ferat. Nullus canum, aut avium jocus inserviat. Nullus in tabernis bibat. Quisque vestrum, quantum sapit, de Evangelio Dominico et caeteris festivis diebus suae plebi annuntiet. Verbum Domini praedicat. Curam pauperum, peregrinorum, viduarum, et orphanorum habete; ipsosque

peregrinos ad prándium vestrum vocáte. *h*.stóte hospitá-
les, áliis exínde bonum exémplum præbéntes. Sín-
gulis diébus Domínicis ante Missam, aquam, qua pópulus asper-
gátur, benedícite, ad quod vas próprium habéte. Vasa
sacra et vestiménta Sacerdotália, nolite negotiátóri aut ta-
bernário in pignus dare. Minus digne pœniténtem cujus-
cúmque rei grátia ad reconciliatióem non addúcite, ne-
que ei reconciliatióis testimónium perhibéte. Usúras non
exígite. Nec facultátes vestras post ordinatióem vestram
acquisitas alienáte, quóniam Ecclesiæ sunt. Nullus étiam
res, possessiões, aut mancipium Ecclesiæ véndere, com-
mutáre, aut quocúmque ingénio præsumat alienáre. Nul-
lus décimam altérius recípiat. Nullus pœniténtem, carnem
manducáre, aut vinum bíbere invítet, nisi pro eo tunc
elemósynam fécerit. Quisque fontes baptismáles lapídeos
hábeat bene mundos; quos si habére non póterit, vas aliud
ad hoc opus solum deputátum téneat. Omnibus Parochiá-
nis vestris Symbolum, et Oratióem Dominicam insinuáte.
Jejúnia Quadragesimæ, Quatuor Téporum, et ália Eccle-
siæ mandáta significáte observánda. Ante Quadragesimam
quarta féria pópulum ad confessiόem invitáte, et confes-
sis, juxta qualitátem críminum, pœniténtiam injúngite.
Tribus tempóribus in anno, id est, Natáli Dómini, Pascha,
et Pentecóste, omnes fidéles accédere ad Communióem
Córporis Dómini nostri Jesu Christi admonéte, et ne omít-
tat, quin saltem in Pascha comunicet. Certis tempóribus
conjugátos abstinére ab uxóribus exhortámini. Nullus ve-
strum rúbeis, aut virídibus, vel laicálibus véstibus utátur.
Diem Dominicam, et cæteras festivitátes, absque ópere ser-
vili, a véspera in vésperam celebrári docéte. Cantus et
chóreas mulierum in atrio Ecclesiæ prohibéte. Incantatió-
nes super mórtuos noctúrnis horis a vulgo fieri consuétas
sub contestatióne Dei omnipoténtis vetáte. Cum excommu-
nicátis nolite comunicáre. Nec quis vestrum in eórum
præséntia celebráre præsumat: quod étiam plebi nuntiáte.
Et nullus ex plebe uxórem domum ducat, nisi prius nuptiæ

tempóribus ab Ecclesiá permíssis, públice fuerint celebrátæ. Quod nullus ad raptam, vel consanguíneam accédât, aut altérius sponsam ducat omnímōdis prohibéte. Porcários, et álios pastóres, saltem Domínica die faciátis veníre ad Missam. Patrinos, ut filíolos Symbolum et Oratiónem Dominicam dóceant, aut docéri faciánt, exhortámini. Sacraméntum Eucharistíæ, sanctum Chrisma, et Oleum Catechumenórum, ac sanctum, seu Infirmórum, in Ecclesiá in loco mundo, condecénti, et secúro, sub sera, et fida custódia diligénter serváte. Quisque vestrum expositiõem Symboli, et Oratiónis Domínicæ, juxta Orthodoxórum Patrum Traditiónes penes se hábeat, eásque atque Oratiónes Missárum, et Epístolas, Evangélia, et Cánones bene intélligat, ex quibus prædicándo pópulum sibi commissum sédulo ínstruat, et máxime non bene credéntem. Intróitum Missæ, Oratiónes, Epístolam, Graduále, Evangélium, Symbolum, et cætera non secréta, alta et intelligíbili voce próferat. Secréta vero, et Cánōnem, moróse et distíncte submissa voce legat. Psalmórum verba et distínctiões, reguláriter cum Cánticis consuétis intelligíbiliter pronúntiet. Symbolum Sancti Athanásii de Trinitáte, et Fide Cathólica memóriter téneat. Exorcismos, et Oratiónes ad Catechúmenos faciéndos, ac réliquas preces super másculum et foeminam, pluráliter, vel singuláriter respectíve distíncte próferat. Ordinem baptizándi, et ad succurréndum infirmis, reconciliatiónis, et commendatiónis ánimæ, et in agéndis exéquiis defunctórum, juxta modum canónicum obsérvet: Exorcismos, et benedictiões salis et aquæ pertinénter legat. Cánticum diúrnum et noctúrnum sciat. Cómputum étiam minórum ad inveniéndum lítteram Dominicálem, tempus intervállí diéi Paschæ, et majórum móbilium Festórum non ignóret. Vólumus autem, fratres dilectíssimi, quátenus quæ nostra percepístis traditióne, bonis studeátis opéribus adimplére: Præstánte Dómino nostro Jesu Christo, cui cum Patre, et Spírítu sancto est honor, et glória in sæcula sæculórum.

Tum Pontifex, dimissa mitra, surgit, et stans versus ad altare, dicit absolute:

Orémus.

Nulla est, Dómine, humanæ conscientiæ virtus, quæ inoffense possit tuæ voluntatis iudicia experiri; et ideo, quia imperfectum nostrum vident óculi tui, perfectioni deputa misericors Deus, quod perfecto æquitatis fine concludere peroptamus; te in nostris principiis occurrentem poposcimus, te in hoc fine iudiciorum nostrorum indultorem nostris excéssibus speramus, scilicet, ut ignorantie parcas, errori indulgeas, ut perfectis votis perfectam operis efficaciam largiaris: et quia conscientia remordente tabescimus, ne aut ignorantia nos tráxerit in errorem, aut præceps forsitan voluntas impulerit iustitiam declinare; hoc te poscimus, te rogamus, ut si quid offensionis in hac Synodi celebritate contraximus, te miserante, indulgentiam sentiamus: ut in eo, quod soluturi sumus aggregatam Synodum, a cunctis primum absolvamur nostrorum nexibus delictorum; qualiter et transgressores venia, et confitentes tibi, subsequatur remuneratio sempiterna. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Deinde benedicit solemniter omnibus dicens: **Sit nomen Dómini benedictum, etc.** Et dat indulgentiam. Quibus peractis, Archidiaconus stans juxta Pontificem, dicit alta voce:

Recedamus cum pace.

Et respondent omnes:

In nomine Christi.

Tunc omnes pariter surgentes, Pontificem cappa indutum cum suppelliceis ad domum reducunt. Si vero in primo die, vel in secundo omnia negotia Synodi expediuntur; approbatis omnibus, et conclusione Synodi facta, Pontifex sedens cum mitra, ut supra, commendat se omnium orationibus, et leguntur nomina interesse debentium, admonentur per Pontificem congregati, et alia fiunt, prout supra sunt ordinata.

O R D O

**SUSPENSIONIS, RECONCILIATIONIS, DEPOSITIONIS,
DISPENSATIONIS, DEGRADATIONIS,
ET RESTITUTIONIS SACRORUM ORDINUM.**

Prænotandum est, quod Clericus quandoque suspenditur, quandoque deponitur, quandoque degradatur. Suspenditur quis quandoque ab homine, quandoque a jure; et quandoque ad tempus, quandoque in perpetuum.

Ab homine, quando Prælati sic in scriptis pronuntiat:

Quia constat te tale quid commisisse; ideo ab officio, et executione Ordinum tuorum te suspendimus.

Vel quando in genere dicit:

Quicumque, tale quid fecerit aut non fecerit; ipsum in his scriptis suspendimus, vel in his scriptis noverit se suspensum.

Hujusmodi autem suspensionis sententia taliter revocatur.

Quia de tali negotio propter quod suspensionis sententiam incurreras, emendationem plenam, et poenitentiam condignam egisti; ideo sententiam suspensionis hujusmodi misericorditer relaxamus.

Illud autem sciendum est, quod simpliciter et sine temporis præfinitione ab homine vel a jure suspensus, perpetuo intelligitur esse suspensus; ad tempus vero suspensus, utpote donec poenituerit, vel a crimine abstinuerit, eo ipso, quod abstinet, vel poenitet, executionem sui officii recuperat; nec alia est reconciliatio, seu sententiae suspensionis relaxatio necessaria. Ad hæc Clerici publice delinquentes, enormiter, executionem sui Ordinis secundum Canones perdunt; et etiam post peractam poenitentiam, ab executione suorum Ordinum suspensi remanent; adeo, quod absque dispensatione et reconciliatione non possunt in illis licite ministrare, neque ad majores Ordines promoveri. præcipue si de hoc convicti fuerint in ju-

dicio, et puniti. Episcopi tamen possunt in adulteriis, et aliis criminibus, quæ sunt minora, et generaliter ubicumque a jure expresse non prohibentur, post peractam penitentiam, vel partem ipsius, cum talibus dispensare, et eos reconciliare: quæ reconciliatio et dispensatio fit hoc modo.

Quamvis tale enorme crimen publice commiseris, quod confessus es (vel de quo convictus es), et in iudicio condemnatus, propter quod secundum juris rigorem merueras ab officio et beneficio amoveri, et propterea non vales ulterius secundum Cánones in tuis Ordinibus licite ministrare: quia tamen defectus nostri temporis antiquam non patitur Cánonom manere censuram, eligentes potius de misericordia, quam de severitate reddere rationem; idcirco vitam tuam plénius agnoscéntes, et meliöra et salutí viciniöra de te de cætero verosimiliter expectántes, de misericordia quæ superexáltat iudícium, hanc penam auctoritate nobis in hac parte a jure concessa tibi dúximus relaxándam, et relaxámus. Indulgéntes tibi, ut hoc non obstanté, licite possis ad superiöres Ordines conscéndere, et in susceptis étiam Ordinibus licite ministrare. Infámiam insuper canónicam propter hoc per te contráctam pénitus aboléntes, et restitúentes te in íntegrum pristino státui, ac famæ.

Circa depositionem vero notandum est, quod si agitur ut deponatur quis a beneficio, solus Episcopus hoc potest. Sicut potest deponere ab Ordine cum Capitulo suo, sive ab ipso Capitulo deputatis, et etiam solus ex consuetudine. Et similiter Episcopus cum Capitulo suo deponit ab Ordine Clericos primæ tonsuræ, et in minoribus Ordinibus constitutos, si post hujusmodi verbalem depositionem secutura sit actualis degradatio. Et si isto modo agitur in depositione Subdiaconi, vel Diaconi, ab Ordine, requiritur numerus trium Episcoporum ultra proprium Episcopum, in examine, et in definitione; et sex in causa Presbyteri. excepta causa hæresis. In depositione vero Episcopi ab ordinatione, exigitur numerus duodecim Episcoporum. præter Metropolitanum, qui debet esse tertiusdecimus. qui

omnes possint procedere contra Episcopum usque ad conclusionem tantum; et definitio tam circa condemnationem, quam absolutionem, reservatur Papæ. Sed in ipsa actuali degradatione non requiritur numerus Episcoporum. Et præmissa de numero Episcoporum adhibendo procedunt, si agitur ex potestate ordinaria. Dictabitur autem sententia depositionis ab Ordine, si intenditur, ut post eam sequatur actualis degradatio nomine Episcopi ordinarii, cum presentia Capituli, sive cum consilio et assensu Episcoporum respective, prout eam requirit in hunc modum, videlicet:

Quia nobis evidenter et legitime constat, te tale crimen, seu flagitium commisisse, quod non solum grave, verum etiam damnabile est et damnosum, idcirco de talium consilio et assensu ab omni ordine et privilegio clericali te sententialiter perpetuo duximus deponendum, et depónimus.

Per talem itaque sententiam taliter depositus, omni Ordinum, tam majorum, quam minorum executione perpetuo est exutus.

Verum si Episcopus deponens, evidenter agnoverit in posterum emendationem vitæ et morum depositi, vel forte sententiam suam injustam fuisse; poterit ei de jure misericorditer restituere Graduum, et Ordinum executionem, qua privatus extiterat; quæ restitutio debet fieri in Ecclesia, in qua Episcopus elegerit hoc facere, sive sit Cathedralis, sive alia, et coram altari, quia et ibi Ordinum gradus distribuuntur; et potest fieri per Episcopum solum cum Capitulo suo, non solum in Quatuor Temporibus, verum etiam quolibet tempore, et sine Missæ celebratione, et tam restituens, quam restituendus debent esse jejuni.

Depositus ergo, qui restitutionem privilegii clericalis, et executionis quatuor minorum Ordinum petierit, vestibus suis consuets indutus debet genua flectere coram Pontifice parato amictu, stola, pluviali, tempori conve-

394 Ordo Suspensionis, et Reconciliationis

nientibus, et mitra simplici, baculum pastorem in manu tenente: et in faldistorio ante médium altaris sedente: qui deposita mitra, surgit, et stans versus ad illum coram se genuflexum, dicit:

Ÿ. **Deus, in adiutorium meum intende.**

R. **Dómine, ad adiuvandum me festína.**

Ÿ. **Glória Patri, et Filio, et Spíritui sancto.**

R. **Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.**

Et hæc secundo et tertio dicuntur. Deinde subiungit Pontifex.

Kyrie eléison.

Christe eléison.

Kyrie eléison.

Pater noster secreto.

Ÿ. **Et ne nos inducas in tentationem.**

R. **Sed libera nos a malo.**

Ÿ. **Salvum fac servum tuum, Dómine.**

R. **Deus meus, sperántem in te.**

Ÿ. **Mitte ei, Dómine, auxilium de sancto.**

R. **Et de Sion tuere eos.**

Ÿ. **Dómine, exáudi orationem meam.**

R. **Et clamor meus ad te véniat.**

Ÿ. **Dóminus vobiscum.**

R. **Et cum spíritu tuo.**

( ) rémus.

Deus, qui in sanctis hábitas, et pia corda non déscriis, súscipe propítius orationem nostram: et hunc famulum tuum, quem delictórum caténa constringit, miserátio tuæ pietátis absolvat. Per Christum Dóminum nostrum.

R. **Amen.**

Tum sedet Pontifex, accepta mitra, et super caput illius coram eo genuflexi imponit manum dexteram, dicens:

In nómine Dómini. Ego, licet peccátor, tamen Episcopus, auctoritate a Deo mihi concéssa per hanc manus impositionem restituo tibi charíssimo filio privilégium cle-

ricale, et executionem Ordinis et gradus Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, atque Acolythatus, quibus fueras juste privatus, et ab eis depositus: ut amodo possis digne custodire ostia domus Domini, cum omnibus quæ intra retinentur; et distincte legere de codice, audiente populo Dei; et abhinc in antea habeas potestatem imponendi manus super energúmenos, sive baptizatos, sive Catechúmenos, et ut deinceps possis digne accendere luminária Ecclesiæ, et ante Evangélium portare. Præstante Dómino nostro Jesu Christo, Qui vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

Demde Pontifex adhuc eum mitra sedens, benedicit illi, dicens:

Benedictio Dei omnipotentis Pa. tris, et Fi. lii, et Spiritus sancti descendat super te, et maneat semper. R. Amen.

Quo facto, ille osculatur manum dexteram Pontificis, surgensque discedit.

Executionis Subdiaconatus, et minorum Ordinum, ac privilegii clericalis restitutio fit similiter per omnia, prout supra, usque ad manus impositionem, ad quam Pontifex eum mitra sedens, dicit:

In nómine Dómini. Ego, licet peccátor, tamen Episcopus, per hanc manus impositionem restituo tibi dilectissimo filio privilegium clericale, et executionem Ordinum et gráduum Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, Acolythatus, et Subdiaconatus, quibus fueras juste privatus, et ab eis depositus; ut amodo digne possis custodire ostia domus Domini, cum omnibus quæ intra retinentur: et distincte legere de codice, audiente populo Dei; et abhinc in antea habeas potestatem imponendi manus super energúmenos, sive baptizatos, sive Catechúmenos; et possis digne accendere luminária Ecclesiæ, et ante Evangélium portare; ac legere Prophetias, Epístolas ad Missas, et ministrare Diácono, ac Presbytero, vel Episcopo. Præstante eodem Dómino nostro Jesu Christo, Qui vivit et

regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

Tum benedicit ei, ut supra: quo facto, ille osculatur manum dexteram Pontificis, surgensque discedit.

EXecutionis vero Diaconatus, Subdiaconatus, et minorum Ordinum, ac privilegii clericalis restitutio fit similiter per omnia, prout supra, usque ad manus impositionem, ad quam Pontifex sedens cum mitra, dicit:

IN nómine Dómini. Ego, licet peccátor, tamen Epíscopus, per hanc manus impositionem restituo tibi dilectissimo filio privilegium clericale, et executionem Ordinum et grádum Ostiariátus, Lectorátus, Exorcistátus, Acolythátus, Subdiaconátus, et Diaconátus, quibus fúeras juste privátus, et ab eis depósitus; ut ámodo possis digne custodíre óstia domus Dómini, cum ómnibus quæ intra retinéntur; et distincte légere de Códice, audiénte pópulo Dei; et hábeas potestátem imponéndi manus super energúmenos, sive baptizátos, sive Catechúmenos; et possis digne accéndere luminária Ecclésiæ, et ante Evangélium portáre; ac légere Prophetías, et Epístolas, ac Lectiónem Evangélicam ad Missas, et in eis ministráre Presbytero, vel Epíscopo, et fúndere aquam in Eucharistíam Sanguinis Christi. Præstánte eódem Dómino nostro Jesu Christo, Qui vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Amen.

Tum benedicit ei, ut supra: quo facto, ille osculatur manum dexteram Pontificis, surgensque discedit.

EXecutionis autem Presbyteratus, Diaconatus, Subdiaconatus, et minorum Ordinum, et privilegii clericalis restitutio fit similiter, prout supra, usque ad manus impositionem, in qua Pontifex cum mitra sedens, dicit:

IN nómine Dómini. Ego, quamvis peccátor, tamen Epíscopus, per hanc manus impositionem, restituo tibi dilectissimo filio privilegium clericale, et executionem Ordinum et grádum Ostiariátus, Lectorátus, Exorcistátus, Acolythátus, Subdiaconátus, Diaconátus, et Presbyterá-

tus, quibus fueras juste depositus et privatus; ut amodo possis digne custodire ostia domus Domini, cum omnibus quæ intra retinentur; et distincte legere de Códice, audiénte pópulo Dei; et abhinc in ántea hábeas potestátem imponéndi manus super energúmenos, sive Baptizátos, sive Catechúmenos; et possis digne accéndere luminária Ecclesiæ, et ante Evangélium portáre; ac legere Propheetias, et Epístolas, ac Lectiónem Evangélicam ad Missam, et in eis ministráre Diácono, Presbytero, et Episcopo, et fúndere aquam in Eucharistíam Sánguini Christi; ac Missas celebráre pro vivis ac defúntis, acceptábiles quoque Hóstias offérre Deo, et ministérium Presbyterále devóte perficere. Præstante eódem Dómino nostro Jesu Christo, Qui vivit et regnat Deus in sæcula sæculórum. Amen.

Tum benedicit ei, ut supra: quo facto, ille osculatur manum dexteram Pontificis, surgensque discedit.

Nunc degradationem subjicimus.

SI Clericus, secundum primam formam sententialiter depositus, incorrigibilis appareat, debet excommunicari. Et si postmodum in profundum malorum veniens contempserit, tunc, ut cum Ecclesia non habeat ultra quid faciat, Pontifex debet illum degradare, et curiæ sæculari relinquere: quæ degradatio fit hoc modo.

DEGRADATIONIS FORMA.

DEgradandus, indumentis Sacerdotalibus, si Sacerdos sit, indutus; vel Diaconalibus, si sit Diaconus; et sic de reliquis Ordinibus, et indumentis, offertur Pontifici. Pontifex vero, quasi exequendo sententiam depositionis in illum dudum prolatam, præsentem iudicem sæculari, cui degradandus debet relinqui, publice abradit cum vitro, vel cultello, vel alio hujusmodi, leviter sine sanguinis effusione, loca manuum illius, quæ in collatione Ordinum inunctæ fuerunt, et etiam tonsuram, si velit. Et conse-

quenter seriatim et sigillatim detrahit illi omnia insignia, sive sacra ornamenta, quæ in Ordinum susceptione recepit, et demum exiit illum habitu clericali, et induit laicali, dicens publice iudici sæculari præsentem, ut illum propter scelera sua sic depositum, degradatum, expoliatum, et exauctoratum in suum, si velit, forum recipiat.

Et est notandum, quod in hac executione sententiæ non est necessaria Coëpiscoporum præsentia, nec etiam refert, sive in Ecclesia fiat, sive extra in platea, sive Pontifex degradans indutus sit Pontificalibus ornamentis, sive non: et talis degradatio, solemnitas depositio vocatur, proprie tamen loquendo, quis a dignitatibus et honoribus deponitur, sed ab Ordinibus degradatur; et post talem degradationem juste et rite factam, solus Romanus Pontifex cum tali dispensat: Episcopus tamen autem ipsam insignium detractionem, et etiam post sententiæ depositionis prolationem dispensare, et restituere solo verbo potest, sicut et verbaliter depositus fuit, ut præmissum est.

Sed si, priusquam sæcularis iudex in illum animadvertit, talis depositio et degradatio injusta, vel nulla invenitur, tunc non solum verbo, sed etiam facto secundum ea, quæ præmissa sunt, dispensatio et restitutio fiat, et insignia sibi detracta seriatim, sigillatim, et solemniter ei coram altari restituantur. Et, si sit Episcopus, recuperabit orarium, baculum, anulum, sandalia, mitram, et alia insignia Pontificalia; si Presbyter, orarium, et planetam; si Diaconus, orarium, et dalmaticam; si Subdiaconus, tunicellam, et manipulum. Et reliqui gradus in restitutione sua recuperant ea, quæ, cum ordinarentur, receperunt. Poterit tamen (quod convenientius videtur) ad aliorum terrorem actualis degradatio sic fieri.

In primis in publico extra Ecclesiam paratur aliquis eminens congruentis spatii locus, pro degradatione facienda, supra quem ordinatur una credentia simplici tobalea cœoperta, supra quam ponuntur ampulla vini, ampulla aquæ; calix cum patena, et hostia; unum vas vini,

unum vas aquæ; liber Evangeliorum, liber Epistolarum; bacile cum buccali et mantili; unum candelabrum cum candela extincta; liber Exorcismorum; liber Lectionum; claves; Antiphonarium; forcipes, cultellus, aut vitrum; paramenta pro degradando: videlicet, si degradandus sit Archiepiscopus, ordinentur super dictam credentiam superpellicem; sandalia cum caligis; amictus; alba; cingulum; manipulus; tunicella; stola; dalmatica; chirothecæ; alia stola; planeta; mitra; annulus Pontificalis; pallium; baculus pastoralis; et aliqua vestis habitus sæcularis. Si vero degradandus non sit Archiepiscopus, sed Episcopus tantum, omisso pallio, ponuntur super credentiam omnia alia prædicta. Si vero Presbyter tantum, omissis pallio, et aliis Pontificalibus paramentis prædictis, ponuntur ibidem omnia alia prædicta. Idem in aliis Ordinibus, etiam in ordinatione credentiam observatur. Item paratur in dicto loco faldistorium pro Pontifice degradatore, sedilia pro Officialibus. Vocantur, et ibidem adsint Ministri Pontificis; Judex sæcularis, cui degradatus committatur; Notarius, qui processum degradationis legit (si opus erit, vel Pontifici placet), et barbitonsor.

Hora congruenti, ducitur degradandus, sive sit Archiepiscopus, sive quicumque alius, quotidiano suo habitu indutus, super dictum locum ad hoc preparatum; ubi cum fuerit, solvitur, et liber ibidem manet. Tum a Clericis induitur omnibus paramentis sui Ordinis, ut præmittitur, supra credentiam ordine suo positus; incipiendo a superpelliceo, et continuando usque ad ultimum paramentum sui Ordinis. Quo sic induto, Pontifex degradator indutus amictu, alba, cingulo, stola, et pluviali rubeis, ac mitra simplici, baculum pastorem in sinistra tenens, ascendit ad locum prædictum, et ibidem sedet in faldistorio, in convenienti loco sibi parato, versus ad populum, astante sibi Iudice sæculari. Tum degradandus, sive Archiepiscopus fuerit, sive alius, omnibus sui Ordinis vestibus sacris indutus, et singulis ornamentis ornatus, ha-

bens in manibus ornamentum ad Ordinem suum spectans, ac si deberet in suo officio ministrare, adducitur ante Pontificem, coram quo genuflectit. Tum Pontifex, ut supra, sedens, populo in vulgari notificat degradationis hujusmodi causam; deinde contra degradandum sententiam fert in hæc verba, si sit Sacerdos, aut Diaconus, aut Subdiaconus, vel Clericus, et prius hujusmodi sententia lata non sit.

IN nómine Pa- tris, et Fi- lii, et Spíritus san- cti, Amen. Quia nos N. Dei et Apostólicæ Sedis grátia Episcopus N. per viam accusatiónis, vel denunciatiónis, aut inquisitiónis, cognoscéntes de crimine N. contra N. Presbyterum, vel Diáconum, vel Subdiáconum, seu Clé- ricum, propter ipsius confessiõem, vel legítimas probatiónes, evidénter invénimus eum ipsum crimen commísisse; quod cum non solum grande, sed étiam damnábile, et damnósum sit; et ádeo enórme, quod exínde non tantum divína Majéstas offénsa, sed et univérsa civitas commóta est, et ob hoc indignus officio, et beneficio Ecclesiástico sit rédditus: idcirco nos auctoritaté Dei omnipoténtis, Pa- tris, et Filii, et Spíritus sancti, et nostra, ipsum omni hujusmodi officio, et beneficio Ecclesiástico sententiáliter perpétuo privámus in his scriptis, ipsúmque ab illis verbo depónimus, et pronuntiámus réáliter, et actuáliter secún- dum traditiõem Cánonum deponéndum, et degradándum.

Qua sententia sic, ut præfertur, lata, Pontifex degrada- tor aufert ab illo singula ornamenta sibi juxta Ordinem suum tradita, inchoando ab ultimo ornamento, et descen- dendo gradatim, continuans usque ad primum, quod in prima Tonsura sibi datum fuit, hoc ordine.

DEGRADATIO AB ORDINE PONTIFICALI.

Si degradandus sit Archiepiscopus, Pontifex degrada- tor aufert ab eo Pallium, sic dicendo:

PRærogativa Pontificális dignitátis, quæ in Pállio desi- gnátur, te exúimus, quia male usus es ea.

Deinde, vel si degradandus sit Episcopus tantum, Pontifex degradator amovet ei mitram, dicendo:

Mitra, Pontificális dignitátis videlicet ornátu, quia cum male præsidéndo fœdásti, tuum caput denudámus.

Deinde unus ex Ministris tradit degradando librum Evangeliorum, quem Pontifex degradator aufert de manibus degradandi, dicens:

Redde Evangéltum, quia prædicándi officio, quo spreta Dei grátia, te indignum fecisti, te juste privámus.

Deinde Pontifex degradator amovet anulum de digito degradandi, sic dicens:

Annum, fidei scilicet signáculum, tibi digne subtráhimus, quia ipsam sponsam Dei Ecclesiám témere violásti.

Tum unus ex Ministris tradit degradando in manus baculum pastorem, quem mox Pontifex degradator tollit de manibus degradandi, dicens:

Auferimus a te báculum pastorálem, ut inde correctiónis officium, quod turbásti, non váleas exercére.

Deinde extractis sibi per Ministros chirothecis, Pontifex degradator abradit degradando pollices, et manus leviter cum cultello, aut vitro, dicens:

Sic spirituális benedictiónis et delibutiónis mysticæ grátia, quantum in nobis est, te privámus, ut sacrificándi et benedicéndi perdas officium et efféctum.

Post hæc, Pontifex cum eodem cultello, aut vitro abradit leviter caput degradandi, dicens:

Consecratióem, et benedictiónem, atque unctiónem tibi tráditam radéndo delémus, et te ab Ordine Pontificáli, quo inhábilis es rédditus, abdicámus.

Tum degradando per Ministros extrahuntur sandalia.

DEGRADATIO AB ORDINE PRESBYTERATUS.

Ministri tradunt in manus degradandi Calicem cum vino et aqua, ac patena, et Hostia, quem Pontifex degradator aufert de manibus degradandi, dicens:

A Movémus a te, quin pótius amótam esse osténdimus potestátem offeréndi Deo sacrificium, Missámque celebrándi tam pro vivis, quam pro defúnctis.

Deinde Pontifex degradator abradit leviter cum cultello, vel vitro, pollices et índices utriusque manus degradandi, dicens:

Potestátem sacrificándi, consecrándi, et benedicéndi, quam in unctióne mánuum et póllicum recepisti, tibi tollimus hac rasúra.

Quo dicto, Pontifex degradator accipit casulam, sive planetam per posteriorem partem caputii, et degradandum exuit, dicens:

Veste Sacerdotáli charitátem signánte te mérito expoliámus, quia ipsam et omnem innocéntiam exuísti.

Tum Pontifex degradator aufert a degradando stolam, dicens:

Signum Dómini per hanc stolam túrpiter abieccisti; ideóque ipsam a te amovémus, quem inhábilem réddimus ad omne Sacerdotále officium exercéndum.

DEGRADATIO AB ORDINE DIACONATUS.

Ministri tradunt degradando in manus librum Evangeliorum, quem Pontifex degradator tollit de manibus ejus, dicens:

A Movémus a te potestátem legéndi Evangelium in Ecclésia Dei, quia id non cómpetit, nisi dignis.

Tum Pontifex degradator exuit degradandum dalmatica, dicens:

Levítico Ordine te privámus, quia tuum in eo ministérium non implevísti.

Deinde Pontifex degradator amovet degradando stolam de humeris, projiciens eam post tergum, dicens:

Stolam cándidam, quam accéperas immaculátam in conspéctu Dómini perferéndam, quia non sic cógno mystério, exéplum conversatiónis tuæ fidélibus præbuísti,

ut plebs dicata Christi nómine posset exinde imitationem acquirere, juste a te amovemus, omne Diaconátus officium tibi prohibentes.

DEGRADATIO AB ORDINE SUBDIACONATUS.

Ministri tradunt in manus degradandi librum Epistolarum, quem Pontifex degradator de manibus illius accipit, dicens:

Auférimus tibi potestatem legéndi Epístolam in Ecclesia Dei, quia hoc ministério indignus es rédditus.

Tum Pontifex degradator exiit degradandum tunicella, dicens:

Tunica Subdiaconáli te exúimus, cujus cor et corpus, timor Dómini castus et sanctus in ætérnum pérmanens, non constríngit.

Deinde Pontifex degradator accipit a degradando manipulum, dicens:

Depóne manipulum, quia per fructus bonórum óperum, quos designat, non expugnásti spirituáles insídias inimíci.

Tum Pontifex tangens amictum degradandi, dicit:

Quia vocem tuam non castigásti, ideo amíctum a te auférimus.

Post hæc, unus ex Ministris trádit in manus degradandi urceolos cum vino et aqua, ac bacile cum manutergio, ac Calicem vacuum cum patena. Tum Archidiaconus tollit de manu degradandi urceolos cum vino et aqua, ac bacile cum buccali et manutergio; Pontifex vero calicem vacuum, et patenam tollit, dicens:

Potestatem introeúndi sacrárium, tangéndi pallas, vasa, et ália induménta sacra, omnéque Subdiaconátus ministérium exercéndi, a te amovemus.

Deinde Ministri exuunt degradandum cingulum, albam, et amictum.

DEGRADATIO AB ORDINE ACOLYTHATUS.

Unus ex Ministris tradit in manus degradandi urceolum vacuum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens:

Immunde, vinum et aquam ad Eucharistiam de cætero non ministres.

Tum unus Ministrorum tradit in manus degradandi candelabrum cum cereo extincto, quod Pontifex degradator accipit de manibus illius, dicens:

Dimitte perferendi visibile lumen officium, quia præbere spirituale moribus neglexisti, atque universum Acolythatus officium hic depone.

DEGRADATIO AB ORDINE EXORCISTATUS.

Unus ex Ministris tradit degradando in manus librum Exorcismorum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens:

Privamus te potestate imponendi manum super energumenos, et daemones de obsessis corporibus expellendi, omni tibi Exorcistatus officio interdicto.

DEGRADATIO AB ORDINE LECTORATUS.

Unus Ministrorum tradit degradando in manus librum Lectionum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens:

IN Ecclesia Dei non legas ulterius, aut cantes, nec panes, aut fructus novos ullatenus benedicas, quia tuum officium non implevisti fideliter et devote.

DEGRADATIO AB ORDINE OSTIARIATUS.

Unus ex Ministris tradit degradando in manus claves Ecclesiae, quas Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens:

Quia in clavibus errasti, claves dimitte: et quia ostia cordis tui male daemónibus obserasti, amovemus a te

**officium Ostiárii: ut non percútiás cymbalum, non apé-
rias Ecclésiám, non sacrárium, non librum ámplius præ-
dicánti.**

DEGRADATIO A PRIMÁ TONSURA.

Pontifex degradator éxtrahit degradando superpelli-
ceum dicens:

Auctoritaté Dei omnipoténtis, Patris, et Fílii, et Spíri-
tus sancti, ac nostra, tibi auférimus hábitum clericá-
lem, et nudámus te religiónis ornátu, ac depónimus,
degradámus, spoliámus, et exúimus te omni Ordine, be-
neficio, et privilegio clericáli, et velut clericális profes-
siónis indignum, redígimus te in servitútem, et ignomí-
niam hábitus sæculáris ac status.

Tum Pontifex degradator cum forcipibus tondere inci-
pit, et per barbitonsorem ibidem præsentem totaliter ton-
deri facit caput degradandi, dicens:

TE, velut ingrátum filium, a sorte Dómini, ad quam
vocátus fúeras, abjécimus, et corónam tui cápitis, re-
gále quidem signum Sacerdotíi, de tuo cápite amovémus,
propter tui regíminis pravitatém.

Tum Ministri Pontificis exuunt degradatum veste, et
habitu Clericali, et ipsum induunt habitum sæcularem.
Quo facto, si fuerit talis casus, quod degradatus tradi de-
beat Curie sæculari, Pontifex degradator degradatum am-
plius non tangit, sed in hunc modum contra ipsum pro-
nuntiat, dicens:

Pronuntiámus, ut hunc exútum omni Ordine ac privi-
legio Clericali, Cúria sæculáris in suum forum recípiat
degradátum.

Tum Pontifex degradator efficaciter, et ex corde, et
omni instantia, pro miserissimo illo derelicto intercedit apud
iudicem sæcularem, ut citra mortis periculum, vel muti-
lationis, contra degradatum sententiam moderetur, dicens:

Domine Iudex, rogámus vos cum omni afféctu, quo
póssumus, ut amóre Dei, pietátis et misericórdiæ in-

tútu, et nostrórum intervéntu precáminum, misérrimo huic nullum mortis, vel mutilatiónis periculum inferátis.

Quo facto, Ministri Curiaë sæcularis degradatum sub sua custodia recipiunt, et discedunt.

O R D O

EXCOMMUNICANDI ET ABSOLVENDI.

NOtandum, quod triplex est excommunicatio; videlicet, minor, major, et anathema. Minor excommunicatio contrahitur per solam participationem cum excommunicato, et a tali potest simplex Sacerdos absolvere absque juratoria cautione; taliter autem excommunicatus confiteatur proprio Sacerdoti, dicens:

Confiteor Deo, et tibi N. quod sum excommunicátus, quia participávi tali excommunicáto in oratióne, vel locutióne, vel bibéndo, vel comedéndo cum eo.

Sacerdos vero absolvens eum, dicit huiusmodi verbis:

Auctoritáte Dei omnipoténtis, et mihi concéssa, absólvo te a vínculo hujus excommunicatiónis, quam conféssus es, et a quálibet ália símili (si qua tenéris), in quantum possum, et débeo; ac restítuo te Ecclesiásticis Sacraméntis. In nómine Pa tris, et Fí lii, et Spíritus sancti.

Major vero excommunicatio, quam Pontifex per sententiam scriptam legendo promulgat, hoc modo profertur:

Cum ego N. talem primo, secúndo, tértio, et quarto, ad malítiam convincéndam legítimè monúerim, ut tale quid fáciat, vel non fáciat; ipse vero mandátum hujúsmodi contémpserit adimplére, quia nihil viderétur obediéntia prodésse humílibus, si contéptus contumácibus non obéset: Idcirco auctoritáte Dei omnipoténtis Patris, et Fílii, et Spíritus sancti, et beatórum Apostolórum Petri, et Pauli, et ómnium Sanctórum, exigénte ipsius contumácia, ipsum excommúnico in scriptis; et támdiú ipsum vitándum denúntio, donec adimpléverit quod mandátur, ut spíritus ejus in die júdicii salvus fiat.

Ordo Excommunicationis, et Absolutionis. 407

Circa absolutionem vero ab hac majori excommunicatione, sive a Canone, sive ab homine prolata, tria sunt specialiter attendenda. Primum est, ut excommunicatus juret ante omnia parere mandatis Ecclesiæ, et ipsius absolventis super eo, propter quod est ligatus vinculo excommunicationis; et si propter manifestam offensam excommunicatus sit, quod ante omnia satisfaciat competenter.

Secundum est, ut reconcilietur; quod fieri debet hoc modo. Excommunicatus namque (ubi sic fieri solitum est) exutus usque ad camisiam ante fores Ecclesiæ, coram Pontifice ipsum absolvere volente, qui indutus amictum, stolam, pluviale violaceum, et mitram simplicem, sedens super faldistorium ante principalem portam Ecclesiæ sibi paratum, genuflexus, detecto capite, humiliter absolutionem petit. Pontifex vero primum accipit ab eo juramentum de parendo mandatis Ecclesiæ; deinde accepta in dextera manu virga, dicit Psalmum **Miserere mei Deus: * secundum magnam misericordiam tuam.** Totus dicitur ut supra, pag. 102. cum **Gloria Patri, etc. Sicut erat, etc.** Deinde subsequenter Psalmus. **Deus misereatur nostri, etc.** prout habetur supra in Benedictione Campanæ, pag. 323. cum **Gloria Patri, etc. Sicut erat, etc.**

Et in quolibet versu Pontifex cum virga leviter inter scapulas verberat absolvendum. Finitis Psalmis, deposita mitra, surgit Pontifex, et dicit:

K yrie eléison.

C hriste eléison.

K yrie eléison.

P ater noster reliqua secreto.

Deinde dicit:

ψ. **Et ne nos inducas in tentationem.**

℣. **Sed libera nos a malo.**

ψ. **Salvum fac servum tuum, vel ancillam tuam, Dómine.**

℣. **Deus meus, sperantem in te.**

℣. Nihil proficiat inimicus in eo, vel in ea.

℞. Et filius iniquitatis non nocébit ei.

℣. Esto ei, Dómine, turris fortitúdinis.

℞. A fácie inimíci.

℣. Dómine, exáudi oratióem meam.

℞. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum.

℞. Et cum spírítu tuo.

O rémus.

Deus, cui próprium est miseréri semper, et párcere, súscipe deprecationem nostram, et hunc fámulum tuum, vel fámulam tuam, quem, vel quam excommunicatiónis caténa constringit, miserátio tuæ pietátis cleménter absolvat. Per Christum Dóminum nostrum.

℞. Amen.

O rémus.

Pæsta, quæsumus, Dómine, huic fámulo tuo, vel huic fámulæ tuæ, dignum pœnitentiæ fructum, ut Ecclésiæ tuæ sanctæ, a cujus integritáte deviáverat peccándo, admissórum véniam consequéndo, reddátur innócius, vel innóxia. Per Christum Dóminum nostrum. ℞. Amen.

Deinde sedet Pontifex, et accepta mitra, dicit:

Auctoritáte Dei omnipoténtis, et beatórum Apostólorum Petri, et Pauli, atque Ecclésiæ suæ sanctæ, et ea, qua fungor, absolvo te a vínculo talis excommunicatiónis, qua ex tali causa ligátus, vel ligáta eras. In nómine Pa $\times$ tris, et Fí $\times$ lii, et Spírítus $\times$ sancti. ℞. Amen.

Deinde surgit Pontifex cum mitra, et apprehendens absolutum per dexteram manum, introducit eum in Ecclesiam, dicens:

Redúco te in grémium sanctæ matris Ecclésiæ, et ad consórtium et communióem totíus Christianitátis, a quibus fúeras per excommunicatiónis senténtiam eliminátus, vel elimináta; et restítuo te participatióni Ecclesiasticórum Sacramentórum. In nómine Pa $\times$ tris, et Fí $\times$ lii, et Spírítus $\times$ sancti. ℞. Amen.

Tertium est, quod absoluto fieri debent justa et rationabilia præcepta. Circa quod considerandum est, utrum ipse fuerit ligatus a Canone, vel ab homine. Si a Canone, satisfacto ei, quem læsit, injungendum est sibi, ne ulterius contra illum Canonem faciat. Quandoque tamen cogendus est de jure sufficienter super hoc cavere. Si vero excommunicatus Auctoritate Apostolica habeat temporale impedimentum, quo minus ad Sedem Apostolicam accedere possit, et propterea ab Ordinario absolvatur; tunc injungendum est absoluto, ut statim, impedimento cessante, debeat se Summo Pontifici præsentare, vel ejus Legato, mandatum illius super hoc impleturus; quod tamen in pueris, et mulieribus, et similibus non servatur, qui sicut perpetuum habent impedimentum, perpetuo excusantur. Si vero aliquis ligatus est ab homine, et tunc aut offensæ ejus est manifesta; tunc satisfacere debet, priusquam absolvatur; aut est dubia, et tunc si post absolutionem apparuerit, ipsum injuste fuisse ligatum, nihil omnino præcipiendum est ei. Si vero apparuerit, ipsum juste fuisse ligatum, præcipiendum est ei quod satisfaciat competenter.

Quando vero anathema, id est, solemnis excommunicatio pro gravioribus culpis fieri debet, Pontifex paratus amictu, stola, pluviali violaceo, et mitra simplici, assistentibus sibi duodecim Presbyteris superpellicis indutis, et tam ipso, quam Presbyteris candelas ardentibus tenentibus, sedet super faldistorium ante altare majus, aut alio loco publico, ubi magis sibi placebit, et ibi pronuntiat et profert anathema, hoc modo:

Quia N. diabolo suadente, Christianam promissionem, quam in Baptismo professus est, per apostasiam postponens, Ecclesiam Dei devastare, Ecclesiastica bona diripere, ac pauperes Christi violenter opprimere non veretur: ideo solliciti, ne per negligentiam pastoralem pereat, pro quo in tremendo judicio ante Principem Pastorum Dominum nostrum Jesum Christum rationem reddere com-

pellámur, juxta quod Dóminus ipse terribiliter comminá-
tur, dicens: Si non annuntiáveris infquo iniquitátem suam,
sánguinem ejus de manu tua requíram; monuimus eum
canónice, primo, secúndo, tértio, et étiam quarto ad ejus
máltiam convincéndam, ipsum ad emendatióem, satisfa-
ctiÓem, et póniténtiam invitátes, et patérno afféctu
corripiétes. Ipse vero, proh dolor! mónita salutária sper-
nens, Ecclesiæ Dei, quam læsit, supérbie spírítu inflátus,
satisfácere dedignátur. Sane præcéptis Dominicis atque
Apostólicis informámur, quid de hujúsmodi prævaricató-
ribus ágere nos opórteat. Ait enim Dóminus: Si manus
tua, vel pes tuus scandalizat te, abscínde eum, et prójice
abs te. Et Apóstolus inquit: Auférte malum ex vobis. Et
íterum: Si is, qui frater nominátur, est fornicátor, aut
avárus, aut idólis sérvíens, aut malédicus, aut ebriósus,
aut rapax, cum ejúsmodi nec cibum súmere. Et Joánnes,
præ cæteris diléctus Christi discípulus, talem nefárium hó-
minem salutáre próhibet, dicens: Nolíte recíperere eum in
domum, nec AVE ei dixéritis. Qui enim dicit illi AVE,
commúnicat opéribus ejus málgnis. Dominica itaque,
atque Apostólica præcépta adimplétes, membrum pútri-
dum et insanábile, quod medicínam non récipit, ferro ex-
communicatiÓnis ab Ecclesiæ córpore abscindámus, ne tam
pestífero morbo réliqua córporis membra véluti venéno
infiántur. Igitur quia mónita nostra, crebrásque exhor-
tatiÓnes contémpsit, quia tértio secúndum Dominicum præ-
céptum vocátus, ad emendatiÓem, et póniténtiam venire
despéxit, quia culpam suam nec cogitávit, nec conféssus
est, nec missa legatiÓe, excusatiÓem áliquam præténdit,
nec véniam postulávit, sed, diábolo cor ejus induránte,
in incépta máltia perséverat, juxta quod Apóstolus dicit:
Secúndum durítiam suam et cor imponitens thesaurizat
sibi iram in die iræ: Idcirco eum cum univérsis complí-
cibus, fautoribúsq; suis, júdicio Dei omnipoténtis Patris,
et Fílii, et Spírítus sancti, et beáti Petri princípis Apo-
stolorúm, et ómnium Sanctórum, necnon et mediocritátis

nostræ auctoritate, et potestate ligandi, et solvendi in celo et in terra nobis divinitus collata, a pretiosi Corporis et Sanguinis Domini perceptione, et a societate omnium Christianorum separamus, et a liminibus sanctæ matris Ecclesiæ in celo et in terra excludimus, et excommunicatum et anathematizatum esse decernimus; et damnatum cum diabolo et angelis ejus, et omnibus reprobis in ignem æternum judicamus: donec a diaboli laqueis resipiscat, et ad emendationem, et pœnitentiam redeat, et Ecclesiæ Dei, quam læsit, satisfaciat: tradentes eum satanæ in interitum carnis, ut spiritus ejus salvus fiat in die judicii.

Et omnes respondent:

Fiat, Fiat, Fiat.

Quo facto, tam Pontifex, quam Sacerdotes debent projicere in terram candelas ardentes, quas in manibus tenebant. Deinde epistola Presbyteris per Parochias, et etiam vicinis Episcopis mittatur, continens nomen excommunicati, et excommunicationis causam; ne quis per ignorantiam ulterius illi communicet, et ut excommunicationis occasio omnibus auferatur.

SI vero anathematizatus pœnitentia ductus, veniam postulare voluerit, et emendationem promittere, Pontifex, qui eum excommunicavit, paratus ut supra, ante januas Ecclesiæ venit, sedens ibidem in faldistorio sibi parato, et duodecim Presbyteri superpelliceis induti eum hinc inde circumstare debent. Adsint etiam illi, quibus injuria, vel damnum est illatum, et ibidem secundum leges divinas omne damnum commissum emendetur. Tum anathematizatus genuflectit coram Pontifice, quem interrogat Pontifex, si pœnitentiam, prout Canones præcipiunt, pro perpetratis sceleribus suscipere velit? Ille tunc genuflexus veniam postulat, culpam confitetur, pœnitentiam implorat, et de futuris cautelam spondet. Tunc Pontifex sedens cum mitra, dicit cum Ministris septem Psalmos Pœnitentiales (quos require supra sub Benedictione Ab-

batis pag. 99.), Pontifice quandoque illum leviter inter scapulas verberante. Finitis Psalmis, Pontifex, deposita mitra, surgit, et dicit:

Kyrie eléison.

Christe eléison.

Kyrie eléison.

Pater noster reliqua secreto.

☩. **Et ne nos indúcas in tentatiónem.**

R̄. **Sed líbera nos a malo.**

☩. **Salvum fac servum tuum, vel ancíllam tuam, Dómine.**

R̄. **Deus meus, sperántem in te.**

☩. **Nihil proficiat inimícus in eo, vel in ea.**

R̄. **Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.**

☩. **Esto ei, Dómine, turris fortitúdinis.**

R̄. **A fácie inimíci.**

☩. **Dómine, exáudi oratiónem meam.**

R̄. **Et clamor meus ad te véniat.**

☩. **Dóminus vobíscum.**

R̄. **Et cum spírítu tuo.**

Oremus.

Deus, cui próprium est miseréri semper et párcere, súscipe deprecatiónem nostram, et hunc fámulum tuum, vel fámulam tuam, quem, vel quam excommuni-
caciónis caténa constringit, miserátio tuæ pietátis clemén-
ter absólvat. Per Christum Dóminum nostrum.

R̄. **Amen.**

Oremus.

Præsta, quæsumus, Dómine, huic fámulo tuo, vel fámulæ tuæ, dignum pœnitentiæ fructum, ut Ecclésiæ tuæ sanctæ, a cujus integritáte deviáverat peccándo, admissórum véniam consequéndo, reddátur innóxius. Per Christum Dóminum nostrum. R̄. **Amen.**

Deinde sedet Pontifex, et accepta mitra, dicit:

Auctoritáte Dei omnipoténtis, et beatórum Apostolórum Petri, et Pauli, atque Ecclésiæ suæ sanctæ, et

ea, qua fungor, absolvo te a vínculo talis excommunicationis, qua ex tali causa ligatus eras. In nomine Pa ꝛ tris, et Ff ꝛ lii, et Spíritus ꝛ sancti.

Rj. Amen.

Tum surgit cum mitra Pontifex, et apprehendens absolutum per dexteram manum introducit eum in Ecclesiam usque ante gradus majoris altaris, interim dicens:

Redúco te in grémium sanctæ matris Ecclesiæ, et ad consórtium, et communionem totius Christianitátis, a quibus fúeras per excommunicationis senténtiam eliminátus; et restítuo te participatióni Ecclesiasticórum Sacramentórum. In nomine Pa ꝛ tris, et Ff ꝛ lii, et Spíritus ꝛ sancti. Rj. Amen.

Quo dicto, et cum ante gradus majoris altaris pervererint, ille ibidem in inferiori gradu altaris genuflectit. Pontifex vero ascendit ad altare, ubi stans versus ad introductum, deposita mitra, absolute dicit:

Orémus.

MAjestátem tuam, quæsumus, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, qui non mortem peccatórum, sed pœniténtiam semper inquiris, respice flentem fámulum tuum, atténde prostrátum, ejúsque planctum in gáudium tua miseratióne convérte; scinde delictórum saccum, et índue eum lætítia salutári; ut post longam peregrinatiónis famem de sanctis Altáribus satiétur, ingressúsque cubículum Regis, in ipsius áula benedicat nomen glóriæ tuæ semper. Per Christum Dóminum nostrum.

Rj. Amen.

Orémus.

DEus miséricors, Deus clemens, qui secúndum multitudinem miseratiónum tuárum peccáta pœniténtium deles, et præteritórum críminum culpas vénia tuæ miseratiónis evácuas, respice propítius super hunc fámulum tuum, et remissiónem sibi ómnium peccatórum suórum tota cordis devotióne poscéntem deprecátus exáudi. Rénova in eo, piíssime Pater, quidquid terréna fragilitáte

414 Ordo Excommunicationis, et Absolutionis.

corrúptum, seu diabólica fraude violátum est, et unitáti cörperis Eoclésiae membrorum perfécta remissióne restítue. Misérére, Dómine, gemítuum, misérére lacrymárum ejus, et non habéntem fidúciam, nisi in misericórdia tua, ad tuæ sacraméntum reconciliatiónis admítte. Per Christum Dóminum nostrum.

Rj. Amen.

Deinde Pontifex producit signum crucis super introductum, qui surgit, et discedit.

O R D O

AD RECONCILIANDUM APOSTATAM, SCHISMATICUM, VEL HÆRETICUM.

Pontifex Apostatam, Schismaticum, vel Hæreticum reconciliare volens, paratus amictu, stola, pluviali albo, et mitra simplici, sedet super faldistorium ante fores Ecclesiæ sibi paratum, coram quo genuflectit reconciliandus, quem interrogat Pontifex de fide, dicens:

Credis duódecim Artículos Fidei?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis in Deum Patrem omnipoténtem, creatórem celi et terræ?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis et in Jesum Christum Fílium ejus únicum Dóminum nostrum?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis quod concéptus est de Spíritu sancto, natus ex María Vírgine?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis quod passus est sub Póntio Piláto, crucifixus, mórtuus, et sepúltus?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis quod descéndit ad inferos?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis quod tértia die resurréxit a mórtuis?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis quod ascéndit ad cœlos, et sedet ad dexteram Dei Patris omnipoténtis?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis quod ventúrus est judicáre vivos et mórtuos?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis in Spíritum sanctum?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis sanctam Ecclésiám Cathólicam, Sanctórum communiónem?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis remissionem ómnium peccatórum?

Ille respondet:

Credo.

Pontifex interrogat:

Credis carnis resurrectionem, et vitam æternam?

Ille respondet:

Credo.

Deinde Pontifex surgit cum mitra, et super illum genuflexum dicit absolute, incipiens:

EXorcizo te, immunde spiritus, per Deum Patrem omnipotentem, et per Jesum Christum Filium ejus, et per Spiritum sanctum, ut recedas ab hoc famulo Dei, quem Deus, et Dominus noster, ab erroribus, et perceptionibus tuis liberare, et ad sanctam matrem Ecclesiam Catholicam atque Apostolicam revocare dignatur. Ipse tibi imperet, maledicte, ac damnate, qui pro salute hominum passus, mortuus, et sepultus est, te, atque omnes vires tuas superavit, ac resurgens celos ascendit, inde venturus iudicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem.

Tum signat illum cum pollice dexteræ manus in fronte signo crucis, dicens:

ACcipe signum Crucis Christi, atque Christianitatis, quod prius acceptum non custodivisti, sed male ceptus abnegasti.

Deinde surgit ille, et Pontifex, retenta mitra, sinistra sua illum apprehendit per manum dexteram, dicens:

Ingredere in Ecclesiam Dei, a qua incaute aberrasti, ac evasisse te laqueos mortis, agnosce: horrésce idóla, respue omnem pravitatem, sive superstitionem hæreticam, vel Gentilem, aut Judæicam. Cole Deum Patrem omnipotentem, et Jesum Christum Filium ejus, et Spiritum sanctum, unum, vivum, et verum Deum, sanctam, et individuum Trinitatem.

Tum introducit illum in Ecclesiam per manum, ut eum apprehendit, usque ad altare majus, coram quo in infimo gradu ille genuflectit. Pontifex vero ascendit ad medium altaris, ubi deposita mitra, stans versus ad illum, dicit absolute:

OMnipotens, sempiternè Deus, hanc ovem tuam de faucibus lupi tua virtute substractam, paterna recipe pie-

tate, et gregi tuo refórma pia benignitate; ne de familie tue damno inimicus exfílet, sed de conversi6ne et liberati6ne ejus, Ecclésia tua, ut pia mater de filio reperto, gratuletur. Per Christum D6minum nostrum.

R. Amen.

Orémus.

DEus, qui h6minem ad imáginem tuam c6nditum miseric6rditer réparas, quem mirabíliter creásti; respice propítius super hunc fámulum tuum, ut quod hujus ignorantie cæcitate, hostili et diab6lica fráude surréptum est, indulgentia tuæ pietátis ignóscat, et absólvat, et altáribus sacris recepta veritátis tuæ communi6ne reddátur. Per Christum D6minum nostrum.

R. Amen.

Deinde sedet ibidem Pontifex super faldistorio, et accepta mitra, interrogat illum iterum de Fide Catholica, dicens:

Credis in Deum Patrem omnipoténtem, creat6rem cœli et terræ?

Respondet ille:

Credo.

Interrogatio:

Credis et in Jesum Christum ejus Fílium únicum, D6minum nostrum, natum, et passum?

Respondet:

Credo.

Interrogatio:

Credis in Spíritum sanctum, sanctam Ecclésiam Catholicam, Sanct6rum communi6nem, remissi6nem peccat6rum, carnis resurrecti6nem, et vitam ætérnam post mortem?

Respondet:

Credo.

Postea interrogat Pontifex:

Homo, abrenúntias sátanæ, et ángelis ejus?

Respondet:

Abrenúntio.

Interrogatio:

A brenúntias étiam omni sectæ gentilitátis, vel hæreticæ pravitátis, sive Judáicæ superstitiónis?

Respondet:

A brenúntio.

Interrogatio:

V is esse, et vívere in unitáte sanctæ Fidei Cathólicæ?

Respondet:

Volo.

Tunc deposita mitra, surgit Pontifex, et reconciliatus accedit ad pedes ejus, coram se genuflectens: Pontifex vero imponit manum dexteram super caput illius, dicens:

O rémus.

Domine, Deus omnipotens, Pater Dómini nostri Jesu Christi, qui dignátus es hunc fámulum tuum ab errore Gentilitátis, vel mendácio hæreticæ pravitátis, sive Judáicæ superstitiónis, cleménter erúere, et ad Ecclesiám tuam sanctam revocáre: tu, Dómine, emítte in eum Spíritum sanctum Paráclitum de cælis. *R.* Amen.

Spíritum sapiéntiæ, et intelléctus. *R.* Amen.

Spíritum consilii, et fortitúdinis. *R.* Amen.

Spíritum sciéntiæ, et pietátis. *R.* Amen.

A dímpite eum lúmine splendóris tui, et in nómine ejúsdem Dómini nostri Jesu Christi signétur signo Cru ☩ cis in vitam ætérnam. *R.* Amen.

Post hæc, si reconciliatus sit is, qui præcipuus et notabilis fautor schismatis extitit, genuflexus, ut supra, facit publice professionem, et abjurationem, Pontifice cum mitra in faldistorio ante altare sedente, dicens:

EGo *N.* compérto divisiónis láqueo, quo tenébar, diú-tina mecum deliberatióne pertráctans, prona et spontánea voluntáte, ad unitátem Sedis Apostólicæ, divína grátia duce, revérsus sum: ne vero non pura mente, seu simuláte revérsus existimer, spóndeo sub órdis mei casu et anathématis obligatióne, atque promítto tibi, tali Epí-scopo, et per te Sancto Petro Apostolórum Príncipi, atque

sanctissimo in Christo Patri et Dómino nostro, Dómino N. Papæ N. et Successóribus suis, me núnquam quorúmlibet suasionibus, vel quocúmque alio modo, ad schisma, de quo Redemptóris nostri grátia liberánte eréptus sum, reversúrum; sed semper in unitáte Ecclesiæ Cathólicæ, et in communióne Románi Pontíficis per ómnia permansúrum: unde jurans dico per Deum omnipoténtem, et sancta Dei Evangélia, me in unitáte, et communióne præmissis inconcússe mansúrum. Et si (quod absit) ab hac me unitáte aliqua occasiõe, vel arguménto divisero, perjúrri reátum incúrrens æternæ obligátus pœnæ invéniam, et cum auctóre schismatis hábeam in futúro sæculo portiõnem.

Deinde super librum Evangeliorum, quem Pontifex ante se tenet apertum, ponit ambas manus extensas, junctis digitis, dicens:

Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

Tum producto per Pontificem signo crucis super reconciliatum, surgit reconciliatus, et discedit.

Si vero reconciliatus fuerat hæresiarcha, seu præcipuus auctor alicujus hæresis, omissa promissione præcedente, facit sequentem, genuflexus coram Pontifice cum mitra in faldistorio ante altare sedente, dicens:

EGO N. cognóscens veram Cathólicam et Apostólicam Fidem, anathematizo hic públice omnem hæresim, præcipue illam, de qua háctenus éxtiti infamátus, quæ astrúere conátur hoc, vel illud. Conséntio autem sanctæ Románæ Ecclesiæ, et Apostólicæ Sedi: ore, et corde profiteor me credere sic, vel sic, et eámdem Fidem tenére, quam sancta Romána Ecclesiá auctoritáte Evangélica et Apostólica tenéndam tradit. Jurans hoc per sanctam Homóusion, id est, ejúsdem substántiæ Trinitátem, per sacrosáncta Evangélia Christi; eos autem, qui contra Fidem hanc vénerint, cum dogmátibus, et sectatóribus suis, ætérno anathémate dignos esse pronúntio. Et si ego ipse, (quod absit) aliquándo contra hæc áliquíd assentíri, aut prædicáre præsumpsero, cánonum severitáti subjáceam.

420 Ordo ad Reconciliandum Apostatam, etc.

Et mox ambas manus extensas, digitis non disjunctis, ponit super librum Evangeliorum, quem Pontifex ante se apertum tenet, dicens:

Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

Tum producto per Pontificem signo crucis super reconciliatum, surgit ipse reconciliatus, et discedit.

DE ITINERATIONE

PRÆLATORUM.

Prælatus incipiens iter agere, antequam equum ascendat, inchoat hanc Antiphonam:

In viam pacis.

Canticum Zachariæ. Luc. 1.

Benedíctus Dóminus Deus Israel, * quia visitávit et fecit redemptiónem plebis suæ.

Et eréxit cornu salútis nobis: * in domo David púeri sui.

Sicut locútus est per os Sanctórum, * qui a sæculo sunt, prophetárum ejus.

Salútem ex inimícis nostris, * et de manu ómnium, qui odérunt nos.

Ad faciéndam misericórdiam cum pátribus nostris: * et memorári testaménti sui sancti.

Jusjurándum, quod jurávit ad Abraham patrem nostrum, * datúrum se nobis.

Ut sine timóre, de manu inimicórum nostrorum liberáti, * serviámus illi.

In sanctitáte et justítia coram ipso, ómnibus diébus nostris.

Et tu, puer, Prophéta Altíssimi vocáberis: * præbis enim ante fáciem Dómini paráre vias ejus.

Ad dandam sciéntiam salútis plebi ejus, * in remissionem peccatórum eórum.

Per viscera misericórdiæ Dei nostri: * in quibus visitávit nos, óriens ex alto.

Illumináre his, qui in ténebris, et umbra mortis se-
dent: * ad dirigéndonos pedes nostros in viam pacis.

Glória Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Deinde dicit totam Antiphonam, et alia sequentia:

IN viam pacis et prosperitátis dirigat nos omnipotens
et miséricors Dóminus, et Angelus Ráphael comitétur
nobiscum in via, ut cum pace, salúte et gáudio revertá-
mur ad própria.

Kyrie eléison.

Christe eléison.

Kyrie eléison.

Pater noster secreto.

ŷ. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

℞. Sed libera nos a malo.

ŷ. Salvos fac servos tuos.

℞. Deus meus, sperántes in te.

ŷ. Mitte nobis, Dómine, auxiliúm de sancto.

℞. Et de Sion tuére nos.

ŷ. Esto nobis, Dómine, turris fortitúdinis.

℞. A fácie inimíci.

ŷ. Nihil proficiat inimícus in nobis.

℞. Et filius iniquitátis non appónat nocére nobis.

ŷ. Benedictus Dóminus die quotidie.

℞. Prósperum iter fáciat nobis Deus salutárium no-
strórum.

ŷ. Vias tuas, Dómine, demónstra nobis.

℞. Et sémitas tuas édoce nos.

ŷ. Utinam dirigántur viæ nostræ.

℞. Ad custodiéndas justificatiónes tuas.

ŷ. Erunt prava in dirécta.

℞. Et áspera in vias planas.

ŷ. Angelis suis Deus mandávit de te.

℞. Ut custódiant te in ómnibus viis tuis.

ŷ. Dómine, exáudi oratiónem meam.

℞. Et clamor meus ad te véniat.

Ÿ. Dóminus vobíscum.

R̄. Et cum spírítu tuo.

O rémus.

DEus, qui filios Israel per maris médium sicco vestígio ire fecísti, quique tribus Magis iter ad te, stella duce, pandísti; tribue nobis, quæsumus, iter próspèrum, tempúsque tranqúillum; ut Angelo tuo sancto cómite, ad eum quo pérgimus locum, ac demum ad ætérnæ salútis portam pervenire feliciter valeámus.

DEus, qui Abraham púerum tuum de Ur Chaldæórum edúctum, per omnes suæ peregrinatiónis vias illæsum custodísti, quæsumus, ut nos fámulos tuos custodíre dignéris; esto nobis, Dómine, in procínctu suffrágium, in via solátium, in æstu umbráculum, in plúvia et frígore teguméntum, in lassitúdi- ne vehículum, in adversitatè præsidium, in lúbrico báculus, in naufrágio portus; ut te duce, quo téndimus prospère perveniámus, et demum incolúmes ad própria redeámus.

Adesto, quæsumus, Dómine, supplicatió- nibus nostris, et viam famulórum tuórum in salútis tuæ prosperitatè dispóne; ut inter omnes viæ, et vitæ hujus varietátes tuæ semper protegámur auxílio.

PRæsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut família tua per viam salútis incédât, et beáti Joánnis præcursóris hortaménta sectándo, ad eum, quem prædixit, secúra pervéniat, Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spírítus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R̄. Amen.

Tum dicit Pontifex:

Ÿ. Procedámus cum pace.

R̄. In nómine Dómini.

Et discedunt.

O R D O

AD RECIPIENDUM PROCESSIONALITER PRÆLATUM,
VEL LEGATUM.

Cum Prælati, vel Legati civitatem aliquam vel oppidum insigne est ingressurus, processio Cleri ex more loci ordinata cum Cruce procedit illi obviam extra portam urbis, et cum Legatus, sive Prælati advenerit, Prælati ejus loci indutus amictu, stola, pluviali, et mitra pretiosis, sive primam dignitatem habens, indutus superpelliceo, et pluviali pretioso, offert venienti Crucem osculandam, quam Legatus seu Prælati ex equo, vel si maluerit, descendens in terram super tapetem stratum genuflexus devote osculatur. Tum, si intrans est Episcopus, vel major, aut Presbyter vel Episcopus Cardinalis, Cantores incipiunt, et proseguuntur Antiphonam ton. 2.

Sacerdos et Pontifex, et virtutum opifex, pastor bone in populo sic placuisti Domino.

Vel dicatur Responsorium ton. 8.

Ecce Sacerdos magnus, qui in diebus suis placuit Deo: Ideo jurejurando fecit illum Dominus crescere in plebem suam.

Ÿ. Benedictionem omnium Gentium dedit illi, et testamentum suum confirmavit super caput ejus. Ideo. * Gloria Patri. * Ideo.

Si vero Legatus recipiendus sit Diaconus Cardinalis, cantatur Responsorium ton. 7.

Fidelis namque et prudens dispensator in magni patrisfamilias domo constitutus erat: Ut conservis suis mensuram tritici erogaret.

Ÿ. Pro salute et augmento gregis sibi commissi cura pervigili sollicitus erat. * Ut conservis.

Si autem duo, vel plures reciperentur Legati, etiam si non essent Episcopi, vel Presbyteri Cardinales, cantatur Antiphona ton. 8.

Vos estis cives Sanctórum, et doméstici Dei, superædificáti supra fundaméntum Apostolórum, et Prophetarum.

In porta autem urbis consueverunt Magistratus illius obviare Legato, vel Prælato primo intranti, ac illum benigne suscipere et associare, ac baldachinum super eum deferre. Incepta Antiphona, processio, quæ locum habere debet immediate ante crucem Prælati, nisi intersint Canonici Cathedralis Ecclesiæ, ordine suo progreditur, et cantantur post dictas Antiphonas, seu Responsoria, alia Cantica, vel Hymni, prout magis placebit, usque ad Ecclesiam majorem, seu principalem loci. Si vero processioni intersint Canonici Ecclesiæ Cathedralis, illi soli possunt ire post crucem Legati immediate ante eum. Equitantes vero omnes equitare debent ante processionem; togati vero debent Legatum, seu Prælatum sequi. Cum Prælatus, seu Legatus descenderit, et intrat portam majoris seu principalis Ecclesiæ, Prælatus Ecclesiæ, seu majorem dignitatem habens, indutus, ut supra, detecto capite, offert illi aspersorium cum aqua benedicta, quod Prælatus seu Legatus accipiens aspergit primo seipsum, deinde alios. Tum idem Prælatus Ecclesiæ, seu primam dignitatem habens, offert ei naviculam, aliquo alio Sacerdote superpelliceo induto thuribulum porrigente, et Legatus, seu Prælatus imponit incensum, et statim Prælatus Ecclesiæ, seu dignitatem habens, incensat ipsum Prælatum, seu Legatum stantem cooperto capite, more consueto. Deinde procedunt ad altare majus Ecclesiæ, et ibi super faldistorio ante infimum gradum altaris parato procumbit, et orat Prælatus, seu Legatus. Interim vero Prælatus Ecclesiæ, seu dignitatem majorem habens, stans in cornu Epistolæ altaris versus ad orantem detecto capite, dicit:

℣. Protéctor noster áspice Deus.

℞. Et réspice in fáciem Christi tui.

Cum omnibus sequentibus, si receptus sit Prælatus, aut Legatus, Episcopus vel Presbyter Cardinalis. Si vero sit Diaconus Cardinalis, omisso versu præcedente, dicit sequentes tantum:

- V. **Salvum fac servum tuum.**
 R. **Deus meus, sperantem in te.**
 V. **Mitte ei, Dómine, auxilium de sancto.**
 R. **Et de Sion tuere eum.**
 V. **Nihil proficiat inimicus in eo.**
 R. **Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.**
 V. **Dómine, exáudi orationem meam.**
 R. **Et clamor meus ad te veniat.**
 V. **Dóminus vobiscum.**
 R. **Et cum spiritu tuo.**

Orémus.

Omnípotens, sempitérne Deus, qui facis mirabilia magna solus, prætende super hunc famulum tuum; et cunctas congregatiónes illi commissas, Spíritum grátiae salutaris, et ut in veritate tibi compláceat, perpétuum ei rorem tuæ benedictiónis infunde. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

His dictis, Cantores cantant aliquam Antiphonam eis magis placentem de Sancto Patrono Ecclesiae cum versiculo de eodem Sancto. Et cum dicitur versiculus, surgens Praelatus vel Legatus, ascendit ad altare, osculaturque illud in medio, deinde procedit ad cornu Epistolæ, ubi stans, ad ipsum altare versus, cantat Orationem de dicto Sancto: deinde ad medium altaris revertitur, ubi stans dat benedictionem solemnem populo, dicens:

Sit nomen Dómini benedictum, etc.

Qua data, facit promulgari per unum ex suis, sive ex beneficiatis Ecclesiae, Indulgentias, quas ipse interessentibus concedit; deinde Praelatus Ecclesiae, et alii, dimissis paramentis, associant illum usque ad diversorium suum. Cum vero novus Praelatus primo ad Ecclesiam suam veniens recipitur, loco Orationis prædictæ. **Omnípotens sempitérne Deus**, dicitur sequens Oratio:

Orémus.

Deus, ómnium fidélium pastor et rector, famulum tuum N. quem Ecclesiae tuæ præesse voluisti, propi-

426 Ordo ad recipiendum Prælatum, etc.

tius respice: da ei, quæsumus, verbo et exemplo, quibus præest, proficere, ut ad vitam, una cum grege sibi credito, perveniat sempiternam. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

ORDO

AD VISITANDAS PAROCHIAS.

Pontifex visitaturus Diocesim, et Parochias suas, cum ad civitatem, seu oppida suæ Diœcesis pervenerit, recipitur processionaliter eo ordine, prout supra in receptione Prælati seu Legati dictum est. Hoc solo dempto, quod loco Orationis, **Omnípotens sempitérne Deus, qui facis mirabilia, etc.** seu **Deus, ómnium etc.** ipso Prælato ante altare in faldistorio genuflectente, dicitur sequens Oratio:

Orémus.

Deus, humilium visitátor, qui eos patérna dilectióne consoláris, prætende societáti nostræ grátiam tuam, ut per eos, in quibus hábitas, tuum in nobis sentiámus advéntum. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Qua finita, Pontifex surgens, ascendit ad altare majus, osculaturque illud in medio, et ibidem populo solemniter benedicit.

Deinde, vel in medio Missæ, versus ad populum sedens proponit populo causas adventus sui, quia sacri Canonis, et Ecclesiasticus ordo hoc fieri præcipiunt propter multa.

Primo, ad absolvendas animas defunctorum.

Secundo, ut sciat, et videat qualiter Ecclesia ipsa spiritualiter, et temporaliter gubernetur; quomodo se habeat in ornamentis; qualiter ibi Ecclesiastica Sacramenta ministrantur, et divina officia peraguntur; quale servitium ibi

impeditur; qualis sit vita Ministrorum, et populi: ut ex officio inquisitionis suæ, per eum, si qua in præmissis corrigenda fuerint, corrigantur et emendentur.

Tertio, ad adulteria, fornicationes, sacrilegia, divinationes, et similia publica in populo punienda, ad quod interdum non sufficiunt Ecclesiarum Rectores; ostendens diligenter populo, quam damnabilia, et detestanda sunt crimina ipsa.

Quarto, propter casus, qui de jure, vel consuetudine, ad Episcopum dumtaxat pertinere noscuntur, qui in Constitutionibus Synodalibus continentur, in quibus nullus alius se intromittere potest; protestans plebi, quod si quis vel si qua in aliquo ipsorum casuum, vel in quocumque alio, consilio ejus indiguerit, paratus sit benigne audire, et consilium et absolutionem impendere, ac penitentiam misericorditer injungere salutarem.

Quinto, ad exhibendum Sacramentum Confirmationis, cujus solus Episcopus ordinarius minister est.

Deinde inducit diligenter populum ad penitentiam, et instruit in Ecclesiasticis Sacramentis, et in Articulis Fidei, et qualiter debent declinare a malo, et facere bonum; fugere vitia, et sectari virtutes: alteri non facere, quod sibi fieri nolunt. His expletis, fit populi confessio, et absolutio generalis, et indulgentia datur per Pontificem. Post hæc Pontifex, deposita cappa, induitur amictu, stola, pluviali violacei, vel nigri coloris, et mitra simplici, et stans cum mitra juxta altare, versus ad populum, incipit Antiphonam, **Si iniquitates**. Postea cum Ministris, seu Capellanis suis, dicit Psalmum. **De profundis**, totum, ut supra in benedictione Abbatis, pag. 105. et in fine:

ψ. **Réquiem ætérnam * dona eis, Dómine.**

℞. **Et lux perpétua * lúceat eis.**

Tum dicit totam Antiphonam.

Si iniquitates observáveris, Dómine: Dómine, quis sustinebit?

Qua dicta, deposita mitra, dicit:

Kyrie eléison.

Christe eléison.

Kyrie eléison.

Pater noster. Quod secrete completur. Et interim accepto aspersione, cum aqua benedicta, tertio aspergit ante se: deinde imposito incenso in thuribulo, et illo benedicto, eodem modo incensat. Quo facto pronuntiat versus:

Ÿ. **Et ne nos inducas in tentationem.**

R). **Sed libera nos a malo.**

Ÿ. **In memoria eterna erunt justi.**

R). **Ab auditione mala non timebunt.**

Ÿ. **A porta inferi.**

R). **Erue, Domine, animas eorum.**

Ÿ. **Requiem eternam dona eis, Domine.**

R). **Et lux perpetua luceat eis.**

Ÿ. **Domine, exaudi orationem meam.**

R). **Et clamor meus ad te veniat.**

Ÿ. **Dominus vobiscum.**

R). **Et cum spiritu tuo.**

Orémus.

DEus, qui inter Apostolicos Sacerdotes famulos tuos Pontificali fecisti dignitate vigere; presta, quaesumus, ut eorum quoque perpetuo aggregentur consortio. Per Christum Dominum nostrum. R). Amen.

Deinde aqua benedicta, thuriferario, duobus ceroferrariis, Cruce et Clero praecedentibus, et cantantibus Responsorium:

Qui Lazarum resuscitasti a monumento foetidum, Tu eis, Domine, dona requiem, et locum indulgentiae.

Ÿ. **Qui venturus es iudicare vivos et mortuos, et saeculum per ignem. Tu eis, Domine.**

Pontifex cum mitra exit ad Coemeterium, interim dicens cum Ministris suis Antiphonam:

Si iniquitates, etc.

Deinde Psalmum. De profundis clamavi, totum ut supra, pag. 105. Et in fine.

ŷ. Réquiem ætérnam * dona eis, Dómine.

℞. Et lux perpétua * lúceat eis.

Et Antiphona repetitur:

Si iniquitátes observáveris, Dómine: Dómine, quis sustinébit?

Quibus omnibus dictis, cum fuerint in medio Cæmetèrii, subsistunt suo ordine, et chorus cantat Responsorium:

Líbera me, Dómine, de morte ætérna, in die illa treménda: * Quando cœli movéndi sunt, et terra: * Dum véneris iudicáre sæculum per ignem.

ŷ. Tremens factus sum ego, et tímeo, dum discússio vénerit, atque ventúra ira. * Quando cœli movéndi sunt, et terra.

ŷ. Dies illa, dies iræ, calamitátis et misériæ, dies magna et amára valde. * Dum véneris.

ŷ. Réquiem ætérnam dona eis, Dómine: et lux perpétua lúceat eis.

Tum repetitur Responsorium:

Líbera me, Dómine, etc.

Usque ad primum versum. Interim dum Responsorium repetitur, offertur per digniorem Ecclesiæ navicula, et per alium ex Ministris thuribulum Pontifici; qui ponit incensum more consueto. Responsorio repetito, Chorus cantat:

Kyrie eléison.

Christe eléison.

Kyrie eléison.

Mox Pontifex, mitra deposita, convenienti voce dicit:

Pater noster reliqua secreto.

Deinde aspergit, et incensat, prout fecit in Ecclesia:

Quo facto, dicit versus:

ŷ. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

℞. Sed líbera nos a malo.

ŷ. In memória ætérna erunt justí.

℞. Ab auditióne mala non tímébunt.

ŷ. A porta inferi.

℞. Erue, Dómine, ánimas eórum.

ψ. Réquiem ætérnam dona eis, Dómine.

℞. Et lux perpétua lúceat eis.

ψ. Dómine, exáudi oratióem meam.

℞. Et clamor meus ad te véniat.

ψ. Dóminus vobíscum.

℞. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

DEus, qui inter Apostólicos Sacerdótes fámulos tuos Sacerdotáli fecisti dignitáte vigére; præsta, quæsumus, ut eorum quoque perpétuo aggregéntur consórtio.

DEus vénix largítor, et humanæ salútis amátor, quæsumus cleméntiam tuam, ut nostræ congregatiónis fratres, propínquos, et benefactóres, qui ex hoc sæculo transiérunt, beáta María semper Vírgine intercedénte cum ómnibus Sanctis tuis, ad perpétuæ beatitúdinis consórtium perveníre concédas.

DEus, cujus miseratióne animæ fidélium requiescant, fámulis et famulábus tuis ómnibus hic et ubique in Christo quiescéntibus, da propítius véniam peccatórum, ut a cunctis reátibus absolúti, tecum sine fine læténtur.

Per Christum Dóminum nostrum. ℞. Amen.

ψ. Réquiem ætérnam dona eis, Dómine.

℞. Et lux perpétua lúceat eis.

Tum duo Cantores dicunt:

ψ. Requiéscant in pace.

℞. Amen.

Et mox Pontifex, elevata dextera, producit signum crucis ab omni parte super Cœmeterium. Tum accepta mitra per Pontíficem, revertuntur omnes ad Ecclesiam, ordine quo venerunt, Choro dicente congruenti voce sine nota lectum Psalmum.

Miserére mei, Deus, * secúndum magnam misericórdiam tuam, ut supra, pag. 102. cum ψ. Réquiem ætérnam * dona eis, Dómine. ℞. Et lux perpétua * lúceat eis.

Quem etiam Pontifex ipse dicit voce demissa cum Ministris, seu Capellanis suis: quibus dictis, et cum ad Cho-

rum ante majus altare pervenerit Pontifex, deposita mitra, stans ibidem in medio, versus ad altare, dicit:

Kyrie eléison.

Christe eléison.

Kyrie eléison.

Pater noster reliqua secreto.

Deinde dicit:

Ÿ. **Et ne nos indúcas in tentatiónem.**

R̄. **Sed líbera nos a malo.**

Ÿ. **A porta ínferi.**

R̄. **Erue, Dómine, ánimas eórum.**

Ÿ. **Dómine, exáudi oratiónem meam.**

R̄. **Et clamor meus ad te véniat.**

Ÿ. **Dóminus vobíscum.**

R̄. **Et cum spírítu tuo.**

O rémus.

A **Bsólve, quæsumus, Dómine, ánimas famulórum famularúmque tuárum, ab omni vínculo delictórum, ut in resurrectionis glória inter Sanctos et eléctos tuos resuscitati respírent. Per Christum Dóminum nostrum.**

R̄. **Amen.**

His peractis, depositis stola et pluviali nigris, seu violaccis, et assumptis albis, incipit visitationem a sanctissima Eucharistia, ad Baptisterium, inde ad sancta Olea, ad sacras Reliquias, tum ad Altaria et Capellas, et sacras Imagines, item ad Sacristiam, et Cornucium se confert; post, ad ardes Canonicales, hospitalia, confraternitates, et alia loca pia. Poterit postea Pontifex confirmare pueros, præmissa monitione, et aliis servatis, prout supra in principio de Confirmandis dictum est.

Expedita itaque Confirmatione, et benedictis ornamentis, si quæ benedicenda sunt, depositisque indumentis Ecclesiasticis, confessiones, et deinde quærelas; si quæ sunt, audit. Tum de conversatione Cleri et populi, ac qualiter spiritualia et temporalia in ipsa Ecclesia ministrantur; et de libris ac ornamentis diligenter de plano inquirat.

Peracta demum visitatione illius loci, et omnibus expeditis, cum discedere voluerit Pontifex, in suo habitu communi accedit ad Ecclesiam, et stans ante altare in cornu Epistolæ versus ad illud, dicit Psalmum:

De profundis, pag. 105. totum, cum *Requiem æternam*, et Antiphonam, Si iniquitates, deinde dicit:

Pater noster secreto.

Ÿ. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

Ÿ. A porta inferi.

R. Erue, Dómine, ánimas eórum.

Ÿ. Requiéscant in pace.

R. Amen.

Ÿ. Dómine, exáudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

Ÿ. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spíritu tuo.

(Orémus.

DEus, cujus miseratióne ánimæ Fidélium requiéscant, fámulis, et famulábus tuis ómnibus hic, et ubique in Christo quiescéntibus, da propítius véniam peccatórum, ut a cunctis reátibus absolúti, tecum sine fine læténtur. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Post hæc discedit quo voluerit.

ORDO

AD RECIPIENDUM PROCESSIONALITER IMPERATOREM.

Quando Imperator venit ad aliquam urbem, vel oppidum insigne, Clerus urbis obviam venit ei processionaliter, ut dictum est superius de receptione Prælati, vel Legati; tamen extra portam aliquantulum magis remote, quam Prælato, et Legato fieri solet. Imperator ex equo,

vel (quod magis convenit) descendens in terra, super tapete stratum genuflexus, osculatur ibidem Crucem, et sub baldachino ducitur usque ad Ecclesiam. Processio præcedit immediate Imperatorem, et is qui gladium Imperatori præfert, equitet immediate post Prælatum processionis. Si vero Legatus Apostolicus Imperatorem reciperet, aut cum eo urbem intraret, vel alias secum iret, vel equitaret, ille qui gladium Imperatori præfert, et alius Crucem Legati portans, simul ire debent. Crux Legati, quia debetur ei latria, erit a dexteris, et gladius Imperatoris a sinistris. Interim dum procedunt ad Ecclesiam, cantatur Antiphona, ton. 8.

Ecce ego mitto Angelum meum, qui præparabit viam tuam ante faciæ meam.

Et post Antiphonam prædictam cantantur Hymni, vel alia Cantica devota, prout magis placebit. Cum Imperator descenderit, et intrat Ecclesiam. Prælatus Ecclesiæ, accepto aspersorio, aspergit eum, deinde alios in genere; et procedunt usque ad altare majus, coram quo Imperator genuflectit super faldistorio ibidem sibi parato. Prælatus vero Ecclesiæ ascendit ad cornu Epistolæ altaris, ubi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit:

- ŷ. **Deus, iudicium tuum Regi da.**
- R. **Et justitiam tuam filio Regis.**
- ŷ. **Salvum fac N. Imperatorem nostrum, Dómine.**
- R. **Deus meus, sperantem in te.**
- ŷ. **Mitte ei, Dómine, auxilium de sancto.**
- R. **Et de Sion tuere eum.**
- ŷ. **Nihil proficiat inimicus in eo.**
- R. **Et filius iniquitatis non appónat nocere ei.**
- ŷ. **Fiat pax in virtute tua.**
- R. **Et abundantia in túrribus tuis.**
- ŷ. **Dómine, exáudi orationem meam.**
- R. **Et clamor meus ad te véniat.**
- ŷ. **Dóminus vobiscum.**
- R. **Et cum spíritu tuo.**

O r é m u s .

Deus, in cujus manu sunt corda Regum, inclina ad preces humilitatis nostræ aures misericordiæ tuæ, et Imperatōri nostro fámulo tuo N. régimen tuæ sapiéntiæ appóne, ut háustis de tuo fonte consiliis, et tibi pláceat, et super ómnia regna præcéllat.

Præténde, Dómine, quæsumus, fámulo tuo N. Imperatōri nostro dexteram cœlestis auxilii, ut te toto corde perquirat, et quæ digne póstulat, ásequi mereátur. Per Christum Dóminum nostrum.

ñ. Amen.

Deinde si Prælatus sit Episcopus, vel Major, stans ante altare, benedicit solemniiter populo, dicens:

Sit nomen Dómini benedictum, etc.

Intellige, si non sit præsens Legatus; quia benedicit Legatus, si sit præsens ibi. Qua benedictione data, depositis sacris vestibus, associat Imperatorem usque ad ejus hospitium. Si autem Prælatus ipse non sit Episcopus, vel Major, finitis orationibus prædictis, depositis vestibus sacris, associat, ut supra.

O R D O

AD RECIPIENDUM PROCESSIONALITER REGEM.

Quando Rex ad aliquam urbem, aut oppidum insigne venit, Clerus processionaliter obviam vadit ei extra portam, ubi Rex ex equo, vel (quod magis convenit) descendens, in terra super tapete stratum genuflexus, osculatur Crucem, quæ per Prælatum sibi porrigitur. Deinde sub baldachino ducitur usque ad Ecclesiam, ordine supradicto.

Interim cantatur Responsorium, ton. 8.

Elégit eum Dóminus, Et excelsum fecit illum præ Régibus terræ.

Ÿ. **Glorificávit eum in conspéctu Regum, et non confundétur. * Et excélsium.**

Ÿ. **Glória Patri, et Fílio, et Spíritui sancto. * Et excélsium.**

Deinde cantantur Hymni, vel alia Cautica magis placentia. Cum Rex Ecclesiam intrat, Prælati, accepto aspersorio, aspergit eum, deinde alios in genere; et procedunt usque ad altare majus, coram quo Rex genuflectit super faldistorio ibidem sibi parato, et orat. Prælati vero ascendit ad cornu Epistolæ altaris, ubi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit:

Ÿ. **Deus, júdicium tuum Regi da.**

R. **Et jústitiam tuam filio Regis.**

Ÿ. **Salvum fac Regem nostrum, Dómine.**

R. **Deus meus, sperántem in te.**

Ÿ. **Mitte ei, Dómine, auxiliúm de sancto.**

R. **Et de Sion tuere eum.**

Ÿ. **Nihil proficiat inimicus in eo.**

R. **Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.**

Ÿ. **Fiat pax in virtúte tua.**

R. **Et abundántia in túrribus tuis.**

Ÿ. **Dómine, exáudi oratióem meam.**

R. **Et clamor meus ad te véniat.**

Ÿ. **Dóminus vobíscum.**

R. **Et cum spíritu tuo.**

Orémus.

Deus, cui omnis potestas et dignitas famulatur, da huic famulo tuo Regi nostro N. prosperum sue dignitatis effectum, in qua te semper timeat, tibi que jügiter placere conténdat. Per Christum Dóminum nostrum.

R. **Amen.**

Deinde Prælati, si sit Episcopus, vel Major, accedit ad medium altaris, et ibi populo solemniter benedicit.

Tum sacris dimissis vestibus, Regem usque ad hospitium comitatur.

O R D O

AD RECIPIENDUM PROCESSIONALITER PRINCIPEM
MAGNÆ POTENTIÆ.

Quando Princeps magnæ potentiæ ad aliquam urbem, aut insigne oppidum venit, Clerus processionaliter ei obviam venit extra portam: ubi Princeps ex equo vel (quod magis convenit) descendens, in terra super tapete stratum genuflexus, osculatur Crucem, quæ per Prælatum sibi porrigitur. Deinde sub baldachino ducitur usque ad Ecclesiam, ordine consueto.

Interim cantatur Responsorium ton. 1.

Prosui adiutorium super potentem, et exaltavi electum de plebe mea: * Manus enim mea auxiliabitur ei.

ŷ. **Inveni David servum meum, oleo sancto meo unxi eum.** * Manus enim mea.

ŷ. **Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto.** * Manus.

Deinde cantantur Hymni, vel alia Cantica magis placentia.

Cum Princeps Ecclesiam intrat, Prælatus accepto aspersorio aspergit eum, deinde alios in genere; et procedunt usque ad altare majus, coram quo Princeps genuflectit super faldistorio ibidem sibi parato, et orat. Prælatus vero ascendit ad cornu Epistolæ altaris, ubi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit:

ŷ. **Salvum fac Principem nostrum, Dómine.**

R. **Deus meus, sperantem in te.**

ŷ. **Mitte ei, Dómine, auxilium de sancto.**

R. **Et de Sion tuere eum.**

ŷ. **Nihil proficiat inimicus in eo.**

R. **Et filius iniquitatis non nocébit ei.**

ŷ. **Fiat pax in virtute tua.**

R. **Et abundantia in turribus tuis.**

ŷ. **Dómine, exaudi orationem meam.**

R. **Et clamor meus ad te veniat.**

ŷ. **Dóminus vobíscum.**

ŕ. **Et cum spírítu tuo.**

Orémus.

Deus, cui omnis potéstas et dignitas famulátur, da huic famulo tuo Principi nostro N. próspere suæ dignitátis efféctum, in qua te semper tímeat, tibiqúe júgiter placére conténdat. Per Christum Dóminum nostrum.

ŕ. **Amen.**

Deinde Prælatuſ, ſi ſit Epíſcopuſ, vel Major, accedit ad médium altariſ, et ibi populo ſolemniter benedicit. Tum ſacriſ dimiſſiſ veſtibuſ, Principem uſque ad hoſpitiuſ comitatur.

O R D O

AD RECIPIENDUM PROCESSIONALITER IMPERATRICEM, VEL REGINAM.

Quando Imperatrix, vel Regina, ad aliquam urbem, aut inſigne oppidum venit, Cleruſ proceſſionaliter ei obviam venit extra portam. Imperatrix, vel Regina ex equo, vel (quod magis convenit) deſcendens, in terra ſuper tapeteſ tratuſ genuflexa, oſculatur Crucem, quæ per Prælátuſ ſibi porrigitur. Deinde ſub baldachino ducitur uſque ad Eccleſiam ordine conſueto.

Interim cantatur Reſponſoriuſ ton. 8.

Iſta eſt ſpecióſa inter filiaſ Jerúſalem. * Sicut vidíſtiſ eam plenam charitaté, et dilectióne in cubilibuſ, et in hortiſ arómatuſ.

ŷ. **Iſta eſt ſpecióſa, quæ aſcéndit de déſerto, deliciis áffluens. * Sicut vidíſtiſ.**

ŷ. **Glória Patri, et Filio, et Spírítui ſancto. * Sicut vidíſtiſ.**

Deinde cantantur Hymni, vel alia Cautica magis placéntia. Cum Imperatrix, vel Regina Eccleſiam intrat, Præ-

438 Ordo ad recipiendum Imperatricem.

latus, accepto aspersione, aspergit eam, deinde alios in genere; et procedunt usque ad altare majus, coram quo Imperatrix, vel Regina genuflectit super faldistorio ibidem sibi parato, et orat. Prælatus vero ascendit ad cornu Epistolæ altaris, ubi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit:

- ψ. **Salvam fac ancillam tuam, Dómine.**
- Rj. **Deus meus, sperantem in te.**
- ψ. **Mitte ei, Dómine, auxilium de sancto.**
- Rj. **Et de Sion tuere eam.**
- ψ. **Nihil proficiat inimicus in ea.**
- Rj. **Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.**
- ψ. **Fiat pax in virtute tua.**
- Rj. **Et abundantia in turribus tuis.**
- ψ. **Dómine, exaudi orationem meam.**
- Rj. **Et clamor meus ad te veniat.**
- ψ. **Dóminus vobiscum.**
- Rj. **Et cum spiritu tuo.**

Oremus.

Deus, cujus providentia in sui dispositione non fallitur, ineffabilem clementiam tuam supplices exoramus, ut sicut Esther Regnam Israeliticæ, plebis causa salutis, ad Regis Assuéri thalamum, regniq[ue] sui consortium transire fecisti; ita hanc famulam tuam, Christianæ plebis salutis gratia, ad gratiam tuam transire facias, ut tibi super omnia jûgiter placere desideret, et te inspirante, quæ tibi placita sunt, toto corde perficiat, et dextere tuæ potentia illam semper hic, et ubiq[ue] circumdet. Per Christum Dóminum nostrum.

Rj. **Amen.**

Deinde Prælatus, si sit Episcopus, vel Major, accedit ad medium altaris, et ibi solemniter populo benedicit. Tum sacris dimissis vestibus, Imperatricem, vel Reginam usque ad hospitium comitatur.

ORDO

AD RECIPIENDUM PROCESSIONALITER PRINCIPISSAM
MAGNÆ POTENTIÆ.

P Rincipissa magnæ potentiæ recipitur processionaliter eo modo, et ordine, prout supra de Imperatrice, vel Regina dictum est; hoc solo excepto, quod loco Orationis, Deus, *cujus providentiâ, etc.* dicitur hæc sequens Oratio:
Orémus.

Q uæsumus, omnipotens Deus, ut hanc famulam tuam ubique sapientiâ tua doceat, et confortet; atque eam Ecclésiâ tua fidèlem semper agnôscat. Per Christum Dôminum nostrum.

R¹. Amen.

DE OFFICIO

QUOD POST MISSAM SOLEMNEM PRO DEFUNCTIS
AGITUR.

I N exequiis alicujus Summi Pontificis, S. R. E. Cardinalis, seu Metropolitanis, aut Episcopi proprii, seu Imperatoris, Regis, vel Ducis magni, aut Domini loci, finita Missa, ordinantur in loco, ubi absolutiones fieri debent, in capite loci, in medio, unum faldistorium pro illo, qui celebravit, et in quatuor angulis quatuor scabellâ, videlicet, in quolibet angulo unum scabellum. Subdiaconus accipit Crucem processionalem, unus Acolythus accipit thuribulum cum igne, et naviculam cum thure, et cochleari; alius Acolythus vas aquæ benedictæ cum aspersorio; ut duo alii Acolythi duo candelabra cum luminaribus ardentibus capiunt. Interim Prælatus, qui celebravit, apud faldistorium prope altare deponit planetam, et si placet, poterit deponere dalmaticam et tunicellam, et accipit pluviale nigrum, et mitram simplicem; et quatuor alii Prælati (si adsint) accedent ad Sacristiam, vel alium

locum convenientem et propinquum, ubi quilibet eorum accipit super rochetum, vel si sit Regularis supra superpellicem, amictum, stolam, pluviale nigrum, et mitram simplicem, si ea uti possunt, sin minus biretum; et omnes sic parati accedunt apud Prælatum celebrantem paratum, cum quo vadunt ad castrum doloris, seu feretrum, aut sepulturam, vel alium locum, in quo absolutiones fieri consueverunt, hoc ordine. Præcedant duo Acolythy, unus cum thuribulo, et navicula incensi, alius cum vase aquæ benedictæ, et aspersorio; tum duo alii Acolythy cum duobus aliis candelabris, et candelis accensis, in quorum medio erit Subdiaconus, qui in Missa cantavit Epistolam, paratus deferens Crucem; post eam duo juniores Prælati, deinde duo seniores, et quilibet eorum penes se habebit unum Capellanum superpelliceo indutum, qui mitra sibi serviat, et unum scutiferum, qui cereum accensum portet; ultimo loco incedet Prælatus, qui Missam celebravit, ad sinistram habens Diaconum paratum, qui eum comitetur; et post eum Capellani superpelliceis induti. Si vero non adsint quatuor Prælati, loco deficientium parantur digniores Canonici Ecclesiæ, vel alii in dignitate constituti, supra superpellicea pluvialibus nigris; et ordine supradicto procedunt ad locum absolutionis, ubi cum fuerint, locantur hoc ordine. Thuriferarius cum Acolytho deferente aquam benedictam, subsistunt in capite loci a parte dextera; Acolythy vero, Ceroferarii, ac Subdiaconus cum Cruce, vadunt ad pedes loci, et Subdiaconus cum Cruce collocabit se in medio eorum. Junior Prælatus sedebit in scabello in angulo castri doloris ad pedem dexterum; alius post eum in angulo ad humerum sinistrum; tertius in angulo ad pedem sinistrum; quartus, qui erit senior, in angulo ad humerum dexterum loci. Celebrans vero sedebit in faldistorio in capite loci, in medio, ita ut Crucem directe respiciat. Omnibus sic ordinatis, surget Celebrans detecto capite, omnibus similiter surgentibus, et incipiet in tono Lectionis absolute Orationem:

Non intres in iudicium cum servo tuo, Dómine, quóniam nullus apud te justificábitur homo, nisi per te ómanium peccatórum ei tribuátur remissio; non ergo eum tua, quæsumus, judiciális senténtia premat, quem tibi vera supplicátio Fidei Christiánæ comméndat, sed grátia tua illi succurrénte, mereátur evádere iudicium ultiónis, qui dum víveret insignítus est signáculo sanctæ Trinitátis. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Qua finita, omnes sedent, coopertis capitibus, vel Cantores incipiunt Responsorium, ton. 4.

Subveníte, Sancti Dei, occúrrite, Angeli Dómini, suscipiéntes ánimam ejus, * Offeréntes eam in conspéctu Altíssimi.

ÿ. Suscípiat te Christus, qui vocávit te; et in sinum Abrahæ Angeli dedúcant te. * Offeréntes eam.

R. Réquiem ætérnam dona ei, Dómine: et lux perpétua líceat ei. * Offeréntes eam.

Tunc duo Acolythi cum thuribulo et navicula, et aqua benedicta, et aspersorio accedent ad angulum dexterum capitis, ubi est dignior Prælatus, et se ad ejus dexteram collocabunt. Incepto versiculo, **Réquiem ætérnam, etc.** Acolythus dabit naviculam Diacono, et ipse accedet cum thuribulo ante dictum digniorem Prælatum, qui, ministrante Diacono naviculam, imponet thus in thuribulum. Finito Responsorio, Chorus cantat:

Kyrie eléison.

Christe eléison.

Kyrie eléison.

Et cum dicitur primum, **Kyrie eléison**, surgunt omnes, detectis capitibus, et ultimo **Kyrie eléison**, dicto, prædictus dignior Prælatus dicit voce intelligibili:

Pater noster

Quod secrete complet. Et interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum mortuorum, circumcirca ambulans, incipiens a sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet

lecti partem lateralem, Diacono a dextris comitante, et fimbrias pluvialis sublevante, et dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, et similiter Cruci reverentiam faciet transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, et ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, et lectum similiter circumcirca thurificabit tertio in qualibet parte laterali thuribulum ducens; et cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans, intelligibili voce dicet versiculos:

ψ. **Et ne nos inducas in tentationem.**

Rj. **Sed libera nos a malo.**

ψ. **A porta inferi.**

Rj. **Erue, Dómine, animam ejus.**

ψ. **Requiescat in pace.**

Rj. **Amen.**

ψ. **Dómine, exaudi orationem meam.**

Rj. **Et clamor meus ad te veniat.**

ψ. **Dóminus vobiscum.**

Rj. **Et cum spiritu tuo.**

Oremus.

DEus, cui omnia vivunt, et cui non péreunt moriéndo córpora nostra, sed mutántur in mélius; te súpplices deprecámur, ut súscipi júbeas animam fámulī tui N. per manus sanctórum Angelórum tuórum deducéndam in sinu amīci tui Abrahæ Patriárchæ, resuscitandámque in novísimo iudicii magni die; et quidquid vitiórum, diabolo fallénte, contráxit, tu pius et miséricors ábluas indulgéndo. Per Christum Dóminum nostrum. Rj. Amen.

Qua finita, omnes sedent cum mitra, et Chorus cantat Responsorium ton. 4.

Qui Lázarum resuscitásti a monumento festidum: * Tu eis, Dómine, dona réquiem, et locum indulgéntiæ.

ψ. Qui ventúrus es iudicáre vivos et mórtuos, et sæculum per ignem. * Tu eis.

ψ. Réquiem ætérrnam. Tu eis.

Tunc duo Acolythi cum thuribulo et navicula, et aqua benedicta, et aspersorio accedunt ad secundum digniorem Prælatum sedentem in angulo ad sinistrum pedem, et se ad ejus dexteram collocabunt. Incepto *ψ*. **Réquiem ætérnam, etc.** Acolythus dabit naviculam Diacono, et ipse accedet cum thuribulo ante dictum secundum digniorem Prælatum, qui, ministrante Diacono naviculam, imponet thus in thuribulum. Finito Responsorio, Chorus cantat:

Kyrie eléison.

Christe eléison.

Kyrie eléison.

Et dum dicitur primum, **Kyrie eléison**, surgunt omnes detectis capitibus; et ultimo, **Kyrie eléison**, dicto, prædictus secundus dignior Prælatus dicit voce intelligibili:

Pater noster.

Quod secrete complet; et interim, accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum, circumcirca ambulans, incipiens a sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem lateralem, Diacono a dextris comitante, et fimbrias pluvialis sublevante: et dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, et similiter Cruci reverentiam faciet, transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, et ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, et lectum similiter circumcirca thurificabit tertio, in qualibet parte laterali thuribulum ducens; et cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans, intelligibili voce dicit versiculos:

ψ. **Et ne nos indúcas in tentatiónem.**

℣. **Sed libera nos a malo.**

ψ. **A porta ínferi.**

℣. **Erue, Dómine, ánimam ejus.**

ψ. **Requiescat in pace.**

℣. **Amen.**

ψ. **Dómine, exáudi oratiónem meam.**

℣. **Et clamor meus ad te véniat.**

ŷ. Dóminus vobiscum.

Rj. Et cum spírītu tuo.

Orémus.

FAc, quæsumus, Dómine, hanc cum servo tuo N. defuncto misericórdiam, ut factórum suórum in pœnis non recipiat vicem, qui tuam in votis tenuit voluntátem, ut sicut hic eum vera fides junxit fidéliam turmis, ita eum illic tua miserátio sóciat choris Angélicis. Per Christum Dóminum nostrum. Rj. Amen.

Qua finita, omnes similiter sedent cum mitra, et Chorus cantat Responsorium, ton. 8.

Domine, quando véneris judicáre terram, ubi me abscóndam a vultu iræ tuæ? * Quia peccávi nimis in vita mea.

ŷ. Commíssa mea pavésco, et ante te erubésco: dum véneris judicáre, noli me condemnáre. * Quia peccávi.

ŷ. Réquiem ætérnam dona ei, Dómine, et lux perpétua líceat ei. * Quia peccávi.

Tum duo Acolythi cum thuribulo et navicula, et aqua benedicta et aspersione, accedent ad tertium digniorem Prælatum sedentem in angulo ad sinistrum pedem, et se ad ejus dexteram collocabunt. Incepto versiculo, **Réquiem ætérnam, etc.** Acolythus dabit naviculam Diacono, et ipse accedet cum thuribulo ante dictum tertium digniorem Prælatum, qui ministrante Diacono naviculam, imponet thus in thuribulum. Finito Responsorio, Chorus cantat:

Kyrie eléison.

Christe eléison.

Kyrie eléison.

Et cum dicitur primum **Kyrie eléison**, surgunt omnes detectis capitibus, et ultimo, **Kyrie eléison**, dicto, prædictus tertius dignior Prælatus dicit voce intelligibili:

pater noster.

Quod secrete complet. Et interim accepto aspersione cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum, circumcirca ambulans, incipiens a sua

parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem lateralem, Diacono a dextris comitante, et fimbrias pluvialis sublevante: et dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, et similiter Cruci reverentiam faciet transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, et ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, et lectum similiter circumcirca thurificabit tertio, in qualibet parte laterali thuribulum duccens: et cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans, intelligibili voce dicet versiculos:

Ÿ. **Et ne nos inducas in tentationem.**

R̄. **Sed libera nos a malo.**

Ÿ. **A porta inferi.**

R̄. **Erue, Dómine, ánimam ejus.**

Ÿ. **Requiescat in pace.**

R̄. **Amen.**

Ÿ. **Dómine, exáudi orationem meam.**

R̄. **Et clamor meus ad te véniat.**

Ÿ. **Dóminus vobíscum.**

R̄. **Et cum spírítu tuo.**

Orémus.

Inclína, Dómine, áurem tuam ad préces nostras, quibus misericórdiam tuam súplices deprecámur, ut ánimam fámuli tui N. quam de hoc sæculo migráre jussísti, in pacis ac lucis regióne constitúas, et Sanctórum tuórum júbeas esse consórtem. Per Christum Dóminum nostrum.

R̄. **Amen.**

Qua finita, omnes similiter sedent cum mitra, et Chorus cantat Responsorium tou. 6.

NE recordéris peccáta mea, Dómine, * Dum véneris judicáre sæculum per ignem.

Ÿ. **Dirige, Dómine, Deus meus, in conspéctu tuo viam meam. * Dum véneris.**

Ÿ. **Réquiem ætérnam. Dum véneris.**

Tunc duo Acolythi cum thuribulo et navicula, et aqua benedicta et aspersorio, accedent ad quartum et juniorem

Prælatum sedentem in angulo ad dexterum pedem, et se ad ejus dexteram collocabunt. Incepto versiculo, **Requiem æternam, etc.** Acolythus dabit naviculam Diacono, et ipse accedet cum thuribulo ante dictum quartum digniorem Prælatum, qui ministrante Diacono naviculam, imponet thus in thuribulum. Finito Responsorio, Chorus cantat:

Kyrie eléison.

Christe eléison.

Kyrie eléison.

Et cum dicitur primum, **Kyrie eléison**, surgunt omnes detectis capitibus, et ultimo, **Kyrie eléison**, dicto, prædictus quartus Prælatus dicit voce intelligibili:

P ater noster.

Quod secreta complet. Et interim, accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum, circumcirca ambulans, incipiens a sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem lateralem, Diacono a dextris comitante, et fimbrias pluvialis sublevante: et dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, et similiter Cruci reverentiam faciet transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, et ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, et lectum similiter circumcirca thurificabit, tertio in qualibet parte laterali thuribulum ducens; et cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans, intelligibili voce dicit versiculos:

℣. **Et ne nos indúcas in tentatiónem.**

℞. **Sed libera nos a malo.**

℣. **A porta inferi.**

℞. **Erue, Dómine, ánimam ejus.**

℣. **Requiescat in pace.**

℞. **Amen.**

℣. **Dómine, exáudi oratiónem meam.**

℞. **Et clamor meus ad te véniat.**

℣. **Dóminus vobíscum.**

℞. **Et cum spírítu tuo.**

Orémus.

Absolve, quæsumus, Dómine, ánimam fámulí tui N. ab omni vínculo delictórum: ut in resurrectionis glória inter Sanctos et eléctos tuos resuscitátus respíret. Per Christum Dóminum nostrum. R̄. Amen.

Qua finita, omnes similiter sedent cum mitra, et Chorus cantat Responsorium, ton. 1.

Ibera me, Dómine, de morte ætérna, in die illa treménda: * Quando cœli movéndi sunt, et terra: * Dum véneris judicáre sæculum per ignem.

ʘ. Tremens factus sum ego, et tímeo, dum discússio vénerit, atque ventúra ira. * Quando cœli movéndi sunt, et terra.

ʘ. Dies illa, dies iræ, calamitátis et misériæ, dies magna et amára valde. * Dum véneris.

ʘ. Réquiem ætérnam.

R̄. Libera me, Dómine.

Tunc duo Acolythi cum thuribulo et navicula, et aqua benedicta, et aspersione accedent ad dexteram Prælati, qui Missam celebravit. Incepto versiculo, **Réquiem ætérnam, etc.** Acolythus dabit naviculam Diacono, et ipse accedet cum thuribulo ante dictum Prælatus, qui, ministrante Diacono naviculam, imponet thus in thuribulum. Finito Responsorio, Chorus cantat:

Kyrie eléison.

Christe eléison.

Kyrie eléison.

Et cum dicitur primum, **Kyrie eléison**, surgunt omnes, detectis capitibus: et ultimo **Kyrie eléison**, dicto, prædictus Prælatus dicit voce intelligibili:

Pater noster.

Quod secrete complet. Et interim, accepto aspersione cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam seu lectum, circumcirca ambulans, incipiens a sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem lateralem, Diacono a dextris comitante, et fimbrias pluvialis

sublevante: et dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, et similiter Cruci reverentiam faciet, transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumiērit lectum, et ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, et lectum similiter circumeirca thurificabit tertio, in qualibet parte laterali thuribulum ducens, et cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante faldistorium stans, intelligibili voce dicit versiculos:

ŷ. **Et ne nos indúcas in tentatiónem.**

R̄. **Sed libera nos a malo.**

ŷ. **A porta inferi.**

R̄. **Erue, Dómine, ánimam ejus.**

ŷ. **Requiescat in pace.**

R̄. **Amen.**

ŷ. **Dómine, exáudi oratiónem meam.**

R̄. **Et clamor meus ad te véniat.**

ŷ. **Dóminus vobíscum.**

R̄. **Et cum spírítu tuo.**

Orémus.

A **B**sólve, quæsumus, Dómine, ánimam fámuli tui N. **U**t defúnctus sæculo tibi vivat, et quæ per fragilitátem carnis húmana conversatióne commísit, tu vénia misericordissimæ pietátis abstérge. Per Christum Dóminum nostrum. R̄. **Amen.**

Deinde dicit idem Pontifex benedicens lectum:

ŷ. **Réquiem ætérnam dona eis, Dómine.**

R̄. **Et lux perpétua lúceat eis.**

Tum duo ex cantoribus dicunt alta voce:

ŷ. **Requiescant in pace.**

R̄. **Amen.**

Quo dicto, Prælati ipsi, qui mitris utuntur, illa recipiunt, et omnes eo ordine quo venerunt, revertuntur ad sacristiam, vel alium locum idoneum, ubi deponunt saceras vestes, et ad propria quisque revertitur.

Absolutiones istas quatuor, vel quinque, non semper in

omnibus exequiis fieri convenit, sed tantum in primis exequiis, quæ fieri solent post obitum.

In exequiis vero anniversariis non debent fieri hujusmodi quatuor absolutiones, sed una tantum per Prælatum celebrantem, post Missam; vel si adesset castrum doloris, vel alius locus quo eundum esset ad absolvendum, Celebrans solus paratus, ut supra, præcedente Cruce cum omnibus Ministris superius narratis, et sequentibus cum suis Capellanis, accedat ad castrum doloris, et ibidem dispositis Ministris, ut supra dictum est, stans ante suum faldistorium in capite lecti, dicit Orationem, **Non intres**, in tono prædicto: qua finita sedet, et Chorus cantat Responsorium, **Libera me, etc.** et **Kyrie eléison**, ut supra.

Prælati vero imponit incensum, ac aspergit, et incensat lectum ordine, quo supra dictum est; et demum dicit unam ex quinque præfatis Orationibus, quam maluerit, et in fine, dicto Responsorio, **Réquiem ætérnam**, ordine, quo venit, revertitur ad Sacristiam, vel alium locum deputatum, et ibidem depositis paramentis, recedit ad propria. Quod similiter servari poterit etiam in primis exequiis, ubi commode quatuor Prælati, qui post Missam, ut supra dictum est, absolvant, haberi non poterunt.

DE SCRUTINIO SEROTINO

QUO ANTIQUI UTEBANTUR, ANTEQUAM ELECTUS IN EPISCOPUM CONSECRARETUR.

Scrutinii serotini ordo hic erat. Sabbato ante Dominicam ad consecrandum Electum statutam, hora vespertina Metropolitanus residebat super faldistorium in atrio Ecclesiæ, vel in alio solito, vel quo maluerat, loco paratum. Et Suffraganei Episcopi, duo ad minus, ad hoc specialiter convocati, a dextris et sinistris ejus super faldistoria similiter residebant, parati supra rochetum, vel (si essent Regulares) supra superpellicum, amictu, alba,

cingulo, stola, pluviali, coloris tempori convenientis, mitra, baculum pastorem in sinistra, et libros Pontificales ante se tenentes.

Tunc Archipresbyter, vel Archidiaconus Ecclesiæ, ad quam in crastino consecrandus erat Electus, vel alius juxta morem Ecclesiæ, paratus amictu, alba, cingulo, et pluviali, vel casula, si moris erat, deductus medios inter duos Canonicos ejusdem Ecclesiæ, veniebat coram Metropolitano, ac flexis remoto genibus, a Metropolitano benedictionem petebat, dicens in tono Lectionis:

Jube domne benedicere.

Respondebat Metropolitanus sedens, eodem tono, voce minori:

Nos regat, et salvet cœlestis Cōnditor anas.

Deinde idem Archipresbyter, vel Archidiaconus surgens appropinquabat se paululum, et iterum genuflectens benedictionem simili modo petebat, dicens:

Jube domne benedicere.

Et Metropolitanus respondebat:

Nos Dóminus semper custódiat, atque gubérnet.

Tertio propinquius Metropolitano genuflexus coram illo, tertiam benedictionem petebat, dicens:

Jube domne benedicere.

Respondebat Metropolitanus:

Gáudia cœlórum det nobis rector eórum.

Benedictione itaque completa, interrogabat eum Metropolitanus coram se genuflexum:

Fili mi, quid póstulas?

Respondebat Archidiaconus:

Ut Deus et Dóminus noster concédât nobis Pastórem.

Interrogatio:

Est de vestra Ecclésia, vel de ália?

Respondebat:

De nostra.

Interrogatio:

Quid vobis complácuít in illo?

Respondebat :

Modestia, humilitas, patientia, et cæteræ virtutes.

Interrogatio :

Habétis decretum?

Respondebat :

Habémus.

Metropolitanus dicebat :

Legátur.

Tunc proferebatur, et legebatur Decretum, hoc modo :

Reverendissimo in Christo Patri Dómino N. Metropolitice Sedis dignitate conspicuo. Capítulum N. Ecclesiæ totius devotiõnis famulatum. Crédimus non latere vestram Celsitudinem, quod nostra Ecclesiæ suo sit viduata pastóre. Qua siquidem solatio proprii destituta Rectóris, ne grex Dominicus perfidórum lupórum móribus patéret, et ne improbi fieret præda raptóris, commúni voto atque consénsu elégimus nobis in Pontíficem N. Presbyterum nostræ Ecclesiæ, vel N. Ecclesiæ, si non sit de ipsa, virum útique prudentem, hospitalem, móribus ornatum, castum, sóbrium, et mansuetum, Deo et homínibus per ómnia placentem, quem ad Celsitudinis vestræ dignitatem dedúcere curávimus, unánimiter postulantes, et obsecrantes a vestra Reverendissima Paternitate nobis illum Pontíficem ordinári; quátenus auctóre Dómino, nobis velut idóneus Pastor præesse váleat, et prodésse; nosque sub ejus sacro regímine Dómino semper militáre condigne possimus. Ut autem ómnium nostrum vota in hanc electiõnem conveníre noscátis, huic Canónico decreto própriis manibus roborádo nos subscripsimus.

Et quilibet scribens dicebat :

Ego N. scripsi, et subscripsi.

Et sic de aliis. Lecto Decreto, prosequeretur Metropolitanus, et dicebat :

Vidéte, ne aliquam promissionem vobis fécerit, quia simoniacum, et contra Cánones est.

Respondebat :

Absit.

Et Metropolitanus dicebat:

Ducatur.

Tunc Archidiaconus, vel Archipresbyter, exhibito dicto Decreto ipsi Metropolitanano, revertebatur cum Canonicis, sicut venerant, ad vestiarium, et ibi deponebant vestes. Accensis autem cereis, Electus adhuc jejunus, pluviali albi coloris supra superpelliceum paratus ducebatur processioniter coram Metropolitanano, præcedentibus eum Canonicis Ecclesiæ, ad quam erat Electus, Archidiacono, et Archipresbytero Ecclesiæ Metropolitanæ hinc et inde ipsum deducentibus, qui stans convenienter remotus a Metropolitanano, flexis genibus petebat intelligibili voce benedictionem, dicens:

Jube domne benedicere.

Metropolitanus sedens, in eodem tono voce minori dicebat:

Lux de luce Patris sacro vos lumine lustret.

Deinde surgens, et procedens paululum, iterum genua flectebat, dicens:

Jube domne benedicere.

Metropolitanus respondebat:

Protégat, et salvet nos Christus conditor orbis.

Rursus surgens adhuc paululum appropinquans, et genuflectens, dicebat tertio:

Jube domne benedicere.

Metropolitanus respondebat:

Sédibus a súperis véniat benedíctio nobis.

ñ. Amen.

Tum interrogabat eum coram se genuflexum Metropolitanus:

Fili mi, quid póstulas?

Respondebat Electus:

Reverendíssime Pater, Confratres mei elegérunt me (licet indignum) sibi esse Pastorem.

Interrogatio:

Quo honóre fúngeris?

Respondebat :

Presbyterátus, vel talis.

Interrogatio :

Quot annos habes in Presbyterátu?

Respondebat :

Decem, vel tot.

Si vero forsán ipse die, vel infra breve tempus fuerat ab eo in Presbyterum ordinatus, respondebat :

Tu scis, Dómine.

Interrogatio :

Habuísti conjúgium?

Respondebat :

Mínime.

Si forte habuerat, et per ipsum Consecratorem ejus electio examinata, et confirmata fuerat, tunc respondebat :

Tu scis, Dómine.

Interrogatio :

Disposuísti dómui tuæ?

R). **Dispósui.**

Interrogatio :

Qui libri legúntur in Ecclésia tua?

R). **Pentatéchus, Prophétæ, Evangélium, Epístolæ Pauli, Apocalypsis, et reliqui.**

Interrogatio :

Nosti Cánones?

R). **Dóce me, Dómine.**

Vide, cum Ordinatiónes féceris, certis temporibus fácias, jejúnio primi, quarti, séptimi, et décimi mensis. Bigamos, sive spúrios, aut curiáles, aut de servíli conditióne ad sacros Ordines non promóveas. A simoníaca vero hæresi te omníno custódiás. Dábitur tamen tibi edíctum de scrínio nostro, quáliter débeas conversári. Vide autem, ne áliquam promissiónem proptérea féceris, quia simoníacum, et contra Cánones est.

R). **Absit.**

Metropolitanus dicebat :

Tu videris. Quia ergo ómnium in te vota convéniunt, hódie abstinébis, et cras, Deo annuente, consecráberis.

R}. Præcepísti, Dómine.

Sed si expediebat, Metropolitanus dispensabat cum illo, ut comederet, et deputabat ei aliquem discretum de sua Ecclesia Confessorem, cui Consecrandus peccata sua confitebatur; et mox Consecrando ad terram prostrato, Metropolitanus sedens cum mitra incipiebat, schola prosequente, Antiphonam ton. 8.

Confirma hoc, Deus, quod operátus es in nobis a templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.

Psalmus. Exúrgat Deus, et dissipéntur inimíci ejus.

Totus dicebatur cum Glória Patri, etc. Deinde repetebatur Antiphona. Qua dicta, Metropolitanus, deposita mitra, surgebat, et stans versus ad Consecrandum prostratum dicebat:

ÿ. Salvum fac servum tuum, Dómine.

R}. Deus meus, sperántem in te.

ÿ. Esto ei, Dómine, turris fortitúdinis.

R}. A fácie inimíci.

ÿ. Nihil proficiat inimícus in eo.

R}. Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.

ÿ. Dómine, exáudi oratióem meam.

R}. Et clamor meus ad te véniat.

ÿ. Dóminus vobíscum.

R}. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

OMnípotens, sempitérne Deus, miserére huic fámulo tuo N. et dírige eum secúndum tuam cleméntiam in viam salútis æternæ; ut, te donánte, tibi plácita cúpiat, et tota virtúte perficiat.

Actiões nostras, quæsumus, Dómine, aspirándo præveni, et adjuvándo proséquere: ut cuncta nostra orátio et operátio a te semper incípiat, et per te cæpta finiátur. Per Christum Dóminum nostrum.

R}. Amen.

Deinde Metropolitanus, detecto capite, Crucem ante se habens, benedicebat populo, dicens:

Sit nomen Dómini, etc.

Qua data, singuli ad propria revertebantur.

Die Dominica, qua Consecratio fieri debebat, parabantur Ecclesia et Capellæ, credentia, paramenta, et omnia alia, supra, in principio Consecrationis Electi, posita. Deinde veniebant Metropolitanus, Electus, et Episcopi assistentes ad Ecclesiam, et in Capellis suis se induebant, ut supra. Quibus paratis, et Metropolitanus in faldistorio ante altare sedente, adducebatur Electus medius inter assistentes Episcopos; et facta reverentia Metropolitanus, senior assistentium Episcoporum stans, deposita mitra, dicebat:

Reverendissime Pater, póstulat sancta mater Ecclésia Cathólica, ut hunc præsentem Presbyterum ad onus Episcopátus sublevétis.

Metropolitanus dicebat:

Scitis illum esse dignum?

Respondebat Episcopus:

Quantum humana fragilitas nosse sinit, et scimus, et crédimus illum dignum esse.

Metropolitanus respondebat:

Deo grátias.

Tunc omnibus sedentibus, ut supra dictum est, Metropolitanus, intelligibili voce, et assistentes Episcopi, submissa voce, faciebant examinationem supra scriptam, videlicet:

Antiqua sanctorum, etc. et omnia alia suo ordine, prout supra sunt ordinata, usque ad finem examinis. Quo completo, et manu Metropolitanus per Electum osculata, idem Electus ante Metropolitanum genuflexus, ante se habens schedulam scriptam, jurabat, et præstabat fidelitatis debitæ solitum juramentum Metropolitanus in hunc modum:

Ego N. Ecclésie N. vocátus Episcopus, promitto in conspéctu omnipoténtis Dei, atque totius Ecclésie,

quod ab hac hora in ántea, fidélis et obédiens ero perpétuo more prædecessórum meórum, beáto N. sanctæ Ecclesiæ N. nominando Ecclesiam Metropolitanam, et vobis Dómino meo N. Dei grátia ejúsdem Ecclesiæ Archiepiscopo, vestrisque successóribus canónice intrántibus, prout est a sanctis Pátribus institútum, et Ecclesiástica, ac Romanórum Pontíficum comméndat auctóritas. Non ero in consilio, aut consénsu, vel in facto, ut vitam perdátis, aut membrum, aut capiámmini mala captióne. Consilium, quod mihi per vos, aut per líttas, vel per núnctium creditári estis, ad damnum vestrum, me sciénte, nulli pandam. Vocátus ad Synodum véniam, nisi præpeditus fúero canónica præpeditióne. Vos quoque, et núnctios véstros, ac Ecclesiæ N. nominando Ecclesiam Metropolitanam, quos certos esse cognóvero; in eúndo, stando, et redeúndo, honorífice tractábo, et in suis necessitatibus adjuvábo; possessiones vero ad mensam mei Episcopátus pertinentes non vendam, neque donábo, vel áliquo modo contra jus, vel consuetúdinem Ecclesiæ meæ alienábo, vobis vel vestris successóribus inconsúltis.

Deinde librum Evangeliorum, quem Metropolitanus coram eo apertum super genibus tenebat, Electus ambabus manibus supra scripturam tangebatur, dicens:

Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

Quo facto, sigillum suum litteræ juramenti hujusmodi pro majori illius robore appendebatur, seu appendi faciebat, et eam Metropolitanato tradebat.

Tunc deposita mitra, surgebat Metropolitanus, et faciebat Confessionem, et procedebatur in omnibus et per omnia, prout supra ordinatum est, usque Ad multos annos, inclusive.

Quo per Consecratum dicto, Metropolitanus tradebat Consecrato edictum scriptum hujusmodi tenoris.

Diléccto nobis fratri et Coépiscopo N. salutem in Dómino sempitérnam. Quóniam, ut crédimus, divíno te nutu vocánte, Capítulum N. Ecclesiæ unánimiter elegerunt

Rectórem, et ad nos usque perducéntes petierunt Episcopum consecrári. Et ideo, auxiliánte Dómino, testimónium illis reddéntibus de consciéntia tua, ob utilitatem ipsius Ecclésiæ, per manus nostræ impositionem te Episcopum consecrávimus. Amodo, frater charíssime, scías te máximum pondus suscepisse labóris, quod est sarcina regimínis animárum, et cómmodis servíre multórum, omniúmque fieri mínimum atque mínistrum, et pro crédito tibi talénto in die exáminis et iudicii ratiónem redditurum. Nam si Salvátor noster dicit: Non veni ministrári, sed ministráre; et ánimam suam pósuit pro óvibus suis; quanto magis nos inútiles servi summi Patris familias debémus máximo cum sudóre incúmbere, oves Domínicas a summo nobis Pastóre consignátas ad ovíle Domínicum, suffragánte divína grátia, absque morbo vel mácula perdúcere? Exhortámur ergo dilectiónem tuam, ut fidem, quam in exórdio tuæ consecratiónis breviter lucidéque digéssimus, illibátam et inviolabiliter custódias; quia fides ómnium virtútum fundaméntum est. Scimus quod ab infántia sacris es líteris eruditus, et canónicis institútis edóctus, áttamen breviter ad te nobis dirigendus est sermo. Ordinatiónes ergo cum féceris, secúndum Cánones atque Apostólicam Ecclésiám aptis tempóribus fac, id est, mensis primi, quarti, séptimi, et décimi. Vide, ut manus cito némini impónas, neque comúnices peccátis aliénis; bigamos, vel curiáles, aut servum cuiuslibet ad sacrum Ordinem nequáquam promóveas, nec neóphytum, ne secúndum Apóstoli senténtiam in superbiam elátus, in iudícium incidat diaboli; sed eos in sacrosáncta Ecclésia ordináre stude, qui ætátem hábeant maturitátis, et apud Deum et hómines fidéliter víxerint, et deinceps vívere stúdeant. Et hoc cavéndum est tibi, et quasi venénum pestíferum rejiciéndum, ne avarítia surripiat cor tuum; ut per quodlibet munus accéptam manus impositionem alicui tribuas, et in simoníacam hæresim, quam Salvátor noster omnímode detestátur, in præceptas. Meménto, quia gratis accepisti, gratis et da: secún-

dum enim Vatis eloquium: Qui prójicit avaritiam, et excutit manus suas ab omni múnere, iste in excelsis habitabit, munimenta saxorum sublimitas ejus, panis ei datus est, aquæ ejus fideles sunt, Regem in decore videbunt oculi ejus. Temetipsum mitem castumque custodias. In habitaculum tuum aut raro, aut numquam mulieri sit ingressus. Omnes puellas et virgines Christi aut æquanimitè ignora, aut æquanimitè dilige, nec de præterita castitate confidas, quia neque Sampsonè fortior, nec Davide sanctior, nec Salomone poteris esse sapientior. Quando autem ob animarum lucrum visitationis causa in Collegium, vel infra septa ingressus fueris ancillarum Dei, non solus intréas, sed tales tecum adhibe socios, de quorum contubernio non diffameris: quia oportet Episcopum irreprehensibilem esse, et testimonium habere bonum ad omnes, ut ne quis ex eo scandalum sumat: scandalizanti enim unum de pusillis scimus quanta animadversio a Domino comparatur. Prædicationi insta; verbum Dei plebi tibi commissæ affluenter, et melliflue, ac distincte, in quantum rore cœlesti perfusus fueris, prædicare non desinas. Scripturas divinas sæpius lege; imo (si potest fieri) lectio sancta in manibus tuis, maximèque in pectore tuo semper inhereat, ipsam vero lectionem oratio interrumpat; ad instar namque speculi anima tua in ipsam sedulo respiciat, ut vel quæ incorrècta sunt, corrigat, vel quæ pulchra sunt, amplius exornet. Disce quod sapienter doceas, amplectens eum qui secundum doctrinam est, fidelem sermonem; ut possis exhortari in doctrina sana, et eos qui contradicunt, arguere. Permane in his, quæ didicisti, et credita sunt tibi eloquia divinæ dispensationis. Paratus semper esto ad satisfactionem. Nec confundant opera tua sermonem tuum, ne cum in Ecclesia tua loqueris, tacitus quilibet respondeat: Cur ergo ipse non facis quod jubes? Recognosce magister, qui turgidum ventrem ferre videris, quomodo mihi de jejuniis prædicas? Furta atque perjuria possunt etiam detestari latrones, et avari-

tiam cūpidi. Vita igitur tua irreprehensibilis fiat, in ipsa filii tui rēgulam sumant; ex ipsa quidquid in eis minus correctum fuerit, corrigant; ex ipsa videant quod diligant; cernant quod imitari festinent; ut ad exemplum tuum omnes fideli studio vivere compellantur. Sit erga subiectos tuos sollicitudo laudabilis. Exhibeatur cum mansuetudine disciplina, cum discretione correctio. Iram benignitas mitiget, benignitatem zelus exacuat; ita et alterum ex altero condatur, ut nec immoderata ultio, ultra quam oportet, affligat, neque iterum frangat rectorem remissio disciplinae. Itaque boni te dulcem, pravi asperum sentiant correptorem; in qua videlicet correptione hunc esse ordinem non veris observandum, ut personas diligas, et vitia persequaris, ne si aliter agere fortasse volueris, transeat in crudelitatem correctio, et perdas per irremissam iram, quos emendare per discretionem debueras. Sic enim vulnera conuenit te abscindere, ut non facias ulcerari quod sanum esse videtur; neque si plus, quam res exegerit, ferrum incisionis impresseris, noceas, cui prodesse festinas. Nec dicimus, ut in te delinquentibus non te ostendas ultorem, et vitia nutrirī permittas; sed hortamur, ut in iudicio semper misericordia misceatur, ut possis cum Propheta fiducialiter dicere: Misericordiam et iudicium cantabo tibi, Domine. Sit in te Pastoris pietas, amabilisque dulcedo, et secundum canonicas regulas seuera districtio, videlicet, ut innocenter viventes leniter foveas, et inquietos perfidosque feriendo, a pravitate compescas. Nullius faciem in iudicio aspicias, ut nec divitem potentia sua apud te extollere possit, nec pauperem propter paupertatem humilitatemque ipsius, exasperatio tua de re quam suggerat, humiliorem reddat. Substantiam Ecclesiae, quam ad dispensandum suscipis, fideliter ac discrete erogare ne dissimules. Scias te alienum esse dispensatorem, ut in te Dominicum impleatur eloquium, dicens: Fidelis servus et prudens, quem constituit Dominus super familiam suam, ut det illis escam in tempore. Hospitalitatem sectare.

Misericórdem, prout vires súppetent, paupéribus te exhibe: quia qui obtúrat áurem ad clamórem eórum, ut non exáudiat; ipse clamábit, et non exaudiétur. Víduæ, órphani, pupillique te benigníssimum Pastórem ac tutórem se habére gáudeant. Opprèssis defénsio tua subvéniat. Illis autem, qui ópprimunt, vigor tuus effícaciter contradícat. Et ita cuncta, Deo adjuvánte, præmúnias, ut lupus sæviens, sequacésve illíus adhuc in carne vitam agétes, huc illúque debacchántes, et ánimas innocéntium laniáre cupiétes, in ovile Domínicum ingrediéendi ad perdéndas ánimas locum non hábeant. Nullus te favor extóllat; nulla advérsitas átterat, id est, ut nec in próspéris cor tuum elevétur, neque in advérsis in álíquo dejiciátur; sed ómnia et in ómnibus cáute et cum discretióne ágere te vólumus, ut absque reprehénsióne ab ómnibus vívere comprobéris. Sancta Trínitas fraternitátem tuam sua protectióne incólumem custódiat, ut dum tali moderámíne in Deo nostro onus, quod suscepísti, perégeris, in die ætérnæ retributiónis, eo dicénte, audíre mereáris: Euge serve bone et fidélis, quia super páuca fuísti fidélis, supra multa te constitúam, intra gáudium Dómini tui: Quod ipse tibi præstáre dignétur, qui cum Patre et Spírítu sancto vivit et regnat Deus, in sæcula sæculórum. Amen.

Quo tradito, ibunt omnes, quilibet ad locum suum. ad se exuendum.

DE BARBA TONDENDA.

Quando primo Clericis barbæ tondentur, dici debet, Pontifice sedente cum mitra, Antiphona: Sicut ros Hermon, qui descendit in montem Sion, sic descendat super te Dei benedictio.

Psalmum: Ecce quam bonum, cum Glória Patri, etc. prout supra sub Benedictione Abbatis, pag. 92.

Quo expleto, repetitur tota Antiphona: Sicut ros Hermon, etc. Qua finita, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans versus ad illum, dicit:

O rémus.

Deus, cujus providéntia omnis creatúra increméntis adúlta congáudet; preces nostras super hunc fámulum tuum juvenilis ætátis decóre lætántem, et primis auspíciis attóndéndum exáudi, ut in ómnibus protectiónis tuæ muníctus auxílio, ævóque largióre provéctus, cœléstem bene ~~et~~ dictionem accípiat, et præsentis vitæ præsídiis gáudeat et futúræ. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R). Amen.

DE OFFICIO PSALMISTATUS.

Psalmista, id est Cantor, potest sola jussione Presbyteri Officium suscipere cantandi, dicente sibi Presbytero:
Vide, ut quod ore cantas, corde credas; et quod corde credis, opéribus cómprobés.

Et si Episcopus Clericos ordinans hæc faciat, bene facit.

SI Officium Psalmistatus collatum olim fuerit degradando, post degradationem a prima tonsura, si velit Pontifex, dicit:

Quia quod ore cantásti, corde non credidísti, nec ópere implevísti: ideo cantándi officium in Ecclésia Dei a te amovémus.

FORMA
CONFIRMATIONIS, ET ORDINUM

UNI TANTUM CONFERENDORUM

EX PONTIFICALI ROMANO DEPROMPTA.

CONFIRMATIO UNIUS.

Confirmationi conferendæ necessaria. Chrisma; Stuppa, Gant Gossipium ad tergendum frontem ei, qui non habet vittam; Bacile cum buccali; Manutergium; Medulla panis.

Confirmando necessaria. Prævia Confessio; Patrinus, vel Matrinx; Vitta linea munda.

Pontifex supra Rochetum, vel, si sit Regularis, supra superpelliceum, paratus amictu, stola et pluviali albi coloris, cum mitra et baculo pastorali, vel si hoc Sacramentum minus solemniter conferatur, stola alba, et mitra simplici paratus, accedit ad faldistorium ante medium Altaris, si sit in aliqua Capella, aut in alio convenienti loco sibi paratum; et sedens, brevi sermone alloquitur adstantes et Confirmandum: quo facto, lavat manus, deinde, deposita mitra, surgit, et versa facie ad Confirmandum ante se genuflexum, junctis manibus dicit:

Spiritus sanctus superveniat in te, et virtus Altissimi custodiat te a peccatis. R. Amen.

Deinde signans se manu dextera a fronte ad pectus signo Crucis, dicit:

Ÿ. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cœlum et terram.

Ÿ. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Ÿ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Tum extensis versus Confirmandum manibus, dicit:

Orémus.

OMnipotens, sempitérne Deus, qui regeneráre dignátus es hunc fámulum tuum (vel hanc fámulam tuam) ex aqua et Spíritu sancto, quique dedísti ei remissionem ómnium peccatórum, emítte in eum (vel in eam) septifórmem Spíritum tuum sanctum Paráclitum de cœlis.

Rj. Amen.

Spíritum sapiéntiæ, et intelléctus. Rj. Amen.

Spíritum consilii, et fortitúdinis. Rj. Amen.

Spíritum sciéntiæ, et pietátis. Rj. Amen.

A dímples eum (vel eam) Spíritu timóris tui, et consigna eum (vel eam) signo Cru ✠ cis Christi, in vitam propitiátus ætérnam. Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitate ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Pontifex, accepta mitra, sedet in faldistorio, et inquisito Confirmandi nomine sibi per Patrimum vel Matrinam flexis genibus præsentati, et summitate pollicis dexteræ manus Chrismate intincta, dicit:

N. Signo te signo Cru ✠ cis, quod dum dicit, pro-
ducit pollice signum Crucis in fronte illius; deinde prosequitur:

Et confirmo te Chrismate salutis: In nómine Pa ✠
tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. Rj. Amen.

Deinde leviter eum in maxilla cædit, dicens:

Pax tecum.

Unctione peracta, Pontifex tergit eum mica panis, et lavat pollicem et manus super pelvim; et aqua lotionis cum pane funditur in piscinam sacrarii.

Interim dum lavat manus, legitur a Ministris sequens Antiphona:

Confirma hoc, Deus, quod operátus es in nobis a templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem

Ÿ. **Glória Patri, etc.**

R. **Sicut erat, etc.**

Deinde repetitur Antiphona **Confirma etc.** qua repetita, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans versus ad altare, junctis ante pectus manibus, dicit:

Ÿ. **Osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam.**

R. **Et salutáre tuum da nobis.**

Ÿ. **Dómine, exáudi oratióem meam.**

R. **Et clamor meus ad te véniat.**

Ÿ. **Dóminus vobiscum.**

R. **Et cum spíritu tuo.**

( ) rémus.

Deus, qui Apóstolis tuis sanctum dedísti Spíritum, et per eos eorúmque successóres cæteris fidélibus tradéndum esse voluísti, réspice propítius ad humilitátis nostræ famulátum; et præsta, ut illíus cor, ejus frontem sacro Chrismate delinívimus, et signo sanctæ Crucis signávimus, idem Spíritus sanctus in eo (vel in ea) supervéniens, templum glóriæ suæ dignánte inhabitándo perficiat: Qui cum Patre et eódem Spíritu sancto vivis et regnas Deus, in sæcula sæculórum.

R. **Amen.**

Deinde dicit:

Ecce sic benedicétur omnis homo, qui timet Dóminum.

Et vertens se ad Confirmatum, et faciens super eum signum Crucis, dicit:

Bene ☩ dícat te Dóminus ex Sion, ut vídeas bona Jérúsalem ómnibus diébus vitæ tuæ, et hábeas vitam ætérnam. R. **Amen.**

Expedita Confirmatione, Pontifex sedens, accepta mitra, patrino et matrinæ annúnciat, quod instruant filium suum bonis moribus quod fugiat mala, et faciat bona et doceant eum **Credo in Deum** et **Pater noster** et **Ave María**, quoniam ad hoc sunt obligati.

DE CLERICO FACIENDO.

Tonsuræ conferendæ necessaria: Forfices pro incidendis capillis; Bacile pro illis imponendis; Gremiale.

Tonsurando necessaria: Confirmatio ante suscepta; attestatio Baptismi; prævia Confessio; tunica talaris; superpelliceum; candela, si intra Missarum solemnia Tonsura recipiatur; oratio: **Dóminus pars hæreditatis**, etc. memoriter.

Si extra Missarum solemnia, quocumque scilicet die, hora et loco minus solemniter Tonsura conferatur, Pontifex supra rochettum, vel (si sit Regularis) supra superpelliceum stola alba et mitra simplici paratus, accedens ad faldistorium ante medium Altaris, si sit in Capella, vel in loco convenienti sibi paratum, sedet.

Vel si ante immediate, vel post Missam privatim celebratam conferatur, Pontifex, deposita planeta, vel ea indutus et mitra, accedens ad faldistorium, ante medium altaris positum, sedet.

Vel denique si Tonsuram tantum in privatæ Missæ celebratione, cum mitra, aut etiam cum aliquo ex maioribus Ordinibus intra Missarum solemnia, pontificaliter paratus conferat Episcopus, in Missa de Sabbato ante Dominicam Passionis, et in aliis Missis, in quibus non dicitur **Glória in excelsis**, post Introitum, Tonsura conferri debet. In Missis vero de Quatuor Temporibus, de Sabbato sancto, et in aliis Missis, in quibus dicitur **Glória in excelsis**, dicto **Kyrie eléison**, ad Tonsuram proceditur.

Pontifice igitur sedente in faldistorio, vocatur Tonsurandus nominatim; et respondens **Adsum**, accedit: tum facta profunda reverentia Pontifici, genuflectit coram illo.

Deinde surgit Pontifex cum mitra, et dicit:

†. **Sit nomen Dómini benedictum.**

℞. **Ex hoc nunc et usque in sæculum.**

Ÿ. *Adjutorium nostrum in nomine Domini.*

R. *Qui fecit cælum et terram.*

O Rémus, fratres charíssimi, Dóminum nostrum Jesum Christum pro hoc fámulo suo, qui ad deponéndum comas cápitis sui pro ejus amóre festínat, ut donet ei Spíritum sanctum, qui hábitum Religiónis in eo in perpétuum consérvet, et a mundi impediménto ac sæculári desidério cor ejus deféndat: ut sicut immutátur in vultu, ita dèxtera manus ejus, virtútis ei tríbuat increméta, et ab omni cæcítate spirituáli et humána óculos ejus apériat, et lumen ei æternæ grátiae concédât: Qui vivit et regnat cum Deo Patre in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

• Post hæc, sedente Pontifice, schola seu Ministri inchoant et prosequuntur Antiphonam, et Psalmum sequentes:

Tu es, Dómine, qui restítues hæreditátem meam mihi.

Psalmus 15.

Consérva me, Dómine, quóniam sperávi in te. * Dixi Dómino: Deus meus es tu, quóniam bonórum meórum non eges.

Sanctis qui sunt in terra ejus, * mirificávit omnes voluntátes meas in eis.

Multiplicátæ sunt infirmitátes eórum: * póstea acceleráverunt.

Non congregábo conventícula eórum de sanguínibus: * nec memor ero nóminum eórum per lábia mea.

Repelitur Antiphona, *Tu es, Dómine, etc.*

Incepto Psalmo, Pontifex cum forscibus incidit Tonsurando extremitates capillorum in quatuor locis, videlicet in fronte, in occipitio, et ad utramque aurem, deinde in medio capitis aliquot crines capillorum, et in bacile deponit, dicente eo qui tondetur:

Dóminus pars hæreditátis meæ, et cálicis mei: tu es qui restítues hæreditátem meam mihi.

Tonso Clerico, Pontifex deposita mitra surgit, et stans versus ad illum, dicit:

Oremus.

PRæsta, quæsumus, omnipotens Deus: ut hic famulus tuus, cujus hodie comas capitis pro amore divino deposuimus, in tua dilectione perpetuo maneat, et eum sine macula in sempiternum custodias. Per Christum Dominum nostrum. Rj. Amen.

Tunc schola seu Ministri inchoant et prosequuntur Antiphonam et Psalmum sequentes: qua incepta, Pontifex sedet cum mitra.

Antiphona. **Hic accipiet benedictionem a Domino, et misericordiam a Deo salutari suo: quia hæc est generatio querentium Dominum.**

Psalmus 23.

Domini est terra, et plenitudo ejus: * orbis terrarum, et universi qui habitant in eo.

Quia ipse super maria fundavit eum: * et super flumina preparavit eum.

Quis ascendet in montem Domini: * aut quis stabit in loco sancto ejus?

Innocens manibus et mundo corde: * qui non accipit in vano animam suam, nec juravit in dolo proximo suo.

Hic accipiet benedictionem a Domino: * et misericordiam a Deo salutari suo.

Hæc est generatio querentium eum, * querentium faciem Dei Jacob.

Attollite portas, principes, vestras, et elevamini portæ æternales: * et introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ? * Dominus fortis, et potens, Dominus potens in prælio.

Attollite portas, principes, vestras, et elevamini portæ æternales: * et introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ? * Dominus virtutum ipse est Rex gloriæ.

Gloria Patri, etc.

Repetitur Antiphona. **Hic accipiet, etc.**

Qua finita, Pontifex, deposita mitra, surgit, et conversus ad altare, dicit:

Oremus. Et ministri dicunt: **Flectámus génuá.**

Rj. Leváte.

Pontifex versus ad tonsam, dicit:

A Desto, Dómine, supplicatióibus nostris, et hunc fámulum tuum bene ✠ dicere dignáre, cui in tuo sancto Nómine hábitum sacræ religióis impónimus; ut te largiénte et devótus in Ecclesiá tua persistere, et vitam percípere mereátur ætérrnam. Per Christum Dóminum nostrum. **Rj. Amen.**

Tum Pontifex, accepta mitra, sedet, et accipiens præmanibus superpelliceum, Tonsam totaliter induit, dicens:

I Nduat te Dóminus novum hóminem, qui secúndum Deum creátus est, in justítia et sanctitáte veritátis.

Quo expedito, Pontifex, deposita mitra, surgit et versus ad illum dicit:

Oremus.

O Mnípotens, sempitérne Deus, propitiáre peccátis nostris, et ab omni servitúte sæculáris hábitus hunc fámulum tuum emúnda: ut dum ignomíniam sæculáris hábitus depónit, tua semper in ævum grátia perfruátur; ut sicut similitúdinem corónæ tuæ eum gestáre fácimus in cápite, sic tua virtúte hæreditátem súbsequi mereátur ætérrnam in corde: Qui cum Patre et Spíritu sancto vivis et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **Rj. Amen.**

Deinde Pontifex, accepta mitra sedet, et Clericum sic alloquitur:

F Ili charíssime, animadvértere debes, quod hódie de foro Ecclesiæ factus es, et privilégia clericália sortítus es. Cave ígitur, ne propter culpam tuam illa perdas: et hábitu honésto, bonisque móribus, atque opéribus Deo placére stúdeas: Quod ipse tibi concédatur per Spíritum sanctum suum. **Rj. Amen.**

Dic semel septem Psalmos Pœnitentiáles cum Litániis, Versículis, et Oratióibus, et omnipoténtem Deum étiam pro me ora.

DE MINORIBUS ORDINIBUS

UNI TANTUM CONFERENDIS.

Minoribus conferendis necessaria: claves Ecclesiae in aliqua pellicula, campanula, si non adsint campanae majores, codex Lectoris, liber exorcismorum, vel Pontificale, seu Missale, candelabrum cum cereo extincto, urceolus vacuus, Hostia cum mappa pro Ordinandi communionem, si Ordines intra Missam recipiat.

Ordinando necessaria: praevia Confessio, in capillis modestia, Corona minorum Ordinum, tunica talaris, superpelliceum, candela pro Offertorio, si Ordines intra Missam recipiantur.

SI extra Missarum solemnia, Dominicis diebus scilicet, Set festivis, in mane tantum, minus solemniter conferantur, Pontifex supra rochetum, vel (si sit Regularis) supra superpelliceum stola alba, et mitra paratus, accedens ad faldistorium ante medium altaris sibi paratum, sedet.

Vel si ante immediate, vel post Missam privatim celebratam conferantur, Pontifex sine, vel cum planeta, et mitra accedens ad faldistorium, sedet.

Vel denique si minores tantum Ordines in privata Missae celebratione, cum mitra, aut etiam cum aliquo ex majoribus Ordinibus intra Missarum solemnia pontificaliter paratus conferat Episcopus; in Missa de Sabbato ante Dominicam Passionis, et in aliis Missis, in quibus non dicitur **Glória in excelsis**, post **Kyrie eléison**, omnes minores Ordines conferantur. In Missis vero de Sabbato Sancto, et in aliis Missis, in quibus dicitur **Glória in excelsis**, eo dicto, ad quatuor minores Ordines proceditur. In Missis autem de Quatuor Temporibus, dicta prima Lectione, ordinatur Ostiarius, post secundam Lectionem Lector, post tertiam Exorcista, post quartam Acolythus.

DE ORDINATIONE OSTIARII

Dum igitur Pontifex ante medium altaris, in faldistorio sibi parato sedet, renibus altari versis, Archidiaconus, aut alius Minister vocat Ordinandum, dicens:

Accédât qui ordinándus est ad officium Ostiariórum.

Mox Notarius appellat eum nomine suo; qui respondens, **Adsum**, accedit, et facta profunda reverentia, genuflectit coram eo. Tum Pontifex illum admonet, dicens: **S**uceptúrus, fili charissime, officium Ostiariórum, vide quæ in domo Dei ágere débeas. Ostiárium opórtet percútere cymbalum, et campánam, aperire Ecclésiám et sacrárium, et librum aperire ei qui prædicat. Próvide igitur, ne per negligéntiam tuam, illárum rerum, quæ intra Ecclésiám sunt, áliquid depéreat; certísque horis domum Dei apérias fidélibus, et semper cláudas infidélibus. Stude étiam, ut sicut materiálibus clévis Ecclésiám visibilem áperis et cláudis, sic et invisibilem Dei domum, corda scilicet fidélium, dictis et exémpis tuis cláudas diabólo, et apérias Deo; ut divína verba, quæ audierint, corde retíneant, et ópere cómpleant: Quod in te Dóminus perficiat per misericórdiam suam.

Hujusmodi admonitiones non fiunt Cardinali, nec Episcopo electo.

Deinde Pontifex accipit, et tradit claves Ecclesiæ Ordinando, quas manu dextera tangit, Pontifice dicente:

Sic age, quasi redditúrus Deo ratiónem pro iis rebus, quæ his clévis recludúntur.

Post hæc Archidiaconus, vel alius vices ejus tenens, ducit eum ad ostium Ecclesiæ, aut Capellæ, et facit illum claudere et aperire: tradit etiam illi funem Campanarum, faciens eum campanas, aut in illarum defectu, campanulam pulsare; deinde reducit illum ad Pontificem, quo, coram Pontifice, genua flectente, stans cum mitra Pontifex versus ad ipsum, dicit:

DEnum Patrem omnipotentem, fratres charissimi, suppliciter deprecemur, ut hunc famulum suum bene dicere dignetur, quem in officium Ostiariorum eligere dignatus est: ut sit ei fidelissima cura in domo Dei diebus ac noctibus, ac distinctionem certarum horarum, ad invocandum nomen Domini, adjuvante Domino nostro Jesu Christo: Qui cum eo vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum. *R.* Amen.

Tum mitra deposita, stans Pontifex, et conversus ad altare, dicit:

Oremus. Ministri subjungunt: **Flectamus genua.**

R. **Levate.**

Et statim Pontifex conversus ad genuflexum, stans sine mitra, dicit:

Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus, bene dicere dignare hunc famulum tuum in officium Ostiariorum: ut inter janitores Ecclesiae tuo pareat obsequio, et inter electos tuos partem tuae mereatur habere mercedis. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum. *R.* Amen.

Post haec Ordinatus, suggerente Archidiacono, ad locum suum revertitur.

DE ORDINATIONE LECTORIS.

Pontifex in faldistorio ante medium altaris posito reassumpta mitra sedet: tum Archidiaconus vocat Lectorem hoc modo:

Accedat qui ordinandus est ad officium Lectorum.

Mox per Notarium, ut supra, nominatum, et genuflexum, admonet Pontifex, dicens:

Lectus, fili charissime, ut sis Lector in domo Dei nostri, officium tuum agnosce, et imple. Potens est enim Deus, ut augeat tibi gratiam perfectionis aeternae. Lectorem siquidem oportet legere ea, quae (vel ei, qui) pra-

dicat, et lectiones cantare, et benedicere panem, et omnes fructus novos. Stude igitur verba Dei, videlicet Lectiones sacras distincte et aperte ad intelligentiam et aedificationem fidelium absque omni mendacio falsitatis proferre; ne veritas divinarum Lectionum incuria tua ad instructionem audientium corrumpatur. Quod autem ore legis, corde credas, et opere completes; quatenus auditores tuos, verbo pariter et exemplo tuo docere possis. Ideoque dum legis sta in alto loco Ecclesiae, ut ab omnibus audiaris et videaris, figurans positione corporali te in alto virtutum gradu debere conversari; quatenus cunctis, a quibus audiris et videris, caelestis vitae formam praebes: quod in te Deus impleat per gratiam suam.

Deinde Pontifex accipit et tradit ordinando Codicem de quo lecturus est, quem manu dextera tangit, Pontifice interim dicente:

Accipe, et esto verbi Dei relator, habiturus, si fideliter et utiliter impleris officium tuum, partem cum iis, qui verbum Dei bene administraverunt ab initio.

Stans Pontifex cum mitra conversus ad genuflexum, dicit:

Oremus, fratres charissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hunc famulum suum, quem in ordinem Lectorum dignatur assumere, bene dictionem suam clementer effundat: quatenus legat distincte quae in Ecclesia Dei legenda sunt, et eadem operibus impleat. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium suum, Qui cum eo vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. *rs.* Amen.

Tum Pontifex, mitra deposita, stans conversus ad altare, dicit:

Oremus. Et ministri: **Flectamus genua.** *rd.* **Levate.**

Deinde stans conversus ad ordinatum genuflexum, dicit sine mitra:

Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, bene ☩ dicere dignare hunc famulum tuum in officium

Lectóris: ut assiduitáte Lectiónum instrúctus sit, atque ordinátus, et agénda dicat, et dicta ópere ímpleat, ut in utróque sanctæ Ecclesiæ exémplo sanctitáti suæ cónsulat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fflium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Postea, suggerente Archidiacono, Ordinatus redit ad locum suum.

DE ORDINATIONE EXORCISTÆ.

Pontifice in faldistorio ante medium altaris posito sedente cum mitra, vocatur Exorcista per Archidiaconum modo consueto:

Accédát qui ordinándus est ad officium Exorcistárum.

Mox per Notarium, ut supra, nominatum, et genuflexum, admonet Pontifex, dicens:

Ordinándus, fili charíssime, in officium Exorcistárum, nóscere debes quid súscepis. Exorcistam etenim oportet abjicere dæmones, et dicere pópulo, ut, qui non comunicat, det locum; et aquam in ministério fúndere. Accipis itaque potestátem imponéndi manum super Energúmenos; et per impositionem mánuum tuárum, grátia Spíritus sancti, et verbis exorcismi, pellúntur spíritus imúndi a corpóribus obséssis. Stude ígitur, ut sicut a corpóribus aliórum dæmones expéllis, ita ab ánimo tuo et corpore omnem immundítiam et nequítiam ejicias; ne illis succúmbas, quem ab aliis tuo éffugas ministério. Discé per officium tuum vítiis imperáre, ne in tuis móribus aliquid sui juris inimicus váleat vindicáre. Tunc etenim recte in aliis dæmónibus imperábis, cum prius in téipso eórum omnímodam nequítiam súperas: Quod tibi Dóminus ágere concédát per Spíritum suum sanctum.

Post hæc, Pontifex accepit et tradit Ordinando librum, in quo scripti sunt Exorcismi, cujus loco tradi potest Pontificale, seu Missale; et dum ordinandus librum tangit manu dextera, dicit Pontifex:

Accipe, et comménda memóriæ, et habe potestátem imponéndi manus super energúmenos, sive baptizátos, sive catechúmenos.

Postea stans cum mitra Pontifex conversus ad genuflexum, dicit:

Deum Patrem omnipoténtem, fratres charíssimi, suppliciter deprecémur, ut hunc fámulum suum bene ꝛ dicere dignétur in officium Exorcistárum: ut sit spirituális imperátor ab abigéndo dæmones de corpóribus obséssis, cum omni nequítia eórum multifórmi. Per unigénitum Fílium suum Dóminum nostrum Jesum Christum, Qui cum eo vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R̄. Amen.

Tum conversus ad altare, deposita mitra, dicit:

O rémus. Et ministri: Flectámus génuá. R̄. Leváte.

Domine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, bene ꝛ dicere dignáre hunc fámulum tuum in officium Exorcistárum: ut per impositionem mánuum, et oris officium, potestátem et impérium hábeat spíritus immúdos coercéndi, ut probábilis sit médicus Ecclésiæ tuæ grátia curatiónum, virtutéque cœlésti confirmátus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R̄. Amen.

Post hæc, suggerente Archidiaconus, Ordinatus redit ad locum suum.

DE ORDINATIONE ACOLYTHI.

Pontifex in faldistorio ante medium altaris reassumpta mitra, sedet: tum Archidiaconus Acolythum vocat, dicens:

Accédát qui ordinándus est ad officium Acolythórum.

Mox nominatum, ut supra, et genuflexum admonet Pontifex, dicens:

Suscipiens, fili charissime, officium Acóllythi, pensa quod suscipis. Acóllythum etenim oportet ceroferarium ferre, luminaria Ecclesie accendere, vinum et aquam ad Eucharistiam ministrare. Stude igitur susceptum officium digne implere. Non enim Deo placere poteris, si lucem Deo manibus preferens, operibus tenebrarum inservias, et per hoc aliis exempla perfidiae praebeas. Sed juxta quod Veritas dicit: Luceat lux tua coram hominibus, ut videant opera tua bona, et glorificent Patrem tuum, qui in caelis est. Et sicut Apostolus Paulus ait: In medio nationis pravae et perversae luceas sicut luminare in mundo, verbum vitae continens. Sint ergo lumbi tui praecincti, et lucernae ardentes in manibus tuis, ut sis filius lucis. Abjicias opera tenebrarum, et induaris arma lucis. Eras enim aliquando tenebrae, nunc autem lux in Domino: ut filius lucis ambula. Quae sit vero ista lux, quam tantopere inculcat Apostolus, ipse demonstrat, subdens: Fructus enim lucis est in omni bonitate, et justitia, et veritate. Esto igitur sollicitus in omni justitia, bonitate, et veritate, ut et te, et alios, et Dei Ecclesiam illumines. Tunc etenim in Dei sacrificio digne vinum suggeres et aquam, si tu ipse Deo sacrificium, per castam vitam et bona opera oblatus fueris: Quod tibi Dominus concedat per misericordiam suam.

Post haec Pontifex accipit, et tradit Ordinando candelabrum cum candela extincta, quod ipse manu dextera tangit, Pontifice dicente:

A Ccipe ceroferarium cum cereo, et scias te ad accendenda Ecclesiae luminaria mancipari: In nomine Domini.

R. Amen.

Tum accipit, et tradit ei urceolum vacuum, quem similiter tangere debet Ordinandus, et dicit Pontifex:

A Ccipe urceolum, ad suggerendum vinum, et aquam in Eucharistiam Sanguinis Christi: In nomine Domini.

R. Amen.

Postea stans Pontifex cum mitra versus ad eum genuflexum, dicit:

D eum Patrem omnipotentem, fratres charissimi, suppliciter deprecemur, ut hunc famulum suum bene ☩ dicere dignetur in Ordine Acolythorum: quatenus lumen visibile manibus praeferens, lumen quoque spirituale moribus praebet: adjuvante Domino nostro Jesu Christo, qui cum eo, et Spiritu sancto vivit et regnat Deus, per omnia saecula saeculorum. R. Amen.

Tum Pontifex stans sine mitra, et convertens se ad altare, dicit:

Oremus. Et ministri: **Flectamus genua.** R. **Levate.**

Et mox Pontifex conversus ad Acolythum genuflexum, dicit:

D omine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, qui per Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum, et Apostolos ejus, in hunc mundum lumen claritatis tuae misisti, quique ut mortis nostrae antiquum aboles chirurgum, gloriosissimae illum Crucis vexillo affigi, ac sanguinem et aquam ex latere illius pro salute generis humani effluere voluisti: bene ☩ dicere dignare hunc famulum tuum in officium Acolythorum; ut ad accendendum lumen Ecclesiae tuae, et ad suggerendum vinum et aquam ad conficiendum Sanguinem Christi Filii tui in offerenda Eucharistia sanctis altaribus tuis fideliter subministret. Accende, Domine, cor ejus et mentem ad amorem gratiae tuae, ut illuminatus vultu splendoris tui, fideliter tibi in sancta Ecclesia deserviat. Per eundem Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Oremus.

D omine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, qui ad Moysen et Aaron locutus es, ut accenderentur lucernae in tabernaculo testimonii: bene ☩ dicere dignare hunc famulum tuum, ut sit Acolythus in Ecclesia tua. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Oremus.

O mni-potens, sempiternae Deus, fons lucis, et origo bonitatis, qui per Jesum Christum Filium tuum, lumen

verum, mundum illuminasti, ejusque passionis mysterio redemisti: bene ✠ dicere dignare hunc famulum tuum, quem in officium Acolythorum consecramus, poscentes clementiam tuam, ut ejus mentem et lumine scientiæ illustres, et pietatis tuæ rore irriges; ut ita acceptam ministerium, te auxiliante, pèragat, qualiter ad æternam remunerationem pervenire mereatur. Per eundem Christum Dòminum nostrum. Rj. Amen.

Deinde Pontifex, accepta mitra, sedet, et ad minores Ordines ordinatum sic alloquitur:

Fili dilectissime, diligenter considera Ordines per te susceptos, ac onus húmeris tuis impòsitum: stude sancte et religiòse vivere, atque omnipotenti Deo placere, ut gràtiam suam possis acquirere, quam ipse tibi per suam misericordiam concedere dignetur.

Dic semel septem Psalmos Pœnitentiáles cum Litániis et Versículis, et orationibus, et omnipotentem Deum etiam pro me ora.

Post hæc Ordinatus, suggerente Archidiacono, ad locum suum redit.

DE ORDINATIONE SUBDIACONI.

Missæ celebrandæ pro sacris Ordinibus conferendis necessaria: Altare decentiori pallio coloris convenientis, tobaleisque mundis ornatum; tapete super gradus altaris extendendum; pulvinus; faldistorium; quatuor candelabra cum cereis albis et Cruce; Pontificalia ornamenta secundum seriem sub initio Missalis descripta, in medio altaris præparata, et oblongo velo coloris paramentorum cooperta; mitra simplex; baculus pastoralis a latere Epistolæ; Missale cum cussino in cornu Epistolæ, in quo Missa diei, Oratio pro ordinando, **Exáudi, quæsumus, Dómine**, circa finem Missalis edita, et commemorationes, si quæ sint faciendæ, cum signaculis disponantur; Pontificale; bugia super credentiam; Calix, cum purificatorio mundo

desuper; **Patena**, cum duabus **Hostiis majoribus**; una aut plures **Particulæ seu Hostiæ**, si pluribus diversi conferuntur **Ordines**; **palla linea munda**, non colorata, aut alterius materiæ; **velum parvum coloris paramentorum** super ipsum **Calicem**; **bursa desuper ejusdem coloris**, habens **cruce[m] in medio**, et intus **corporale**; **pelvicula cum ampullis vitreis**, quantum fieri potest, cum suis **operculis**, vino et aqua plenis; **bacile**, cum **buccali quadruplex**, si vero **Presbyteratus Ordo** conferatur, **quintuplex**; **manutergium**, cum **medulla panis**, et **duæ**, aut plures **stolæ pro Sacerdotibus** manuum impositionem cum **Episcopo** facturis; **mappa pro Communione**; **Calix cum vino et mappula pro ordinandi purificatione post Communionem**.

Ordinando Subdiacono: **Mandatum Apostolicum**, si ordinetur **extra tempora**; **vestis talaris**; **modestia in capillis**; **corona subdiaconalis**; **prævia Confessio**; **amictus, alba**, **cingulum**, **manipulum**, et **tunicella albi coloris**; **Calix vacuus cum Patena superposita**; **bacile cum urceolis**, et **manutergio**; **liber Epistolarum**; **candela pro Offertorio**.

Pontifex ritu Pontificali paratus ut **Subdiaconatus Ordinem** conferat in **Missis de Quatuor Temporibus**, dicta quinta **Lectione in cornu Epistolæ**; in **Missis vero**, et **Sabbatis ante Dominicam Passionis**, aut **Resurrectionis Domini**, aut in **Missis de festivo die duplici**, vel de **Dominicis**, dicta **Collecta cum Oratione pro Ordinatis** sub una **conclusionone**, et **factis Commemorationibus**, si quæ sint faciendæ, **accepta mitra**, **accedit ad faldistorium ante medium altaris sibi paratum**, et **sedet**.

Tum Archidiaconus, aut illius locum tenens, **vocat ordinandum**, et **dicit**:

Accédât qui ordinándus est Subdiáconus.

Deinde **Notarius** sub una ex **triplici formula** convenienti, eum **vocat**, **dicens**:

N. ad titulum Ecclésiæ N.

N. ad titulum patrimonii sui.

Frater N. professus Ordinis N. ad titulum paupertatis.
 Ordinandus vero, quisquis sit, respondet, **Adsum**,
 et accedit versus Episcopum, quem profunda reverentia
 salutatur.

Debet autem ordinandus in Subdiaconum indutus esse
 amictu, non tamen super caput, alba, et cingulo, habere
 manipulum in manu sinistra, tunicellam super brachio si-
 nistro, et candelam in manu dextera.

Denique stantem ordinandum Pontifex cum mitra se-
 dens admonet, dicens:

Fili dilectissime, ad sacrum Subdiaconatus Ordinem
 promovendus, iterum, atque iterum considerare debes
 attente, quod onus hodie ultro appetis. Hactenus enim
 liber es, licetque tibi pro arbitrio ad secularia vota tran-
 sire: quod si hunc Ordinem susceperis, amplius non licet
 a proposito resilire, sed Deo, cui servire regnare est,
 perpetuo famulari; et castitatem, illo adjuvante, servare
 oportebit, atque in Ecclesie ministerio semper esse man-
 cipatum. Proinde, dum tempus est cogita, et si in san-
 cto proposito perseverare placet, in nomine Domini huc
 accede.

Hæc admonitio non fit Religiosis.

Illo tunc accedente, et genua flectente coram Ponti-
 fice, si sit alius ad altiorem Ordinem promovendus, Ar-
 chidiaconus vocat eum, dicens:

Accedat qui ordinandus est Diaconus, vel Presbyter.

Mox ordinandus super tapete se prosternit. Pontifex
 vero, cum Missa fiat sine cantu, super pulvinum genufle-
 tit ante faldistorium, et incipit Litanias, dicens: **Kyrie**
eleison, prosequendo totas, prout supra, pag. 31. genu-
 flexis respondentibus Ministris. Postquam autem dictum
 fuerit:

Ut omnibus Fidelibus defunctis, etc.

R. Te rogamus audi nos.

Pontifex surgit cum mitra, et baculum pastorem in
 sinistra tenens, conversus ad ordinandum, dicit:

Primo.

Ut hunc Eléctum bene ✠ dícere dignéris.

Rj. Te rogámus áudi nos.

Secundo.

Ut hunc Eléctum bene ✠ dícere, et sancti ✠ ficáre dignéris.

Rj. Te rogámus áudi nos.

Tertio.

Ut hunc Eléctum bene ✠ dícere, sancti ✠ ficáre, et conse ✠ cráre dignéris.

Rj. Te rogámus áudi nos.

Si pluribus diversos Ordines conferat Pontifex, supradictam in plurali dabit benedictionem, dicens:

Ut hos Eléctos, etc. ut supra, pag. 35.

Deinde reddito baculo pastorali, rursus super faldistorium procumbit Pontifex, et perficit Litanias, dicendo:

Ut nos exaudíre, etc.

Quibus finitis, surgens Pontifex cum mitra, sedet ut supra. Si vero aliquis alius intra eadem Missarum solemnitas sit ordinandus, alta voce dicit Archidiaconus, aut Cappellanus vice illius gerens:

Recédât in partem qui ordinándus est Diáconus, vel Prébbyter.

Tum Pontifex Subdiaconum ante se genuflexum admonet, dicens:

A Deptúrus, fili dilectíssime, officium Subdiaconátus, sédulo atténde, quale ministérium tibi tráditur. Subdiaconum enim opórtet aquam ad ministérium altáris præparáre, Diácono ministráre, pallas altáris et corporália ablúere, Cálicem et Paténam in usum Sacrificii eidem offérre. Oblatiónes, quæ véniunt in altáre, panes Propositionis vocántur: de ipsis oblatiόνibus tantum debet in altáre poni, quantum pópulo possit sufficere, ne áliquid pútridum in sacrário remáneat. Pallæ, quæ sunt in substratório altáris, in álio vase debent lavári, et in álio corporales pallæ. Ubi autem corporales pallæ lotæ fúerint, nullum áliud lin-

teámen debet lavári, ipsaque lotiónis aqua in Baptistérium debet vergi. Stude itaque, ut ista visibília ministéria, quæ diximus, nítide et diligentíssime complens, invisibília horum exémplo perficias. Altáre quidem sanctæ Ecclesiæ, ipse est Christus, teste Joánne, qui in Apocalypsi sua altáre áureum se vidisse pérhibet stans ante thronum, in quo, et per quem oblatiónes fidélium Deo Patri consecrántur. Cujus altáris pallæ et corporália sunt membra Christi, scilicet fidéles Dei, quibus Dóminus, quasi vestiméntis pretiósus circúmdatur, ut ait Psalmísta: Dóminus regnávít, decórem indútus est. Beátus quoque Joánnes in Apocalypsi vidit Fílium hóminis præcinctum zona áurea, idest, Sanctórum catérva. Si itaque humana fragilitáte contingat in áliquo fidéles maculári, præbenda est a te aqua cœléstis doctrínæ, qua purificáti, ad ornáméntum altáris, et cultum divíni Sacrificii rédeant. Esto ergo talis, qui Sacrificiis divínis, et Ecclesiæ Dei, hoc est, Córpori Christi digne servíre váleas, in vera, et Cathólica fide fundátus, quóniam, ut ait Apostólus: Omne, quod non est ex fide, peccátum est, schismáticum est, et extra unitátem Ecclesiæ est. Et ídeo, si usque nunc fuísti tardus ad Ecclesiám, ámodo debes esse assíduus: si usque nunc somnoléntus, ámodo vigil: si usque nunc ebriósus, ámodo sóbrius: si usque nunc inhonéstus, ámodo castus: Quod ipse tibi præstáre dignétur, qui vivit, et regnat Deus in sæcula sæculórum. R). Amen.

Deinde Pontifex adhuc sedens, accipit, et ordinando Calicem vacuum tradit cum Patena vacua superposita: quem ille manu dextera tangit, Pontifice interim dicente:
Vide cujus ministérium tibi tráditur: ídeo te admóneo, ut ita te exhibeas, ut Deo placére possis.

Et Archidiaconus accipit et tradit ei urceolos cum vino et aqua, ac bacile cum manutergio; quæ omnia similiter ordinandus tangere debet.

Postea surgit Pontifex, et versus ad populum, stans cum mitra, dicit:

O Rémus Deum, ac Dóminum nostrum, fratres charísimi, ut super hunc servum suum, quem ad Subdiaconátus officium vocáre dignátus est, infúndat bene ✠ dictionem suam et grátiam: ut in conspéctu ejus fidéliter sérviens, prædestináta Sanctis præmia consequátur, adjuvánte Dómino nostro Jesu Christo, qui cum eo vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Tum deposita mitra conversus ad altare Pontifex dicit:

O rémus. Et ministri: **Flectámus génuá.** Rj. **Leváte.**

Mox Pontifex versus ad ordinandum genuflexum, dicit sine mitra:

Domine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, bene ✠ dícere dignáre hunc fámulum tuum, quem ad Subdiaconátus officium elígere dignátus es: ut eum in sacrário tuo sancto strénum sollicitúmque cœléstis militiæ instítuas excubitórem, sanctísque altáribus tuis fidéliter subministret, et requiescat super eum Spíritus sapiéntiæ et intelléctus, Spíritus consilii et fortitúdinis, Spíritus sciéntiæ et pietátis, et répleas eum Spíritu timóris tui; et eum in ministério divíno confirmes, ut obédiens facto, ac dicto parens, tuam grátiam consequátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Tum Pontifex sedens cum mitra, accipit amictum qui in collo ordinandi jacet, imponitque super caput ejus, dicens:

Acci-pe amictum, per quem designátur castigátio vocis: In nómine Pa tris, et Fí lii, et Spíritus sancti. Rj. Amen.

Tum immittit Pontifex manipulum in sinistrum brachium ejusdem, dicens:

Acci-pe manipulum, per quem designántur fructus bonórum óperum: In nómine Pa tris, et Fí lii, et Spíritus sancti. Rj. Amen.

Post hæc Tunica illum totaliter induit, dicens :

Tunica jucunditatis, et indumento lætitiæ induat te Dóminus: In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. *R.* Amen.

Tandem tradit illi librum Epistolarum, quem tangit manu dextera, dicente interim Pontifice:

Accipe librum Epistolárum, et habe potestátem legéndi eas in Ecclésia sancta Dei, tam pro vivis, quam pro defúctis: In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. *R.* Amen.

His peractis, Archidiacono suggerente, Subdiaconus surgit, et facta Pontifici profunda reverentia, redit ad locum suum, et genuflectit. Tum Pontifex surgit, et accedit ad cornu Epistolæ, ubi deposita mitra, prosequitur Missam.

Lecto autem Offertorio, Pontifex, accepta mitra, in faldistorio ante medium altaris posito sedet; mox Subdiaconus candelam accensam dextera sustinens, sinistra pectori admota, accedit; tum facta Pontifici profunda reverentia, genuflectit, cujus manum dexteram, dum tradit candelam, osculatur: deinde surgit, et facta iterum reverentia, redit ad locum suum. Facta oblatione, Pontifex annulum et chirothecas deponit, et lotis manibus, resumit annulum, et surgit: sublatoque faldistorio, accedit ante medium altaris, ubi deposita mitra, prosequitur Missam; Secretæ diei, ordinandi Secreta adjuncta, sub uno, **Per Dóminum**, cum aliis Secretis, si quæ sint dicendæ.

Dum Pontifex dicit Orationem, **Dómine Jesu Christe, qui dixisti, etc.** Subdiaconus accedit ad dexteram Pontificis, et oratione dicta uterque simul osculatur altare, et conversa facie ad invicem, Pontifex dat osculum Pacis Subdiacono, dicens: **Pax tecum.** Cui ille respondet: **Et cum spírítu tuo.** Tum Subdiaconus, facta profunda reverentia Pontifici, et genuflexione SS. Sacramento, vadit ad locum suum.

Postquam vero Pontifex se communicaverit, et totum Sanguinem sumpserit, priusquam se purificet, supponit

patenam Hostiæ, qua communicandus est ordinatus; qui ante medium altaris accedens, genuflexus dicit intelligibili voce: **Confiteor Deo omnipotenti, etc.** quo peracto, Pontifex facta genuflexione SS. Sacramento, surgit, et aliquantulum se retrahit ad cornu Evangelii, et versus ad ordinatum, junctis manibus, dicit, licet unicus sit communicandus:

Misereatur vestri omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris, perducat vos ad vitam æternam. R. Amen.

Indulgentiam, ✠ absolutiõnem, et remissionem peccatorum vestrorum tribuat vobis omnipotens et misericors Dõminus. R. Amen.

Tum accedit ordinatus ad supremum altaris gradum, ubi genuflexus, et communicaturus, mappulam recipit. Pontifex vero versus ad altare, facit genuflexionem SS. Sacramento; deinde surgens, sinistra patenam, dextera vero Hostiam reverenter accipit, quam aliquantulum elevatam tenet super patenam, et conversus ad ordinatum in medio altaris, dicit:

Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi: Mox ter subjungit, Dõmine, non sum dignus, ut intres sub te-ctum meum: sed tantum dic verbo, et sanabitur ánima mea.

Tum accedens, ordinato porrigit SS. Sacramentum, faciens cum eo signum Crucis super patenam, et simul dicens:

Corpus ✠ Dõmini nostri Jesu Christi custõdiat te in vitam æternam.

Et respondet, **Amen.**

Tum manum Pontificis Hostiam tenentem osculatur, et communionem reverenter sumit, ori ejus supposita patena. Deinde unus ministrorum purificat ordinatum calice, aut alio vase cum vino ad hoc destinato; et cum ordinatus os ad mappulam exterserit, redit ad locum suum.

Communione peracta, Pontifex colligit fragmenta cum patena, quam super calicem suum extergit, purificationem sumit, cum digitorum ablutione; quo facto, mitram acci-

pit, et lavat manus: quibus extersis, statim deposita mitra, stans in cornu Epistolæ, Missam prosequitur, Postcommunioni diei, ordinandi Postcommunione adjuncta sub uno, *Per Dóminum*, cum aliis Postcommunionibus, si quæ sint dicendæ.

Data benedictione, ut moris est, et reddito baculo pastoralis, sedet Pontifex in faldistorio ante medium altaris posito: mox ordinatus accedit, qui, facta profunda Pontifici reverentia, genuflectit: tum his verbis Subdiaconum, aut Diaconum alloquitur Pontifex dicens:

Fili dilectissime, diligenter considera Ordinem per te susceptum, ac onus húmeris tuis impositum: stude sancte, et religiose vivere, atque omnipotenti Deo placere, ut grátiam suam possis acquirere, quam ipse tibi per misericórdiam suam concedere dignetur. Ad Subdiaconátum (vel ad Diaconátum) ordináte, dic Noctúrnum talis diei, et omnipotentem Deum étiam pro me ora.

Tum surgit Pontifex, et amoto faldistorio, convertit se ad cornu Evangelii, ubi, deposita mitra, dicit intelligibili voce, *Dóminus vobiscum*. Deinde, *Inítium sancti Evangelii secúndum Joánnem*.

In principio erat Verbum, signat altare et se. Mox acceptis mitra et baculo, prosequitur, factaque Cruci debita reverentia in infimo gradu altaris, revertitur ad faldistorium, ubi exiit sacris vestibibus. Si vero aliud Evangelium sit dicendum, illud in cornu Evangelii dicit, eoque dicto, recedit ut prius.

DE ORDINATIONE DIACONI.

Missæ celebrandæ pro Diaconatus Ordine conferendo necessaria, ut supra.

Ordinando Diacono: Mandatum Apostolicum, si ordinetur extra tempora; vestis talaris; modestia in capillis; corona Diaconalis; prævia Confessio; amictus; alba; cingulum; manipulus; stola, et dalmatica albi coloris; liber Evangeliorum; candela pro Offertorio.

Pontifex ritu Pontificali paratus, ut Ordinationem Diaconatus conferat, in Dominicis, aut festivis diebus, aut statutis a jure temporibus, dicta Oratione pro ordinando, *Exáudi, quæsumus Dómine, etc.* ut in fine Missalis habetur, cum Oratione diei sub uno *Per Dóminum*, et factis aliis commemorationibus, si quæ sint faciendæ, legit Epistolam; qua finita, accipit mitram, et accedens ad faldistorium ante medium altaris paratum, sedet.

Interim promovendus ad ordinem Diaconatus per Archidiaconum, aut illius locum tenentem vocatur, dicendo:
Accédât qui ordinándus est ad Diaconátum.

Mox ordinandus per Notarium nominatus accedit, et facta Pontifici profunda reverentia, genuflectit.

Tum Archidiaconus illum, paratum amictu, alba, cingulo, et manipulo, stolam in manu sinistra, dalmaticam super brachium sinistrum, et candelam in manu dextera tenentem, offerens Pontifici, dicit:

Reverendíssime Pater, póstulat sancta mater Ecclésia Cathólica, ut hunc præsentem Subdiáconum ad onus Diacónii ordinétis.

Pontifex interrogat, dicens:

Scis illum dignum esse?

Respondet Archidiaconus:

Quantum humana fragilitas nosse sinit, et scio, et testificor ipsum dignum esse ad hujus onus officii.

Mox Pontifex respondet:

Deo grátias.

Et ad ejus ordinationem procedit. In primis Pontifex sedens cum mitra, Clero, et populo annuntiat, dicens:

Auxiliante Dómino Deo, et Salvatøre nostro Jesu Christo, eligimus hunc præsentem Subdiáconum in órđinem Diacónii. Si quis habet áliquid contra illum, pro Deo, et propter Deum cum fidúcia éxeat, et dicat: verúmtamen memor sit conditiónis suæ.

Facta aliquali mora, Pontifex convertens sermonem suum ad ordinandum, admonet eum, dicens:

Provehendus, fili dilectissime, ad Levíticum órđinem, cógita magnópere ad quantum gradum Ecclesiæ ascéndis. Diáconum enim opórtet ministráre ad altáre, baptizáre, et prædicáre. Sane in véteri Lege, ex duódecim, una tribus Levi elécta est, quæ speciáli devotióne tabernáculo Dei, ejúsque sacrificiis, ritu perpétuo deservíret. Tántaque dignitas ipsi concéssa est, quod nullus, nisi ex ejus stirpe, ad divínium illum cultum atque officium ministráturus assúrgeret; ádeo, ut grandi quodam privilegio hæreditátis et Tribus Dómini esse mererétur, et dici: quórum hódie, fili dilectissime, et nomen, et officium tenes: quia in ministérium tabernáculi testimónii, id est, Ecclesiæ Dei elgeris in Levítico officio, quæ semper in procíntu pósita, incessábili pugna contra inimícos dímicat; unde ait Apóstolus: Non est nobis colluctátio advérsus carnem et sánguinem, sed advérsus príncipes et potestátes, advérsus mundi, rectóres tenebrárum harum, contra spirítuália nequitiæ, in cœlestibus. Quam Ecclesiam Dei, véluti tabernáculum, portáre et muníre debes ornátu sancto, prædicátu divíno, exémplo perfécto. Levi quippe interpretátur ádditus, sive assúptus. Et tu, fili dilectissime, qui ab hæreditáte patérna nomen áccipis, esto assúptus a carnálibus desidériis, a terrénis concupiscéntiis, quæ militant advérsus ánimam. Esto nítidus, mundus, purus, castus, sicut decet místrum Christi, et dispensatórem mysteriórum Dei; ut digne addáris ad númerum Ecclesiástici gradus; ut hæréditas et tribus amábilis Dómini

esse mereáris. Et quia comminíster, et cooperátor es Córporis et Sánguini Dómini, esto ab omni illécebra carnis aliénus; sicut ait Scriptúra: Mundámini qui fertis vasa Dómini. Cógita beátum Stéphanum, mérito præcipuæ castitátis ab Apóstolis ad officium istud eléctum. Cura, ut quibus Evangélium ore annúntias, vivis opéribus expónas; ut de te dicátur: Beáti pedes evangelizántis pacem, evangelizántis bona. Habe pedes tuos calceátos Sanctórum exémpis, in præparatióne Evangélii pacis: Quod tibi Dóminus concédát per grátiam suam. *Rj.* Amen.

Deinde si non sit ordinatus Subdiaconus, ordinandus Diaconus se prosternit ad cornu Evangelii, vel ubi genuflectebat. Pontifex vero cum mitra ante faldistorium suum genuflectens, recitat Litanias, pag. 31. Ordinandus autem per Pontificem benedicitur, prout supra, pag. 481. dictum est, in ordinatione Subdiaconi. Post hæc ordinando ab acubitu surgente, genuflexo tamen manente, Pontifex sedens in faldistorio cum mitra, intelligibili voce alloquitur Clerum et populum, dicens:

Commúne votum commúnis orátio prosequátur; ut hic totíus Ecclésiæ prece, qui ad Diaconátus ministérium præparátur, Levíticæ bene ✠ dictionis órdine claréscat; et spirituáli conversatióne præfúlgens, grátia sanctificatiónis elúceat; præstánte Dómino nostro Jesu Christo, qui cum Patre et Spírítu sancto vivit, et regnat Deus in sæcula sæculórum. *Rj.* Amen.

Deinde surgens cum mitra Pontifex, stans versus ad ordinandum, dicit alta voce legendo:

ORémus, fratres charíssimi, Deum Patrem omnipoténtem, ut super hunc fámulum suum, quem ad officium Diaconátus dignátur assúmere, benedictiόνis suæ grátiam cleménter effúndat; eíque consecratiónis indúltæ propítius dona consérvet, et preces nostras cleménter exáudiat, ut quæ nostro gerénda sunt ministério, suo benígnus prosequátur auxílio; et quem sacris mystériis exequéndis pro nostra intelligéntia crédimus offeréndum, sua bene ✠ di-

ctiōne sanctificet et confirmet. Per unigénitum Fílium suum Dóminum nostrum Jesum Christum, qui cum eo, et Spírítu sancto vivit et regnat Deus.

Deinde deposita mitra, et extensis ante pectus manibus dicit:

Ÿ. Per ómnia sæcula sæculórum.

R). Amen.

Ÿ. Dóminus vobíscum.

R). Et cum spírítu tuo.

Ÿ. Sursum cordá.

R). Habémus ad Dóminum.

Ÿ. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

R). Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubíque grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, honórum dator, ordinúmque distribútor, atque officiórum dispósitor, qui in te manens innovas ómnia, et cuncta dispónis per Verbum, virtútem, sapientiámque tuam, Jesum Christum Fílium tuum Dóminum nostrum, sempitérna providéntia præparas, et síngulis quibúsque tempóribus aptánda dispénsas. Cujus corpus, Ecclésiám vidélicet tuam, cœléstium gratiárum varietáte distinctum, suorúmque connéxam distinctiōne membrórum, per legem mirábilem totíus compáginis unítam, in augméntum templi tui créscere, dilataríque largírís; sacri múnieris servitútem trinis grádibus ministrórum nómini tuo militáre constítuens, eléctis ab inítio Levi filiis, qui in mysticis operatió nibus domus tuæ fidélibus excúbis permanéntes, hæreditátem benedictiōnis ætérnæ sorte perpétua possidérent. Super hunc quoque fámulum tuum, quæsumus Dómine, placátus inténde, quem tuis sacris altáribus servitúrum in officium Diaconátus suppliciter dedicámus. Et nos quidem tamquam hómínes, divíni sensus et summæ ratiōnis ignári, hujus vitam, quantum póssumus, æstimámus. Te autem, Dómine, quæ nobis sunt ignóta non tránseunt, te occúlta non fallunt. Tu cógnotor es secretórum:

tu scrutator es cordium. Tu hujus vitam cœlesti poteris examinare iudicio, quo semper praevalēs, et admissa purgare, et ea quæ sunt agenda concedere.

Hic solus Pontifex extensam manum dexteram ponit super caput ordinandi, dicens:

Accipe Spiritum sanctum, ad robur, et ad resistendum diabolo, et tentationibus ejus: In nomine Domini.

Postea prosequitur ut prius extensam tenens manum dexteram usque in finem Prefationis:

Emitte in eum, quæsumus, Domine, Spiritum sanctum, quo in opus ministerii tui fideliter exequendi septiformis gratiæ tuæ munere roboretur. Abundet in eo totius forma virtutis, auctoritas modesta, pudor constans, innocentiae puritas, et spiritalis observantia disciplinæ. In moribus ejus præcepta tua fulgeant, ut suæ castitatis exemplo imitationem sanctam plebs acquirat; et bonum conscientiae testimonium præferens, in Christo firmus et stabilis perseveret; dignisque successibus de inferiori gradu per gratiam tuam capere potiora mereatur.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo, ita tamen quod a circumstantibus audiri possit.

Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R). Amen.

Post hæc Pontifex sedens cum mitra, ordinando ante se genuflexo stolam imponit super humerum sinistrum, dicens:

Accipe stolam ✠ candidam de manu Dei: adimple ministerium tuum: potens enim est Deus, ut augeat tibi gratiam suam: Qui vivit et regnat in sæcula sæculorum.

R). Amen.

Faciens super ordinandum signum Crucis: aliquis vero minister reflectit capita stolæ, et alligat sub brachio dextero.

Deinde Pontifex accipiens Dalmaticam, eam totaliter induit ordinandum, dicens:

Induat te Dóminus induménto salutis, et vestiménto lætitiæ, et Dalmática justitiæ circumdet te semper: In nómine Dómini. Rj. Amen.

Postremo Pontifex accipit, et ordinando tradit librum Evangeliorum, quem manu dextera tangit, dicens:

Accipe potestátem legéndi Evangélium in Ecclesiá Dei, tam pro vivis, quam pro defúctis: In nómine Dómini. Rj. Amen.

Quo facto, Pontifex stans sine mitra, ad altare conversus, dicit:

Orémus. Et ministri: **F**lectámus génuá. Rj. **L**eváte.

Deinde vertens se ad ordinatum, dicit:

Exáudi, Dómine, preces nostras, et super hunc fámulum tuum Spíritum tuæ bene ÷ dictionis emítte: ut cœlesti múnere ditátus, et tuæ majestátis grátiam possit acquirere, et bene vivéndi áliis exémplum præbére. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit, et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Orémus.

Domine sancte, Pater Fídei, Spei, et grátiae, et proféctuum remunerátor, qui in cœlestibus et terrénis Angelórum ministériis ubique dispósisit per ómnia elementa voluntátis tuæ diffúndis efféctum, hunc quoque fámulum tuum spirituáli dignáre illustráre afféctu; ut tuis obséquiiis expéditus, sanctis altáribus tuis mínister purus accrésceat, et indulgéntia tua púrior, eórum gradu, quos, Apóstoli tui in septenárium númerum, beáto Stéphano duce ac prævio, Spíritu sancto auctóre, elegérunt, dignus existat; et virtútibus univérsis, quibus tibi servíre opórtet instrúctus, tibi compláceat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

Rj. Amen.

His peractis, Archidiacono suggerente, Diaconus surgit, factaque Pontifici profunda reverentia, redit ad lo-

cum suum, ibique genuflectit: Pontifex vero surgit et accedit ad cornu Epistolæ, ubi deposita mitra, prosequitur Missam, et se gerit in Offertorio suscipiendo, et in omnibus aliis, prout habetur supra, pag. 484. in Ordinatione Subdiaconi.

DE ORDINATIONE PRESBYTERI.

Missæ celebrandæ pro conferendo Presbyteratus ordine necessaria, ut supra.

Ordinando Presbytero: Mandatum Apostolicum, si ordinatur extra tempora; vestis talaris; modestia in capillis; corona Sacerdotalis; prævia Confessio; amictus, alba, cingulum, manipulus, stola, et planeta albi coloris; Oleum Catechumenorum; Calix cum vino et aqua; patena, et Hostia desuper posita; vitta linea pro sustentandis manibus post unctionem; pelvis, et vas aquæ; medulla panis, et manutergium pro Presbyterandi manuum lotionem; candela pro offertorio; Missale ad legendam Missam cum Pontifice; Sacerdos adjuvans in Missæ recitatione.

Pontifex ornato Pontificali indutus, ut ordinem Presbyteratus conferat in Missis de Quatuor Temporibus, et in Dominicis ac festivis diebus a Dominica Septuagesimæ usque ad Pascha exclusive, ante ultimum versum Tractus: In Sabbato vero infra Octavam Pentecostes, et in Festivis quæ habent sequentiam, ante ultimum sequentiæ versum: In Dominicis autem et Festivis diebus per annum, et per Adventum ante versum **Allelûja**, accipit mitram, et accedens ad faldistorium ante medium altaris sibi paratum, sedet.

Interim ad Ordinem Presbyteratus promovendum paratum more Diaconorum, amictu, alba, cingulo, stola, et manipulo, teneutem planetam super brachium sinistrum complicatam, et in manu dextera candelam, et mappulam albam pro ligandis manibus, Archidiaconus, aut illius locum tenens, vocat, dicens:

A cœdat qui ordinandus est ad ordinem Presbyteratus.

Mox ordinandus per Notarium nominatus accedit, et facta Pontifici profunda reverentia, genuflectit.

Tum Archidiaconus præsentat illum Pontifici, dicens:

Reverendissime Pater, póstulat sancta mater Ecclésia Cathólica, ut hunc præsentem Diáconum ad onus Presbyteríi ordinétis.

Et Pontifex interrogat, dicens:

Scis illum esse dignum?

Respondet Archidiaconus:

Quantum humana fragilitas nosse sinit, et scio, et testíficor ipsum dignum esse ad hujus onus officii.

Mox Pontifex dicit:

Deo grátias.

Et annuntiat Clero et populo, dicens:

QUóniam, fratres charíssimi, rectóri navis, et navígio deferéndis, éadem est vel securitátis rátio, vel comúnis timóris; par eórum debet esse senténtia, quórum causa comúnis existit. Neque enim fuit frustra a Pátribus institútum, et de electióne eórum, qui ad régimen altáris adhibéndi sunt, consulátur étiam pópulus, quia de vita et conversatióne præsentándi, quod nonnúmquam ignorátur a plúribus, scítur a páucis; et necesse est, ut facílius ei quis obediéntiam exhibeat ordináto, cui assénsus præbúerit ordinádo. Hujus síquidem Diáconi in Presbyterum, auxiliánte Dómino, ordinándi conversátio (quantum mihi vidétur) probáta, et Deo plácita existit et digna (ut árbitror) Ecclesiástici honóris augméto. Sed ne unum fortásse, vel páucos aut decípiat assénsio, vel fallat afféctio, senténtia est expeténdá multórum. Itaque, quid de ejus áctibus, aut móribus novéritis, quid de mérito sentiátis, líbera voce pandátis; et huic testimónium Sacerdotíi, magis pro mérito, quam affectióne álqua tribuátis. Si quis ígitur habet álquid contra illum, pro Deo, et propter Deum, cum fidúcia éxeat, et dicat. Verúntamen memor sit conditiónis suæ.

Postea Pontifex, facta aliqua mora, convertens sermonem suum ad ordinandum, admonet eum, dicens:

Consecrāndus, fili dilectissime, in Presbyterātus officium, illud digne suscipere, ac susceptum laudabiliter exequi studeas. Sacerdotem etenim oportet offerre, benedicere, præesse, prædicare, et baptizare. Cum magno, quippe timore ad tantum gradum ascendendum est, ac providendum ut cœlestis sapientia, probi mores, et diuturna justitiæ observatio ad id electos commendent. Unde Dominus præcipiens Mōysi, ut septuaginta viros de universo Israel in adiutorium suum eligeret, quibus Spiritus sancti dona divideret, suggessit, quos tu nosti, quod senes pōpuli sunt. Tu siquidem in septuaginta viris et senibus signatus es, si per Spiritum septiformem, decalogum legis custodiens, probus et maturus in scientia similiter et in opere eris. Sub eodem quoque mysterio et eadem figura in novo Testamento Dominus septuaginta duos elegit, ac binos ante se in prædicationem misit; ut doceret verbo simul et facto, ministros Ecclesiæ suæ fide et opere debere esse perfectos, seu geminæ dilectionis, Dei scilicet et proximi virtute fundatos. Talis itaque esse studeas, ut in adiutorium Mōysi et duodecim Apostolorum, Episcoporum videlicet Catholicorum, qui per Mōysen et Apostolos figurantur, digne, per gratiam Dei, eligi valeas. Hac certe mira varietate Ecclesia sancta circumdatur, ornatur, et regitur; cum alii in ea Pontifices, alii minoris ordinis Sacerdotes, Diaconi, et Subdiaconi diversorum ordinum viri consecrantur; et ex multis, et alternæ dignitatis membris unum Corpus Christi efficitur. Itaque, fili dilectissime, quem ad nostrum adiutorium, fratrum nostrorum arbitrium, consecrandum elegit, conserva in moribus tuis castæ et sanctæ vitæ integritatem. Agnosce quod agis. Imitare quod tractas; quatenus mortis Dominicæ mysterium celebrans, mortificare membra tua a vitiis et concupiscentiis omnibus procures. Sit doctrina tua spiritalis medicina pōpulo Dei. Sit odor vitæ tuæ delectamentum

Ecclésiæ Christi; ut prædicatione atque exemplo ædifices domum, id est, familiam Dei, quatenus nec nos de tua profectione, nec tu de tanti officii susceptione damnari a Domino, sed remunerari potius mereamur: Quod ipse nobis concedat per gratiam suam. Rj. Amen.

Deinde si non sit ordinatus Subdiaconus, vel Diaconus, ordinandus Presbyter se prosternit ad cornu Evangelii, vel ubi genuflectebat: Pontifex vero cum mitra ante faldistorium suum genuflectens, recitat Litanias ut supra, pag. 31. Ordinandus autem per Pontificem benedicitur, prout dictum est in ordinatione Subdiaconi, pag. 481.

Post hæc ordinando ab accubitu surgente, et ante Pontificem genuflexo manente, Pontifex, cum mitra, stans ante faldistorium suum simul utramque manum super ordinandi caput imponit nihil dicens: idemque faciunt post eum omnes Presbyteri qui adsunt, quorum tres, aut plures superpelliceo et stola parati esse debent. Quo facto, tam Pontifex, quam Sacerdotes tenent dexteras manus extensas super illum, dum Pontifex stans, cum mitra, dicit:

O Rémus, fratres charissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hunc famulum suum, quem ad Presbyterii munus elégit, cœlestia dona multiplicet: et quod ejus dignatione suscipit, ipsius consequatur auxilio. Per Christum Dóminum nostrum.

Rj. Amen.

Pontifex, deposita mitra, conversus ad altare, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectámus génua. Rj. Leváte.

Et mox conversus ad ordinandum, dicit:

EXáudi nos, quæsumus Dómine, Deus noster: et super hunc famulum tuum bene ✠ dictionem sancti Spíritus, grátie Sacerdotális infúnde virtútem; ut quem tuæ pietátis aspéctibus offérimus consecrándum, perpétua muneris tui largitáte prosequáris. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus.

Tum extensis manibus ante pectus, dicit:

Ÿ. Per ómnia sæcula sæculórum.

R}. Amen.

Ÿ. Dóminus vobíscum.

R}. Et cum spírítu tuo.

Ÿ. Sursum corda.

R}. Habémus ad Dóminum.

Ÿ. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

R}. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubíque grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, honórum áuctor, et distribútor ómnium dignitátum, per quem proficiunt univérsa, per quem cuncta firmántur, amplificátis semper in mélius naturæ rationalis incrementis, per órdinem cóngrua ratióne dispositum. Unde et Sacerdotáles gradus, atque officia Levítarum sacraméntis mysticis institúta crevérunt; ut cum Pontífices summos regéndis pópulis præfecisses, ad eórum societátis et óperis adjuméntum, sequéntis órdinis viros, et secúndæ dignitátis elígeres. Sic in erémo, per septuagínta virórum prudéntium mentes, Móysi spírítum propagásti; quibus ille adjutóribus usus, in pópulo innúmeras multítudines fácite gubernávit. Sic et in Eleázarum, et Ithamarum filios Aaron patérnæ plenítudinis abundántiam transfudísti; ut ad hóstias salutáres, et frequentióris officii sacraménta ministérium sufficeret Sacerdotum. Hac providéntia, Dómine, Apóstolis Filii tui Doctóres fidei cómites addidísti, quibus illi orbem tuum secúndis prædicatióibus implevérunt. Quaprópter infirmitáti quoque nostræ, Dómine, quæsumus, hæc adjuménta largíre; qui quanto fragilióres sumus, tanto his plúribus indigémus. Da, quæsumus, omnipotens Pater, in hunc fámulum tuum Presbytérii dignitátem; innova in viscéribus ejus Spírítum sanctitátis; ut accéptum a te, Deus, secúndi mériti munus obtíneat, censurámque morum exémplo suæ conversatiónis insinuet. Sit próvidus cooperátor órdinis nostri; elúceat in eo totíus forma justitiæ, ut bonam ratiónem dispensa-

tionis sibi creditæ redditurus, æternæ beatitudinis præmia consequatur.

Quod sequitur, legat submissa voce, ita tamen quod a circumstantibus audiri possit.

Per eundem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejúsdem Spíritus sancti Deus per ómnia sæcula sæculórum.

R/. Amen.

Pontifex sedet, accepta mitra, et reflectit orarium sive stolam ab humero sinistro ordinandi, capiens partem quæ retro pendet, et imponens super dexterum humerum, aptam eam ante pectus, in modum Crucis, dicens:

Accipe jugum Dómini: jugum enim ejus suáve est, et onus ejus leve.

Tum Pontifex imponit ordinando casulam usque ad scapulas, remanentem tamen super humeros complicatam, et a parte anteriori deorsum dependentem, interim dicens:

Accipe vestem Sacerdotalem, per quam cháritas intelligitur: potens est enim Deus, ut áugeat tibi charitatem, et opus perfectum.

R/. Deo grátias.

Surgit Pontifex sine mitra, et ordinando genuflexo dicit:

Deus sanctificationum ómnium auctor, cujus vera consecratio, plénaque benedictio est: tu, Dómine, super hunc fámulum tuum, quem ad Presbytérii honórem dedicámus, munus tuæ bene ✠ dictionis infúnde; ut gravitate áctuum et censúra vivéndi probet se seniórem, his institútus disciplinis, quas Tito et Timótheo Paulus expósuit; ut in lege tua die ac nocte méditans, quod légerit, credat; quod crediderit, dóceat; quod docúerit, imitétur; justítiam, constántiam, misericórdiam, fortitúdinem, cæterasque virtútes in se osténdat, exémplo præbeat, admonitíone confirmet, ac purum et immaculátum ministérii sui donum custódiat, et per obséquium plebis tuæ panem et vinum in Corpus et Sánguinem Fílii tui immaculáta benedictíone transfórmet: et inviolábili charitate in virum per-

féctum in mensúram etátis plenitúdinis Christi, in die justí et etérni júdicii Dei, consciéntia pura, fide vera, Spírítu sancto plenus resúrgat. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spírítus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rj. Amen.

Tum Pontifex sine mitra conversus ad altare genuflectit ante faldistorium: mox intelligibili voce incipit primum ψ . Hymni, **Veni creátor Spírítus**, et prosequuntur Ministri cum astantibus, et dicitur usque ad finem.

Finito primo ψ . seu prima strophe, surgit Pontifex, et sedet in faldistorio ante medium altaris, et assumpta mitra, deponit anulum et chirothecas; resumit anulum, et ponitur ei gremiale, sive mappula super gremium; et ordinandus accedens, facta profunda reverentia coram eo, genuflectit; et Pontifex cum Oleo Catechumenorum inungit ipsi ambas manus simul junctas, in modum Crucis, producendo cum pollice suo dextero in dictum Oleum intincto duas lineas, videlicet a pollice dexteræ manus, usque ad indicem sinistræ; et a pollice sinistræ usque ad indicem dexteræ, unguendo mox totaliter palmas, dicens:

Consecráre, et sanctificáre dignéris, Dómine, manus Cistas per istam unctiónem, et nostram bene $\times$ dictiónem. Rj. Amen.

Mox Pontifex producit manu dextera signum Crucis super manus illius quem ordinat et prosequitur:

Ut quæcúmque benedíxerint benedicántur, et quæcúmque consecráverint consecréntur, et sanctificéntur. In nómine Dómini nostri Jesu Christi.

Et ordinandus respondet, **Amen.**

Deinde Pontifex claudit, seu jungit illi manus, quas se consecratas aliquis ministrorum Pontificis albo panniculo lineo simul, videlicet dexteram super sinistram, alligat.

Tum Pontifex pollice mica panis exterso, accipit et ordinando tradit Calicem, cum vino et aqua, et Patenam superpositam cum Hostia, et ipse illam accipit, inter in-

dices et medios digitos, cuppam Calicis et Patenam simul tangens, dum Pontifex dicit:

Accipe potestatem offerre sacrificium Deo, Missaque celebrare, tam pro vivis, quam pro defunctis. In nomine Domini. *R.* Amen.

His peractis, ordinandus surgit. Pontifex vero, lavat manus cum mica panis, et aqua lotionis hujusmodi projicitur in sacrarium: tum acceptis chirothecis et annulo, surgit, accedit ad cornu Epistolæ, ubi deposita mitra, prosequitur Missam usque ad Offertorium. Interim ordinatus Sacerdos stans lavat manus cum medulla panis, et aqua bene mundatas extergit linteo illo quo erant ligatæ, vel alia mappula, et aqua lotionis hujusmodi projicitur in sacrarium: tum genuflectit.

Pontifex autem, lecto Offertorio, accipit mitram, et in faldistorio ante medium altaris posito sedet. Mox ordinatus candelam accensam dextera sustinens, sinistra pectori admota, accedit; tum facta profunda reverentia genuflectit, et Pontificis manum dexteram, dum tradit candelam, osculatur: deinde surgit, et facta iterum reverentia paulum retrocedens genuflectit. Si vero sit aliquis ordinatus Subdiaconus, aut Diaconus, eadem observat ad oblationem accedens.

Facta oblatione, Pontifex anulum et chirothecas deponit, et lotis manibus resunit anulum, et surgit; tum sublato faldistorio, accedit ante medium altaris, ubi deposita mitra, prosequitur Missam.

Sacerdos autem ordinatus post Pontificem genuflexus habeat librum coram se dicens: **Súscipe, sancte Pater, etc.** et omnia alia de Missa prout dicit Pontifex, qui Secretas morose, et aliquantulum alte dicat, ita ut ordinatus Sacerdos possit secum omnia dicere, et præsertim verba Consecrationis, quæ dici debent eodem momento per ordinatum, quo dicuntur per Pontificem.

Secreta pro ordinato, quæ dicitur cum Secreta Missæ dici, sub uno **Per Dóminum.**

Secreta.

Tuis, quæsumus Dómine, operáre mystériis: ut hæc tibi múnera dignis méntibus offerámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

Tum dicit alias Secretas, si quæ dicendæ sint.

Cum Pontifex dixerit orationem, **Dómine Jesu Christe, qui, etc.** ordinatus accedit ad dexteram Pontificis, et ambo simul osculantur altare, et conversa facie ad invicem, Pontifex dat osculum pacis ordinato dicens, **Pax tecum,** cui ille respondet: **Et cum spíritu tuo.** Tum ordinatus, facta profunda reverentia Pontifici, et genuflexione SS. Sacramento, vadit ad locum suum. Si vero sit aliquis Subdiaconus, aut Diaconus ordinatus, eodem ritu pacem a Pontifice recipit.

Postquam vero Pontifex se communicaverit, et totum Sanguinem sumpserit, priusquam se purificet ordinatus Presbyter, non præmissa Confessione, nec data Absolutione, (quia concelebrat Pontifici) ad supremum Altaris gradum accedit, ubi genuflexus mappulam recipit ad Communionem sumendam. Interim Pontifex, Hostia consecrata super Patenam posita, genuflectit, surgit, et Patenam sinistra, Hostiam vero dextera reverenter accipiens convertit se ad ordinatum Presbyterum, cui porrigit SS. Sacramentum cum eo faciens signum Crucis super Patenam et simul dicens:

COrpus ✠ Dómini nostri Jesu Christi custódiat te in vitam ætérnam.

Et respondet: **Amen.**

Tum manum Pontificis Hostiam tenentem osculatur, et Communionem reverenter sumit, ori communicandi supposita Patena. Deinde unus Ministrorum purificat Presbyterum Calice ad hoc destinato, vel eo potius quem paulo ante tetigerat, ex quo vinum cum aqua paratum in purificationem exhaurit.

Si aliquis Subdiaconus, aut Diaconus ordinatus, ad Communionem accedit, eo ritu quo dictum est supra in ordinatione Subdiaconi, pag. 484. Communione peracta, Pontifex colligat fragmenta Patena, quam super Calicem suum extergit, purificationem sumit, et digitorum ablutio-nem; quo facto, accipit mitram et lavat manus; quibus extersis, statim deposita mitra, stans in cornu Epistolæ. versus ad illud inchoat, Ministris prosequentibus, Respon-sorium, quod a Septuagesima usque ad Pascha dicitur sine Allelúja.

Jam non dicam vos servos, sed amicos meos, quia omnia cognovistis quæ operatus sum in médio vestri, Allelúja. * Accipite Spíritum sanctum in vobis Paráclitum: * Ille est quem Pater mittet vobis, Allelúja.

‡. Vos amíci mei estis, si feceritis quæ ego præcípío vobis. Accípíte.

‡. Glória Patri. Ille est.

Incepto Responsorio, Pontifex, accepta mitra, vertit se ad Presbyterum ordinatum, qui ante altare coram ipso stans profitetur fidem, quam prædicaturus est, dicens:

Credo in Deum, Patrem omnipoténtem, creatórem cœli et terræ. Et in Jesum Christum Fílium ejus únicum Dóminum nostrum. Qui concéptus est de Spíritu sancto, natus ex María Vírgine. Passus sub Póntio Piláto, crucifíxus, mórtuus, et sepúltus. Descéndit ad ínferos, tértia die resurréxit a mórtuis. Ascéndit ad cœlos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipoténtis. Inde ventúrus est judicáre vivos et mórtuos. Credo in Spíritum sanctum. Sanctam Ecclésiám Cathólicam. Sanctórum Communió-nem. Remis-siónem peccatórum. Carnis resurrecciónem. Vitam ætérnam. Amen.

Quo finito, Pontifex cum mitra sedens super faldistorium, ante medium altaris, imponit ambas manus super caput illius coram se genuflexi, dicens illi:

Acci-pe Spíritum sanctum: quórum remis-eris peccáta, remittántur eis; et quórum retinúeris, reténta sunt.

Deinde explicans casulam, quam ordinatus habet complicatam super humeros, ea induit illum, dicens:

STola innocentiae induat te Dominus.

Tum genuflexus adhuc ordinatus ponit manus suas junctas inter manus Pontificis interim dicentis:

Si suus sit Ordinarius:

Promittis mihi, et successoribus meis reverentiam, et obedientiam?

Et ille respondet:

Promitto.

Si vero Pontifex non est suus Ordinarius, cum manus ejus inter suas tenet: ut praefertur, dicit Presbytero saeculari:

Promittis Pontifici Ordinario tuo, etc. Sacerdoti vero Regulari: **P**romittis Praelato Ordinario tuo, etc.

Promittis Pontifici (vel Praelato) Ordinario tuo pro tempore existenti, reverentiam, et obedientiam?

Et ille respondet:

Promitto.

Tum Pontifex, adhuc tenens manus illius inter suas, osculatur ipsum, dicens:

Pax Domini sit semper tecum.

Et ille respondet: **Amen.**

His expletis, Pontifex sedens cum mitra, et baculo, admonet eum, dicens:

Quia res, quam tractaturus es, satis est periculosa, fili dilectissime, moneo te, ut diligenter totius Missae ordinem, atque Hostiae consecrationem, ac fractionem, et communionem, ab aliis jam doctis Sacerdotibus discas, priusquam ad celebrandum Missam accedas.

Pontifex surgit cum mitra et baculo, et Presbytero coram eo adhuc genuflexo benedicit, dicens:

Benedictio Dei omnipotentis Pa tris, et Fi lii, et Spiritus sancti, descendat super te, ut sis benedictus in Ordine Sacerdotali: et offeras placabiles Hostias

pro peccátiis, atque offensióibus pópuli omnipoténti Deo; cui est honor et glória per ómnia sæcula sæculórum.

R̄. Amen.

Post hæc Pontifex depositis baculo et mitra, et amoto faldistorio, convertitur ad altare, et prosequitur Missam. dicens in cornu Epistolæ Communionem; et Postcommunione Missæ diei, adjungitur sub una conclusione sequens

Postcommunio.

Quos tuis, Dómine, réfcis Sacraméntis, contínuis at-tólle benignus auxiliis: ut tuæ redemptiónis effectum et mystériis capiámus, et móribus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum; qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R̄. Amen.

Deinde aliæ Postcommuniones, si quæ sint dicendæ.

Tum Pontifex dicit:

Ite Missa est, vel Benedicámus Dómino, prout tempus requirit: post hæc, Pláceat tibi, santa Trínitas, etc.

Quo dicto, Pontifex, accepta mitra, et baculo pastorali dat benedictionem solitam dicens:

Sit nomen Dómini benedíctum, etc.

Tum sedet, et alloquitur ordinatum Sacerdotem sub his verbis:

Flli dilectíssime, diligénter consídera Ordinem per te susceptum, ac onus húmeris tuis impósitum: stude sancte, et religióse vívere, atque omnipoténti Deo placére, ut grátiam suam possis acquirere, quam ipse tibi per misericórdiam suam concédere dignétur. Dic, post primam tuam Missam, tres alias Missas, videlicet, unam de Spíritu sancto, áliam de beáta María semper Vírgine, tértiam pro Fidélibus Defúctis: et omnipoténtem Deum étiam pro me ora.

Quod ille devote suscipit, et respondet se facturum.

Verum si pluribus Ordines, sed singulis diversos contulerit, his verbis eos universim alloquetur Pontifex dicens:

Filii dilectissimi, diligenter considerate Ordinem per vos susceptum, ac onus humeris vestris impositum: studete sancte et religiose vivere, atque omnipotenti Deo placere, ut gratiam suam possitis acquirere: quam ipse vobis per suam misericordiam concedere dignetur.

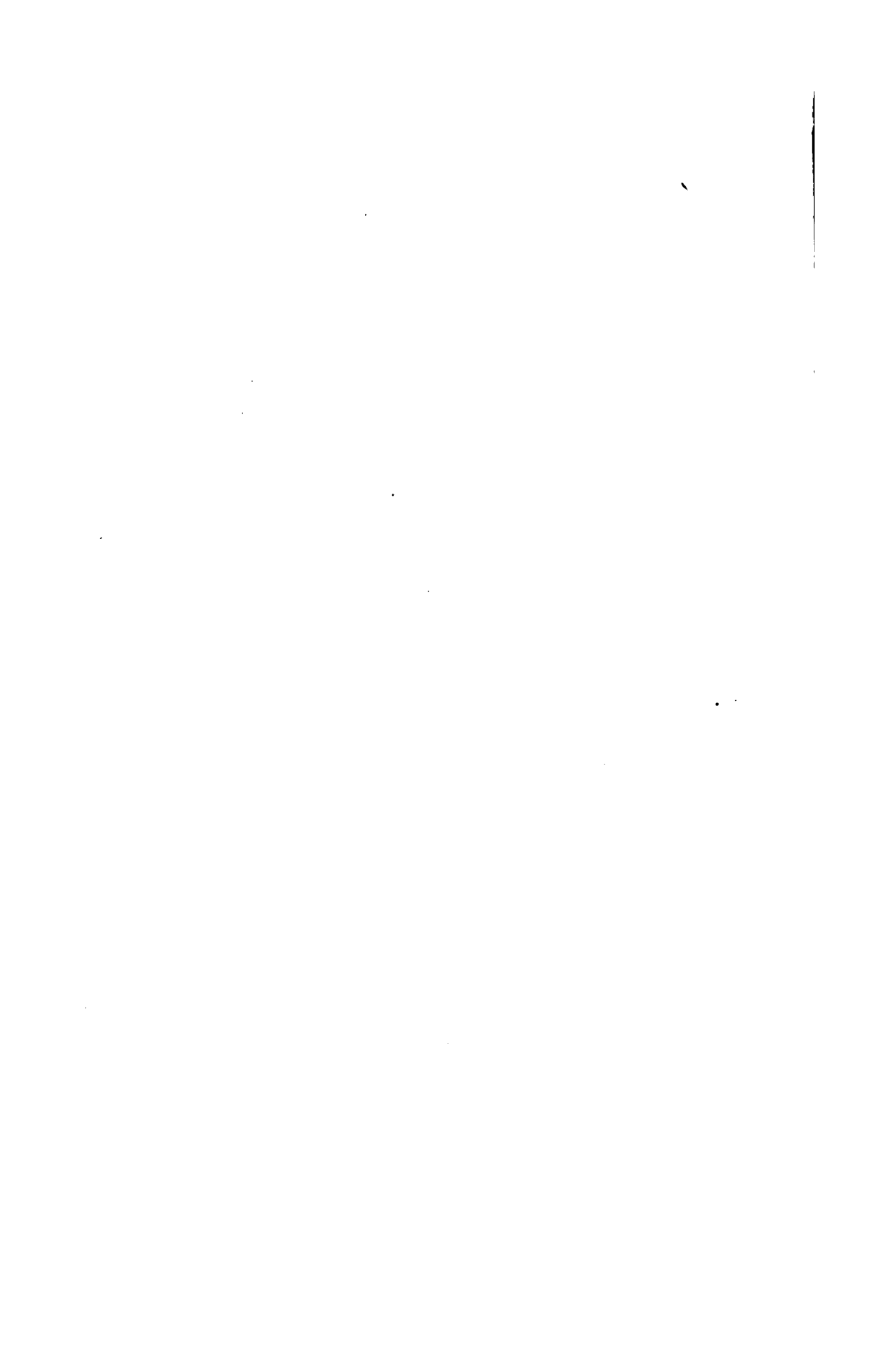
Tum ad singulos ista singulariter dicit:

Clerico.	{ Ad primam Tonsuram, vel ad quatuor minores ordines. Dic semel septem Psalmos Pœnitentiales cum Litanis, versiculis, et Orationibus. }	Promôte,
IV. Minoribus initiato.		Promôte,
Subdiacono.	{ Ad Subdiaconatum, vel ad Diaconatum, Dic Nocturnum talis diei. }	Ordinate,
Diacono.		Ordinate,
Sacerdoti.	{ Ad Presbyteratum, Post primam tuam Missam dic tres alias Missas, videlicet, unam de Spiritu sancto, aliam de B. Maria semper Virgine, tertiam pro Fidelibus Defunctis. }	Ordinate,

Et omnipotentem Deum etiam pro me orate. Quod illi devote suscipiunt, et respondent se facturos.

Tum Pontifex, convertit se ad Altare, et dicit submissa voce: **Dominus vobiscum. Initium sancti Evangelii secundum Joannem. In principio, etc.** signat altare, et revertitur ad faldistorium, ubi exuitur sacris vestibus. Ordinatus etiam ad Presbyteratum dicit idem Evangelium, et in loco convenienti deponit sacras vestes, et cum eo alii ordinati, si adsint.

FINIS.

INDEX

PRIMÆ PARTIS.

De Confirmandis.	Pag. 7	De Ecclesiæ Dedicacione, seu Consecratione.	Pag. 189
De Ordinibus conferendis.	10	De Altaris Consecratione.	206
De Clerico faciēdo.	17	Allocutio Episcopi ad fundatores Ecclesiæ super debita donacione Ecclesiæ.	222
De Minoribus Ordinibus.	20	De Benedictione Tobæarum, Vasorum, et ornamentorum Ecclesiæ, et Altaris consecratorum.	241
De Ordinatione Ostiariorum.	ib.	De Altaris consecratione, quæ fit sine Ecclesiæ Dedicacione.	245
De Ordinatione Lectorum.	22	De Benedictione Tobæarum, Vasorum, et ornamentorum Altaris consecrati.	269
De Ordinatione Exorcistarum.	24	De Altaris Consecratione, cujus sepulchrum Reliquiarum est in medio summitatis stipitis.	271
De Ordinatione Acolythorum.	26	De Altaris portatilis Consecratione.	273
De sacris Ordinibus in genere.	29	De Benedictione Cœmeterii.	285
De Ordinatione Subdiaconi.	ib.	De Reconciliatione Ecclesiæ, et Cœmeterii.	292
De Ordinatione Diaconi.	38	De Reconciliatione Cœmeterii, sine Ecclesiæ Reconciliatione.	301
De Ordinatione Presbyteri.	45	De Consecratione Patenæ et Calicis.	303
De Consecratione Electi in Episcopum.	58	De Benedictione Sacerdotalium indumentorum in genere.	306
Forma Juramenti.	61	Specialis Benedictio cujuslibet indumenti.	307
Examen.	64	De Benedictione Mapparum, seu Linteaminum sacri Altaris.	308
De Pallio.	83	De Benedictione Corporalium.	ib.
De Benedictione Abbatis.	86	De Benedictione novæ Crucis.	309
De Benedictione Abbatis auctoritate Apostolica.	94	De Benedictione Crucis pectoralis.	314
De Benedictione Abbatis auctoritate Ordinarii.	118	De Benedictione Imaginis B. Mariæ Virginis.	ib.
De Benedictione Abbatissæ.	122	De Benedictione Imaginum aliorum Sanctorum.	318
De Benedictione et Consecratione Virginum.	131	De Benedictione sacrorum vasorum, et aliorum ornamentorum in genere.	ib.
Anathema contra molestantes bona Monialium, vel eas ad malum inducentes.	146		
De Benedictione et Coronatione Regis.	149		
De Benedictione et Coronatione Reginæ.	161		
De Benedictione et Coronatione Reginæ, ut Regni Dominæ.	166		
De Benedictione et Coronatione Regis in consortem electi.	173		
De Benedictione novi Militis.	175		
De Creatione Militis Regularis.	178		
SECUNDÆ PARTIS.			
De Benedictione et impositione primarii lapidis pro Ecclesia ædificanda.	179		

De Benedictione Tabernaculi, seu Vasculi pro sacrosanota Eucharistia conservanda. Pag. 319	Degradatio ab Ordine Exorcistatus. Pag. 404.	
De Benedictione capsarum pro Reliquiis, et aliis sanctuariis includendis. 320	Degradatio ab Ordine Lectoratus. ib.	
De Benedictione Signi, vel Campanæ. 322	Degradatio ab Ordine Ostiariatus. ib.	
De Benedictione, et impositione Crucis proficiscentibus in subsidium et defensionem Fidei Christianæ, seu recuperationem Terræ sanctæ. 335	Degradatio a prima Tonsura. 405	
De Benedictione Armorum. 337	Ordo excommunicandi, et absolvendi. 406	
De Benedictione Ensis. ib.	Ordo ad reconciliandum Apostatam, Schismaticum, vel Hæreticum. 414	
De Benedictione, et traditione Vexilli bellici. 338	De Itineratione Prælatorum. 420	
TERTIÆ PARTIS.		
De publicatione Festorum Mobilium in Epiphania Domini, ordinata pro Anno Domini bissextili 1664. 341	Ordo ad recipiendum processionaliter Prælatum, vel Legatum. 423	
De expulsionem publice poenitentium ab Ecclesia in Feria quarta Cinerum. 342	Ordo ad visitandas Parochias. 426	
De Reconciliatione poenitentium, quæ fit in Feria quinta Cœnæ Domini. 346	Ordo ad recipiendum processionaliter Imperatorem. 432	
De Officio in Feria quinta Cœnæ Domini, cum benedicatur Oleum Catechumenorum, et Infirmorum, et conficitur Chrisma. 358	Ordo ad recipiendum processionaliter Regem. 434	
Ordo ad celebrandam Synod. 370	Ordo ad recipiendum processionaliter Principem magnæ potentie. 436	
Forma juramenti Synodalis. 377	Ordo ad recipiendum processionaliter Imperatricem, vel Reginam. 437	
Ordo Suspensionis, Reconciliationis, Depositionis, Dispensationis, Degradationis, et Restitutionis sacrorum Ordinum. 391	Ordo ad recipiendum processionaliter Principissam magnæ potentie. 439	
Degradationis forma. 397	De Officio, quod post Missam solemnem pro Defunctis agitur. ib.	
Degradatio ab Ordine Pontificali. 400	De Scrutinio serotino, quo antiqui utebantur, antequam Electus in Episcopum consecraretur. 449	
Degradatio ab Ordine Presbyteratus. 401	De barba tondenda. 460	
Degradatio ab Ordine Diaconatus. 402	De Officio Psalmistatus. 461	
Degradatio ab Ordine Subdiacognatus. 403	APPENDIX.	
Degradatio ab Ordine Acolythatus. 404	De Confirmatione unius. 463	
	De Clerico faciendo. 466	
	De Minoribus Ordinibus unius tantam conferendis. 470	
	De Ordinatione Ostiarii. 471	
	De Ordinatione Lectoris. 472	
	De Ordinatione Exorcistæ. 474	
	De Ordinatione Acolythi. 475	
	De Ordinatione Subdiaconi. 478	
	De Ordinatione Diaconi. 487	
	De Ordinatione Presbyteri. 493	